

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវ័ង្ស ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ

ព្រះបិដកបាលី

និង

សេចក្តីព្រមជាភាសាខ្មែរ

វិណយបិដក បរិវារ

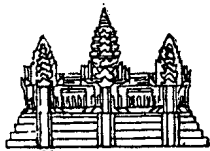
ទុតិយភាគ

១៣

ខន្ធកបថា ឯកតវិកៈ ទុបោសថា ទិបថាវិសដ្ឋនា
១ ២ ១៣ ១៤

អត្ថវិសេបករណៈ តាថាសន្តណិកៈ

និងអធិករណកេទ ជាដើម

បោះពុម្ពលើកទី ២

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ព. ស. ២៥០៧

ខន្តកប្បវា

(១) ឧបសម្បទំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ឧបសម្បទំ វិស្សដ្ឋិសំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

(២) ឧទោសនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ឧទោសនំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

(៣) វិស្សបនាយិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

វិស្សបនាយិកំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ខន្តកប្បបា

[១] ខ្ញុំនឹងសួរទេវសម្បទាខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន (ហេតុ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ) ប្រកបដោយនិទ្ទេស (សំដែងអំពីបុគ្គលជាដើម) អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ^(១) មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយទេវសម្បទាខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[២] ខ្ញុំនឹងសួរទេវោសថក្ខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយទេវោសថក្ខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៣] ខ្ញុំនឹងសួរវេស្សបនាយិកក្ខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយវេស្សបនាយិកក្ខន្តកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

---

១ បទដែលព្រះអង្គទ្រង់ហាមមិនឲ្យកិព្វឲ្យឧបសម្បទាទិលំបុត្តលមានអាយុមិនជ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ជាដើម ។

វិន័យបិដក បរិវារ

(៤) បវារណំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

បវារណំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋ-
បទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

(៥) ចម្មសញ្ញត្តំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចម្មសញ្ញត្តំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

(៦) កេសជ្ជំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កេសជ្ជំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្ក-
ដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

(៧) កបិណកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កបិណកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ ធន្តិ តត្ត អាបត្តិ ។

និយមន័យ បរិវារ

(៤) ខ្ញុំនឹងសួរ**បរិវារណាខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយ**បរិវារណាខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

(៥) ខ្ញុំនឹងសួរ**ចម្មសញ្ញាភ្នំ (ចម្មក្ខន្ធកៈ)** ដែលប្រកបដោយនិទាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយ**ចម្មសញ្ញាភ្នំ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

(៦) ខ្ញុំនឹងសួរ**ភេសជ្ជក្ខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយ**ភេសជ្ជក្ខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

(៧) ខ្ញុំនឹងសួរ**កបិនក្ខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយ**កបិនក្ខន្ធកៈ** ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស ឯអាបត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងកបិនក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

ខន្តាបុត្តចរិយសញ្ញាទំ បុញ្ញវិសុទ្ធិតា

(៨) ចីវរសញ្ញាតំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចីវរសញ្ញាតំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
ម្មក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

(៩) ចម្ស័យ្យកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចម្ស័យ្យកំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
ម្មក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

(១០) កោសម្ពិកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កោសម្ពិកំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
ម្មក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

(១១) កម្មក្ខន្ធកំ បុត្តិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កម្មក្ខន្ធកំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
ម្មក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ទន្សាយបុត្រ បុត្រសិទ្ធិនាអំពីចីវរសញ្ញាត្តជាដើម

[៨] ខ្ញុំនឹងសួរចីវរសញ្ញាត្ត (ចីវរកូនក្រៀម) ដែលប្រកបដោយនិទាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយចីវរសញ្ញាត្ត ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៩] ខ្ញុំនឹងសួរចម្បេយ្យកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយចម្បេយ្យកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១០] ខ្ញុំនឹងសួរកោសម្ព័កកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយកោសម្ព័កកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១១] ខ្ញុំនឹងសួរកម្មកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយកម្មកូនក្រៀម ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស
អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

វិន័យបិដក បរិវារ

(១២) ទារិវាសិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ទារិវាសិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

(១៣) សមុច្ចយំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមុច្ចយំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

(១៤) សមថំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមថំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ សមុក្ក-
ដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

(១៥) ខុទ្ទកវត្ថុកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ខុទ្ទកវត្ថុកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

និយមន័យ បរិវារ

[១២] ខ្ញុំនឹងសួររិក្ខសិក្ខក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយរិក្ខសិក្ខក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៣] ខ្ញុំនឹងសួរសម្មចយក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសម្មចយក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៤] ខ្ញុំនឹងសួរសមថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[១៥] ខ្ញុំនឹងសួរខុទ្ទកវត្ថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយខុទ្ទកវត្ថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទ្យក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

៥

១ឡាបុញ្ញ សេនាសនាទុបុញ្ញវិសុទ្ធិនា

[១៦] សេនាសនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សេនាសនំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[១៧] សង្ឃកេនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សង្ឃកេនំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[១៨] សមាចារំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមាចារំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
ម្មក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១៩] វេបនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

វេបនំ វិស្សដ្ឋិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សម្មក្ក-
ដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ទទួកបុប្ផា បុប្ផាវិសេដ្ឋនាអំពីសេនាសនកូនក្រក្រា: ជាដើម

(១៦) ខ្ញុំនឹងសួរសេនាសនកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសេនាសនកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មាន ៣ ។

(១៧) ខ្ញុំនឹងសួរសង្ឃកេទកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសង្ឃកេទកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មាន ២ ។

(១៨) ខ្ញុំនឹងសួរសមាថារ (វត្តកូនក្រក្រា:) ដែលប្រកបដោយនិទាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមាថារ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មាន ១ ។

(១៩) ខ្ញុំនឹងសួរហុតិមោក្ខដ្ឋបនកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយហុតិមោក្ខដ្ឋបនកូនក្រក្រា: ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទទ្រក្រដ្ឋ មាន ១ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

[២០] ភិក្ខុនីខន្ធកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេ-
សំ សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ភិក្ខុនីខន្ធកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[២១] បញ្ចសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេ-
សំ សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

បញ្ចសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ នត្ថំ តត្ថំ^(១) អាបត្តិ ។

[២២] សត្តសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេ-
សំ សម្មក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សត្តសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្កេសំ
សម្មក្កដ្ឋបទានំ នត្ថំ តត្ថំ^(២) អាបត្តិតិ ។

ខន្ធកបុញ្ញ^(៣) និដ្ឋិតា បរិមា ។

តស្សន្តានំ

[២៣] ឧបសម្មទុទោសនំ^(៤)

វិស្សបទា បរិវារណា^(៥)

១- ២ ឧ. ម. ន កតមា ។ ៣ ឧ. ខន្ធកបុញ្ញវិ ។ ៤ ឧ. ម. ឧបសម្មទុ-
ទោសនោ ។ ៥ ឧ. ម. វិស្សបទាយិកបរិវារណា ។

និយមន័យ បរិវារ

[២០] ខ្ញុំនឹងស្នូរភិក្ខុនីខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន ប្រកប
ដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយភិក្ខុនីខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[២១] ខ្ញុំនឹងស្នូរបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

[២២] ខ្ញុំនឹងស្នូរសត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន
ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិពាន ប្រកបដោយ
និទ្ទេស អាចត្តិរបស់បទទុក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងសត្តសតិកក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

ចប់ ខន្ធពុទ្ធា ទី ១ ។

ទុពាន គឺ បញ្ជីរឿងនៃពាក្យស្នូរអំពីខន្ធកៈនោះ

[២៣] (ខន្ធកៈ ២២ គឺ) ទបសម្បទាខន្ធកៈ ១ ទេវេ-
សថក្ខន្ធកៈ ១ វស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈ ១ បរិវារណាខន្ធកៈ ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
៧) ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវ័រ្យ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ខន្តបុព្វ ខន្តាណាបិ

ចម្បកេសជ្ជកបិជា

ចីវំ ចម្បយ្យកេន ច

កោសម្ពក្កន្តកំ កម្មំ

នារវាសិសម្មច្ចយោ

សមតា ខុទ្ទកា សេនា

សជ្ឈកេនសមាចរា^(១) ។

ឋេមនំ ភិក្ខុនីនញ្ច

ចញ្ចសត្តសតេន ចាតិ ។

---

១ ឧ. ម. សង្ឃកោសិកា សមាចរា ។

ឧទ្ធកបញ្ច ឧទ្ធកនាថា

ចម្កក្ខន្តកៈ ១ កេសជ្ជក្ខន្តកៈ ១ កប៊ន្តក្ខន្តកៈ ១ បិរវក្ខន្តកៈ ១

ចម្បយ្យក្ខន្តកៈ ១ កោសម្ភក្ខន្តកៈ ១ កម្មក្ខន្តកៈ ១ បរវសិក-

ក្ខន្តកៈ ១ សមច្ចយក្ខន្តកៈ ១ សមថក្ខន្តកៈ ១ ឧទ្ធកវត្តក្ខន្តកៈ ១

សេនាសនក្ខន្តកៈ ១ សង្ឃកេទិក្ខន្តកៈ ១ សមាបាវ គីវត្ត-

ក្ខន្តកៈ ១ ។ បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្តកៈ ១ កិក្ខន្តកៈ ១ បញ្ចសតិ-

ក្ខន្តកៈ ១ សត្តសតិក្ខន្តកៈ ១ ។

ឯកុត្តរិកំ

[២៤] អាបត្តិករ ធម្មា ជានិទត្តា ។ អនាបត្តិ-

ករ ធម្មា ជានិទត្តា ។ អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ អនាបត្តិ

ជានិទត្តា ។ លហុកា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ ត្បុកា

អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ សាវសេសា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។

អនវសេសា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជា-

និទត្តា ។ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ សប្បដិកម្មា

អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ អប្បដិកម្មា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។

ទេសនាតាមិដិ អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ អទេសនាតាមិដិ

អាបត្តិ ជានិទត្តា ។ អន្តរាយិកា អាបត្តិ ជានិទត្តា ។

ឯកវិញ្ញាណៈ

(២៤) ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ធម៌ ដែលធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ^(១) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ ធម៌ដែលធ្វើមិនឲ្យមានអាបត្តិ^(២) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ^(៣) ។ ភិក្ខុត្រូវ ស្គាល់អនាបត្តិ^(៤) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់លហុកាបត្តិ(អាបត្តិស្រាល) ។ ភិក្ខុត្រូវ ស្គាល់គុកាបត្តិ (អាបត្តិធ្ងន់) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាវសេសាបត្តិ (លើកវៃត អាបត្តិបារាជិកចេញ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនវសេសាបត្តិ (អាបត្តិបារាជិក) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ទុដ្ឋល្ងាបត្តិ គឺ អាបត្តិ ២ កងខាងដើម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ អទុដ្ឋល្ងាបត្តិ គឺ អាបត្តិ ៥ កងខាងចុង ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិសំដែង ចេញបាន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិសំដែងចេញមិនបាន ។ ភិក្ខុត្រូវ ស្គាល់អាបត្តិដែលជាទេសនាតាមិនី ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមិនមែន ជាទេសនាតាមិនី ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលធ្វើរូសេចក្តីអន្តរាយ^(៥) ។

---

១ អន្តរាយ ថា សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ ហៅថា ធម៌ធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ ព្រោះភិក្ខុដែលត្រូវ អាបត្តិទោះ ដោយសមុដ្ឋាន ៦ នេះឯង ។ ២ សមចំទាំង ៧ ហៅថា ធម៌ធ្វើមិនឲ្យមាន អាបត្តិ ។ ៣ គឺត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមានក្នុងសិក្ខាបទនោះៗ នឹងក្នុងវិវាទ ។ ៤ គឺត្រូវស្គាល់អនា- បត្តិដោយន័យថា បើភិក្ខុមិនត្រេកអរក៏មិនមានអាបត្តិ ដូច្នោះដឹងដើម ។ ៥ អាបត្តិណាដែល ភិក្ខុក្លែងកន្លងហើយ តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ឋានសួគ៌នឹងព្រះនិព្វាន អាបត្តិទោះឈ្មោះ ថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ។

៧

ឯកត្តវិក័ ឯកកំ

អនន្តរាយតិកា អាថត្តិ ជាជិតញា ។ សាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ អា-

ថត្តិ ជាជិតញា ។ អនវជ្ជប្បញ្ញត្តិ អាថត្តិ ជាជិតញា ។

កិរិយតោ សម្មដ្ឋិតា អាថត្តិ ជាជិតញា ។ អកិរិយតោ

សម្មដ្ឋិតា អាថត្តិ ជាជិតញា ។ កិរិយាកិរិយតោ ស-

ម្មដ្ឋិតា អាថត្តិ ជាជិតញា ។ បុញ្ញាថត្តិ ជាជិតញា ។

អបរាថត្តិ ជាជិតញា ។ បុញ្ញាថត្តិនំ អន្តរាថត្តិ ជាជិត-

តញា, ។ អបរាថត្តិនំ អន្តរាថត្តិ ជាជិតញា ។ ទេសិតា

តណាធិបតា អាថត្តិ ជាជិតញា ។ ទេសិតា ន តណ-

ឯកសារ: ឯកក: (ពួកមួយ ១)

ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលមិនធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់
អាបត្តិ ដែលជាសាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ^(២) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលជាអន-
វ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ^(៣) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ (ដូច
យ៉ាងបារាជិកាបត្តិ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការមិន
ធ្វើ (ដូចជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះមិនអធិដ្ឋានបីវា) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ
ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើនឹងការមិនធ្វើ (ដូចក្នុងកុដិការសិទ្ធិបទ) ។
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិខាងដើម គឺអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវមុន ។ ភិក្ខុត្រូវ
ស្គាល់អាបត្តិខាងចុង គឺអាបត្តិដែលត្រូវបន្ទាប់គ្នាមក ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់
អាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងដើម^(៤) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិជាចន្លោះ
នៃអាបត្តិខាងចុង^(៥) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលខ្លួនសំដែងហើយ ជា
អាបត្តិគួរដល់ករិយារាប់ គឺជាកុរុរៈចេញបាន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ

---

១ អាបត្តិដែលជាបណ្តាញិដ្ឋិ: បើភិក្ខុកន្លងដោយមិនដឹង ក៏មិនធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ស្ម័គ្រនឹង
ព្រះនិព្វានឡើយ ។ ២ សាវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ គឺអាបត្តិដែលជាលោកដ្ឋិ: ។ ៣ អនវ័ជ្ជប្បញ្ញត្តិ
គឺអាបត្តិជាបណ្តាញិដ្ឋិ: ។ ៤ អាបត្តិជាចន្លោះនៃមូលវិសុទ្ធិ គឺបរិសុទ្ធ ព្រោះមូលាយ—
បដិកស្សនៈ ។ ៥ អាបត្តិជាចន្លោះនៃអក្សវិសុទ្ធិ គឺបរិសុទ្ធព្រោះបានទទួលអក្សសមោធាន តែ
ក្នុងអដ្ឋិកា កុរុន្តី ពន្យល់ថា អាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងដើមនោះ គឺអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវក្នុង
បរិវាស ឯអាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងចុងនោះ គឺភិក្ខុត្រូវក្នុងវេលាប្រព្រឹត្តមានត្ត ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

នុបតា អាបត្តិ ជាធិតញ្ច ។ បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អ-
នុប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។
សព្វតុប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ បទេសប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។
សាធារណប្បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ
ជាធិតញ្ច ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ឧកតោ-
បញ្ញត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ឪល្លវដ្ឋា អាបត្តិ ជាធិតញ្ច ។
អឪល្លវដ្ឋា អាបត្តិ ជាធិតញ្ច ។ តិហិប្បជិសញ្ញត្តា
អាបត្តិ ជាធិតញ្ច ។ ន តិហិប្បជិសញ្ញត្តា អាបត្តិ ជាធិ-
តញ្ច ។ ធិយតា អាបត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អធិយតា អា-
បត្តិ ជាធិតញ្ច ។ អាទិករោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។
អហិទិករោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អនិច្ចាបត្តិកោ
បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អភិណ្ណាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជា-
ធិតញ្ច ។ ហោទកោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ ចុទិកកោ
បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។ អធម្មហោទកោ បុគ្គលោ ជា-
ធិតញ្ច ។ អធម្មចុទិកកោ បុគ្គលោ ជាធិតញ្ច ។

និយមន័យ បរិវារៈ

ដែលខ្លួនសំដែងហើយ តែមិនគួរដល់កិរិយារាប់(ដាក់ធុរៈចេញបាន) ។ ភិក្ខុ
ត្រូវស្គាល់បញ្ចត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនុប្ប-
នុប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សព្វត្រូវញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បទេសប្បញ្ញ-
ត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អសាធារណប្ប-
ញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ឯកតោបញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ទតតោបញ្ញត្តិ ។
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិមានទោសធួន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិមិនមានទោស
ធួន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលបដិស័យត្រូវដោយគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុត្រូវ
ស្គាល់អាបត្តិដែលមិនបដិស័យត្រូវដោយគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ
ដែលទៀង គឺអនន្តរិយកម្ម ៥ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមិនទៀង គឺ
ក្រៅអំពីអនន្តរិយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលធ្វើខុសខាងដើម
បញ្ចត្តិ (អាទិកម្មិកបុគ្គល) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលមិនធ្វើខុស
ខាងដើមបញ្ចត្តិ (អនុប្បញ្ញត្តិការកបុគ្គល) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នក
ត្រូវអាបត្តិមិនបានជានិច្ច (ត្រូវអាបត្តិម្តង ៗ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នក
ត្រូវអាបត្តិរឿយ ៗ (ត្រូវជានិច្ច) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទ ។
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេចោទ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទមិន
ត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ។

ឯកភវីកំ ឧទ្ធានគាថា

ធម្មចោទកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ ធម្មចុទ្ធិកោ
បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ និយតោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។
អនិយតោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ ភព្វាបត្តិកោ បុគ្គលោ
ជាជិតញោ ។ អភព្វាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។
ទុក្ខិត្តកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ អទុក្ខិត្តកោ
បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ មាសិកកោ បុគ្គលោ ជាជិត-
ញោ ។ អមាសិកកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ ស-
មាណសំវាសកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ មាណសំវា-
សកោ បុគ្គលោ ជាជិតញោ ។ វេទនំ ជាជិតញោ ។

ឯកំ ឧទ្ធិតំ ។

តស្ស្សនាមំ

(២៥) កក អាបត្តិ លហុកា

សាវសេសា ច ឧដ្ឋល្លា

បដិកម្មទេសនា ច

ឯកពុត្តិកៈ ឧទានធាបិ

ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេ
ចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់និយតបុគ្គល (ដែលប្រកបដោយមិច្ឆត្ត-
និយតធម៌ ឬសម្មត្តនិយតធម៌) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនិយតបុគ្គល ។ ភិក្ខុត្រូវ
ស្គាល់បុគ្គលដែលគួរដល់អាបត្តិ គឺពួកសាវ័ក ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែល
មិនគួរដល់អាបត្តិ គឺព្រះពុទ្ធនឹងព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល
ដែលសង្ឃធ្វើទុក្ខបន័យកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានធ្វើ
ទុក្ខបន័យកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃឲ្យវិនាសចេញហើយ ។
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសចេញ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់
បុគ្គលមានសំវាសស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលមានសំវាសផ្សេងៗ គ្នា ។
ភិក្ខុត្រូវស្គាល់វិធីបញ្ចប់បាតិមោក្ខ ។

ចប់ ឯកព្រះ (ពួកមួយ) ។

ឧទាន ភិក្ខុត្រូវស្គាល់នៃឯកកៈ (ពួកមួយ ៗ) នោះដូច្នោះ
[២៥] ហេតុដែលធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិ ១ សា-
វសេសាបត្តិ ១ ទុដ្ឋលាបត្តិ ១ អាបត្តិដែលគួរសំដែងចេញ
បាន ១ អាបត្តិដែលជាទេសនាតាមនី ១ អាបត្តិដែលធ្វើ

វិនយបិដក បរិវារោ

អន្តរវដ្តកិរិយា^(១)

កិរិយាកិរិយា^(២) បុព្វា

អន្តរា កណ្ឌាជ្ជបតា

បញ្ញត្តាទុប្បដ្ឋា^(៣) សញ្ញា

សាធារណា ច ឯកតោ

ទុដ្ឋល្លា តិហិ និយតា ច

អាទិអនិច្ចោទោកោ

អធម្មធម្មនិយតោ

អភព្វោក្ខត្តនាសកោ ។

សមាជំ វេបនព្វោវ

ទុទ្ធានំ ឯកតោ^(៤) ឥន្ទន្តំ ។

[២៦] អត្តាបត្តិ សញ្ញាវិមោក្ខា អត្តាបត្តិ ន
សញ្ញាវិមោក្ខា ។ អត្តាបត្តិ លទ្ធសមាបត្តិកស្ស
អត្តាបត្តិ ន លទ្ធសមាបត្តិកស្ស ។ អត្តាបត្តិ
សទ្ធម្មប្បដិសញ្ញត្តា អត្តាបត្តិ អសទ្ធម្មប្បដិសញ្ញត្តា ។

១ ឧ. ម. អន្តរវដ្តកិរិយំ ។ ២ ឧ. កិរិយាកិរិយបុព្វា ។ ម. កិរិយាកិរិយំ បុព្វា ។
៣ ឧ. បញ្ញត្តិ អនាទុប្បដ្ឋា ។ ៤ ឧ. ម. ឯកកោ ។

និយមន័យ បរិវារ:

សេចក្តីអនុរាយ ១ អាបត្តិដែលជាសារវដ្ឋប្បញ្ញត្តិ ១ អាបត្តិ
ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ ១ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ
នឹងការមិនធ្វើ ១ អាបត្តិខាងដើម ១ អាបត្តិជាចន្លោះ ១ អាបត្តិ
គួរដល់កិរិយារាប់ ១ បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បន្ន-
ប្បញ្ញត្តិ ១ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ អសាធារ-
ណប្បញ្ញត្តិ ១ ៥ករោបញ្ញត្តិ ១ ទេសលាបត្តិ ១ អាបត្តិដែល
បដិស្សត្តដោយគ្រហស្ថ ១ អាបត្តិទៀង ១ អាទិកម្មក-
បុគ្គល ១ បុគ្គលអ្នកត្រូវអាបត្តិមិនជានិច្ច ១ បុគ្គលអ្នកចោទ ១
បុគ្គលអ្នកចោទមិនតាមធម៌ ១ ចោទតាមធម៌ ១ និយតបុគ្គល
១ បុគ្គលមិនគួរដល់អាបត្តិ ១ បុគ្គលដែលសង្ស័យធ្វើទុក្ខប-
ន័យកម្ម ១ បុគ្គលដែលសង្ស័យវិនាស ១ បុគ្គលមានសំវាស
ស្មើគ្នា ១ វិធីបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១ នេះជាទុទានក្នុងពួកមួយ ។ ។

[២៦] អាបត្តិជាសញ្ញាវិមោក្ខ (សច្ចត្តកៈ) ក៏មាន អាបត្តិជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ (អច្ចត្តកៈ) ក៏មាន ។ អាបត្តិត្រូវដល់ភិក្ខុដែលបានសមា-
បត្តិក៏មាន អាបត្តិត្រូវដល់ភិក្ខុដែលមិនបានសមាបត្តិក៏មាន ។ អាបត្តិ
ដែលប្រកបនឹងព្រះសទ្ធម្មក៏មាន អាបត្តិដែលប្រកបនឹងអសទ្ធម្មក៏មាន ។

ឯកត្តារិកំ ទុកំ សបរិញ្ញាប្បន្តិសញ្ញាទុកំ

អត្តាបត្តិ សបរិញ្ញាប្បន្តិសញ្ញា អត្តាបត្តិ បរិញ្ញាប្ប-
 ន្តិសញ្ញា ។ អត្តាបត្តិ សប្បកុលប្បន្តិសញ្ញា អត្តាបត្តិ
 បរិញ្ញាប្បន្តិសញ្ញា ។ អត្តំ សច្ចំ កណ្តោ កុកំ
 អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អត្តំ មុសា កណ្តោ លហុកំ អា-
 បត្តិ អាបជ្ជតិ ។ អត្តំ មុសា កណ្តោ កុកំ អាបត្តិ
 អាបជ្ជតិ អត្តំ សច្ចំ កណ្តោ លហុកំ អាបត្តិ អា-
 បជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ ភូមិគតោ អាបជ្ជតិ លោ វេហាសគ-
 តោ អត្តាបត្តិ វេហាសគតោ អាបជ្ជតិ លោ ភូមិគតោ ។
 អត្តាបត្តិ ធិក្ខមន្តោ អាបជ្ជតិ លោ បរិសន្តោ អត្តាបត្តិ
 បរិសន្តោ អាបជ្ជតិ លោ ធិក្ខមន្តោ ។ អត្តាបត្តិ អា-
 ទិយន្តោ អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ អនាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ ។
 អត្តាបត្តិ សមាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ ន សមា-
 ទិយន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ ករោន្តោ អាបជ្ជតិ
 អត្តាបត្តិ ន ករោន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ ទេន្តោ
 អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ ន ទេន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ
 បដិកុលាន្តោ អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ ន បដិកុលាន្តោ
 អាបជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ បរិភោគន អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ

ឯកត្តវិក័រៈ ទុកៈ (ពួកព័រ) អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខារផាសើម

អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខាររបស់ខ្លួនក៏មាន អាបត្តិដែលប្រកបនឹង
គ្រឿងបរិក្ខាររបស់បុគ្គលដទៃក៏មាន ។ អាបត្តិដែលប្រកបនឹងបុគ្គល
គឺខ្លួនឯងក៏មាន ។ អាបត្តិដែលប្រកបនឹងបុគ្គល គឺអ្នកដទៃក៏មាន ។
ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវគ្រវាអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុនិយាយពាក្យមុសាត្រូវ
លហុកាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនិយាយពាក្យមុសាត្រូវគ្រវាអាបត្តិក៏មាន ។
ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅលើផែនដីត្រូវ
អាបត្តិក៏មាន នៅលើអាកាសមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅលើអាកាសត្រូវ
អាបត្តិ នៅលើផែនដីមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុដើរចេញទៅត្រូវ
អាបត្តិ ដើរចូលមកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ដើរចូលមកត្រូវអាបត្តិ ដើរចេញ
ទៅមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុកាន់យកត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនកាន់យកត្រូវ
អាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុសមាទាន (វត្ថុ) ត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនសមាទាន (វត្ថុ)
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុធ្វើត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនធ្វើត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុ
ឲ្យត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនឲ្យត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុទទួលត្រូវអាបត្តិក៏មាន
មិនទទួលត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបរិភោគក៏មាន ត្រូវ

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

ន បរិភោគេន អាបជ្ជិតំ ។ អត្តាបត្តិ វត្តំ អាបជ្ជិតំ
យោ ទិវា អត្តាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជិតំ យោ វត្តំ ។ អត្តាបត្តិ
អរុណ្យត្តេ អាបជ្ជិតំ អត្តាបត្តិ ន អរុណ្យត្តេ អាបជ្ជិតំ ។
អត្តាបត្តិ ធិន្ទន្តោ អាបជ្ជិតំ អត្តាបត្តិ ន ធិន្ទន្តោ
អាបជ្ជិតំ ។ អត្តាបត្តិ ជាទេន្តោ អាបជ្ជិតំ អត្តាបត្តិ
ន ជាទេន្តោ អាបជ្ជិតំ ។ អត្តាបត្តិ ជារេន្តោ អាបជ្ជិតំ
អត្តាបត្តិ ន ជារេន្តោ អាបជ្ជិតំ ។

[២៧] ទ្វេ ឧបោសថា ចាតុទ្ធសិកោ ច បណ្ណា-
សិកោ ច^(១) ។ ទ្វេ បវារណា ចាតុទ្ធសិកា ច បណ្ណា-
សិកា ច ។ ទ្វេ កម្មាធិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិ-
កម្មំ ។ អបរាធិបំ ទ្វេ កម្មាធិ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិ-
ចតុត្ថកម្មំ ។ ទ្វេ កម្មវត្ថុធិ អបលោកនកម្មស្ស
វត្ថុ ញត្តិកម្មស្ស វត្ថុ ។ អបរាធិបំ ទ្វេ កម្មវត្ថុធិ ញត្តិ-
ទុតិយកម្មស្ស វត្ថុ ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស វត្ថុ ។ ទ្វេ
កម្មទោសា អបលោកនកម្មស្ស ទោសោ ញត្តិ-
កម្មស្ស ទោសោ ។ អបរេបំ ទ្វេ កម្មទោសា ញត្តិទុ-
តិយកម្មស្ស ទោសោ ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស ទោសោ ។

១ ចាតុទ្ធសិយោ ច បណ្ណាសិយោ ចាតិ ពត្តបិ យោត្តពេ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

អាបត្តិព្រោះមិនបរិភោគក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិភិក្ខុក្នុងវេលាយប់ មិនត្រូវ
អាបត្តិក្នុងវេលាថ្ងៃក៏មាន ត្រូវអាបត្តិភិក្ខុក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនត្រូវក្នុងវេលាយប់
ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងពេលអរុណារក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងពេលអរុណ
មិនទាន់រក៏មាន ។ ភិក្ខុភាគត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនភាគត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។
ភិក្ខុបិទបាំងត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនបិទបាំងត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុទ្រទ្រង់
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

(២៧) ទេស្តស្រីមាន ២ យ៉ាង គឺ ចាតុទ្ទស័យទេស្តស្រី ១ បណ្ណរសី
ទេស្តស្រី ១ ។ បវរវណាមាន ២ យ៉ាង គឺ ចាតុទ្ទស័យបវរវណា ១ បណ្ណ-
រសីបវរវណា ១ ។ កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញាតិកម្ម ១ ។
កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ញាតិទុតិយកម្ម ១ ញាតិបតុត្តកម្ម ១ ។ ទី
កើតនៃកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ ទីកើតនៃអបលោកនកម្ម ១ ទីកើតនៃញាតិ-
កម្ម ១ ។ ទីកើតនៃកម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ទីកើតនៃញាតិទុតិយកម្ម ១
ទីកើតនៃញាតិបតុត្តកម្ម ១ ។ ទោសរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ ទោសនៃ
អបលោកនកម្ម ១ ទោសនៃញាតិកម្ម ១ ។ ទោសរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង
ដទៃទៀត គឺ ទោសនៃញាតិទុតិយកម្ម ១ ទោសនៃញាតិបតុត្តកម្ម ១ ។

ឯកសារ ទំព័រ ទ្រេយោណីកាទិកា

ទ្រេ កម្មសម្បត្តិយោ អបលោកនកម្មស្ស សម្បត្តិ
 ញត្តិកម្មស្ស សម្បត្តិ ។ អបរាបិ ទ្រេ កម្មសម្បត្តិយោ
 ញត្តិទុតិយកម្មស្ស សម្បត្តិ ញត្តិចតុត្តកម្មស្ស ស-
 ម្បត្តិ ។ ទ្រេ បាបាសំវាសកក្ខមិយោ អត្តនា វា អត្តា-
 នំ បាបាសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា នំ សង្ឃោ
 ទុក្ខំបតិ អនិស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិនិស្សន្តេ
 វា ។ ទ្រេ សមាទសំវាសកក្ខមិយោ អត្តនា វា អត្តានំ
 សមាទសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា នំ សង្ឃោ
 ទុក្ខំតំ ឱសារេតិ អនិស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្ប-
 ដិនិស្សន្តេ វា ។

(២៨) ទ្រេ ចារាដិកា ភិក្ខុនញ្ច ភិក្ខុនិទញ្ច ។ ទ្រេ
 សង្ឃាទិសេសា ទ្រេ ឪល្លច្ចយា ទ្រេ ចាចិត្តិយា ទ្រេ ចាដិ-
 ទេសនីយា ទ្រេ ទុក្ខជា ទ្រេ ទុក្ខាសិតា ភិក្ខុនញ្ច ភិក្ខុ-
 និទញ្ច សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខត្តា ។ ទ្រេហា កា-
 រេហិ សង្ឃោ ភិដ្ឋតិ កម្មេន វា សលាកត្តាហោន វា ។

ឯកត្តវិញ្ញាណៈ ទុកៈ នឹងអបក្ខិណាវិញ្ញាណទាំងពីរចំណែកផ្សេង

សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ សម្បត្តិនៃអបលោកនកម្ម ១ សម្បត្តិ នៃញាតិកម្ម ១ ។ សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សម្បត្តិនៃ ញាតិទុតិយកម្ម ១ សម្បត្តិនៃញាតិបតុត្តកម្ម ១ ។ កូមិនៃភិក្ខុមានសំវាស ផ្សេង ។ គ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសផ្សេងគ្នា ដោយខ្លួន ឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះ មិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ១ ។ កូមិនៃភិក្ខុមាន សំវាសស្មើគ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ដោយខ្លួន ឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាសូត្រឧសារណកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលសង្ឃ លើកវត្តហើយនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ១ ។

[២៨] បុរាណិកមាន ២ យ៉ាងគឺ បុរាណិករបស់ពួកភិក្ខុ ១ បុរាណិក របស់ពួកភិក្ខុនី ១ ។ សង្ឃទិសេសមាន ២ ថ្កល្លច្ច័យមាន ២ បាចិត្តិយៈ មាន ២ បុរាណិកនិយៈមាន ២ ទុក្ខដមាន ២ ទុក្ខាសិកមាន ២ គឺរបស់ ភិក្ខុ ១ របស់ភិក្ខុនី ១ រួមជាអាបត្តិ ៧ គឺ ៧ អាបត្តិទាំង ៧ ។ សង្ឃ បែកឆ្ងាយ ដោយអាការ ២ គឺ ដោយកម្ម ១ ដោយការចាប់ស្លាក ១ ។

និយមន័យ បរិវារ

[២៧] ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បទេតត្វា អន្ធានហីនោ
អន្តីហីនោ ។ អបរេបំ ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បទេតត្វា
វត្តវិបដ្ឋោ ករណាទុក្ខដកោ ។ អបរេបំ ទ្វេ បុគ្គលា ន
ឧបសម្បទេតត្វា អបរិប្បរោ បរិប្បរោ^(១) នោ ច យាចតិ ។
ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ និស្សយេ ន វត្តតំ អលជ្ជិស្ស ច ពា-
លស្ស ច ។ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ ន និស្សយោ នាតញោ^(២) អ-
លជ្ជិស្ស ច លជ្ជិនោ ច ន យាចតិ ។ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ និស្ស-
យោ នាតញោ ពាលស្ស ច លជ្ជិស្ស ច យាចតិ ។ ទ្វេ
បុគ្គលា អកញា អាបត្តិ អាបជ្ជិតុំ តុន្ទា ច បច្ចេកតុន្ទា
ច ។ ទ្វេ បុគ្គលា កញា អាបត្តិ អាបជ្ជិតុំ កិក្ខុ ច កិក្ខុនិ-
យោ ច ។ ទ្វេ បុគ្គលា អកញា សញ្ញច្ច អាបត្តិ អាបជ្ជិតុំ
កិក្ខុ ច កិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា ។ ទ្វេ បុគ្គលា
កញា សញ្ញច្ច អាបត្តិ អាបជ្ជិតុំ កិក្ខុ ច កិក្ខុនិយោ ច
បុថុជ្ជនា ។ ទ្វេ បុគ្គលា អកញា សញ្ញច្ច សាតិសារំ វត្តុ
អជ្ឈាចរិតុំ កិក្ខុ ច កិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា ។ ទ្វេ
បុគ្គលា កញា សញ្ញច្ច សាតិសារំ វត្តុ អជ្ឈាចរិតុំ កិក្ខុ
ច កិក្ខុនិយោ ច បុថុជ្ជនា ។

១ ឧ. ម. សបរិប្បរោ ។ ២ ឧ. ម. និស្សយោ ន នាតញោ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

(២៧) បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទេសម្បទាមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គល
សាបសូន្យចាកកាល ១ បុគ្គលសាបសូន្យចាកអវយវៈ ១ ។ បុគ្គលដែល
ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទេសម្បទា មាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលជាវត្ថុវិបត្តិ ១
បុគ្គលធ្លាប់ធ្វើអំពើអាក្រក់ ១ ។ បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទេសម្បទា
មាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមាន(បរិក្ខារ)មិនគ្រប់គ្រាន់ ១ បុគ្គលមាន
(បរិក្ខារ)គ្រប់គ្រាន់ហើយ តែមិនសូម(ទេសម្បទា) ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅ
អាស្រ័យនឹងបុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលជាអលដ្ឋី ១ បុគ្គលពាល ១ ។ ភិក្ខុមិន
ត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់បុគ្គល ២ ពួកគឺ បុគ្គលជាអលដ្ឋី ១ បុគ្គលជាលដ្ឋី តែមិន
បានសូម ១ ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលល្ងង់ ១
បុគ្គលជាលដ្ឋីហើយបានសូម ១ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរត្រូវអាបត្តិមាន ២ គឺ
ព្រះពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ១ ។ បុគ្គលដែលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិមាន ២ គឺ
ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ។ បុគ្គលមិនគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ព្រោះក្មេងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១
ភិក្ខុនី ១ ដែលជាអរិយបុគ្គល ។ បុគ្គលដែលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ព្រោះក្មេង
មាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាបុថុជន ។ បុគ្គលមិនគួរនឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវិត
ដែលប្រកបដោយទោសយ៉ាងធំ ព្រោះក្មេងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែល
ជាព្រះអរិយបុគ្គល ។ បុគ្គលគួរនឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវិត ដែលប្រកបដោយ
ទោសយ៉ាងធំ ព្រោះក្មេងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាបុថុជន ។

ឯកុញ្ញិកំ ទុកំ ទ្វេ បដិក្កោសតាទយោ

(៣០) ទ្វេ បដិក្កោសតា កាយេន វា បដិក្កោសតិ
វាចាយ វា បដិក្កោសតិ ។ ទ្វេ និស្សារណា អត្តិ បុត្ត-
លោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តញ្ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ
ឯកោស្តោ សុនិស្សារិតោ ឯកោស្តោ ទុន្ទិស្សារិតោ ។ ទ្វេ
ឌីសារណា អត្តិ បុត្តលោ អប្បត្តោ ឌីសារណំ តញ្ចេ
សង្ឃោ ឌីសារេតិ ឯកោស្តោ សោសារិតោ ឯកោស្តោ នោ-
សារិតោ ។ ទ្វេ បដិញ្ញា កាយេន វា បដិជាតាតិ
វាចាយ វា បដិជាតាតិ ។ ទ្វេ បដិក្កហា កាយេន វា
បដិក្កហាតិ កាយប្បដិទេន វា បដិក្កហាតិ ។ ទ្វេ
បដិក្ខេនា កាយេន វា បដិក្ខេបតិ វាចាយ វា បដិក្ខេ-
បតិ ។ ទ្វេ ឧបយាតិកា សិក្ខុបយាតិកា ច កោតុ-
បយាតិកា ច ។ ទ្វេ ចោទេនា កាយេន វា ចោទេតិ
វាចាយ វា ចោទេតិ ។

ឯកត្តវិកៈ ទុកៈ ការហាមឃាត់មានពីរយ៉ាងដំបូង

[៣០] ការហាមឃាត់មាន ២ យ៉ាង គឺ ហាមឃាត់ដោយកាយ ១
ហាមឃាត់ដោយវចនា ១ ។ ការសូត្រនិស្សរណាកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ បុគ្គល
មិនដល់និស្សរណាកម្មនៅឡើយ តែបើសង្ឃសូត្រនិស្សរណាកម្មចំពោះ
បុគ្គលនោះ បុគ្គលពួកខ្លះឈ្នោះថាសង្ឃសូត្រនិស្សរណាកម្មហើយដោយ
ល្អ ១ បុគ្គលពួកខ្លះឈ្នោះថាសង្ឃសូត្រនិស្សរណាកម្មដោយអាក្រក់ ១ ។
ការសូត្រឧសារណាកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ បុគ្គលមិនទាន់ដល់ឧសារណាកម្ម
នៅឡើយ តែបើសង្ឃសូត្រឧសារណាកម្ម ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលពួក
ខ្លះឈ្នោះថាសង្ឃសូត្រឧសារណាកម្មហើយដោយល្អ ១ បុគ្គលខ្លះឈ្នោះ
ថាសង្ឃសូត្រឧសារណាកម្មហើយដោយអាក្រក់ ១ ។ ការប្តេជ្ញាមាន ២
យ៉ាង គឺ ប្តេជ្ញាដោយកាយ ១ ប្តេជ្ញាដោយវចនា ១ ។ ការទទួលមាន
២ យ៉ាង គឺ ទទួលដោយកាយ ១ ទទួលដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ១ ។
ការឃាត់មាន ២ យ៉ាង គឺ ឃាត់ដោយកាយ ១ ឃាត់ដោយវចនា ១ ។
ការបៀតបៀនមាន ២ យ៉ាង គឺ បៀតបៀនសត្វ ១ បៀតបៀនគ្រឿង
បរិភោគ (ជាបស់សង្ឃ ឬបុគ្គល) ១ ។ ការចោទមាន ២ យ៉ាង គឺ ចោទ
ដោយកាយ ១ ចោទដោយវចនា ១ ។

វិន័យបិដក បរិវារ

[៣១] ទ្វេ កបិណស្ស បលិពោធា អាវាសបលិ-
ពោធា ច ចីវរបលិពោធា ច ។ ទ្វេ កបិណស្ស
អបលិពោធា អាវាសាបលិពោធា ច ចីវរបលិពោធា
ច ។ ទ្វេ ចីវរនិ ឧហបតិកកញ្ច បំសុក្កុលិកកញ្ច ។ ទ្វេ
បត្តា អយោបត្តោ ច មត្តិកាបត្តោ ច ។ ទ្វេ មណ្ឌលា-
និ តិបុមយញ្ច សីសមយញ្ច^(១) ។ ទ្វេ បត្តស្ស អធិដ្ឋា-
នា កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ វា អធិដ្ឋេតិ ។
ទ្វេ ចីវរស្ស អធិដ្ឋានា កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ
វា អធិដ្ឋេតិ ។ ទ្វេ វិកប្បនា សម្ពុទ្ធាវិកប្បនា ច
បរម្ពុទ្ធាវិកប្បនា ច ។ ទ្វេ វិនយា ភិក្ខុនញ្ច ភិក្ខុន័-
នញ្ច ។ ទ្វេ វេនយកា បញ្ញត្តញ្ច បញ្ញត្តានុលោមញ្ច ។
ទ្វេ វិនយស្ស សល្លេទា អកប្បិយេ សេតុយាតោ
កប្បិយេ មត្តការតា ។

[៣២] ទ្វិហាការេហិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិតិ កាយេន
វា អាបដ្ឋិតិ វាចាយ វា អាបដ្ឋិតិ ។ ទ្វិហាការេហិ

---

១ ឧ. ម. តិបុមយំ សីសមយំ ។

និយមន័យ បរិវារ:

[៣១] បលិពោធនៃកបិទមាន ២ យ៉ាង គឺ អាវសបលិពោធិ ១
ចីវរបលិពោធិ ១ ។ ការមិនមានបលិពោធិនៃកបិទមាន ២ យ៉ាង គឺ មិន
មានបលិពោធិនឹងអាវស ១ មិនមានបលិពោធិនឹងចីវរ ១ ។ ចីវរមាន ២
យ៉ាង គឺ គហបតីចីវរ ១ បំសុក្ខលចីវរ ១ ។ បុត្រមាន ២ យ៉ាង គឺ បុត្រ
ដែល ១ បុត្រដី ១ ។ មណ្ឌលគឺជើងបុត្រមាន ២ យ៉ាង គឺ ជើងបុត្រដែល
គេធ្វើដោយសំណាប៉ាហាំង ១ ធ្វើដោយសំណាកក់ ១ ។ ការអធិដ្ឋាន
បុត្រមាន ២ យ៉ាង គឺ អធិដ្ឋានដោយកាយ ១ អធិដ្ឋានដោយវាចា ១ ។
ការអធិដ្ឋានចីវរមាន ២ យ៉ាង គឺ អធិដ្ឋានដោយកាយ ១ អធិដ្ឋានដោយ
វាចា ១ ។ ការវិកប្បមាន ២ យ៉ាង គឺ វិកប្បក្នុងទីចំពោះមុខ ១ វិកប្បក្នុងទី
កំបាំងមុខ ១ ។ វិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺ វិន័យរបស់ពួកភិក្ខុ ១ របស់ពួក
ភិក្ខុនី ១ ។ អត្ថរបស់វិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺ បញ្ញា ១ បញ្ញាតានុលោម
(គឺ មហាបទេស៤) ១ ។ សេចក្តីផ្តួចផ្តើមនៃវិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺ សម្លាប់
នូវបច្ច័យក្នុងអកប្បយវត្ថុ ១ ការធ្វើនូវប្រមាណក្នុងកប្បយវត្ថុ ១ ។

[៣២] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយកាយ ១
ត្រូវដោយវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺ ចេញ

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ ទ្វេ អនាទរិយាទំនិ

អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ កាយេន វា វុដ្ឋាតិ វាហាយ វា វុដ្ឋា-
តិ ។ ទ្វេ បរិវាសា បដិច្ចន្តបរិវាសោ ច អប្បដិច្ចន្តបរិ-
វាសោ ច ។ អបរេថិ ទ្វេ បរិវាសា សុទ្ធន្តបរិវាសោ ច
សមោធានបរិវាសោ ច ។ ទ្វេ មានត្តា បដិច្ចន្តមា-
នត្តញ្ច អប្បដិច្ចន្តមានត្តញ្ច ^(១) ។ អបរេថិ ទ្វេ មានត្តា
បត្តមានត្តញ្ច សមោធានមានត្តញ្ច ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ
វត្តិច្ឆេទោ ទារិវសិកស្ស ច មានត្តទារិកស្ស ច ។

[៣៣] ទ្វេ អនាទរិយានិ បុគ្គលានាទរិយញ្ច ធម្មា-
នាទរិយញ្ច ។ ទ្វេ លោណានិ ជានិមយញ្ច ទារិម-
យញ្ច ^(២) ។ អបរាទិថិ ទ្វេ លោណានិ សាមុទ្ធាញ្ច
កាឡលោណាញ្ច ។ អបរាទិថិ ទ្វេ លោណានិ សិទ្ធា-
វញ្ច ទុត្តិទញ្ច ។ អបរាទិថិ ទ្វេ លោណានិ រោមកញ្ច
បត្តល្លកញ្ច ។ ទ្វេ បរិគោតា អត្តន្តរិគោតោ ច

១ ឧ. ប. បដិច្ចន្តមានត្តំ អប្បដិច្ចន្តមានត្តំ ។ ២ ឧ. ប. ការិមយញ្ច ។

ឯកត្តារិកៈ ទុកៈ ការមិនអើពើមានពីរយ៉ាងជាដើម

ពាកដោយកាយ ១ ចេញពាកដោយវចនា ១ ។ បរិវាសមាន ២ យ៉ាង គឺ
បដិច្ចនុបរិវាស ១ អប្បដិច្ចនុបរិវាស ១ ។ បរិវាសមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត
គឺ សុទ្ធនុបរិវាស ១ សមោធានុបរិវាស ១ ។ មានគ្គមាន ២ យ៉ាង គឺ
បដិច្ចនុមានគ្គ ១ អប្បដិច្ចនុមានគ្គ ១ ។ មានគ្គមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ
បក្ខមានគ្គ ១ សមោធានមានគ្គ ១ ។ ការដាច់ពត្រីរបស់បុគ្គល ២ ពួក គឺ
ភិក្ខុកំពុងនៅបរិវាស ១ ភិក្ខុកំពុងប្រព្រឹត្តមានគ្គ ១ ។

(៣៧) ការមិនអើពើមាន ២ យ៉ាង គឺ មិនអើពើនឹងបុគ្គល ១ មិន
អើពើនឹងធម៌ ១ ។ អំបិលមាន ២ បែប គឺ អំបិលកើតឯង ១ អំបិលកើត
អំពីជាតិដីប្រៃ ១ ។ អំបិលមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺអំបិលកើតពីទឹក
សមុទ្រ ១ អំបិលខ្មៅ ១ ។ អំបិលមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺអំបិលសិន្ធុរៈ
(អំបិលមានសម្បុរសដុះលើភ្នំ) ១ អំបិលទត្តិទៈ (អំបិលដុះជាពន្ធក ។
ឡើងពីផែនដី) ១ ។ អំបិល ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ អំបិលឈ្មោះរោមកៈ
(អំបិលកើតក្នុងរោមជនបទ) ១ អំបិលឈ្មោះបក្ខល្លកៈ (អំបិលកើតពីទឹក
ក្បូងដែលធ្វើអំពីស្រូវដំណើប) ១ ។ បរិភោគមាន ២ គឺ អព្ពន្ធរបរិភោគ

និយមន័យ បរិវារ

ពាហិរិបរិភោគោ ច ។ ទ្វេ អក្កោសា ហិណោ ច
អក្កោសោ ឡក្កដោ ច អក្កោសោ ។ ឌ្វីហាការេហិ
បេសុញ្ញំ ហោតិ បិយកម្មស្ស វា ភេនាធិប្បាយស្ស
វា ។ ឌ្វីហាការេហិ ភណ្ឌោភោជនំ បសវតិ និមន្តន-
តោ វា វិញ្ញត្តិតោ វា ។ ទ្វេ វស្សុបនាយិកា បុរិមិកា
ច បច្ឆិមិកា ច ។ ទ្វេ អធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ។ ទ្វេ ធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ^(១) ។

[៣៤] ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អនាគតំ ការិ
វហតិ យោ ច អាគតំ ការិ ន វហតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
បណ្ឌិតា យោ ច អនាគតំ ការិ ន វហតិ យោ ច អា-
គតំ ការិ វហតិ ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ
ច អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញំ យោ ច កប្បិយេ អ-
កប្បិយសញ្ញំ ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អ-
កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញំ យោ ច កប្បិយេ កប្បិ-
យសញ្ញំ ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច

---

១ ទ្វេ យតិមោក្ខដ្ឋបនានិ អធម្មិកានិ យតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ធម្មិកានិ យតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ កត្តបិ
យេត្តកេ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

(បរិភោគលេបចូលទៅ) ១ ពាហិរបរិភោគ (ប្រើប្រាស់ខាងក្រៅ) ១ ។
ការដេរមាន ២ យ៉ាង គឺ ដេរយ៉ាងថោកទាប ១ ដេរយ៉ាងឧក្រិដ្ឋ ១ ។
ការញុះញង់កើតដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺ ប័ងដើម្បីឱ្យគេស្រឡាញ់ខ្លួន ១
ប័ងដើម្បីបំបែកគ្នា ១ ។ ភិក្ខុទទួលគណៈភោជនបានដោយអាការ ២ យ៉ាង
គឺ ដោយគេនិមន្ត ១ ដោយការសូមគេ ១ ។ ការចូលវស្សាមាន ២ យ៉ាង
គឺ បុរិមការវស្សា ១ បច្ចុមការវស្សា ១ ។ ការយាត់ហាមបាតិមោក្ខ ដែល
មិនប្រកបដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។ ការយាត់ហាមបាតិមោក្ខដែលប្រកប
ដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។

(៣២) បុគ្គលពាលមាន ២ ពួក គឺបុគ្គលដែលនាំការ: (កិច្ចមាន
អាវាធនាធម៌ជាដើម) មិនទាន់មានមក ១ បុគ្គលដែលមិននាំការ:ដែលមាន
មកហើយ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលមិននាំការ:មិន
ទាន់មកដល់ ១ បុគ្គលដែលនាំការ:មានមកហើយ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន
២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជា
កប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយ -
វត្ថុ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុង
អកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកប្បិយ -
វត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គល

ឯកសារ ទុក ទ្រ បុគ្គលាទយោ

អនាបត្តិយោ អាបត្តិសញ្ញិយោ ច អាបត្តិយោ អនា-
បត្តិសញ្ញិ ។ ទ្រ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អាបត្តិយោ
អាបត្តិសញ្ញិ យោ ច អនាបត្តិយោ អនាបត្តិសញ្ញិ ។
អបវេថិ ទ្រ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អធម្មេ ធម្មសញ្ញិ
យោ ច ធម្មេ អធម្មសញ្ញិ ។ ទ្រ បុគ្គលា បណ្ឌិតា
យោ ច អធម្មេ អធម្មសញ្ញិ យោ ច ធម្មេ ធម្មសញ្ញិ ។
អបវេថិ ទ្រ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អវិនយេ វិនយ-
សញ្ញិ យោ ច វិនយេ អវិនយសញ្ញិ ។ ទ្រ បុគ្គលា
បណ្ឌិតា យោ ច អវិនយេ អវិនយសញ្ញិ យោ ច
វិនយេ វិនយសញ្ញិ ។

[៣៥] ទ្ធិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឡ្ហន្នំ យោ ច ន
កុក្កុទាយតំ កុក្កុទាយតំ យោ ច កុក្កុទាយតំ
ន កុក្កុទាយតំ ។ ទ្ធិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វុឡ្ហន្នំ
យោ ច ន កុក្កុទាយតំ ន កុក្កុទាយតំ យោ ច

ឯកត្តវិកៈ ទុកៈ បុគ្គលពិរព្វកណ៌ដើម

មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំ
គាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គល
មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គល
មានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ មានសេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២
ពួកគឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១
បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាជាធម៌ ១ ។ បុគ្គលពាល
មាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែន
វិន័យថាជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាមិន
មែនវិន័យ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ ។

(៣៥) អាសវៈទាំងឡាយតែងចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គល
ដែលសង្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលមិនសង្ស័យ
ចំពោះហេតុដែលគួរសង្ស័យ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយវែមនឹងមិនចំរើនដល់
បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលមិនសង្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសង្ស័យ ១

និយមន័យពេ បរិវារពេ

កុក្កុញ្ចាយនំ កុក្កុញ្ចាយនិ ។ អបរេសម្បំ ទ្ធិនំ
 បុគ្គលានំ អាសវា វុឌ្ឍនំ យោ ច អកប្បិយេ កប្បិ-
 យសញ្ញំ យោ ច កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញំ ។ ទ្ធិនំ
 បុគ្គលានំ អាសវា ន វុឌ្ឍនំ យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិ-
 យសញ្ញំ យោ ច កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញំ ។ អបរេ-
 សម្បំ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឌ្ឍនំ យោ ច អនាបត្តិ-
 យា អាបត្តិសញ្ញំ យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញំ ។
 ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វុឌ្ឍនំ យោ ច អនាបត្តិយា
 អនាបត្តិសញ្ញំ យោ ច អាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញំ ។ អប-
 រេសម្បំ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ អាសវា វុឌ្ឍនំ យោ ច អធម្ម-
 ធម្មសញ្ញំ យោ ច ធម្ម អធម្មសញ្ញំ ។ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ
 អាសវា ន វុឌ្ឍនំ យោ ច អធម្ម អធម្មសញ្ញំ យោ
 ច ធម្ម ធម្មសញ្ញំ ។ អបរេសម្បំ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ
 អាសវា វុឌ្ឍនំ យោ ច អវិនយេ វិនយសញ្ញំ យោ ច
 វិនយេ អវិនយសញ្ញំ ។ ទ្ធិនំ បុគ្គលានំ អាសវា ន

និយមិទ្ឋ បរិវារៈ

សង្ឃ័យចំពោះហេតុដែលគួរសង្ឃ័យ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយតែងចំរើនដល់
បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជា
កប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវត្ថុថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ ។
អាសវៈទាំងឡាយវែមនិមនចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដី
សំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុង
កប្បិយវត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយវែមនិមនចំរើនដល់បុគ្គល
២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអាប-
ត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិថាជាអនាបត្តិ ១ ។ អាសវៈទាំង
ឡាយវែមនិមនចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុង
អនាបត្តិថាជាអនាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអាប-
ត្តិ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយវែមនិមនចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គល
មានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដី
សំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយវែមនិ
មនចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែន
ធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថា
ជាធម៌ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយវែមនិមនចំរើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ
បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ បុគ្គល

ឯកត្តវិក័ ទុក ឧត្តនតាថា

វិទ្យុនំ យោ ច អវិនយេ អវិនយេ សញ្ញា យោ ច វិនយេ
វិនយេ សញ្ញា ។

ទុក ឧទ្ទិក័ (១) ។

តស្សុនាមំ

(៣៦) សញ្ញា លទ្ធា ច សទ្ធម្មា

បរិក្ការា ច បុគ្គលា

សច្ចំ ភូមិ ធិក្កុមន្តោ

អាទិយន្តោ សមាទិយំ

ករោន្តោ ទេន្តោ កណ្ណាន្តោ

បរិកោតេន រត្តំ ច

អរុណា ធិន្ទំ ធានេន្តោ

ធានេន្តោ ច ឧទោសថា

បរិរុណា កម្មាបរា

ឯកព្រឹកៈ ទុកៈ ឧទានពាហិ

មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ១ ។ អាសវៈ
ទាំងឡាយ រមែងមិនចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ ។

ចប់ ទុកៈ (ពួកពីរ ៗ) ។

ទទួនតបញ្ជីរឿងនៃទុកៈ (ពួកពីរ ៗ) នោះ ដូច្នោះ

(៣៦) អាបត្តិជាសញ្ញារមែក្ខ អាបត្តិនៃភិក្ខុ ដល់បានសមា-
បត្តិ ១ អាបត្តិប្រកបដោយព្រះសង្ឃ ១ អាបត្តិប្រកបដោយ
បរិក្ខារ ១ អាបត្តិប្រកបដោយបុគ្គល ១ ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈ
ត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុនៅលើផែនដីត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុចេញទៅត្រូវ
អាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាន់យកត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុសមាទានត្រូវអាបត្តិ ១
ភិក្ខុធ្វើត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាលឲ្យត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាលទទួល
ត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបរិភោគ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុង
វេលាយប់ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាអរុណរះ ១ ភិក្ខុកាត់
ត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុបិទបាំងត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុទ្រទ្រង់ត្រូវអា-
បត្តិ ១ ទេវោសថ ១ បវរណា ១ កម្ម ១ កម្មដទៃទៀត ១

និយមន័យ បរិវារ

វត្ត អបរា នោសា ច
 អបរា ទ្វេ ច សម្បត្តិ
 ធានា សមាទមេវ ច
 ទារាជិ សង្ឃា បុល្លច្ចំ^(១)
 ទាចិត្តំ ទាជិទេសនិ
 ទុក្ខជា ភាសិតញ្ចេវ^(២)
 សត្ត អាបត្តក្ខន្ធភា^(៣)
 ភិជ្ជតិ ឧបសម្បទា
 តថេវ អបរេ ទុវេ
 ន វត្តតំ ន ទាតតំ
 អកញ្ចកត្វមេវ ច
 សញ្ជិច្ច សាតិសារា ច
 បដិក្កោសា និស្សរណា
 ឱ សារណា បដិញ្ញា ច
 បដិគ្គហា បដិក្ខិទា
 ឧបយាតិ ចោទនា ច

១ ឱ. បុល្លច្ចយំ ។ ២ ឱ. ទុញ្ញសិកា ចេវ ។ ៣ ឱ. ម. សត្ត អាបត្តក្ខន្ធា ច ។

និយមន័យ បរិវារ:

វត្ថុនៃកម្ម ១ វត្ថុនៃកម្មដទៃទៀត ១ ពោសនៃកម្ម ១ ពោស
នៃកម្មដទៃទៀត ១ សម្បត្តិនៃកម្ម ២ យ៉ាង ១ ភូមិនៃភិក្ខុមាន
សំវត្ថុសង្រួងៗគ្នា ១ ភូមិនៃភិក្ខុមានសំវត្ថុសស្មើគ្នា ១ បារា-
ជិត ១ សង្ឃទិសេស ១ បុល្លច្ច័យ ១ បាចិត្តិយៈ ១ បារា-
ទេសនីយៈ ១ ទុក្ខ ១ ទុក្ខសីត ១ រួមជាកងនៃអាបត្តិ៧ សង្ឃ
បែកគ្នា ១ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យទបសម្បទា ១ មិនត្រូវឲ្យទបសម្បទា
ចំពោះបុគ្គលពីរពួកដទៃទៀត ១ ភិក្ខុមិនត្រូវអាស្រ័យនៅ ១
មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ១ បុគ្គលមិនគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ១ បុគ្គលគួរ
ត្រូវអាបត្តិព្រោះក្វែង ១ បុគ្គលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិព្រោះប្រព្រឹត្ត
កន្លងវត្ថុដែលប្រកបដោយពោសយ៉ាងធំ ១ ការហាមឃាត់ ១
ការសូត្រនិស្សារណាកម្ម ១ ការសូត្រទិសារណាកម្ម ១ ការ
ប្តេជ្ញា ១ ការទទួល ១ ការឃាត់ ១ ការបៀតបៀន ១ ការបោទ ១

ឯកក្កវិកំ ទុកំ ឧទានតាថា

កកិមិ ច ទុវេ តថា

ចីវរា បត្តមស្គាលា

អធិដ្ឋានា តថា ទុវេ^(១)

វិក្កប្បនា ច វិនយា

វេនយិកា សល្លេត្តិកា^(២)

អាបដ្ឋិតិ ច វុដ្ឋិតិ

បរិវាសាបរេ ទុវេ^(៣)

ទ្វេ មានត្តា អបរេ ច

វត្តិច្ឆេនោ អនាទិ

ទ្វេ លោណា តយោ អបរេ

បរិភោតា អក្កោសនា^(៤)

បេសុញំ ច តណា វស្ស្ហំ^(៥)

ឋបនា ការកប្បិយា

អនាបត្តិ អធម្មេ^(៦) ច

វិនយេ អាសវេ តថាតិ ។

---

១ ឧ. ម. តថេវ ទ្វេ ។ ២ ឧ. វេនយិកា ច សល្លេតា ។ ៣ ឧ. ម. អបរេ ទ្វេ ។ ៤ ឧ. ម.
បរិភោតក្កោសេន ច ។ ៥ ឧ. ម. វស្ស ។ ម. បេសុញោ ច តណា វស្ស ។ ៦ ឧ. ម. អធម្មធម្មា ។

ឯកត្តវិពៈ ទុកៈ ឧត្តានតាថា

បលិពោធនៃកបិន ២ យ៉ាង១ មិនមានបលិពោធនៃកបិន ២
យ៉ាងដូចគ្នា១ ចីវរ១ បាត្រនឹងជើងទ្របាត្រ១ ការអធិដ្ឋាន
បាត្រ ២ យ៉ាង១ ការអធិដ្ឋានចីវរ ២ យ៉ាងដូចគ្នា១ ការ
វិកប្ប ១ វិន័យ ១ អត្ថនៃវិន័យ ១ សេចក្តីផ្សំផង (នៃ
វិន័យ)១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ (ដោយអាការ ២ យ៉ាង)១ ចេញ
ចាកអាបត្តិ (ដោយអាការ ២ យ៉ាង)១ បរិវាស ២ យ៉ាង ១
បរិវាស ២ យ៉ាងដទៃទៀត១ មានត្ត ២ យ៉ាង១ មានត្ត ២
យ៉ាងដទៃទៀត ១ ការដាច់ពត្រី ១ សេចក្តីមិនអើពើ ១
អំបិល ២ យ៉ាងមាន ៣ ពួកគេទៅទៀត១ ការបរិភោគ ១
ការដេរ១ បេសុញ្ញវ១ ការទទួលគណៈកោដន១ ការចូល
វស្សា១ ការបញ្ឈប់នូវបុត្តិមោក្ខ១ បុគ្គលពាលនាំការៈ ១
កប្បយវត្ថុ១ អនាបត្តិ១ អធម្មកម្ម១ វិនយកម្ម១ អាសវៈ
ទាំងឡាយ ១ ។

វិសយបិណ្ឌពេ បរិវារោ

[៣៧] អត្តាបត្តិ តិដ្ឋន្តោ ភគវតិ អាបជ្ជតិ លោ
 បរិណិព្វតេ អត្តាបត្តិ បរិណិព្វតេ ភគវតិ អាបជ្ជតិ លោ
 តិដ្ឋន្តោ អត្តាបត្តិ តិដ្ឋន្តោបិ ភគវតិ អាបជ្ជតិ បរិណិព្វតេ-
 បិ ។ អត្តាបត្តិ កាលេ អាបជ្ជតិ លោ វិកាលេ អត្តា-
 បត្តិ វិកាលេ អាបជ្ជតិ លោ កាលេ អត្តាបត្តិ កាលេ
 ចេវ អាបជ្ជតិ វិកាលេ ច ។ អត្តាបត្តិ វត្ថុ អាបជ្ជតិ
 លោ ទិវា អត្តាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជតិ លោ វត្ថុ អត្តាបត្តិ
 វត្ថុញ្ចេវ អាបជ្ជតិ ទិវា ច ។ អត្តាបត្តិ ទសវស្សោ
 អាបជ្ជតិ លោ ខានទសវស្សោ អត្តាបត្តិ ខានទសវស្សោ
 អាបជ្ជតិ លោ ទសវស្សោ អត្តាបត្តិ ទសវស្សោ ចេវ
 អាបជ្ជតិ ខានទសវស្សោ ធម៌ ។ អត្តាបត្តិ បញ្ចវស្សោ
 អាបជ្ជតិ លោ ខានបញ្ចវស្សោ អត្តាបត្តិ ខានបញ្ចវស្សោ
 អាបជ្ជតិ លោ បញ្ចវស្សោ អត្តាបត្តិ បញ្ចវស្សោ ចេវ
 អាបជ្ជតិ ខានបញ្ចវស្សោ ច ។ អត្តាបត្តិ កុសលចិត្តោ
 អាបជ្ជតិ លោ អកុសលចិត្តោ អត្តាបត្តិ អកុសល-

និយមន័យ បរិវារ:

(៣៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ
កាលដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានហើយមិនត្រូវក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាល
ដែលព្រះមានព្រះភាគបរិនិព្វានហើយ កាលដែលព្រះអង្គគង់នៅឡើយ
មិនត្រូវក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាលដែលព្រះអង្គគង់នៅ ទាំងក្នុង
កាលដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានហើយក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាល
មិនត្រូវក្នុងវិកាលក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវិកាល មិនត្រូវក្នុងកាល
ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំងក្នុងវិកាលក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិតែក្នុងវេលាយប់ មិនត្រូវក្នុងវេលាថ្ងៃក៏មាន ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវេលា
ថ្ងៃ មិនត្រូវក្នុងវេលាយប់ក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងវេលាយប់ ទាំងវេលាថ្ងៃ
ក៏មាន ។ ភិក្ខុមានវស្សា ១០ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សាខ្លះពី ១០ មិនត្រូវ
អាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានវស្សាខ្លះពី ១០ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សា ១០ មិន
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុមានវស្សា ១០ ទាំងភិក្ខុមានវស្សាខ្លះពី ១០
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមានវស្សា ៥ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សាខ្លះពី ៥
មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានវស្សាខ្លះពី ៥ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សា
គ្រប់៥ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុមានវស្សា ៥ ទាំងភិក្ខុមានវស្សាខ្លះ
ពី ៥ ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមានចិត្តជាកុសលត្រូវអាបត្តិ មានចិត្តជា

ឯកត្រីកំ គំកំ គីណិ ហោទនាវត្តអាទិ៍

ចិត្តោ អាបជ្ជតិ យោ កុសលចិត្តោ អត្តាបត្តិ អព្យាកត-
ចិត្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្តាបត្តិ សុខវេទនាសមដ្ឋំ អាបជ្ជ-
តិ អត្តាបត្តិ ទុក្ខវេទនាសមដ្ឋំ អាបជ្ជតិ អត្តាបត្តិ
អទុក្ខមសុខវេទនាសមដ្ឋំ អាបជ្ជតិ ។

(៣៨) តីណិ ហោទនាវត្តនិ ទិដ្ឋន សុត្រន បរិ-
សង្កាយ ។ តយោ សលាកត្តាហា កុដ្ឋ្យកោ វិវដកោ
សកក្កណ្ណជប្បកោ ។ តយោ បដិក្ខេតា មហិច្ឆតា
អសន្តដ្ឋតា អសល្លោតា ។ តយោ អនុញ្ញតា អប្ប-
ច្ឆតា សន្តដ្ឋតា សល្លោតា ។ អបរេមី តយោ បដិក្ខេ-
តា មហិច្ឆតា អសន្តដ្ឋតា អមត្តញ្ញតា ។ តយោ
អនុញ្ញតា អប្បច្ឆតា សន្តដ្ឋតា មត្តញ្ញតា ។ តិស្សោ
បញ្ញតិយោ បញ្ញតិ អនុប្បញ្ញតិ អនុប្បនុប្បញ្ញតិ ។
អបរេមី តិស្សោ បញ្ញតិយោ សព្វតប្បញ្ញតិ បទេ-
សប្បញ្ញតិ សាធារណប្បញ្ញតិ ។ អបរេមី តិស្សោ
បញ្ញតិយោ អសាធារណប្បញ្ញតិ ឯកតោបញ្ញតិ ទុក-
តោបញ្ញតិ ។

ឯកត្ថវិកៈ តិកៈ ត្រូវជាច្រៀងចោទមាន ៣ យ៉ាងដំបូង

អកុសលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអកុសលត្រូវអាបត្តិ មានចិត្តជា
កុសល មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអព្យាក្រឹតត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។
ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយសុខវេទនាត្រូវអាបត្តិក៏មាន មានចិត្តប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនាត្រូវអាបត្តិក៏មាន មានចិត្តប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ត្រូវ
អាបត្តិក៏មាន ។

(៣៨) ចោទនាវត្ថុ (វត្ថុជាច្រៀងចោទ) មាន ៣ យ៉ាង គឺ
ដោយឃើញ ១ ឮ ១ រង្ស៊ីស ១ ។ ការចាប់ស្នាក់មាន ៣ យ៉ាង គឺ
គូឡកៈ (ស្នាក់បិទ)១ វិវដ្តកៈ (ស្នាក់បើក)១ សកណ្តជប្បកៈ (ការខ្សឹប
ជិតត្រចៀកជាស្នាក់)១ ។ បំរាមមាន ៣ យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នាធំ ១
សេចក្តីមិនសន្តោស ១ សេចក្តីមិនផ្លូវផងចិត្ត ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៣
យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ១ សេចក្តីសន្តោស ១ សេចក្តីផ្លូវផងចិត្ត ១ ។
បំរាមមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសេចក្តីប្រាថ្នាធំ ១ សេចក្តីមិនសន្តោស ១
សេចក្តីមិនដឹងប្រមាណ ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៣ យ៉ាង គឺ សេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ១ សេចក្តីសន្តោស ១ សេចក្តីដឹងប្រមាណ ១ ។ បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាង
គឺ បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បនុប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាង
ដទៃទៀត គឺ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ១ បទេសប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ ។
បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាងដោយទៃក្រទៀត គឺ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ ឯក-
តោបញ្ញត្តិ ១ ទកតោបញ្ញត្តិ ១ ។

វិទ្យបដិពេ បរិវារោ

(៣៩) អត្តាបន្តិ ពាលោ អាបជ្ជតិ នោ បណ្ឌិតោ
អត្តាបន្តិ បណ្ឌិតោ អាបជ្ជតិ នោ ពាលោ អត្តាបន្តិ
ពាលោ ចេវ អាបជ្ជតិ បណ្ឌិតោ ច ។ អត្តាបន្តិ កាឡេ
អាបជ្ជតិ នោ ដុល្លោ អត្តាបន្តិ ដុល្លោ អាបជ្ជតិ នោ
កាឡេ អត្តាបន្តិ កាឡេ ចេវ អាបជ្ជតិ ដុល្លោ ច ។
អត្តិ កាឡេ កប្បតិ នោ ដុល្លោ អត្តិ ដុល្លោ កប្បតិ
នោ កាឡេ អត្តិ កាឡេ ចេវ កប្បតិ ដុល្លោ ច ។
អត្តាបន្តិ ហោមន្តេ អាបជ្ជតិ នោ ច តិម្រេ នោ ច
វស្សេ អត្តាបន្តិ តិម្រេ អាបជ្ជតិ នោ ច ហោមន្តេ នោ
ច វស្សេ អត្តាបន្តិ វស្សេ អាបជ្ជតិ នោ ច តិម្រេ នោ
ច ហោមន្តេ ។ អត្តាបន្តិ សង្ឃោ អាបជ្ជតិ នោ គណោ
នោ បុគ្គលោ អត្តាបន្តិ គណោ អាបជ្ជតិ នោ សង្ឃោ
នោ បុគ្គលោ អត្តាបន្តិ បុគ្គលោ អាបជ្ជតិ នោ សង្ឃោ
នោ គណោ ។ អត្តិ សង្ឃស្ស កប្បតិ ន គណស្ស
ន បុគ្គលស្ស អត្តិ គណស្ស កប្បតិ ន សង្ឃស្ស
ន បុគ្គលស្ស អត្តិ បុគ្គលស្ស កប្បតិ ន សង្ឃស្ស
ន គណស្ស ។

និយមន័យ បរិវារ:

(៣៧) ភិក្ខុពាលត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន
ភិក្ខុជាបណ្ឌិតត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុពាលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុពាលក្តីជា
បណ្ឌិតក្តី ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាឡប័ក្ខ (រោច) មិន
ត្រូវក្នុងដណ្ឌប័ក្ខ (ខ្នើត) ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងដណ្ឌប័ក្ខ មិនត្រូវក្នុង
កាឡប័ក្ខក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាឡប័ក្ខ ទាំងក្នុងដណ្ឌប័ក្ខក៏មាន។
សេចក្តីអនុញ្ញាតគួរតែក្នុងកាឡប័ក្ខ មិនគួរក្នុងដណ្ឌប័ក្ខក៏មាន គួរតែក្នុង
ដណ្ឌប័ក្ខ មិនគួរក្នុងកាឡប័ក្ខក៏មាន គួរទាំងក្នុងកាឡប័ក្ខ ទាំងដណ្ឌប័ក្ខ
ក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងហេមន្តរដូវ មិនត្រូវក្នុងគិម្រាជូវទាំងមិនត្រូវ
អាបត្តិក្នុងវិស្សានរដូវក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងគិម្រាជូវ មិនត្រូវអាបត្តិ ក្នុង
ហេមន្តរដូវ មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងវិស្សានរដូវផងក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងវិស្សាន-
រដូវ មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងគិម្រាជូវផង មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងហេមន្តរដូវផងក៏
មាន ។ សង្ឃត្រូវអាបត្តិ គណៈមិនត្រូវអាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន
គណៈត្រូវអាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវអាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន បុគ្គល
ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវអាបត្តិ គណៈមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ សេចក្តី
អនុញ្ញាតគួរដល់សង្ឃ មិនគួរដល់គណៈ មិនគួរដល់បុគ្គលក៏មាន គួរដល់
គណៈ មិនគួរដល់សង្ឃ មិនគួរដល់បុគ្គលក៏មាន គួរដល់បុគ្គល មិនគួរដល់
សង្ឃ មិនគួរដល់គណៈក៏មាន ។

ឯកត្តវិកំ តំកំ តិស្សេណ ធានាទរោ

[៤០] តិស្សេណ ធានា នា វត្ថុ ធានេតិ នោ អាថត្ថិ
អាថត្ថិ ធានេតិ នោ វត្ថុ វត្ថុញោវ ធានេតិ អាថត្ថិញ ។
តិស្សេណ បដិច្ចាទិយោ ដន្តាយវប្បដិច្ចាទិ ទុនកប្បដិច្ចាទិ
វត្ថុប្បដិច្ចាទិ ។ តីណិ បដិច្ចន្តាទិ វហន្តិ នោ វិវដានិ
មាតុត្តាមោ បដិច្ចន្តោ វហតិ នោ វិវដោ ព្រាហ្មណានំ
មន្តា បដិច្ចន្តា វហន្តិ នោ វិវដា មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដិច្ចន្តា
វហតិ នោ វិវដា ។ តីណិ វិវដានិ វិរោចន្តិ នោ
បដិច្ចន្តាទិ ចន្ទមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ចន្តំ
សុរិយមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ចន្តំ កថាភតប្ប-
វេទិតោ ធម្មវិទយោ វិវដោ វិរោចតិ នោ បដិច្ចន្តោ ។
តយោ សេនាសនត្តាហរា បុរិមកោ បច្ឆិមកោ អន្ត-
រាមុត្តកោ ។

[៤១] អត្តាថត្ថិ តិលានោ អាថជ្ជតិ នោ អតិលា-
នោ អត្តាថត្ថិ អតិលានោ អាថជ្ជតិ នោ តិលានោ-
អត្តាថត្ថិ តិលានោ ចេវ អាថជ្ជតិ អតិលានោ ច ។

ឯកុត្តរិកៈ តិកៈ ការបិទយ៉ាងមាន ៣ យ៉ាងដើម

(៤០) ការបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាងគឺ ភិក្ខុបិទបាំងវត្ថុ មិនបិទបាំង
អាបត្តិ១ បិទបាំងអាបត្តិ មិនបិទបាំងវត្ថុ១ បិទបាំងទាំងវត្ថុ ទាំងអាបត្តិ១ ។
គ្រឿងបិទបាំងមាន៣ យ៉ាងគឺ គ្រឿងបិទបាំងគឺផ្ទះជាទីរក្សា កាយ ១ គ្រឿង
បិទបាំងគឺទឹក១ គ្រឿងបិទបាំងគឺសម្បត្តិ ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងដែលបិទបាំង
ទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល គឺ មាតុ-
គ្រាមមានវត្ថុបិទបាំងទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែមិនមានវត្ថុបិទបាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅមិនស្រួល ១ មន្តរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍បិទបាំងទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល
បើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិបិទបាំងទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅ
ស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងបើកចេញទើប
រុងរឿង បិទទុកមិនរុងរឿងឡើយ គឺ មណ្ឌលព្រះចន្ទបើកឡើងទើបរុងរឿង
តែបិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ មណ្ឌលព្រះអាទិត្យបើកឡើងទើបរុងរឿង តែ
បិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ ធម្មវិន័យដែលគថាគតសំដែងហើយបើកឡើង
ទើបរុងរឿង បិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ ។ ការកាន់យកសេនាសនៈមាន
៣ យ៉ាងគឺ បុរិមកៈ១ បច្ច័មកៈ១ អន្តរាមត្តកៈ១ ។

(៤១) ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុឥតឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមិន
ឈឺត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុឈឺ ទាំងភិក្ខុមិនឈឺ
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[២២] តីណិ អធិដ្ឋកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។
តីណិ ធិដ្ឋកានិ ទានិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ តយោ បរិវារសា
បដិច្ចនបរិវារសោ អប្បដិច្ចនបរិវារសោ សុទ្ធនបរិវារសោ ។
តយោ មានត្តា បដិច្ចនមានត្តំ អប្បដិច្ចនមានត្តំ បក្ខ-
មានត្តំ ។ តយោ ចារិវាសិកស្ស ភិក្ខុនោ វត្តិច្ឆេទា
សហវាសោ វិច្ឆារសោ អនារោចនា ។

[២៣] អត្តាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ អត្តា-
បត្តិ ពហិ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោ អត្តាបត្តិ អន្តោ ចេវ
អាបជ្ជតិ ពហិ ច ។ អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ
នោ ពហិសីមាយ អត្តាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ
នោ អន្តោសីមាយ អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អា-
បជ្ជតិ ពហិសីមាយ ច ។

[២៤] តីហា កាវេហិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ កាយេន
អាបជ្ជតិ វាចាយ អាបជ្ជតិ កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ ។
អបវេហិបិ តីហា កាវេហិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ សង្ឃមជ្ឈេ
តណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សង្កតេ ។ តីហា កាវេហិ អាបត្តិ-
យោ វុដ្ឋានិ កាយេន វុដ្ឋានិ វាចាយ វុដ្ឋានិ កាយេន

និយមន័យ បរិវារៈ

[៤២] ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រាមិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ យ៉ាង ។
ការបញ្ឈប់បុគ្គលិកមាត្រាប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ បរិវារសមាន ៣
យ៉ាង គឺ បដិច្ចនុបរិវាស ១ អប្បដិច្ចនុបរិវាស ១ សុទ្ធនុបរិវាស ១ ។
មានតួមាន៣យ៉ាងគឺ បដិច្ចនុមានតួ១ អប្បដិច្ចនុមានតួ១ បក្ខមានតួ ១ ។
ការដាច់វាត្រីរបស់ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសមាន ៣ យ៉ាង គឺ ការនៅរួម ១ ការ
មិននៅរួម ១ ការមិនបាទប្រាប់ ១ ។

[៤៣] ភិក្ខុនៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅមិនត្រូវក៏មាន
នៅខាងក្រៅត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងមិនត្រូវក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងខាង
ក្នុងទាំងខាងក្រៅក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅ
សីមាមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុង
សីមា មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ត្រូវអាបត្តិ ទាំងខាងក្នុងសីមាទាំងខាងក្រៅ
សីមាក៏មាន ។

[៤៤] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយកាយ១
ត្រូវដោយវេទ ១ ត្រូវដោយកាយនិងវេទ ១ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយ
អាការ ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺត្រូវក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ១ ត្រូវក្នុងកណ្តាល
គណៈ១ ត្រូវក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយ អាការ
៣ យ៉ាង គឺ ចេញចាកដោយកាយ១ ចេញចាកដោយវេទ ១ ចេញចាក

ឯកុត្តរិកំ ឥតំ គន្ធិនីយកម្មាទំរណំ

វាថាយ វុដ្ឋាតិ ។ អបរេហិបិ តិហាការេហិ អាបត្តិយា
វុដ្ឋាតិ សង្ឃមជ្ឈេ គលាមជ្ឈេ បុត្តនស្ស សន្តិកេ ។
តិណិ អធិក្កកាណិ អមន្ទវិនយស្ស នាណិ ។ តិណិ
ធិក្កកាណិ អមន្ទវិនយស្ស នាណិ ។

(៤៥) តិហាឆ្កេហិ សមន្ទាគតស្ស ភិក្ខុនោ អា-
កក្ខំមាណោ សង្ឃោ គន្ធិនីយកម្មំ ករេយ្យ កណ្ណានការកោ-
កោ ហោតិ កលហាការកោ វិវាទការកោ កស្សការ-
រកោ សង្ឃេ អធិករណាការកោ ពាលោ ហោតិ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ
វិហារតិ អននុលោមិកេហិ តិហិសំសគ្គេហិ ។ តិហាឆ្កេហិ
សមន្ទាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកក្ខំមាណោ សង្ឃោ
នីយស្សកម្មំ ករេយ្យ កណ្ណានការកោ ហោតិ ។ បេ។
សង្ឃេ អធិករណាការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ
អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ តិហិសំសដ្ឋោ វិហារតិ
អននុលោមិកេហិ តិហិសំសគ្គេហិ ។ តិហាឆ្កេហិ ស-
មន្ទាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកក្ខំមាណោ សង្ឃោ បញ្ចជនី-
យកម្មំ ករេយ្យ កណ្ណានការកោ ហោតិ ។ បេ។ សង្ឃេ

ឯកុត្តរិក តិកៈ ការធ្វើកម្មមានតន្ត្រីនីយកម្មជាដើម

ដោយកាយនឹងវា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយពាការ ៣ យ៉ាង
ដទៃទៀត គឺ ចេញចាកក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១
ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ។ ការឲ្យអម្បឡវិន័យ មិនប្រកបដោយធម៌
មាន ៣ យ៉ាង ។ ការឲ្យអម្បឡវិន័យប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ យ៉ាង ។

(៤៥) កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើតន្ត្រីនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកប

ដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្ហោតុ បង្ហោជំលោះ បង្ហោវិវាទ បង្ហោវិចារក-
ថា បង្ហោអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអា-
បត្តិមិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាបុគ្គលនៅច្រឡំក្រប្រឡំដោយគ្រហស្ថ
ដោយការច្រឡំក្រប្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើ
និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុអ្នកបង្ហោតុ ។ បេ ។
បង្ហោអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ
មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកនៅច្រឡំក្រប្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយ
ការច្រឡំក្រប្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើបញ្ចាជនី
យកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុអ្នកបង្ហោតុ ។ បេ ។ ជា

និយមន័យ បរិវារ

អធិការណ៍ការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិព-
 ហុលោ អនបទាលោ កុលទ្ធិសកោ ហោតិ បាបសមា-
 ទារោ^(១) ។ តីហដ្ឋេហិ សមម្ពាតតស្ស ភិក្ខុនោ
 អាកត្តមាលោ សង្ឃោ បដិសារណីយកម្មំ ករេយ្យ
 កណ្ណានការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃោ អធិការណ៍ការ-
 កោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទា-
 លោ តីហិ^(២) អក្កោសតិ បរិកាសតិ ។ តីហដ្ឋេហិ ស-
 មម្ពាតតស្ស ភិក្ខុនោ អាកត្តមាលោ សង្ឃោ អាបត្តិយា
 អនស្សនេ ទុក្ខេបដិយកម្មំ ករេយ្យ កណ្ណានការកោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃោ អធិការណ៍ការកោ ពាលោ
 ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទាលោ អាបត្តិ
 អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតុំ ។ តីហដ្ឋេហិ
 សមម្ពាតតស្ស ភិក្ខុនោ អាកត្តមាលោ សង្ឃោ អាបត្តិ-
 យា អប្បដិកម្មេ ទុក្ខេបដិយកម្មំ ករេយ្យ កណ្ណានការ-
 កោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃោ អធិការណ៍ការកោ
 ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទាលោ

---

១ និពោ បរិ ឧបេយ្យយោគូពោ បាបសមាទារា ទិស្សន្តិ ចៅ សុយ្យន្តិ បាតិ ធាលិ
 ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ពិហី ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

អ្នកបង្កអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្នាសវៃ ច្រើនដោយ
អាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមាន
មារយាទអាក្រក់ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើបដិសារណីយកម្ម
ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ អ្នកបង្កអធិក-
រណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្នាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិន
មានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជេវគម្រាមគ្រហស្ថ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា
គប្បីធ្វើទុក្ខបន័យកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ព្រោះមិនឃើញ
អាបត្តិ គឺភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជា
មនុស្សល្ងង់មិនឈ្នាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១
ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាថ្នាដើម្បីឃើញអាបត្តិ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា
គប្បីធ្វើទុក្ខបន័យកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ព្រោះមិនសំដែង
អាបត្តិ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១
ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្នាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១

ឯកត្តវិព ពិកំ ឧក្កេបនីយកម្មទិករណំ

អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បដិកាតុំ ។
តីហឡើហំ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកត្តមាណោ
សឡើ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយោ អប្បដិស្សត្តេ ទុក្ខេបដិ-
យកម្មំ ករយ្យ កណ្ណានការកោ ហោតិ ។ បេ ។
សឡើ អដិករណាការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ
អាបត្តិពហុលោ អនបទាណោ ន ឥច្ឆតិ ចាបិកំ ទិដ្ឋិ
បដិស្សត្តិ ។ តីហឡើហំ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ
អាកត្តមាណោ សឡើ អាកត្តម្ហាយ ចេតេយ្យ កណ្ណា-
នការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ
កស្សការកោ សឡើ អដិករណាការកោ ពាលោ
ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទាណោ តិហិសំ-
សដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិតេហិ តិហិសំសត្តេហិ ។
តីហឡើហំ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ
អនដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។
អបរេហិបិ តីហឡើហំ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ
កាតតំ អដិសីលេ សីលវិបដ្ឋោ ហោតិ អដ្ឋិចារ

ឯកត្តវិក តិកៈ កាធ្វើកម្មមានទុក្ខបន្ថយកម្មជាដើម

ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាបត្តិចេញ ១ ។ កាលបើសង្ឃ
ប្រាថ្នា គប្បីធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិកាក្រក់ចេញ ដល់ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្ក
អធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិន
មានការកំណត់អាបត្តិ ១ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិកាក្រក់ចេញ ១ ។ កាល
បើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីលែលក ដើម្បីសេចក្តីមាំមួន^(១) ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ បង្កដំលោះ បង្កវិវាទ បង្កតវច្ឆាន-
កថា បង្កអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយ
អាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកនៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ
ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកឥតមានឱ្យស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជា
បកតត្ត ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត
គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារ្យវិបត្តិក្នុងអដ្ឋកថា ១

១ អង្គកថាពន្យល់ថា បើសង្ឃត្រូវការកត់ប្តីធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្មបន្ថែមទៀតវិញនៃសង្ឃាន
ដាក់កម្មមានតន្ត្រីនីយកម្មជាដើមហើយ មិនបំពេញវត្ថុ (តាមអាម្មាសង្ឃ) ។

និយមន័យ បរិវារ

អាចារ្យវិបស្សោ ហោតិ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបស្សោ ហោតិ ។
អបរេហិបិ តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ
កាតត្ថំ កាយិកេន ទវេន សមន្តាគតោ ហោតិ វាច-
សិកេន ទវេន សមន្តាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិ-
កេន ទវេន សមន្តាគតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តី-
ហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្ថំ
កាយិកេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ វាចសិ-
កេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ កាយិកវាច-
សិកេន អនាថារេន សមន្តាគតោ ហោតិ ។ អបរេ-
ហិបិ តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ
កាតត្ថំ កាយិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តាគតោ
ហោតិ វាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តាគតោ
ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមន្តា-
គតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្ថំ កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្តា-
គតោ ហោតិ វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្តាគតោ ហោតិ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

មានទិដ្ឋិវិបត្តិ កងអត់ទិដ្ឋិ ។ សង្ឃតប្បវ្រឹកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបខាងល្បែងដោយកាយ ១
ជាអ្នកប្រកបខាងល្បែង ដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបខាងល្បែង ដោយ
កាយនឹងវាចា ១ ។ សង្ឃតប្បវ្រឹកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣
ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយ មារយាទ មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់
ដោយកាយ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយ មារយាទ មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយ
វាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយ មារយាទ មិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ដោយកាយ
នឹងវាចា ១ ។ សង្ឃតប្បវ្រឹកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយ
ឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយ ការបៀតបៀនដោយកាយ ១ ជាអ្នក
ប្រកបដោយ ការបៀតបៀនដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយ ការបៀត
បៀនដោយកាយនឹងវាចា ១ ។ សង្ឃតប្បវ្រឹកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាជីវៈដោយ
កាយ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាជីវៈដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយ

ឯកត្តវិពេ ភិក្ខុ ឧបសម្ព័ន្ធភាបនាទ័និ

កាយិកាវាចសិកោន មិច្ឆាជីវេន សមម្ពាគតោ ហោតិ ។
អបរេហិបិ តីហន្តេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ
កាតតំ អាបត្តិ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្ព័-
នេតិ និស្សយំ នេតិ សាមណោ ឧបជ្ជាបេតិ ។
អបរេហិបិ តីហន្តេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ
កម្មំ កាតតំ យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ
កតំ ហោតិ តំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អញ្ចំ វា
តាទិសិកំ តតោ វា មាថជ្ជតំ ។ អបរេហិបិ តី-
ហន្តេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ
ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ជម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ
សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ។ តីហន្តេហិ សមម្ពា-
គតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វេបេន្តស្ស
អនំ ភិក្ខុ មា កណ្ណានំ មា ករហំ មា វិក្កហំ មា
វិវាទន្តិ ឡិមទ្ធិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ កាតតោ
អនុជ្ជិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតតតោ ច ។
តីហន្តេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ បវារណំ
វេបេន្តស្ស អនំ ភិក្ខុ មា កណ្ណានំ មា ករហំ

ឯកុត្តរិក តិកៈ ពិច្ចមានការឲ្យឧបសម្បទាជាដើម

មិច្ឆាជីវៈដោយកាយនឹងវាចា ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ សង្ឃបុរាណធ្វើកម្ម
ហើយនៅតែឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ១ ឲ្យនិស្ស័យ (ដល់កុលបុត្រ) ១
ឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយអាបត្តិណា
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដដែលនោះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដទៃប្រហែលគ្នានឹងអាបត្តិនោះ ១
ឬអាបត្តិដែលធ្ងន់ជាងអាបត្តិនោះទៅទៀត ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះ
ពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ ។ កាល
បើមានភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុមិនមានអៀនខ្មាស ១ ភិក្ខុពោល ១
មិនមែនជាបកតត្ត ១ មកបញ្ឈប់នូវទេពោសថ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។
ត្រូវហាមប្រាមដោយពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនគួរទេ កុំបង្កហេតុ កុំឈ្មោះ
កុំប្រកាន់ផ្សេងគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នាដូច្នោះហើយសឹមធ្វើទេពោសថ ។ កាល
បើភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុដែលមិនមានអៀនខ្មាស ១ ភិក្ខុពោល ១
មិនមែនជាបកតត្ត ១ មកបញ្ឈប់វារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ ត្រូវ
ហាមប្រាមដោយពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនគួរទេ អ្នកកុំបង្កហេតុ កុំឈ្មោះ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

មា វិត្តហំ មា វិវាទន្តំ ឌីមន្តិត្វា សង្ឃេន បវារេតត្ថំ
អលដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ ត្ថ-
ហង្គេហំ សមណ្ឌតតស្ស ភិក្ខុនោ ន កាចិ សង្ឃ-
សម្មតំ នាតព្វា អលដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច
អបកតត្តោ ច ។ ត្ថហង្គេហំ សមណ្ឌតតេន ភិក្ខុ-
នា សង្ឃេ ន វេហវិតព្វា^(១) អលដ្ឋី ច ហោតិ
ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ ត្ថហង្គេហំ សមណ្ឌ-
តតោ ភិក្ខុ ន កិស្មិញ្ចំ បច្ចេកដ្ឋានេ វេបេតព្វោ
អលដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ ត្ថ-
ហង្គេហំ សមណ្ឌតតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សយេ ន វិត្តត្ថំ
អលដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ ត្ថ-
ហង្គេហំ សមណ្ឌតតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សយោ ន
នាតព្វោ អលដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ
ច ។ ត្ថហង្គេហំ សមណ្ឌតតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកាសំ^(២)
កាវាបេន្តស្ស ឆាលំ ឌីកាសកម្មំ កាតុំ អលដ្ឋី
ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ ត្ថហង្គេ-
ហំ សមណ្ឌតតស្ស ភិក្ខុនោ សវចនីយំ នា នាតត្ថំ

១ ឧ. ម. សង្ឃេ ន វេហវិតព្វ ។ ២ ឧ. ម. ឌីកាសកម្មំ ។

វិទយបិដក បរិវារៈ

គ្នា កុំប្រកាន់ផ្សេងគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា ដូច្នោះរួចហើយសឹមបរវារណា ។
សង្ឃសម្មតិណាមួយ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ
ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុប្រកប
ដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវស្តីពោលរកសង្ឃ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១ ភិក្ខុ
ល្ងី ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ សង្ឃមិន
ត្រូវដកលំទុកក្នុងកំណែងផ្សេងណាមួយ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១
ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវអាស្រ័យនៅនឹងភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១
មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។
ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទុកាសកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលមកសូមទុកាស ដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្នាស ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបក-
តត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវជឿស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣

ឯកត្តវិពេ ពិកំ អលដ្ឋិអាទយោ

អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។
 តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន បុច្ឆិ-
 តញ្ច អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ
 ច ។ តីហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនោ វិនយោ
 ន បុច្ឆិតញ្ច អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អប-
 កតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស ភិក្ខុនោ
 វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតញ្ច អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ
 ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនោ
 វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតញ្ច អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ
 ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមន្តាគតស្ស
 ភិក្ខុនោ អនុយោតោ ន នាតញ្ច អលដ្ឋិ ច ហោតិ
 ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ សមន្តាគ-
 តេន ភិក្ខុនោ សន្និ វិនយោ ន សាកក្ខិតញ្ច អលដ្ឋិ
 ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហន្តេហិ
 សមន្តាគតេន ភិក្ខុនោ ន ឧបសម្មាទេតត្ថំ ន ជិស្ស-
 យោ នាតញ្ច ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ច អលដ្ឋិ
 ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។

ឯកត្តវិក ពីរ: មានភ័ក្តមិនមានខ្មាសជាដើម

គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។
ភ័ក្តមិនត្រូវស្រវឹងន័យចំពោះភ័ក្តដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិន
មានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភ័ក្តដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៣ មិនត្រូវស្រវឹងន័យ (នឹងភ័ក្តណាមួយ) គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១
ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភ័ក្តមិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យចំពោះ
ភ័ក្តដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១
មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភ័ក្តដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវដោះ
ស្រាយវិន័យនឹងភ័ក្តណាមួយ គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១
មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភ័ក្តមិនត្រូវឱ្យការសាកសួរដល់ភ័ក្តដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៣ គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែនជាបក-
តត្ត ១ ។ ភ័ក្តមិនត្រូវសាកពារវិន័យជាមួយនឹងភ័ក្ត ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣
គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភ័ក្តដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវឱ្យទបសម្បទា មិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឱ្យ
សាមណេរបម្រើខ្លួន គឺ ភ័ក្តជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភ័ក្តល្ងង់ ១ មិនមែន
ជាបកតត្ត ១ ។

វិន័យប្រាំពីរ បរិវារ

[៤៦] តយោ ឧទោសថា ចាតុទ្ធសិកា បណ្ណាសិ-
 កោ សាមគ្គីឧទោសថា ។ អបរាមិ តយោ ឧទោសថា
 សង្ឃេ ឧទោសថា តយោ ឧទោសថា បុត្តនេ ឧ-
 ទោសថា ។ អបរាមិ តយោ ឧទោសថា សុត្តទ្កេ-
 សោ ^(១) ចារិសុត្តិឧទោសថា អធិដ្ឋានុទោសថា ។
 តិស្សេ បរិវារណា ចាតុទ្ធសិកា បណ្ណាសិកា សាមគ្គី-
 បរិវារណា ។ អបរាមិ តិស្សេ បរិវារណា សង្ឃេ បរិវារ-
 ណា តយោ បរិវារណា បុត្តនេ បរិវារណា ។ អបរាមិ
 តិស្សេ បរិវារណា តេវាចិកា បរិវារណា ទ្វេវាចិកា
 បរិវារណា សមាណវស្សិកា បរិវារណា ។ តយោ អាចាយិ-
 កា នេរយិកា ឥន្ទមប្បហាយ យោ ច អព្រហ្មចារិ
 ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ យោ ច សុទ្ធិ ព្រហ្មចារិ សុទ្ធិ
 ព្រហ្មចារិយំ ^(២) ចរន្តំ អម្បលកេន អព្រហ្មចារិយេន
 អនុទ្ធិសេតិ យោ ចាយំ ឃរិវាទិ ឃរិទិដ្ឋិ នត្តិ កាមេសុ
 ទោសោតិ សោ កាមេសុ ចាតុព្យតំ អាបជ្ជិតិ ។ តិណិ
 អកុសលម្បលានិ លោកោ អកុសលម្បលំ ទោសោ

១ ឧ. ម. សុត្តទ្កេសោ ឧទោសថោ ។ ២ ឧ. ម. អសុទ្ធព្រហ្មចារិ បរិសុទ្ធព្រហ្មចារិយំ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

(៤៦) ទេវបាសថមាន ៣ យ៉ាង គឺ បាតុទ្ទសីទេវបាសថ ១ បណ្ណា-
សីទេវបាសថ ១ សាមគ្គីទេវបាសថ ១ ។ ទេវបាសថមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត
គឺ សង្ឃទេវបាសថ ១ គណទេវបាសថ ១ បុគ្គលទេវបាសថ ១ ។ ទេវ-
បាសថមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សុត្តទេសទេវបាសថ ១ បារិសុទ្ធិទេវបាសថ ១
អធិដ្ឋានទេវបាសថ ១ ។ បរិវារណាមាន ៣ យ៉ាង គឺ បាតុទ្ទសីបរិវារណា ១
បណ្ណាសីបរិវារណា ១ សាមគ្គីបរិវារណា ១ ។ បរិវារណាមាន ៣ យ៉ាងដទៃ
ទៀត គឺ សង្ឃបរិវារណា ១ គណបរិវារណា ១ បុគ្គលបរិវារណា ១
បរិវារណាមាន ៣ យ៉ាង ដោយឡែកទៀត គឺ ភេរវចិកាបរិវារណា ១
ទេវវចិកាបរិវារណា ១ សមានវិស្សិកាបរិវារណា ១ ។ បុគ្គលឈមមុខ
ទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក មាន ៣ ពួក គឺ បុគ្គលមិនមែនជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ តែប្តេជ្ញាថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ១ បុគ្គលចោទ
ព្រហ្មចារ្យបុគ្គលដ៏បរិសុទ្ធ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ
ដោយអព្រហ្មចារ្យធម៌មិនមានមូល ១ បុគ្គលណាមួយមានវេទៈយ៉ាងនេះ
មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា ទោសក្នុងកាមគុណមិនមានដូច្នោះ បុគ្គលនោះតែង
ដល់នូវការសេពគប់នូវកាបទាំងឡាយ ១ ព្រោះមិនលះលទ្ធិនេះចេញ ។
មូលវៃអកុសលមាន ៣ យ៉ាង គឺ លោភៈជាមូលវៃអកុសល ១ ទោសៈ

១ អន្តិកថា សំណើយកព្រះទ័ណាស្រព ។

ឯកភ្នំពេ តំកំ តំណី ពុលលម្ពលាទំនិ

អកុសលម្ចាស់ មោហោ អកុសលម្ចាស់ ។ តំណី
កុសលម្ចាស់ អលោកោ កុសលម្ចាស់ អនោសោ
កុសលម្ចាស់ អមោហោ កុសលម្ចាស់ ។ តំណី ទុច្ច-
រិតានិ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ តំណី
សុចរិតានិ កាយសុចរិតំ វចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ ។
តយោ អត្តវសេ បដិច្ច ភកវតោ កុលេសុ តិកកោជនំ
បញ្ញតំ ទុម្ពន្តំ បុត្តលានំ និក្ខហាយ មេសលានំ
ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ មា នាបិច្ឆា បក្ខំ និស្សយ
សង្ឃំ ភិទ្ទេយ្យំ កុលានុទ្ទយតាយ ច ។ តំហិ
អសទ្ធិម្ពហិ អភិក្ខុតោ បរិយាទិទ្ធិចិត្តោ ទេវទិត្តោ
អាចាយិកោ ទេវយិកោ កប្បដ្ឋោ អតតិច្ឆោ នាបិច្ឆ-
តា នាបមិត្តតា ឡិមិត្តតោ ន វិសេសា និកមេន អន្តរា
វោសានំ អាចាទិ ។ តិស្សោ សម្មតិយោ ទណ្ឌាសម្មតិ
សិក្ខាសម្មតិ ទណ្ឌាសិក្ខាសម្មតិ ។ តិស្សោ នាទុកា
ធុវដ្ឋានិយា អសង្កមនីយា វច្ឆនាទុកា បស្សវនាទុកា

ឯកត្តវិកៈ តិកៈ មូលនៃកុសល ៣ ជាដើម

ជាមូលនៃអកុសល ១ មោហៈជាមូលនៃអកុសល ១ ។ មូលនៃកុសល
មាន ៣ យ៉ាង គឺ អលោកៈជាមូលនៃកុសល១ អទោសៈជាមូលនៃកុសល១
អមោហៈជាមូលនៃកុសល ១ ។ ទុច្ចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយទុច្ចរិត១
វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។ សុច្ចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយ-
សុច្ចរិត ១ វចីសុច្ចរិត ១ មនោសុច្ចរិត ១ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ញត្តិកកោជនសិក្ខាបទ្បន្តត្រកូលទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យ
អំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង គឺ ដើម្បីផ្តាច់ផ្ទាល់បុគ្គលឥតខ្ចាស ១
ដើម្បីនៅសប្បាយដល់ភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដោយទ្រង់ត្រិះ
រិះថា ភិក្ខុប្រាថ្នាលាមកទាំងឡាយកុំទំលាយសង្ឃ្រោះអាស្រ័យពួក ១
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ត្រកូល ១ ។ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការ គ្រប
សង្កត់រូបវិតចិត្តហើយក៏ទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក តាំងនៅអស់កល្ប
កែខ្លួនលែងបាន (អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ១
មានមិត្តលាមក ១ ទេវទត្តនោះ បានសម្រេចគុណវិសេសត្រឹមជាន់តាប
តែដល់នូវសេចក្តីសាបសូន្យក្នុងចន្លោះវិញ ១ ។ សម្មតិមាន ៣ យ៉ាង គឺ
ទណ្ឌសម្មតិ ១ សិក្ខាសម្មតិ ១ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ១ ។ ទ្រនាប់
ជើងដែលសម្រាប់ដឹកលំទុកជានិច្ច មិនត្រូវធ្វើឲ្យយូរតចាកកន្លែងមាន ៣
គឺ ទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទាប់ផ្លូវវិច្ចៈ ១ ទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទាប់ផ្លូវស្បូវៈ ១

វិធម្មបិដកេ បរិវារោ

អាចមននាទុកា ។ តិស្សោ ទានយំសនិយោ សត្តរា
កថលា សមុទ្ធដេណាកាតិ^(១) ។

តិកំ ឥន្ទិកំ^(២) ។

តស្សន្តានំ

(៤៧) តិដ្ឋន្តោ កាលេ វត្តិ ច
ទស បញ្ច ច កុសលា^(៣)
វេទនា ចោទនាវត្ត
សលាកា ទ្វេ បដិក្ខុតា
បញ្ញត្តិ អបវេ ទ្វេ ច
ពាលោ កាលេ ច កប្បតិ
ហោមន្តេ សង្ឃោ សង្ឃស្ស
នាទនា ច បដិច្ចនិ^(៤)
បដិច្ចន្តា វិវដ្តា ច
សេនាសនតិលាយនា

---

១ ឧ. ម. សមុទ្ធដេណាកាតិ ។ ២ ឧ. តិកា ឥន្ទិកា ។ ៣ ឧ. ម. ទស បញ្ច កុស-
លេន ។ ៤ ឧ. ម. បដិច្ចនិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

ទ្រព្យសម្រាប់ជំរះអាចម៍ ១ ។ ទ្រព្យសម្រាប់ជួតជើង មាន ៣ គឺ
ទ្រព្យសម្រាប់ជួត ១ ទ្រព្យសម្រាប់ក្បឿង ១ ទ្រព្យសម្រាប់អណ្តាតសមុទ្រ ១ ។

ចប់តិកៈ (ពួកបី) ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃតិកៈ (ពួកបី) នោះដូច្នោះ

(៤៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង្គ
ព្រះជន្មនៅ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលគួរ ១ ក្នុងរាត្រី ១ ភិក្ខុ
មានវស្សា ១០ ត្រូវអាបត្តិ ១ មានវស្សា ៥ ក៏ត្រូវអាបត្តិ ១
មានកុសលចិត្តក៏ត្រូវអាបត្តិ ១ ប្រកបដោយវេទនាត្រូវអាបត្តិ ១
ចោទនវត្ថុ ១ ការចាប់ស្លាក ១ ការឃាត់មានពីរលើក ១
បញ្ញត្តិ ១ បញ្ញត្តិពីរលើកដទៃទៀត ១ ភិក្ខុពាលត្រូវអាបត្តិ
ក៏មាន ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលឡើងវត្ត ១ ការចូលវស្សាគួរ
ក្នុងកាលឡើងវត្ត ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងហេមន្តរដូវក៏មាន ១ សង្ឃ
ត្រូវអាបត្តិ ១ ទេបោសថនីមួយៗរណាគួរដល់សង្ឃ ១ ការ
បិទបាំង ១ គ្រឿងបិទបាំង ១ វត្ថុដែលបិទបាំងទុក ១ វត្ថុ
ដែលបើកឡើង ១ ការកាន់យកសេនាសនៈ ១ ភិក្ខុឈឺត្រូវ

ឯកុត្តរិកំ តិកំ ឧទ្ទាសពាថិ។

បាតិមោត្តបរិវាសា^(១)

មាណស្តា បារិវាសិកា

អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ

អាបជ្ជតិ បុណបរេ

វុជ្ជាតិ អបរេ ចេវ

អម្ពជ្ឈិវិនយា ទុវេ

តជ្ជិនិយា និយស្សា ច

បព្វាជបដិសារណី^(២)

អនិស្សនាបដិក្កម្មេ

អនិស្សត្តេ ច និដ្ឋិយា

អាតាឡ្ហកម្មាជិសីលេ

នវាណាបាយាតិកា

អាជីវាបច្ឆា តានិសិកា

អវុឡ្ហិទោសវេន ច

បវារណា សម្មតិ ច

វោហារបច្ចុកេន^(៣) ច

ន វត្ថុតំ ន នាតតំ

១ ឧ. ម. បាតិមោត្តំ បរិវាសំ ។ ២ ឧ. បព្វាជនិយបដិសារណី ។ ៣ ឧ. វោហា-

ឯកុត្តរិកៈ តិកៈ ឧទានធាថា

អាបត្តិ ១ បញ្ចប់បាតិមោក្ខ ១ បរិវាស ១ មានត្តិ ១ ភិក្ខុកំ-
ពុននៅបរិវាស ១ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ខាងក្នុងសីមា ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៣ ដទៃទៀត ១
ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៣ ដទៃទៀត ១ ការឲ្យ
អម្បូរវិន័យ ២ យ៉ាង ១ សង្ឃធ្វើតជន័យកម្ម ១ និយស្សកម្ម ១
បញ្ចជន័យកម្ម ១ បដិសារណីយកម្ម ១ សង្ឃធ្វើទេវតូបនីយកម្ម
ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ១ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ១ ព្រោះមិន
លះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ១ សង្ឃលែលកដើម្បីសេចក្តីមាំមួន ១
សង្ឃភ័យធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ១ អធិសីល ១ ល្បែង ១ ភិក្ខុមាន
មារយាទមិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ ១ ការបៀតបៀន ១ មិច្ឆាដីវៈ ១
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយនៅតែឲ្យទបសម្បទា ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ប្រហែលនឹងអាបត្តិមុននោះ ១ ភិក្ខុតិះដៀលព្រះវត្តនត្រ័យ ១
ហាមទេបោសថ ១ ហាមបវរណា ១ សង្ឃសម្មតិ ១ ភិក្ខុ
ល្ងង់មិនគប្បីស្តីរកសង្ឃ ១ សង្ឃមិនត្រូវដកលក់ភិក្ខុល្ងង់
ទុកក្នុងគំណែងផ្សេងណាមួយ ១ មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ១

និយមិទ្ធិពេ បរិវារេ

ឌុំ កាសំ ន កកេ តតា

ន កកេ សវចន័យំ

ន បុច្ឆិតត្វកា ធុវេ

ន វិស្សុដ្ឋេ ធុវេ ចេវ

អនុយោតម្យំ តោ ទទេ

សាកត្តា ឧបសម្បទា

និស្សាយ សាមណេរ^(១) ច

ឧបោសថតិកា តិណិ

បវារណា តិកា តយោ

អាហាយិកា អកុសលា

កុសលា ចរិតេន^(២) ច

តិកកោជនសទ្ធម្ម

សម្មតិ វាធុកេន ច

វាធុយំសនិកា ចេវ

ឧទ្ធានំ តិកកេ ឥន្ទំ ។

---

១ ឧ. ម. សាមណេរ ច ។ ២ ឧ. ម. ចរិតា ធុវេ ។

និយមន័យ បរិវារ:

មិនត្រូវបើកទុកាសឱ្យ មិនត្រូវជឿស្តាប់ពាក្យ មិនត្រូវសួរ

វិន័យមានពីរលើក មិនត្រូវឆ្លើយវិន័យមានពីរលើក មិន

ត្រូវឱ្យការសាកសួរ មិនត្រូវសាកប្តារវិន័យ មិនត្រូវឱ្យ

ទេសម្បត មិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឱ្យសាមណេរ

បរិវ័ទ្ធន ទេវេបុសថមាន ៣ យ៉ាង បរវរណាមាន ៣

យ៉ាង ជន ៣ ពួកទៅកាន់អបាយ អកុសលមូល ១

កុសលមូល ទុច្ចរិតនឹងសុចរិត ភិកភោជនសំតាប់ទេ ១

ទៅទុក្ខត្រូវអសទ្ធម្មគ្របសង្កត់ សម្មតិ ទ្រនាប់ជើង ១

ទ្រនាប់សម្រាប់ជួតជើង ពាក្យដែលពោលមកនេះ ជា

ទទួលក្នុងភិកបទ ។

ឯកត្តវិកំ ចតុក្កំ អាបជ្ជិតំ អាបជ្ជិតំ វដ្តិវាទយោ

(៤៨) អត្តាបត្តិ សក្កវាហាយ អាបជ្ជិតំ បរវាហាយ
 វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ បរវាហាយ អាបជ្ជិតំ សក្កវា-
 ហាយ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ សក្កវាហាយ អាបជ្ជិតំ សក្ក-
 វាហាយ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ បរវាហាយ អាបជ្ជិតំ បរវាហាយ
 វដ្តិតំ ។ អត្តាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជិតំ វាហាយ
 វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ វាហាយ អាបជ្ជិតំ កាយេន វដ្តិតំ
 អត្តាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជិតំ កាយេន វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ
 វាហាយ អាបជ្ជិតំ វាហាយ វដ្តិតំ ។ អត្តាបត្តិ
 បសុត្តោ អាបជ្ជិតំ បដិពុទ្ធា វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ បដិ-
 ពុទ្ធា អាបជ្ជិតំ បសុត្តោ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ បសុត្តោ
 អាបជ្ជិតំ បសុត្តោ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ បដិពុទ្ធា អាបជ្ជិតំ
 បដិពុទ្ធា វដ្តិតំ ។ អត្តាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជិតំ
 សចិត្តកោ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជិតំ
 អចិត្តកោ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជិតំ
 អចិត្តកោ វដ្តិតំ អត្តាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជិតំ
 សចិត្តកោ វដ្តិតំ ។ អត្តាបត្តិ អាបជ្ជិតោ ទេសិតំ
 ទេសយត្តោ អាបជ្ជិតំ អត្តាបត្តិ អាបជ្ជិតោ វដ្តិតំ

ឯកត្តវិក័: ចតុក្កុ: ការត្រូវនឹងការចេញចាកអាបត្តិជាដើម

(៤៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញចាកអាបត្តិដោយ
វេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញចាក
អាបត្តិដោយវេទនា ត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញ
ចាកអាបត្តិដោយវេទនា ត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញ
ចេញចាកអាបត្តិដោយវេទនា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយ
កាយ ចេញចាកអាបត្តិដោយវេទនា ត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញចាក
អាបត្តិដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិដោយកាយ ចេញចាកអាបត្តិដោយ
កាយ ត្រូវអាបត្តិដោយវេទនា ចេញចាកអាបត្តិដោយវេទនា ។
ភិក្ខុដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងចេញចាកអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងត្រូវ
អាបត្តិ ដេកលក់ទៅវិញចេញចាកអាបត្តិ ដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ដេក
លក់ចេញចាកអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងត្រូវអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងចេញចាក
អាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនមានចិត្តត្រូវអាបត្តិ ប្រកបដោយចិត្តចេញចាក
អាបត្តិ ភិក្ខុប្រកបដោយចិត្តត្រូវអាបត្តិ មិនមានចិត្តចេញចាកអាបត្តិ
ក៏មាន ភិក្ខុមិនមានចិត្តត្រូវអាបត្តិ មិនមានចិត្តចេញចាកអាបត្តិ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយចិត្តត្រូវអាបត្តិ ប្រកបដោយចិត្តចេញចាកអាបត្តិ ។
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយសំដែង កំពុងតែសំដែងត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិហើយចេញចាកអាបត្តិ កំពុងចេញចាកអាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិ

វិធីបំណិពេ បរិវារោ

វុជ្ជហន្តោ អាបជ្ជតំ ។ អត្តាបត្តំ កកម្មេន អាបជ្ជតំ
អកកម្មេន វុជ្ជាតំ អត្តាបត្តំ អកកម្មេន អាបជ្ជតំ កកម្មេន
វុជ្ជាតំ អត្តាបត្តំ កកម្មេន អាបជ្ជតំ កកម្មេន វុជ្ជាតំ
អត្តាបត្តំ អកកម្មេន អាបជ្ជតំ អកកម្មេន វុជ្ជាតំ ។

[៤៧] ចត្តារោ អរិយវេហារា អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា
អស្សុតេ សុតវាទិតា អមុតេ មុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ
វិញ្ញាតវាទិតា ។ ចត្តារោ អរិយវេហារា អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវា-
ទិតា អស្សុតេ អស្សុតវាទិតា អមុតេ អមុតវាទិតា
អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ អបរេថ ចត្តារោ អរិយ-
វេហារា ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា សុតេ អស្សុតវាទិតា មុតេ
អមុតវាទិតា វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ ចត្តារោ អរិយ-

និយមន័យ បរិវារៈ

ទៀតក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយមិនមែនកម្ម
ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយមិនមែនកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយកម្មក៏មាន
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយកម្មក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ដោយមិនមែនកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយមិនមែនកម្មក៏មាន ។

[៤៧] អនិយវេហារ (វេហារមិនប្រសើរ) មាន ៤ គឺ ការពោល
ថាបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពោលថាបានឮក្នុង
ហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពោលថាបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួន
មិនបានពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនដឹង
ច្បាស់ ១ ។ អនិយវេហារ (វេហារដ៏ប្រសើរ) មាន ៤ គឺ ការពោលថា
មិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពោលថាមិនបាន
ឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពោលថាមិនបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ អនិយវេហារមាន ៤ ដទៃទៀត
គឺ ការពោលថាមិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ១ ការពោល
ថាមិនបានឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឮ ១ ការពោលថាមិនបានពាល់ត្រូវ
ក្នុងហេតុដែលខ្លួនពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ ១ ។ អនិយវេហារមាន ៤ គឺ ការពោលថា

ឯកត្តវិកំ ចតុក្កំ អាបត្តិអាបជ្ជនវុដ្ឋានាមយោ

ពោហារា និដ្ឋេ និដ្ឋវានិសា សុតេ សុតវានិសា មុតេ
មុតវានិសា វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវានិសា ។ ចត្តារោ ចារាជិកា
ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិហិ សាធារណា ។ ចត្តារោ ចារាជិកា
ភិក្ខុនំ ភិក្ខុហិ អសាធារណា ។ ចត្តារោ បរិក្ខារា
អត្ថំ បរិក្ខារោ រត្តិតញោ តោបេតញោ មមាយិតញោ
បរិក្ខុញិតញោ អត្ថំ បរិក្ខារោ រត្តិតញោ តោបេតញោ
ន មមាយិតញោ បរិក្ខុញិតញោ អត្ថំ បរិក្ខារោ រត្តិ-
តញោ តោបេតញោ ន មមាយិតញោ ន បរិក្ខុញិតញោ
អត្ថំ បរិក្ខារោ ន រត្តិតញោ ន តោបេតញោ ន មមា-
យិតញោ ន បរិក្ខុញិតញោ ។

[៥០] អត្តាបត្តិ សម្មទា អាបជ្ជតិ បរម្មទា វុដ្ឋាតិ
អត្តាបត្តិ បរម្មទា អាបជ្ជតិ សម្មទា វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ
សម្មទា អាបជ្ជតិ សម្មទា វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ បរម្មទា
អាបជ្ជតិ បរម្មទា វុដ្ឋាតិ ។ អត្តាបត្តិ អជានន្តោ អា-
បជ្ជតិ ជានន្តោ វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ ជានន្តោ អាបជ្ជតិ

ឯកត្តវិក័: ចក្កព្ភ: ការត្រូវនឹងការចេញចាកអាបតិជាដើម

បានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ១ ការពាលថាបានព្រះក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនបានឮ ១ ការពាលថាបានពាលត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានពាល
ត្រូវ ១ ការពាលថាបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ ១ ។
បារាជិកាបត្តិទាំង ៤ របស់ភិក្ខុ សាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ។ បារា-
ជិកាបត្តិទាំង ៤ របស់ភិក្ខុនិ មិនបានសាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុផងទេ ។
បរិទ្ធារ ៤ គឺបរិទ្ធារដែលភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង គួរប្រកាន់ថាជារបស់
អាត្មាអញ គួរប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិទ្ធារដែលភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង
មិនគួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ តែគួរប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិទ្ធារដែល
ភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង តែមិនគួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ មិនគួរ
ប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិទ្ធារដែលភិក្ខុមិនគួររក្សា មិនគួរគ្រប់គ្រង មិនគួរ
ប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ មិនគួរប្រើប្រាស់ក៏មាន ។

(៥០) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីកំបាំង
មុខក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខក៏
មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខក៏មាន ត្រូវ
អាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខក៏មាន ។ ភិក្ខុកាល
មិនដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន កាលដឹងត្រូវអាបត្តិ

វិទយបិដកេ បរិវារេ

អជាធនោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ ជាធនោ អាបជ្ជតិ ជាធនោ
វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អជាធនោ អាបជ្ជតិ អជាធនោ វុជ្ជាតិ ។

(៥០) ចត្វហាការេហិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ កាយេន
អាបជ្ជតិ វាចាយ អាបជ្ជតិ កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ
កម្មវាចាយ អាបជ្ជតិ ។ អបរេហិបិ ចត្វហាការេហិ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ សង្ឃមជ្ឈេ កណាមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស
សន្តិកេ លិង្គនាគុកាវេន ។ ចត្វហាការេហិ អាបត្តិយា
វុជ្ជាតិ កាយេន វុជ្ជាតិ វាចាយ វុជ្ជាតិ កាយេន វាចា-
យ វុជ្ជាតិ កម្មវាចាយ វុជ្ជាតិ ។ អបរេហិបិ ចត្វហា-
ការេហិ អាបត្តិយា វុជ្ជាតិ សង្ឃមជ្ឈេ កណាមជ្ឈេ បុគ្គ-
លស្ស សន្តិកេ លិង្គនាគុកាវេន ។ សហ បដិលាកេន
បុរិមំ ជហានិ^(១) បច្ឆិមេ បតិដ្ឋាតិ វិញ្ញតិយោ បដិប្បស្សមន្តិ
បណ្ណាតិយោ ធិវុជ្ជន្តិ ។ សហ បដិលាកេន បច្ឆិមំ
ជហានិ បុរិមេ បតិដ្ឋាតិ វិញ្ញតិយោ បដិប្បស្សមន្តិ
បណ្ណាតិយោ ធិវុជ្ជន្តិ ។ ចតស្សោ ចោទនា
សីលវិបត្តិយោ ចោទេតិ អាចារិវិបត្តិយោ ចោទេតិ

១ ឱ. ម. ជិហតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

កាលមិនដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន កាលដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលដឹងចេញ
ចាកអាបត្តិក៏មាន កាលមិនដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលមិនដឹងចេញចាកអាបត្តិ
ក៏មាន ។

[៥១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយកាយ ១
ដោយវាចា ១ ដោយកាយនឹងវាចា ១ ដោយកម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ត្រូវក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ១ ក្នុង
កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ដោយក្លាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុ
ចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាង គឺ ចេញចាកដោយកាយ ១ ចេញ
ចាកដោយវាចា ១ ចេញចាកដោយកាយនឹងវាចា ១ ចេញចាកដោយ
កម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ចេញ
ចាកអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃ
បុគ្គល ១ ដោយក្លាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុលះបង់បុរិមភេទ (ភេទប្រុស) ព្រម
ទាំងការបានចំពោះភេទ (ថ្មី) បិតនៅក្នុងបច្ច័មភេទ (ភេទស្រី) វិញ្ញត្តិ
ទាំងឡាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ បណ្តិត្តិទាំងឡាយក៏រលត់បាត់ទៅ ។ ភិក្ខុនិលះ
បង់បច្ច័មភេទព្រមទាំងការបានចំពោះភេទ (ថ្មី) បិតនៅក្នុងបុរិមភេទ
វិញ្ញត្តិទាំងឡាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់បាត់ទៅ បណ្តិត្តិទាំងឡាយក៏រលត់ទៅ ។ ការ
ចោទមាន ៤ យ៉ាង គឺ ចោទដោយសីលវិបត្តិ ១ ចោទដោយអាចារិកវិបត្តិ ១

ឯកុញ្ញកំ ចកុញ្ញំ ចកុញ្ញវាសាទយោ

ទិដ្ឋវិបត្តិយា ចោទេតិ អាជីវិបត្តិយា ចោទេតិ ។ ចត្តារោ
 បវិវាសា បដិច្ចនុបវិវាសោ អប្បដិច្ចនុបវិវាសោ សុទ្ធនុប-
 វិវាសោ សមោធានបវិវាសោ ។ ចត្តារោ មានត្តា បដិច្ច-
 នុមានត្តំ អប្បដិច្ចនុមានត្តំ បក្ខុមានត្តំ សមោធានមា-
 នត្តំ ។ ចត្តារោ មានត្តចារិកស្ស ភិក្ខុនោ វត្តិច្ឆេទា
 សហវាសោ វិប្បវាសោ អនារោចនា គុនេ កលោ
 ចរតិ ។ ចត្តារោ សាមុក្កំសា ។ ចត្តារោ បដិគ្គហិត-
 បរិភោតា យាវកានិកំ យាមកានិកំ សត្តាហកា-
 និកំ យាវជីវិកំ ។ ចត្តារិ មហាវិកដានិ គូរោ មុត្ត
 ធារិកា មត្តិកា ។ ចត្តារិ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ
 ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្តកម្មំ ។ អបរាជិប
 ចត្តារិ កម្មានិ អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន សមត្តកម្មំ
 ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មេន សមត្តកម្មំ ។ ចតស្សោ វិ-
 បត្តិយោ សីលវិបត្តិ អាចារិបត្តិ ទិដ្ឋវិបត្តិ អាជីវិបត្តិ ។
 ចត្តារិ អធិករណានិ វិវាទាធិករណំ អបុវាទាធិករណំ
 អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ។ ចត្តារោ បរិសទ្ធស-
 នា ភិក្ខុ ទុស្សីលោ ចាបធម្មោ បរិសទ្ធសនោ

ឯកុត្តរិកៈ ចតុត្ថៈ បរិវាស ៤ ជាដើម

ពោទដោយទិដ្ឋវិបត្តិ ១ ពោទដោយអាជីវិបត្តិ ១ ។ បរិវាសមាន ៤ យ៉ាង
គឺ បដិច្ចបរិវាស ១ អប្បដិច្ចបរិវាស ១ សុទ្ធបរិវាស ១ សមោធានបរិ-
វាស ១ ។ មានត្ថមាន៤យ៉ាង គឺ បដិច្ចមានត្ថ ១ អប្បដិច្ចមានត្ថ ១ បក្ខ-
មានត្ថ ១ សមោធានមានត្ថ ១ ។ ការដែលដាច់ពត្រីរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្ត
មានត្ថមាន ៤ យ៉ាងគឺ ការនៅរួម ១ ការមិននៅរួម ១ ការមិនប្រាប់ ១
ប្រព្រឹត្តវត្ថុក្នុងទីមិនគ្រប់គណៈសង្ឃ ១ ។ គ្រឿងអាង (មហាបទេស)
មាន ៤ ។ គ្រឿងបរិភោគដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនមាន ៤ គឺយាវកាលិក ១
យាមកាលិក ១ សត្តាហកាលិក ១ យាវជីវិក ១ ។ ថ្នាំមហារីក៍មាន ៤
គឺគូបៈ ១ មូត្រ ១ ផេះ ១ ដី ១ ។ កម្មមាន ៤ គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញាតិកម្ម ១
ញាតិទុតិយកម្ម ១ ញាតិបតុត្តកម្ម ១ ។ កម្ម ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ កម្មជាពួក
មិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងគ្នាមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មជា
ពួកតប្រកបដោយធម៌ ១ កម្ម ព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។ វិបត្តិ
មាន ៤ គឺ សីលវិបត្តិ ១ អាចារវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋវិបត្តិ ១ អាជីវិបត្តិ ១ ។
អធិករណ៍មាន ៤ គឺ វិវាទធិករណ៍ ១ អនុវាទធិករណ៍ ១ អាបត្តា
ធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ។ អ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យពាក្រក់មាន ៤ គឺ
ភិក្ខុទ្រុស្តសីលមានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យពាក្រក់ ១

និយមន័យ បរិវារ

ភិក្ខុនិ ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទ្ធិសនា ឧបាសិកា
ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទ្ធិសនា ឧបាសិកា
ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទ្ធិសនា ។ ចត្តារោ បរិស-
សោកណា ភិក្ខុ សីលវា កល្យាណធម្មា បរិសសោ-
កណា ភិក្ខុនិ សីលវា កល្យាណធម្មា បរិសសោ-
កណា ឧបាសិកា សីលវា កល្យាណធម្មា បរិស-
សោកណា ឧបាសិកា សីលវា កល្យាណធម្មា
បរិសសោកណា ។

(៥២) អត្តាបត្តិ អាគន្ធកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវា-
សិកោ អត្តាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាគន្ធកោ
អត្តាបត្តិ អាគន្ធកោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ
ច អត្តាបត្តិ នេវ អាគន្ធកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិ-
កោ ។ អត្តាបត្តិ ធម៌កោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ
អត្តាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ ធម៌កោ អត្តាបត្តិ
ធម៌កោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ ច អត្តាបត្តិ នេវ
ធម៌កោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ ។

វិធម្មបិណ្ឌ បរិវារ

ភិក្ខុទីទ្រុស្តសីលមានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១
 ។ បុរសកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១
 ។ បុរសកទ្រុស្តសីលមានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។
 អ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។ អ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។ ភិក្ខុមានសីលមានធម៌ល្អ
 ចាត់ជាអ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។ ភិក្ខុមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជា
 អ្នកញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។ បុរសមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នក
 ញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។ បុរសមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នក
 ញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យក្រក់ ១ ។

(៥២) អាគន្ធកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន
 អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាគន្ធកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាគន្ធកភិក្ខុ
 ទាំងអាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាគន្ធកភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ គមិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ
 ក៏មាន អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ គមិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងគមិក-
 ភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងគមិកភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

ឯកវគ្គរំកិល ចតុត្ថ វគ្គនាមត្តកា។យោ

(៧៧) អត្តំ វគ្គំ នាមត្តតា នោ អាបត្តំ នាមត្តតា
 អត្តា បត្តំ នាមត្តតា នោ វគ្គំ នាមត្តតា អត្តំ វគ្គំ នាមត្តតា
 ចេវ អាបត្តំ នាមត្តតា ច អត្តំ នេវ វគ្គំ នាមត្តតា នោ
 អាបត្តំ នាមត្តតា ។ អត្តំ វគ្គំ សភាគតា នោ អាបត្តំ ស-
 ភាគតា អត្តំ អាបត្តំ សភាគតា នោ វគ្គំ សភាគតា អត្តំ
 វគ្គំ សភាគតា ចេវ អាបត្តំ សភាគតា ច អត្តំ នេវ វគ្គំ-
 សភាគតា នោ អាបត្តំ សភាគតា ។

(៧៨) អត្តា បត្តំ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតំ នោ សុទ្ធិវិហារិ-
 កោ អត្តា បត្តំ សុទ្ធិវិហារិកោ អាបជ្ជតំ នោ ឧបជ្ឈា-
 យោ អត្តា បត្តំ ឧបជ្ឈាយោ ចេវ អាបជ្ជតំ សុទ្ធិវិហារិកោ
 ច អត្តា បត្តំ នេវ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតំ នោ សុទ្ធិវិហារិ-
 កោ ។ អត្តា បត្តំ អាចរិយោ អាបជ្ជតំ នោ អន្តេវាសិកោ
 អត្តា បត្តំ អន្តេវាសិកោ អាបជ្ជតំ នោ អាចរិយោ អត្តា-
 បត្តំ អាចរិយោ ចេវ អាបជ្ជតំ អន្តេវាសិកោ ច អត្តា បត្តំ
 នេវ អាចរិយោ អាបជ្ជតំ នោ អន្តេវាសិកោ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះ ចក្កៈ សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុជាដើម

(៥៣) សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ តែមិនផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិក៍
មាន ផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិ តែមិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុក៍មាន ផ្សេងគ្នា
ដោយវត្ថុផង ផ្សេងគ្នាដោយ អាបត្តិផងក៍មាន មិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ មិន
ផ្សេងគ្នាដោយ អាបត្តិក៍មាន ។ សភាវៈមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុ តែ
មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយ អាបត្តិក៍មាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយ អា-
បត្តិ តែមិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុក៍មាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយ
វត្ថុ មានចំណែកស្មើគ្នាដោយ អាបត្តិក៍មាន មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយ
វត្ថុ មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយ អាបត្តិក៍មាន ។

(៥៤) ទបជ្ឈាយត្រូវអាបត្តិ សន្ធិវិហារិកមិនត្រូវអាបត្តិក៍មាន
សន្ធិវិហារិកត្រូវអាបត្តិ ទបជ្ឈាយមិនត្រូវអាបត្តិក៍មាន ទាំងទបជ្ឈាយទាំង
សន្ធិវិហារិកត្រូវអាបត្តិក៍មាន ទាំងទបជ្ឈាយ ទាំងសន្ធិវិហារិក មិនត្រូវ
អាបត្តិក៍មាន ។ អាចារ្យត្រូវអាបត្តិ អន្តេវាសិកមិនត្រូវអាបត្តិក៍មាន អន្តេ-
វាសិកត្រូវអាបត្តិ អាចារ្យមិនត្រូវអាបត្តិក៍មាន ទាំងអាចារ្យ ទាំងអន្តេវា-
សិកត្រូវអាបត្តិក៍មាន ទាំងអាចារ្យ ទាំងអន្តេវាសិកមិនត្រូវអាបត្តិក៍មាន ។

និយមន័យ បរិវារ

[៥៥] ចត្តារោ បច្ចុយោ អនាបត្តវិស្សច្ឆេទស្ស
សង្ឃោ វា ភិក្ខោ ហោតិ សង្ឃំ វា ភិក្ខុតុកាមា ហោ ភិក្ខុ
ដីវត្តន្តរាយោ វា ហោតិ ព្រាហ្មចរិយន្តរាយោ វា ហោតិ ។
ចត្តារិ វិចីទុច្ឆរិតានិ មុសាវានោ បិសុណាវាថា ជុសុសវាថា
សម្មប្បលានោ ។ ចត្តារិ វិចីសុចរិតានិ សច្ចវាថា អបិសុ-
ណាវាថា សណ្តាវាថា មគ្គកាសា (១) ។

[៥៦] អត្ថំ អាទិយន្តោ គុកំ អាបត្តំ អាបជ្ជិតំ
បយោដេន្តោ នហុកំ អត្ថំ អាទិយន្តោ នហុកំ អាបត្តំ
អាបជ្ជិតំ បយោដេន្តោ គុកំ អត្ថំ អាទិយន្តោបិ បយោ-
ដេន្តោបិ គុកំ អាបត្តំ អាបជ្ជិតំ អត្ថំ អាទិយន្តោបិ ប-
យោដេន្តោបិ នហុកំ អាបត្តំ អាបជ្ជិតំ ។ អត្ថំ បុគ្គលា
អភិវាទនារហោ នោ បច្ចុដ្ឋានារហោ អត្ថំ បុគ្គលា
បច្ចុដ្ឋានារហោ នោ អភិវាទនារហោ អត្ថំ បុគ្គលា
អភិវាទនារហោ ចេវ បច្ចុដ្ឋានារហោ ច អត្ថំ បុគ្គលា
ចេវ អភិវាទនារហោ នោ បច្ចុដ្ឋានារហោ ។ អត្ថំ បុគ្គ-
លា អាសនារហោ នោ អភិវាទនារហោ អត្ថំ បុគ្គ-
លា អភិវាទនារហោ នោ អាសនារហោ អត្ថំ បុគ្គលា

១ ឧ. ម. មគ្គកាសា ។

និយមបំណង បរិវារ

(៥៥) ហេតុនៃការដាច់វិស្សន័យមិនត្រូវអាចបត្តិមាន ៤ យ៉ាង គឺ
សង្ស័យបែកគ្នា ១ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាថ្នាទំលាយសង្ស័យ ១ មានអន្តរាយដល់
ជីវិត ១ មានអន្តរាយដល់ព្រះហឫទ័យ ១ ។ វិចីទុច្ចរិតមាន ៤ យ៉ាង គឺ មុ-
សាវាទ ១ បិសុណាវាទ ១ ផុសវាទ ១ សម្ពប្បលាបៈ ១ ។ វិចីសុច្ចរិតមាន
៤ យ៉ាងគឺ សច្ចវាចា (និយាយពាក្យពិត) ១ អបិសុណាវាចា (មិន
និយាយពាក្យសិរសៀត) ១ សណ្តាវាចា (និយាយពាក្យព័រោះ) ១ មគ្គកា-
សា (និយាយពាក្យគួរដល់ប្រមាណ) ១ ។

(៥៦) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯង ត្រូវគុកាបត្តិ ប្រើគេ
ឲ្យកាន់យក ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
លហុកាបត្តិ ប្រើគេឲ្យកាន់យក ត្រូវគុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យគេ
ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាន់យកក្តី ត្រូវគុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យ
គេដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាន់យកក្តី ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន ។ បុគ្គល
គួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរដល់ការក្រោកទទួលក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការ
ក្រោកទទួល មិនគួរដល់ការអភិវាទក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទផង
គួរដល់ការក្រោកទទួលផងក៏មាន បុគ្គលមិនគួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរ
ដល់ការក្រោកទទួលក៏មាន ។ បុគ្គលគួរដល់អាសនៈ មិនគួរដល់ការ
អភិវាទក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរដល់អាសនៈក៏មាន បុគ្គល

ឯកត្តិកំ ចតុក្កំ កាលបដ្ឋិនវិកាលអនាបដ្ឋិនាទយោ

អាសនារយោ ចេវ អភិវាទនារយោ ច អត្តំ ឫក្កលោ
នេវ អាសនារយោ នោ អភិវាទនារយោ ។

[៥៧] អត្តាបត្តិ កាលេ អាបដ្ឋិត នោ វិកាលេ
អត្តាបត្តិ វិកាលេ អាបដ្ឋិត នោ កាលេ អត្តាបត្តិ
កាលេ ចេវ អាបដ្ឋិត វិកាលេ ច អត្តាបត្តិ នេវ
កាលេ អាបដ្ឋិត នោ វិកាលេ ។ អត្តំ បដិក្កហិតំ
កាលេ កប្បតិ នោ វិកាលេ អត្តំ បដិក្កហិតំ វិកាលេ
កប្បតិ នោ កាលេ អត្តំ បដិក្កហិតំ កាលេ ចេវ
កប្បតិ វិកាលេ ច អត្តំ បដិក្កហិតំ នេវ កាលេ កប្បតិ
នោ វិកាលេ ។ អត្តាបត្តិ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ
អាបដ្ឋិត នោ មជ្ឈិមេសុ អត្តាបត្តិ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេ-
សុ អាបដ្ឋិត នោ បច្ចុន្តិមេសុ អត្តាបត្តិ បច្ចុន្តិមេសុ
ចេវ ជនបទេសុ អាបដ្ឋិត មជ្ឈិមេសុ ច អត្តាបត្តិ
នេវ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបដ្ឋិត នោ មជ្ឈិមេសុ ។
អត្តំ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ មជ្ឈិមេសុ
អត្តំ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ បច្ចុន្តិមេសុ អត្តំ
បច្ចុន្តិមេសុ ចេវ ជនបទេសុ កប្បតិ មជ្ឈិមេសុ ច អត្តំ

ឯកស្រីក ចតុត្ថៈ ការត្រូវអាបត្តិភ្នែកក្នុងកាលជាដើម

គួរដល់អាសនៈផង គួរដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ក៏មាន បុគ្គលមិនគួរដល់អាសនៈ
មិនគួរដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ក៏មាន ។

(៥៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិភ្នែកក្នុងកាល មិនត្រូវក្នុងវិកាលក៏មាន ត្រូវ
អាបត្តិភ្នែកក្នុងវិកាល មិនត្រូវក្នុងកាលក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំង
ក្នុងវិកាលក៏មាន មិនត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំងក្នុងវិកាលក៏មាន ។

វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរភ្នែកក្នុងកាល មិនគួរក្នុងវិកាលក៏មាន

វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរក្នុងវិកាល មិនគួរក្នុងកាលក៏មាន

វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរក្នុងកាលផង គួរក្នុងវិកាលផងក៏មាន

វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ មិនគួរក្នុងកាល មិនគួរក្នុងវិកាលក៏មាន ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិភ្នែកក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទ មិនត្រូវក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន ត្រូវ

អាបត្តិភ្នែកក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទ មិនត្រូវក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទក៏មាន ត្រូវអាបត្តិ

ទាំងក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន មិនត្រូវអាបត្តិទាំង

ក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន ។ វត្ថុគួរភ្នែកក្នុងបច្ចនិមជ្ជ-
បទ មិនគួរក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន គួរភ្នែកក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទ មិនគួរក្នុងបច្ច-

និមជ្ជបទក៏មាន គួរទាំងក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន

គួរទាំងក្នុងបច្ចនិមជ្ជបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជ្ជបទក៏មាន

វិនយបិដកេ បរិវារោ

នេវ បច្ចុដ្ឋិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ មជ្ឈិមេសុ ។
អត្តាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ អត្តាបត្តិ ពហិ
អាបជ្ជតិ នោ អន្តោ អត្តាបត្តិ អន្តោ ចេវ អាបជ្ជតិ
ពហិ ច អត្តាបត្តិ នេវ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ ។
អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសីមាយ
អត្តាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោសីមាយ
អត្តាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិសីមាយ
ច អត្តាបត្តិ នេវ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសី-
មាយ ។ អត្តាបត្តិ តាមេ អាបជ្ជតិ នោ អរញ្ញោ អត្តាបត្តិ
អរញ្ញោ អាបជ្ជតិ នោ តាមេ អត្តាបត្តិ តាមេ ចេវ
អាបជ្ជតិ អរញ្ញោ ច អត្តាបត្តិ នេវ តាមេ អាបជ្ជតិ នោ
អរញ្ញោ ។

[៥៨] ចតស្សោ ហោទនា វត្ថុសន្ទស្សនា អាបត្តិ-
សន្ទស្សនា សំវាសប្បដិក្ខេនោ សាមីចិប្បដិក្ខេនោ ។
ចត្តារោ បុព្វកិច្ចា ^(១) ។ ចត្តារោ បត្តកល្លា ។ ចត្តារិ
អនញ្ញោចិត្តិយានិ ។ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មតិយោ ។
ចត្តារិ អតតិកមនានិ ធន្តាភតិ កច្ឆតិ នោសាភតិ កច្ឆតិ

១ បុព្វការណតិ កត្តចិ យេត្តោ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ

មិនគួរទាំងក្នុងបច្ចុប្បន្នមជនបទ មិនគួរទាំងក្នុងបច្ចុប្បន្នមជនបទទីក្រុង ។ ភិក្ខុ
នៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅ
ត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅ
ខាងក្រៅក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅក៏
មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមា
មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងសីមាមិន
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងសីមាក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាក៏
ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងសីមាក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាក៏
មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅក្នុងស្រុកត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃមិនត្រូវ
អាបត្តិក៏មាន នៅក្នុងព្រៃត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងស្រុកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន
នៅក្នុងស្រុកក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅក្នុងស្រុក
ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃក៏មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

(៥៨) ការចោទមាន ៤ យ៉ាង គឺចង់លបំពោះវត្ថុ ១ ចង់លបំពោះ
អាបត្តិ ១ យាត់សំវេស ១ យាត់សាមីបិកម្ម ១ ។ បុព្វកិច្ចមាន ៤ ។ កម្ម
មានកាលដ៏គួរមាន ៤ ។ អនញ្ញាបាចិត្តិយៈមាន ៤ ។ ភិក្ខុសម្មតិមាន ៤ ។
ការលុះអគតិមាន ៤ គឺ លុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងពោសាគតិ ១

ឯកត្តវិកំ ចត្តវិកំ ចតុនាគតិធម្មនាទីនិ

មោហាភត្តិ កច្ឆតិ កយោភត្តិ កច្ឆតិ ។ ចត្តវិកំ ធាតុ
តតមនាមិ ន ធម្មាភត្តិ កច្ឆតិ ន ទោសាភត្តិ កច្ឆតិ ន
មោហាភត្តិ កច្ឆតិ ន កយោភត្តិ កច្ឆតិ ។ ចត្តហន្ត្រេហិ
សមម្ពាតតោ អនុជ្ជំ ភិក្ខុ សង្ឃំ ភិក្ខុនំ ធម្មាភត្តិ
កច្ឆន្តោ ទោសាភត្តិ កច្ឆន្តោ មោហាភត្តិ កច្ឆន្តោ
កយោភត្តិ កច្ឆន្តោ ។ ចត្តហន្ត្រេហិ សមម្ពាតតោ មេ-
សលោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ សង្ឃំ សមត្តំ ករោតិ ន ធម្មាភត្តិ
កច្ឆន្តោ ន ទោសាភត្តិ កច្ឆន្តោ ន មោហាភត្តិ កច្ឆ-
ន្តោ ន កយោភត្តិ កច្ឆន្តោ ។ ចត្តហន្ត្រេហិ សមម្ពា-
តតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន បុច្ឆិតញ្ចោ ធម្មាភត្តិ
កច្ឆតិ ទោសាភត្តិ កច្ឆតិ មោហាភត្តិ កច្ឆតិ កយោ-
ភត្តិ កច្ឆតិ ។ ចត្តហន្ត្រេហិ សមម្ពាតតោន ភិក្ខុនោ
វិនយោ ន បុច្ឆិតញ្ចោ ធម្មាភត្តិ កច្ឆតិ ទោសាភត្តិ កច្ឆតិ
មោហាភត្តិ កច្ឆតិ កយោភត្តិ កច្ឆតិ ។ ចត្តហន្ត្រេហិ
សមម្ពាតតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន វិស្សន្ត្រេតញ្ចោ
ធម្មាភត្តិ កច្ឆតិ ទោសាភត្តិ កច្ឆតិ មោហាភត្តិ កច្ឆតិ

ឯកុដ្ឋវិកចត្តក្កៈ ការមិនលុះអគតិទាំង ៤ ដំដើម

លុះទៅខាងមេហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ ការមិនលុះអគតិ
មាន ៤ គឺ មិនលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងទោសាគតិ ១
មិនលុះទៅខាងមេហាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ អលដ្ឋកិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ លុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសា-
គតិ ១ លុះទៅខាងមេហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ រមែងទំលាយ
នូវសង្ឃ ។ កិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ មិនលុះទៅ
ខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងមេហាគតិ ១
មិនលុះទៅខាងភយាគតិ ១ រមែងធ្វើសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យព្រម
ព្រៀងគ្នាវិញ ។ កិក្ខុមិនគួរស្អរវិន័យចំពោះកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤
គឺ កិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមេ-
ហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ
កិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមេហា-
គតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ក៏មិនគួរស្អរវិន័យឡើយ ។ កិក្ខុមិនគួរដោះ
ស្រាយវិន័យចំពោះកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ កិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគ-
តិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមេហាគតិ ១ លុះទៅខាង

វិនយបិដកេ បរិវារោ

កយោគត្ថំ កច្ចតំ ។ ចត្វហង្ក្រំហំ សមណ្ឌកតេន កិក្ខុ-
នា វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្វោ ធម្មាគតំ កច្ចតំ ទោសា-
គតំ កច្ចតំ មោហាគតំ កច្ចតំ កយោគតំ កច្ចតំ ។ ច-
ត្វហង្ក្រំហំ សមណ្ឌកតស្ស កិក្ខុនោ អនុយោតោ ន
នាតព្វោ ធម្មាគតំ កច្ចតំ ទោសាគតំ កច្ចតំ មោហា-
គតំ កច្ចតំ កយោគតំ កច្ចតំ ។ ចត្វហង្ក្រំហំ សមណ្ឌ-
កតេន កិក្ខុនា សន្និ វិនយោ ន សាភក្ខិតព្វោ ធម្មា-
គតំ កច្ចតំ ទោសាគតំ កច្ចតំ មោហាគតំ កច្ចតំ
កយោគតំ កច្ចតំ ។

(៥៧) អត្តាបត្តិ តិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អតិ-
លានោ អត្តាបត្តិ អតិលានោ អាបជ្ជតិ នោ តិលានោ
អត្តាបត្តិ តិលានោ ចេវ អាបជ្ជតិ អតិលានោ ច
អត្តាបត្តិ នេវ តិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អតិលានោ ។

(៦០) ចត្តារិ អធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។
ចត្តារិ ធម្មិកានិ ទាតិមោក្ខដ្ឋបនានិតិ ។

វិន័យបិដក បរិវារ

ភយាគតិ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆ្នេរគតិ ១
លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយា-
គតិ ១ ក៏មិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យការសាកសួរ ចំពោះ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆ្នេរគតិ ១ លុះទៅខាងទោ-
សាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ ភិក្ខុមិន
ត្រូវសាកប្រាប់វិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅ
ខាងឆ្នេរគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះ
ទៅខាងភយាគតិ ១ ។

(៥៧) ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនឈឺត្រូវ
អាបត្តិ ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ឈឺត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន
ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

(៦០) ការបញ្ឈប់នូវបាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៤ យ៉ាង ។
ការបញ្ឈប់នូវបាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ មាន ៤ យ៉ាង ។

ចប់ ចក្កៈ (ព្រះប្បដក) ។

ឯកុត្តរិកំ បត្តកំ ឧទ្ទានតាថា

តស្ស្សនានំ

(៦០)

សកតវាចាយ កាយេន

បសុត្តោ ច អបិត្តតោ

អាបជ្ជន្តោ ច កម្មេន

វោហារា ចតុរោ តថា

ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនញ្ច

បរិក្ខារោ ច សម្មា

អជាណកាយេ មជ្ឈេ ច

វុដ្ឋាតិ ទុវិណេ^(១) តថា

បដិលាភា^(២) ច ចោទនា

បរិវាសា ច វុច្ឆតិ

មានត្តចារិកា ចាបិ

សម្មត្តិសា បដិគ្គហា^(៣)

មហាវិគយកម្មានំ

បុណ កម្មវិបត្តិយោ

អធិករណោ ទុស្សីលា ច

១ ឧ. ម. ទុវិណេ ។ ២ ឧ. ម. បដិលាភេន ។ ៣ ឧ. ម. បដិគ្គហិ ។

ឯពុទ្ធវិញ្ញាណៈ ចតុត្ថៈ ឧទ្ទាននាថា

ទូទាន ភីបញ្ជីរឿងនៃចតុត្ថៈ (ពួកបួន ៗ) នោះដូច្នោះ

[៦១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវេហាររបស់ខ្លួន ១ ដោយកាយ ១

ដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ១ មិនមានចិត្តក្នុងត្រូវអាបត្តិ ១ ត្រូវអា-

បត្តិកំពុងសំដែងអាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ១ អរិយវេហា-

ហារមាន ៤ យ៉ាង ១ អរិយវេហារមាន ៤ យ៉ាង ដូចគ្នា ១

បារាជិត ៤ របស់ភិក្ខុ ទៅទាំងពួកភិក្ខុ ទាំងពួកភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុ

គួររក្សាបរិការទុក ១ នៅក្នុងទីបំពោះមុខត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុ

មិនដឹងត្រូវអាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិដោយកាយ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុង

កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាង

មាន ៤ លើក ១ លះបង់បុរិមភេទព្រមទាំងការបានភេទថ្មី ១

ការពោទ ១ បរិវាស ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានភ្នំ ១ គ្រឿងអាង ១

គ្រឿងបរិភោគដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ១ ប្តាំមហារិក័ដ ១

កម្ម ៤ យ៉ាងដទៃទៀត ១ វិបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ បុគ្គលអ្នកញ៉ាំង

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សោភណ្ណា កន្ទុកេន ច

គម៌កោ វត្តនា នត្តា

សភាគុបដ្ឋិយេន^(១) ច

អាចរិយោ បច្ចុយោ វា

ទុច្ចរិតំ សុចារិតំ^(២)

អាទិយន្តោ បុគ្គលោ ច

អរហា អាសនេន ច

កាលេ ច កប្បតិ ចេវ

បច្ចុន្តិមេសុ^(៣) កប្បតិ

អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ

តាមេ ច ចោទនាយ ច

បុត្រកិច្ចំ បត្តកល្យំ

អនញ្ញកា ច សម្មតិ^(៤)

អតតិ ធាតតិ ចេវ

អនរដ្ឋិ បេសនេន ច

១ ឧ. ម. សភាគុបដ្ឋិយេន ។ ២ ឧ. សុចារិតំ ។ ៣ ឧ. ម. បច្ចុន្តិមេ ច ។

៤ ឧ. ម. អនញ្ញ សម្មតិយា ច ។

និយមន័យ បរិវារ:

បរិសទ្យឲ្យពាក្រក់ ១ ភិក្ខុញ៉ាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ពាក្យភិក្ខុ

ត្រូវអាបត្តិ ១ គមិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ សភាវៈផ្សេងគ្នាដោយ

វត្ថុ ១ សភាវៈស្មើគ្នាដោយវត្ថុ ១ ទបជ្ឈាយ័ត្រូវអាបត្តិ ១

អាចារ្យត្រូវអាបត្តិ ១ ហេតុនៃការជាប់វិស្សាតែមិនត្រូវអាប-

ត្តិ ១ ទុច្ចរិត ១ សុច្ចរិត ១ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យគេត្រូវអាបត្តិ ១

បុគ្គលគរដល់ការអភិវាទ ១ បុគ្គលគរដល់អាសនៈ ១ វត្ថុដែល

ភិក្ខុទទួលប្រគេនគ្រាវក្នុងកាល ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងបច្ចុប្បន្ន-

មជ្ឈមណ្ឌល ១ វត្ថុដែលគ្រាន់តែក្នុងបច្ចុប្បន្នមជ្ឈមណ្ឌល ១ ត្រូវអាបត្តិ

តែក្នុងខាងក្នុង ១ ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងសីមា ១ ត្រូវអាបត្តិតែ

ក្នុងស្រែក ១ ការហោទ ១ បញ្ចកិច្ច ១ កម្មមានកាលដ៏គួរ ១

អនញ្ញបាចិត្តិយៈ ១ សម្មតិ ១ អគតិ ១ មិនគួរដល់នូវ

អគតិ ១ អលដ្ឋភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១

ឯកុញ្ញិកំ បញ្ចកំ បញ្ចបញ្ចទយោ

បុច្ឆិតញ្ច ធុវេ ចេវ

វិស្សជ្ជេយ្យ តតា ធុវេ

អនុយោតោ ច សាកញ្ញា

តិលាចោ បឋនេន ចាតិ ។

[៦២] បញ្ច អាបត្តិយោ ។ បញ្ច អាបត្តិក្ខត្តា ។

បញ្ច វិនិកវត្ថុនិ ។ បញ្ច កញ្ញានិ អនន្តរកានិ ។ បញ្ច

បុគ្គលា និយតា ។ បញ្ច ធនេនកា អាបត្តិយោ ។

បញ្ចហា កាវេហិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតិ ។ បញ្ចាបត្តិយោ

ឡុសាវាធិប្បច្ចយា ។ បញ្ចហា កាវេហិ កម្មំ ន ឧបេតិ

សយំ វា កម្មំ ន ករោតិ បរំ វា ជាដ្ឋេសតិ ធនំ វា

ចារិសុទ្ធិ វា ន ទេតិ កយិវមាទេ កម្មេ បដិក្កោសតិ

កតេ វា បទ កម្មេ អធិប្បទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បញ្ចហា កាវេហិ

កម្មំ ឧបេតិ សយំ វា កម្មំ ករោតិ បរំ វា អដ្ឋេសតិ

ធនំ វា ចារិសុទ្ធិ វា ទេតិ កយិវមាទេ កម្មេ នប្បដិក្កោ-

សតិ កតេ វា បទ កម្មេ ធិប្បទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បញ្ច

ឯកត្រក្រិកៈ បញ្ចកៈ អាបត្តិមាន ៥ យ៉ាងដើម

ភិក្ខុមិនគួរស្រវឹងនិយមបំពោះភិក្ខុ ២ ពួក ១ មិនគួរដោះស្រាយ
វិនិយមបំពោះភិក្ខុ ២ ពួកដបគ្នា ១ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យការសាក
សួរ ១ មិនត្រូវសាកចា ១ ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ ១ ការបញ្ឈប់
បាតិមា ១ ។

(៦២) អាបត្តិមាន ៥ យ៉ាង ។ កងវិន័យអាបត្តិមាន ៥ យ៉ាង ។
វិនិត្យភ្នំ (វិត្យវិជ្ជាព្រះមានព្រះភាគបានជម្រះហើយ) មាន ៥ យ៉ាង ។
អនន្តរិកកម្ម (កម្មវិជ្ជាដែលឲ្យផលក្នុងអត្តភាពជាបន្ទាប់) មាន ៥ យ៉ាង ។
និយតបុគ្គល (បុគ្គលដែលទៀង) មាន ៥ ពួក ។ ធនេនកាបត្តិ (អាបត្តិ
ដែលមានការកាត់ជាវិនិយកម្ម) មាន ៥ យ៉ាង ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអា-
ការ ៥ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាង មានមុសាវាទជាបច្ច័យ ។ ភិក្ខុមិនគួរ
ផលសង្ឃកម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាង គឺមិនធ្វើកម្មដោយខ្លួនឯង ១ មិនអា-
ធនាភិក្ខុឯទៀត ១ មិនឲ្យធនៈ ១ មិនឲ្យបារិសុទ្ធិ ១ ហាមឃាត់កម្មដែល
សង្ឃកំពុងធ្វើ ឬមានសេចក្តីយល់ឃើញថាមិនត្រូវតាមធម៌ក្នុងកម្មដែល
សង្ឃបានធ្វើរួចហើយ ១ ។ ភិក្ខុគួរផលកម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាង គឺភិក្ខុ
ធ្វើកម្មដោយខ្លួនឯង ១ អាវាធនាភិក្ខុឯទៀត ១ ឲ្យធនៈ ១ ឲ្យបារិសុទ្ធិ ១
មិនហាមឃាត់កម្មដែលសង្ឃកំពុងធ្វើ ឬមានសេចក្តីយល់ឃើញថាត្រូវ
តាមធម៌ក្នុងកម្មដែលសង្ឃបានធ្វើរួចហើយ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងតែងសម្រេច

វិនយបីដំពេក បរិវារពេ

បណ្ឌិតាតិកស្ស ភិក្ខុនោ កតប្បន្តិ អនាមន្តបារោ
 កណាកោជនំ បរម្បរកោជនំ អនទិដ្ឋានំ អវិកប្បនា ។
 បញ្ចបាទ្តេហិ សមម្ពាតតោ ភិក្ខុ ទុស្សន្តិកបរិស្ថន្តិកោ^(១)
 ហោតិ នាបភិក្ខុបិ អត្តប្បដម្មោបិ វេសិយោតោចរោ វា
 ហោតិ វិធរតោចរោ វា ហោតិ យុល្លកុមារីតោចរោ វា
 ហោតិ បណ្ឌិតតោចរោ វា ហោតិ ភិក្ខុនីតោចរោ
 វា ហោតិ ។ បញ្ច តេលានិ តិលតេលំ សាសប-
 តេលំ មទុកតេលំ ឃរណ្ណកតេលំ វសាតេលំ ។ បញ្ច
 វសានិ អច្ឆវសំ មច្ឆវសំ សុសុកាវសំ សូករវសំ ក្រទក-
 វសំ ។ បញ្ច ឲ្យសនានិ ញាតិឲ្យសនំ ភោគឲ្យសនំ
 រោគឲ្យសនំ សីលឲ្យសនំ ទិដ្ឋិឲ្យសនំ ។ បញ្ច សម្បទា
 ញាតិសម្បទា ភោគសម្បទា អរោគសម្បទា សីល-
 សម្បទា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បញ្ច និស្សយប្បដិប្បស្សន្តិយោ
 ឧបជ្ឈាយម្ហា ឧបជ្ឈាយោ បក្កន្តោ វា ហោតិ វិត្តន្តោ
 វា កាលកតោ វា បក្កសន្តន្តោ វា អាណត្តិយេវ
 បញ្ចមី ។ បញ្ច បុត្តលានិ ឧបសម្បទានេតព្វា អទ្ធានហិ-

១ សង្កតបរិសង្កិពោតិ កត្តចិ ពោត្តពេ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ដែលភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌ បាតិកបុត្តន្ត គឺត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលដោយមិន
បាច់លាភិក្ខុផងគ្នា ១ ឆាន់គណកោជនបាន ១ ឆាន់បរម្យរកោជនបាន ១
មិនអធិដ្ឋានចំរែកបាន ១ មិនរែកប្បចំរែកបាន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ទុកជាភិក្ខុបាប ឬជាភិក្ខុមានធម៌មិនបានកម្រែក ក៏គួរឲ្យគេរង្វៀស
សង្ស័យបាន គឺការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅស្រីផ្កាមាស ១ ការត្រាច់ទៅក្នុង
លំនៅស្រីមេម៉ាយ ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅស្រីក្រមុំចាស់ ១ ការត្រាច់
ទៅក្នុងលំនៅមនុស្សខ្ចីយ ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅភិក្ខុនី ១ ។ ប្រេង
មាន ៥ យ៉ាង គឺប្រេងលូ ១ ប្រេងស្តៃ ១ ប្រេងស្រគំ ១ ប្រេងល្អងវៃខ្ល ១
ប្រេងខ្លាញ់ ១ ។ ខ្លាញ់មាន ៥ យ៉ាងគឺ ខ្លាញ់ខ្ចាយ ១ ខ្លាញ់ត្រី ១ ខ្លាញ់
ឆ្ងាម ១ ខ្លាញ់ជ្រូក ១ ខ្លាញ់លា ១ ។ សេចក្តីវិនាសមាន ៥ យ៉ាង
គឺវិនាសញាតិ ១ វិនាសកោតៈ ១ វិនាសព្រោះរោគ ១ វិនាសសីល ១
វិនាសព្រោះទិដ្ឋិ ១ ។ សេចក្តីបរិបូណ៌មាន ៥ យ៉ាង គឺ បរិបូណ៌ដោយ
ញាតិ ១ បរិបូណ៌ដោយកោតៈ ១ បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនមានរោគ ១
បរិបូណ៌ដោយសីល ១ បរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ១ ។ ការម្លាប់និស្ស័យ ៣ កម្រ-
ជ្ឈរយ៍មាន ៥ យ៉ាង គឺទបជ្ឈរយ៍ចៀសចេញទៅ ១ សឹកចេញទៅ ១ ស្លាប់
ទៅ ១ ទៅចូលពួក (តិរិយ) ១ ទបជ្ឈរយ៍បណ្តេញចាកនិស្ស័យ ១ ជា
តំរប់ ៥ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរឲ្យទបសម្បទា មាន ៥ ពួកគឺបុគ្គលខ្លះខាត

ឯកុញ្ញកំ បញ្ចកំ បញ្ចបំសុក្ខលាទំនិ

នោ អន្តិហំនោ វត្តិបន្នោ ករណាទុក្ខដកោ អបរិប្ប-
ពេ ។ បញ្ច បំសុក្ខលាទិ សោសានិកំ អាបណិកំ^(១)
ឧន្តរក្ខាយិតំ ឧបចិត្តក្ខាយិតំ^(២) អត្តិន្យំ ។ អប-
ពនិបិ បញ្ច បំសុក្ខលាទិ តោខាយិតំ អជក្ខាយិតំ^(៣)
ដ្ឋបច្ឆិរំ អភិសេតិកំ ឥតប្បដិយាតតំ ។ បញ្ច អវ-
ហារេ ថេយ្យវហារេ បសយ្ហវហារេ បរិកប្បវហារេ
បដិច្ចដ្ឋវហារេ កុសាវហារេ ។ បញ្ច មហាចោរា
សន្តោ សំវិជ្ជមាណ លោកស្មី ។ បញ្ច អវិស្សជ្ជ-
ដិយានិ ។ បញ្ច អវេកង្កិយានិ ។ បញ្ច បត្តិយោ កា-
យតោ សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ ។ បញ្ច-
បត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ
ន ចិត្តតោ ។ បញ្ច បត្តិយោ ទេសនាតាមិនិ-
យោ ។ បញ្ច សដ្ឋិ ។ បញ្ច ចានិមោក្ខទ្កេសា ។

១ ឧ. ម. បាបណិកំ ។ ២ ម. ឧន្តរក្ខាយិកំ ឧបចិត្តក្ខាយិកំ ។ ៣ ម. តោខាយិកំ
អជិត្តាយិកំ ។

ឯកត្តវិក័រៈ បញ្ចាញៈ សំពត់បំសុក្ខល ៥ យ៉ាងជាដើម

កាល (មានឆ្នាំមិនគ្រប់ម៉ែ) ១ បុគ្គលខ្លះខាតអវយវៈ (មានដាច់ដៃជាដើម) ១ បុគ្គលជារត្តិបត្តិ (មានខ្លើយជាដើម) ១ បុគ្គលធ្វើអំពើអាក្រក់ បានដល់អកត្តបុគ្គល ៨ យ៉ាង (មានថេយ្យសំវាសជាដើម) ១ បុគ្គលមាន បាត្រនឹងចិវរមិនគ្រប់ ១ ។ សំពត់បំសុក្ខលមាន ៥ យ៉ាង គឺសំពត់ដែល ធ្លាក់ចុះក្នុងព្រៃស្នូសាន ១ សំពត់ដែលធ្លាក់ចុះទៀបពនផ្សារ ១ សំពត់ ដែលកណ្តុរកាត់ ១ សំពត់ដែលកណ្តៀរកោរ ១ សំពត់ដែលភ្លើងឆេះ ១ ។ សំពត់បំសុក្ខលមាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសំពត់ដែលគោទំពាស្តី ១ សំ- ពត់ដែលពៅទំពាស្តី ១ សំពត់ដែលគេរុំដំបូកធ្វើពលិកម្ម ១ សំពត់ដែល គេចោលត្រង់កន្លែងអភិសេកស្តេច ១ សំពត់ដែលគេទៅកាន់ព្រៃស្នូសាន លុះត្រឡប់មកវិញហើយគេផ្លាស់ចោល ១ ។ ការលួចមាន ៥ យ៉ាង គឺលួច ដោយបញ្ឆោត ១ លួចដោយកំហែង ១ លួចដោយកំណត់ទ្រព្យនឹងទី កន្លែង ១ លួចដោយបំបិទបំបាំង ១ លួចដោយផ្លាស់ប្តូរស្លាក ១ ។ មហា- ហោរ ៥ ពួក វែមន៍មាននៅក្នុងលោក ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរលះបង់ មាន ៥ ពួក ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរចែកមាន ៥ ពួក ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងតាំង ឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវារីបាននឹងចិត្ត ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងតាំង ឡើងអំពីកាយនឹងវារី មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្ត ។ អាបត្តិ ៥ កងជា ទេសនាតាមនី ។ សង្ឃមាន ៥ ពួក ។ បាតិមាភូទ្ទេសមាន ៥ យ៉ាង ។

វិធីបំផុស បរិវារ

សព្វបច្ច្លង្គមេស្ស ជនបទេស្ស វិធីយធរបញ្ចមេន កលោន
ឧបសម្ព័ន្ធមេតត្យ ។ បញ្ចានិសំសា កកិដត្តារេ ។ បញ្ច
កម្មានិ ។ យោវតតិយកេ បញ្ច អាបត្តិយោ ។ បញ្ច-
ហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ពារាជិកស្ស ។
បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ឥណ្ឌច្ច-
យស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ បញ្ច អកប្បិយានិ ន បរិកុញ្ញិតញ្ញានិ
អទិន្នញ្ច ហោតិ អវិទិតញ្ច ហោតិ អកប្បិយញ្ច ហោតិ
អប្បិដ្ឋិតញ្ច ហោតិ អកតាតិវត្តញ្ច ហោតិ ។ បញ្ច
កប្បិយានិ បរិកុញ្ញិតញ្ញានិ ទិន្នញ្ច ហោតិ វិទិតញ្ច
ហោតិ កប្បិយញ្ច ហោតិ បដិដ្ឋិតញ្ច ហោតិ ក-
តាតិវត្តញ្ច ហោតិ ។ បញ្ច ទានានិ អបញ្ញានិ បញ្ញា-
សម្មតានិ លោកស្ស^(១) មជ្ឈទានំ សមជ្ឈទានំ ឥត្តិទានំ
ទុសភទានំ ចិត្តកម្មទានំ ។ បញ្ច ទុប្បន្តា ទុប្បិដ្ឋិ-
នោទិយោ ទុប្បន្តោ វតោ ទុប្បិដ្ឋិវិនោទិយោ ទុប្បន្តោ

១ ម. លោកស្សី ។

វិធីយោជន៍ បរិវារៈ

គណៈសង្ឃមានវិន័យធរណីគរប់ ៥ គួរឲ្យទបស ប្បទានក្នុងបច្ចុប្បន្នបដិសេធទាំង
ពួង ។ អាណិសង្ឃក្នុងការក្រាលកប៉ិនមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្មមាន ៥ យ៉ាង ។
អាបត្តិ ៥ យ៉ាងត្រូវក្នុងខណៈ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មដាច់រប់ ៣
ដងចប់ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវ
អាបត្តិបាពជិត ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយ អាការ ៥
យ៉ាងត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងូច្នួយ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយ
អាការ ៥ យ៉ាងត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់ដែលជាអកប្បិយៈមាន ៥ យ៉ាងភិក្ខុ
មិនគួរឆាន់ គឺរបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនស្គាល់ជាក់
លាក់ ១ របស់ដែលមិនគួរ ១ របស់ដែលមិនបានទទួលប្រគេន ១ របស់
ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិន័យកម្ម ១ ។ របស់ដែលជាកប្បិយៈមាន ៥ យ៉ាង
ភិក្ខុគួរឆាន់ គឺរបស់ដែលគេបានឲ្យ ១ របស់ដែលភិក្ខុស្គាល់ជាក់លាក់ ១
របស់ដែលគួរ ១ របស់ដែលបានទទួលប្រគេន ១ របស់ដែលភិក្ខុបានធ្វើ
វិន័យកម្ម ១ ។ ទាន ៥ យ៉ាងមិនមែនជាបុណ្យទេ តែសត្វលោកសន្មត
ថាជាបុណ្យ គឺឲ្យទឹកស្រវឹង ១ ឲ្យមហោស្រព ១ ឲ្យស្រី (ដល់បុរស) ១
ឲ្យគោឈ្មោល (ដល់គោញី) ១ ឲ្យរូបគំនូរ (ដែលប្រកបដោយមេ-
ជុន) ១ ។ សភាវៈ ៥ យ៉ាងដែលកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្តោបង់
ចេញបាន គឺ រាគៈកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្តោបង់ចេញបាន ១

ឯកត្តវិកំ បញ្ចកំ វិនយធរាស្សៈ បញ្ចង្គានិ

ទោសោ ធុប្បជិវំនោទិយោ ធុប្បន្នោ មោមោ ធុប្បជិវំ-
នោទិយោ ធុប្បន្នំ បដិកាលំ ធុប្បជិវំនោទិយំ ធុប្បន្នំ កម័-
យចិត្តំ ធុប្បជិវំនោទិយំ ។ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ឈនិយា
សកចិត្តំ បសីទតិ បរចិត្តំ បសីទតិ ទេវតា អត្តមជា
ហោន្តំ បសាទិកសំវត្តនិយំ កម្មំ ឧបចិនតិ^(១) កាយស្ស
ភេទា បរម្មរណា សុគតិ សត្តំ លោកិ ឧបបជ្ឈតិ ។
អបរេថិ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ឈនិយា សកចិត្តំ បសីទតិ
បរចិត្តំ បសីទតិ ទេវតា អត្តមជា ហោន្តំ សត្តសា-
សនំ កតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុកតិ អាបជ្ឈតិ ។

(២៣) បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតោ វិនយធរា

ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឯ
ឧត្តណាតិ បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឯ ឧត្តណាតិ អត្ត-
នោ ភាសបរិយន្តំ អនុគហោត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ
អនុគហោត្វា អធម្មេន កាវេតិ អប្បជិញ្ញាយ ។ បញ្ច-
ហង្កេហិ សមម្ពាគតោ វិនយធរា បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ

១ កម្មំ ឧបចិនតិ កតិ ធាតុពេ ទិស្សតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

ទោសៈកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ មោហៈកើត
ឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ បដិកាណ(សេចក្តីឈ្ងាស)
កើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលដែល
ប្រាថ្នានឹងដើរចេញទៅកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១។
គានិសង្សការបោសមាន ៥ យ៉ាង គឺចិត្តរបស់ខ្លួនក៏ជ្រះថ្លា ១ ចិត្តរបស់អ្នក
ដទៃក៏ជ្រះថ្លា ១ ពួកទេវតាភ័ក្ត្រពេញចិត្ត ១ អ្នកបោសរមែងសន្សំរូការ
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ១ លុះដល់បែកឆ្ងាយរាងកាយ ខាងមុខ
អំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ១ ។
គានិសង្សការបោសមាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺចិត្តរបស់ខ្លួនជ្រះថ្លា ១ ចិត្ត
របស់អ្នកដទៃក៏ជ្រះថ្លា ១ ពួកទេវតាភ័ក្ត្រពេញចិត្ត ១ ឈ្មោះវាធ្វើតាមសា-
សនារបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជាខាងក្រោយនឹងយកគម្រាប់តាម ១ ។

[៦៣] វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នៅការរាប់ថាជា
បុគ្គលពាល គឺមិនរៀនទឹកណត់កាសាររបស់ខ្លួន ១ មិនរៀនទឹកណត់
កាសាររបស់ជាតិដទៃ ១ លុះមិនរៀនទឹកណត់កាសាររបស់ខ្លួនហើយក៏កាត់
សេចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ១ លុះមិនរៀនទឹកណត់កាសាររបស់ជាតិ
ដទៃហើយ ក៏កាត់សេចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវ
តាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នៅការរាប់ថា

និយមន័យ បរិវារ

កច្ចុតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧត្តណ្ណាតិ បរស្ស ភាស-
បរិយន្តំ ឧត្តណ្ណាតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧត្តហេតុ
បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧត្តហេតុ ជម្ពូន កាវេតិ ប-
ដិញ្ញាយ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ វិន-
យធរោ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ចុតិ អាបត្តិ ន ជានាតិ
អាបត្តិយា ម្យលំ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ន
ជានាតិ អាបត្តិនិរោធំ ន ជានាតិ អាបត្តិនិរោធតាមិដិ
បដិបទំ ន ជានាតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ
វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ កច្ចុតិ អាបត្តិ ជានាតិ
អាបត្តិយា ម្យលំ ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ជានាតិ
អាបត្តិនិរោធំ ជានាតិ អាបត្តិនិរោធតាមិដិ បដិបទំ
ជានាតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ
វិនយធរោ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ចុតិ អដិករណំ ន
ជានាតិ អដិករណស្ស ម្យលំ ន ជានាតិ អដិករណ-
សមុទយំ ន ជានាតិ អដិករណិនិរោធំ ន ជានាតិ
អដិករណិនិរោធតាមិដិ បដិបទំ ន ជានាតិ ។ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ

និយម័ត បរិវារៈ

ជាបណ្ឌិត គឺរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ខ្លួន ១ រៀនទឹកណត់ភាសារបស់
ជាតិដទៃ ១ លុះរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយ ទើបកាត់សេចក្តី
ដោយត្រូវតាមធម៌ ១ លុះរៀនទឹកណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃហើយ ទើប
កាត់សេចក្តីដោយត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ។
វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នៅការរាប់ថាជាបុគ្គល
ពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់មូលរបស់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ហេតុ
ដែលកើតអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់បដិ-
បទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់មូលរបស់អាបត្តិ ១
ស្គាល់ហេតុដែលកើតអាបត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ស្គាល់បដិ-
បទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ
ទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់
មូលរបស់អធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់ហេតុដែលកើតអធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់
សេចក្តីរលត់អធិការណ៍ ១ មិនស្គាល់បដិបទា ឲ្យដល់នៅសេចក្តីរលត់អធិ-
ការណ៍ ១ ។ វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត

ឯកព្វកំ បញ្ចកំ វិនយធស្ស បញ្ចង្គានំ

កច្ចតំ អធិករណំ ជាតានិ អធិករណាស្ស ម្យុលំ ជាតានិ
 អធិករណសមុទយំ ជាតានិ អធិករណានិរោធិំ ជាតានិ
 អធិករណានិរោធតាមិនី បដិបទំ ជាតានិ ។ អបរេហិបិ
 បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ វិនយធមោ ពាលោត្រូវ សង្ខំ
 កច្ចតំ វត្ថំ ន ជាតានិ និនានំ ន ជាតានិ បញ្ញត្តិ ន
 ជាតានិ អនុប្បញ្ញត្តិ ន ជាតានិ អនុសង្ឃវចនបដំ ន
 ជាតានិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ វិនយធមោ
 បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ កច្ចតំ វត្ថំ ជាតានិ និនានំ ជាតានិ
 បញ្ញត្តិ ជាតានិ អនុប្បញ្ញត្តិ ជាតានិ អនុសង្ឃវច-
 នបដំ ជាតានិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគ-
 តោ វិនយធមោ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ចតំ ញត្តិ ន ជាតានិ
 ញត្តិយា ករណំ ន ជាតានិ ន បុព្វកុសលោ ហោតិ
 ន អបរកុសលោ ហោតិ អកាលញ្ញ ច ហោតិ ។
 បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ វិនយធមោ បណ្ឌិតោត្រូវ
 សង្ខំ កច្ចតំ ញត្តិ ជាតានិ ញត្តិយា ករណំ ជាតានិ

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

គឺស្គាល់អធិការណ៍ ១ ស្គាល់មូលរបស់អធិការណ៍ ១ ស្គាល់ហេតុដែល
កើតអធិការណ៍ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អធិការណ៍ ១ ស្គាល់បដិបទាឱ្យ
ដល់នូវសេចក្តីរលត់អធិការណ៍ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ
ទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនស្គាល់
និទាន ១ មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់គន្លងនៃ
ពាក្យដែលតត្តា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថា
ជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១ ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់អនុប្ប-
ញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់គន្លងនៃពាក្យដែលតត្តា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់ញត្តិ ១ មិន
ស្គាល់កិរិយាធ្វើញត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ច
ខាងចុង ១ មិនស្គាល់កាលគួរ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់ញត្តិ ១ ស្គាល់កិរិយាធ្វើញត្តិ ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

បញ្ចកុសលោ ហោតិ អបរក្កុសលោ ហោតិ កាលញ្ញា
 ច ហោតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋា-
 គតោ វិនយធរោ ពាលោត្រូវ សុទ្ធិំ កច្ចតិ អាបត្តា-
 នាបត្តិំ ន ជាតាតិ លហុកកុកុកំ អាបត្តិំ ន ជាតាតិ
 សារសេសានសេសំ អាបត្តិំ ន ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លា-
 ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិំ ន ជាតាតិ អាចរិយេបរម្យា ខោ
 បនស្សំ ន សុត្តហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា
 ន សូបដារិតា ។ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋាគតោ វិន-
 យធរោ បណ្ឌិតោត្រូវ សុទ្ធិំ កច្ចតិ អាបត្តានាបត្តិ
 ជាតាតិ លហុកកុកុកំ អាបត្តិំ ជាតាតិ សារសេ-
 សានសេសំ អាបត្តិំ ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ
 ជាតាតិ អាចរិយេបរម្យា ខោ បនស្សំ សុត្តហិតា
 ហោតិ សុមនសិកតា សូបដារិតា ។ អបរេហិបិ
 បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្រូវ
 សុទ្ធិំ កច្ចតិ អាបត្តានាបត្តិំ ន ជាតាតិ លហុ-
 កកុកុកំ អាបត្តិំ ន ជាតាតិ សារសេសានសេសំ
 អាបត្តិំ ន ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិំ ន ជាតាតិ

និយមន័យ បរិវារៈ

ឈ្មោះសក្កន៍កិច្ចខាងដើម ១ ឈ្មោះសក្កន៍កិច្ចខាងចុង ១ ស្គាល់កាលគួរ ១ ។
និយមន័យដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គល
ពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគរុកា-
បត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវ័សេសាបត្តិនឹងអនវ័សេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទង្គ-
ល្ហាបត្តិនឹងអទង្គល្ហាបត្តិ ១ និយមន័យនោះមិនរៀនតំណអាចារ្យ ហើយនឹង
មិនយកចិត្តទុកដាក់មិនពិចារណាដោយល្អ ១ ។ និយមន័យដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវ័សេសាបត្តិនឹងអនវ័សេសាបត្តិ ១
ស្គាល់ទង្គល្ហាបត្តិនឹងអទង្គល្ហាបត្តិ ១ និយមន័យនោះបានរៀនតំណអាចារ្យ
ហើយនឹងយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាដោយល្អ ១ ។ និយមន័យដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀតដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិ
នឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវ័-
សេសាបត្តិនឹងអនវ័សេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទង្គល្ហាបត្តិនឹងអទង្គល្ហាបត្តិ ១

ឯកត្តវិក័ បញ្ចកំ វិនយធរស្ស បញ្ចង្គានំ

ទុកយោជំ ខោ បនស្ស ទាតិមោក្ខានំ វិត្តារេន វេ
 ស្វាគតានំ^(១) ហោន្តំ ន សុវិកត្តានំ ន សុប្បវត្តិនំ ន
 សុវិនិច្ឆិតានំ សុត្តសោ អនុញ្ញញ្ញនសោ ។ បញ្ចហន្ត្រៃ-
 ហំ សមន្នាគតោ វិនយធរេ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ
 គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តិ ជាតាតិ លហុកកុកុកំ អាបត្តិ
 ជាតាតិ សារសេសានសេសំ អាបត្តិ ជាតាតិ ទុដ្ឋ-
 ល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាតាតិ ទុកយោជំ ខោ បនស្ស ទា-
 តិមោក្ខានំ វិត្តារេន ស្វាគតានំ ហោន្តំ សុវិកត្តានំ
 សុប្បវត្តិនំ សុវិនិច្ឆិតានំ សុត្តសោ អនុញ្ញញ្ញនសោ ។
 អបវេហិបិ បញ្ចហន្ត្រៃហំ សមន្នាគតោ វិនយធរេ ពា-
 លោត្រូវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តិ ន ជាតាតិ ល-
 ហុកកុកុកំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ សារសេសានសេសំ
 អាបត្តិ ន ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ
 អធិករលោ ច ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ បញ្ច-
 ហន្ត្រៃហំ សមន្នាគតោ វិនយធរេ បណ្ឌិតោត្រូវ ស-
 ង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តិ ជាតាតិ លហុកកុកុកំ
 អាបត្តិ ជាតាតិ សារសេសានសេសំ អាបត្តិ ជាតាតិ

១ ឧ. ម. បាតិមោក្ខានំ ន វិញ្ញេយន ស្វាគតានំ ។

ឯកត្តវិក័តៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

វិន័យធរនោះមិនបានចេះចាំបាត់មោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាងដោយពិស្តារ មិនចេះ
បែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្នាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ មិនចេះ
កាត់សេចក្តីដោយប្រពៃតាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ញនៈគឺអក្ខរៈ
នឹងបទ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត
គឺស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ ស្គាល់
សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទេដលាបត្តិនឹងអទេដលាបត្តិ ១
វិន័យធរនោះបានចេះចាំបាត់មោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាងដោយពិស្តារ ចេះបែក
បទភាជនៈដោយប្រពៃ បានចាំស្នាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្តី
ដោយប្រពៃតាមសុត្តៈ តាមអនុព្យញ្ញនៈ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនឹង
អនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិ
នឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទេដលាបត្តិនឹងអទេដលាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិន
ឈ្លាសក្នុងការកាត់សេចក្តីក្នុងអធិករណ៍ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១

វិទយបិណ្ឌេ បរិវារោ

ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ ជានាតិ អធិករណោ ច វិនិច្ឆយ -
កុសលោ ហោតិ ។

(៦៤) បញ្ច អារញ្ញកា មន្តតា មោម្មហត្តា
អារញ្ញកោ ហោតិ ចាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អារញ្ញកោ
ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេតា អារញ្ញកោ ហោតិ វណ្ណិតោ (១)
តុទ្ធម្មិ តុទ្ធសារីកេហិតិ អារញ្ញកោ ហោតិ អបិច
អប្បិច្ឆោ ធិស្សយ សន្តិច្ឆោ ធិស្សយ សល្លេ -
ច្ឆោ ធិស្សយ បរិវេកោ ធិស្សយ ឥទមដ្ឋិតោ
ធិស្សយ អារញ្ញកោ ហោតិ ។ បញ្ច បិណ្ឌាចារិកា ។
បញ្ច បំសុក្កុលិកា ។ បញ្ច រុក្ខម្មុលិកា ។ បញ្ច
សោសានិកា ។ បញ្ច អញ្ញោកាសិកា ។ បញ្ច តេចិ -
វិកា ។ បញ្ច សម្មទានចារិកា ។ បញ្ច ទេសដ្ឋិកា ។

១ ឧ.ម. វណ្ណិតិ ។

នៃ យបិដក បរិវារៈ

សាល្ហទ្ធផល្ហាបតិទ័នីអទ្ធផល្ហាបតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការកាត់សេចក្តី ក្នុង
អធិករណ៍ ១ ។

(៦២) ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍ (ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃជាន់គ្នា) មាន
៥ ពួក គឺ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍ ដោយសេចក្តីល្ងង់សេចក្តីវង្វែង ១ ភិក្ខុ
ប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍ មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកជ្រុលជ្រប់ ដោយសេចក្តី
ប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍ ព្រោះសេចក្តីត្រូវនឹងអណ្តែតអណ្តូង
បិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តការពាក្យធុត្តន៍
ព្រះពុទ្ធនឹងពុទ្ធសារីកវត្តន៍សរសើរ ១ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុប្រព្រឹត្តការពាក្យ-
ធុត្តន៍ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោសផង
អាស្រ័យការដុសខាត់បិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់កាយស្ងាត់បិត្តផង អា-
ស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌ-
បាតិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខលិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។
ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្ត រកមលិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិក-
ធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអញ្ជាតាសិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។
ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតេបិរិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសបទាន-
បារិកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តនេសជ័កធុត្តន៍ មាន ៥ ពួក

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ តានិស្សិកានិស្សិតស្ស បញ្ចង្គានិ

បញ្ច យ តា ស ម្ព ត កា ។ បញ្ច ឃ កា ស ម កា ។ បញ្ច
ខ ល ប ហ ក ត កា ។ បញ្ច ប ត ប ណ្ឌ កា ម ណ តា មោ
ម្ភ ហ តា ប ត ប ណ្ឌ កា មោ ត មា ម ច្រោ ឥ ច្រា ម ក តោ
ប ត ប ណ្ឌ កា មោ ត ឧ ម្មា នា ច ត ត ក្ខ ទា ប ត ប ណ្ឌ កា
មោ ត វ ណ្ឌ តោ តុ ទ្វេ ហិ តុ ទ្វ ស វ កេ ហិ ត ប ត ប ណ្ឌ កា
មោ ត អ ម ច អ ប្ប ច ញ្ញា វ ណិ ស្ស យ ស ត្ថ វ ជ្ជ ញ្ញា វ
ណិ ស្ស យ ស ល្ល ខ ញ្ញា វ ណិ ស្ស យ ប វ វ ក ញ្ញា វ ណិ ស្ស យ
ឥ ទ ម ជ្ជ ត ញ្ញា វ ណិ ស្ស យ ប ត ប ណ្ឌ កា មោ ត ។

[៦៥] បញ្ច ហ ត្ថេ ហិ ស ម ម ណ្ឌ ក តេ ន ក ក្ខ ទា មា -
ណិ ស្ស តេ ន វ ត្ថ វ ឡ ទោ ស ម ម ន ជា មា ត ឡ ទោ ស ម ក ម្ម ន
ជា មា ត មា ត មោ ក្ខ ន ជា មា ត មា ត មោ ក្ខ ទ្ទេ សំ ន
ជា មា ត ឡ ន ប ញ្ញា វ ស្ស យ មោ ត ។ បញ្ច ហ ត្ថេ ហិ ស -
ម ម ណ្ឌ ក តេ ន ក ក្ខ ទា អ ណិ ស្ស តេ ន វ ត្ថ វ ឡ ទោ ស ម ម ជា -
មា ត ឡ ទោ ស ម ក ម្ម ជា មា ត មា ត មោ ក្ខ ជា មា ត មា -
ត មោ ក្ខ ទ្ទេ សំ ជា មា ត ប ញ្ញា វ ស្ស យ វ មោ ត អ តេ វ

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ និងគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យ

ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តយថា សន្មតិកធុត្តង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាស-
និកធុត្តង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបបាភិក្ខុធុត្តង្គ មាន ៥ ពួក ។
ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុត្តង្គ មាន ៥ ពួក គឺភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុត្តង្គ
ដោយសេចក្តីល្ងង់សេចក្តីវង្វែង ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុត្តង្គមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាលាមកជ្រុលជ្រប់ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុ-
ត្តង្គ ព្រោះសេចក្តីឆ្ងល់សេចក្តីអណ្តែតអណ្តូងចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិត
ធុត្តង្គដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុត្តង្គ ព្រះពុទ្ធនឹងពុទ្ធសាវ័ក
តែងសរសើរ ១ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបណ្ឌិតធុត្តង្គ ព្រោះអាស្រ័យ
សេចក្តីប្រាថ្នាចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោសផង អាស្រ័យការដុស
ខាតចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់កាយស្ងាត់ចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តី
ប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។

[៦៥] ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ
ទេ គឺ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទេបោសថ (ថ្ងៃទេបោសថ) ១ មិនស្គាល់ទេបោសថ-
កម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះទេស្តរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សា
មិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥត
និស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់ទេបោសថ ១ ស្គាល់ទេបោសថកម្ម ១ ចេះបា-
តិមោក្ខ ១ ចេះទេស្តរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមាន

វិទយបិដកេ បរិវាហេ

កថញ្ញវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញ-
តតេន ភិក្ខុនា នានិស្សិតេន វត្តតំ បវារណំ ន ជានាតិ
បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ ទាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ
ទាតិមោក្ខទ្កេសំ ន ជានាតិ ឧបញ្ញវស្សោ ហោតិ ។
បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញតតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្តតំ
បវារណំ ជានាតិ បវារណាកម្មំ ជានាតិ ទាតិមោក្ខំ
ជានាតិ ទាតិមោក្ខទ្កេសំ ជានាតិ បញ្ញវស្សោ វា ហោតិ
អតិរេកបញ្ញវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហន្តេហិ ស-
មញ្ញតតេន ភិក្ខុនា នានិស្សិតេន វត្តតំ អាបត្តានាបត្តំ ន
ជានាតិ លហុកតុកំ អាបត្តំ ន ជានាតិ សារសេសាន-
វសេសំ អាបត្តំ ន ជានាតិ ទុដ្ឋល្អាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ន
ជានាតិ ឧបញ្ញវស្សោ ហោតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញ-
តតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្តតំ អាបត្តានាបត្តំ ជានា-
តិ លហុកតុកំ អាបត្តំ ជានាតិ សារសេសានវសេសំ
អាបត្តំ ជានាតិ ទុដ្ឋល្អាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ជានាតិ បញ្ញ-
វស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ញវស្សោ វា ។ បញ្ចហន្តេហិ

និយមន័យ បរិវារៈ

វស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់បវារណា (ថ្ងៃបវារណា) ១ មិនស្គាល់បវារណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះទទេស របស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់បវារណា ១ ស្គាល់បវារណាកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះទទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែល ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺ ភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិ នឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទដ្ឋលាបត្តិ នឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិ នឹងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទដ្ឋលាបត្តិនឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬ មានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ឯកញ្ជីកំ បញ្ជីកំ អនិស្សិតានិស្សិតាយ បញ្ចង្កានិ

សមម្ពណ្ណាភតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្តតំ ឧទោ-
សដំ ន ជា នាតិ ឧទោសដកម្មំ ន ជា នាតិ ទាតិមោក្ខំ
ន ជា នាតិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជា នាតិ ឧនបញ្ចវស្សា
ហោតិ ។ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពណ្ណាភតាយ ភិក្ខុនិយា អ-
និស្សិតាយ វត្តតំ ឧទោសដំ ជា នាតិ ឧទោសដកម្មំ
ជា នាតិ ទាតិមោក្ខំ ជា នាតិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជា នាតិ
បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិវេកបញ្ចវស្សា វា ។ អបវេហិបិ
បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពណ្ណាភតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ
វត្តតំ បវារណំ ន ជា នាតិ បវារណាកម្មំ ន ជា នាតិ
ទាតិមោក្ខំ ន ជា នាតិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជា នាតិ
ឧនបញ្ចវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពណ្ណាភតាយ
ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្តតំ បវារណំ ជា នាតិ បវា-
រណាកម្មំ ជា នាតិ ទាតិមោក្ខំ ជា នាតិ ទាតិមោក្ខុ-
ទ្ទេសំ ជា នាតិ បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិវេកបញ្ចវស្សា
វា ។ អបវេហិបិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពណ្ណាភតាយ ភិក្ខុ-
និយា នានិស្សិតាយ វត្តតំ អាបត្តានាបត្តំ ន ជា នាតិ
នាហុតិកុកំ អាបត្តំ ន ជា នាតិ សាវសេសានវសេសំ
អាបត្តំ ន ជា នាតិ ទុដ្ឋល្អាទុដ្ឋល្អំ អាបត្តំ ន ជា នាតិ

ឯកត្ថវិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់ភក្ខនដែលឥតនិស្ស័យ និងមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ

មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ ១ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់ទេបោសថ ១ មិនស្គាល់
ទេបោសថកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះទទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១
មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅ
ដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺ ភិក្ខុនីស្គាល់ទេបោសថ ១ ស្គាល់ទេបោសថកម្ម ១
ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះទទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំបួន
មានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺ ភិក្ខុនីមិនស្គាល់បវរណា
ណា ១ មិនស្គាល់បវរណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះទទ្ទេស
របស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុនីស្គាល់បវរណា ១
ស្គាល់បវរណាកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះទទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១
មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ បួនមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុនីដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺ
ភិក្ខុនីមិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១
មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទង្គលាបត្តិនឹង

នៃយថាភិក្ខុ បរិវារ

ឧបសព្វវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាភតាយ
ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្តតំ អាបត្តានាបត្តិ ជាតោតិ
លហុកកុកំ អាបត្តិ ជាតោតិ សារសេសានសេសំ
អាបត្តិ ជាតោតិ ទុដ្ឋល្អាទុដ្ឋលំ អាបត្តិ ជាតោតិ បញ្ច-
វស្សា វា ហោតិ អតិវេកបញ្ចវស្សា វា ។

(៦៦) បញ្ច អាទីនវា អនាសាទិកេ អត្តាបិ
អត្តានំ ឧបវទតិ អនុវិច្ឆបិ វិញ្ញ ករហន្តិ បាបកោ
កិត្តិសន្តោ អត្តត្ថច្ឆតិ សម្មុទ្ពេ កាលំ ករោតិ កា-
យស្ស ភេនា បរម្មរណា អនាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆតំ
និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ បញ្ចានិសំសា បាសាទិកេ អត្តាបិ
អត្តានំ ន ឧបវទតិ អនុវិច្ឆបិ វិញ្ញ បសំសន្តិ កល្យា-
ណោ កិត្តិសន្តោ អត្តត្ថច្ឆតិ អសម្មុទ្ពេ កាលំ ករោ-
តិ កាយស្ស ភេនា បរម្មរណា សុតតិ សន្តំ លោកំ
ឧបបជ្ជតិ ។ អបរេថិ បញ្ច អាទីនវា អនាសាទិកេ

នៃយថិធិក បរិវារៈ

អទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុន៍ដែលប្រកបដោយ
អង្គ៥ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យ បាន ភិក្ខុន៍ស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១
ស្គាល់លហុតាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសា -
បត្តិ ១ ស្គាល់ទ្រព្យតាបត្តិនឹងអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមាន
វស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។

[៦៦] អំពើមិនជាទីញ៉ាំងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត វមែងមានទោស
៥ យ៉ាង គឺខ្លួនឯងតិះដៀលខ្លួនឯង ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតមើលហើយតែង
តិះដៀល ១ ភិក្ខុស័ព្ទពាក្រក់ វមែងផ្សាយទៅ ១ បុគ្គលនោះមានសេចក្តី
វង្វេងធ្វើមរណកាល ១ លុះរំលាំងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ វមែង
ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ១ ។ អំពើដែលញ៉ាំង
សេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត វមែងមានអានិសង្ស៥ គឺខ្លួនឯងតិះដៀលខ្លួនឯងមិន
បាន ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតហើយតែងសរសើរ ១ ភិក្ខុស័ព្ទអ្នក វមែងផ្សាយ
ទៅ ១ បុគ្គលនោះមិនមានសេចក្តីវង្វេងធ្វើមរណកាល ១ លុះរំលាំងកាយ
បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ វមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទេវលោក ១ ។
អំពើមិនជាទីញ៉ាំងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត វមែងមានទោស ៥ យ៉ាងដទៃ

ឯកុត្តរកំ បញ្ចកំ បញ្ចានិសំសា បញ្ចាទំនវា

អប្បសង្កា ឧប្បសិទ្ធិ បសង្ការំ ឯកុច្ចារំ អញ្ញាច្ចតំ
ហោតិ សត្តសាសនំ អកតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា
ទិដ្ឋាមុតតិ អាបជ្ជតិ ចិត្តមស្ស ឧប្បសិទតិ ។ បញ្ចានិ-
សំសា ចាសាទិកេ អប្បសង្កា បសិទ្ធិ បសង្ការំ
កិយ្យោកាវេ ហោតិ សត្តសាសនំ កតំ ហោតិ បច្ឆិមា
ជនតា ទិដ្ឋាមុតតិ អាបជ្ជតិ ចិត្តមស្ស បសិទតិ ។ បញ្ច
អាទីនវា កុលុបកេ អនាមន្តាចារេ អាបជ្ជតិ រហោនិ-
សង្កាយ អាបជ្ជតិ បដិច្ចន្តេ អាសនេ អាបជ្ជតិ មាតុ-
តាមស្ស ឧត្តរិទ្ធិប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសន្តោ អាបជ្ជតិ
កាមសង្កប្បពហុលោ ច វិហារតិ ។ បញ្ច អាទីនវា
កុលុបកស្ស ភិក្ខុនោ អតិវេលំ កុលេសុ សំសង្កស្ស
វិហារតោ មាតុតាមស្ស អភិណ្ណាទស្សនំ ទស្សនេ សតិ
សំសន្តោ សំសន្តេ សតិ វិស្សសោ វិស្សសេ សតិ

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អាណិសង្ស ៥ ប្រការ នឹងទោស ៥ ប្រការ

ទៀត គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាក៏ទាន់ជ្រះថ្លា ១ ជនពួកខ្លះដែលជ្រះ ថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏បែរជាបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ១ ឈ្មោះថាមិនធ្វើតាមពាក្យ ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជាខាងក្រោយ វេមនីយកតម្រាប់ តាម ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះក៏មិនជ្រះថ្លា ១ ។ អំពើដែលញ៉ាំងសេចក្តី ជ្រះថ្លាឱ្យកើតវេមនីមានអាណិសង្ស ៥ យ៉ាង គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក៏ជ្រះថ្លាឡើង ១ ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏វិនិរតត្រជះថ្លា ឡើង ១ ឈ្មោះថាធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជា ខាងក្រោយវេមនីយកតម្រាប់តាម ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះក៏ជ្រះថ្លា ១ ។ ភិក្ខុអ្នកទៅកាន់ត្រកូលវេមនីមានទោស ៥ យ៉ាង គឺត្រូវអាបត្តិព្រោះមិន បានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅក្នុងអាវាសហើយត្រេចទៅ ១ ត្រូវអាបត្តិព្រោះ អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងអាសនៈដែលកំបាំង ១ សំដែងធម៌ដល់ មាតុត្រាមលើសជាងប្រាំ ប្រាំមួយម៉ត់ឡើងទៅត្រូវអាបត្តិ ១ មាន សេចក្តីត្រិះរិះជាច្រើនក្នុងតាមគុណ ១ ។ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលនៅ ប្រឡូកប្រឡំក្នុងត្រកូលហួសវេលា វេមនីមានទោស ៥ យ៉ាង គឺក្រឡេក មើលមាតុត្រាមរឿយៗ ១ កាលបើមើលហើយនឹងមានសេចក្តីជាប់ជំពាក់ ១ កាលបើមានសេចក្តីជាប់ជំពាក់ហើយនឹងកើតសេចក្តីស្មោះស្មាល ១ កាល

និយមន័យ បរិវារ

ឌុំតារា (១) ឌុំតារា ចិត្តស្បែក ភិក្ខុនោ នាជិត្តំ អន-
ភិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ អញ្ញាតំ វា សំគិល្បិដ្ឋំ
អាបត្តិ អាបដ្ឋិស្សតិ សិក្ខំ វា បច្ចុក្កាយ ហិណ-
យាវត្តិស្សតិ ។

[៦៧] បញ្ច តិជជាតានិ មូលតិជំ ខន្ធតិជំ ដន្ស-
តិជំ អត្តតិជំ តិជតិជញ្ញោ បញ្ចមំ ។ បញ្ចហិ សម-
ណកេច្ឆហិ ដលំ បរិកុញ្ញតតំ អត្តបរិចិតំ សត្តបរិចិតំ
នឧបរិចិតំ អតិជំ និព្វជតិជញ្ញោ បញ្ចមំ ។

[៦៨] បញ្ច វិសុទ្ធិយោ និទានំ ឌុទ្ធិសិក្ខា អវសេសំ
សុតេន សាវេតតំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ និទានំ ឌុទ្ធិសិ-
ក្ខា ចត្តារិ នាវាជិកានិ ឌុទ្ធិសិក្ខា អវសេសំ សុតេន
សាវេតតំ អយំ ទុតិយា វិសុទ្ធិ និទានំ ឌុទ្ធិសិក្ខា ចត្តា-
រិ នាវាជិកានិ ឌុទ្ធិសិក្ខា តេរស សង្ឃានិសេសេ ឌុទ្ធិ-
សិក្ខា អវសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ តតិយា

១ ឌុតារាតិ កំលេសានំ អន្តោ ឌុតារានិ អន្តិករិ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

បើមានសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ នឹងកើតមានរាគៈ គ្របសង្កត់បិក្ខ ១
ទោសជាតនេះតែងកើតមាន ចំពោះតែភិក្ខុដែលមានបិក្ខ ត្រូវរាគៈគ្រប
សង្កត់ហើយ គឺភិក្ខុនោះនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងសេចក្តីអផ្សុក ឬនឹង
ត្រូវតាមត្តិដែលសៅហ្មងឯណានីមួយ ឬនឹងពោលលាសិក្ខាត្រឡប់មកកាន់
ភេទគ្រហស្ថវិញ ១ ។

(៦៧) ពូជមាន ៥ យ៉ាង គឺពូជបូសឬមើម ១ ពូជដើម ១
ពូជផ្ទាំង ១ ពូជត្រួយឬចុង ១ រួមពូជគ្រាប់ ១ ផង ជាគំរប់ ៥ ។
ផ្លែឈើដែល ភិក្ខុគួរធាន់បានដោយសមណកប្បមាន ៥ យ៉ាង គឺផ្លែឈើ
ដែលគេសម្រេចដោយភ្លើង ១ គេសម្រេចដោយសស្រ្តា ១ គេសម្រេច
ដោយក្រចក ១ ផ្លែឈើដែលគ្មានគ្រាប់ ១ ផ្លែឈើដែលគេយកគ្រាប់
ចេញ ១ ជាគំរប់ ៥ ។

(៦៨) វិសុទ្ធិមាន ៥ គឺសំដែងនូវនិទានហើយសូត្រនូវទទ្ទេស
ដែលសល់អំពីនិទាននោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ១ សំដែងនូវនិទាន
រួចសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ ហើយសូត្រនូវទទ្ទេសដែលសល់អំពីបារាជិក
នោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ២ សំដែងនូវនិទានហើយសំដែង
នូវបារាជិកទាំង ៤ រួចសំដែងនូវសង្ឃទិសេសទាំង ១៣ ហើយសូត្រនូវ
ទទ្ទេសដែលសល់អំពីសង្ឃទិសេសនោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ៣

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ វិនយធរស្ស បញ្ចានិសំសា

វិសុទ្ធិ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា
តេរស សង្ឃានិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧទ្ទិ-
សិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ ចតុត្វា វិ-
សុទ្ធិ ។ វិត្តារេលេវ បញ្ចមី ។ អបរាបិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោ
សុត្តន្តោសោ ចារិសុទ្ធិទុចោសថោ អធិដ្ឋានុចោសថោ
សាមគ្គីទុចោសថោ បរិវណាយេវ បញ្ចមា^(១) ។

(២៧) បញ្ចានិសំសា វិនយធរេ អត្តោ សីលក្ខ-
ណោ សុត្តតោ ហោតិ សុវត្តតោ កុក្កុចប្បកតានំ បដិ-
សរណំ ហោតិ វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វេហរតិ បច្ចុត្ត-
កេ សហជម្ពេន សុនិក្ខហិតំ និក្ខណ្ហតិ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា
បដិបន្នោ ហោតិ ។ បញ្ច អធិម្ពិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បទានិ ។ បញ្ច ធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបទានិតិ ។

បញ្ចកំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ខ. ម. អធិដ្ឋានុចោសថោ បរិវណា សាមគ្គីទុចោសថោ យេវ បញ្ចមោ ។

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អាទិសង្ឃ ៥ ប្រការរបស់កិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ

សំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃទិសេស
ទាំង ១៣ រួចសំដែងអនិយ័តទាំង ៤ ហើយសូត្រនូវទេវទូសដែលសល់
អំពីអនិយ័តនោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ៤ ។ (ការសំដែង)ដោយ
ពិស្តារ ចាត់ជាវិសុទ្ធិទី ៥ ។ វិសុទ្ធិទី ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺទេវទូសដែល
ភិក្ខុធ្វើដោយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ទេវទូសដែលភិក្ខុធ្វើដោយប្រាប់បុ-
រិសុទ្ធិ ១ ទេវទូសដែលភិក្ខុធ្វើដោយអធិដ្ឋាន ១ ទេវទូសដែលភិក្ខុធ្វើ
ដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ បរវរណា ១ ជាតំរប់ ៥ ។

(៧៧) ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ តែងបានអាទិសង្ឃ ៥ ប្រការ គឺសី-
លក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានគ្រប់គ្រងរក្សាដោយល្អ ១ ភិក្ខុនោះ
តែងជាទីពឹងនៃពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ឃឹមជាប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនោះ
ជាអ្នកត្រូវក្លានិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ភិក្ខុនោះរមែងសង្កត់សង្កិន
ដោយល្អនូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌ គឺសិក្ខាបទដែលព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ញត្តិទុក ១ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាជាអ្នកប្រគំបត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃ
ទ្រៀតាំងនៅមាំ ១ ។ ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន
៥ ប្រការ ។ ការបញ្ចប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៥ ប្រការ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

តស្សន្តានំ

[៧០]

អាបត្តិ អាបត្តិ ត្រួត

វិនិតានន្តរេន ច

បុត្តលា ធននា ចេវ

អាបជ្ជតិ ច បច្ចយា

ន ឧបេតិ ឧបេតិ ច

កប្បនុស្សន្តំ តេល ច^(១)

វសព្វសនសម្បទា^(២)

បស្សន្តិ បុត្តលេន ច

សោសានិ តោទាយិតតព្វ

ថេយ្យំ ចោរោ ច វុត្តតិ

អវស្សន្តិ អវេកន្តិ

កាយតោ កាយវាចតោ

ទេសនា សង្ឃឧទ្ទេសា^(៣)

បច្ចន្តិ កបិនេន ច

កម្មានិ យាវតតិយំ

---

១ ឧ. ម. តេលព្វ ។ ២ ឧ. វសំ ព្វសនំ សម្បទា ។ ម. វសំ ព្វសនា សម្បទា ។
៣ ឧ. ម. សង្ឃឧទ្ទេសំ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

ទុទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃបញ្ចកៈ (ពួកប្រាំ ៗ) នោះដូច្នោះ

- [៧០] និយាយអំពីអាបត្តិ ១ កងនៃអាបត្តិ ១ វិន័តវត្ថុ ១
- អានន្តរិកកម្ម ១ និយតបុគ្គល ១ អាបត្តិមានភរិយាកាត់ជា
- វិនយកម្ម ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ អាបត្តិមានមុសាវាទជាបច្ច័យ ១
- ភិក្ខុមិនគួរដល់កម្ម ១ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្ម ១ ធម៌ ៥ យ៉ាង
- តែងសម្រេចដល់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ១ ភិក្ខុដែលគួរឲ្យ
- គេរង្សៀសសង្ស័យ ១ ប្រេង ១ ខ្លាញ់ ១ សេចក្តីវិនាស ១
- សម្បទា ១ រម្ងាប់ចាកនិស្ស័យ ១ បុគ្គល ១ សំពត់បំសុក្ខល
- ឈ្មោះសោសានិក ១ សំពត់បំសុក្ខលឈ្មោះគោខាយ ១
- ការលួច ១ មហាចោរ ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរលះបង់ ១ វត្ថុ
- ដែលភិក្ខុមិនគួរចែក ១ អាបត្តិតាំងឡើងអំពីកាយ ១ អាបត្តិតាំង
- ឡើងអំពីកាយនឹងវាចា ១ អាបត្តិជាទេសនាគាមិនី ១ សង្ស័យ ១
- ទទួលរបស់បាតិមោក្ខ ១ ឲ្យទបសម្បទាក្នុងបច្ច័យប្រទេស ១
- អានិសង្ស័យកម្ម ១ សង្ស័យកម្ម ១ អាបត្តិជាយាវតតិយកា ១

ឯករត្តិកំ បញ្ចកំ ឧទ្ទានតាថា

បារាជិកុល្យុកុដ្ឋំ^(១)
 អកប្បយំ កប្បយត្តា
 អប្បញ្ញា ទុវិចោទិយា^(២)
 សម្មជ្ជនំ អបរេ ច
 កាសំ អាបត្តិមេវ ច
 អនិករណំ វត្តំ^(៣) ញត្តិ
 អាបត្តិ ឧកយានិ ច
 លហុកដ្ឋមកា ឯតេ
 កណ្ណសុត្តា វិជានថ
 អរញ្ញំ^(៤) បិណ្ណាទាតត្តា
 បំសុរុក្ខសុសានិកា^(៥)
 អញ្ញោកាសោ^(៦) ចីវរត្តា
 សបទាទោ និសដ្ឋិកោ
 សន្តតិទលុបប្បាថិ
 បត្តិបិណ្ណិកមេវ ច

---

១ ម. បារាជិកុល្យុកុដ្ឋំ ។ ២ ឧ. ម. ទុវិចោទយា ។ ៣ ម. វត្ត ។ ៤ ម. អរញ្ញ ។
 ៥ ឧ. ម. បំសុរុក្ខសោសានិកា ។ ៦ ឧ. អញ្ញោកាសេ ។

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ ឧទានតាថា

លួចត្រូវអាបត្តិបាណវិក ១ លួចត្រូវអាបត្តិថលួច្នយ ១ លួច
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ១ វត្ថុមិនគួរឆាន់ ១ វត្ថុគួរឆាន់ ១ ទានមិន
 មែនជាបុណ្យ ១ ធម៌មិនងាយនឹងបន្ទាបដ៏បាន ១ អានិសង្ស
 បោស ១ អានិសង្សបោសដទៃទៀត ១ វិន័យធរមិនរៀន
 នឹងរៀនទីកំណត់ភាសា ១ មិនស្គាល់នឹងស្គាល់អាបត្តិ ១
 មិនស្គាល់នឹងស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់នឹងស្គាល់វត្ថុ ១
 មិនស្គាល់នឹងស្គាល់ញាតិ ១ មិនស្គាល់នឹងស្គាល់អាបត្តិ ១
 មិនចេះនឹងចេះបាតិមោក្ខទាំងពីរ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុ-
 កាបត្តិ ១ ជាតំរប់ ៨ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងនូវធម៌ (ដែលជា
 អង្គរបស់វិន័យធរ) ទាំង ៨ នេះ ថាជាធម៌ខ្មៅនឹងស (អាក្រក់
 នឹងល្អ ឬមិនចេះនឹងចេះ) រឿងភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ ១
 បិណ្ឌបាតិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ បំសុក្ខលិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ រុក្ខមលិកុដ្ឋត្ថន៍ ១
 សោសានិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ អព្ពោកាសិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ គេបីវិកុដ្ឋ-
 ត្ថន៍ ១ សបទានពារិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ នេសជ្ជិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ យថាសន្ទ-
 ភិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ ខលុបចាកភិកុដ្ឋត្ថន៍ ១ បត្តិបណ្ឌិកុដ្ឋត្ថន៍ ១

វិនយបិដកេ បរវារោ

ឧទោសេ បវារោ

អាបត្តានាបត្តិ ច

កណ្ណសុភិបទា ឯតេ

ភិក្ខុន្តិបិ តេ តថា

អនាសាធិកាសាធិ

តថេវ អថេវ ធុរេ

កុលុបកេ អតេវលំ

ពំជំ សមណកច្ឆំ ច

វិសុទ្ធិ អថេវ ចេវ

វិនយាធម្មកាធិ^(១) ច

ធម្មកា ច តថា វត្តា

និដ្ឋិតា សុទ្ធិបញ្ចកាតិ^(២) ។

(៧០) ធម្មតារវា ។ ធម្មតារវា ។ ធម្មវិន័យត្រៃបិដកំ ។ ធម្មសាមីចិយោ ។ ធម្ម អាបត្តិសម្មដ្ឋានា ។ ធម្ម ធម្មទានកា អាបត្តិយោ ។ ធម្មហរកាវេហិ អាបត្តិ អាបន្តិ ។ ធម្ម

១ ឧ. ម. វិនយាធម្មកេន ច ។ ២ ឧ. សុភបញ្ចកាតិ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ទេហាសថ ១ បរាវណា ១ អាបក្កនីនីអនាបក្ក ១ ធម៌ទាំងនេះ
មានចំណែកខ្មៅនឹងស (អាត្រកនីនីល្អ) ធម៌ទាំងអម្បាលនោះ
មានដល់ភិក្ខុនីដូចជាភិក្ខុដែរ រឿងទោសនៃអំពើមិនជាទីញ៉ាំង
សេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ១ អាទិសង្សនៃអំពើដែលញ៉ាំងសេចក្តី
ជ្រះថ្លាឲ្យកើត ១ ទោសនឹងអាទិសង្សនៃអំពើទាំងពីរដទៃទៀត ១
ធម៌ទាំងនេះមានចំណែកខ្មៅនឹងសដូចគ្នាដែរ រឿងទោសដែល
មានក្នុងភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ១ ទោសភិក្ខុដែលនៅប្រ-
ឡូកប្រឡូកក្នុងត្រកូលហួសវេលា ១ អំពើពូជ ១ ផ្ទៃឈើដែល
ភិក្ខុគួរឆាន់បានដោយសមណកប្ប ១ វិសុទ្ធិ ១ វិសុទ្ធិដទៃ
ទៀត ១ អាទិសង្សនៃភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ
មិនប្រកបដោយធម៌ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១
ធម៌ទាំងនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ថាមានចំណែក
ខ្មៅនឹងសដូចគ្នា ចប់បញ្ចកសុទ្ធិ តែប៉ុណ្ណោះ ។

(៧១) អគារវៈមាន ៦ យ៉ាង ។ គារវៈមាន ៦ យ៉ាង ។ វិន័យភិក្ខុមាន
៦ យ៉ាង ។ សំតូបទដែលមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរមាន ៦ ។
សម្បជ្ជននៃអាបក្កមាន ៦ យ៉ាង ។ អាបក្កដែលមានកិរិយាកាត់ជាវិន័យកម្ម
មាន ៦ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបក្កដោយអគារ ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ

ឯកសារ ធីត្តិ ឧបស្សយន្ត ធម្មដ្ឋាន

អាណិសំសា វិនយធរេ ។ ឆ បរមាណិ ។ ឆ វាវត្តំ តិច័រិវេន
 វិប្បវសិតតំ ។ ឆ ចីវរាណិ ។ ឆ រជនាណិ ។ ឆ អាបត្តិយោ
 កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ។
 ឆ អាបត្តិយោ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ន
 កាយតោ ។ ឆ អាបត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច
 ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋហន្តិ ។ ឆ កម្មាណិ ។ ឆ វិវាទមូលា-
 ណិ ។ ឆ អនុវាទមូលាណិ ។ ឆ សារាណីយា ធម្មា^(១) ។
 ធីយសោ ឆ វិនិត្តិយោ សុគតវិនិត្តិយា តិវយំ ឆ វិនិត្តិ-
 យោ ។ ឆ និស្សយប្បដិប្បស្សន្តិយោ អាចរិយម្ហា ។ ឆ
 នហានេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ វិប្បកតចិវរំ អាណាយ
 បក្កមតិ ។ វិប្បកតចិវរំ សមាណាយ បក្កមតិ ។

[៧២] ធម្មាត្ថេហិ សមណាគតេន ភិក្ខុនា ឧប-
 សម្មាទេតតំ និស្សយោ នាតព្វេ សាមណោរោ ឧ-
 បដ្ឋាបេតព្វេ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធនេន សមណាគតោ
 ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធនេន សមណាគតោ ហោតិ

---

១ ឥទ្ធំ ធម្មវ្យយំ អតិរេកំ វិយ ទិស្សតិ ឧទ្ធានេ អនាគតតា ។ ទេហេបិយោក្ខកេបិ ន
 ទិស្សតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ ធុរៈ អង្គ ៦ របស់ឧបន្និយ័

តែងបានអាទិសង្ស័ ៦ ប្រការ ។ សិក្ខាបទដែលមានទឹកណត់មាន ៦ ។
ភិក្ខុគួរនៅប្រាសចាកត្រៃបិដកបានត្រឹម ៦ រាត្រី ។ បិដកមាន ៦ យ៉ាង ។
ទឹកជ្រលក់មាន ៦ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងតែអំពីកាយនឹងចិត្ត
មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងតែអំពីវាចានឹង
ចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយ ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងអំពីកាយ
វាចានឹងចិត្ត ។ សង្ឃកម្មមាន ៦ យ៉ាង ។ វិវាទមូល(ដើមហេតុវិវាទ)មាន
៦ យ៉ាង ។ អនុវាទមូល(ដើមហេតុនៃការពោទប្រកាន់)មាន ៦ យ៉ាង ។
សារណីយធម៌មាន ៦ យ៉ាង ។ បណ្តាយ ៦ ចំណាត់ ទើង ៦ ចំណាត់
ដោយចំណាត់ព្រះសុគត ។ ការរម្ងាប់និស្ស័យចាកអាចារ្យមាន ៦ យ៉ាង ។
អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងនោះមានសិក្ខាបទមាន ៦ លើក ។ ភិក្ខុកាន់យកបិដកដែលធ្វើ
មិនទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុប្រមូលយកបិដកដែលធ្វើមិន
ទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។

(៧២) ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ គួរឲ្យទទួលសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរ
ឲ្យសាមណេរម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុប្រកបដោយកងសីលជាប់របស់អសេក្ខុ-
បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងសមាធិជាប់របស់អសេក្ខុបុគ្គល ១ ប្រកបដោយ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អសេក្ខន្ធច បញ្ញាខន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធច
វិមុត្តិក្ខន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធច វិមុត្តិញ្ញា-
ណនិស្សន្ទន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ ទសវស្សោ វា
ហោតិ អតិវេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ធម្មាដ្ឋេហិ
ភស្តុតាតតោ ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតំ និស្សយោ
នាតព្វោ សាមណោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អត្តនា អសេក្ខន្ធច
សីលក្ខន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ បរិ អសេក្ខន្ធសីល-
ក្ខន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខន្ធច សមាទិក្ខន្ធន
ភស្តុតាតតោ ហោតិ បរិ អសេក្ខន្ធសមាទិក្ខន្ធន សមាទ-
បេតា អត្តនា អសេក្ខន្ធច បញ្ញាខន្ធន ភស្តុតាតតោ
ហោតិ បរិ អសេក្ខន្ធច បញ្ញាខន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អ-
សេក្ខន្ធច វិមុត្តិក្ខន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ បរិ អសេក្ខន្ធច
វិមុត្តិក្ខន្ធន សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខន្ធច វិមុត្តិញ្ញាណ-
និស្សន្ទន្ធន ភស្តុតាតតោ ហោតិ បរិ អសេក្ខន្ធច វិមុត្តិ-
ញ្ញាណនិស្សន្ទន្ធន សមាទបេតា ទសវស្សោ វា ហោតិ
អតិវេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ធម្មាដ្ឋេហិ ភស្តុតា-
តតោ ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតំ និស្សយោ នាតព្វោ

និយមបំណិក បរិវារ:

កងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខុ
បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេក្ខណញ្ញាណ) ជា
របស់អសេក្ខុបុគ្គល ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើង
ទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា គួរឲ្យ
និស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺប្រកបដោយកងសីលជារបស់
អសេក្ខុបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃ (ឲ្យប្រកប) ក្នុងកងសីល
ជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងសមាធិជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល
ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងសមាធិជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល ១
ប្រកបដោយកងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខុបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នក
ដទៃក្នុងកងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជារបស់
អសេក្ខុបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខុ
បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជារបស់អសេក្ខុបុគ្គល
ដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជារបស់
អសេក្ខុបុគ្គល ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ

ឯកុតិកា ធួ ឧបស្ស័យស្ស ធម្មដ្ឋានំ

សាមណេរោ ឧបស្ស័យេតញោ សន្តោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ
ឡិត្តប្បី ហោតិ អាវទ្ធិវិហារោ ហោតិ ឧបស្ស័តស្សតិ ហោតិ
ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិវេកទសវស្សោ វា ។ អបរេ-
ហិបិ ធិហន្ត្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតំ
និស្សយោ នាតញោ សាមណេរោ ឧបស្ស័យេតញោ ន អនិ-
សីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ ន អន្ស្សាចារេ អាចារិវបន្នោ
ហោតិ ន អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ ពហុស្សុតោ
ហោតិ បញ្ញាវា ហោតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិវេកទស-
វស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ធិហន្ត្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា
ឧបសម្មាទេតតំ និស្សយោ នាតញោ សាមណេរោ ឧ-
បស្ស័យេតញោ បដិពលោ ហោតិ អន្តោវាសី វា សទ្ធិវិហារិ
វា តិលានំ ឧបស្ស័តុំ វា ឧបស្ស័យេតុំ វា ឧប្បន្នំ អនភិវតិ
វុបកាសេតុំ វា វុបកាសាបេតុំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ
ធម្មតោ វិលោទេតុំ វា វិលោទាបេតុំ វា អាបត្តិ ជាតាតិ
អាបត្តិយា វុដ្ឋានំ ជាតាតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិ-
វេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ធិហន្ត្តេហិ សមម្ពា-
គតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតំ និស្សយោ នាតញោ

ឯកុត្តរិកៈ ធួរៈ អង្គ ៦ របស់ឧបនិព្វយ័

គួរឲ្យសាមណេររបម្រើខ្លួនបាន គឺជាភិក្ខុមានសេចក្តីជឿត្រូវ ១ មានសេចក្តី
ខ្មាសបាប ១ មានសេចក្តីក្រែងខ្លាចបាប ១ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ១
មានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើង
ទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា
គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេររបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកសីលក្នុង
អធិសីល ១ មិនវិបត្តិចាកមារយោទក្នុងអដ្ឋកថា ១ មិនវិបត្តិចាកទិដ្ឋក្នុង
អតិទិដ្ឋ ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ មានប្រាជ្ញា ១ មានវស្សា ១០ ឬមាន
វស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃ
ទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេររបម្រើខ្លួន
បាន គឺភិក្ខុជាអ្នកអាចនឹងបម្រើ ឬប្រើគេឲ្យបម្រើនូវអាន្តវសិកក្តី សន្តិវិ-
ហារិកក្តីដែលមានជម្ងឺ ១ អាចនឹងបំបាត់ឬប្រើគេឲ្យបំបាត់នូវសេចក្តីអស្សុក
ដែលកើតឡើង ១ អាចនឹងបន្ថាបន់ឬប្រើគេឲ្យបន្ថាបន់តាមធម៌នូវសេចក្តី
សន្ស័យដែលកើតឡើង ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់ការចេញចាកអាបត្តិ ១
មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យ

វិនយបិដកេ បរិវារេ

សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតញោ បដិទេសោ ហោតិ អន្តេវាសី
វា សន្និវិហារី វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខា-
បេតុំ អាទិទ្រព្យាចរិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អភិធម្ម
វិនេតុំ អភិវិនយេ វិនេតុំ ឧប្បជំ ទិដ្ឋិតតំ ធម្មតោ វិវេចតុំ
ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិវេកទសវស្សោ វា ។ អបវេហិ-
បិ ធម្មាឡេហិ សមណ្ឌតតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតតំ
និស្សយោ នាតញោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតញោ អា-
បត្តិ ជានាតិ អនាបត្តិ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តិ ជានាតិ
កុកំ អាបត្តិ ជានាតិ ឧកយានិ ទោ បនស្ស នាតិ-
មោក្ខានិ វិត្តារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិកត្តានិ សុប្ប-
វត្តិនិ សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ អនុញ្ញាណសោ ទសវស្សោ
វា ហោតិ អតិវេកទសវស្សោ វា ។

[៧៣] ធម្មកានិ នាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ធម្ម-
កានិ នាតិមោក្ខដ្ឋបនានិនិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

សាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុជាអ្នកអាចឲ្យអន្តរាសិក ឬសង្ឃវិហារិក
សិក្សាក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខាបាន ១ អាចទូន្មានក្នុងអាទិព្រហ្មចរិយកា-
សិក្ខា ១ អាចទូន្មានក្នុងអភិធម៌ ១ អាចទូន្មានក្នុងអភិវិន័យ ១ អាចដោះតាម
ធម៌នូវទិដ្ឋិខ្ពស់ដែលកើតឡើង ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០
ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យទបសម្បទា
គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១
ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុនោះចេះ
បាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទកាជនដោយប្រពៃ ចាំស្តាត'
រត់មាត់ដោយប្រពៃ កាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈ គឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ
តាមអនុព្យញ្ញនៈ គឺអក្ខរៈនឹងបទ ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង
១០ ឡើងទៅ ១ ។

(៧៣) ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។ ការ
បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។

ឯកត្តវិកំ ធកំ ឧទានជាថា

តស្សនាមំ

(៧៤) អតារវំ តារវំ ច
 វិលតា សាមិច្ចិ ច
 សម្មដ្ឋានា ធននា ថេរ
 អតារវនិសំសេន ច
 បរមាមិ ច ធារត្តំ
 ចិវំ រជនាមិ ច^(១)
 កាយតោ ចិត្តតោ ចាបិ
 វាចតោ ចិត្តតោបិ ច^(២)
 កាយវាចាចិត្តតោ ច
 កម្មវិវាទមេវ ច
 អនុវាទា ទិយសោ ច
 តិរិយំ និស្សយេន ច
 អនុប្បញ្ញត្តិ អានាយ
 សមាទាយ តថេវ ច
 អសេខេ សមាទថេតា

១-២ ឱ. ៤ ។

ឯកត្តវិក័តៈ ច្បាប់ ឧទានតាថា

ទទួល គំហើងឡើងនៃធុក្កៈនោះដូច្នោះ

(៧៤) និយាយអំពីអតារវៈ ១ តារវៈ ១ វិនិតវត្ថុ ១ សិក្ខាបទ
ដែលមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរ ១ សម្មជ្ជាននៃអា-
បត្តិ ១ អាបត្តិមានកិរិយាកាត់ជាវិនយកម្ម ១ អាការដែល
ត្រូវអាបត្តិ ១ អានិសង្ស ១ សិក្ខាបទដែលមានទំកណ្តាត់ ១
នៅប្រាសចាកត្រៃបិដក ៦ ពត្រី ១ បិដក ១ ទឹកជ្រលក់ ១
អាបត្តិតាំងឡើងតែអំពីកាយនឹងចិត្ត ១ អាបត្តិតាំងឡើង
តែអំពីវចានឹងចិត្ត ១ អាបត្តិតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចានឹង
ចិត្ត ១ សង្ឃកម្ម ១ វិវាទមូល ១ អនុវាទមូល ១ ប្រមាណ
បណ្តោយនឹងប្រមាណទទឹង ១ ការរម្ងាប់ចាកនិស្ស័យ ១
អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ភិក្ខុកាន់យកបិដកដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចហើយ
ចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុប្រមូលយកបិដកដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងសីល
ជារបស់អសេក្ខុបុគ្គលជាដើម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីជឿត្រូវ ១

វិន័យចំណែក បរិវារ

សង្ការ អធិសីលេន ច

តិលាបាតិសមាបាវ

អាបត្តាធម្មធម្មិកាតិ ។

(៧៥) សត្ត អាបត្តិយោ ។ សត្ត អាបត្តិក្ខត្តា ។

សត្ត វិជីតវត្ថុនិ ។ សត្ត សាមីចិយោ ។ សត្ត អធម្មិកា

បដិញ្ញាតករណា ។ សត្ត ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។

សត្តន្តំ អនាបត្តិ សត្តាហករណីយេន តន្តំ ។ សត្តា-

និសំសា វិនយធរេ ។ សត្ត បរមាទិ ។ សត្ត អរុណាត្ត-

មនេ និស្សក្កយំ ហោតិ ។ សត្ត សមថា ។ សត្ត

កម្មានិ ។ សត្ត អាមកធជញ្ញានិ ។ តិរិយំ សត្តន្តរា ។

សត្ត តណិកោជនេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ភេសជ្ជានិ

បដិក្កហេត្វា សត្តាហបរមំ សន្និដិការកំ បរិកុញ្ញ-

តព្វានិ ។ កតចិវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ កតចិវរំ

វិសយបំណិព បរិវារៈ

ភិក្ខុប្រកបដោយអធិសីល ១ ភិក្ខុអាចបម្រើកូនសិស្សដែល
មានជម្ងឺបាន ១ ភិក្ខុអាចបង្រៀនកូនសិស្សក្នុងអភិសមាធារិកា-
សិក្ខា ១ ភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ។

(៧៥) អាបត្តិមាន ៧ យ៉ាង ។ កងនៃអាបត្តិមាន ៧ ។ វិន័តវត្ថុ
មាន ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមាន ពាក្យប្រព្រឹត្តដោយសមគួរមាន
៧ ។ សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។
សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុទៅ
ដោយសត្តាហាកិច្ចមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គល ៧ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នក
ទ្រទ្រង់វិន័យតែងបានកាន់សង្ស័យ ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានទឹកំណត់
មាន ៧ យ៉ាង ។ វត្ថុដែលជានិស្សត្តិយៈក្នុងខណៈអរុណរះឡើងមាន ៧
យ៉ាង ។ សមថៈមាន ៧ យ៉ាង ។ សង្ឃកម្មមាន ៧ យ៉ាង ។ ស្រូវស្រស់
មាន ៧ ប្រការ ។ ខ្នាតទទឹងក្នុង ៧ ចំណាម (ត្រូវវាស់ខាងក្នុងជញ្ជាំង) ។
អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងគណៈកោដនសិក្ខាបទមាន ៧ លើក ។ កេសជ្ជៈ (ដែលជា
សត្តាហាកាលិក) ភិក្ខុត្រូវទទួលសន្សំទុកឆាន់បានតែត្រឹម ៧ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុ
កាន់យកចីវរដែលធ្វើស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុប្រមូលយកចីវរ

ឯកត្តវិកំ សត្តកំ វិនយធរស្ស សត្តង្គានិ

សមាទាយ បក្កមតិ ។ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ
ទដ្ឋព្វា ។ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្វា ។ ភិក្ខុស្ស
ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា ។ សត្ត អធិម្មិកានិ ចា-
តិមោក្ខដ្ឋបនាមិ ។ សត្ត ធិម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនាមិ ។

[៧៦] សត្តហង្កេហិ សមណាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ
ហោតិ អាបត្តិ ជាចាតិ អនាបត្តិ ជាចាតិ លហុកំ អា-
បត្តិ ជាចាតិ កុកំ អាបត្តិ ជាចាតិ សីលវា ហោតិ
ចាតិមោក្ខសំវេសំវេសុតោ វិហារតិ អាចារតោចរសម្មុទ្ទោ
អនុមត្តេសុ វុទ្ធសុ កយទស្សវិ សមាទាយ សិក្ខតិ
សិក្ខាបទេសុ ចតុន្នំ យានាមំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋ-
ធម្មសុខវិហារនំ ធិកាមលាភិ ហោតិ អកិច្ចលាភិ
អកសិរលាភិ អាសវានព្វា ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា
ឧបសម្មុជ្ឈ វិហារតិ ។ អបរេវាបិ សត្តហង្កេហិ

ឯកត្តវិក័រៈ សត្តកៈ អង្គ ៧ របស់ភិក្ខុជានិទ្ទេយធា

ដែលធ្វើស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ អាបត្តិដែលមិនមានដល់ភិក្ខុ
បណ្ឌិតគប្បីឃើញ ។ អាបត្តិដែលមានដល់ភិក្ខុ ក៏បណ្ឌិតគប្បីឃើញ ។
អាបត្តិដែលមានដល់ភិក្ខុ បណ្ឌិតគប្បីម្យ៉ាងចេញ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ
ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែល
ប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។

(៧៦) ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៧ បានឈ្មោះថាជានិទ្ទេយធា គឺ
ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកា-
បត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីលនឹងសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិបូណ៌ដោយ
អាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសសូម្បីបន្តិចបន្តួច ហើយសមា-
ទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិន
លំបាក បានដោយធូលាយ នូវឈានទាំង៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏
ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំទ្រនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវចៅភារីមុត្តិនឹងបញ្ញារីមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈហើយ
ដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង
៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត បាន

វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ វិនយជរោ ហោតិ អាបត្តិ ជាធាតុ
អនាបត្តិ ជាធាតុ លហុកំ អាបត្តិ ជាធាតុ ឥរុកំ
អាបត្តិ ជាធាតុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតជរោ សុត-
សង្កិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេ-
កល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្តំ សុព្យញ្ជនំ
កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ តតារុ-
ទាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោតិ ធាតុ វចសា បរិចិត្តា
មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ចន្ទនំ ឈានំ
អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារនំ ទិកាមលាភិ
ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អតសិវលាភិ អាសវានញ្ច ខយោ
អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចិតត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ អបរេហិបិ
សត្តហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ វិនយជរោ ហោតិ
អាបត្តិ ជាធាតុ អនាបត្តិ ជាធាតុ លហុកំ អាបត្តិ
ជាធាតុ ឥរុកំ អាបត្តិ ជាធាតុ ឧកយោនិ ទោ បនស្ស
ចានមោក្ខានំ វិត្តារេន ស្វាតតានំ ហោតិ សុវិកត្តានំ
សុប្បវត្តនំ សុវិនិច្ឆិតានំ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ

នៃយបិដក បរិវារៈ

ឈ្មោះថាជារីន័យធរ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធ-
វចនៈ សន្សំនូវពុទ្ធវចនៈ ធម៌ដែលពីរោះខាងដើម ពីរោះកណ្តាល ពីរោះ
ខាងចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្តនឹងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌
បរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ ធម៌ដែលមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានចេះ
ដឹងច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានចាំស្នាគរតមាត់ បានចូលចិត្តច្បាស់លាស់
បានយល់ជ្រាលជ្រៅដោយខ្លួន គឺបញ្ញា ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា
បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ្លងឈាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអា-
ស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវចេះតារិមុត្តនឹងបញ្ញារិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយ
ឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៧ដ៏ទៀត
បានឈ្មោះថាជារីន័យធរ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុ-
កាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុនោះចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ
ចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ ចាំស្នាគរតមាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេច-
ក្តីដោយប្រពៃតាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ជនៈគឺអក្ខរៈនឹងបទ១

ឯកញ្ជីកំ សញ្ជីកំ នៃយន្តវិទ្យា វត្តភ្នំ

ចន្ទុំ យាយា អាក្រក់ ចេតសិកា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារ វិនិកាមលាភី ហោតិ អភិច្ចលាភី អកសិរលាភី អាស-
 វិនត្យា ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋ វ
 ធម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្យា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។
 អបរេហិមិ សត្តហន្ត្រិហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ
 ហោតិ អាចត្តិ ជាតាតិ អនាចត្តិ ជាតាតិ លហុកំ អាចត្តិ
 ជាតាតិ កុកំ អាចត្តិ ជាតាតិ អនេកវិហិតំ បុត្រោទិ-
 វាសំ អនុស្សាវតិ សេយ្យបីទំ ឯកម្យិ ជាតិ ទ្រមិ ជាតិ-
 យោ តិស្សោមិ ជាតិយោ ចតស្សោមិ ជាតិយោ បញ្ចមិ
 ជាតិយោ ។ ថេ ។ ទសមិ ជាតិយោ វិសម្យិ ជាតិយោ
 តិសម្យិ ជាតិយោ ចត្តាធិសម្យិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្យិ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្យិ ជាតិសហស្សម្យិ ជាតិសតស-
 ហស្សម្យិ អនេកេមិ សំវដ្តកម្មេ អនេកេមិ វិវដ្តកម្មេ
 អនេកេមិ សំវដ្តវិវដ្តកម្មេ អម្បតាសី ឯវិណមោ ឯវិ-
 តោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ ឯវិសុខទុក្ខច្បដិសំវេទិ
 ឯវិមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អម្បត ឧទនាទិ
 តត្រាណសី ឯវិណមោ ឯវិតោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ

ឯកត្តវិក័តៈ សត្តកៈ អង្គ ៧ របស់វិក្កជាវិនយធា

ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយជំនួយ
នូវឈានទាំង៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខ
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតនាវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិន
មានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៧ ដ៏ទៀត បានឈ្មោះថាជាវិនយធា គឺស្គាល់អាបត្តិ ១
ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ រលឹកឃើញនូវ
ចំណែកខន្ធដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនមានច្រើនប្រការ គឺរលឹក
ឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ៦ បេ ៧
១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ
១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០០០០ (១ វិសេន) ជាតិខ្លះ
សំវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ វិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ សំវដ្តវិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ ថា
អាត្មាអញកើតក្នុងទីឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនោះ មានគោត្រយ៉ាងនោះ
មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានអាហារយ៉ាងនោះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនោះ
មានអាយុកំណត់ប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកទីនោះហើយទៅកើត
ក្នុងទីឯណោះទៀត ដែលអាត្មាអញបានកើតក្នុងទីនោះ មានឈ្មោះយ៉ាង
នោះ មានគោត្រយ៉ាងនោះ មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានអាហារយ៉ាងនោះ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

វិវាសុខទុក្ខប្បដិសំវេនី វិវាមាយុបរិយន្តោ សោតតោ
ចុតោ ឥច្ចបបន្តោតិ ឥតិសាការិ សឧទ្ទេសំ អនេក-
វិហិតំ ធុត្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ ទិព្វេន ចក្កុណា វិសុទ្ធន
អតិក្កន្ធមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមារេ ឧប-
បជ្ជមារេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុតតេ
ទុតតេ យតាកម្មបតេ សត្តេ បដាណតិ ឥមេ វត
កោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមញ្ញាតតា វិចីទុច្ច-
រិតេន សមញ្ញាតតា មនោទុច្ចរិតេន សមញ្ញាតតា អរិ-
យានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាណា-
ណា តេ កាយស្ស ភេនា បរម្មរណា អនាយំ ទុតតិ
វិជេនតំ និរយំ ឧបបញ្ញា ឥមេ វា បន កោន្តោ សត្តា
កាយសុច្ចរិតេន សមញ្ញាតតា វិចីសុច្ចរិតេន សមញ្ញាត-
តា មនោសុច្ចរិតេន សមញ្ញាតតា អរិយានំ អនុបវាទកា
សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាណាណា តេ កាយស្ស
ភេនា បរម្មរណា សុតតិ សត្តំ លោកំ ឧបបញ្ញាតិ
ឥតិ ទិព្វេន ចក្កុណា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធមានុសកេន

និយមន័យ បរិវារៈ

ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនោះ មានអាយុកំណត់ប៉ុណ្ណោះ លុះរាល់គ្នាអញ្ចាញច្រវ័ត
ចាកទីនោះហើយទើបបានមកកើតក្នុងទីនេះ ភិក្ខុនោះរលឹកនូវចំណែកខ្លួន
ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនមានច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការព្រម
ទាំងទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ១ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្លងហួស
ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វដែលច្បុតដែលកើត ជាសត្វ
ដោកទាបខ្លះ ទត្តិមខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អ
ខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់
ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិចីទុច្ចរិត
ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀល ព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ខុស
ប្រកាន់សិប្បនូវអំពើតាមសេចក្តីយល់ខុស សត្វពួកនោះលុះមានរាងកាយ
បែកធ្លាយទៅ ខាងមុខអំពើសេចក្តីស្លាប់ រមែងទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន
ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្យ៉ាងទៀតថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះ ប្រកប
ដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកបដោយវិចីសុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោសុច្ចរិត
ជាអ្នកមិនតិះដៀលព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ត្រូវ ប្រកាន់សិប្បនូវកម្ម
តាមសេចក្តីយល់ត្រូវ សត្វពួកនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ
ខាងមុខអំពើសេចក្តីស្លាប់ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ នឹងឋានសួគ៌ទៅលោក
ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា

ឯកត្តវិកំ សត្តវំ និយទាស្ស សត្តង្គានិ

សត្តេ បស្សតិ ចរិមារេ ឧបកដ្ឋមារេ ហិរេ បណីតេ
សុវណ្ណោ ទិព្វល្ខោ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាភម្មបកេ
សត្តេ បជាតតិ អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោ-
វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា
ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។ សត្តហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ
វិនយធរោ សោភតិ អាបត្តិ ជាតតិ អនាបត្តិ ជាតតិ
លហុកំ អាបត្តិ ជាតតិ កុកំ អាបត្តិ ជាតតិ សីលវា
ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ
ចតុដ្ឋំ ឈានាដំ អភិចេតសិកាដំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា-
ដំ ទិកាមលាភិ ហោតិ អភិច្ចលាភិ អកសិរលាភិ
អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ឈ
វិហារតិ ។ អបរេហិចិ សត្តហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ វិន-
យធរោ សោភតិ អាបត្តិ ជាតតិ អនាបត្តិ ជាតតិ
លហុកំ អាបត្តិ ជាតតិ កុកំ អាបត្តិ ជាតតិ
ពហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា

ឯកត្តវិក័តៈ សត្តកៈ អង្គ ៧ របស់វិក្កុសិនីយធា

បានឃើញពួកសត្វដែលច្បុកដែលកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ទត្តមខ្លះ
មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់
ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយ
ប្រការដូច្នោះ១ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវចេតោវិមុត្តិនីធិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
មានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ វិន័យធារដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៧ វិមង្គល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីល ១ ។ បេ ។ សមា-
ទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីក្រាថ្នា បាន
ដោយមិនលំបាក បានដោយទូលាយនូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យ
នូវចិត្តដ៏ថ្លថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យដាក់
ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនីធិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អា-
សវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិ-
យាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យធារដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដ៏ខ្ព
ទៀតវិមង្គល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១
ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកបេះចាំច្រើន ។ បេ ។ បានយល់ជ្រាលជ្រៅ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ចតុន្ទ្រំ ឈានានំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារ-
រានំ ទិកាមលាភី ហោតិ អភិច្ឆលាភី អភិសិរលាភី
អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហន្ត្រេហិ សមន្តានតោ វិន-
យទរោ សោភតិ អាបត្តិ ជាតតិ អនាបត្តិ ជាតតិ
លហុតិ អាបត្តិ ជាតតិ កុកុតិ អាបត្តិ ជាតតិ ឧក-
យានិ ខោ បនស្ស ទាតិហោត្វានិ វិត្តារេន ស្វាគតានិ
ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តិនិ សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ
អនុញ្ញាណសោ ចតុន្ទ្រំ ឈានានំ អាកិចេតសិកានំ
ទិដ្ឋធម្មសុខវិហាររានំ ទិកាមលាភី ហោតិ អភិច្ឆលាភី
អភិសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-
កត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហន្ត្រេហិ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ដោយទិដ្ឋិតិបញ្ញា ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រថ្នា បានដោយមិនលំបាក
បានដោយធីទូលាយ នូវឈានទាំង៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្នូរ ជា
ឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតនាវិមុត្តិ
នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួន
ឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។
វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត ក៏រមែងល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់
អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ កិក្ខុនោះចេះចាំ
បាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះរឹចកបទោជនៈដោយប្រពៃ ចាំស្នាត់
រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនឹង
បរិវារៈតាមអនុញ្ញាតៈគឺអក្ខរៈនឹងបទ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រថ្នា បាន
ដោយមិនលំបាក បានដោយធីទូលាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យ
នូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្នូរ ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវចេតនាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយ
ដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង
៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត

ឯកត្តវកំ សត្តកំ សត្ត អសទ្ធម្មា សត្ត សទ្ធម្មា

សមន្តានតោ វីនយធរោ សោភតិ អាបត្តិ ជាតានិ អ-
នាបត្តិ ជាតានិ លហុកំ អាបត្តិ ជាតានិ ក្រកំ អាបត្តិ
ជាតានិ អនេកវិហិតំ ឫព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។ បេ ។
ទិព្វេន ចក្កនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្ត
បស្សតិ ចវមារេ ឧបបជ្ជមារេ ហីនេ បណីតេ សុ-
វណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ ទុគតេ យថាកម្មបតេ សត្ត
បជាតានិ ។ បេ ។ អាសវានញ្ច ខយោ អនាសវំ ចេ-
តោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អតិញ្ញា
សច្ចិកត្វា ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។

[៧៧] សត្ត អសទ្ធម្មា អស្សន្នោ ហោតិ អហិរិកោ
ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ អប្បស្សតោ ហោតិ កុសិតោ
ហោតិ មុជ្ជស្សតិ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ សត្ត
សទ្ធម្មា សន្នោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឌីត្តប្បី ហោតិ
ពហុស្សតោ ហោតិ អារទ្ធវិរិយោ ហោតិ ឧបជ្ជិតស្សតិ
ហោតិ បញ្ញាវា ហោតិតិ ។

សត្តកំ ទិដ្ឋិតំ ។

ឯកុត្តរិកៈ សត្តកៈ អសទ្ធម្ម ៧ នឹងព្រះសទ្ធម្ម ៧

វិមង្គល្ហ គឺស្គាល់អាបត្តិ១ ស្គាល់អនាបត្តិ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ១ ស្គាល់
គុកាបត្តិ១ រលឹកឃើញនូវចំណែកខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាល
មុនមានច្រើនប្រការ ១ ។ បេ ។ មានចិត្តទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្លងហួសចក្ខុរបស់
មនុស្សធម្មតា ឃើញពួកសត្វដែលច្យុតដែលកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ
ទុក្ខមខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិ
អាក្រក់ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ១
។ បេ ។ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិន
មានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ (ដោយភវិយាបថទាំង៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

[៧៧] អសទ្ធម្មមាន ៧ យ៉ាង គឺបុគ្គលមិនមានសទ្ធា១ មិនខ្មាស
បាប ១ មិនល្អនឹងបាប ១ ចេះដឹងតិច ១ ខ្ជិលច្រអូស ភ្លេចស្មារតី ១
ឥតប្រាជ្ញា១ ។ ព្រះសទ្ធម្មមាន ៧ យ៉ាង គឺបុគ្គលមានសទ្ធា ១ ខ្មាសបាប១
ល្អនឹងបាប ១ ចេះដឹងច្រើន ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានស្មារតីខ្ជាប់
ខ្ជួន១ មានប្រាជ្ញា១ ។

ចប សត្តកៈ (ពួកប្រាំពីរ) ។

វិទយបិដកេ បរិវាពេ

តស្ស័យ៤

[៧៨]

អាបត្តិ អាបត្តិកុត្តា
 វិជិតា សាមិច្ឆិ ច
 អធិប្បិកា ធិប្បិកា ច
 អនាបត្តិ ច សត្តហំ
 អាណិសំសា បរមាណិ
 អរុណាសមថេន ច
 កុម្មា អាមកុត្តញ្ញា ច
 តិរិយំ តណោភោជនេ
 សត្តាហបរមាទាយ
 សមាទាយ តថេវ ច
 ន ហោតិ ហោតិ ហោតិ ច
 អធិប្បធិប្បិកាណិ^(១) ច
 ចត្តារោ វិទយធារ
 ចតុក្កុត្ត ច សោកណោ
 សត្ត ថេវ អសទ្ធិម្ហា
 សត្ត សទ្ធិម្ហទេសិតាតិ^(២) ។

១ ឧ. ម. អធិប្ប ធិប្បិកាណិ ច ។ ២ សទ្ធិម្ហា ទេសិតាតិបិ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

ទុទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសត្វកៈ(ពួកប្រាំពីរៗ)នោះដូច្នោះ
[៧៨] និយាយអំពីអាបត្តិ ១ កងនៃអាបត្តិ ១ វិនិត្យត្ត ១
សិទ្ធិបទមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរ ១ បដិញ្ញាតករ-
ណៈមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ ១
ទៅដោយសត្តាហកិច្ចមិនមានអាបត្តិ ១ អាទិសន្សំនិយម ១
សិទ្ធិបទដែលមានទឹកណត់ ១ វត្ថុជាទិស្សត្តិយៈកង ១ ណៈ
ដែលអរុណរៈឡើង ១ សមថៈ ១ កម្ម ១ ស្រូវស្រស់ ១
ខ្នាតទង្កឹម ១ អនុប្បញ្ញត្តិកងគណៈភោជនសិទ្ធិបទ ១
កេសជ្ជៈកិក្ខុគួរទទួលទុកឆាន់បានកំណត់៧ថ្ងៃ ១ កិក្ខុកាន់យក
ចីវរដែលសម្រេចហើយចៀសចេញៈ៧ ១ កិក្ខុប្រមូលយក
ចីវរដែលសម្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ អាបត្តិមិនមានដល់
កិក្ខុ ១ អាបត្តិមានដល់កិក្ខុ ១ អាបត្តិដែលមានដល់កិក្ខុបណ្ឌិត
គប្បីរម្ងាប់ចេញ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១
បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ កិក្ខុដែលបានឈ្មោះថា
ជានិយម ៤ ពួក ១ កិក្ខុ៤ពួកដែលល្អ ១ អស្ថធម្ម ៧
ប្រការ ១ ព្រះស្ថធម្ម ៧ ប្រការ ដែលព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទេសនាហើយ ១ ។

ឯកវគ្គិកំ អដ្ឋិកំ អដ្ឋិនិសំសាទយោ

(៧៧) អដ្ឋិនិសំសេ សម្បស្សមារោនេ ន សោ
ភិក្ខុ អាចត្តិយា អនិស្សនេ ឧត្តិបិទតោ ។ អដ្ឋិនិ-
សំសេ សម្បស្សមារោនេ បរេសំបិ សទ្ធាយ សា អា-
ចត្តិ ទេសេតតោ ។ អដ្ឋ យាវតតិយកា ។ អដ្ឋហា-
ការេហិ កុណិមំ ទ្វិសេតិ ។ អដ្ឋ មាតិកា បិវស្ស
ឧប្បនាយ ។ អដ្ឋ មាតិកា កបិទស្ស ឧត្តារាយ ។
អដ្ឋ បាបាមិ ។ អដ្ឋហិ អសទ្ធិម្មេហិ អភិក្ខុតោ បរិ-
យានិទ្ធិបិត្តោ ទេវទត្តោ អាចាយិកោ ទេយិកោ
កប្បដ្ឋោ អនេកិច្ឆោ ។ អដ្ឋ លោកុច្ឆា ។ អដ្ឋ
កុច្ឆា ។ អដ្ឋ បាជិទេសនីយា ។ អដ្ឋត្ថិកោ មុសា-
វានោ ។ អដ្ឋ ឧទោសេដ្ឋានិ ។ អដ្ឋ ទ្វិទេយ្យត្ថានិ ។
អដ្ឋ តត្ថយវត្ថានិ ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អត្តតា ធម្មា ម-
ហាសមុទ្ធោ ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អត្តតា ធម្មា វេសស្មី
ធម្មវិទយេ ។ អដ្ឋ អនតិវត្តា ។ អដ្ឋ អតិវត្តា ។ អដ្ឋ-
មេ អរុណុត្តមនេ និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ អដ្ឋ បារាជិ-
កា ។ អដ្ឋមំ វត្តំ បរិបូរេន្តំ ទាសេតតោ ។ អដ្ឋមំ វត្តំ
បរិបូរេន្តំ យា ទេសិតាបិ អទេសិតាបិ^(១) ហោតិ ។

១ ឧ. ប. ទេសិតិបិ អទេសិតិបិ ។

ឯកុត្តរិកៈ អដ្ឋកៈ អាណិសង្ស ៨ ប្រការណាងើម

(៧៧) កាលបើភិក្ខុបានឃើញច្បាស់នូវអាណិសង្ស ៨ ប្រការហើយ
មិនត្រូវលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុ
បានឃើញនូវអាណិសង្ស ៨ ប្រការហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះចេញ
ដោយសេចក្តីជឿពាក្យភិក្ខុឯទៀត ។ សិទ្ធិបទជាយាវតតិយកាមាន ៨ ។
ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលដោយប្រការ ៨ យ៉ាង ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឲ្យកើតចំ-
វាវ ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឲ្យដោះកបិន ។ ទឹកបានមាន ៨ យ៉ាង ។ ទេវទត្ត
ត្រូវអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តគឺអសទ្ធម្មរបរិតហើយ
ក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងទីមិនចំរើន ធ្លាក់ទៅនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប រកអ្នកណា
កែមិនកើត ។ លោកធម៌មាន ៨ ប្រការ ។ គរុធម៌មាន ៨ ប្រការ ។
បាដិទេសនីយសិទ្ធិបទមាន ៨ ។ មុសាវទប្រកបដោយអង្គ ៨ ។ អង្គ
របស់ទេវតាមាន ៨ ។ អង្គរបស់ភិក្ខុដែលជាទូត (អ្នកទទួលបម្រើ)
មាន ៨ ។ វត្តរបស់ពួកតិរិយមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្ចារ្យចំឡែកក្នុងមហា-
សម្មុទ្ធមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្ចារ្យចំឡែកក្នុងធម៌វិន័យនេះមាន ៨ ។ អនតិ-
រិត្តកោជនមាន ៨ ។ អតិរិត្តកោជនមាន ៨ ។ វត្តដែលជានិស្សគ្គិយៈក្នុង
ខណៈអរុណារះឡើងជាគំរប់ ៨ ។ បាពជិតសិទ្ធិបទមាន ៨ ។ ភិក្ខុ
ធ្វើវត្តទី៨ ឲ្យពេញ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុធ្វើវត្ត
ទី៨ ឲ្យពេញ សំដែងចេញបានក៏មាន សំដែងចេញមិនបានក៏មាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

អដ្ឋង្គិកា ឧបសម្បត្តិ ។ អដ្ឋង្គិ បច្ចុជ្ជាតតំ ។ អដ្ឋង្គិ
អាសនំ វោតតំ ។ ឧបាសិកា អដ្ឋ វិវារិ យោចិ ។
អដ្ឋហន្ត្រិហិ សមញ្ញាតតោ ភិក្ខុ ភិក្ខុណោវាទតោ សម្ម
ដ្ឋតតោ ។ អដ្ឋង្គិសំសារិ វិនយធរេ ។ អដ្ឋ បរមានិ ។
តស្ស្សាបិយសិកាកម្មកតេន ភិក្ខុនា អដ្ឋសុ ធម្មេ-
សុ សម្មាវត្តតតំ ។ អដ្ឋ អធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនា-
និ ។ អដ្ឋ អធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

អន្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្ស្ស្គានំ

(៨០) ន សោ ភិក្ខុ បរេសម្ប
យាវតតិយទ្ធសនា^(១) ។
មាតិកា កបិណ្ណាវ
ចានា អភិក្ខុតេន ច
លោកេធម្មា តុវធម្មា
ចាដិទេសនិយា មុសា
ឧបាសថា ច ទ្ធតត្តំ

១ ឧ. យោវតតិយេ ទ្ធសនា ។

វិនយបិណ្ឌ ចរិវារៈ

ទបសម្បទាប្រកបដោយកម្មវាចា ៨ លើក ។ ត្រូវក្រោកទៅទទួលបុគ្គល ៨
ពួក ។ ត្រូវឲ្យអាសនៈដល់បុគ្គល ៨ ពួក ។ ឧបាសិកាបានសូមពារទាំង ៨
ប្រការ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ សង្ឃគួរសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ។
អាទិសង្ឃវិន័យធរមាន ៨ ។ សិក្ខាបទដែលមានទឹកណត់មាន ៨ ។ ភិក្ខុ
ដែលសង្ឃធ្វើតស្សប្រាប់យសិកាកម្មហើយ គួរប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
ទាំង ៨ ប្រការ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។
ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។

ចប់ អង្គិកៈ (ពួកប្រាំបី) ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងវិន័យអង្គិកៈ(ពួកប្រាំបី)នោះដូច្នោះ

- (៨០) និយាយអំពីភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ១ ភិក្ខុគួរ
- សំដែងអាបត្តិដោយជឿពាក្យភិក្ខុឯទៀត ១ សិក្ខាបទជាយាវ-
- តតិយកា ១ ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូល ១ ។ មាតិកានាំឲ្យកើតបរិវា ១
- មាតិកានាំឲ្យដោះកបិន ១ ទឹកបាន ១ ទៅទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម
- គ្របសង្កត់ ១ លោកធម៌ ១ គរុធម៌ ១ បាដិទេសនីយសិក្ខា-
- បទ ១ មុសាវាទ ១ ទេប្បាសថ ១ អង្គរបសភិក្ខុជាទូត ១

ឯកុត្តរិកំ នវិកំ វាយាតវត្តអាទិទំ

វត្តកា សម្មទ្រេបំ ច

អត្តតា អនត្តវត្តំ

អត្តវត្តំ និស្សត្តយំ

ចារាជីកដ្ឋមំ វត្តំ

អនេសិត្តបសម្បទា

បច្ឆជ្ជាណសនពោវ

វំ ឌីវាទកេន ច

អនិសំសា បរមាទិ

អដ្ឋង្កេស្ក វត្តនា

អដ្ឋមិកា ធម្មិកា ច

អដ្ឋកា សុប្បកាសិតាតិ ។

[៨០] នវំ វាយាតវត្តនិ ។ នវំ វាយាតច្បដិវិទ-
យា ។ នវំ វិទិតវត្តនិ ។ នវំ បឋមាបត្តិកា ។ នវំហិ
សង្ឃោ ភិដ្ឋតិ ។ នវំ បណីតកោជនានិ ។ នវំមំសេហិ
ទុក្កដំ ។ នវំ ចាតិមោក្កុទេសា ។ នវំ បរមាទិ ។
នវំ តណ្ហាម្ពណកា ធម្មា ។ នវំវិជមាណ ។ នវំ បីវរនិ

ឯកត្ថវិកៈ នវៈ អាហារត្ថវិកៈ ៧ ជាដើម

វត្តត្ថវិយ ១ ធម៌ជាអស្ចារ្យបំផ្លែកក្នុងមហាសមុទ្រ ១ អនតិវត្ត-
ភោជន ១ អតិវត្តភោជន ១ និស្សត្តិយវត្ត ១ បារាជិកសិក្ខា-
បទ ១ ភិក្ខុនីធ្វើវត្ត ៨ ឲ្យពេញ ១ អាបត្តិដែលភិក្ខុនីសំដែង
មិនបាន ១ ទបសម្បទា ១ ការក្រោកទទួល ១ ឲ្យអាសនៈ ១
ទបាសិកាសូមពារ ១ ភិក្ខុដែលសង្ឃក្នុងសន្និធិប្រដៅភិក្ខុនី ១
ពនិសង្ឃវិន័យធរ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីណាត់ ១ ភិក្ខុក្នុង
ប្រព្រឹត្តក្នុងធម៌ ៨ ប្រការ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប
ដោយធម៌ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ពួកធម៌ប្រៀ-
បី ៗ (នេះ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃសំដែងទុកមកដោយល្អហើយ ។

[៨១] អាហារត្ថវិកៈ គឺវត្តជាទីកើតនៃគំនុំមាន ៧ ។ ធម៌សម្រាប់
កំចាត់នូវគំនុំមាន ៧ ។ វិន័យវត្តមាន ៧ ។ អាបត្តិជាបឋមាបត្តិកា (ដែល
ត្រូវជាដម្បង)មាន ៧ ។ សង្ឃបែកគ្នាដោយធម៌ ៧ ប្រការ ។ ភោជន
ទត្តមមាន ៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុត្រូវទុកដីព្រោះឆាន់សាច់ ៧ យ៉ាង ។ ទទេស
របស់បាតិមោក្ខមាន ៧ ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ៧ ។ ធម៌
ដែលមានគណ្ណជាមូលមាន ៧ ។ មានៈមាន ៧ ប្រការ ។ បីវរ ៧ ប្រការ

នៃយបិដកេ បរិវារេ

អធិដ្ឋានញាតិ ។ នវ បិវារនិ ន វិកខ្ស័យតញាតិ ។
និយសោ នវ វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយោ ។ នវ អធិម្ម័-
កានិ នាហានិ ។ នវ អធិម្ម័កា បដិក្កហា ។ នវ អ-
ធិម្ម័កា បរិភោតា ។ ភីណិ ធិម្ម័កានិ នាហានិ ។
តយោ ធិម្ម័កា បដិក្កហា ។ តយោ ធិម្ម័កា បរិភោ-
តា ។ នវ អធិម្ម័កា សញ្ញត្តិយោ ។ នវ ធិម្ម័កា
សញ្ញត្តិយោ ។ អធិម្ម័កខ្មេ ទ្វេ នវកានិ ។ ធិម្ម័កខ្មេ
ទ្វេ នវកានិ ។ នវ អធិម្ម័កានិ នាតមោក្ខដ្ឋប-
នានិ ។ នវ ធិម្ម័កានិ នាតមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

នវំពំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុនានំ

- (៨២) អា យា តវត្តវិទ យា (១)
- វិទិតា បវមេន ច
- ភិដ្ឋិតិ ច បណីតញ្ច
- មិសុទ្ធសបរមានិ ច

---

១ ខ. អា យា តវត្តវិទ នៃយា ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

ភិក្ខុគ្រូរាជវង្សាន ។ បរិវារ ៧ ប្រការ ភិក្ខុមិនគួររិកប្ប ។ បណ្តោយ (បរិវារព្រះ
សុគត) ៧ ចំណាម ដោយចំណាមព្រះសុគត ។ ទានដែលមិនប្រកបដោយ
ធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។
បរិភោគដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ទានដែលប្រកបដោយ
ធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។
បរិភោគដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការពន្យល់ ឬបញ្ជាក់
ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន៧ យ៉ាង ។ ការពន្យល់ ឬបញ្ជាក់ដែល
ប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ នវកៈមាន ២ ក្នុងកម្មដែលមិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ នវកៈមាន ២ ក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ការបញ្ជប់
បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ ។ ការបញ្ជប់បាតិមោក្ខដែល
ប្រកបដោយធម៌មាន ៧ ។

ចប់ នវកៈ (ពួកប្រាំបួន ១) ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃនវកៈ (ពួកប្រាំបួន១) នោះដូច្នោះ
(៨២) និយាយអំពីវត្ថុជាទីកើតគំនុំ ១ ធម៌សម្រាប់កំចាត់
គំនុំ ១ វិន័តវត្ថុ ១ អាបត្តិជាបឋមាបត្តិកា ១ សង្ឃបែកគ្នា ១
ភោជនទត្តម ១ ភិក្ខុត្រូវទុកដីព្រោះឆាន់សាច់ ១ ទេទួស-
របស់បាតិមោក្ខ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ ធម៌ដែល

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ ទសាយាតវត្ថុអាទំនិ

តណ្ហា មាណ អធិដ្ឋានា

វិកខ្សៀ ច វិនត្តិយោ

នាណ បដិគ្គហា កោតា

តវិណា បុន ធម្មិកា

អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ^(១)

ទុវេ ទ្វេ នវកានិ ច

នាតិហោក្ខន្ធិបនានិ

អធម្មធម្មិកានិ បាតិ^(២) ។

[៨៣] ទស អាយាតវត្ថុនិ ។ ទស អាយាតប្បវិដិ-
វិនយា ។ ទសវិនតវត្ថុនិ ។ ទសវត្ថុកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។
ទសវត្ថុកា សម្មាទិដ្ឋិ ។ ទស អន្តត្តាហកា ទិដ្ឋិ ។
ទស មិច្ឆត្តា ។ ទស សម្មត្តា ។ ទស អកុសលកម្ម-
បថា ។ ទស កុសលកម្មបថា ។ ទស អធម្មិកា
សលាកត្តាហា ។ ទស ធម្មិកា សលាកត្តាហា ។
សាមណោរាជំ ទស សិក្ខាបនានិ ។ ទសហង្កេហិ
សម្មញ្ញតនោ សាមណោរោ នាសេតញោ ។

---

១ ឧ. អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ ។ ម. អធម្មធម្មបញ្ញត្តិ ។ ២ ឧ. បាតិហោក្ខន្ធិបនានិ ច
អធម្មិកា ធម្មិកានិ បាតិ ។

ឯកុញ្ញិកៈ ទសពៈ វត្ថុជាទំពើតតំនុំទាំង ១០ ជាដើម

មានភណ្ណាជាមូល ១ មានៈ ១ អធិដ្ឋាន ១ វិកប្ប ១ ចំអាម
ព្រះសុគត ១ ទាន ១ ការទទួល ១ ការបរិភោគ ១ ទាន
នឹងការទទួលនឹងការបរិភោគ ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣
ប្រការ ១ ពន្យល់ប្តូរបញ្ជាក់មិនប្រកបដោយធម៌ ១ ពន្យល់ប្តូ
របញ្ជាក់ប្រកបដោយធម៌ ១ នវកៈពីរពួក ២ ដង ១ ការបញ្ជូរប្រ
បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការបញ្ជូរប្របាតិមោក្ខប្រកប
ដោយធម៌ ១ ។

[៨៣] វត្ថុជាទំពើតតំនុំមាន ១០ ។ ធម៌សម្រាប់កំចាត់នូវគំនុំមាន
១០ ។ វិនិច្ឆ័យមាន ១០ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិមានវត្ថុ ១០ ។ សម្មាទិដ្ឋិមានវត្ថុ
១០ ។ ទិដ្ឋិឈ្មោះអន្តគាហិកាមាន ១០ ។ មិច្ឆកធម៌មាន ១០ ។ សម្មត្ត-
ធម៌មាន ១០ ។ អកុសលកម្មបឋមាន ១០ ។ កុសលកម្មបឋមាន ១០ ។
ការចាប់ស្លាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ ។ ការចាប់ស្លាកដែល
ប្រកបដោយធម៌មាន ១០ ។ សិក្ខាបទរបស់សាមណេរមាន ១០ ។ សាម-
ណេរប្រកបដោយអង្គ ១០ គួរឲ្យវិនាស ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[៨៤] ទសហង្កេហិ សមម្ពាគតោ វិនយធកោ

ពាលោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ អត្តោ កាសបរិយន្តំ ន
 ឧត្តណ្ណាតិ បរស្ស កាសបរិយន្តំ ន ឧត្តណ្ណាតិ អត្ត-
 ោ កាសបរិយន្តំ អនុត្តហេត្វា បរស្ស កាសបរិយន្តំ
 អនុត្តហេត្វា អធម្មេន កាវេតិ អប្បដិញ្ញាយ អាបត្តិ
 ន ជាតាតិ អាបត្តិយា ម្យលំ ន ជាតាតិ អាបត្តិស-
 មុទយំ ន ជាតាតិ អាបត្តិនិរោធំ ន ជាតាតិ អាបត្តិ-
 និរោធកាមិនី បដិបទំ ន ជាតាតិ ។ ទសហង្កេហិ
 សមម្ពាគតោ វិនយធកោ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ តច្ឆតិ
 អត្តោ កាសបរិយន្តំ ឧត្តណ្ណាតិ បរស្ស កាសបរិ-
 យន្តំ ឧត្តណ្ណាតិ អត្តោ កាសបរិយន្តំ ឧត្តហេត្វា
 បរស្ស កាសបរិយន្តំ ឧត្តហេត្វា ធម្មេន កាវេតិ
 បដិញ្ញាយ អាបត្តិ ជាតាតិ អាបត្តិយា ម្យលំ ជាតាតិ
 អាបត្តិសមុទយំ ជាតាតិ អាបត្តិនិរោធំ ជាតាតិ
 អាបត្តិនិរោធកាមិនី បដិបទំ ជាតាតិ ។ អបរេហិបិ
 ទសហង្កេហិ សមម្ពាគតោ វិនយធកោ ពាលោត្រូវ

និយមន័យ បរិវារៈ

(៨៤) វិន័យធរវ័ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់ថាជា
បុគ្គលពាល គឺមិនរៀនទីកំណត់កាសារបស់ខ្លួន ១ មិនរៀនទីកំណត់
កាសារបស់ជាតិដទៃ ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់កាសារបស់ខ្លួនហើយកាត់
សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់កាសារបស់ជាតិដទៃហើយ
កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ មិន
ស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់មូលនៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអា-
បត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់បដិបទឲ្យដល់នូវ
សេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរវ័ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការ
រាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺរៀនទីកំណត់កាសារបស់ខ្លួន ១ រៀនទីកំណត់កាសា
របស់ជាតិដទៃ ១ លុះរៀនទីកំណត់កាសារបស់ខ្លួនហើយកាត់សេចក្តីត្រូវ
តាមធម៌ ១ លុះរៀនទីកំណត់កាសារបស់ជាតិដទៃហើយកាត់សេចក្តីត្រូវ
តាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់
មូលនៃអាបត្តិ ១ ស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអាបត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអា-
បត្តិ ១ ស្គាល់បដិបទឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល

ឯកសារ ទសកំ នៃយធរស្ស ទសដ្ឋាន

សង្ខំ កច្ឆតិ អធិករណំ ន ជាតានិ អធិករណាស្ស
 មូលំ ន ជាតានិ អធិករណាសមុទយំ ន ជាតានិ អ-
 ធិករណានិរោធំ ន ជាតានិ អធិករណានិរោធតាមិដី
 បដិបទំ ន ជាតានិ វត្ថុំ ន ជាតានិ និទានំ ន ជាតានិ
 បញ្ញត្តិំ ន ជាតានិ អនុប្បញ្ញត្តិំ ន ជាតានិ អនុសង្ខវច-
 នបថំ ន ជាតានិ ។ ទសហង្កេហិ សមម្ពាគតោវិនយ-
 ធជរោ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ អធិករណំ ជាតានិ
 អធិករណាស្ស មូលំ ជាតានិ អធិករណាសមុទយំ
 ជាតានិ អធិករណានិរោធំ ជាតានិ អធិករណានិរោធត-
 តាមិដី បដិបទំ ជាតានិ វត្ថុំ ជាតានិ និទានំ ជាតានិ
 បញ្ញត្តិំ ជាតានិ អនុប្បញ្ញត្តិំ ជាតានិ អនុសង្ខវចនបថំ
 ជាតានិ ។ អបរេហិបិ ទសហង្កេហិ សមម្ពាគតោ
 វិនយធជរោ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ញត្តិំ ន ជាតានិ
 ញត្តិយា ករណំ ន ជាតានិ ន បុព្វកុសលោ ហោតិ
 ន អបរកុសលោ ហោតិ អកានវញ្ញ ច ហោតិ អាប-
 ត្តានាបត្តិំ ន ជាតានិ លហុកកុកុំ អាបត្តិំ ន ជាតានិ

ឯកព្រះ ទស្សនៈ អង្គ ១០ របស់វិន័យធរ

គឺមិនស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់មូលនៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់ហេតុឲ្យ
កើតអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់បដិ-
បទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនស្គាល់
និទាន ១ មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់គន្លង
ពាក្យដែលជាប់តត្តា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ១០ ដល់នូវ
ការរាប់ថាជាបណ្ឌិតគឺស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់មូលនៃអធិករណ៍ ១ ស្គាល់
ហេតុឲ្យកើតអធិករណ៍ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់បដិ-
បទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១
ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់តត្តា ១ ។
វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ១០ ដទៃទៀតក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គល
ពាល គឺមិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការធ្វើបញ្ញត្តិ ១ មិនឈ្លាស
ក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងចុង ១ មិនស្គាល់កាល ១
មិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិ នឹងគុកាបត្តិ ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សារសេសានវសេសំ អាបត្តិ ន ជាតានិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ
អាបត្តិ ន ជាតានិ អាចរិយបរម្យា ខោ បនស្ស ន
សុត្តហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា ន សូបជារិតា ។
ធនហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ វិនយធកោ បណ្ឌិតោត្រូវ
សង្ខំ កច្ឆតិ ញត្តិ ជាតានិ ញត្តិយា ករណំ ជាតានិ
បុព្វកុសលោ ហោតិ អបរកុសលោ ហោតិ កា-
លញ្ញំ ប ហោតិ អាបត្តានាបត្តិ ជាតានិ លហុកកុកុ
អាបត្តិ ជាតានិ សារសេសានវសេសំ អាបត្តិ ជាតានិ
ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាតានិ អាចរិយបរម្យា ខោ
បនស្ស សុត្តហិតា ហោតិ សុមនសិកតា សូបជារិ-
តា ។ អបរេហិបិ ធនហន្តេហិ សមញ្ញាតតោ វិនយធកោ
ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តិ ន ជាតានិ
លហុកកុកុ អាបត្តិ ន ជាតានិ សារសេសានវ-
សេសំ អាបត្តិ ន ជាតានិ ធុដ្ឋល្លាធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ
ន ជាតានិ ឧកយានិ ខោ បនស្ស ចានិមោក្ខានិ
វិត្តារេន ន ស្វាតតានិ ហោតិ ន សុវិតតានិ ន
សុប្បវត្តនិ ន សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ

វិន័យបិណ្ឌ បរិវារៈ

មិនសាលសាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនសាលទុដ្ឋលាបត្តិនឹង
អទុដ្ឋលាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះមិនរៀនតំណាអាចារ្យ ទាំងមិនយកចិត្តទុក
ដាក់មិនពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០
ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺសាលញ្ញត្តិ ១ សាលការធ្វើញ្ញត្តិ ១
ល្ងាសក្កន៍កិច្ចខាងដើម ១ ល្ងាសក្កន៍កិច្ចខាងចុង ១ សាលកាល ១
សាលអាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ សាលលហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ សាល
សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ សាលទុដ្ឋលាបត្តិ នឹងអទុដ្ឋលា-
បត្តិ ១ វិន័យធរនោះបានរៀនតំណាអាចារ្យទាំងបានយកចិត្តទុកដាក់ បាន
ពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃ
ទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនសាលអាបត្តិនឹងអនា-
បត្តិ ១ មិនសាលលហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ មិនសាលសាវសេសាបត្តិ
នឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនសាលទុដ្ឋលាបត្តិនឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១ វិន័យ-
ធរនោះមិនចេះចាំបុគ្គិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ មិនចេះចែកបទកាជនៈ
ដោយប្រវែត មិនបានចាំស្នាត់រត់មាត់ដោយប្រវែត មិនចេះកាត់សេចក្តី
ដោយប្រវែត តាបស្មត្តៈគឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ តាមអនុញ្ញាត្តិគរុកៈនឹងបទ១

ឯកសារ ទសកំ ឧបាសិកាយ សម្មុទ្ធិត្ថវិក្កោ ទសង្ការទំនំ

អាបត្តានាបត្តំ ន ជាតតិ លហុកកុកុកំ អាបត្តំ ន
 ជាតតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តំ ន ជាតតិ
 ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ន ជាតតិ អធិករណោ ច ន
 វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ទសហង្កេហិ សមញ្ញតតោ
 វិនយធរេ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ ភក្ខតិ អាបត្តានាបត្តំ
 ជាតតិ លហុកកុកុកំ អាបត្តំ ជាតតិ សាវសេសានវ-
 សេសំ អាបត្តំ ជាតតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ជាតតិ
 ឧកយានិ ខោ បនស្ស ទានិមោក្ខានិ វិត្តារេន ស្វា-
 តតានិ ហោន្តិ សុវិតតានិ សុប្បវត្តិនិ សុវិនិច្ឆតានិ
 សុត្តសោ អនុញ្ញាណសោ អាបត្តានាបត្តំ ជាតតិ
 លហុកកុកុកំ អាបត្តំ ជាតតិ សាវសេសានវសេសំ
 អាបត្តំ ជាតតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ជាតតិ អធិ-
 ករណោ ច វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

(៨៥) ទសហង្កេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ ឧបាសិ-
 កាយ សម្មុទ្ធិតព្វោ ។ ទស អត្តវសេ បដិច្ច តពាត-
 តេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទស អាទីនវា
 វាជន្តេប្បវប្បវេសនេ ។ ទស ទានវត្ថុនិ ។ ទស វតនានិ ។

ឯកុត្តរិកៈ ទសកៈ អង្គ ១០ ជាដើម របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃត្រូវសន្មតដោយឧបាហិកាកម្ម

មិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ មិន
ស្គាល់សារវេសសាបត្តិនឹងអនវេសសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទ្រដលាបត្តិនឹងអ-
ទ្រដលាបត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ វិន័យធរប្រកប
ដោយអង្គ១០ ដល់នូវការរាប់មានថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១
ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សារវេសសាបត្តិនឹងអនវេសសា-
បត្តិ ១ ស្គាល់ទ្រដលាបត្តិនឹងអទ្រដលាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះចេះចាំបាត់មោក្ខ
ទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទគោដនៈដោយប្រវែង ចាំស្នាក់រត់មាត់
ដោយប្រវែង ចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រវែង ភាមសុត្តៈ ភាមអនុព្យញ្ជនៈ ១
ស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់
សារវេសសាបត្តិនឹងអនវេសសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទ្រដលាបត្តិនឹងអទ្រដលាបត្តិ ១
ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។

(៨៥) ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ១០ សង្ឃក្នុងសន្មតដោយឧបាហិកា-
កម្ម ^(១) ។ ព្រះគម្ពីរគតតាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ ទើប
បញ្ញត្តិស្តាប់ទ្រដល់សារវេសទាំងឡាយ ។ ទោសក្នុងការចូលទៅក្នុងព្រះ
រាជវាំងមាន ១០ យ៉ាង ។ ទានវត្ថុមាន ១០ យ៉ាង ។ រតនៈមាន ១០ យ៉ាង។

១ ឧបាហិកាកម្មនេះ លោកបានពោលទុកក្នុងសមិច្ឆន្ទកថាប្បវេណី ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ទសវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ ។ ទសវត្តនេ កលោនេ ឧប-
សម្បទេតតំ ។ ទស បំសុក្កលានិ ។ ទស បិវរ-
ណានានិ^(១) ។ ទសាហាបរមំ អតិវេកបិវរំ ណាវេតតំ ។
ទស សុក្កានិ ។ ទស ឥត្តិយោ ។ ទស ករិយាយោ ។
វេសាលីយំ^(២) ទស វត្តនិ ទីបេន្តិ ។ ទស បុគ្គលា
អវិជ្ជយោ ។ ទស អក្កោសវត្តនិ ។ ទសហាការោ
បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ ។ ទស សេនាសនានិ ។
ទស វារិនិ យាចីសុ ។ ទស អធិកានិ ទាតិ-
មោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ទស ធិកានិ ទាតិមោក្ខដ្ឋ-
បនានិ ។ ទសានិសំសា យាតុយា ។ ទស មំសា
អកប្បិយោ ។ ទស បរមានិ ។ ទសវស្សេនេ ភិក្ខុមា
ព្យត្តេនេ បដិពលេនេ បញ្ចជេតតំ ឧបសម្បទេតតំ
និស្សយោ ទានព្វោ សាមណោរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។
ទសវស្សយ ភិក្ខុនិយោ ព្យត្តាយ បដិពលាយ
បញ្ចជេតតំ ឧបសម្បទេតតំ និស្សយោ ទានព្វោ

១ ឧ. ម. បិវរណាន ។ ២ ឧ. ម. វេសាលីយា ។

និយមន័យ បរិវារ:

ភិក្ខុសង្ឃមានពួក ១០ ។ គណៈសង្ឃពួក ១០ គួរឲ្យទេសសម្បទាបាន ។
សំពត់បំសុក្កលមាន ១០ យ៉ាង ។ ការទ្រទ្រង់ចិវារមាន ១០ យ៉ាង ។
អតិរេកចិវារ ភិក្ខុត្រូវប្រើប្រាស់បាន កំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ ទឹកស្អុតមាន-
១០ យ៉ាង ។ ស្រីមាន ១០ ពួក ។ ភរិយាមាន ១០ ពួក ។ វដ្តបុគ្គក-
ភិក្ខុទាំងឡាយសំដែងវត្ថុទាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលី ។ អវនិយ-
បុគ្គលមាន ១០ ពួក ។ អក្កោសវត្ថុមាន ១០ យ៉ាង ។ ភិក្ខុនាំពាក្យញ្ជះ-
ញ្ជាងដោយអាការ ១០ ។ សេនាសនៈមាន ១០ យ៉ាង ។ ជន
ទាំងឡាយបានសូមពរទាំង ១០ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រ-
កបដោយធម៌មាន ១០ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌
មាន ១០ ។ អានិសង្ឃបឋមមាន ១០ យ៉ាង ។ សាច់ដែលភិក្ខុមិនគួរឆាន់
មាន ១០ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានទឹកំណត់មាន ១០ ។ ភិក្ខុមាន
វស្សាគ្រប់ ១០ ដែលឈ្លាសប្រតិពលទើបគួរឲ្យបញ្ជា គួរឲ្យទេសសម្បទា
គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាគ្រប់ ១០
ដែលឈ្លាសប្រតិពលទើបគួរឲ្យបញ្ជា គួរឲ្យទេសសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ ឧទាននាវា

សាមណេវ ឧបដ្ឋាបេតញ្ច ។ ទសវស្សាយ កិក្កនិយា
ព្យត្តាយ បដិពលាយ វុដ្ឋាបនសម្មតិ សាទិតញ្ច ។
ទសវស្សាយ តិហិតតាយ សិក្ខា នាតញ្ចតិ ។

ទសកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សនាជំ

[៨ ៦] អាយាតវិនយា^(១) វត្ថុ
មិច្ឆា សម្មា ច អន្តក្កា
មិច្ឆត្តា ចេវ សម្មត្តា
អកុសលា កុសលាបិ ច
សលាកាធម្មធម្មា ច
សាមណេវ ច ធាសនា
ភាសាជិកេវលោញេវ
ញត្ថិ លហុកមេវ ច
លហុកា កុកា ឯតេ

១ ឧ. ម. អាយាតំ វិនយំ ។

ឯកុត្តរិកៈ ទសកៈ ឧទានតាថា

គួរឱ្យសាមណេរិបម្រើខ្លួនបាន ។ កិក្ខុនីដែលឈ្មោះសប្រតិពាល មានវស្សា
គ្រប់ ១០ ទើបគួរត្រេកអរនឹងការសន្មតឱ្យបំបួសគេបាន ។ កិក្ខុនីគប្បីឱ្យ
សិក្ខា^(១) ដល់ស្រីគិហិកតា^(២) មានវស្សាគ្រប់ ១០ ។

ចប់ ទសកៈ (ពួកដប់ៗ) ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃទសកៈ (ពួកដប់ៗ) នោះដូច្នោះ

- (៨៦) និយាយអំពីវត្ថុជាទីកើតគំនុំ ១ ធម៌សម្រាប់កំចាត់
- គំនុំ ១ វិនិច្ឆ័យ ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ អនុត្តាហិកាទិដ្ឋិ ១
- មិច្ឆតធម៌ ១ សម្មតធម៌ ១ អកុសលកម្មបឋម ១ កុសល
- កម្មបឋម ១ ការចាប់ស្លាកមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការចាប់ស្លាក
- ប្រកបដោយធម៌ ១ សិកាបទរបស់សាមណេរ ១ សាមណេរ
- ដែលគួរឱ្យវិនាស ១ ទីកំណត់ភាសា ១ អធិករណ៍ ១
- ញាតិ ១ លហុកាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិម្យ៉ាងទៀត ១ គរុកាបត្តិ ១
- អ្នកទាំងឡាយ ចូរជ្រើសរើសទាំងអម្បាលនេះ ថាជាធម៌

១ សិក្ខាក្នុងទីនេះសំដៅយកធម៌ ៦ ប្រការដែលសាមណេរត្រូវសិក្សាអស់ ២ ឆ្នាំទៅទៀត ។

២ ស្រីដែលឈ្មោះមិនប្តីហើយទើបចូលចូលជាសាមណេរបាន ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

តិ ល្លា សុក្កា វិជានិ ថ

ឧត្តា ហិកា ថ សិក្កា ថ

អន្តេ បុរា ថ វត្ថុនិ

វត្ថុនិ ទសវត្តោ ថ

តថេវ ឧបសម្បទា

បំសុត្តុលទារណា ថ

ទសា ហសុក្កា វត្ថុយោ

កវិយា ទស វត្ថុនិ

អវន្តិយត្តោ សេន ថ

បេសុញ្ញាញាវ^(១) សេនា ថ

វារនិ ថ អន្តិកា

ធម្មិកា យាតុ មំសា ថ

បរមា កិក្កុ កិក្កុនិ

វុដ្ឋាបនា តិហិតតា

ទសកា សុប្បកាសិតានិ ។

---

១ ឧ. បេសញ្ញា ។ ម. បេសញ្ញា ចៅ សេនានិ ។

វិទ្យបិដក បរិវារ:

មានចំណែកខ្មៅ និង ស ភិក្ខុដែលសង្ឃត្រូវសន្មតដោយទុញ្ច-
ហិកាកម្ម ១ ព្រះគម្ពីរគ្រូបណ្ឌិតសិក្ខាបទ ១ ទោសក្នុង
ការចូលទៅក្នុងព្រះរាជវាំង ១ ទានវត្ថុ ១ រតនៈ ១ សង្ឃពួកដប់ ១
ការឲ្យទបសម្បទាដោយសង្ឃពួក ១០ ដូចគ្នា ១ សំពត់បំបុ-
កូល ១ ការប្រើប្រាស់ចីវរ ១ អតិរេកចីវរ គួរប្រើប្រាស់
បានត្រឹមតែកំណត់ ១០ ថ្ងៃ ១ ទឹកស្អុតៈ ១០ យ៉ាង ១ ស្រី ១០
ពួក ១ កិរិយា ១០ ពួក ១ វត្ថុ ១០ យ៉ាង ១ អវិន័យបុគ្គល ១
អក្កោសវត្ថុ ១ ភិក្ខុនាំការញ្ជាញ ១ សេនាសនៈ ១ ការសូម
ពរ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការ
បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ គានសង្ឃបបរ ១ សាច់
មិនគួរធាន ១ សិក្ខាបទដែលមានទឹកំណត់ ១ ភិក្ខុដែលគួរឲ្យ
បញ្ឈប់ជាដើម ១ ភិក្ខុដែលគួរឲ្យបញ្ឈប់ជាដើម ១ ភិក្ខុនិគ្គ
ត្រេកអរនឹងការសន្មតិបញ្ឈប់ ១ ស្រីភិហិតតា ១ ធម៌ពួកដប់ៗ
នេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ឯកុត្តរិកំ ឯកាទសកំ ឯកាទសបន្តលាទយោ

(៨៧) ឯកាទស បុគ្គលា អនុបសម្បត្តា ន ឧប-
 សម្បទេតត្វា ឧបសម្បត្តា ឆាសេតត្វា ។ ឯកាទស
 បាទុកា អកប្បិយា ។ ឯកាទស បត្តា អកប្បិយា ។
 ឯកាទស ចីវរាជំ អកប្បិយាជំ ។ ឯកាទស យាវត-
 តិយកា ។ ភិក្ខុជំនំ ឯកាទស អន្តរាយិកា ធម្មា
 បុច្ឆិតត្វា ។ ឯកាទស ចីវរាជំ អធិដ្ឋានតត្វាជំ ។ ឯកាទ-
 ស ចីវរាជំ នវិកប្បេតត្វាជំ ។ ឯកាទសេ អរណ្ត-
 មទេ និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ ឯកាទស តណ្ហិកា កប្បិ-
 យា ។ ឯកាទស វិបា កប្បិយា ។ ឯកាទស បឋ-
 វិយោ អកប្បិយា ។ ឯកាទស បឋវិយោ កប្បិយា ។
 ឯកាទស និស្សយប្បជិប្បស្សន្តិយោ ។ ឯកាទស បុគ្គ-
 លា អវជ្ជិយា ។ ឯកាទស បរមាជំ ។ ឯកាទស
 វរាជំ យាចីសុ ។ ឯកាទស សីមាទោសា ។ អក្កោស-
 កបិវាសកេ បុគ្គលេ ឯកាទស អាជីនវា ចាជិ-
 កង្ខា ។ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេវិតាយ ភាវិតា-
 យ ពហុលីកតាយ យាជិតតាយ វត្តកតាយ អនុដ្ឋិ-
 តាយ បរិចិតាយ សុសមាវន្តាយ ឯកាទសាជិសំសា

ឯកត្តវិក័តៈ ឯកាទសកៈ បុគ្គល ១១ ដានីម

(៨៧) បុគ្គល១១ ពួក បើនៅជាអនុបសម្បន្ននៅឡើយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឲ្យទេបសម្បទា ទុកជាមុនទេបសម្បទារចេញហើយ ភិក្ខុត្រូវឲ្យវិនាសចេញ ។
ទ្រទាប់ជើងដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់ មាន ១១ យ៉ាង ។ បាត្រដែលភិក្ខុមិន
គួរប្រើប្រាស់ មាន ១១ យ៉ាង ។ ចំវែរដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់ មាន ១១
យ៉ាង ។ អាបត្តិ ជាយាវភតិយកា មាន ១១ ។ អន្តរាយិកធម៌ ១១ ប្រការ
របស់ពួកភិក្ខុនី ភិក្ខុត្រូវសួរ ។ ចំវែរដែលភិក្ខុគួរអធិដ្ឋាន មាន ១១ យ៉ាង ។
ចំវែរដែលភិក្ខុមិនគួរកប្ប មាន ១១ យ៉ាង ។ វត្ថុដែលជានិស្សគ្គិយៈ ក្នុង
ពេលអរុណរះឡើងដាច់រំប ១១ ។ ឡើវត្ថុដែលជាកប្បិយៈ (គួរប្រើប្រាស់
បាន) មាន ១១យ៉ាង ។ ត្រូវលក្ខណ៍ដែលជាកប្បិយៈមាន ១១ យ៉ាង ។ ផែន
ដីជាអកប្បិយៈ (ភិក្ខុមិនគួរជីក) មាន ១១ យ៉ាង ។ ផែនដីជាកប្បិយៈមាន
១១យ៉ាង ។ សេចក្តីរម្ងាប់ហាកនិស្ស័យ មាន ១១ ប្រការ ។ អវិន័យបុគ្គល
មាន ១១ ពួក ។ សិក្ខាបទមានទឹកណ៍មាន ១១ ។ ពួកជនបានសូមពរ ១១
ប្រការ ។ ទោសរបស់សីមា មាន ១១ ប្រការ ។ ទោស ១១ ប្រការ វែមនី
កើតប្រាកដដល់បុគ្គលជាអ្នកដេរនឹងជាអ្នកគម្រាម ។ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យប្តីកហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលហើយ ធ្វើឲ្យ
ដួចជាយានដំនិះហើយ ធ្វើឲ្យជាទំនេរហើយ ឲ្យកាំងនៅញឹកញយហើយ
សន្សំទុកមិនឲ្យបាត់ ប្រាណ្ឌេយល្អហើយ នឹងមានអានិសង្ស១១ ប្រការ

វិធីបិណ្ឌ បរិវារ

នាដិកក្ខ័យ សុខំ សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ជតិ ន នាបកំ
សុបិណ្ឌំ បស្សតិ មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ អមនុស្សានំ
បិយោ ហោតិ ទេវតា វត្តង្គំ នាស្ស អត្តំ វា វិសំ វា សត្តំ
វា កមតិ ត្បដំ ចិត្តំ សមាធិយតិ មុខវិណ្ណា វិប្បសីទតិ
អសមុទ្រោ កាលំ ករោតិ វត្តរ អប្បជិវិជ្ជន្តោ ព្រហ្ម-
លោកុបតោ ហោតិ មេត្តាយ ចេតាវិមត្តិយា អា-
សេវិតាយ ការិតាយ ពហុលីកតាយ យាដិកតាយ
វត្តកតាយ អនុជ្ជិតាយ បរិចិតាយ សុសមារត្តាយ
នំ មេ ឯកានុសានិសំសា នាដិកក្ខ័យតិ ។

ឯកទសវំ ឱទ្ធិតំ ។

តស្សន្តានំ

(៨៨) នាសេតញា បាទុកា ច
បត្តា ច ចិវរានិ ច
តតិយា បុច្ឆិតញា ច
អដិដ្ឋានវិកប្បនា

វិនយបិដក បរិវារៈ

ជាពិតប្រាកដ គឺបុគ្គលនោះរដកលក់ជាសុខ ១ ភ្នាក់ឡើងជាសុខ ១ មិន
យល់សុប្ពិសត្រក់ ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកមនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់
របស់ពួកអមនុស្ស ១ ពួកទៅតាវតងរក្សា ១ ភ្លើងភ្នំ ថ្នាំពិសភ្នំ គ្រឿង
សស្រ្តាវធាតុ ក៏មិនប៉ះពាល់ដល់បុគ្គលនោះ ១ ចិត្តបុគ្គលនោះ រមែង
ចូលកាន់សមាធិដោយរួសរាន់ ១ បុគ្គលនោះមានពណ៌សម្បុរមុខស្រស់
បស់ ១ បុគ្គលនោះមិនបានវង្វែង ធ្វើបរណកាល ១ កាលបើមិនទាន់បាន
ត្រាស់ដឹងនូវគុណធម៌ជាន់ខ្ពស់ទេ ជាអ្នកបានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ១
មេត្តាចេតោវិមុត្តិវ័ដលបុគ្គលធ្វើឲ្យបឺកហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ កាស់
ក្រែលហើយ ធ្វើឲ្យដួចជាយានជំនិះហើយ ធ្វើឲ្យជាទីនៅហើយ ឲ្យ
តាំងនៅញឹកញយហើយ សន្សំទុកមិនឲ្យបាត់ ប្រារព្ធដោយល្អហើយ
អាទិសង្ឃ ១១ ប្រការនេះនឹងកើតប្រាកដ ។

ចប់ ឯកាទសកៈ (ពួកដប់មួយ ១) ។

ទូទាន គឺ បញ្ជីរឿងវិនយឯកាទសកៈ (ពួកដប់មួយ១) ៖ នោះដូច្នោះ
(៨៨) និយាយអំពីទិវសប្បវន្តដែលសង្ឃត្រូវឲ្យវិភាស ១ ទ្រ-
នាបដើង ១ បាត្រ ១ ចីវរ ១ អាបត្តិ ជាយាវតតិយកា ១
អន្តរាយិកធម៌ដែលវិនិយធរត្រូវសួរ ១ ចីវរគួរអធិដ្ឋាន ១ ចីវរ

ឯកព្រឹត្តិ ឯកទស្សន៍ ឧបាសិកា

អរុណា គណ្ណិកា វិថា
អកប្បិយា ច កប្បិយំ
និស្សយាវន្តិយោ ចេវ
បរមានិ វរានិ ច
សីមាទោសា ច អក្កោសា
មេត្តាយេកានិសា កតាតិ ។

ឯកព្រឹត្តិ ឧប្បត្តិ ។

តស្សន្តានំ

(៨៧) ឯកកា ច ទុកា ចេវ
តិកា ច ចតុបញ្ចកា
ធសត្តដ្ឋនវកា ច
នសឯកានិសានិ ច
ហិតាយ សត្វសត្តានំ
ញាតធម្មន តានិ
ឯកត្តវិកា វិមលា
មហាវិវេន ទេសិតាតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ ឯកាទសកៈ ឧទានតាថា

គួរវិកប្ប ១ វត្ថុជា និស្សត្តិយៈ ក្នុងវេលាអរុណរះឡើង ១ ឡើងក្នុង ១
ក្រវិលក្នុង ១ ដីជាអកប្បិយៈ ១ ដីជាកប្បិយៈ ១ សេចក្តីរម្ងាប់
ចាកនិស្ស័យ ១ អវិន្ទិយបុគ្គល ១ សិក្ខាបទដែលមានទី
កំណត់ ១ ការសូមពរ ១ ទោសរបស់សីមា ១ ការដេរ ១
អានិសង្សិមេត្តាមាន ១១ ប្រការ ១ ។

ចប់ ឯកុត្តរិកៈ (ការស្រង់យកសេចក្តីពាំងពីពួកមួយៗ ឡើងទៅ) ។

ទូទាននៃឯកុត្តរិកៈនោះដូច្នោះ

(៨៧) ពួកធម៌មួយ ១ ពួកធម៌ពីរ ១ ពួកធម៌បី ១ ពួកធម៌
បួន ១ ពួកធម៌ប្រាំ ១ ពួកធម៌ប្រាំមួយ ១ ពួកធម៌ប្រាំពីរ ១
ពួកធម៌ប្រាំបី ១ ពួកធម៌ប្រាំបួន ១ ពួកធម៌ដប់ ១ ពួកធម៌
ដប់មួយ ១ ឈ្មោះថា ឯកុត្តរិកៈ ជារបស់ប្រាសចាកមន្ទិល
ដែលព្រះពុទ្ធជាតាទិបុគ្គលទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវធម៌ ទ្រង់ប្រកប
ដោយសេចក្តីព្យាយាមច្រើន ទ្រង់សំដែងទុកមក ដើម្បី
ប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វទាំងឡាយ ។

ឧបោសថាទិប្បញ្ញាសិកា

[៧០] ឧបោសថកក្កស្ស កោ អាទិ កំ មជ្ឈេ
 កំ បរិយោសានំ ។ បរិវណាកក្កស្ស កោ អាទិ កំ
 មជ្ឈេ កំ បរិយោសានំ ។ តជ្ឈនិយកក្កស្ស ។ បេ ។
 និយស្សកក្កស្ស ។ បេ ។ បញ្ចជនិយកក្កស្ស ។ បេ ។
 បដិសារណិយកក្កស្ស ។ បេ ។ ឧក្ខេបនិយកក្កស្ស
 ។ បេ ។ បរិវាសនានស្ស ។ បេ ។ មូលាយ បដិកក្កស្ស-
 នាយ ។ បេ ។ មាណត្តនានស្ស ។ បេ ។ អត្តានស្ស
 ។ បេ ។ ឧបសម្បទាកក្កស្ស កោ អាទិ កំ មជ្ឈេ
 កំ បរិយោសានំ ។ តជ្ឈនិយកក្កស្ស បដិប្បស្សន្តិយា
 កោ អាទិ កំ មជ្ឈេ កំ បរិយោសានំ ។ និយស្ស-
 កក្កស្ស បដិប្បស្សន្តិយា ។ បេ ។ បញ្ចជនិយកក្កស្ស
 បដិប្បស្សន្តិយា ។ បេ ។ បដិសារណិយកក្កស្ស ប-
 ដិប្បស្សន្តិយា ។ បេ ។ ឧក្ខេបនិយកក្កស្ស បដិប្ប-
 ស្សន្តិយា កោ អាទិ កំ មជ្ឈេ កំ បរិយោសានំ ។
 សតិវិនិយស្ស កោ អាទិ កំ មជ្ឈេ កំ បរិយោសានំ
 ។ បេ ។ អម្ពុទ្ធកិរិយស្ស ។ បេ ។ តស្សនាបិយសិ-

បុប្ផាវិស្វជ្ជាភិក្ខុពោលចិក្ខុជាដើម

[៧០] ទេពោសថកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មាន
អ្វីជាទីបំផុត ។ បរវណកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មាន
អ្វីជាទីបំផុត ។ តជ្ជន័យកម្ម ។ បេ ។ និយស្សកម្ម ។ បេ ។ បញ្ចាជ្ជ-
ន័យកម្ម ។ បេ ។ បដិសារណីយកម្ម ។ បេ ។ ទេវេបន័យកម្ម ។ បេ ។
បរិវាសទាន (ការឲ្យបរិវាស) ។ បេ ។ មូលាយប្បជីកស្សទា ។ បេ ។
មានត្តទាន ។ បេ ។ អព្ពាន ។ បេ ។ ទេសប្បទាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម
មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់តជ្ជន័យកម្ម មានអ្វីជា
ខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់និយស្សកម្ម
។ បេ ។ ការរម្ងាប់បញ្ចាជ្ជន័យកម្ម ។ បេ ។ ការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម
។ បេ ។ ការរម្ងាប់ទេវេបន័យកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យ មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។ បេ ។ អម្បញ្ញវិន័យ ។ បេ ។ តស្សបាប័យសិកា

ឧបោសថវិទ្យាវិស្វក្ខនា ឧបោសថវិទ្យាវិទ្យា

កាយ ។ បេ ។ តិណវត្ថុតាវកុស្ម ។ បេ ។ កិក្កុលោវាទិក-
សម្មតិយា ។ បេ ។ តិចីវរោន វវវប្បវាសសម្មតិយា
។ បេ ។ សន្តតសម្មតិយា ។ បេ ។ រូបិយច្ឆត្តកសម្មតិយា
។ បេ ។ សាជិយត្តហាថកសម្មតិយា ។ បេ ។ បត្តត្តា-
ហាថកសម្មតិយា ។ បេ ។ ទណ្ណសម្មតិយា ។ បេ ។
សិក្កាសម្មតិយា ។ បេ ។ ទណ្ណសិក្កាសម្មតិយា កោ
អាទិ កី មជ្ឈេ កី បរិយោសានំ ។

[៧០] ឧបោសថកុស្ម កោ អាទិ កី មជ្ឈេ កី
បរិយោសាននន្តំ ។ ឧបោសថកុស្ម សាមគ្គី អាទិ
កិរិយា មជ្ឈេ និដ្ឋានំ បរិយោសានំ ។ បរិវរណាកុស្ម
កោ អាទិ កី មជ្ឈេ កី បរិយោសាននន្តំ ។ បរិវរណា-
កុស្ម សាមគ្គី អាទិ កិរិយា មជ្ឈេ និដ្ឋានំ បរិយោ-
សានំ ។ តជ្ជនិយកុស្ម កោ អាទិ កី មជ្ឈេ កី
បរិយោសាននន្តំ ។ តជ្ជនិយកុស្ម វត្ថុ ច បុត្តលោ ច
អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កុស្មវាចា បរិយោសានំ ។ និយស្ស-
កុស្ម ។ បេ ។ បញ្ចជនិយកុស្ម បដិសារណីយ-
កុស្ម ឧត្តេបនិយកុស្ម បរិវាសទានស្ស មូលាយ

បុព្វវិសន្ធិនាអំពីឧបោសថកម្មដើម កម្មមានឧបោសថកម្មដើម

។ បេ ។ តិណវត្តារកៈ ។ បេ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុន៍
។ បេ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យនៅប្រាសចាកក្រែចវរ ។ បេ ។ ការសន្មតិ
សន្មត ។ បេ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយៈ ។ បេ ។ ការ
សន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់សាដក ។ បេ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់
បាត្រ ។ បេ ។ ការសន្មតិឈើច្រត់ ។ បេ ។ ការសន្មតិសង្រ្គឹក ។ បេ ។
ការសន្មតិឈើច្រត់នឹងសង្រ្គឹក មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។

[៧១] សួរថា ឧបោសថកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជា
កណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ឆ្លើយថា ឧបោសថកម្ម មានសេចក្តីព្រម
ព្រៀងជាខាងដើម មានការធ្វើជាកណ្តាល មានការចប់ជាទីបំផុត ។ បរិវរ-
ណាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ បរិវរ-
ណាកម្ម មានសេចក្តីព្រមព្រៀងជាខាងដើម មានការធ្វើជាកណ្តាល
មានការចប់ជាទីបំផុត ។ តជ្ជនិយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។ តជ្ជនិយកម្ម មានវត្ថុនឹងបុគ្គលជាខាងដើម មានញាតិ
ជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ និយស្សកម្ម ។ បេ ។ បញ្ច-
ជនិយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ទេក្ខបនិយកម្ម បរិវាសទាន មូលាយ-

វិនយបិដកេ បរិវារិកេ

បដិកស្សនាយ មាណស្ថនាយ មាណស្ស អញ្ញនស្ស កោ អាទិ
 កី មឿយ កី បរិយោសានន្តិ ។ អញ្ញនស្ស វត្ថុ ច បុគ្គល
 លោ ច អាទិ ញត្ថិ មឿយ កក្កវាថា បរិយោសានំ ។ ឧប-
 សម្មនាកក្កស្ស កោ អាទិ កី មឿយ កី បរិយោសា-
 នន្តិ ។ ឧបសម្មនាកក្កស្ស បុគ្គលោ អាទិ ញត្ថិ មឿយ
 កក្កវាថា បរិយោសានំ ។ តជ្ឈនិយកក្កស្ស បដិប្បស្ស-
 ទិយា កោ អាទិ កី មឿយ កី បរិយោសានន្តិ ។ តជ្ឈនិ-
 យកក្កស្ស បដិប្បស្សទិយា សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្ថិ មឿយ
 កក្កវាថា បរិយោសានំ ។ និយស្សកក្កស្ស ។ បេ ។
 បញ្ចនិយកក្កស្ស បដិសារណីយកក្កស្ស ឧត្តេបនិ-
 យកក្កស្ស បដិប្បស្សទិយា កោ អាទិ កី មឿយ កី
 បរិយោសានន្តិ ។ ឧត្តេបនិយកក្កស្ស បដិប្បស្សទិយា
 សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្ថិ មឿយ កក្កវាថា បរិយោសា-
 នំ ។ សតិវិនយស្ស កោ អាទិ កី មឿយ កី បរិ-
 យោសានន្តិ ។ សតិវិនយស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ
 ញត្ថិ មឿយ កក្កវាថា បរិយោសានំ ។ អម្បន្តវិន-
 យស្ស ។ បេ ។ តស្សនាបិយសិកាយ តិណាវត្តានកស្ស

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

ប្បជីកស្យនា មានភ្នំទាន អញ្ញាន មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។ អញ្ញាន មានវត្ថុនឹងបុគ្គលជាខាងដើម មានញាតិជា
កណ្តាល មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។ ទេសម្បទាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម
មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ទេសម្បទាកម្ម មានបុគ្គលជាខាង
ដើម មានញាតិជាកណ្តាល មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់គន្លឹះយកម្ម
មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់គន្លឹះ
នីយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយល្អជាខាងដើម មានញាតិជាកណ្តាល
មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់និយស្យកម្ម ។ លេ ។ បញ្ចជនីយកម្ម
បដិសារណីយកម្ម ទេក្ខេបនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល
មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់ទេក្ខេបនីយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយល្អ
ជាខាងដើម មានញាតិជាកណ្តាល មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យ
មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យមាន
វត្ថុនឹងបុគ្គលជាខាងដើម មានញាតិជាកណ្តាល មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។
អម្បវិន័យ ។ លេ ។ តស្សុបាបិយសិកា គិណវត្ថុភារកៈ ការសម្មតិ

ទរបោសជាទិបុញ្ញវិសដ្ឋិតា វិក្កុលោវាទកសម្មតិអាទិទិ

កិក្កុលោវាទកសម្មតិយា តិចីវរេន អវិច្ឆ័យវាសសម្មតិយា
 សន្តតសម្មតិយា វុបយច្ឆឌ្ឋកសម្មតិយា សាដិយត្តា-
 ហា បកសម្មតិយា បត្តត្តាហា បកសម្មតិយា ទណ្ឌា-
 សម្មតិយា សិក្កាសម្មតិយា ទណ្ឌាសិក្កាសម្មតិយា កោ
 អាទិ កិ មជ្ឈេ កិ បរិយោសាននិ ។ ទណ្ឌាសិក្កា-
 សម្មតិយា វត្ថុ ច បុត្តលោ ច អាទិ ញត្ត មជ្ឈេ
 កម្មវាចា បរិយោសានិ ។

បុញ្ញវិសុទ្ធិនាអំពីឧបោសថជាដើម ការសន្មតិភិក្ខុឱ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនិជាដើម

ភិក្ខុឱ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនិ ការសន្មតិភិក្ខុឱ្យនៅប្រាសចាកត្រៃបិដក ការ
សន្មតិសន្មត ការសន្មតិភិក្ខុឱ្យជាអ្នកចោលរូបិយៈ ការសន្មតិភិក្ខុឱ្យជាអ្នក
ប្រគល់សាដក ការសន្មតិភិក្ខុឱ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ការសន្មតិឈើច្រត់
ការសន្មតិសង្រ្គឹក ការសន្មតិឈើច្រត់នឹងសង្រ្គឹក មានអ្វីជាខាងដើម មាន
អ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការសន្មតិឈើច្រត់នឹងសង្រ្គឹកមាន
វត្ថុនឹងបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តជាកណ្តាល មានកម្មវត្ថុជាទីបំផុត ។

អត្ថវិសេសករណី

[៧២] ធិស អត្ថវិសេ បដិច្ច តតាតតេន សាវកានំ

សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ

ទុក្ខន័យំ បុគ្គលានំ និក្ខយាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ

ជាសុវិហារាយ និច្ចធម្មិកានំ អាសវានំ សវរាយ សច្ច-

រាយកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បសន្តានំ

បសាទាយ បសន្តានំ ភិយ្យោកាវាយ សន្និច្ចដ្ឋិតិយា

វិនយានុក្ខយាយ ។

[៧៣] យំ សង្ឃសុដ្ឋតំ សង្ឃជាសុយំ សង្ឃជាសុ

តំ ទុក្ខន័យំ បុគ្គលានំ និក្ខយាយ យំ ទុក្ខន័យំ បុគ្គលានំ

និក្ខយាយ តំ បេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ

បករណៈសំដែងអំពីអំណាចប្រយោជន៍

(៧២) ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិស្រាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយព្រោះ
ពាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍១០ យ៉ាង ។ គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ១
ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែល
មិនមានសេចក្តីអៀនឱ្យស ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរារាំងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំចាត់បដិវត្តនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ដើម្បី
ញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំង
បុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង១ ដើម្បីតកល់
នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ។

(៧៣) អំណាចប្រយោជន៍ណាដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំ-
ណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា សប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍
ណាសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា(ប្រព្រឹត្តទៅ)
ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនឱ្យស
អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនឱ្យស អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែល

អគ្គសេដ្ឋករណ៍ មហាវគ្គ ទស អគ្គសោ

យំ បេសណាធំ កិក្ខុធំ ជាសុវិហារាយ តំ ទិដ្ឋធម្មិ-

កាធំ អាសវាធំ សុវិហាយ យំ ទិដ្ឋធម្មិកាធំ អាស-

វាធំ សុវិហាយ តំ សម្បវាយកាធំ អាសវាធំ បដិ-

យាតាយ យំ សម្បវាយកាធំ អាសវាធំ បដិយាតា-

យ តំ អប្បសន្តាធំ បសាទាយ យំ អប្បសន្តាធំ

បសាទាយ តំ បសន្តាធំ កិយ្យោកាវាយ យំ បសន្តាធំ

កិយ្យោកាវាយ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា

តំ វិនយោទុត្តហាយ ។

បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ មហាវិញ្ញាណ អំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង

មានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី
នៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំ-
ណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរកកំណែសវធម៌
ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី
រកកំណែសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះ
ថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង់នូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំ-
ណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង់នូវភាសវធម៌ទាំង
ឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)
ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាច
ប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្ត
ទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លា
ឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំង
ឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រ-
យោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាច
ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

និយមិទិពេ បរិវារពេ

[៧៤] យំ សង្ឃសុដ្ឋ តំ សង្ឃជាសុ យំ

សង្ឃសុដ្ឋ តំ ទុម្ពនំ បុត្តលានំ និទ្ធកាយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋ តំ បេសលានំ កិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋ តំ និដ្ឋធម្មីកានំ អាសវានំ សំវរាយ យំ

សង្ឃសុដ្ឋ តំ សម្មវាយីកានំ អាសវានំ បដិយា

តាយ យំ សង្ឃសុដ្ឋ តំ អប្បសន្តានំ បសានាយ

យំ សង្ឃសុដ្ឋ តំ បសន្តានំ កិយ្យោកាវាយ

វិធីយបិណ្ឌ បរិវារ:

(៧៤) អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ
អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថាសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-
យោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិន
មានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខ
ស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោ-
ជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះ
ថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរារាំងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាច
ប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង្កនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរ-
លោក អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាច
ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជា
សេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)
ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើសតែជ្រះថ្លាឡើង

អត្ថវិសេសការណ៍ មហានិទ្ទំ ទេស អត្ថវិសោ

យំ សុដ្ឋិសុដ្ឋំ តំ សុដ្ឋិមុដ្ឋំ តំ យោ យំ សុដ្ឋិសុដ្ឋំ តំ

វិនយោ នុត្តហាយ ។

(៧៥) យំ សុដ្ឋិដាសុ តំ នុត្តម្បំ បុត្តលានំ និក្ខ-

ហាយ យំ សុដ្ឋិដាសុ តំ បេសលានំ កិក្ខុនំ ដាសុវិហា-

រាយ យំ សុដ្ឋិដាសុ តំ និដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សុវ-

រាយ យំ សុដ្ឋិដាសុ តំ សម្បវាយិកានំ អាសវានំ បដិ-

យាតាយ យំ សុដ្ឋិដាសុ តំ អប្បសង្ហានំ បសាទាយ

បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ មហាវត្ថ អំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង

អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-
យោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគិតលំនៅមាំនៃព្រះសង្ឃ

អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រ-
យោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

(៧៥) អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់

សន្តិទូរ្យបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាច
ប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍

នោះឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជា

សេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្ត
ទៅ) ដើម្បីកំរើនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍

ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំចាត់បង្កើនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុង

បរលោក អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ
អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំង
ឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា

វិនយបិដកេ បរិវារេ

យំ សង្ឃដាស្យ តំ បសុទ្ធានំ កិយេកាភាយ យំ

សង្ឃដាស្យ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សង្ឃដាស្យ តំ

វិនយានុត្តហាយ យំ សង្ឃដាស្យ តំ សង្ឃសុដ្ឋ ។

(៧៦) យំ ទុក្ខដ្ឋនំ បុត្តលានំ និក្ខហាយ ។ បេ ។

យំ បេសលានំ កិក្ខុនំ ដាស្យវិហារាយ ។ បេ ។

យំ និដ្ឋនម្មតានំ អាសវានំ សវិរាយ ។ បេ ។ យំ

សម្បវាយតានំ អាសវានំ បដិហតាយ ។ បេ ។ យំ

វិន័យចិនិក បរិវារៈ

ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា
(ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិត
តែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគំកល់នៅមាំ
នៃព្រះសង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់
សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះ
ដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ
អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថាជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ។

[៧៦] អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់
សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បេ ។
អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍
ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីពង្រឹងនូវភាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគំចាត់បង្គំនូវ
ភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា

អត្ថវសេចករណ៍ មហាវគ្គ ទស អត្ថវសា

អប្បសន្នានំ បសាទាយ ។ បេ ។ យំ បសន្នានំ

កិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយោ ។ បេ ។ យំ

វិនយានុត្តហាយ តំ សង្ឃសុដ្ឋ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ

សង្ឃជាសុ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ ទ្ធម្មដ្ឋំ បុត្ត-

លានំ នុត្តហាយ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ បេសលានំ

កិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ ទិដ្ឋ-

ធម្មតានំ អាសវានំ សវិវាយ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ

បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ មហាវត្ថុ អំណាចប្រយោជន៍ ១០ យាង

(ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងផនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លា
ឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំង
ផនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រ-
យោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំភល់នៅទាំងព្រះសង្ឃ ។ បេ ។ អំ-
ណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាច
ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍
ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា
(ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសន្តត់សន្តិនបូកគ្នាទាំងឡាយ ដែល
មិនមានសេចក្តីអៀនខ្ជាស អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ)
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្ត
ទៅ) ដើម្បីទៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រ-
ឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់
វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកំរាំងនូវ
ភាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ)
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)

វិសយបិដកេ បរិវាយ

សម្បកាយំ កាយំ វាសនាមំ បដិយានាយ យំ វិនយានុត្ត-

ហាយ តំ អប្បសង្កាមំ បសាទាយ យំ វិនយានុត្តហាយ

តំ បសង្កាមំ កិយ្យោភារាយ យំ វិនយានុត្តហាយ តំ

សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា ។

[៧៧] អត្តសតំ ធម្មសតំ ទ្វេ ច ទិវុត្តិសតាមិ

ចត្តារិ ញ្ញាណសតាមិ អត្តវិសេ បករណេតិ ។

អត្តវេបករណំ ទិដ្ឋិតំ ។

មហាវគ្គំ ទិដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ដើម្បីកំចាត់បង្ខំនូវភាសាវចនាទាំងឡាយ ក្នុងបរិវារលោក អំណាចប្រយោជន៍
ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ
ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះ
ដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី
ញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរើសិតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាច
ប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាច
ប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីគំកល់នៅមាំនៃព្រះ
សទ្ធម្ម ។

(៧៧) ក្នុងបករណៈសំដែងអំណាចប្រយោជន៍ (នេះ) បណ្ឌិតត្រូវ

ដឹងថាមានអត្ថ ១ រយ ធម៌ ១ រយ និរុត្តិ ២ រយ និងញ្ញាណ ២ រយ ។

ចប់ បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ ។

ចប់ មហាវគ្គ (ពួកទី១) ។

អត្ថវស្សេបករណ៍ មហាវគ្គ ឧទ្ទានតាថា

តស្ស័ន្ទានំ

(៧៨) បឋមំ អដ្ឋ បុត្រាយ

បច្ចុយេសុ បុនដ្ឋ ច

ភិក្ខុនំ សោឡសា ឯតេ

ភិក្ខុនីនញ្ច សោឡស

បេយ្យានុរាអន្តរកេមា

ឯក្កត្តវិកមេវ ច

បវារណត្តវសីតា

មហាវគ្គស្ស សង្កហោតិ ។

បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ មហាវគ្គ ឧទានតាថា

ទូទានគឺបញ្ជីរឿងនៃបករណៈអំពីអំណាចប្រយោជន៍នោះដូច្នោះ

[៧៨] មុនដម្បងនិយាយអំពីបុព្វាក្នុងវារៈ ៨ យ៉ាង ១ តមកទៀត

និយាយអំពីវិសដ្ឋនាក្នុងវារៈ ៨ យ៉ាង ក្នុងបច្ច័យទាំងឡាយ ១

និយាយអំពីវារៈ ១៦ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីវារៈ

១៦ របស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីប្រភេទជាចន្លោះនៃ

បេយ្យាលៈ ១ និយាយអំពីការស្រង់សេចក្តីមួយៗ ឡើងទៅ ១

និយាយអំពីបករណៈ ១ និយាយអំពីអំណាចប្រយោជន៍ ១

និយាយអំពីការបរមសេចក្តីដែលជាពួកធំ ៗ ១ ។

គាហសង្កណ័កំ

(៧៧)

ឯកំសំ ចីវំ កត្តា

បត្តណ្ណាត្វាន អញ្ញាណំ

អាសីសមាណ្យោ^(១) ។

កតិស្សុ ត្វំ ឥធមាតតោ^(២) ។

ទ្ធិស្ស វិនយេស្ស បញ្ញត្តា

ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តំ ឧទោសថេស្ស

កតិ តេ សិក្ខាបទា ហោន្តំ

កតិស្សុ ធនវេស្ស បញ្ញត្តា ។

កទ្ធកោ តេ ឧម្មុដ្ឋោ

យោធិសោ បរិប្បច្ឆសិ

តត្ស តេ អហមត្តិស្សំ

យថាបិ កុសលោ តតា ។

ទ្ធិស្ស វិនយេស្ស បញ្ញត្តា^(៣)

ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តំ ឧទោសថេស្ស

អធិស្សតានិ តេ ហោន្តំ

សត្តស្ស ធនវេស្ស បញ្ញត្តា ។

---

១ ម. អាសីសមាណ្យោ វ ។ ២-៣ ម. យេ បញ្ញត្តា ។

តាហ៊ាសង្កណិកៈ^(១)

[៧៧] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រើនត្រាស់សួរព្រះទេវបាលីត្រូវដឹង
 មានអាយុថា អ្នកធ្វើចីវរធៀនស្មាមាត់ រួចប្រណម្យអញ្ជាលី
 ធ្វើហាក់ដូចជាមានបំណង (អ្វីមួយ) មកក្នុងទីនេះដើម្បីអ្វី ។
 ព្រះទេវបាលីត្រូវ គ្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទទាំងឡាយ
 ណាដែលព្រះអង្គបានបញ្ញត្តទុកក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមក
 កាន់ទទួលរាល់ៗថ្ងៃទេវបាលី សិក្ខាបទទាំងនោះមានប៉ុន្មាន
 ច្រើនបញ្ញត្តក្នុងនគរណា ខ្លះ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់តបថា អ្នក
 មានប្រាជ្ញាមានមុតល្អហើយ អ្នកសួរដោយទេវបាលី ព្រោះ
 ហេតុនោះ តថាគតនឹងប្រាប់អ្នក តាមទំនងដែលតថាគតជា
 អ្នកឈ្លាសវៃ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគត
 បញ្ញត្តទុកក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមកកាន់ទទួលរាល់ៗថ្ងៃ
 ទេវបាលី សិក្ខាបទនោះ មាន ៣៩០ សិក្ខាបទ តថាគត
 បញ្ញត្តក្នុងនគរទាំងពីរ ។

១ អង្គិកថា ហោថា បឋមតាហ៊ាសង្កណិកៈ (តាថាធួកត្តាសំដានីបូង) ។

ពាក្យសង្គណ៍កំ បញ្ញាញាណរណំ

[១០០] កតមេសុ សត្តសុ នតវេសុ បញ្ញត្តា ។

ឥឡ្ហ មេ ត្ថំ^(១) ព្យាករណំ ។

តវ^(២) វចនបដំ និសាមយិត្តា

បដិបដ្ឋេម ហិតាយ លោ សិយា ។

វេសាលិយា រាជគហេ

សាវត្តិយា ច អាឡវិយា

កោសម្ពិយា ច សក្កេសុ

កត្តេសុ ចេវ បញ្ញត្តា ។

[១០១] កតិ វេសាលិយា បញ្ញត្តា

កតិ រាជគហេ កតា

សាវត្តិយា កតិ ហោន្ណំ^(៣)

កតិ អាឡវិយា កតា

កតិ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តា

កតិ សក្កេសុ វចនំ

កតិ កត្តេសុ បញ្ញត្តា

តំ មេ អក្ខាហិ បុត្តិភោ ។

តាថាសង្គណ័កៈ បញ្ញាព្យាករណ៍

[១០០] ព្រះទ្បាលត្រូវក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខា-

បទដែលទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុងនគរទាំង ៧ នោះគឺ នគរណាខ្លះ ។

សូមព្រះអង្គរង្វះស្រាយនូវប្រស្នាទោះ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ យើង

ខ្ញុំទាំងឡាយនឹងពិចារណា នូវគន្លងពាក្យរបស់ព្រះអង្គ ហើយ

ប្រតិបត្តិតាម ការប្រតិបត្តិតាមនោះនឹងជាប្រយោជន៍ដល់យើង

ខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលភថាគតបញ្ញត្ត

(ក្នុងនគរទាំង ៧ នោះ) គឺ នគរវេសាលី ១ រាជគ្រឹះ ១

សាវត្ថី ១ អាឡវី ១ កោសម្ពី ១ ដែនសក្កៈ ១ ដែនភក្កៈ ១ ។

[១០១] ព្រះទ្បាលត្រូវក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទ

ប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគរវេសាលី សិក្ខាបទប៉ុន្មាន

ដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់

បញ្ជាក់ ក្នុងនគរសាវត្ថី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុង

នគរអាឡវី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងនគរកោសម្ពី

សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងដែនសក្កៈ សិក្ខាបទប៉ុន្មាន

ដែលទ្រង់បញ្ជាក់ ក្នុងភក្កវេនបទ ខ្ញុំព្រះអង្គសួរនូវសេចក្តីណា

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឧស វេសានិយា បញ្ញត្តា
 ឃីតវិសា^(១) រាជគហោ កតា
 ធានតិណិ សតានិ
 សព្វេ សាវត្ថិយា កតា
 ធន អាឡវិយា បញ្ញត្តា
 អដ្ឋ កោសម្ពិយា កតា
 អដ្ឋ សក្កេសុ វិច្ឆិ
 តយោ កត្តេសុ បញ្ញត្តា ។
 យេ វេសានិយា បញ្ញត្តា
 តេ សុណោហិ យថាភិ^(២) ។
 មេធានិ វិគ្គហុត្តិ^(៣)
 អតិវេកញ្ច កាឡុតិ
 ភុតិ បរម្យាភត្តិ
 ទន្ធនោណោន អថេនកោ
 ភិក្ខុនិសុ ធន អក្កោសោ
 ធសេតេ វេសានិយា កតា ។
 យេ រាជគហោ បញ្ញត្តា

១ ឧ. ឯកវិសំ ។ ម. ឯកវិសា ។ ២ ឧ. ម. យថាភិ ។ ៣ ឧ. មេធានិវិគ្គហុត្តិ ។
 ៥. មេធានិវិគ្គហិ ឧត្តរិធិប្បោ ។

វិធីយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា គថាគតបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ១០ ក្នុងនគរ
វេសាលី គថាគតបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ២១ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ គថាគត
បញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ទាំងអស់ ៤៧៤ ក្នុងនគរសាវត្ថី គថាគតបញ្ចក្ខ
សិក្ខាបទ ៦ ក្នុងនគររាជ្យវី គថាគតបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ៨ ក្នុង
នគរកោសប្តី គថាគតបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ៨ ក្នុងដែនសក្កៈ គថា
គតបញ្ចក្ខសិក្ខាបទ ៣ ក្នុងដែនកគ្គៈ ៗ សិក្ខាបទទាំងឡាយ
ណាដែលគថាគតបញ្ចក្ខ ក្នុងនគរវេសាលី អ្នកចូរប្រុងស្តាប់
សិក្ខាបទទាំងនោះជួបសំដែងតទៅនេះ ៗ មេប៉ុនធម្មសិក្ខា
បទ ១ មនុស្សវិគ្គហសិក្ខាបទ ១ ទត្តិមនុស្សធម្មសិក្ខាបទ ១
អតិរេកសិក្ខាបទ ^(១) ១ កាឡិកសិក្ខាបទ ១ ភូតតាមសិក្ខាបទ ១
បរម្យរាគសិក្ខាបទ ១ ទន្តិបោណសិក្ខាបទ ១ អាចលក
សិក្ខាបទ ១ ភិក្ខុនិស្សអកោសកសិក្ខាបទ ១ ទាំង ១០ សិក្ខា
បទនេះ គថាគតបញ្ចក្ខ ក្នុងនគរវេសាលី ៗ សិក្ខាបទទាំង
ឡាយណា ដែលគថាគតបញ្ចក្ខ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ អ្នកចូរប្រុង

១ បរមមហានិស្សិក្ខាបទ ។

ពាយ័ន្តណ៍កំ បញ្ញាព្យាករណ៍

តេ សុណោហិ យថាកងំ ។

អនិច្ចាទានំ រាជតហេ

ទ្វេ ច អនុទ្ធិសនា

ទ្វេ ច តេនា អន្តរវាសកំ

រូបិយំ សុត្តំ ឧជ្ឈាបនកេន ច

នាចិត្តិយំ តណកោជនំ វិកាលេ

ចារិត្តំ ញានំ ធុនវីស

ចីវរំ ទត្តា វេសាសន្តិ

ឯតេ រាជតហេ កតា ។

តិរត្តចិយោ តត្តរ^(១)

នន្ទនាលេន ឯកវីសតិ ។

យេ សាវិត្តយោ បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាកងំ ។

នារាជិកានិ ចត្តារិ

១ ១. តថេវ ។

តាថាសង្កណ័កៈ បញ្ញាញាណរណ៍

ស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសំដែងតទៅនេះ ។ អទិន្នាទាន-
សិក្ខាបទ ១ (សញ្ញាចិកសិក្ខាបទ^(១) ១) អនុទ្ធីសនសិក្ខាបទ
ទាំងពីរ ភេទសិក្ខាបទទាំងពីរ អន្តរវាសកសិក្ខាបទ^(២) ១ រូបិ-
យសិក្ខាបទ ១ សុត្តវិញ្ញាតិសិក្ខាបទ ១ ទដ្ឋបទសិក្ខាបទ ១
បាចិគបណ្ឌសិក្ខាបទ^(៣) ១ គណៈភោជនសិក្ខាបទ ១ វិកាល-
ភោជនសិក្ខាបទ ១ ចារិត្តសិក្ខាបទ ១ នហរនសិក្ខាបទ ១
ទនវិសសិក្ខាបទ ១ បិវរទានសិក្ខាបទ^(៤) ១ វេសាសន្តិ-
សិក្ខាបទ^(៥) ១ សិក្ខាបទទាំងនេះ តថាគតបញ្ចក្ក ក្នុងនគររាជ-
គ្រឹះ ។ គិរត្តសិក្ខាបទ ១ ចារិកសិក្ខាបទ ១ ឆន្ទទានសិក្ខា-^(៦)
បទ ១ (សិក្ខាបទទាំងនេះរួមជាលើមកត្រូវជា) ២១ សិក្ខាបទ
តថាគតបញ្ចក្ក ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនោះដែរ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយ
ណា ដែលតថាគតបញ្ចក្ក ក្នុងក្រុងសាវត្ថី អ្នកចូលប្រុងស្តាប់
សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិកសិក្ខាបទ ២

---

១ ក្នុងទំនេះមានកំណត់ថា សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ជូនក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ២១ សិក្ខាបទ តែបាន
រាប់តាមឈើទៅឃើញតែ ២០ សិក្ខាបទ លះពិនិត្យមើលក្នុងមហាវិវង្គឃើញថា សញ្ញាចិក-
សិក្ខាបទនេះ ក៏ទ្រង់បញ្ជូនក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះដែរ ។ ២ បិវរឃ្មុនីគ្គហណសិក្ខាបទ ។ ៣ បរិបាចន-
សិក្ខាបទ ។ ៤ ទិយ្យធម្មសិក្ខាបទ ។ ៥ ពុលេសុនិមន្តិតសិក្ខាបទ ។ ៦ ប័សិក្ខាបទខាងចុងនេះ
ជាសិក្ខាបទរិក្ខុនី ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ស ឡ្ហិ ទិសេសា កវ៌ន្តំ សោឡ្ហិស

អនិយតា ទ្វេ^(១) ហោន្តំ

និស្សត្តិយា ចតុត្តិសត្តិ^(២)

ធម្មញ្ញាសសតញ្ញាវ

ខុទ្ទកានិ បវុច្ឆរេ^(៣)

ទស តារញ្ញា ទ្វេសត្តិ សេទិយា^(៤) ។

ធម្មនតិណិ សតានិ សទ្ធេ សាវត្តិយោ កតតា ។

យេ អាឡវិយោ បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាកតិ ។

តុនិកោសិយសេយ្យា ច

ខណនេ កច្ច នេវតេ

សប្បណាកញ្ច សិទ្ធព្ពន្តិ

ធម ឃតេ អាឡវិយោ កតតា ។

យេ កោសម្ពិយោ បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាកតិ ។

---

១ ម. អនិយតា ច ទ្វេ ហោន្តំ ។ ២ ចតុត្តិសត្តិ ឧ.ម. ចោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ចតុត្តិសត្តិ
កត្តិ ហេត្តកេ ទិស្សតិ ។ យុត្តគរមេរើតំ ។ មហារិកង្កេ បទ សព្វេសំ សិក្ខាបទានំ
បមាណំ អម្ពេរិ វិចិទិតិ ។ តស្មិ ហិ ចតុត្តិសប្បមាណានិ និស្សត្តិយសិក្ខាបទានិ
សាវត្តិយំ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ ។ ៣ ឧ. ម. បវុច្ឆន្តិ ។ ៤ ម. ទសយេវ ច តារញ្ញា
ទ្វេសត្តិ ច លេខិយោ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ ១៦ អនិយតសិក្ខាបទ ២ និស្សត្តិយ-

សិក្ខាបទ ៣៤^(១) សិក្ខាបទ ១៤៦ ដែលតថាគតហៅថា ខ្ពុក-

សិក្ខាបទ ការយ្ហសិក្ខាបទ ១០ នឹងសេក្ខិយវត្ថុ ៧២ ។ រម្មទាំង

អស់ត្រូវជាសិក្ខាបទ ២៧២ ដែលតថាគតបញ្ចាត ក្នុងនគរសា-

វត្ត ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ចាត ក្នុងនគរ

ពាឡវី ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅ

នេះ ។ កុដិការសិក្ខាបទ ១ កោសិយសិក្ខាបទ ១ បឋមសហ-

សេយ្យសិក្ខាបទ ១ បឋវីខណនសិក្ខាបទ ១ កូតតាមសិក្ខាបទ ១

សប្បណកសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទទាំង ៦ នេះ តថាគតបញ្ចាតក្នុង

នគរពាឡវី ។ សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតបញ្ចាតក្នុងនគរកោ-

សម្ពី ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

---

១ ឃើញក្នុងគម្ពីរទេវបន្លំឯកម្ពីរតូមាថា ២៤ ។ ឃើញក្នុងគម្ពីរ (ស៊ីករិត) ខ្លះថា ៣៤ ។
ពាក្យថា ៣៤ នេះច្បាស់ជាង ។ ដ្បិតចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ក្នុងមហាវិក្កង យើងបានជ្រើសរើស
រួចហើយ ។ សេចក្តីពិតថា ក្នុងមហាវិក្កងនោះ មាននិស្សត្តិយសិក្ខាបទចំនួន ៣៤ ដែល
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចាតក្នុងព្រះសាវត្ថី ។

គាថាសង្កណ័កំ បញ្ញាព្យាបារណំ

មហានិហារោ ទោវចស្សំ

អញ្ញំ ធារំ សុរាម ច

អនាទិយំ សមាធម្មោ ច

ចយោនាទេន អដ្ឋមំ ។

យេ សត្តេសុ បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាកមំ ។

ឯឡុកលោមាទិ ចត្តោ ច

ឪរាទោមិ ច^(១) កេសដ្ឋំ

សូមិ អារញ្ញកោ ចេវ

ន ឯតេ កាមិលវត្តវេ^(២) ។

ទុនកេ សុទ្ធិយា ឪវាទា

កិក្ខុនិសុ បវុច្ឆតិ ។

យេ កត្តេសុ បញ្ញត្តា

តេ សុណោហិ យថាកមំ ។

សមាទហិត្តា វិសិទ្ធន្តំ

សាមិសេន សសិត្តកំ ។

មារាជិកានិ ចត្តារិ

១ ឧ. ម. ឪវាទោ ចេវ ។ ២ កាបិលវត្តកេតិ កត្តិ ឃេត្តកេ ទិស្សតិ ។

តាថាសង្គណិកៈ បញ្ញាព្យាបារណំ

មហាលូកសិក្ខាបទ^(១) ១ ទុក្ខចជាតិកសិក្ខាបទ ១ រណាវំទេក-
សិក្ខាបទ ១ មហាលូកសិក្ខាបទ^(២) ១ សុរាបានសិក្ខាបទ ១
អនាទរិយសិក្ខាបទ ១ សហធម្មិកសិក្ខាបទ ១ សុរុសរុការក-
សិក្ខាបទ ១ ជាតិវចំ ៨ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា
ដែលគេថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងដែនសក្កៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទ
ទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ឯឡើយលាមាណាវំបទ
សិក្ខាបទ ១ បត្តសិក្ខាបទ^(៣) ១ ឡវំទសិក្ខាបទ^(៤) ១ ភេសជ្ជ-
សិក្ខាបទ^(៥) ១ សូចិយរសិក្ខាបទ ១ ការញាកសេនាសន-
សិក្ខាបទ ១ ទាំង ៦ សិក្ខាបទនេះ គេថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុង
កបិលពិស្តុ ។ ទទកសុខិយសិក្ខាបទនឹងឡវំទុបសន្តិមន-
សិក្ខាបទ ក្នុងភិក្ខុវិភង្គ ក៏គេថាគតបញ្ញត្ត (ក្នុងដែនសក្កៈ
ដែរ) ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា^(៥) ដែលគេថាគតបញ្ញត្ត
ក្នុងដែនកត្តៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែង
តទៅនេះ ។ ជាតិសមាទហានវិសិព្វនសិក្ខាបទ ១ សាបិ-
សសិក្ខាបទ ១ សសិត្តកសិក្ខាបទ ១ ។ បារាជិកសិក្ខាបទ ៤

---

១ ក្នុងតេរសកណ្ណ (សង្ខារទិសេស) ។ ២ ក្នុងបាចិញ្ជិយកណ្ណ (ភូតតាមវៃត្ត) ។ ៣ ទទ-
បញ្ចពន្ធនសិក្ខាបទ ។ ៤ ភិក្ខុនុបស្សយសិក្ខាបទ ។ ៥ មហានាមសិក្ខាបទ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

សន្សំ ធិសេសានិ កវន្តិ សត្ត
និស្សន្តិយានិ អដ្ឋ
ទ្ធិសតិ ច ខុទ្ទកា^(១)

ឆ្មេ តារយ្ហា តយោ សេខា ធមញ្ញាស

ធម្ម សុ នតរេសុ បញ្ញត្តា

តុទ្ធិនាទិច្ចតន្តា

ធម្មនតិណិ សតានិ

សព្វេ សាវន្តិយា កតា

គោតមេន យសស្ស័នា^(២) ។

(១០២) យន្តំ អប្បច្ចិម្ហា អភិក្កយិ វោ^(៣)

តន្តំ^(៤) ព្យាកតំ អនញ្ញាថា ។

អញ្ញនំ ប្បថាម^(៥) តន្តិដ្ឋ ព្រហ្មហិ ។

តុក្កំ នហុក្កំ ថាបិ

សាវនេសសំ អនវេសេសំ

នុដល្ហញ្ច អទិដ្ឋល្ហ

---

១ ខ. ម. ទ្ធិស ខុទ្ទកា ។ ២ ខ. ម. ករុណិកេន ពុទ្ធន គោតមេន យសស្ស័-
នា ។ ៣ ប. យន្តំ ប្បច្ចិម្ហា អភិក្កយិវោ ។ ៤ ម. តំ តំ ។ ៥ ខ. ម. ប្បថាម ។

វិធម្មបិដក បរិវារៈ

សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទ៧ និស្សត្តិយសិក្ខាបទ៨ ខុទ្ទកសិក្ខា-

បទ ៣២ បាដិទេសនីយសិក្ខាបទ ២ សេត្តិយសិក្ខាបទ ៣

ទាំង ៥៦ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះពុទ្ធដែលជាអាទិច្ចតន្ត្រី

ទ្រង់បញ្ញត្តិ ក្នុងនគរទាំង ៦ សិក្ខាបទទាំងអស់មាន ២៧២ ព្រះ

គោតមដ៏មានយសទ្រង់បញ្ញត្តិ ក្នុងនគរសាវត្ថី ។

[១០២] ខ្ញុំព្រះអង្គបានសួរហើយនូវប្រស្នាណា ព្រះអង្គ

ក៏បានសំដែងហើយដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ (១ទៀត) ពាក្យណា

ដែលខ្ញុំព្រះអង្គ បានទូលសួរហើយ ព្រះអង្គក៏បានព្យាករ

ពាក្យនោះដោយមិនមានលើសខ្លះ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរនូវ

ប្រស្នាដោយឡែកទៀត សូមទ្រង់សំដែងនូវប្រស្នានោះមក ។

សូមសួរថា គុកាបតិក្កិ លហាតាបតិក្កិ សាវេសេសាបតិក្កិ

កនវេសេសាបតិក្កិ ទង្គលាបតិក្កិ អទង្គលាបតិក្កិ ភិក្ខុទាំងឡាយ

ជាម៉ាសង្កណ៍កំ យោតតិយកាទិព្យការណ៍

យេ ច យោវតតិយកា

សាធារណ៍ អសាធារណ៍

វិបត្តិយោ ច យេហិ សមដេហិ សម្មត្តិ

សញ្ញានិ បេតានិ វិយោគករេហិ ។

ហន្ត វាក្យំ សុណោម តេ ។

ឯកត្តសា យេ តុកា

អដ្ឋេត្ត អនវសេសា

យេ តុកា តេ ទុដ្ឋល្លា

យេ ទុដ្ឋល្លា សា សីលវិបត្តិ ។

នាវជិតំ សច្ច្យានិសេសោ

សីលវិបត្តិតិ វុច្ចតិ ។

ទីល្លច្ចយំ នាចិត្តយំ

នាជិនេសនីយំ ទុក្ខដំ

ទុក្ខាសិតំ យោចាយំ

អក្កោសតិ ហស្សនិច្ចយោ ។

អយំ សា អាចារិបត្តិសម្មតា ។

ជាថាសង្គណ៍ពៈ ការទ្រង់ព្យាបាលអាបត្តិ មានរោមត្តិជាបរិភោគិយកាជាដើម
ដែលត្រូវអាបត្តិជា យាវភតិយកាត្តិ (សិកាបទ) ដែលជា សា ធា-
ណប្បញ្ញត្តិ ជាអសាធាណប្បញ្ញត្តិ វិបត្តិទាំងឡាយតែង
រម្ងាប់ ដោយសមថៈទាំងឡាយណា ក្តី សូមព្រះអង្គព្យាករ
នូវពាក្យទាំងឡាយមានអាបត្តិជាដើមនេះ ។ ហ៍ យើងទាំង
ឡាយនឹងស្តាប់នូវព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះអង្គ ។ អាបត្តិទាំង
ឡាយ ដែលចាត់ជាគុកាបត្តិមាន ៣១^(១) អាបត្តិទាំងឡាយ
ដែលចាត់ជាអនវសេសាបត្តិមាន ៨ មកក្នុងទីនេះ អាបត្តិ
ទាំងឡាយណា ជាគុកាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ ហៅថា
ទ្រង់លាបត្តិ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាទ្រង់លាបត្តិ អាបត្តិ
ទាំងនោះហៅថា សីលវិបត្តិ ។ បារាជិកាបត្តិនឹងសង្ស័យទិសេ-
សាបត្តិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ហៅថា សីលវិបត្តិ ។ ថលច្ចយា-
បត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុកជាបត្តិ នឹងទុក-
សិកាបត្តិ ដូចយ៉ាងភិក្ខុណា មានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងសីល
លេងហើយដេវ ។ អាបត្តិទាំងនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់
ថាជាអាចារិបត្តិ ។

១ រាបយកចារាជិកាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ៤ របស់ភិក្ខុនី ៤ ទាំងរាបសង្ស័យទិសេសាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ១៣
របស់ភិក្ខុនី ១០ មកចូកផ្សំគ្នា ត្រូវជាគុកាបត្តិមាន ៣១ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[១០៣] វិបរិតទិដ្ឋិ កណ្ណានិ

អសន្ទម្មេហា បរកុតា

អញ្ញាចិកុត្តន្តិ សម្មន្តិ

ឧប្បញ្ញា មោហាចារុតា

អយំ សា ទិដ្ឋិវិបត្តិសម្មតា ។

[១០៤] អាជីវហេតុ អាជីវការណា តាចំច្រៃ ឥច្ឆា-
បកតោ អសន្តំ អកុតំ ឧត្តរមនុស្សធម្មំ ឧល្ហបតិ អា-
ជីវហេតុ អាជីវការណា សញ្ញវត្តំ សមាបជ្ជតិ អាជីវ-
ហេតុ អាជីវការណា យោ តេ វិហារេ វសតិ សោ
ភិក្ខុ អរហតិ កណាតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា
ភិក្ខុ បណីតកោជនានិ អត្ថោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា
កុញ្ញតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុនិ បណី-
តកោជនានិ អត្ថោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ
អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុ សុបំ វា ទំទនំ វា
អតិលាថោ អត្ថោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ញតិ ។
អយំ សា អាជីវវិបត្តិសម្មតា ។

និទយបិដក បរិវារៈ

(១០៣) ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលអសុខ្ខម្បបរិត ជាអ្នកពាប់
ប្រាថ្នា ដែលមោហៈបិទបាំង ប្រកាន់ទិដ្ឋិខុស តែងពោល
បង្កាច់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រាស់ថា
ជាទិដ្ឋិបត្តិ ។

(១០៤) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាពាក្រក់ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តី
ប្រាថ្នា ពោលអួតៗ ភិក្ខុមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន (ក្នុងខ្លួន) ដែលមិនពិត
ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ជាភិក្ខុប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ
បុរសឲ្យស្រ្តី ដឹកនាំស្រ្តីឲ្យបុរស ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអា-
ជីវៈ ភិក្ខុពោលថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះឯងជាព្រះ
អរហន្ត ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុសូមបណ្ឌិតភោជន
ទាំងឡាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនមកបរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ
ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុនិសូមបណ្ឌិតភោជនទាំងឡាយ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួនយកមកបរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុ
ដែលមិនមានធម្មិ សូមសំឡេង បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនយកមក
បរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ។ នេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
គ្រាស្រាស់ថា ជា អាជីវិបត្តិ ។

ពាក្យសង្គណ័កំ ឯកាទសាទិព្យករណំ

(១០៥) ឯកាទស យោវតតិយកា

តេ សុណោហិ យថាកថំ

ទុត្តិត្តានុវត្តិកា

អដ្ឋ យោវតតិយកា

អវិជ្ជា ចល្លាការី ច

នមេ តេ យោវតតិយកា ។

(១០៦) កតិ ធម្មនកានិ កតិ កេធម្មនកានិ កតិ

ទុទ្ទាលនកានិ កតិ អនញ្ញាបាចិត្តិយានិ កតិ ភិក្ខុ-

សម្មតិយោ កតិ សាមីចិយោ កតិ បរមានិ

កតិ ជានន្តិ បញ្ញត្តិ

ពុទ្ធនានិច្ចពន្ធនា ។

ពាហិសង្គណ៍: ការទ្រង់ព្យាបាលបុគ្គល ១១ រូបជាដើម

[១០៥] បុគ្គល ១១ រូប (ត្រូវអាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃ
សូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជាគំរប់ ៣ ដង ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់
នូវសេចក្តីនៃបុគ្គលទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ គឺ ទុក្ខតា-
នូវភិកភិកម្មយពក ភិក្ខុ ដែលត្រូវអាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃ
សូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជាគំរប់ ៣ ដង ៨ រូប អរដ្ឋកិក្ខុ
មយរូប ចណ្ណកាលភិក្ខុនមយរូប បុគ្គលទាំងប៉ុណ្ណោះ (ត្រូវ
អាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជា
គំរប់ ៣ ដង ។

(១០៦) សួរថា ព្រះពុទ្ធដែលជាអាទិច្ចតន្ត្រីទើបពាក្យថា សិក្ខា-
បទដែលមានកិរិយាកាត់ចេញជារិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលមាន
កិរិយាបំបែកចេញជារិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាក-
កាយចេញជារិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន អនញ្ញបាចិត្តិយសិក្ខាបទ គឺបាចិត្តិយៈ
ដែលមានពាក្យថាមិនមែនហេតុដទៃ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយ
ពីការសន្មតភិក្ខុ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយពីសាមីចិកម្ម មាន
ប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយពីកំណត់ មានប៉ុន្មាន
សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថាដឹង មានប៉ុន្មាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឆ ធននកាណិ ឯកំ កេននកំ ឯកំ ឧទ្ធាននកំ
ចត្តារិ អនញ្ញាទាចិត្តយោនិ ចតស្សោ កិក្ខុសម្មតិយោ
សត្តសាមីចិយោ ចុទ្ធស បរមាណិ

សោឡ្យស ជានន្តិ ចញ្ញត្តា
ពុទ្ធនាទិច្ចតន្តនា ។

[១០៧] វិសំ ទ្វេ សតាណិ កិក្ខុនំ សិក្ខាបទានិ
ឧទ្ធសំ អាតច្ចន្តិ ឧទោសថេសុ តិណិ សតាណិ ចត្តារិ
កិក្ខុនំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ធសំ អាតច្ចន្តិ ឧទោសថេសុ។

ឆ ចត្តាឡ្យស^(១) កិក្ខុនំ
កិក្ខុនិហិ អសាជារណា
សតំ តសា ច កិក្ខុនំ
កិក្ខុហិ អសាជារណា
សតំ សត្តត ឆ ថេវ
ឧកិណ្ណំ អសាជារណា
សតំ សត្តត ចត្តារិ
ឧកិណ្ណំ សមសិក្ខាតា ។

១ ម. ធម្មញ្ញសា ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ធ្វើយថា ព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចពន្ធទ្រង់បញ្ញត្តិថា សិក្ខាបទដែលមានកិរិយា
កាត់ចេញជាវិនយកម្ម មាន ៦ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាបំបែកចេញជា
វិនយកម្ម មាន ១ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកាយចេញជាវិនយកម្ម មាន
១ អនញ្ញាបាចិត្តិយសិក្ខាបទ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីការសន្មតិ
ភិក្ខុ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីសាមិចិកម្ម មាន ៧ សិក្ខាបទ
ដែលនិយាយពីកំណត់ មាន ១៤

សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថាដឹង មាន ១៦ ។

(១០៧) សិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ មាន ២២០ ដែលមកកាន់ទទេស
រាល់ ។ ថ្ងៃទេសបថ សិក្ខាបទភិក្ខុនី មាន ៣០៤ ដែលមកកាន់
ទទេសរាល់។ ថ្ងៃទេសបថ ។

សិក្ខាបទ ៤៦ របស់ភិក្ខុ មិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុនី សិក្ខាបទ
១៣០ របស់ភិក្ខុនី មិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុ បូករួមត្រូវ
ជា ១៧៦ សិក្ខាបទ ជាសិក្ខាបទមិនទូទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរ
ពួក ភិក្ខុនីនិងភិក្ខុនិទេ សិក្ខាបទ ១៧៤ ដែលបុគ្គលទាំងពីរ
ពួកត្រូវសិក្សាស្មើគ្នាគ្នា ។

នាមសង្គណ៍ វិសុទ្ធិសតសិក្ខាបទព្យាបាល

(១០៨) វីសំ ទ្វេ សតានិ

កិក្ខុនំ សិក្ខាបទានិ

ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧទោសថេសុ

តេ សុណោហិ យថាកមំ ។

នាវជីកានិ ចត្តារិ

សង្ឃានិសេសានិ កវន្តិ តេរស

អនិយតានិ ទ្វេ ហោន្តិ

និស្សត្តិយានិ តិសេវ

ទ្វេនវតិ ច ឧទិកា

ចត្តារោ នាដិទេសនីយា

បញ្ចុសត្តតិ សេត្តិយា

វីសំ ទ្វេ សតានិ ចិមេ ហោន្តិ កិក្ខុនំ សិក្ខាប-
ទានិ ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧទោសថេសុ ។

(១០៧) តិណិ សតានិ ចត្តារិ

កិក្ខុនំ សិក្ខាបទានិ

ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆន្តិ ឧទោសថេសុ

តាមសង្គណិកៈ ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទ ២២០

[១០៨] សិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ មាន ២២០ តែងមកកាន់

ទទេសក្នុងថ្ងៃទេបោសថទាំងឡាយ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទ

ទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិក ៤ សន្សំទិសេស

១៣ អនិយត ២ និស្សត្តិយៈ ៣០ ខុទ្ទកៈ(បាចិត្តិយៈ) ៧២

បារាជិកទេសនិយៈ៤ សេត្តិយៈ ៧៥ ទាំង ២២០ នេះ ជាសិក្ខា-

បទរបស់ភិក្ខុ តែងមកកាន់ទទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃទេបោសថ ។

[១០៩] សិក្ខាបទ របស់ពួកភិក្ខុនី មាន ៣០៤

តែងមកកាន់ ទទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃទេបោសថ

និយមន័យ បរិវារ

តេ សុណោហិ យថាភត្ថំ ។

ហោរាជិតានិ អដ្ឋ

សម្មាទិសេសានិ កវុទ្ធិ សត្តាស

និស្សត្តិយានិ តិសេវ

សត្តំ សដ្ឋី ច ធន ចេវ

ឧទ្ធកានិ បវុច្ឆន្តិ

អដ្ឋ ទានិទេសនីយា

បញ្ចសត្តតិ សេត្តិយា តិណិ សតានិ ចត្តារិ ចិម
ហោរាជិតានិ កវុទ្ធិនិ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ធកានិ អាភិច្ឆន្តិ ឧទោ-
សនេសុ ។

[១១០] ចត្តាឡីស^(១) កិក្ខនំ

កិក្ខនំហិ អសាវារណា

តេ សុណោហិ យថាភត្ថំ ។

ធន សម្មាទិសេសា ម្លីហិ អនិយតេហិ

អដ្ឋ និស្សត្តិយា ទ្វាទស តេហិ

តេ ហោរាជិតានិ កវុទ្ធិនិ ឧទ្ធកានិ

១ ឧ. ចត្តាឡីស ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ចូលអ្នកប្រុងស្តាប់នូវសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

បារាជិក ៨ សង្ឃទិសេស ១៧ និស្សត្តិយៈ ៣០ ខ្ពុទ្ធកៈ

(បារាជិក្តិយៈ) ១៦៦ បារាជិកទេសនីយៈ ៨ សេត្តិយៈ ៧៥ ទាំង

៣០៤ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលមកកាន់

ទុទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃទេស្តេស្តេ ។

(១១០) សិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុ មាន ៤៦ ដែលមិនបាច់

ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ចូលអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូច

សំដែងតទៅនេះ ។ សង្ឃទិសេស ៦ រតិយត ២ ក្រវ៉ា ៨

សិក្ខាបទ និស្សត្តិយៈ ១២ ទៀត ក្រវ៉ា ២០ សិក្ខាបទ ខ្ពុទ្ធកៈ ២២

តាមសង្គណ័កំ អសាធារណសិក្ខាបទធម្មការណ៍

ចត្តារា ទាដិទេសនីយា

ឆចត្តានិស្ស^(១) ចិមេ ហោន្តិ កិក្ខុនំ កិក្ខុហិ

អសាធារណា ។

[១១១] សតំ តីសា កិក្ខុនំ

កិក្ខុហិ អសាធារណា

តេ សុណោហិ យថាភតិ ។

នារាជិកានិ ចត្តារ

សង្ឃមា ទស និស្សរេ

និស្សតិយានិ ទ្វាទស

ឆន្ទវតិ ច ខុទ្ទកា

អដ្ឋ ទាដិទេសនីយា

សតំ តីសា ចិមេ ហោន្តិ កិក្ខុនំ កិក្ខុហិ អសា-

ធារណា ។

[១១២] សតំ សត្តតិ ឆ ចេវ

ឧកិក្ខុ អសាធារណា

តេ សុណោហិ យថាភតិ ។

ពាស្ថាសង្គណិកៈ ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទដែលជាអសាធារណៈ

នឹងបាដិសេនីយៈ ៤ ទាំង ៤៦ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុ

មិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុនិទេ ។

[១១១] សិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី មាន ១៣០ ដែលមិន

បានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ

ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិក ៤ សន្សំទិសេស ១០

និស្សគ្គិយៈ ១២ ខុទ្ទកៈ ៧៦ បាដិសេនីយៈ ៨ ទាំង ១៣០ នេះ

ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី មិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ ។

[១១២] សិក្ខាបទ ១៧៦^(១) ដែលមិនទូទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរ

ពួក ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះដូចសំដែងតទៅនេះ ។

---

១ សិក្ខាបទទាំង ១៧៦ នេះ មិនទូទៅដល់ជនទាំងពីរពួក គឺ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីទាំងអស់ទេ ពីទូទៅដល់ភិក្ខុ ៤៦ សិក្ខាបទ ទូទៅដល់ភិក្ខុនី ១៣០ សិក្ខាបទ ។ នេះគ្រាន់តែបូករួមសេចក្តីក្នុងបញ្ចៈ ១១០ និង ១១១ ខាងដើមប៉ុណ្ណោះ ។

និយមន័យ បរិវារ

ចារាជីកានិ ចត្តារិ

សង្ឃានិសេសានិ កវុដ្ឋិសោឡុស

អនិយតានិ ម្លេ ហោន្តិ

និស្សត្តិយានិ ចតុរិសតិ

សតំ អដ្ឋារស ចេវ

ខុទ្ទកានិ បុវុទ្ធិ

ម្យាងស ទានិទេសនីយា

សតំ សត្តានិ ច ចេវីមេ ហោន្តិ ទុក្ខិ អសាធារណា ។

(១១៣) សតំ សត្តានិ ចត្តារិ

ទុក្ខិ សមសិក្ខាតា

តេ សុណោហិ យនកានិ ។

ចារាជីកានិ ចត្តារិ

សង្ឃានិសេសានិ កវុដ្ឋិ សត្ត

និស្សត្តិយានិ អដ្ឋារស

វិន័យបឋិត បរិវារៈ

ប្រាជ្ញាជីវិត ២ សង្ឃទិសេស ១៦ អនិយត ២ និស្សតិយៈ ២២

ខុទ្ទកៈ ១១៨ ប្រាជ្ញាទិសេសៈ ១២ ទាំង ១៧៦ នេះមិនបាន

ទូទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរពួកទេ ។

[១១៣] សិក្ខាបទដែលបុគ្គលទាំងពីរពួកត្រូវសិក្សាស្មើគ្នា

គ្នា មាន ១៧២ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូច

សំដែងតទៅនេះ។ ប្រាជ្ញាជីវិត ២ សង្ឃទិសេស ៧ និស្សតិយៈ ១៨

តាថាសង្កណិកំ អន្តិយាវនិក្ខេបមាទិ

សមសត្តតិ ខុទ្ទកាយា

បញ្ចសត្តតិ សេត្តិយា

សតំ សត្តតិ ចត្តារិ ចិមេ ហោត្តំ ខុទ្ទកំ សមសត្តតាយា

[១១២] អដ្ឋេវ ចារាជិកាយេ

ទ្វារសនា តាលោវត្តសម្មបមា

បណ្ណាបលាសោ បុត្តសិលា

សីសច្ឆិទ្ធោរ^(១) សោ នរោ

តាលោវ មត្តកច្ឆិទ្ធោ

អវិរុទ្ធិ កវន្តំ តេ ។

[១១៣] តេវិសិ^(២) សច្ឆិទិសេសា

ទ្វេ អនិយតា ទ្វេចត្តាទ្ធិស និស្សត្តិយា

អដ្ឋាសីតិសតំ ចាចិត្តិយា

ឡាទស ចាជិទេសនិយា

បញ្ចសត្តតិ សេត្តិយា

---

១ ម. សីសច្ឆិទ្ធោ ច ។ ២ ម. តេវិសិ ។

តាហិសង្កណិកៈ សេចក្តីឧបមាវៃបារាជិក ៧ ផាងើម

ខុទ្ទកៈ ៧០ គត៌ សេត្តិយៈ ៧៥ ដែលបុគ្គលទាំងពីរពួក

ត្រូវសិក្សាស្មើភាគគ្នា ។

[១១៤] បុគ្គល គឺ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីទាំងឡាយណា ត្រូវអាបត្តិ

បារាជិកទាំង ៨ ហើយ បុគ្គលទាំងនោះ ជាអ្នកមានកិត្តិសព្ទ

ពាក្រក៏ មិនបានលូតលាស់ចំរើនឡើយទេ ជននោះទុបមាដូច

ដើមត្នោតដែលគេគាស់រំលើង ដូចស្លឹកឈើទុំ (ដែលជ្រះ

ចាកទង) ដូចថ្មតាន់ (ដែលបែកជាចំប្តីគ្នា) ដូចមនុស្ស

កំបុតក្សាល ដូចដើមត្នោតកំបុតក ។

[១១៥] សន្សំទិសេស ២៣ អនិយត ២ និស្សត្តិយៈ

២២ បាចិត្តិយៈ ១៨៨ បារិទេសនីយៈ ១២ សេត្តិយៈ ៧៥

និយមន័យ បរិវារ

តីហិ សមថេហិ បុត្តនិ

សម្មទា វ បតិញ្ញាយ

តិណាវត្តារកេន ច ។

[១១៦] ទ្វេ ឧបោសថា ទ្វេ បរិវារណា

ចត្តារិ កម្មានិ ជិនេន ទេសិតា

បញ្ចវ ឧទ្ទេសា ចត្តារេ កវនិ អនញ្ញាថា

អាបត្តិក្ខត្តា ច កវនិ សត្ត ។

[១១៧] អធិករណានិ ចត្តារិ

សត្តហិ សមថេហិ សម្មនិ

ទ្វីហិ ចត្តហិ តីហិ

កិច្ចំ ឃកេន សម្មតិ ។

[១១៨] ចារាជិកនិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកមំ ។

ចុតោបរទ្ធោ កដោ ច

សទ្ធិម្មេហិ និរត្តតោ

សំវាសោថិ ច ឧហិ នត្តិ

គេនេតំ តតិ វចិតិ ។

នៃយបិដក បរិវារៈ

រម្ងាប់ដោយសម័យៈ ៣ យ៉ាង គឺ សម្បទាវិទ្យា ១ បដិញ្ញាត-
ករណៈ ១ គិណវត្តារកៈ ១ ។

[១១៦] ទេស្តសម័យ ២ យ៉ាង បរាណមាន ២ យ៉ាង
សង្ឃកម្មមាន ២ យ៉ាង ដែលព្រះជិនស្រីទ្រង់សំដែងទុកមក
ទេស្ត (របស់ភិក្ខុ) មាន ៥ ទេស្ត (របស់ភិក្ខុនី) មាន ៤
មិនមានក្រៅពីនេះទៅទៀតទេ ឯកងនៃកបត្តិមាន ៧ ។

[១១៧] ធម្មិករណ៍ ២ យ៉ាង រម្ងាប់ដោយសម័យៈ៧ គឺរម្ងាប់
ដោយសម័យៈ ២ ខ្លះ ២ ខ្លះ ៣ ខ្លះ ឯកិច្ចធម្មិករណ៍ រម្ងាប់
ដោយសម័យៈ ១ ។

[១១៨] សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា បារាជិក ចូរ
អ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែង តទៅនេះ ។ បុគ្គល
ដែលឃ្នាគុសភ្នាតបុគ្គ ចាកព្រះសង្ឃទាំងឡាយហើយ
សំវាសមិនមានក្នុងបុគ្គលនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ
សិក្ខាបទនេះ គេថាគតហៅថា បារាជិក ។

តាវិសង្កណីកំ សង្កទិសេសាបត្តិអាទយោ

(១១៧) សង្កទិសេសោតិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកុដំ ។

សង្កេតំ ទេតិ បរិវាសំ

មូលាយ បដិកស្សតិ

មាណត្តំ ទេតិ អត្តោតិ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

(១២០) អនិយតោតិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកុដំ ។

អនិយតោ ន និយតោ

អនេកំសិកតំ បទំ

តណ្ហាមញ្ញាតំ មាណំ

អនិយតោតិ បវុច្ចតិ ។

(១២១) ឥន្ទ្រច្ចយត្តិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកុដំ ។

ឯកស្សំ មូលេ យោ ទេសេតិ

តាមសង្គណ៍កៈ អាបត្តិមានអាបត្តិសង្ឃទិសេសជាដើម

(១១៧) សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា សង្ឃទិ-
សេស ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅ
នេះ ។ សង្ឃឲ្យបរិវាសទាញមក ដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ឲ្យមានត្ថ
ឲ្យអញ្ញាន ព្រោះហេតុនោះ សិក្ខាបទនេះ គេថាគតហៅថា
សង្ឃទិសេស ។

(១២០) សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា អនិយត
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ពាក្យ
ថា អនិយត បានសេចក្តីថា មិនទៀង មានចំណែកមិនតែមួយ
ទេ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៣ យ៉ាង (វិន័យធរកប្បវិកាតតាម)
អាបត្តិណាមួយ ដែលគេថាគតហៅថា អនិយត ។

(១២១) សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា ថុល្ល-
ថ្វយ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅ
នេះ ។ ភិក្ខុណាសំដែង (អាបត្តិ) ក្នុងទីដីនៃភិក្ខុមួយរូប

វិនយបិដក បរិវារោ

យោ ច តំ បដិក្កុណ្ណាតិ
អច្ចយោ តេន សមោ នត្តិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ឆតិ ។

[១២២] និស្សក្កិយន្តិ យំ វុត្តិ
តំ សុណោហំ យពាក្ខំ ។

សន្និមជ្ឈេ កណាមជ្ឈេ
ឯកកស្មេវ ឯកតោ
និស្សន្តិត្វា យំ នេសេតិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ឆតិ ។

[១២៣] ទាចិត្តិយន្តិ យំ វុត្តិ
តំ សុណោហំ យពាក្ខំ ។

ទាតេតិ កុសលំ ធម្មំ
អរិយមត្តំ អចរជ្ឈិតំ
ចិត្តសមោហានដ្ឋានំ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ឆតិ ។

[១២៤] ទាជនេសនិយន្តិ យំ វុត្តិ
តំ សុណោហំ យពាក្ខំ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

ប្តីក៏កណ្តាទទួល អាបត្តិនោះ ទោស (របស់ក៏កអ្នកទទួល) មិន
មែនមានដូចជាក៏កអ្នកសំដែងនោះឡើយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ
សិក្ខាបទនេះ ទើបតថាគតហៅថា ថ្មល្អច្នៃ ។

[១២២] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា និស្សគ្គិយៈ
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ក៏ក
លះបង់ (វត្តណាមួយ) ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ប្តីកណ្តាល
គណៈ ពុំនោះសាតចំពោះបុគ្គលមួយរូប ក្នុងទីជាមួយគ្នា រួច
ហើយទើបសំដែងអាបត្តិចេញ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទ
នេះតថាគតហៅថា និស្សគ្គិយៈ ។

[១២៣] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា បាចិគ្គិយៈ
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ សិក្ខា
បទណា ញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យធ្លាក់ចុះ ប្រទូស្តចំពោះអរិយមគ្គ
ជាហេតុធ្វើចិត្តឲ្យវិន្ទ័ន ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ
តថាគតហៅថា បាចិគ្គិយៈ ។

[១២៤] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា ទុដិទេស-
នីយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

ជាហិសង្កណំ ការយ្ហុយនីទេសនីយាបត្តិ

ភិក្ខុ អញ្ញាតតោ សន្តោ

កិច្ចា លទ្ធាយ កោជនំ

សាមំ តហេត្វា ភុញ្ញេយ្យ

ការយ្ហុនី បវចនំ ។

និមន្តនាស្ស ភុញ្ញេតោ

ធនាយ វេសាសតិ តត្ថ ភិក្ខុនី

អនិវេត្វា តហិ ភុញ្ញេ

ការយ្ហុនី បវចនំ ។

សទ្ធាចិត្តំ កុរំ តន្ធា

អប្បកោតំ អនាឡិយំ

អតិលាទោ តហិ ភុញ្ញេ

ការយ្ហុនី បវចនំ ។

យោ ច អរញ្ញោ វិហារនោ

សាសន្តោ សកយានកេ

អវិនិតំ តហិ ភុញ្ញេ

ការយ្ហុនី បវចនំ ។

ភិក្ខុនី អញ្ញាតតោ សន្តោ

ជាហិសង្កណៈ អាបត្តិធានីទេសនីយៈជាតារយៈ

ភិក្ខុមិនមែនជាញាតិទទួលភោជនខ្លួនឯង (អតីដៃភិក្ខុនី) ដែល
រកបានដោយកម្រ ហើយបរិភោគ សិក្ខាបទនេះ គឺថាគតហៅថា
តារយៈ (ប្រាជ្ញទេសនីយៈ)។ ភិក្ខុកំពុងឆាន់ក្នុងទីដែលគេមិន
បើមានភិក្ខុនីបង្កាប់គេឲ្យចាត់ចែង (ភោជន) តាមសេចក្តី
ពេញចិត្ត (ខ្លួន) ក្នុងទីនោះ ហើយភិក្ខុមិនហាមឃាត់ ចេះតែ
ឆាន់ក្នុងទីនោះ សិក្ខាបទនេះ គឺថាគតហៅថា តារយៈ ។
ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺ នៅកាន់ត្រកូលដែលមានចិត្តស្ទា តែមាន
ភោគភិច ដែលគេមិនមានសេចក្តីខ្លួនខ្លាយ ហើយបរិភោគ
ក្នុងផ្ទះនៃត្រកូលនោះ សិក្ខាបទនេះ គឺថាគតហៅថា តារយៈ។
បើភិក្ខុ (មិនមានជម្ងឺ) នៅក្នុងព្រៃ ដែលប្រកបដោយរន្ធិស
ប្រកបដោយភ័យ (ទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ) ដែល
គេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ហើយបរិភោគក្នុងទីនោះ សិក្ខា-
បទនេះ គឺថាគតហៅថា តារយៈ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ទៅ

វិនយបិដក បរិវារ

យំ បរេសំ មមាយិតំ

សច្ចំ តេនំ មទ្ធ ជាណិតំ

មច្ចុម៌សំ អនោច ធីរំ ទដិ

សយំ វិញ្ញាបេយ្យ ភិក្ខុនិ

ការយបត្តា សុតតស្ស សាសនេ ។

[១២៥] ទុក្ខដន្តិ យំ វិតំ

តំ សុណោហិ យថាកមំ ។

អបរទ្ធិ វិទុញ្ច

ខលិតំ យញ្ច ទុក្ខដំ

យំ មទ្ធស្សោ ករេ ចាបំ

អាវំ វំ យទិ វំ រហោ

ទុក្ខដន្តិ បវេទន្តិ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៦] ទុក្ខាសិតន្តិ យំ វិតំ

តំ សុណោហិ យថាកមំ ។

ទុក្ខាសិតំ ទុក្ខភដ្ឋំ

សន្តិលវដ្ឋញ្ច យំ បទំ

និយមន័យ បរិវារៈ

សូមវត្ថុដែលពួកដទៃទៀត តែងរាប់អានថាជាបរិវារព្យា ទោះ
ជាទឹកដោះថ្នាំក្តី ប្រេងក្តី ទឹកយ៉ក់ក្តី ទឹកអំពៅក្តី ត្រីសាច់ក្តី
ទឹកដោះស្រស់ ឬទឹកដោះជូរក្តី ដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនី (នោះ)
ដល់ហើយនូវសេចក្តីគិះដៀល ក្នុងសាសនាព្រះសុតត គឺ
ត្រូវបាដិទេសន័យៈ ។

[១២៥] សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា ទុក្ខដ
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ អំពើ
ពាក្រកំណា ទោះខុសក្តី ធ្លាំងក្តី ក្លាំងភ្នែកក្តី មនុស្សធ្វើ
អំពើបាបណាមួយ ទោះក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ក្នុងទីកំហុំមុខក្តី
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយតែងហៅថា អំពើពាក្រកំ ព្រោះហេតុ
ដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ គេថាគតហៅថា ទុក្ខដ ។

[១២៦] សិក្ខាបទណា ដែលគេថាគតហៅថា ទុក្ខសិត
ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បទ
ណាដែលបុគ្គលពោលពាក្រកំក្តី ក្លាំងភ្នែកក្តី សៅហ្មងក្តី

តាហិសង្កណិកំ សេក្ខិយសិក្ខាបទំ

យញ្ច វិញ្ញា ករហន្តិ
២

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៧] សេក្ខិយន្តិ យំ វត្ថុ

តំ សុណោហិ យថាកមំ ។

សេក្ខុស្សំ សិក្ខុមាណស្សំ

ឧជ្ជមត្តានុសារិយោ

អាទិ ចេតំ ចរណញ្ច

មុជំ សញ្ញមសំវិកោ

សិក្ខា ឯតានិសា ធម្មតិ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

ធម្មមតិវស្សតិ

វិវដំ ធាតវស្សតិ

តស្មា ធម្មំ វិវិវេថ

ឯវុច្ចំ ធាតវស្សតិ ។

តតិ មិកានំ ចវដំ

ធាតុលក្ខណៈ សេចក្តីយសក្ខីបទ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយតែងតែជឿលទ្ធផល (ចាំបាច់) ណា
មួយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ គឺថាគតហៅថា
ទុក្ខសត ។

[១២៧] សិក្ខាបទណា ដែលគេហៅថា សេក្ខិយៈ
ចរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ការ
ប្រព្រឹត្តិជាដើមនោះក៏ សេចក្តីសង្រួមប្រយ័ត្នមុខមាត់ក្តី
រមែងជារបស់បុគ្គល ដែលសិក្សាហើយ ដែលកំពុងសិក្សា
កំពុងប្រព្រឹត្តតាមលំដាប់ផ្លូវត្រង់ តែការសិក្សាប្រាកដដូច្នោះ
មិនមាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនេះ គឺថាគតហៅថា
សេក្ខិយៈ ។ ភិក្ខុដែលបិទបាំង (មូលាបត្តិ) ទុក នឹង
ត្រឡប់ត្រូវអាបត្តិថ្មីទៀត ភិក្ខុដែលបើក (ប្រាប់មូលាបត្តិ)
នឹងមិនត្រូវអាបត្តិថ្មីទៀតឡើយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ គួរ
បើកនូវមូលាបត្តិដែលខ្លួនបិទបាំងទុក ធ្វើយ៉ាងនេះទើបបាន
មិនត្រូវអាបត្តិថ្មីនោះទៀត ។ ព្រៃដំណើរបស់ពួកម្រឹត

វិទយបិដកេ បរិវារេ

អារិកោ សោ បត្តិ ធី តតិ

វិកោ តតិ ធី មា ធី

ធី មា ធី អរហតោ តតិ តិ ។

ពាបិសង្កណិកំ និទ្ទិកំ ។

វស្សុ ធី

(១២៨) សត្តន្តទេសុ បញ្ញត្តិ

វិបត្តិ បតុរោបិ ច

កិក្ខុ ធី កិក្ខុ ធី ធី ធី

សាណារណា អសាណារណា

សាស ធី អនុគុហាយ

យ ថា សង្កណិកំ និទ្ទិកំ ។

និយមបិដក បរិវារៈ

ពាក្យសជាដំណើររបស់ពួកបក្សី សេចក្តីវិនាសជាដំណើររបស់
សង្ឃតិចមិទាំងឡាយ ព្រះនិព្វានជាដំណើររបស់ព្រះអរហន្ត ។

ចប់ តថាសង្គណិកៈ (តថាធូកឆ្ងាស័ត្តា) ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃតថាសង្គណិកៈនោះដូច្នោះ

(១២៨) សំដែងអំពីសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ដែលទ្រង់បញ្ជាក់ក្នុង
ញាណកុរុ

នគរទាំងប្រាំពីរ ១ សំដែងអំពីវិបត្តិ ២ យ៉ាង របស់ភិក្ខុនឹង

ភិក្ខុនី ១ សំដែងអំពីសិទ្ធិបទជាសាធារណៈនឹងអសាធារណៈ

របស់ពួកភិក្ខុនឹងភិក្ខុនី ១ តថាសង្គណិកៈ (តថាធូកឆ្ងាស័ត្តា)

នេះ លោកសំដែង ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះសាសនា ។

អធិករណ៍ពោទី

(១២៧) ចត្តារិ អធិករណាធំ វិវាទាធិករណំ អនុវា-
ទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ។ ឥមាធំ
ចត្តារិ អធិករណាធំ ។ ឥមេសំ ចតុជ្ជំ អធិករណាធំ
កតិ ឧក្កោជា ។ ឥមេសំ ចតុជ្ជំ អធិករណាធំ ទស
ឧក្កោជា វិវាទាធិករណាស្ស ទ្វេ ឧក្កោជា អនុវាទា-
ធិករណាស្ស ចត្តារោ ឧក្កោជា អាបត្តាធិករណាស្ស
តយោ ឧក្កោជា កិច្ចាធិករណាស្ស ឯកោ ឧក្កោជា ។
ឥមេសំ ចតុជ្ជំ អធិករណាធំ ឥមេ ទស ឧក្កោជា ។
វិវាទាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោជេតិ
អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោជេតិ
អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោជេតិ
កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោជេតិ ។
វិវាទាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ ទ្វេ សមថេ ឧក្កោជេតិ
អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ ចត្តារោ សមថេ ឧក្កោ-
ជេតិ អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ តយោ សមថេ
ឧក្កោជេតិ កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោជេន្តោ ឯកំ សមថេ
ឧក្កោជេតិ ។

អធិករណ៍ភោទ

(១២៧) អធិករណ៍មាន ៤ យ៉ាង គឺ វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវត្តាធិ-
ករណ៍ ១ អាចត្តាធិករណ៍ ១ ភិច្ចាធិករណ៍ ១ ។ នេះហៅថា អធិករណ៍
៤ យ៉ាង ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ គឺហាមឃាត់
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ ១០ យ៉ាង គឺ
វិវាទាធិករណ៍ មានការសើរើ ៤ យ៉ាង អនុវត្តាធិករណ៍ មានការសើរើ ៤
យ៉ាង អាចត្តាធិករណ៍ មានការសើរើ ៣ យ៉ាង ភិច្ចាធិករណ៍ មានការ
សើរើ ៣ ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើទាំង ១០ នេះ
ឯង ។ កាលបើសើរើវិវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្របប៉ុន្មាន កាល
បើសើរើអនុវត្តាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្របប៉ុន្មាន កាលបើសើរើ
អាចត្តាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្របប៉ុន្មាន កាលបើសើរើភិច្ចាធិករណ៍
តែងសើរើនូវសម្របប៉ុន្មាន ។ កាលបើសើរើវិវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវ
សម្រប ៤ យ៉ាង កាលបើសើរើអនុវត្តាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្រប ៤
យ៉ាង កាលបើសើរើអាចត្តាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្រប ៣ យ៉ាង កាល
បើសើរើភិច្ចាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសម្រប ៣ យ៉ាង ។

និយមន័យ បរិវារ

(១៣០) កតិ ឧក្កោដា កតិហា កាវេហិ ឧក្កោដនំ
បសវតិ កតិហធម្មេហិ សមម្ពាគតោ បុត្តលោ អធិករណំ
ឧក្កោដេតិ កតិ បុត្តលោ អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តិ
អាបជ្ជន្តិ ។ ទ្វាទស ឧក្កោដា ទសហា កាវេហិ ឧក្កោ-
ដនំ បសវតិ ចត្វហធម្មេហិ សមម្ពាគតោ បុត្តលោ អធិករ-
ណំ ឧក្កោដេតិ ចត្វារោ បុត្តលោ អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា
អាបត្តិ អាបជ្ជន្តិ ។ កតថេ ទ្វាទស ឧក្កោដា ។ អកតិ
កម្មំ ទុក្ខំ ដំ កម្មំ បុណ កាតតំ កម្មំ អធិហតំ ទុក្ខំ ហតំ
បុណ ទំ ហតំ កតំ អវិទំ ចិតំ ទុវិទំ ចិតំ បុណ វិទំ ចិតតំ អវុ-
បសន្តំ ទុវុបសន្តំ បុណ វុបសថេ កតតំ វិថេ ទ្វាទស
ឧក្កោដា ។ កតថេហិ ទសហា កាវេហិ ឧក្កោដនំ

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

(១៣០) ការសើរើមានប៉ុន្មាន ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ
ប៉ុន្មាន បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបសើរើអធិករណ៍បាន
បុគ្គលប៉ុន្មានពួក កាលសើរើអធិករណ៍ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ។
ការសើរើមាន ១២ យ៉ាង ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ ១០ យ៉ាង
បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបសើរើនូវអធិករណ៍បាន បុគ្គល ៤ ពួក
កាលសើរើអធិករណ៍ទៅហើយ តែងត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯងវិញ) ។ ការ
សើរើទាំង១២ នោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ការសើរើទាំង១២នោះ គឺ កម្មដែល
សង្ឃមិនទាន់ធ្វើ ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវ
ធ្វើជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់សម្រេច ១ កម្មដែលសង្ឃ
សម្រេចហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវសម្រេចជាថ្មីទៀត ១
កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យ ១ កម្មដែលសង្ឃវិនិច្ឆ័យហើយ មិនត្រឹម
ត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់បាន
រម្ងាប់ ១ កម្មដែលសង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវ
រម្ងាប់ជាថ្មីទៀត^(១) ។ ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ ១០ (នោះ)

---

១ ការសើរើ ទី ១-២-៣ បានចំពោះតែអនុភិក្ខុវិទ្យា ទី ៤-៥-៦ បានចំពោះតែវិក័តា-
ធិករណ៍ ទី ៧-៨-៩ បានចំពោះតែអាបត្តាធិករណ៍ ទី ១០-១១-១២ បានចំពោះតែកិច្ចា-
ធិករណ៍ ។ ម្យ៉ាងទៀត ការសើរើទាំង ១២ (នេះ) លោកពោលថាបានចំពោះតែអធិករ-
ណ៍មួយ ៗ ក៏បាន ។ អន្តិកថា ។

អធិការណ៍ពេទ្យ ទស ឧក្រោជនិព្វយសវនាទយោ

បសវន៍ ។ តត្ថ ជាតកំ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ តត្ថ ជាតកំ
 វ្រុបសន្តំ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ អន្តរាមត្តេ អធិការណ៍
 ឧក្រោជេតិ អន្តរាមត្តេ វ្រុបសន្តំ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ
 តត្ថ តតំ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ តត្ថ តតំ វ្រុបសន្តំ អធិ-
 ការណ៍ ឧក្រោជេតិ សតិវិនយំ ឧក្រោជេតិ អម្ពុឡ្យវិនយំ
 ឧក្រោជេតិ តស្ស្សនាបិយសិកំ ឧក្រោជេតិ តិលាវត្តារកំ
 ឧក្រោជេតិ ។ ឥមេហិ ទស ហា ការេហិ ឧក្រោជេនំ បសវ-
 ន៍ ។ កតមេហិ ចត្តហន្តេហិ សមម្ពាតតោ បុត្តលោ អ-
 ធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ ។ ធម្មាតតិ តច្ឆន្តោ អធិការណ៍
 ឧក្រោជេតិ ទោសាតតិ ។ បេ ។ មោហាតតិ កយាតតិ
 តច្ឆន្តោ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ ។ ឥមេហិ ចត្តហន្តេហិ
 សមម្ពាតតោ បុត្តលោ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ ។ ក-
 តមេ ចត្តារោ បុត្តលោ អធិការណ៍ ឧក្រោជេតិ អា-
 បត្តិ អាបន្តន្តំ ។ តទហ វ្រុបសម្បន្តោ ឧក្រោជេតិ ឧក្រោ-
 ជេនកំ ពាចិត្តិយំ អាតន្តុកោ ឧក្រោជេតិ ឧក្រោជេនកំ
 ពាចិត្តិយំ ការកោ ឧក្រោជេតិ ឧក្រោជេនកំ ពាចិត្តិយំ

អធិករណពោទ ការធាននូវការសើវី ១០ យ៉ាងជាដើម

ដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុសើវីនូវអធិករណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ១ សើវីនូវ
អធិករណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ហើយរម្ងាប់ទៅវិញ ១ សើវីនូវអធិករណ៍
ក្នុងទីពាក់កណ្តាលផ្លូវ ១ សើវីនូវអធិករណ៍ដែលស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក្នុងទី
ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ១ សើវីនូវអធិករណ៍ដែលដល់ហើយក្នុងទីនោះ ១ សើវី
នូវអធិករណ៍ដែលដល់ក្នុងទីនោះ ហើយស្ងប់រម្ងាប់ ១ សើវីនូវសតិវិន័យ ១
សើវីនូវអម្បវ្យាវិន័យ ១ សើវីនូវតស្សៈប្រាបយសិកា ១ សើវីនូវវិភិណ-
វត្តារកៈ ១ ។ ភិក្ខុបាននូវការសើវី ដោយអាការ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។
បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ទើបសើវីនូវអធិករណ៍ ។
បុគ្គលលុះឆន្ទាគតិ ១ ទើបសើវីនូវអធិករណ៍ លុះទោសាគតិ ១ ។ បេ ។
លុះមោហាគតិ ១ លុះភយាគតិ ១ ទើបសើវីនូវអធិករណ៍ ។ បុគ្គល
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ប្រការនេះឯង ទើបសើវីនូវអធិករណ៍ ។ បុគ្គល
៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ កាលបើសើវីនូវអធិករណ៍ តែងត្រូវអាបត្តិ(ខ្លួនឯង
វិញ) ។ បុគ្គលទើបនឹងបានទេសម្បវាគ្គនីមួយៗនោះ សើវី ត្រូវទុក្ខាជនក-
បាចិត្តិយៈ ១ បុគ្គលដែលទើបមកថ្មីសើវីត្រូវទុក្ខាជនកបាចិត្តិយៈ ១ បុគ្គល
ជាអ្នកធ្វើការ (រម្ងាប់អធិករណ៍នោះៗ) សើវី ត្រូវទុក្ខាជនកបាចិត្តិយៈ ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ធនុនាយកោ ឧក្កោជេតិ ឧក្កោជនកំ ចាចិស្តិយំ ។
ឥមេ ចត្តារោ បុត្តលា អធិករលា ឧក្កោជេត្តា អាបត្ត
អាបជ្ជិដ្ឋំ ។

(១១០) វិវាទាធិករលា កំធនាធំ កំសមុទយំ
កំជាតិកំ កំបកវំ កំសម្បារំ កំសម្បដ្ឋានំ ។ អនុ
វិវាទាធិករលា កំធនាធំ កំសមុទយំ កំជាតិកំ កំ-
បកវំ កំសម្បារំ កំសម្បដ្ឋានំ ។ អាបត្តាធិករលា កំ-
ធនាធំ កំសមុទយំ កំជាតិកំ កំបកវំ កំសម្បារំ
កំសម្បដ្ឋានំ ។ កំហ្វាធិករលា កំធនាធំ កំសមុទ-
យំ កំ តិកំ កំបកវំ កំសម្បារំ កំសម្បដ្ឋានំ ។ វិ-
វាទាធិករលា វិវាទធនាធំ វិវាទសមុទយំ វិវាទជាតិកំ
វិវាទបកវំ វិវាទសម្បារំ វិវាទសម្បដ្ឋានំ ។ អនុវិវាទាធិករ-
លា អនុវិវាទធនាធំ អនុវិវាទសមុទយំ អនុវិវាទជាតិកំ
អនុវិវាទបកវំ អនុវិវាទសម្បារំ អនុវិវាទសម្បដ្ឋានំ ។ អា-

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

បុគ្គលអ្នកឲ្យធនៈ សេរី ត្រូវទុក្ខាជនក្រោចភ្នែកយៈ ១ ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួក
នេះ កាលបើសេរីអធិការណ៍ តែងត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯងវិញ) ។

(១៣១) វិវាទាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មាន
អ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជាអង្គ
មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ អនុវាទាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល
មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជា
អង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ អាបត្តិធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យ
នូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន
មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ កិច្ចាធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រ-
គល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជា
ដៃន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ វិវាទាធិការណ៍ មានសេចក្តី
ទាស់ទែងជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានសេចក្តីទាស់ទែងជាហេតុឲ្យ
កើតឡើង មានសេចក្តីទាស់ទែងជាកំណើត មានសេចក្តីទាស់ទែងជាដៃន
មានសេចក្តីទាស់ទែងជាអង្គ មានសេចក្តីទាស់ទែងជាសម្ព័ន្ធ ។ អនុ-
វាទាធិការណ៍ មានការចោទជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានការចោទជា
ហេតុឲ្យកើតឡើង មានការចោទជាកំណើត មានការចោទជាដៃន មាន
ការចោទជាអង្គ មានការចោទជាសម្ព័ន្ធ ។ អាបត្តិធិការណ៍ មានអាបត្តិ

អធិករណពេទ័ កិច្ចាធិករណទ័កំ

បន្តាធិករណំ អាបន្តនិទានំ អាបន្តសម្មទយំ អាបន្ត-
ជាតិកំ អាបន្តប្បករំ អាបន្តសម្ពាវំ អាបន្តសម្មដ្ឋានំ ។
កិច្ចាធិករណំ កិច្ចនិទានំ កិច្ចសម្មទយំ កិច្ចជាតិកំ
កិច្ចប្បករំ កិច្ចសម្ពាវំ កិច្ចសម្មដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ
កីនិទានំ កីសម្មទយំ កីជាតិកំ កីបករំ កីសម្ពាវំ
កីសម្មដ្ឋានំ ។ អនុវិវាទាធិករណំ ។ បេ ។ អាបន្តាធិ-
ករណំ កិច្ចាធិករណំ កីនិទានំ កីសម្មទយំ កីជា-
តិកំ កីបករំ កីសម្ពាវំ កីសម្មដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ
ហេតុនិទានំ ហេតុសម្មទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បករំ
ហេតុសម្ពាវំ ហេតុសម្មដ្ឋានំ ។ អនុវិវាទាធិករណំ ។ បេ ។
អាបន្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ហេតុនិទានំ ហេតុ-
សម្មទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បករំ ហេតុសម្ពាវំ ហេ-
តុសម្មដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ កីនិទានំ កីសម្មទយំ

អធិការណ៍ ១ អធិការណ៍មានពិរុទ្ធិការណ៍ជាដើម

ជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យដូរផល មានអាបត្តិជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអាបត្តិ
ជាកំណើត មានអាបត្តិជាដៃន មានអាបត្តិជាអង្គ មានអាបត្តិជាស-
ម្ពុជាន ។ កិច្ចាធិការណ៍ មានកិច្ចដែលសង្ស័យត្រូវធ្វើជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យដូរ
ផល មានកិច្ចដែលសង្ស័យត្រូវធ្វើជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានកិច្ចដែលសង្ស័យ
ត្រូវធ្វើជាកំណើត មានកិច្ចដែលសង្ស័យត្រូវធ្វើជាដៃន មានកិច្ចដែលសង្ស័យ
ត្រូវធ្វើជាអង្គ មានកិច្ចដែលសង្ស័យត្រូវធ្វើជាសម្ពុជាន ។ វិវាទធិការណ៍
មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យដូរផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជា
កំណើត មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ពុជាន ។ អនុវាទធិ-
ការណ៍ ។ បេ។ អាបត្តិធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ មានអ្វីជា គ្រឿងប្រគល់
ឲ្យដូរផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន
មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ពុជាន ។ វិវាទធិការណ៍ មានហេតុជាគ្រឿង
ប្រគល់ឲ្យដូរផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត
មានហេតុជាដៃន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសម្ពុជាន ។ អនុវាទ-
ធិការណ៍ ។ បេ។ អាបត្តិធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ មានហេតុជាគ្រឿង
ប្រគល់ឲ្យដូរផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត
មានហេតុជាដៃន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសម្ពុជាន ។ វិវា-
ទធិការណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យដូរផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង

វិទ្យាបិដក បរិវារ

ក៏ជាតិកំ ក៏បករំ ក៏សម្បារំ ក៏សម្បជ្ជានំ ។ អនុវា-
នាជិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តាជិករណំ កិច្ចាជិករណំ
ក៏និទានំ ក៏សម្បទយំ ក៏ជាតិកំ ក៏បករំ ក៏សម្បារំ
ក៏សម្បជ្ជានំ ។ វិវាទាជិករណំ បច្ចយនិទានំ បច្ចយ-
សម្បទយំ បច្ចយជាតិកំ បច្ចយប្បករំ បច្ចយសម្បារំ
បច្ចយសម្បជ្ជានំ ។ អនុវាទាជិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តា-
ជិករណំ កិច្ចាជិករណំ បច្ចយនិទានំ បច្ចយសម្បទយំ
បច្ចយជាតិកំ បច្ចយប្បករំ បច្ចយសម្បារំ បច្ចយ-
សម្បជ្ជានំ ។

(១៣២) ចតុន្នំ អជិករណានំ កតិ ម្យលានិ កតិ
សម្បជ្ជានា ។ ចតុន្នំ អជិករណានំ តេត្តិស ម្យលានិ តេ-
ត្តិស សម្បជ្ជានា ។ ចតុន្នំ អជិករណានំ កតមានិ
តេត្តិស ម្យលានិ ។ វិវាទាជិករណាស្ស ទ្វាទស ម្យលានិ
អនុវាទាជិករណាស្ស ចុទ្ធស ម្យលានិ អាបត្តាជិករណា-
ស្ស ធិ ម្យលានិ កិច្ចាជិករណាស្ស ឯកំ ម្យលំ សង្កេ ។
ចតុន្នំ អជិករណានំ តមានិ តេត្តិស ម្យលានិ ។
ចតុន្នំ អជិករណានំ កតមេ តេត្តិស សម្បជ្ជានា ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជាក្នុង មានអ្វីជាសម្បជាន ។
អនុវត្តាធិការណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ មានអ្វីជា
គ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត
មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជាក្នុង មានអ្វីជាសម្បជាន ។ វិវាទាធិការណ៍ មាន
បច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង មាន
បច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដៃន មានបច្ច័យជាក្នុង មានបច្ច័យជា
សម្បជាន ។ អនុវត្តាធិការណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍
មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង
មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដៃន មានបច្ច័យជាក្នុង មានបច្ច័យ
ជាសម្បជាន ។

(១៣២) អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូលប្តីនាន មានសម្បជានប្តីនាន ។
អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ មានសម្បជាន ៣៣ ។ អធិការណ៍
៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ ដូចម្តេច ។ វិវាទាធិការណ៍ មានមូល ១២ អនុវត្ត-
ាធិការណ៍ មានមូល ១២ អាបត្តាធិការណ៍ មានមូល ៦ កិច្ចាធិការណ៍
មានមូល ១ គឺ សង្ស័យ ។ អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ (ដូចរាងចក)
នេះឯង ។ អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង មានសម្បជាន ៣៣ ដូចម្តេចខ្លះ ។

អធិការណ៍ពេទ្យ វិវាទាធិការណ៍ស្ស អាបត្តិភាពបត្តិ

វិវាទាធិការណ៍ស្ស អប្បាស គេទិករវត្តនៃ សម្មដ្ឋា-
នា អនុវិវាទាធិការណ៍ស្ស ចតុស្ស័យ វិបត្តិយោ សម្មដ្ឋា-
នា អាបត្តិធិការណ៍ស្ស សត្ត អាបត្តិក្ខត្តា សម្មដ្ឋានា
កត្តាធិការណ៍ស្ស ចត្តាវិក្ខម្មនៃ សម្មដ្ឋានា ។ ចតុស្ស័
អធិការណ៍នៃ ឥមេ តេត្តិស សម្មដ្ឋានា ។

[១៣៣] វិវាទាធិការណ៍ អាបត្តិភាពបត្តិ ។ វិវាទា-
ធិការណ៍ នៃ អាបត្តិ ។ ក៏ បន្ត វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចុ-
យោ អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យនៃ ។ អាម វិវាទាធិការណ៍ប្ប-
ច្ចុយោ អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យ ។ វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចុយោ
កតិ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋេនៃ ។ វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចុយោ
ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋេនៃ ឧបសម្បជ្ជំ ឱមសតិ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស អនុបសម្បជ្ជំ ឱមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចុយោ ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ
អាបដ្ឋេនៃ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុស្ស័យ វិបត្តិនៃ កតិវិបត្តិ-
យោ ភជ្ជនៃ ចតុស្ស័យ អធិការណ៍នៃ កតមំ អធិការណ៍
សត្តនៃ អាបត្តិក្ខត្តានៃ កតិហិ អាបត្តិក្ខត្តេហិ សត្តហិ-

អធិករណពេទ អាបត្តិនិងអនាបត្តិនៃវិវាទធិករណ៍

វិវាទធិករណ៍ មានភិទករវត្ថុទាំង ១៨ ជាសម្បជាន អនុវាទធិករណ៍
មានវិបត្តិទាំង ៤ ជាសម្បជាន រាបត្តាធិករណ៍ មានកងនៃអាបត្តិទាំង ៧
ជាសម្បជាន កិច្ចាធិករណ៍ មានកម្មទាំង ៤ ជាសម្បជាន ។ អធិករណ៍ ៤
យ៉ាង មានសម្បជាន ៣៣ (ដូចរាប់មក) នេះឯង ។

(១៣៣) សួរថា វិវាទធិករណ៍ជាអាបត្តិឬអនាបត្តិ ។ ឆ្លើយ
ថា វិវាទធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យ
នៃវិវាទធិករណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទធិ-
ករណ៍ក៏មានដែរ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទធិករ-
ណ៍ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៤ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទធិករណ៍ (ភិក្ខុ)
ដេរព្រះទេចឧបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ដេរព្រះទេចអនុបសម្បទ្ធ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ១ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៤ យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទ-
ធិករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះរួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន
បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) ចាត់ជាអធិករណ៍ណា បណ្តា
កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសម្រែងដោយកងនៃអាបត្តិ

វិនយបិដកេ បរិវាពេ

តា ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ កតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ ស-
 ម្មដ្ឋហន្តំ កតិហិ អធិការណេហិ កតិស្ស ហិទេស្ស ក-
 តិហិ សមថេហិ សម្មន្តំ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តិ-
 ឯកំ វិបត្តិ កជន្តំ អាចារិបត្តិ ចតុន្នំ អធិការណានំ
 អាបត្តាធិការណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្ធិហិ អាបត្តិ-
 ក្ខន្ធម្មហិ សម្ព័ហិតា សិយា នាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធម ិ-
 យា ទុក្ខិជាបត្តិក្ខន្ធម ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានានំ តិហិ
 សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តំ ឯកេន អធិការណេន កិច្ចា-
 ធិការណេន តិស្ស ហិទេស្ស សង្ឃមជ្ឈេ តណាមជ្ឈេ
 បុត្តនស្ស សន្តិកេ តិហិ សមថេហិ សម្មន្តំ សិយា
 សម្មទារិយេន ច បដិញ្ញាតការណេន ច សិយា សម-
 ទារិយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។

[១៣៤] អនុវិទាធិការណំ អាបត្តានាបត្តិភិ ។ អ-
 នុវិទាធិការណំ ន អាបត្តិ ។ ភិ បន អនុវិទាធិការ
 ណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យភិ ។ អាម អនុវិទាធិ
 ការណាប្បច្ចយា អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យ ។ អនុវិទាធិការ-
 ណាប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជិតិ ។ អនុវិទាធិ-

នៃយប់ដឹក បរិវារ:

ប៉ុន្មាន បណ្ណាសម្បជានៃភាបត្តិ ៦ យ៉ាង (ភាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើង
អំពីសម្បជានប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយអធិការណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្ដេច
រម្ងាប់ដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង ភាបត្តិទាំងនោះរួម
ចូលនឹងវិបត្តិ ១ គឺភាពវិបត្តិ បណ្ណាអធិការណ៍ ៤ យ៉ាង (ភាបត្តិទាំង
នោះ) ចាត់ជាភាបត្តិអធិការណ៍ បណ្ណាភាវនាភាបត្តិទាំង៧ (ភាបត្តិទាំង
នោះ) លោកសម្រៀបដោយភាវនាភាបត្តិ ៤ គឺ ភាវនាភាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏
មាន ភាវនាភាបត្តិទុក្ខដកមាន បណ្ណាសម្បជាននៃភាបត្តិ ៦ យ៉ាង (ភាបត្តិ
ទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៣ រម្ងាប់ដោយអធិការណ៍ ១ គឺភិក្ខុ-
ធិការណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺកណ្តាលដំខ្នុរសង្ស័យ ១ កណ្តាលគណៈ ១
ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ នឹងរម្ងាប់ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ ៣ គឺ សម្មាសម្ពុទ្ធនៃយើង
បដិញ្ញាតការណៈក៏មានខ្លះ សម្មាសម្ពុទ្ធនៃគណៈក៏មានខ្លះ ។

(១៣៤) អនុវត្តទាំងអធិការណ៍ ជាភាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ អនុវត្តទាំងអធិការ-
ណ៍ មិនមែនជាភាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវភាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តទាំងអធិការ-
ណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវភាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តទាំងអធិការណ៍
មានដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវភាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តទាំងអធិការណ៍ ។ ភិក្ខុ

អធិករណ៍ពេទ្ធ អធិករណ៍ប្បជ្ឈយា អាចត្តិអាបដ្ឋង្គំ

ករណ៍ ប្បជ្ឈយា តិស្សោ អាចត្តិយោ អាបដ្ឋង្គិ ភិក្ខុ អម្ពល-
កេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុជ្ជិសេតិ អាចត្តិ សង្ឃានិ-
សេសស្ស អម្ពលកេន សង្ឃានិសេសេន អនុជ្ជិសេតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស អម្ពលកាយ អាចារីចត្តិយោ អនុជ្ជិ-
សេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុវាទាធិករណ៍ ប្បជ្ឈយា ឥមា
តិស្សោ អាចត្តិយោ អាបដ្ឋង្គិ ។ តា អាចត្តិយោ ចតុជ្ជ-
វិចត្តង្គំ កតិវិចត្តិយោ កជ្ជង្គំ ចតុជ្ជំ អធិករណ៍ កត-
ម៌ អធិករណ៍ សត្តង្គំ អាចត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាចត្តិក្ខ-
ន្ធហិ សង្កហិតា ធនំ អាចត្តិសម្មដ្ឋានេន កតិហិ ស-
ម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តំ កតិហិ អធិករណ៍ ហិ កតិសុ-
ហិនេសុ កតិហិ សមថេហិ សម្មង្គំ ។ តា អាចត្តិយោ
ចតុជ្ជំ វិចត្តង្គំ ទេ វិចត្តិយោ កជ្ជង្គំ សិយា សីលវិចត្តិ-
សិយា អាចារីចត្តិ ចតុជ្ជំ អធិករណ៍ អាចត្តាធិ-
ករណ៍ សត្តង្គំ អាចត្តិក្ខន្ធានំ តិហិ អាចត្តិក្ខន្ធហិ
សង្កហិតា សិយា សង្ឃានិសេសា ចត្តិក្ខន្ធណេន សិយា
ចាចិត្តិយា ចត្តិក្ខន្ធណេន សិយា ទុក្ខដាចត្តិក្ខន្ធណេន ធន្ត-
អាចត្តិសម្មដ្ឋានេន តិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តំ

អធិករណ៍ ១ ការត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃអធិករណ៍

ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តិអធិករណ៍ (គីតិកុ) ចោទបញ្ជាក់កិច្ច
ផងគ្នាដោយអាបត្តិបាវកដ៏កមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិសន្យាទិសេស ចោទ
បញ្ជាក់ដោយអាបត្តិសន្យាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ចោទ
បញ្ជាក់ដោយអាចារិបត្តិមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ កិច្ចត្រូវអាបត្តិ ៣
យ៉ាងនេះឯង ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង
អាបត្តិទាំងនោះរួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិ
ទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា បណ្តាកងនៃអាបត្តិ ៧ យ៉ាង (អាបត្តិ
ទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាសម្ពុដ្ឋាននៃ
អាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសម្ពុដ្ឋានប៉ុន្មាន នឹងរម្ងាប់
ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងជ័រចម្លេច រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។
បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ៤ គី សីល-
វិបត្តិក៏មាន អាចារិបត្តិក៏មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ)
ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ បណ្តាកងនៃអាបត្តិ ៧ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ)
លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិ ៣ គី កងនៃអាបត្តិសន្យាទិសេស
ក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្ខដក៏មាន បណ្តា
សម្ពុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសម្ពុដ្ឋាន ៣

វិនយបិដកេ បរិវារោ

យោ សា អាបត្តិ តុក្កា សា អាបត្តិ ឯកោន អធិការ-
ណោន តិច្ឆាធិការណោន ឯកត្តិ ហំនេ សង្ឃមជ្ឈេ ទ្ធិហិ
សមថេហិ សម្មតិ សម្មទារីនយេន ច បដិញ្ញាតការណោន
ច យោ តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកោន
អធិការណោន តិច្ឆាធិការណោន តិសុ ហំនេសុ សង្ឃ-
មជ្ឈេ តណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តិហិ សមថេហិ
សម្មតិ សិយា សម្មទារីនយេន ច បដិញ្ញាតការណោន
ច សិយា សម្មទារីនយេន ច តណវត្តារកេន ច ។

(១៣៥) អាបត្តាធិការណំ អាបត្តាបាបត្តិតិ ។ អា-
បត្តាធិការណំ ន អាបត្តិ ។ តិ បន អាបត្តាធិការ-
ណាប្បច្ចយោ អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យតិ ។ អាម អាបត្តាធិការ-
ណាប្បច្ចយោ អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យ ។ អាបត្តាធិការ-
ណាប្បច្ចយោ តតិ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ ។ អាបត្តាធិក-
រណាប្បច្ចយោ ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបដ្ឋតិ កិក្កុដ
ជានំ ហារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋំ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ហា-
រាជិកស្ស វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្ស

និយមបិដក បរិវារៈ

អាបត្តិណា ជាតុរុកាបត្តិ រាបត្តិនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ
កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទី ១ គឺកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ នឹងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ២
គឺ សម្មាវាទីយ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាលហុ-
កាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍
រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺ កណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ១ កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំ-
ណាកនៃចក្ខុល ១ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ សម្មាវាទីយ នឹងបដិញ្ញាត-
ករណៈក៏មានខ្លះ សម្មាវាទីយនឹងតិណវត្តារកៈក៏មានខ្លះ ។

(១៣៥) អាបត្តិធិករណ៍ ជាអាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ អាបត្តិធិក-
រណ៍មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិករ-
ណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិករណ៍
ក៏មានដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិករណ៍ ។ ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិ ៤ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តិធិករណ៍ គឺ ភិក្ខុនឹងដឹងថា
(ភិក្ខុនឹងដឹងគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ហើយជួយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក ភិក្ខុនឹងមានសេចក្តីសង្ឃឹយហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ

អធិការណ៍រោង អធិការណ៍ប្បច្ចយា អាបត្តិអាបត្តិនំ

កិក្ខុ^(១) សង្ឃានិសេសំ បដិច្ចាទេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស
អាចារីវបត្តិ បដិច្ចាទេតំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស អាបត្តាជិ-
ករណាប្បច្ចយា សមា ចតស្ស អាបត្តិយោ អាបជ្ជតំ ។
តា អាបត្តិយោ ចត្តនំ វិបត្តិនំ កតតំ វិបត្តិយោ កជន្ត
ចត្តនំ អធិការណាមំ កតតមំ អធិការណា សត្តនំ អា-
បត្តិក្ខន្ធនំ កតតមំ អាបត្តិក្ខន្ធមំ វិបត្តិកតតមំ វិបត្តិ
អាបត្តិសម្មជ្ជានំ កតតមំ សម្មជ្ជានំ វិបត្តិសម្មជ្ជានំ
កតតមំ អធិការណាមំ កតតសុ មិនេសុ កតតមំ
សមថេមំ សម្មជ្ជនំ ។ តា អាបត្តិយោ ចត្តនំ វិបត្តិនំ
ទ្វេ វិបត្តិយោ កជន្ត សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចា-
រិវបត្តិ ចត្តនំ អធិការណាមំ អាបត្តាជិករណា សត្តនំ
អាបត្តិក្ខន្ធនំ ចត្តមំ អាបត្តិក្ខន្ធមំ វិបត្តិកតតមំ វិបត្តិ
ចាណជិកាបត្តិក្ខន្ធនំ សិយា ឥន្ទ្រច្ចយាបត្តិក្ខន្ធនំ សិ-
យា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធនំ សិយា ទុក្ខជាបត្តិក្ខន្ធនំ
ចត្តនំ អាបត្តិសម្មជ្ជានំ វិបត្តិសម្មជ្ជានំ សម្មជ្ជានំ

១ កិក្ខុស្ស ជាឧត្តំ កត្តិបិ យោគ្គកេ ទំស្សតំ ។

អធិករណ៍ពេទ ការត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអធិករណ៍

ភិក្ខុបិទប្រាង អាបត្តិសង្ឃទិសេស ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខុយៈ បេបិទប្រាង អាបាវិ-
បត្តិទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ព្រោះ
បច្ច័យនៃអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្ណាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូល
នឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្ណាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអធិ-
ករណ៍ណា បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្ឃ្រាន
ដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំង
នោះ) កាំងឡើងអំពីសម្បជានប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់
កងទ័ដ្ឋចម្រេច រម្ងាប់ដោយសម្បជានប៉ុន្មាន ។ បណ្ណាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិ
ទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ៤ គឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាបាវិបត្តិក៏មាន បណ្ណា
អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអាបត្តិអធិករណ៍
បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្ឃ្រានដោយកង
នៃអាបត្តិ ៤ យ៉ាង គឺ កងនៃអាបត្តិបាបិក្ខុក៏មាន កងនៃអាបត្តិបូជ្ញបច្ច័យ
ក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាបិក្ខុយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុកដក៏មាន បណ្ណាស-
ម្បជាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) កាំងឡើងអំពីសម្បជាន ១ គឺ

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

កាយតោ ច ភិចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ យោ
សា អាបត្តិ អនវសេសា សា អាបត្តិ ន កតមេន
អធិករណោ ន កតមម្មិ ហំនេ ន កតមេន សមថេន
សម្មតំ យោ តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ
ឯកេន អធិករណោ កិច្ចាធិករណោ តិស្ស ហំនេស្ស
សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តិហិ
សមថេហិ សម្មន្តិ សិយោ សម្មទាវនយេន ច បដិញ្ញា-
តករណោ ន ច សិយោ សម្មទាវនយេន ច តិណាវត្តា-
កេន ច ។

(១៣៦) កិច្ចាធិករណំ អាបត្តនាបត្តិតំ ។ កិច្ចា-
ធិករណំ ន អាបត្តិ ។ កី បន កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយា
អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យតំ ។ អាម កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយោ
អាបត្តិ អាបដ្ឋេយ្យ ។ កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយោ កតិ
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតំ ។ កិច្ចាធិករណាប្បច្ចយោ បញ្ច
អាបត្តិយោ អាបដ្ឋិតំ ទុក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនំ យាវ-
តតិយ សមទុកាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋិតិ ញត្តិយា

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

តាំងឡើងអំពីកាយ វាចា ចិត្ត អាបត្តិណា ជាអនវិសេសាបត្តិ អាបត្តិនោះ
មិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ណាទេ មិនរម្ងាប់ក្នុងទីណាទេ មិនរម្ងាប់ដោយ
សមថៈណាទេ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាលហុកាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ
តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺ
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់បុគ្គល ១ ងើររម្ងាប់
ដោយសមថៈ ៣ គឺ សម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មាវិន័យ
នឹងភិណ្ឌវត្តាក៏មានខ្លះ ។

[១៣៦] កិច្ចាធិករណ៍ ជាអាបត្តិ ឬ ជារម្ងាប់ត្តិ ។ កិច្ចាធិករណ៍
មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះកិច្ចត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិ-
ករណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ កិច្ចត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍
ក៏មានដែរ ។ កិច្ចត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មានយ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ ។
កិច្ចនឹងកិច្ចត្រូវអាបត្តិ ៥ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ គឺកិច្ចនី
ប្រព្រឹត្តតាមកិច្ចនី ដែលកិច្ចនីសង្ឃីលក្ខណ៍ កាលបើសង្ឃី ឬត្រសម្បក-
សនកម្ម ចប់ជាគំរប់ ៣ ជងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (កម្មនោះចេញ)

អធិការណ៍ពេទ្យ អធិការណ៍ប្បច្ចយា អាបត្តិអាបជ្ជនំ

ទុក្ខំ ទ្វីហំ កម្មវាហាហិ វុល្លច្ចយោ កម្មវាហាហិ-
 យោសារេ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ភេទិកានុវត្តកា
 ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមទុកាសនាយ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ទាបិកាយ ទិដ្ឋិយោ យា-
 វតតិយំ សមទុកាសនាយ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ
 ទាបិកិយស្ស កិច្ចាទិករណាប្បច្ចយោ ឥមា បញ្ច អា-
 បត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តិទំ
 កតិ វិបត្តិយោ កជន្នំ ចតុន្នំ អធិការណ៍ កតមំ
 អធិការណំ សត្តន្នំ អាបត្តិកុល្លានំ កតិហិ អាបត្តិ-
 ក្ខន្ធម្មហិ សង្កហិតា ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ កតិហិ
 សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋហន្តិ កតិហិ អធិការណេហិ ក-
 តិសុ ហិទេសុ កតិហិ សមទេហិ សម្មន្នំ ។ តា អា-
 បត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តិទំ ទ្វេ វិបត្តិយោ កជន្នំ សិយា
 សីលវិបត្តិ សិយា អាហាវិបត្តិ ចតុន្នំ អធិការណ៍
 អាបត្តាទិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិកុល្លានំ បញ្ចហិ អា-
 បត្តិក្ខន្ធម្មហិ សង្កហិតា សិយា ទារាជិកាបត្តិក្ខន្ធន

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ផលិតម្ចាស់។

អធិករណពោ ការត្រូវរលត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអធិករណ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងខណៈដែលចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិចូលច្រើនទាំងឡាយ
ក្នុងខណៈដែលចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិបារាជកក្នុងខណៈដែលចប់
កម្មវាចាស្រេច ក៏ក្នុងទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាល
បើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដងហើយនៅតែមិនលះបង់
(កម្មនោះចេញ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ក៏ក្នុងទាំងឡាយដែលប្រកាន់
ទិដ្ឋភាពក្រក់ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដងហើយ
នៅតែមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក៏ក្នុងត្រូវអាបត្តិ៤
យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ ៗ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង
អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង
អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង៧ កា-
បត្តិទាំងនោះ លោកសង្ឃនោះដោយកងវិនៃអាបត្តិណា បណ្តាសម្បជានៃ
អាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះកាំងឡើង អំពីសម្បជានប៉ុន្មានយ៉ាង
រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្តេច រម្ងាប់ដោយសមថៈ
ប៉ុន្មាន ៗ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះរួមចូលនឹងវិបត្តិ ៤
យ៉ាងគឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាចារិវិបត្តិក៏មាន បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង
អាបត្តិទាំងនោះរួមចូលនឹងអាបត្តិអធិករណ៍ បណ្តាក្នុងនៃអាបត្តិទាំង ៧ កា-
បត្តិទាំងនោះ សង្ឃនោះដោយកងវិនៃអាបត្តិ៤ គឺកងវិនៃអាបត្តិបារាជកក៏មាន

វិនយបំណិកេ បរិវារោ

សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ឥល្លច្ចយា-
 បត្តិក្ខន្ធន សិយា ចាចិក្ខយាបត្តិក្ខន្ធន សិយា ទុក្កិ-
 ជាបត្តិក្ខន្ធន ធន្នំ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ឯកេន ស-
 ម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋហន្តំ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
 ច សម្មដ្ឋហន្តំ យោ សា អាបត្តិ អនវសេសា សា
 អាបត្តិ ន កតមេន អធិករណេន ន កតមម្មិ ឃំនេ
 ន កតមេន សមមេន សម្មតំ យោ សា អាបត្តិ
 តុកា សា អាបត្តិ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចាធិ-
 ករណេន ឯកម្មិ ឃំនេ សង្ឃមជ្ឈេ ម្ពិហិ សមមេហិ
 សម្មតំ សម្មទាវិជយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច យោ
 តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន
 អធិករណេន កិច្ចាធិករណេន តិសុ ឃំនេសុ សង្ឃ-
 មជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តិហិ សមមេ-
 ហិ សម្មតំ សិយា សម្មទាវិជយេន ច បដិញ្ញាតករ-
 ណេន ច សិយា សម្មទាវិជយេន ច តិណាវត្តារកេន
 ច ។

និយមន័យ បរិវារៈ

កងនៃអាបត្តិសន្សំស្រួចសេសក៏មាន កងនៃអាបត្តិថ្មល្មើថ្មយក៏មាន កងនៃ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទ័កដក៏មាន បណ្ណាសម្បជាននៃអាបត្តិ
ទាំង ៦ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ កាំងឡើងអំពីសម្បជាន ១ គឺកាំងឡើង
អំពីកាយ វាចា ចិត្ត អាបត្តិណា ជាអនវរសសាបត្តិ អាបត្តិនោះមិន
រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ណាទេ មិនរម្ងាប់ក្នុងទីណាមួយទេ មិនរម្ងាប់ដោយ
សមថៈណាទេ អាបត្តិណាជាគុកាបត្តិ អាបត្តិនោះតែងរម្ងាប់ដោយ
អធិករណ៍ ១ គឺកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទី ១ គឺក្នុងកណ្តាលដំនុំសន្សំ រម្ងាប់
ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ អាបត្តិទាំង
ឡាយណា ជាលហុកាបត្តិ អាបត្តិទាំងឡាយនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិ-
ករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺក្នុងកណ្តាលដំនុំសន្សំ ១
កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣
យ៉ាង គឺ សម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មាវិន័យនឹងកិ-
ណវត្តារកៈក៏មានខ្លះ ។

អធិការណ៍ពេទ្ធ វិវាទាធិការណ៍អធិប្បាយ

(១០៧) វិវាទាធិការណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិការណ៍
 ហោតិ អាបត្តាធិការណ៍ ហោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ។ វិ-
 វាទាធិការណ៍ ន ហោតិ អនុវាទាធិការណ៍ ន ហោតិ
 អាបត្តាធិការណ៍ ន ហោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ។ អបិច
 វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចយោ ហោតិ អនុវាទាធិការណ៍ ហោតិ
 អាបត្តាធិការណ៍ ហោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ។ យថាភិក្ខុ
 វិយ ។ សិទ្ធ ភិក្ខុ វិវាទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា
 ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិកិ វា អនុដ្ឋល្លា អាបត្តិកិ វា
 យេ ភត្ត ភណ្ឌិមំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ ចាទា-
 វាទោ អញ្ញាថាវាទោ វិបច្ចតាយ វេហារោ មេធក^(១) សនំ
 វិវាទនិ វិវាទាធិការណ៍ ។ វិវាទាធិការណ៍ សង្ឃោ វិវាទនិ
 វិវាទាធិការណ៍ ។ វិវាទមាទោ អនុវាទនិ អនុវាទាធិការ-
 ណ៍ ។ អនុវាទមាទោ អាបត្តិ អាបត្តិកិ អាបត្តាធិការ-
 ណ៍ ។ តាយ អាបត្តិយោ សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ
 កិច្ចាធិការណ៍ ។ ឃី វិវាទាធិការណ៍ប្បច្ចយោ ហោតិ
 អនុវាទាធិការណ៍ ហោតិ អាបត្តាធិការណ៍ ហោតិ
 កិច្ចាធិការណ៍ ។

១ ប. មេធក ។

អធិករណពេទ្យ សេចក្តីអធិប្បាយនៃអំណរណ៍មានវិវាទធិករណ៍តាងដើម

(១៣៧) វិវាទធិករណ៍ ទៅជាអនុវាទធិករណ៍ ទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ ទៅជាភិប្បាធិករណ៍មានដែរឬទេ ។ វិវាទធិករណ៍ មិនទៅជាអនុវាទធិករណ៍ទេ មិនទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ទេ មិនទៅជាភិប្បាធិករណ៍ទេ ។ ប៉ុន្តែអនុវាទធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងភិប្បាធិករណ៍ មានឡើង ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទធិករណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។ (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ ដដែលគ្នាថា សភាវៈនេះជាធម៌ក្តី ថាសភាវៈនេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ។ ថាទុដ្ឋល្ហា-បត្តិក្តី ថាអទុដ្ឋល្ហាបត្តិក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ជម្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ខុស សេចក្តីដដែល ការនិយាយបែកផ្សេងពីគ្នា ការនិយាយផ្តេសផ្តាស ការនិយាយដើម្បីឲ្យគេព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងសភាវៈទាំងនោះ នេះដែលព្រះសាស្តាគ្រាស់ហៅថា វិវាទធិករណ៍ ។ សង្ឃដដែលគ្នា ព្រោះវិវាទធិករណ៍ ហៅថា វិវាទធិករណ៍ ។ កាលដែលសង្ឃដដែលគ្នាទាំងចោទផង ហៅថា អនុវាទធិករណ៍ ។ កាលដែលសង្ឃចោទប្រកែកបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិទោះ ហៅថា ភិប្បាធិករណ៍ ។ អនុវាទធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងភិប្បាធិករណ៍ កើតមាន ព្រោះវេតបច្ច័យនៃវិវាទធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកនេះ ។

នៃយប័ណ្ណ បរិវារ

[១៣៨] អនុវាណាធិការណ៍ ហោតិ អាបត្តាធិការណ៍
 ហោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ហោតិ វិវាណាធិការណ៍ ។ អនុ-
 វាណាធិការណ៍ ន ហោតិ អាបត្តាធិការណ៍ ន ហោតិ
 កិច្ចាធិការណ៍ ន ហោតិ វិវាណាធិការណ៍ ។ អបិច អនុ-
 វាណាធិការណ៍ ប្បដ្ឋយោ ហោតិ អាបត្តាធិការណ៍ ហោតិ
 កិច្ចាធិការណ៍ ហោតិ វិវាណាធិការណ៍ ។ យថា កម្មំ
 វិយ ។ នំ ធិ កិក្ខុ កិក្ខុំ អនុវទ្ធិ ភីលវិបត្តិយោ វា
 អាចារិបត្តិយោ វា ធិដ្ឋិវិបត្តិយោ វា អាជីវិបត្តិយោ វា
 យោ តត្ថ អនុវទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុគណនា
 អនុសម្បវត្តនា អនុស្សរណនា អនុពលប្បនា ធិ នំ
 វិច្ឆតិ អនុវាណាធិការណ៍ ។ អនុវាណាធិការណ៍ សង្ខេប
 វិវទតិ វិវាណាធិការណ៍ ។ វិវទមា នោ អនុវទតិ អនុវាណា-
 ធិការណ៍ ។ អនុវទមា នោ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិក-
 រណ៍ ។ តាយ អាបត្តិយោ សង្ខេប កម្មំ ករោតិ
 កិច្ចាធិការណ៍ ។ ឃី អនុវាណាធិការណ៍ ប្បដ្ឋយោ ហោតិ
 អាបត្តាធិការណ៍ ហោតិ កិច្ចាធិការណ៍ ហោតិ វិវាណា-
 ធិការណ៍ ។

វិនយបំណិក បរិវារៈ

(១៣៨) អនុវត្តាធិការណ៍ ទៅជា អាបត្តាធិការណ៍ ទៅជាកិច្ចា-
ធិការណ៍ ទៅជាវិវាទាធិការណ៍មានដែរឬទេ ? អនុវត្តាធិការណ៍ មិនទៅ
ជា អាបត្តាធិការណ៍ មិនទៅជាកិច្ចាធិការណ៍ មិនទៅជាវិវាទាធិការណ៍ទេ ?
ប៉ុន្តែអាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ នឹងវិវាទាធិការណ៍ តែងតែមានព្រោះ
តែបច្ច័យនៃអនុវត្តាធិការណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ? (មាន
សេចក្តីអធិប្បាយថា) ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ចោទភិក្ខុផងគ្នា
ដោយសីលវិបត្តិ^(១) ដោយអាចារិបត្តិ^(២) ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ^(៣) ដោយ
អាណិវិបត្តិ^(៤) ការចោទ សេចក្តីប្រកាន់ ការពោលផវ័ជក ការពោល
គរី ការពោលបង្គាប់ ការទំពោលបង្ខំ ការលំខ្វែមកម្លាំងណា ក្នុងវិបត្តិ
ទាំងនោះ នេះដែលព្រះសាស្ត្រាស្រាស់ហៅថាអនុវត្តាធិការណ៍ ។ សង្ឃ
ផវ័ជកគ្នា ព្រោះអនុវត្តាធិការណ៍ ហៅថា វិវាទាធិការណ៍ ។ កាលដែលផវ័ជក
ទាំងចោទផង ហៅថា អនុវត្តាធិការណ៍ ។ កាលដែលចោទត្រូវអាបត្តិ
(ខ្លះមែន) ហៅថា អាបត្តាធិការណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្មព្រោះអាបត្តិរោះ ហៅ
ថា កិច្ចាធិការណ៍ ។ អាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ នឹងវិវាទាធិការណ៍ តែង
តែមាន ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវត្តាធិការណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកនេះឯង ។

---

១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិពីរកង គឺ បារាជិក ១ សង្ឃទំសេស ១ ចាត់ជាសីលវិបត្តិ ។ ២ ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិ ៥ កង គឺ ឱស្តក្ស័យ ១ បាចិត្តិយៈ ១ បាធិទេសនីយៈ ១ ទុក្ខនិ ១ ទុក្ខាសិត ១ ចាត់
ជាអាចារិបត្តិ ។ ៣ ភិក្ខុប្រកាន់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ចាត់ជាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ៤ ភិក្ខុចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេ-
សនៈ ចាត់ជាអាណិវិបត្តិ ។

អធិករណ៍ពេទ្ធ អាបត្តាធិករណ៍អធិប្បាយ

[១៣៩] អាបត្តាធិករណ៍ ហោតិ កិច្ចាធិករណ៍
 ហោតិ វិវាទាធិករណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិករណ៍ ។
 អាបត្តាធិករណ៍ ន ហោតិ កិច្ចាធិករណ៍ ន ហោតិ
 វិវាទាធិករណ៍ ន ហោតិ អនុវាទាធិករណ៍ ។ អបិច
 អាបត្តាធិករណ៍ ប្បច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណ៍ ហោតិ
 វិវាទាធិករណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិករណ៍ ។ យ តាកម៌
 វិយ ។ បញ្ចប់ អាបត្តិក្ខត្តា អាបត្តាធិករណ៍ សត្តប៌
 អាបត្តិក្ខត្តា អាបត្តាធិករណ៍ ឆន្ទ វុច្ឆតិ អាបត្តាធិករ-
 ណ៍ ។ អាបត្តាធិករណ៍ សង្ខេប វិវាទតិ វិវាទាធិក-
 រណ៍ ។ វិវាទមាទោ អនុវាទតិ អនុវាទាធិករណ៍ ។
 អនុវាទមាទោ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណ៍ ។ តាយ
 អាបត្តិយា សង្ខេប កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណ៍ ។ ឃំ
 អាបត្តាធិករណ៍ ប្បច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណ៍ ហោតិ
 វិវាទាធិករណ៍ ហោតិ អនុវាទាធិករណ៍ ។

អធិករណព្រះ សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណ៍មានអាបត្តាធិករណ៍ជាដើម

(១១៧) អាបត្តាធិករណ៍ ទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ ទៅជារិវាទ-

ធិករណ៍ ទៅជាអនុវត្តធិករណ៍ មានដែរឬទេ ? អាបត្តាធិករណ៍ មិន

ទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ មិនទៅជារិវាទធិករណ៍ មិនទៅជាអនុវត្តធិករណ៍

ទេ ? ប៉ុន្តែកិច្ចាធិករណ៍ រិវាទធិករណ៍ នឹងអនុវត្តធិករណ៍ តែងតែត

មាន ព្រោះវត្ថុបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ? មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ?

(មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) កងនៃអាបត្តិទាំង ៥ កំហៅថា អាបត្តាធិករណ៍

កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ កំហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ នេះដែលព្រះសាស្តា

ក្រាស់ហៅថាអាបត្តាធិករណ៍ ? សន្សំដដែលកត្តា ព្រោះអាបត្តាធិករណ៍

ហៅថា រិវាទធិករណ៍ ? កាលដែលដដែលកត្តាទាំង ៧ ហៅថា អនុវត្ត-

ធិករណ៍ ? កាលដែលចោទត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តា-

ធិករណ៍ ? សន្សំធ្វើតម្ក ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ?

កិច្ចាធិករណ៍ រិវាទធិករណ៍ នឹងអនុវត្តធិករណ៍ តែងតែតមាន ព្រោះ

បច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកយ៉ាងនេះ ?

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[១៤០] កិច្ចាធិការណំ ហោតិ វិវាទាធិការណំ
ហោតិ អនុវាទាធិការណំ ហោតិ អាបត្តាធិការណំ
កិច្ចាធិការណំ ន ហោតិ វិវាទាធិការណំ ន ហោតិ
អនុវាទាធិការណំ ន ហោតិ អាបត្តាធិការណំ ។ អបិច
កិច្ចាធិការណាប្បច្ចយា ហោតិ វិវាទាធិការណំ ហោតិ
អនុវាទាធិការណំ ហោតិ អាបត្តាធិការណំ ។ យថា-
កថំ វិយ ។ យា សឿស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា
អបលោកនកម្មំ ញត្តកម្មំ ញត្តទុតយកម្មំ ញត្តច-
តុតកម្មំ ឥទំ វុច្ឆតិ កិច្ចាធិការណំ ។ កិច្ចាធិការណោ
សឿ្នោ វិវទតិ វិវាទាធិការណំ ។ វិវទមាដោ អនុវទតិ
អនុវាទាធិការណំ ។ អនុវទមាដោ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ
អាបត្តាធិការណំ ។ តាយ អាបត្តិយា សឿ្នោ កម្មំ
កហោតិ កិច្ចាធិការណំ ។ ឃំ កិច្ចាធិការណាប្បច្ចយា
ហោតិ វិវាទាធិការណំ ហោតិ អនុវាទាធិការណំ ហោតិ
អាបត្តាធិការណំ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

[១២០] កិច្ចាធិការណ៍ ទៅជាវិវាទាធិការណ៍ ទៅជាអនុវត្តាធិការណ៍ ទៅជាអាបត្តាធិការណ៍ មានដែរឬទេ ? កិច្ចាធិការណ៍ មិនទៅជា
វិវាទាធិការណ៍ មិនទៅជាអនុវត្តាធិការណ៍ មិនទៅជាអាបត្តាធិការណ៍ទេ ?
ប៉ុន្តែវិវាទាធិការណ៍ អនុវត្តាធិការណ៍ នឹងអាបត្តាធិការណ៍ តែងតែមាន
ព្រោះតែបច្ច័យនៃកិច្ចាធិការណ៍ ? មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ? (មាន
សេចក្តីអធិប្បាយថា) កិច្ចរបស់សង្ឃ ឬ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើណា គឺ
អបលោកនកម្ម ១ ញាតិកម្ម ១ ញាតិទុតិយកម្ម ១ ញាតិចតុត្ថកម្ម ១ នេះ
ដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅថាកិច្ចាធិការណ៍ ? សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះ
កិច្ចាធិការណ៍ ហៅថា វិវាទាធិការណ៍ ? កាលដែលជជែកទាំងចោទផង
ហៅថា អនុវត្តាធិការណ៍ ? កាលដែលចោទ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅ
ថា អាបត្តាធិការណ៍ ? សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិ-
ការណ៍ ? វិវាទាធិការណ៍ អនុវត្តាធិការណ៍ នឹងអាបត្តាធិការណ៍ តែងតែត
មាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិការណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកយ៉ាងនេះ ?

អធិការណ៍ពេទ្ធ យត្ត សតិវិនយោតិអាទិ

(១៤១) យត្ត សតិវិនយោ តត្ថ សម្មទាវិនយោ

យត្ត សម្មទាវិនយោ តត្ថ សតិវិនយោ ។ យត្ត អម្ប-
ឡាវិនយោ តត្ថ សម្មទាវិនយោ យត្ត សម្មទាវិនយោ
តត្ថ អម្បឡាវិនយោ ។ យត្ត បដិញ្ញាតករណំ តត្ថ
សម្មទាវិនយោ យត្ត សម្មទាវិនយោ តត្ថ បដិញ្ញាត-
ករណំ ។ យត្ត យេកុយ្យសិកា តត្ថ សម្មទាវិនយោ
យត្ត សម្មទាវិនយោ តត្ថ យេកុយ្យសិកា ។ យត្ត
តស្សចាបិយសិកា តត្ថ សម្មទាវិនយោ យត្ត សម្មទា-
វិនយោ តត្ថ តស្សចាបិយសិកា ។ យត្ត តណាវត្តារ-
កោ តត្ថ សម្មទាវិនយោ យត្ត សម្មទាវិនយោ តត្ថ
តណាវត្តារកោ ។

(១៤២) យស្មី សមយេ សម្មទាវិនយោ ន ច សតិ-
វិនយោ ន ច អធិករណំ វុបសម្មតិ យត្ត សតិវិនយោ
តត្ថ សម្មទាវិនយោ យត្ត សម្មទាវិនយោ តត្ថ សតិវិ-
នយោ ន តត្ថ អម្បឡាវិនយោ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ

អធិការណ៍ពេទ្យ សំនែងអំពីពាក្យធាសតិវិន័យមានក្នុងទីណាដូច្នោះនាដើម

(១៤១) សតិវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុង
ទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា សតិវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទី
នោះដែរ ។ អម្បទ្ធវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន)
ក្នុងទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា អម្បទ្ធវិន័យ (ក៏មាន)
ក្នុងទីនោះដែរ ។ បដិញ្ញាតករណៈ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ
(ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា បដិញ្ញាត-
ករណៈ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ ។ យេកុយ្យសិកា (មាន) ក្នុងទីណា
សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា
យេកុយ្យសិកា (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ ។ តស្សប្បាប័យសិកា (មាន)
ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ (មាន)
ក្នុងទីណា តស្សប្បាប័យសិកា (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ ។ តិណវត្តារកៈ
(មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ សម្មាវិន័យ
(មាន) ក្នុងទីណា តិណវត្តារកៈ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ ។

(១៤២) ក្នុងសម័យណា អធិការណ៍ម្ខាងដោយសម្មាវិន័យ នឹងសតិ-
វិន័យ សតិវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះ
សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា សតិវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះដែរ
អម្បទ្ធវិន័យមិនមានក្នុងទីនោះទេ បដិញ្ញាតករណៈមិនមានក្នុងទីនោះទេ

និយមន័យ បរិវារ

ន តត្ថ យេកុយ្យសិកា ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា
ន តត្ថ តិណាវត្តារកោ ។ យស្មី សមយេ សម្មទាវិន-
យេន ច អម្ពឡវិនយេន ច ។ បេ ។ សម្មទាវិនយេន
ច បដិញ្ញាតករណេន ច ។ បេ ។ សម្មទាវិនយេន
ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។ បេ ។ សម្មទាវិនយេន ច
តស្សនាបិយសិកាយ ច ។ បេ ។ សម្មទាវិនយេន ច
តិណាវត្តារកេន ច អដិករណំ វ្យបសម្មតិ យត្ថ តិណា-
វត្តារកោ តត្ថ សម្មទាវិនយោ យត្ថ សម្មទាវិនយោ
តត្ថ តិណាវត្តារកោ ន តត្ថ សតិវិនយោ ន តត្ថ អម្ព-
ឡវិនយោ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ ន តត្ថ យេកុយ្យ-
សិកា ន តត្ថ តស្សនាបិយសិកា ។

[១២៣] សម្មទាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា
សមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ទុនាហុ វិសំសដ្ឋា លញ្ញា ច
បដិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា បាបាតករណំ
បញ្ញាបេត្តំ ។ សម្មទាវិនយោតិ វា អម្ពឡវិនយោតិ វា
។ បេ ។ សម្មទាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណំតិ វា
សម្មទាវិនយោតិ វា យេកុយ្យសិកាតិ វា សម្មទាវិន-

វិនយបិដក បរិវារៈ

យេកុយ្យសិកាមិនមានក្នុងទីនោះទេ តស្សបាបិយសិកាមិនមានក្នុងទីនោះ
ទេ តិណវត្តារកៈមិនមានក្នុងទីនោះទេ ។ សម័យណា អធិការណ៍ម្នាក់ដោយ
សម្មាវិន័យ នឹងអម្បូរវិន័យ ។ បេ ។ ដោយសម្មាវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតក-
រណៈ ។ បេ ។ ដោយសម្មាវិន័យ នឹងយេកុយ្យសិកា ។ បេ ។ ដោយ
សម្មាវិន័យនឹងតស្សបាបិយសិកា ។ បេ ។ ដោយសម្មាវិន័យនឹងតិណ-
វត្តារកៈ តិណវត្តារកៈ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះ
សម្មាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា តិណវត្តារកៈ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះ សតិវិ-
ន័យមិនមានក្នុងទីនោះទេ អម្បូរវិន័យមិនមានក្នុងទីនោះទេ បដិញ្ញាត-
ករណៈមិនមានក្នុងទីនោះទេ យេកុយ្យសិកាមិនមានក្នុងទីនោះទេ តស្ស-
បាបិយសិកាមិនមានក្នុងទីនោះទេ ។

(១៤៣) សួរថា សម្មាវិន័យនឹងសតិវិន័យ ធម៌ទាំងនេះលាយ

ច្រឡំគ្នា ឬមិនច្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកចែកវិលកធម៌ទាំងឡាយនេះ
ហើយបញ្ញត្តិឲ្យផ្សេងពីគ្នាបានឬទេ ។ សម្មាវិន័យនឹងអម្បូរវិន័យ ។ បេ ។
សម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកា សម្មា-

អធិការណ៍ពេទ្ធ សត្វធំ សម្បទានំ និទានាទយោ

យោតិ វា តស្ស្សទាបិយសិកាតិ វា សម្មទាវិនយោតិ
វា តិណាវត្តារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ទុណាហុ
វិសំសដ្ឋា លព្ពា ច បដិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វ-
ជិត្តា ធានាគរណំ បញ្ញាបេត្តំ ។ សម្មទាវិនយោតិ
វា សតិវិនយោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ទោ វិសំ-
សដ្ឋា ន ច លព្ពា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វ-
ជិត្តា ធានាគរណំ បញ្ញាបេត្តំ ។ សម្មទាវិនយោតិ វា
អមន្ទវិនយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មទាវិនយោតិ វា ប-
ដិញ្ញាតករណន្តំ វា សម្មទាវិនយោតិ វា យេកុយ្យសិ-
កាតិ វា សម្មទាវិនយោតិ វា តស្ស្សទាបិយសិកាតិ
វា សម្មទាវិនយោតិ វា តិណាវត្តារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា
សំសដ្ឋា ទោ វិសំសដ្ឋា ន ច លព្ពា ឥមេសំ ធម្មានំ
វិនិព្វជិត្តា វិនិព្វជិត្តា ធានាគរណំ បញ្ញាបេត្តំ ។

(១៤៤) សម្មទាវិនយោ កីនិទានោ កីសម្មនយោ
កីនិទានោ កីបកវោ កីសម្ពាវោ កីសម្មដ្ឋានោ ។
សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមន្ទវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ

អធិការណ៍ពេទ្យ សំដែងអំពីហេតុនៃសមិទ្ធិទាំង ៧ ជាដើម

វិន័យនឹងតស្ស្យបុប្ផិយសិកា សម្មាវិន័យនឹងតិណវត្តារកៈ ធម៌ទាំងនេះ
លាយច្រឡំគ្នា មិនលាយច្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកចែករំលែក
ធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ចេញឲ្យផ្សេងគ្នាបានឬទេ ។ ឆ្លើយថា សម្មាវិន័យ
នឹងសតវិន័យ ធម៌ទាំងនេះ លាយច្រឡំគ្នា មិនមែនផ្សេងគ្នាទេ មួយ
ទៀត លោកមិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ចេញឲ្យផ្សេងគ្នា
ទេ ។ សម្មាវិន័យនឹងអម្បូរវិន័យ ។ បេ ។ សម្មាវិន័យនឹងបដិញ្ញាត-
ករណៈ សម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកា សម្មាវិន័យនឹងតស្ស្យបុប្ផិ-
យសិកា សម្មាវិន័យនឹងតិណវត្តារកៈ ធម៌ទាំងនេះលាយច្រឡំគ្នា មិនមែន
មិនលាយច្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកមិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ
ហើយបញ្ចេញឲ្យផ្សេងគ្នាទេ ។

(១៦៦) សម្មាវិន័យ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វី
ជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃន មានអ្វីជាអង្គ
មានអ្វីជាសម្បជាន ។ សតវិន័យ ។ បេ ។ អម្បូរវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ

វិទយបិដកេ បរិវារេ

យេកុយ្យសិកា តស្សនាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ
កិំនិទានោ កិំសម្មទយោ កិំជាតិកោ កិំបកវេ
កិំសម្ពាវេ កិំសម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវិទយោ និទាន-
និទានោ និទានសម្មទយោ និទានជាតិកោ និទា-
នប្បកវេ និទានសម្ពាវេ និទានសម្មដ្ឋានោ ។ សត្ត-
វិទយោ ។ បេ ។ អម្ពទ្ធុវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ
យេកុយ្យសិកា តស្សនាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ
និទាននិទានោ និទានសម្មទយោ និទានជាតិកោ និ-
ទានប្បកវេ និទានសម្ពាវេ និទានសម្មដ្ឋានោ ។
សម្មទាវិទយោ កិំនិទានោ កិំសម្មទយោ កិំជាតិកោ
កិំបកវេ កិំសម្ពាវេ កិំសម្មដ្ឋានោ ។ សត្តវិទយោ
។ បេ ។ អម្ពទ្ធុវិទយោ បដិញ្ញាតករណំ យេកុយ្យសិ-
កា តស្សនាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ កិំនិទានោ
កិំសម្មទយោ កិំជាតិកោ កិំបកវេ កិំសម្ពាវេ កិំ-
សម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវិទយោ ហេតុនិទានោ ហេតុ-
សម្មទយោ ហេតុជាតិកោ ហេតុប្បកវេ ហេតុសម្ពាវេ

និយមបំណិក បរិវារ:

យេកុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា នីតិណវត្តារកៈ មានអ្វីជាគ្រឿង
ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជា
ដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ សម្មាវន័យ មាននិទានជា
គ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មាននិទានជាហេតុឲ្យកើតឡើង មាននិទានជា
កំណើត មាននិទានជាដែន មាននិទានជាអង្គ មាននិទានជាសម្ព័ន្ធ ។
សតិវន័យ ។ បេ ។ អម្មទ្ធូវន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា តស្ស-
បាបិយសិកា នីតិណវត្តារកៈ មាននិទានជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល
មាននិទានជាហេតុឲ្យកើតឡើង មាននិទានជាកំណើត មាននិទានជាដែន
មាននិទានជាអង្គ មាននិទានជាសម្ព័ន្ធ ។ សម្មាវន័យ មានអ្វីជា
គ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត
មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។ សតិវន័យ ។ បេ ។
អម្មទ្ធូវន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា នីតិ-
ណវត្តារកៈ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង
មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្ព័ន្ធ ។
សម្មាវន័យ មានហេតុជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុ
ឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែន មានហេតុជាអង្គ

អធិការណ៍ពេទ្ធ សត្តន្ត សមដានំ និទានាយោ

ហេតុសម្មដ្ឋានោ ។ សត្តន្តនាយោ ។ បេ ។ អម្បន្ត្រីន-
យោ បដិញ្ញាតករណំ យេកុយ្យសិកា តស្សនាបិយ-
សិកា តិណាវត្តារកោ ហេតុនិទានោ ហេតុសម្មនយោ
ហេតុជាតិកោ ហេតុប្បករោ ហេតុសម្ពាវោ ហេតុស-
ម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវនយោ កីនិទានោ កីសម្មនយោ
កីជាតិកោ កីបករោ កីសម្ពាវោ កីសម្មដ្ឋានោ ។
សត្តន្តនាយោ ។ ប ។ អម្បន្ត្រីនយោ បដិញ្ញាតករណំ
យេកុយ្យសិកា តស្សនាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ
កីនិទានោ កីសម្មនយោ កីជាតិកោ កីបករោ
កីសម្ពាវោ កីសម្មដ្ឋានោ ។ សម្មទាវនយោ បច្ចយ-
និទានោ បច្ចយសម្មនយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយ-
ប្បករោ បច្ចយសម្ពាវោ បច្ចយសម្មដ្ឋានោ ។ សត្តន្តន-
យោ ។ បេ ។ អម្បន្ត្រីនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេ-
កុយ្យសិកា តស្សនាបិយសិកា តិណាវត្តារកោ បច្ចយ-
និទានោ បច្ចយសម្មនយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយប្ប-
ករោ បច្ចយសម្ពាវោ បច្ចយសម្មដ្ឋានោ ។

អធិករណពោ រសំនែងអំពីហេតុនៃសមិច្ចំទាំង ៧ ជាដើម

មានហេតុជាសម្បជាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អម្បទុវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ
ណៈ យេកុយ្យសិកា តស្សប្រាប័យសិកា នីតិណវត្តារកៈ មានហេតុជា
គ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត
មានហេតុជាផែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសម្បជាន ។
សម្បទុវិន័យ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើត
ឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជាន ។
សតិវិន័យ ។ បេ ។ អម្បទុវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា
តស្សប្រាប័យសិកា នីតិណវត្តារកៈ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល
មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាផែន មានអ្វីជាអង្គ
មានអ្វីជាសម្បជាន ។ សម្បទុវិន័យ មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល
មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាផែន
មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសម្បជាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អម្បទុវិន័យ
បដិញ្ញាតករណៈ យេកុយ្យសិកា តស្សប្រាប័យសិកា នីតិណវត្តារកៈ
មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង
មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាផែន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យ
ជាសម្បជាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

[១៤៥] សត្តន្តំ សមណំ កតិ ម្ភលានំ កតិ ស-
មុដ្ឋានា ។ សត្តន្តំ សមណំ ធិត្ថិស ម្ភលានំ ធិត្ថិស
សមុដ្ឋានា ។ សត្តន្តំ សមណំ កតិមាណំ ធិត្ថិស
ម្ភលានំ ។ សម្មទាវិនយស្ស ចត្តារិ ម្ភលានំ សង្ឃ-
សម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិនយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទ-
តា ។ សតិវិនយស្ស ចត្តារិ ម្ភលានំ ។ អម្មទ្បវិនយស្ស
ចត្តារិ ម្ភលានំ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស ទ្វេ ម្ភលានំ
យោ ច ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ ។ យេកុយ្យសិ-
កាយ ចត្តារិ ម្ភលានំ តស្សនាបិយសិកាយ ចត្តារិ
ម្ភលានំ ។ តិណាវត្តារកស្ស ចត្តារិ ម្ភលានំ សង្ឃសម្ម-
ទតា ធម្មសម្មទតា វិនយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទ-
តា ។ សត្តន្តំ សមណំ ឥមាណំ ធិត្ថិស ម្ភលានំ ។
សត្តន្តំ សមណំ កតិមេ ធិត្ថិស សមុដ្ឋានា ។
សតិវិនយស្ស កម្មស្ស កិរយា ករណំ ឧបត-
មំ អង្គបតមំ អធិវាសនា អប្បដិក្ខោសនា ។
អម្មទ្បវិនយស្ស កម្មស្ស ។ បេ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស
កម្មស្ស ។ បេ ។ យេកុយ្យសិកាយ កម្មស្ស ។ បេ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

[១៤៥] សមថៈទាំង ៧ មានមូលបុគ្គល មានសមុជ្ឈានបុគ្គល ។ សមថៈ ទាំង ៧ មានមូល ២៦ មានសមុជ្ឈាន ៣៦ ។ សមថៈទាំង ៧ មានមូល ២៦ (នោះ) ដូចម្តេច ។ សមុទ្ធាវិន័យមានមូល ៤ គឺចំពោះមុខសង្ឃ ១ ចំពោះមុខ ធម៌ ១ ចំពោះមុខវិន័យ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។ សភវិន័យមានមូល ៤ ។ អម្បទ្ធាវិន័យមានមូល ៤ ។ បដិញ្ញាតករណៈមានមូល ២ គឺ បុគ្គលណា សំដែង ១ សំដែងចំពោះបុគ្គលណា ១ ។ យេកុយ្យសិកាមានមូល ៤ ភស្សបាច័យសិកាមានមូល ៤ ។ ភិណវត្តារកៈមានមូល ៤ គឺ ចំពោះមុខ សង្ឃ ១ ចំពោះមុខធម៌ ១ ចំពោះមុខវិន័យ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។ នេះជាមូល ២៦ របស់សមថៈទាំង ៧ ។ សមថៈទាំង^(១) ៧ មានសមុជ្ឈាន ៣៦ (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។ ការធ្វើញត្តិ ការបញ្ឈប់ញត្តិ ការចូលទៅធ្វើដោយ ខ្លួនឯង ការបង្គាប់ឲ្យគេចូលទៅធ្វើ ការទទួលបង្គាប់ ការមិនហាមឃាត់ នូវសង្ឃកម្ម គឺ សភវិន័យ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ អម្បទ្ធាវិន័យ ។ បេ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ បដិញ្ញាតករណៈ ។ បេ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ យេកុយ្យសិកា ។ បេ ។

១ អង្គកថាពន្យល់ថា ត្រង់ពាក្យបុព្វាអំពីសមុជ្ឈាន ដែលលោកពោលថា សមថៈទាំង ៧ មានសមុជ្ឈាន ៣៦ នោះតើដូចម្តេច ដូច្នោះ ក៏មែនពិតហើយ តែបានដាច់លោកចែកតែសមថៈ៦ ក្នុងសមថៈ មួយ ។ មានសមុជ្ឈានប្រាំមួយ ដូច្នោះវិញ ព្រោះសមុទ្ធាវិន័យមិនមានសមុជ្ឈាន ទេ ដោយមិនបានសង្គ្រោះចូលក្នុងកម្ម ។

អធិការណ៍ពេទ្ធ សន្តង្គំ សមថានំ នានត្តា១យោ

តស្សនាបិយសិកាយ កម្មស្ស ។ បេ ។ តិណាវត្តារ-
កស្ស កម្មស្ស តិរិយា ករណំ ឧបតមនំ អដ្ឋ-
បតមនំ អធិវាសនា អប្បជិក្ខាសនា ។ សន្តង្គំ
សមថានំ ឥមេ ធន្តិស សម្មដ្ឋានា ។

(១៤៦) សម្មទាវនិយោតិវា សតិវនិយោតិវា ឥមេ
ធម្មា ពានត្តា ពាណិជ្ជញ្ញាណ ឧទាហុ ឯកត្តា ញ្ញាណ-
មេវ ពានំ ។ សម្មទាវនិយោតិវា អម្ពធឿវនិយោតិវា
។ បេ ។ សម្មទាវនិយោតិវា បដិញ្ញាតករណន្តិវា
សម្មទាវនិយោតិវា យេកុយ្យសិកាតិវា សម្មទាវនិ-
យោតិវា តស្សនាបិយសិកាតិវា សម្មទាវនិយោតិ
វា តិណាវត្តារកោតិវា ឥមេ ធម្មា ពានត្តា ពាណិជ្ជញ្ញាណ
ឧទាហុ ឯកត្តា ញ្ញាណមេវ ពានំ ។ សម្មទាវនិយោតិ
វា សតិវនិយោតិវា ឥមេ ធម្មា ពានត្តា មេវ ពាណិ-
ជ្ជញ្ញាណ ប ។ សម្មទាវនិយោតិវា អម្ពធឿវនិយោតិវា
។ បេ ។ សម្មទាវនិយោតិវា បដិញ្ញាតករណន្តិវា
សម្មទាវនិយោតិវា យេកុយ្យសិកាតិវា សម្មទាវនិ-

អធិករណពោ ១ សំដែងអំពីអត្ថផ្សេងៗ គ្នានៃសមថៈទាំង៧ជាដើម

នូវសង្ឃកម្ម គឺ តិស្សបាបិយសិកា ។ បេ ។ ការធ្វើញត្តិ ការបញ្ឈប់ញត្តិ
ការចូលទៅធ្វើដោយខ្លួនឯង ការបង្គាប់ឱ្យគេចូលទៅធ្វើ ការទទួលបង្គាប់
ការមិនហាមឃាត់ នូវសង្ឃកម្ម គឺ តិណវត្តារកៈ ។ នេះជាសមុដ្ឋាន ៣៦
របស់សមថៈ ៧ ។

[១២៦] សម្មាវិន័យនឹងសតវិន័យ ធម៌ទាំងនេះមានអត្ថផ្សេងៗ ។

គ្នា មានព្យញ្ជនៈផ្សេងៗ គ្នា ឬ ក៏មានអត្ថជាមួយគ្នា ផ្សេងគ្នាតែព្យញ្ជនៈ
ប៉ុណ្ណោះទេ ។ សម្មាវិន័យនឹងអម្បឡវិន័យ ។ បេ ។ សម្មាវិន័យ
នឹងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកា សម្មាវិន័យនឹងតិស្ស-
បាបិយសិកា សម្មាវិន័យនឹងតិណវត្តារកៈ ធម៌ទាំងនេះមានអត្ថផ្សេងៗ គ្នា
មានព្យញ្ជនៈផ្សេងៗ គ្នា ឬក៏មានអត្ថជាមួយគ្នា ផ្សេងគ្នាតែព្យញ្ជនៈ
ប៉ុណ្ណោះទេ ។ សម្មាវិន័យ នឹងសតវិន័យ ធម៌ទាំងនេះមានអត្ថក៏ផ្សេងគ្នា
មានព្យញ្ជនៈក៏ផ្សេងគ្នាដែរ ។ សម្មាវិន័យនឹងអម្បឡវិន័យ ។ បេ ។ សម្មា
វិន័យនឹងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកា សម្មាវិន័យ

វិន័យបិដក បវរវារោ

យោតិ វា តស្សនាបិយសិកាតិ វា សម្មទាវិនយោតិ វា
តិណាវត្តារកោតិ វា នីមេ ធម្មា នានត្តា ថេវ នាណ-
ឲ្យញ្ញនា ច ។

(១៤៧) វិវាទោ វិវាទាធិករណំ វិវាទោ នោ អធិក-
រណំ អធិករណំ នោ វិវាទោ អធិករណាញោ វិវាទោ ច
សិយោ វិវាទោ វិវាទាធិករណំ សិយោ វិវាទោ នោ អធិ-
ករណំ សិយោ អធិករណំ នោ វិវាទោ សិយោ អធិករ-
ណាញោ វិវាទោ ច ។ តត្ថ កតមោ វិវាទោ វិវាទាធិករ-
ណំ ។ នីធិ ភិក្ខុ វិវេទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា
។ ថេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ វា អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ វា
យំ តត្ថ កណ្ណំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ នាណាវាទោ
អញ្ញាវាវាទោ វិបច្ឆតាយ (១) វេហារេ ថេធនំ (២) អយំ
វិវាទោ វិវាទាធិករណំ ។ តត្ថ កតមោ វិវាទោ នោ
អធិករណំ ។ មាតាបិ បុត្រេន វិវេទតិ បុត្រោបិ មាតរា
វិវេទតិ បិតាបិ បុត្រេន វិវេទតិ បុត្រោបិ បិតរា វិវេទតិ ភា-
តាបិ ភាតរា វិវេទតិ ភាតាបិ ភតិណិយោ វិវេទតិ ភតិណិបិ
ភាតរា វិវេទតិ សហាយោបិ សហាយេន វិវេទតិ អយំ

១ ម. វិបច្ឆយាយ ។ ២ ម. មេធនំ ។

និយមបទិក បរិវារៈ

នឹងតស្សៈប្រាយសិកា សម្មាវិទ្យានឹងតិណវត្ថុរកៈ ធម៌ទាំងនេះមាន
អត្ថផ្សេងៗ គ្នា មានព្យញ្ជនៈក៏ផ្សេងៗ គ្នាដែរ ។

[១២៧] វិវាទ ចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ វិវាទ មិនចាត់ជាអធិករណ៍
អធិករណ៍មិនចាត់ជាវិវាទ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង វិវាទ ចាត់ជាវិ-
វាទាធិករណ៍ក៏មាន វិវាទ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនចាត់
ជាវិវាទក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង វិវាទផងក៏មាន ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ
វិវាទដូចម្តេច ដែលចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង សាសនានេះ
ដដែលគ្នា ថាសភាវៈនេះជាធម៌ក្តី មិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ ជាទុដ្ឋលាបត្តិក្តី
ជាអទុដ្ឋលាបត្តិក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ដេម្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ខុស សេចក្តី
ដដែលគ្នា ការនិយាយបែកផ្សេងពីគ្នា ការនិយាយផ្តួសផ្តាស ការនិយាយ
ដើម្បីឱ្យគេព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងសភាវៈទាំងនោះ
វិវាទនេះ ចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ វិវាទដូចម្តេច ដែល
មិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ មាតាទាសៈទេនីនឹងបុត្តិក្តី បុត្តទាសៈទេនីនឹងមា-
តាក្តី បិតាទាសៈទេនីនឹងបុត្តិក្តី បុត្តទាសៈទេនីនឹងបិតាក្តី បងប្អូនប្រុសទាសៈ
ទេនីនឹងបងប្អូនប្រុសក្តី បងប្អូនប្រុសទាសៈទេនីនឹងបងប្អូនស្រីក្តី បងប្អូន
ស្រីទាសៈទេនីនឹងបងប្អូនប្រុសក្តី សំឡាញ់ទាសៈទេនីនឹងសំឡាញ់ផងគ្នាក្តី

អធិករណពេទ្ធ អនុវាទធិករណ

វិវាទោ នោ អធិករណំ ។ ឥត្ត កតមំ អធិករណំ នោ
វិវាទោ ។ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិ-
ករណំ ឥទ្ធិ អធិករណំ នោ វិវាទោ ។ ឥត្ត កតមំ
អធិករណពោវ វិវាទោ ច ។ វិវាទាធិករណំ អធិក-
រណពោវ វិវាទោ ច ។

(១៤៨) អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ អនុវាទោ
នោ អធិករណំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ អធិករ-
ណពោវ អនុវាទោ ច សិយា អនុវាទោ អនុវាទាធិក-
រណំ សិយា អនុវាទោ នោ អធិករណំ សិយា អធិ-
ករណំ នោ អនុវាទោ សិយា អធិករណពោវ អនុវាទោ
ច ។ ឥត្ត កតមោ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ ។
ឥធ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារិ-
បត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវិបត្តិយា វា យោ ឥត្ត
អនុវាទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្ប-
វត្តនា អនុស្សហនា អនុពលប្បនាធំ អយំ អនុវាទោ
អនុវាទាធិករណំ ។ ឥត្ត កតមោ អនុវាទោ នោ
អធិករណំ ។ មាតាបិ បុត្តំ អនុវទនិ បុត្តោបិ មាតរិ

អធិករណពោទ អនុវាទាធិករណ៍

វិវាទនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្ណាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូច
ម្ដេច ដែលមិនចាត់ជាវិវាទ ។ អនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ នឹងកិច្ចាធិ-
ករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាវិវាទទេ ។ បណ្ណាធម៌ទាំងនោះ អធិ-
ករណ៍ដូចម្ដេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង ។ វិវាទាធិករណ៍
ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង ។

(១៤៨) ការចោទ ចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ការចោទ មិនចាត់ជា
អធិករណ៍ អធិករណ៍មិនចាត់ជាការចោទ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការ
ចោទផង ការចោទចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ក៏មាន ការចោទមិនចាត់ជា
អធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនចាត់ជាការចោទក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍
ផង ជាការចោទផងក៏មាន ។ បណ្ណាធម៌ទាំងនោះ ការចោទដូចម្ដេច ដែល
ចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ ចោទភិក្ខុផង
គ្នា ដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារិបត្តិ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាជីវិ-
បត្តិ ការចោទ សេចក្ដីប្រកាន់ ការពោលដដែល ការពោលតវ៉ា ការ
ពោលបង្គាប់ ការទំពោលបន្ទូច ការបន្ថែមកម្លាំងណា ក្នុងវិបត្តិទាំង
នោះ ការចោទនេះ ចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ។ បណ្ណាធម៌ទាំងនោះ ការ
ចោទដូចម្ដេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ មាត្រាចោទបុគ្គល បុគ្គលចោទ

និយមន័យ បរិក្ខារ

អនុវត្ត បតាប បត្ត អនុវត្ត បត្តោប បតវ អនុវត្ត
ភាតាប ភាតវ អនុវត្ត ភាតាប ភតិប អនុវត្ត ភតិប
ភាតវ អនុវត្ត សហាយោប សហាយ អនុវត្ត អយ
អនុវត្ត ខោ អធិការណ៍ ។ តត្ថ កតម អធិការណ៍
ខោ អនុវត្ត ។ អាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍
វិវាទាធិការណ៍ ឥទ្ធិ អធិការណ៍ ខោ អនុវត្ត ។
តត្ថ កតម អធិការណ៍ ញៅ អនុវត្ត ច ។ អនុ-
វាទាធិការណ៍ អធិការណ៍ ញៅ អនុវត្ត ច ។

(១៤៧) អាបត្ត អាបត្តាធិការណ៍ អាបត្ត ខោ អ-
ធិការណ៍ អធិការណ៍ ខោ អាបត្ត អធិការណ៍ ញៅ
អាបត្ត ច សិយា អាបត្ត អាបត្តាធិការណ៍ សិយា
អាបត្ត ខោ អធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍ ខោ អា-
បត្ត សិយា អធិការណ៍ ញៅ អាបត្ត ច ។ តត្ថ កត-
ម អាបត្ត អាបត្តាធិការណ៍ ។ បញ្ចុប អាបត្ត កិច្ចា
អាបត្តាធិការណ៍ សត្តប អាបត្ត កិច្ចា អាបត្តាធិក-
រណ៍ អយ អាបត្ត អាបត្តាធិការណ៍ ។ តត្ថ កតម
អាបត្ត ខោ អធិការណ៍ ។ សោតាបត្ត សមាបត្ត

និយមន័យ បរិវារ:

មាតាភ្នំ បិតាចោទបតី បតីចោទបិតាភ្នំ បងប្អូនប្រុសចោទបងប្អូនប្រុស
ផងគ្នាភ្នំ បងប្អូនប្រុសចោទបងប្អូនស្រីភ្នំ បងប្អូនស្រីចោទបងប្អូនប្រុសភ្នំ
សំឡាញ់ចោទសំឡាញ់ផងគ្នាភ្នំ ការចោទនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។
បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាការចោទ ។
អាបត្តិអធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ នឹងវិវាទាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិន
ចាត់ជាការចោទទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់
ជាអធិករណ៍ផង ជាការចោទផង ។ អនុវាទាធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង
ជាការចោទផង ។

(១៤៩) អាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ អាបត្តិ មិនចាត់ជាអធិករណ៍
អធិករណ៍មិនចាត់ជាអាបត្តិ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង អាបត្តិ
ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ក៏មាន អាបត្តិមិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍
មិនចាត់ជាអាបត្តិក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផងក៏មាន ។ បណ្តា
ធម៌ទាំងនោះ អាបត្តិដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ កងនៃអាបត្តិ
ទាំង ៥ ក៏ចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ក៏ចាត់ជាអាបត្តិ
អធិករណ៍ អាបត្តិទាំងនេះ ទើបចាត់ជាអាបត្តិអធិករណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ
អាបត្តិដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ សោតាបត្តិនឹងសមាបត្តិ

អធិការណពោទំ កិច្ចាធិការណ

អយំ អាបត្តិ នោ អធិការណំ ។ តត្ថ កតតមំ អធិការ-
ណំ នោ អាបត្តិ ។ កិច្ចាធិការណំ វិវាទាធិការណំ
អនុវិវាទាធិការណំ នំនំ អធិការណំ នោ អាបត្តិ ។
តត្ថ កតតមំ អធិការណពោទំ អាបត្តិ ច ។ អាបត្តា-
ធិការណំ អធិការណពោទំ អាបត្តិ ច ។

[១៥០] កិច្ចំ កិច្ចាធិការណំ កិច្ចំ នោ អធិការណំ
អធិការណំ នោ កិច្ចំ កិច្ចពោទំ អធិការណពោទំ^(១) សិយា
កិច្ចំ កិច្ចាធិការណំ សិយា កិច្ចំ នោ អធិការណំ
សិយា អធិការណំ នោ កិច្ចំ សិយា អធិការណពោទំ
កិច្ចពោទំ ។ តត្ថ កតតមំ កិច្ចំ កិច្ចាធិការណំ ។ យា
សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ
ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ នំនំ កិច្ចំ
កិច្ចាធិការណំ ។ តត្ថ កតតមំ កិច្ចំ នោ អធិការណំ
អាចរិយកិច្ចំ ឧបជ្ឈាយកិច្ចំ សមាធិបជ្ឈាយកិច្ចំ
សមាធិចរិយកិច្ចំ នំនំ កិច្ចំ នោ អធិការណំ ។
តត្ថ កតតមំ អធិការណំ នោ កិច្ចំ ។ វិវាទាធិការណំ

១ ម. អធិការណពោទំ កិច្ចពោទំ ។

អធិករណ៍ពេទ កិច្ចាធិករណ៍

អាបត្តិ^(១) នេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្ណាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍
ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអាបត្តិ ។ កិច្ចាធិករណ៍ វិវាទធិករណ៍
នឹងអន្តរាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាអាបត្តិទេ ។ បណ្ណាធម៌
ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។
អាបត្តិធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។

[១៥០] កិច្ច ចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ កិច្ច មិនចាត់ជាអធិករណ៍
អធិករណ៍មិនចាត់ជាកិច្ច ចាត់ជាកិច្ចផង ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចចាត់
ជាកិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនចាត់
ជាកិច្ចក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផងក៏មាន ។ បណ្ណាធម៌ទាំង
នោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ ។ កិច្ចរបស់សង្ឃ ឬកម្មដែល
សង្ឃត្រូវធ្វើណា គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១
ញត្តិចតុតកម្ម ១ កិច្ចនេះ ទើបចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍បាន ។ បណ្ណាធម៌ទាំង
នោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ កិច្ចដែលអន្តរាសិក
ត្រូវធ្វើដល់អាចារ្យ កិច្ចដែលសន្និវិហារិកត្រូវធ្វើដល់ទេវជ្ឈាយ កិច្ចដែល
ភិក្ខុត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុដែលមានទេវជ្ឈាយស្មើគ្នា កិច្ចដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុ
ដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា កិច្ចនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្ណា
ធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាកិច្ច ។ វិវាទធិករណ៍

១ ប្រែថា កិរិយាទិល មិនប្រែថា កិរិយាត្រូវឲ្យអាបត្តិ ដូចក្នុងសិក្ខាបទនោះទេ ។

វិនយបិដកេ បរិវារកេ

អនុវាណាធិការណាំ អាបត្តាធិការណាំ ឥនំ អធិការណាំ
លោ កិច្ចំ ។ ឥត្ត កតមំ អធិការណាញោ កិច្ចញា ។
កិច្ចាធិការណាំ អធិការណាញោ កិច្ចញាតិ ។

អធិការណាញោ ឥន្ទីតំ ។

តស្សនានំ

[១៥១] អធិការណាំ ឧត្តោជា
អាតារា បុត្តលេន ច
និទានហេតុប្បច្ចយា
ម្ងលំ សម្មដ្ឋានេន ច
អាបត្តិ ហោតិ យត្ត ច
សសដ្ឋា និទានេន ច^(១)
ហេតុប្បច្ចយម្ងលានិ
សម្មដ្ឋានេន ព្យញ្ញោ
វិវារោ អធិការណាត្ថំ
កេនាធិការណោ ឥន្ទីតំ ។

១ បរិវារតិ កត្តបិ យេត្តកេ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

អនុវត្តជាអធិការណ៍ នឹងរាបគ្នាអធិការណ៍ អធិការណ៍នេះ មិនចាត់ជាកិច្ចខេ ។
បណ្តាធម៌ទាំងនោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។
កិច្ចអធិការណ៍ ចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។

ចប់ អធិការណ៍ពេទ ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអធិការណ៍ភទនោះផ្ទះ

(១៥១) និយាយអំពីការសើរើអធិការណ៍ ១ ភិក្ខុបាននូវការ
សើរើដោយអាការៈ ១០ យ៉ាង ១ បុគ្គល គឺ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៤ ទើបសើរើអធិការណ៍បាន ១ និទាន ហេតុ
បច្ច័យ មូល នឹងសមុជ្ឈាន (នៃអធិការណ៍) ១ អធិការណ៍
ដែលចាត់ជាពាបគ្គី នឹងអនាបគ្គី ១ សមថៈទាំង ៧ មានសតិ-
និយមជាដើម កើតក្នុងទីណា ១ សមថៈទាំង ៧ មានសម្មា-
និយមជាដើម លាយច្រឡំគ្នាឬមិនច្រឡំគ្នា ១ និទាន ហេតុ
បច្ច័យ មូល នឹងសមុជ្ឈាន (នៃសមថៈទាំង ៧ ប្រការ) ១
សមថៈទាំង ៧ ប្រការ មានអត្ថនឹងព្យញ្ជនៈ (ផ្សេង ៗ គ្នា) ១
ធម៌ទាំងឡាយមានវិវាទជាដើម ដែលចាត់ជាអធិការណ៍ នឹង
មិនចាត់ជាអធិការណ៍ ១ នេះជា ទូទានក្នុងអធិការណ៍ភទ ។

អប្សិ គាហិសង្កណិកំ

[១៥២] ចោធនា តិមត្ថាយ

សារណា តិស្ស ការណា

សង្ឃោ តិមត្ថាយ

មតិកម្មំ បន តិស្ស ការណា ។

ចោធនា សារណត្ថាយ

និគ្គហត្ថាយ សារណា

សង្ឃោ បរិគ្គហត្ថាយ^(១)

មតិកម្មំ បន មាដិយេក្កំ ។

មា ខោ តុរតោ អកណិ

មា ខោ ចណ្ណិកតោកណិ^(២)

មា ខោ បដិយំ ជនយិ

សចេ អនុវិជ្ជកោ តុរិ

មា ខោ សហសា អកណិ

កថំ វិគ្គហិកំ អនត្តសញ្ញិតំ

---

១ ម. បរិគ្គហត្ថាយ ។ ២ ម. អកណិ ។

គាហ៍សង្គណ៍កៈ ជាតំណាមក៍^(១)

(១៥២) សួរថា ការពោទដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ការរំលឹក
ទោសដើម្បីហេតុអ្វី ប្រជុំសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ម្យ៉ាង
ទៀត មតិកម្ម គឺការរៀនមន្តដើម្បីហេតុអ្វី ។ ឆ្លើយថា ការ
ពោទ ដើម្បីរំលឹកទោស ការរំលឹកទោស ដើម្បីនឹងសង្កត់
សង្កិន (បុគ្គលនោះឲ្យពង្រឹងចិត្ត) ប្រជុំសង្ឃដើម្បីពិនិត្យរក
នូវការវិនិច្ឆ័យ ឯមតិកម្ម គឺការរៀនមន្តផ្សេងៗគ្នា (ដើម្បីឲ្យ
ចូលចិត្តនូវការកាត់សេចក្តី) ។ បើលោកធ្វើជាវិនិយធត្រូវកុំ
និយាយរួសពន់ពេក កុំនិយាយទាំងកំណាច កុំធ្វើសេចក្តីថ្នាំ
ថ្នាក់ចិត្តឲ្យកើតឡើង (ចំពោះអ្នកដែលត្រូវពោទ ឬអ្នកដែល
ពោទ) កុំនិយាយពាក្យសង្កត់សង្កិនឥតប្រយោជន៍ ដោយ

---

១ អង្គកថា ហៅថា ទុតិយគាហ៍សង្គណ៍កៈ គាហ៍សង្គណ៍ស័ទ្ធិ ២ ។

វិទ្យុបិដកេ បរិវាហេ

សុវត្ថុ វិទ្យុយេ អនុលោមេ

បញ្ញាត្ថេ អនុលោមិតេ

អនុយោគវត្ថុ និសាមយេ^(១)

កុសលេន តុទ្ធិមតា កតំ

សុវត្ថំ សិក្ខាបដានុលោមិតំ

តតំ ន ចាសេន្តោ សម្បរាយិតំ ។

ហិតេសី អនុយញ្ញស្ស

កាលេនតុបសញ្ញិតំ

ចុទ្ធិតស្ស ច ចោនកស្ស ច

សហសា វោហារំ ហិ បដានេសី ។

ចោនកោ អាហា អាចន្តោតំ

ចុទ្ធិតកោ អាហា អនាចន្តោតំ

ឧភោ អនុត្តបន្តោ

បដិញ្ញាតុសត្ថិតេន កាលយេ ។

បដិញ្ញា លទ្ធិសុវត្ថុ^(២)

អលទ្ធិសុ ឯតំ^(៣) ន វិទ្ធិតំ

---

១ និសាមេថាគិ កត្តចំ ចោត្តពេ ទំស្សតិ ។ និសាមេថាគិយេវ អន្តិកថាយំ ។
២ ឧ. ប. ៣៣ ។ ៣ ឧ. ម. ៧១ ។

និយមបិដក បរិវារ:

រូសានីត្រូវលោកពិចារណានូវវត្ថុដែលគួរប្រព្រឹត្តតាម ជាអនុ-
លោមរបស់សិក្ខាបទដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញធ្វើវិទ្យាស
ទ្រង់ធ្វើ គឺបាននាំមកគិតលំទុក ទ្រង់ពោលទុកមកដោយ
ល្អ ក្នុងសុត្ត: គឺទតតោវិភង្គ ក្នុងវិន័យ គឺខន្ធក: ក្នុង
អនុលោម គឺបរិវារ: ក្នុងបញ្ញត្តិ គឺវិន័យបិដកទាំងអស់ ក្នុង
អនុលោមិក: គឺមហាបទេស ៤ ហើយនឹងបានញ្ញាតិគតិរបស់
ខ្លួន ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរលោក មិនឲ្យវិនាសបាន ។
លោកកាលស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ គប្បីប្រកបតាមធម្មជាតិ
ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍តាមកាលវិភង្គ លោកកុំកាល
ជឿសំដី របស់អ្នកជាប់ចោទនឹងអ្នកចោទ ដោយរហ័ស
ឡើយ ។ (បើ) អ្នកចោទនិយាយថា លោកត្រូវអាបត្តិហើយ
លោកអ្នកជាប់ចោទប្រកែកថា ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិទេ (វិន័យធរ)
កុំកាលលើកលែងបុគ្គលទាំង ២ (នោះ) គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមដំ-
ណាភាវ្យដែលប្តេជ្ញា ។ ភាវ្យប្តេជ្ញា (ណា) ដែលវិន័យធរ
ពោលចំពោះពួកបុគ្គលដែលមានសេចក្តីខ្មាស ភាវ្យប្តេជ្ញា⁺
មិនមានក្នុងពួកបុគ្គល ដែលឥតសេចក្តីខ្មាសទេ (ព្រោះថា)

របប តាថាសង្គណ៍កំ អលដ្ឋិអាទិបុត្តាវសិដ្ឋនា

តហម្យំ អលដ្ឋិ កាសេយ្យ
វត្តានុសង្ខតេន កាវយេ ។

[១៥៣]

អលដ្ឋិ កីទិសោ ហោតិ
បដិញ្ញា យស្ស ន រូហតិ
ឯតញ្ច^(១) តាហំ បុត្តាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ អលដ្ឋិបុត្តលោ ។
សញ្ញុច្ច អាបត្តិ អាបដ្ឋិតិ
អាបត្តិ បរិគ្គហតិ
អតតិកមនញ្ច កច្ចតិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ អលដ្ឋិបុត្តលោ ។

[១៥៤]

សច្ចំ អហម្យំ ជានាមិ
ឯទិសោ អលដ្ឋិបុត្តលោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុត្តាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ លដ្ឋិបុត្តលោ ។
សញ្ញុច្ច អាបត្តិ អាបដ្ឋិតិ
អាបត្តិ ន បរិគ្គហតិ

១. ម. ឯវញ្ច ។

តាថាសង្គណិកៈជាតំណាមក បុញ្ញវិសុទ្ធិនាអំពីអលជ្ជីបុគ្គលជាដើម

បុគ្គលដែលឥតសេចក្តីខ្មាស សូម្បីពោលពាក្យច្រើនក្តី

(វិនយធរ) គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែលជាបំបែកជាមួយ

នឹងវត្ថុប្រតិបត្តិរបស់បុគ្គលនោះ ។

[១៥៣] សួរថា អលជ្ជីបុគ្គលតើដូចម្តេច សេចក្តីប្តេជ្ញាមិន

ល្មមលាស់ដល់បុគ្គលណា ខ្ញុំសួរចំពោះបុគ្គលនុ៎ះ ដូច្នេះថា

បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា

អលជ្ជីបុគ្គល ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលមានចិត្តក្លែងត្រូវអាបត្តិ រួចបិទ

បាំងអាបត្តិទុកក្តី លុះតាមអំណាចអត្តតិក្តី បុគ្គលយ៉ាងនេះ

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ។

[១៥៤] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល

ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា

ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា លជ្ជីបុគ្គល ។

ឆ្លើយថា បុគ្គលមិនក្លែងឱ្យត្រូវអាបត្តិ មិនបិទបាំងអាបត្តិ

វិទ្យបិដក បរិវារ

អតតិកមនំ ន កថុតិ

ឯទិសោ វុច្ចតិ លដ្ឋិបុគ្គលោ ។

(១៥៥)

សច្ចំ អហម្យំ ជាតមិ

ឯទិសោ វុច្ចតិ លដ្ឋិបុគ្គលោ

អញ្ញញ្ច តាហំ បុត្រាមិ

កិទិសោ វុច្ចតិ អធម្មហោទកោ ។

អកាលេន ហោទេតិ អក្ខតេន

ដរុសេន អនត្តសញ្ញតេន

នោសន្តរោ ហោទេតិ នោ មេត្តចិត្តោ

ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មហោទកោ ។

(១៥៦)

សច្ចំ អហម្យំ ជាតមិ

ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មហោទកោ

អញ្ញញ្ច តាហំ បុត្រាមិ

កិទិសោ វុច្ចតិ ធម្មហោទកោ ។

កាលេន ហោទេតិ ក្ខតេន

សឃ្លោន អត្តសញ្ញតេន

និយមន័យ បរិវារ:

មិនល្អអំណាចអគតិ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមានព្រះ
ភាគត្រាស់ហៅថា លដ្ឋបុគ្គល ។

(១៥៥) ខ្ញុំជឿពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះហៅថា លដ្ឋបុគ្គល
ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា
ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនត្រូវតាម
ធម៌ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលចោទដោយមិនត្រូវតាមកាល ១
ដោយពាក្យមិនពិត ១ ដោយពាក្យទ្រុឌទ្រោន ១ ដោយពាក្យ
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ចោទដោយសេចក្តីស្អប់
មិនចោទដោយមេត្តាចិត្ត ១ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះ
ភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(១៥៦) ខ្ញុំជឿពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះព្រះមានព្រះភាគ
ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរ
រកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមាន
ព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ឆ្លើយថា
បុគ្គលដែល ចោទត្រូវតាមកាល ១ ដោយពាក្យពិត ១ ដោយ
ពាក្យផ្អែមល្ហែម ១ ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១

អបរំ ភាសាសង្គណីកំ ធម្មបោទការវិបុលាសិទ្ធិត

មេត្តចិត្តោ ហោទេតិ ខោ ខោសន្តរោ

ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មបោទកោ ។

(១៥៧) សច្ចំ អហម្យំ ជាតមិ

ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មបោទកោ

អញ្ញាញ តាហំ បុត្តាមិ

តិទិសោ វុច្ចតិ ពាលបោទកោ ។

បុញ្ញាបរំ ន ជាតតិ បុញ្ញាបរស្ស អកោវិទោ

អនុសន្និវចនបដំ ន ជាតតិ

អនុសន្និវចនបថស្ស អកោវិទោ

ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលបោទកោ ។

(១៥៨) សច្ចំ អហម្យំ ជាតមិ

ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលបោទកោ

អញ្ញាញ តាហំ បុត្តាមិ

តិទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតបោទកោ ។

បុញ្ញាបរិបំ ជាតតិ បុញ្ញាបរស្ស កោវិទោ

អនុសន្និវចនបដំ ជាតតិ

ជាសង្គណៈពិតណាស់ បុព្វវិស្វត្រាស៍បុគ្គលអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ជាធម៌

ចោទដោយបេត្តាចិត្ត មិនចោទដោយស្តាប់ ១ បុគ្គលយ៉ាងនេះ
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។

(១៥៧) ខ្ញុំជឿជាក់ថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ
ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គល
ដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះ
ភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។ ឆ្លើយថា
បុគ្គលមិនដឹងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង មិនយល់ដល់
ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង មិនដឹងគន្លងពាក្យគ្នា មិន
យល់ដល់គន្លងពាក្យគ្នា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះ
ភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។

(១៥៨) ខ្ញុំជឿជាក់ថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមាន
ព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ប៉ុន្តែខ្ញុំសូម
សួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែល
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។
ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលដឹងពាក្យខាងដើម នឹងពាក្យខាងចុង
យល់ដល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ដឹងគន្លងពាក្យគ្នា

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អនុសង្ឃវចនបថស្ស កោវិនោ
ឯទិសោ វច្ឆតិ បណ្ឌិតចោទកោ ។

[១៥៧] សច្ចំ អហម្មិ ជាតមិ

ឯទិសោ វច្ឆតិ បណ្ឌិតចោទកោ

អញ្ញញ្ច តាហំ បុត្រាមិ

ចោទនា តិម្ហិ វច្ឆតិ ។

សីលវិបត្តិយា ចោទេតិ

អតោ អាចារិទ្ធិដ្ឋិយា

អាជីវេនបិ ចោទេតិ

ចោទនា តេន វច្ឆតិ ។

អបរំ ពាធិសង្កណិកំ និដ្ឋិតំ ។

និយមន័យ បរិវារ:

យល់ដល់តន្ត្រីពាក្យគ្នា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ
ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។

(១៥៧) ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមាន

ព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួរ

រកហេតុដទៃទៀតនឹងអ្នកថា ដូចម្តេចដែលព្រះមានព្រះភាគ

ត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលចោទដោយ

សីលវិបត្តិ ពុំនោះសោត ដោយអាចារិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ

ចោទដោយអាដិ វិបត្តិ ការចោទដោយសីលវិបត្តិជាដើម

នោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។

ចប់ គាថាសង្គណ្ឌិកៈ (គាថាធួរាជ្ជាសុត្តា) ផាត់លមក ។

ប្រាជ្ញាសាស្ត្រ

(១៦០) អនុវិជ្ជកេន ចោទកោ បុច្ឆិតញ្ចយំ ទោ
 ត្ថំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ចោទេសិ កម្មំ ទំ ចោទេសិ
 សីលវិបត្តិយា ចោទេសិ អាចារិបត្តិយា ចោទេសិ ទិដ្ឋិវិ-
 បត្តិយា ចោទេសិតិ ។ សោ ចេ វិវិទេយ្យ សីលវិបត្តិ-
 យា វា ចោទេមិ អាចារិបត្តិយា វា ចោទេមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
 វា ចោទេមិតិ ។ សោ វិវិទេយ្យ វិចារិយោ ជាតាត
 បនាយស្នា សីលវិបត្តិ ជាតាត អាចារិបត្តិ ជាតាត
 ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ សោ ចេ វិវិទេយ្យ ជាតាមិ ទោ អហំ
 អាវុសោ សីលវិបត្តិ ជាតាមិ អាចារិបត្តិ ជាតាមិ ទិដ្ឋិ-
 វិបត្តិ ។ សោ វិវិទេយ្យ វិចារិយោ កតមា បនាវុសោ
 សីលវិបត្តិ កតមា អាចារិបត្តិ កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តិតិ ។
 សោ ចេ វិវិទេយ្យ ចត្តារិ ចារាជិកានិ តេរស-
 សង្ឃានិសេសា អយំ សីលវិបត្តិ វិល្លុច្ចយំ ចាចិត្តិយំ
 ចាជិទេសនិយំ ទុក្ខដំ ទុក្ខាសិតំ អយំ អាចារិបត្តិ

បោះទនាគណ្ណ

(១៦០) វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទថា ម្ចាស់ពារុសោ លោក
 ចោទភិក្ខុនេះដោយហេតុណា លោកចោទភិក្ខុនោះ ព្រោះទាសអ្វី
 លោកចោទដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារីវិបត្តិ ឬចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។
 បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំចោទដោយសីលវិបត្តិ ខ្ញុំ
 ចោទដោយអាចារីវិបត្តិ ខ្ញុំចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ត្រូវវិន័យធរសួរ
 ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារ-
 វិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរឬទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់ពារុសោ ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារីវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិ-
 វិបត្តិដែរ ។ ត្រូវវិន័យធរសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ពារុ-
 សោ ចុះដូចម្តេចហៅថា សីលវិបត្តិ ដូចម្តេចហៅថា អាចារីវិបត្តិ ដូច
 ម្តេចហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 បារាជិត ៤ នឹងសន្យាទិសេស ១៣ នេះហៅថា សីលវិបត្តិ បុណ្ណច្បើយ
 បាចិត្តិយៈ បាដិទេសន័យៈ ទុកដ ១ នឹងទុក្ខាសិត នេះហៅថា អាចារីវិបត្តិ

និយមនិពេ បរិវារោ

បិច្ឆាធិដ្ឋំ អន្តត្តាហិកា ទិដ្ឋំ អយំ ទិដ្ឋវិបត្តតិ ។ សោ
ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុ
ចោទេសិ ទិដ្ឋន ចោទេសិ សុតេន ចោទេសិ បរិសង្កា-
យ ចោទេសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ទិដ្ឋន វ
ចោទេមិ សុតេន វ ចោទេមិ បរិសង្កាយ វ ចោទេ-
មីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ
ឥមំ ភិក្ខុ ទិដ្ឋន ចោទេសិ កិណ្ណេ ទិដ្ឋំ កិណ្ណេ តេ ទិដ្ឋ
កតា តេ ទិដ្ឋំ កតតុ តេ ទិដ្ឋំ ចារាជិកំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
ទិដ្ឋោ សដ្ឋាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ឥន្ទ្រតូយំ
អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ចាចិត្តិយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ
ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ទុក្កដំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ
ទិដ្ឋោ កតតុ ច ត្ថំ អហោសិ កតតុ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ
កិញ្ច ត្ថំ ករោសិ កិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោសីតិ ។ សោ
ចេ ឯវំ វទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុ ទិដ្ឋន
ចោទេមិ អបិច សុតេន ចោទេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស
វចនីយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុ សុតេន ចោទេ-

និយមន័យ បរិវារ:

ម្ចាស់ទីដី នឹងអនុគ្រាហិតាទីដី នេះហៅថា ទីដីវិបត្តិ ។ ត្រូវនិយម
ស្រុកភ្នំអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ
ដោយហេតុណា លោកចោទដោយឃើញ ដោយឮ ឬក៏ចោទដោយ
រង្វៀសទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំចោទដោយ
ឃើញក្តី ចោទដោយឮក្តី ចោទដោយរង្វៀសក្តី ។ ត្រូវនិយម ស្រុក
អ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះដោយឃើញ
ហេតុណា លោកបានឃើញខាសដូចម្តេច លោកបានឃើញហេតុដូច
ម្តេច លោកបានឃើញពីកាលណា លោកបានឃើញក្នុងទីណា កាល
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាវជិត លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិសង្ស្រ-
ទិសស លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងួចយ លោកបាន
ឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវ
អាបត្តិបាជិទេសនីយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លោក
បានឃើញដែរឬ មួយទៀត លោកនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនេះនៅក្នុងទីណា
ចំណែកខាងលោកកំពុងធ្វើអ្វី ឯភិក្ខុនេះកំពុងធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចោទភិក្ខុនោះដោយការ
ឃើញទេ ខ្ញុំចោទដោយគ្រាន់តែបានឮ ។ ត្រូវនិយមស្រុកភ្នំអ្នក
ចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះដោយបានឮ

ពោទឃាតល្អា អនុវិជ្ជកស្ស អនុយោគោ

សិ ក្កិ ឆ្លៃ សុតំ ក្កិ ឆ្លៃ តេ សុតំ កកា តេ សុតំ កកត្ថ តេ
សុតំ ចារាជិកំ អដ្ឋបបន្ទោតិ សុតំ សឿ្យានិសេសំ
អដ្ឋបបន្ទោតិ សុតំ ធិល្អត្ថយំ អដ្ឋបបន្ទោតិ សុតំ ចាចិត្តិ-
យំ អដ្ឋបបន្ទោតិ សុតំ ចាជិទេសនិយំ អដ្ឋបបន្ទោតិ
សុតំ ទុក្កដំ អដ្ឋបបន្ទោតិ សុតំ ទុក្កាសិកំ អដ្ឋបបន្ទោតិ
សុតំ កិក្កស្ស សុតំ កិក្កនិយោ សុតំ សិក្កាហនាយ
សុតំ សាមណោស្ស សុតំ សាមណោនិយោ សុតំ ទុចា-
សកស្ស សុតំ ទុចាសិកាយ សុតំ រាជ្ជិមំ សុតំ រាជម-
ហាមត្តានំ សុតំ តិក្កិយានំ សុតំ តិក្កិយសារកានំ សុ-
តត្ថិ ។ សោ ចេ ឃីវ វិទេយ្យ ន ចោ អហំ អាវុសោ
ឥមំ កិក្កំ សុតេន ចោទេមិ អបិច បរិសង្កាយ ចោទេ-
មិតិ ។ សោ ឃីវ មស្ស វិចនិយោ យំ ចោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមំ
កិក្កំ បរិសង្កាយ ចោទេសិ កី បរិសង្កាសិ កត្ថិ
បរិសង្កាសិ កកា បរិសង្កាសិ កកត្ថ បរិសង្កាសិ ចារាជិកំ
អដ្ឋបបន្ទោតិ បរិសង្កាសិ សឿ្យានិសេសំ អដ្ឋបបន្ទោតិ

ហោទតាពណ្ណ ការសាពស្សរបស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ

ដោយហេតុណា លោកបានឮដូចម្តេច លោកបានឮហេតុដូចម្តេច លោក
បានឮក្នុងកាលណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវ
អាបត្តិបាវជិក លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស លោក
បានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិដល្លប្លយ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយៈ លោកបាន
ឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទេកដ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទេពាសិក
លោកបានឮពាក្យភិក្ខុ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុនី លោកបានឮពាក្យសិក្ខុ-
មាទា លោកបានឮពាក្យសាមណេវ លោកបានឮពាក្យសាមណេវី
លោកបានឮពាក្យទុបាសក លោកបានឮពាក្យទុបាសិកា លោកបាន
ឮពាក្យពួកស្តេច លោកបានឮពាក្យពួករាជមហាមាត្រ លោកបានឮ
ពាក្យពួកត្រិយ លោកបានឮពាក្យពួកសាវ័តត្រិយប្ត ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចោទភិក្ខុនេះដោយ
បានឮទេ ខ្ញុំចោទដោយត្រឹមតែសេចក្តីរង្សៀស ។ ត្រូវវិន័យធរស្តីភិក្ខុអ្នក
ចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះដោយសេចក្តី
រង្សៀសដោយហេតុណា លោករង្សៀសដូចម្តេច លោករង្សៀសអំពីហេតុ
អ្វី លោករង្សៀសក្នុងកាលណា លោករង្សៀសក្នុងទីណា លោករង្សៀស
ថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាវជិក លោករង្សៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-

វិទ្យាបិដកេ បរិវារោ

បរិសុទ្ធីសិ ធុល្លច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ បរិសុទ្ធីសិ តាចិវ្ត្តយំ
អដ្ឋាបដ្ឋោតិ បរិសុទ្ធីសិ តាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ
បរិសុទ្ធីសិ ទុក្ខដំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ បរិសុទ្ធីសិ ទុក្ខាសិតំ
អដ្ឋាបដ្ឋោតិ បរិសុទ្ធីសិ ភិក្ខុស្ស ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ
ភិក្ខុនិយា ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ សិក្ខុមាណយ ភុត្តា បរិ-
សុទ្ធីសិ សាមណោស្ស ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ សាមណោនិយា
ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ ទុក្ខាសក្កស្ស ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ
ទុក្ខាសិកាយ ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ រាជ្ជំ ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ
រាជមហាមត្តានំ ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ តិក្ខុយានំ ភុត្តា
បរិសុទ្ធីសិ តិក្ខុយសាវកានំ ភុត្តា បរិសុទ្ធីសិ ។

[១៦១] ទិដ្ឋំ ទិដ្ឋេន សមេតិ
ទិដ្ឋេន សំសន្តតេ ទិដ្ឋំ
ទិដ្ឋំ បដិច្ច ន ទុបេតិ
អស្មុទ្ធិបរិសុទ្ធិតោ

និយមន័យ បរិវារ:

ទិសេស លោករង្សៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ លោករង្សៀសថា
ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខុយៈ លោករង្សៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាដិទេស-
នីយៈ លោករង្សៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លោករង្សៀសថា
ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខសិក្ខ លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យភិក្ខុ លោក
រង្សៀសព្រោះពួកពាក្យភិក្ខុនី លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យសិក្ខុមានា លោក
រង្សៀសព្រោះពួកពាក្យសាមណេរ លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យសាមណេរី
លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យទុបាសក លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យទុបា-
សិកា លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យពួកស្ដេច លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យ
ពួករាជមហាមាត្រ លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យពួកគិរិយ លោករង្សៀស
ព្រោះពួកពាក្យពួកសាវ័កគិរិយ ។

(១៦១) ហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ សមតាមហេតុ
ដែលឃើញមែន វិន័យធរកប្បវិប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នក
ចោទបានឃើញ តាមហេតុដែលបានឃើញ (បើ) ភិក្ខុអ្នក
ជាប់ចោទមិនទាន់ដល់ (បាណជិក) ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
ដែលអ្នកចោទបានឃើញនោះទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទ
មានសេចក្ដីរង្សៀសមិនបរិសុទ្ធ គឺរង្សៀ ។ ដោយមិនមានមូល

បោទនាវណ្ណំ អនុវិជ្ជោស្ស បដិបត្តិ

សោ ឫតុលោ បដិញ្ញាយ

កាតញ្ចោ តេនុចោសដោ ។

សុតំ សុតេន សមេតំ

សុតេន សំសទ្ធតេ សុតំ

សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតំ

អស្សទ្ធបរិស្សនីតោ

សោ ឫតុលោ បដិញ្ញាយ

កាតញ្ចោ តេនុចោសដោ ។

ឫតំ ឫតេន សមេតំ

ឫតេន សំសទ្ធតេ ឫតំ

ឫតំ បដិច្ច ន ឧបេតំ

អស្សទ្ធបរិស្សនីតោ

សោ ឫតុលោ បដិញ្ញាយ

កាតញ្ចោ តេនុចោសដោតិ ។

ចោទនាកណ្តាល សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ

វិន័យធរគប្បវិនិច្ឆ័យ តាមពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទ
នោះ ហើយគប្បវិនិច្ឆ័យ ធានាសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុ
ដែលអ្នកចោទបានឮ សមតាមហេតុដែលបានឮមែន វិន័យ
ធរគប្បវិនិច្ឆ័យ ប្រៀបធៀបនូវហេតុ ដែលអ្នកចោទបានឮ តាមហេតុ
ដែលបានឮ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះមិនទាន់ដល់(បុរាណិក)
ព្រោះអាស្រ័យហេតុដែលអ្នកចោទបានឮទេ ឈ្មោះថាអ្នក
ចោទមានសេចក្តីរឿងសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរគប្បវិនិច្ឆ័យ តាម
ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បវិនិច្ឆ័យ ធា-
នាសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុដែលអ្នកចោទបាន
ប៉ះពាល់ សមតាមហេតុដែលបានប៉ះពាល់មែន វិន័យធរ
គប្បវិនិច្ឆ័យ ប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលបានប៉ះពាល់ តាមហេតុដែល
បានប៉ះពាល់ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់
(បុរាណិក) ព្រោះអាស្រ័យហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់
ទេ ឈ្មោះថាអ្នកចោទមានសេចក្តីរឿងសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរ
គប្បវិនិច្ឆ័យ តាមពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ
ហើយគប្បវិនិច្ឆ័យ ធានាសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

នៃយថាធិតេ បរិវារោ

[១២២] ចោទនាយ កោ អាទិ កី មជ្ឈេ កី
បរិយោសានំ ។ ចោទនាយ ខុ កាសកម្មំ អាទិ កីរិយា
មជ្ឈេ សមថោ បរិយោសានំ ។ ចោទនាយ កតិ
មូលានំ កតិ វត្ថុនំ កតិ ក្រមិយោ កតិហាការេហិ
ចោទេតិ ។ ចោទនាយ ទ្វេ មូលានំ តីណិ វត្ថុនំ បញ្ច
ក្រមិយោ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។ ចោទនាយ កត-
មាទំ ទ្វេ មូលានំ ។ សមូលកា វា អមូលកា វា
ចោទនាយ ឥមាទំ ទ្វេ មូលានំ ។ ចោទនាយ កត-
មាទំ តីណិ វត្ថុនំ ។ ធិដ្ឋេន សុតេន បរិសង្កាយ
ចោទនាយ ឥមាទំ តីណិ វត្ថុនំ ។ ចោទនាយ កតមា
បញ្ច ក្រមិយោ ។ កាលេន វត្ថុមិ ឆោ អកាលេន
ក្រតេន វត្ថុមិ ឆោ អក្រតេន សណ្តេន វត្ថុមិ ឆោ
ធម្មសេន អត្ថសញ្ញតេន វត្ថុមិ ឆោ អនត្ថសញ្ញតេន
មេត្តចិត្តោ វត្ថុមិ ឆោ ឆោសន្តរោតិ ចោទនាយ ឥមា
បញ្ច ក្រមិយោ ។ កតមេហិ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។
កាលេន វា ចោទេតិ វាហាយ វា ចោទេតិ ឥមេហិ
ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

(១៦២) សួរថា ការចោទមានអ្វីជាខាងដើម អ្វីជាកណ្តាល អ្វីជា
ទីបំផុត ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានធុកាសកម្មគឺសូមធុកាសជាខាងដើម
មានកិរិយាគឺអំពើដែលវិន័យធរត្រូវធ្វើជាកណ្តាល មានសម្មថៈគឺសេចក្តី
រម្ងាប់ជាទីបំផុត ។ សួរថា ការចោទមានមូលប៉ុន្មាន មានវត្ថុប៉ុន្មាន មាន
ភូមិប៉ុន្មាន បុគ្គលចោទដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា ការចោទមាន
មូល ២ មានវត្ថុ ៣ មានភូមិ ៥ បុគ្គលចោទដោយអាការ ២ ។
សួរថា ការចោទមានមូល ២ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានមូល ២
នេះ គឺ ចោទដោយមានមូល ១ ចោទដោយមិនមានមូល ១ ។ សួរថា
ការចោទមានវត្ថុ ៣ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានវត្ថុ ៣ នេះគឺ
ដោយបានឃើញ ១ ដោយបានឮ ១ ដោយបានឆ្លើយស ១ ។ សួរថា
ការចោទមានភូមិ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានភូមិ ៥ នេះ គឺពោល
ត្រូវតាមកាល មិនពោលខុសកាល ១ ពោលពាក្យពិត មិនពោលពាក្យ
ដែលមិនពិត ១ ពោលពាក្យផ្អែមវល្លម មិនពោលពាក្យទ្រុឌទ្រោម ១ ពោល
ពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនពោលពាក្យដែលមិនប្រកបដោយ
ប្រយោជន៍ ១ ពោលដោយមេត្តាចិត្ត មិនពោលដោយសេចក្តីស្អប់ ១ ។
សួរថា បុគ្គលចោទដោយអាការ ២ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលចោទ
ដោយអាការ ២ នេះ គឺ ចោទដោយកាយ ១ ចោទដោយវារី ១ ។

បោទនាវណ្ណំ បោទវេទិកាទ័នំ បដិបត្តិ

[១៦៣] បោទកេន កង បដិបដ្ឋិតតំ ចុទ្ធិតកេន
កង បដិបដ្ឋិតតំ សង្ឃេន កង បដិបដ្ឋិតតំ អនុវដ្ឋិ-
កេន កង បដិបដ្ឋិតតំ ។ បោទកេន កង បដិបដ្ឋិ-
តត្ថន្តំ ។ បោទកេន បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរោ
បោទេតញោ កាលេន វត្តាមិ នោ អកាលេន ភូតេន
វត្តាមិ នោ អភូតេន សល្លោន វត្តាមិ នោ ដុសេន
អត្តសញ្ញិតេន វត្តាមិ នោ អនត្តសញ្ញិតេន មេត្តចិត្តោ
វត្តាមិ នោ នោសន្តរោតិ ។ បោទកេន ឃី បដិបដ្ឋិ-
តតំ ។ ចុទ្ធិតកេន កង បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ ចុទ្ធិតកេន
ទ្ធិសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋិតតំ សច្ចេ ច អកុប្បេ ច ។
ចុទ្ធិតកេន ឃី បដិបដ្ឋិតតំ ។ សង្ឃេន កង
បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ សង្ឃេន ឡិតិល្លាណោតិល្លាណំ ជាតិតតំ ។

ចោទពាក្យ សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់អ្នកចោទនឹងអ្នកជាប់ចោទជាដើម

[១៦៧] សួរថា អ្នកចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច អ្នកជាប់ចោទ
ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិដូច
ម្តេច ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្នកចោទត្រូវ ប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា
អ្នកចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង ទើបចោទអ្នកដទៃបាន គឺតាំងចិត្ត
ថា អាត្មាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយខុសកាល ១ នឹង
និយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យដែលមិនពិត ១ នឹងនិយាយពាក្យ
ផ្អែមល្អែម មិននិយាយពាក្យទោតោះ ១ នឹងនិយាយពាក្យប្រកបដោយ
ប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ នឹងនិយាយដោយមេត្តា
ចិត្ត មិននិយាយដោយសេចក្តីស្អប់ ១ ។ អ្នកចោទត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាង
នេះ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្នកជាប់ចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយ
ថា អ្នកជាប់ចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺ ក្នុងសច្ចវចនា ១ ក្នុង
អកុប្បធម៌ គឺសេចក្តីមិនក្រោធចំពោះអ្នកចោទ ចំពោះវិន័យធរ ចំពោះ
សង្ឃ ១ ។ អ្នកជាប់ចោទត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា
សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា សង្ឃត្រូវដឹងពាក្យដែលទាក់ទងរក
គ្នា នឹងពាក្យដែលមិនទាក់ទងរកគ្នា គឺដឹងពាក្យខាងដើមនឹង ពាក្យខាងចុង
របស់អ្នកចោទមានប៉ុណ្ណោះ របស់អ្នកជាប់ចោទមានប៉ុណ្ណោះជាដើម ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

សង្ឃោ ឯវំ បដិបដ្ឋិតតំ ។ អនុវិជ្ជាកោ កងំ បដិ-
បដ្ឋិតតំ ។ អនុវិជ្ជាកោ យេន ធម្មោ យេន
វិនយេន យេន សត្តសាសនេន តំ អធិការណំ វុច-
សម្មតំ តថា តំ អធិការណំ វុចសមេតតំ ។ អនុវិជ្ជាកោ
ឯវំ បដិបដ្ឋិតតំ ។

(១៦៤) ទុហោសថោ កិមត្តាយ

បរិវារណា កិស្សុ ការណា

បរិវាសោ កិមត្តាយ

មូលាយ បដិកស្សុនា កិស្សុ ការណា

មានត្តំ កិមត្តាយ

អញ្ញំ កិស្សុ ការណា ។

ទុហោសថោ សមត្តត្តាយ

វិសុទ្ធត្តាយ បរិវារណា

បរិវាសោ មានត្តត្តាយ

មូលាយ បដិកស្សុនា និក្ខហត្តាយ

មានត្តំ អញ្ញត្តាយ

វិសុទ្ធត្តាយ អញ្ញំ ។

វិន័យបំណិក បរិវារៈ

សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ គ្រងពាក្យសួរថា វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិដូច
ម្តេច ។ ឆ្លើយថា អធិករណ៍នោះតែងរម្ងាប់បានដោយធម៌ណា ដោយ
វិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា វិន័យធរត្រូវ
រម្ងាប់អធិករណ៍នោះឯង ដោយធម៌នោះ ។ ចុះ ។ វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិ
យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦៤) សួរថា ការធ្វើទេវទេសថ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើ
បរវារណា ដើម្បីអ្វី ធ្វើបរវាស ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើការ
ទាញភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិដើម្បីអ្វី ការប្រព្រឹត្តិមានគូដើម្បី
ប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើអញ្ជានកម្ម ដើម្បីអ្វី ។ ឆ្លើយថា ធ្វើទេវទេសថ
ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើបរវារណា ដើម្បី
ប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃស្អាតដោយវិសេស ធ្វើបរវាស ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់មានគូ ធ្វើការទាញភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ
ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងសង្កត់សង្កិន (នូវបរវាសិកភិក្ខុឲ្យរាង
ចាល) ការប្រព្រឹត្តិមានគូ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អញ្ជានកម្ម
ធ្វើអញ្ជានកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងឲ្យភិក្ខុនោះស្អាតបរិសុទ្ធ ។

ពោទនាកណ្តំ ពោទកស្ស អត្តជ្ជិយមំ

ធនា នោសា ភយោ មោហា

ដេវេ ច បរិភាសតិ

កាយស្ស ភេនា ធុប្បញ្ញោ

ខតោ ឧបហតិទ្រិយោ

និរយំ ភច្ចតិ ធុម្មោនោ

ន ច សិក្ខាយ តារវោ ។

ន ហិមិសំបិ^(១) និស្សយ

ន ច និស្សយ បុគ្គលំ

ឧកោ ឯតេ វិវដ្តេត្វា

យថា ធុម្មោ តថា កវេ ។

កោធនោ ឧបនាហិ ច

ចណ្ណោ ច បរិភាសកោ

អនាបត្តិយោ អាបត្តិភិ វេបេតិ

តាធិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ឧបកណ្ណកំ ជប្បេតិ^(២) ជិម្ពំ មេត្តតិ

វិតិហារតិ កុម្មតំ បដិសេវតិ

១ ឧ. ម. ៩ ច អាមិសំ ។ ២ ឧ. ម. ជិម្ពតិ ។

ពោទនាពណ្ណ ការផ្គុំខ្លួនឯងរបស់អ្នកពោទ

បុគ្គលណា ពោលមើលងាយ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ព្រោះស្រឡាញ់
ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ឬ ព្រោះវង្វេង បុគ្គលនោះឈ្មោះ
ថាជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ជាអ្នកបៀតបៀនខ្លួនឯង ផ្តាច់ចង់តម្រិយ
(មានសង្ខំត្រិយជាដើម) ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា មិនមានសេចក្តី
គោរពក្នុងសិទ្ធិ លុះទំលាយកាយទៅ តែងទៅកាន់នរក ។
(ព្រោះហេតុនោះ) វិន័យធរ ត្រូវរៀនហេតុទាំងពីរនេះ គឺ
កុំអាស្រ័យអាមិសៈ ១ កុំអាស្រ័យបុគ្គល^(១) ១ ត្រូវតែវិនិច្ឆ័យ
សេចក្តីតាមសមគួរដល់ធម៌ ។ ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីក្រោធខឹង
ចង់សេចក្តីក្រោធទុក កាចអាត្រក់ ពោលតិះដៀល លើក
អនាបត្តិថាជាអាបត្តិវិញ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ដុតខ្លួន
ឯង ។ ភិក្ខុទទួលរៀបត្រាចៀកស្វែងរកវត្ថុទោស ធ្វើការវិ-
និច្ឆ័យឱ្យសារបសូន្យ សេពគប់តែផ្លូវដែលខុស ។ គឺប្រកាស

---

១ អង្គកថាពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនត្រូវលះដោយអគតិ មានធាតុតិជាដើមទេ
ពីរិយល់មុខថា លោកនេះជាឧបដ្ឋាយិក ជាអាចារ្យ របស់អញជាដើម ។

វិទយបំណិពេ បរិវារពេ

អនាបត្តិយា អាបត្តិភិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ

អកាលេន ចោទេតិ អក្កតេន

ដរសេន អនត្តសញ្ញាតេន

នោសន្តរោ ចោទេតិ ចោ មេត្តចិត្តោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិភិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ធម្មាធម្មំ ន ជាបាតិ

ធម្មាធម្មស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិភិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

វិនយាវិនយំ ន ជាបាតិ

វិនយាវិនយស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិភិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ភាសិតាភាសិតំ ន ជាបាតិ

ភាសិតាភាសិតស្ស អកោវិទោ

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

នូវអាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះក៏

ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង បុគ្គលអ្នកចោទដោយមិនត្រូវតាមកាល

ដោយពាក្យមិនពិត ដោយពាក្យទ្រុឌតោះ ដោយពាក្យឥត

ប្រយោជន៍ ចោទដោយស្តាប់ មិនចោទដោយមេត្តាចិត្ត លើក

នូវអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះក៏ឈ្មោះថា ដុតខ្លួន

ឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងធម៌នឹងអធម៌ មិនឈ្នួលយល់ធម៌

នឹងអធម៌ លើកនូវអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ

ក៏ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងវិន័យនឹងអវិន័យ

មិនឈ្នួលយល់វិន័យនឹងអវិន័យ លើកនូវអនាបត្តិថាជា

អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គល

មិនដឹងភាសិតនឹងអភាសិត មិនឈ្នួលយល់ភាសិតនឹង

១៨៧

ចោទនាកណ្តំ ចោទវស្ស អត្តជ្ជិបនំ

អនាថត្តិយា អាថត្តិភិ រោមេតិ

តាធិសោ ចោទកោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។

អាថិណ្ណា នាថិណ្ណំ ន ជាពាតិ

អាថិណ្ណា នាថិណ្ណស្ស អកោវិទោ

អនាថត្តិយា អាថត្តិភិ រោមេតិ

តាធិសោ ចោទកោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។

បញ្ចត្តាបញ្ចត្តំ ន ជាពាតិ

បញ្ចត្តាបញ្ចត្តស្ស អកោវិទោ

អនាថត្តិយា អាថត្តិភិ រោមេតិ

តាធិសោ ចោទកោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។

អាថត្តានាថត្តិ ន ជាពាតិ

អាថត្តានាថត្តិយា អកោវិទោ

អនាថត្តិយា អាថត្តិភិ រោមេតិ

តាធិសោ ចោទកោ ឈាមេតិ អត្តានំ ។

លហុកកុក្កំ ន ជាពាតិ

ចោទនាកណ្តា ការផុតខ្លួនឯងរបស់អ្នកចោទ

អភាសិត លើកនូវអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ

ឈ្មោះថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងកិច្ចវត្តដែលអ្នកប្រាជ្ញសន្សំ

នឹងមិនសន្សំ មិនឈ្នួលយល់កិច្ចវត្តដែលអ្នកប្រាជ្ញសន្សំនឹង

មិនសន្សំ លើកអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា

ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានព្រះ

ភាគបញ្ញត្តិនឹងមិនបានបញ្ញត្តិ មិនឈ្នួលយល់សិក្ខាបទ ដែល

ព្រះមានព្រះភាគបញ្ញត្តិនឹងមិនបានបញ្ញត្តិ លើកអនាបត្តិ

ថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គល

មិនដឹងនូវអាបត្តិនឹងអនាបត្តិ មិនឈ្នួលយល់ដល់អាបត្តិនឹង

អនាបត្តិ លើកអនាបត្តិថាជា អាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះ

ថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងលហុកាបត្តិ នឹងគុកាបត្តិ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

លហុកកុកស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិត រោមេត

តាទិសោ ចោទកោ ឈាមេត អត្តានំ ។

សាវិសេសានវិសេសំ ន ជាតាត

សាវិសេសានវិសេសស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិត រោមេត

តាទិសោ ចោទកោ ឈាមេត អត្តានំ ។

ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ ន ជាតាត

ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិត រោមេត

តាទិសោ ចោទកោ ឈាមេត អត្តានំ ។

បុព្វាបរំ ន ជាតាត

បុព្វាបរស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិត រោមេត

តាទិសោ ចោទកោ ឈាមេត អត្តានំ ។

អនុសង្ឃិចនបដំ ន ជាតាត

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

មិនឈ្នួលយល់លហុ ភាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថា

ជាភាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថាដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិន

ដឹងនូវសារវសេសាបត្តិ នឹងអនវសេសាបត្តិ មិនឈ្នួលយល់

ដល់សារវសេសាបត្តិ នឹងអនវសេសាបត្តិ លើកអនាបត្តិថាជា

ភាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថាដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិន

ដឹងនូវទដលាបត្តិនឹងអទដលាបត្តិ មិនឈ្នួលយល់ដល់ទដលា-

បត្តិនឹងអទដលាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថាជា ភាបត្តិ អ្នក

ចោទដូច្នោះឈ្មោះថាដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹង ពាក្យខាង

ដើមនឹង ពាក្យខាងចុង មិនឈ្នួលយល់ពាក្យខាងដើមនឹង

ពាក្យខាងចុង លើកនូវអនាបត្តិថាជាភាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ

ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងគន្លងនៃពាក្យភក្តា

បោះពុម្ពឃ្លាំង ឧទានគារ

អនុស្សាវរីយ៍ ធម្មបថស្ស អាកោវិនោ

អបាយត្តិយា អបត្តិភិ រោមេតិ

តានិសោ ចោទកោ ឈាមេតិ អត្តានន្តិ ។

បោះពុម្ពឃ្លាំង និទ្ទិក្ខំ ។

តស្សនានំ

(១៦៥) ចោទនា អនុវិជ្ជញ្ច (១)

អាទិ មុលេនុទោសថោ

តតិ ចោទនកណ្ឌាម្មិ

សាសនំ បតិជ្ជាបយន្តិ ។

បោះពុម្ពស្នាដៃ ឧទានតាម

មិនឈ្លងយល់គន្លងនៃពាក្យគុត្តា លើកម្លាំងអនាបត្តិថា ជា អាបត្តិ

អ្នកចោទដូច្នោះ ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។

ចប់ បោះពុម្ពស្នាដៃ ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃចោទនាកណ្តាខ្លះ ដូច្នោះ

(១៦៥) និយាយអំពីអ្នកចោទនឹងវិន័យធរ ១ ការចោទមាន

អ្វីជា ខាងដើម នឹងមានមូលប្បន្តាន ១ សួរថាការធ្វើទោសថ

ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ១ ដំណើរក្នុងចោទនាកណ្តា (នេះ) ជា

គ្រឿងញ៉ាំងសាសនាឲ្យប៉ុតប៉ង ។

បូជន៍សង្ឃមី

(១៦៦) សង្ឃាមាវចរេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្ក-
មន្តេន នីចចិត្តេន សង្ឃោ ឧបសង្កមិតតោ រដោហ-
រណសមេន ចិត្តេន អាសនកុសលេន ភវិតតំ និសង្ឃ-
កុសលេន ថេរេ ភិក្ខុ អនុប្បវិជ្ជន្តេន នវេ ភិក្ខុ
អាសនេន អប្បដិពាហន្តេន យថាបដិវេ អាសនេ
និសិទ្ធិតំ អនាណកមិត្តេន ភវិតតំ អតិរច្ឆានកមិ-
តេន សាមំ វា ធម្មោ ភាសិតតោ បរោ វា អស្ស័-
សិតតោ អរិយោ វា តុណ្ហិភារោ យាតិមញ្ញិតតោ ។
សង្ឃំន អនុមតេន បុគ្គលេន អនុវិជ្ជិតេន អនុវិជ្ជិតុ-
កាមេន ន ឧបស្ស័យោ បុច្ឆិតតោ ន អាចរិយោ

ប្បទុស្ត្រាម

(១៦៦) ភិក្ខុអ្នកចូលកាន់សង្គ្រាម^(១) កាលបើចូលទៅកេសង្ស័យ
 គប្បីបន្ទាបបន្ថែមចិត្ត ចូលទៅកេសង្ស័យ គប្បីជាអ្នកមានចិត្តស្មើដោយកំ-
 ណាត់សំពាត់សម្រាប់ជួនជុល គប្បីជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអាសនៈ ជាអ្នក
 ឈ្លាសក្នុងការអង្គុយ កុំអង្គុយច្រៀតច្រៀតពួកភិក្ខុចាស់ កុំយាត់អាសនៈ
 ពួកភិក្ខុខ្ចី គប្បីអង្គុយលើអាសនៈតាមសមគួរ គប្បីជាអ្នកមិនពោលពាក្យ
 ឥតប្រយោជន៍ផ្សេង ៗ កុំពោលពាក្យគំរាមកំហែង គប្បីសំដែងធម៌ដោយខ្លួន
 ឯងផង គប្បីនិមន្តភិក្ខុដទៃឲ្យសំដែងផង កុំបើលឆាយព្រះអរិយៈដែលមាន
 សភាពជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀមផង ។ ភិក្ខុជានិយមដែលសង្ស័យមានអនុម័ត^(២)
 ហើយមានប្រាជ្ញានឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្តី មិនត្រូវសួររកទបដ្ឋបាយ មិនត្រូវសួរ

---

១ ការប្រជុំសង្ឃដើម្បីរម្ងាប់ ឬវិនិច្ឆ័យ នូវអធិករណ៍ លោកហៅថា សង្គ្រាម ។ ដូចពួក
 ផ្លែបុត្តករកិក្ខុ ក្នុងនគរវេសាលី ដែលជាសត្រូវនិលខ្លួននិង និលសាសនានិង នាំគ្នាសំនែង
 ខ្ពស់ធម៌ខុសនៃយ ដែលជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ។ ពិក្ខុណាសង្កត់សង្កិនលទ្ធិ
 របស់ពួកផ្លែបុត្ត ដែលជាសត្រូវទាំងនោះ នឹងចូលទៅក្នុងទីនោះ ហើយធ្វើសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
 ឲ្យដាច់ស្រេចដោយបំភ្លឺនូវវិទ្ធិរបស់ខ្លួន ពិក្ខុនោះឈ្មោះថាជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ដូច
 ជាព្រះយសត្ថេរ (អន្តកថា) ។ ២ យល់តាមឫយល់ព្រម ពាក្យនេះជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរគ្នា នឹង
 ពាក្យអនុញ្ញាត ។

ចូឡសង្គម អនុវិជ្ជកស្ស បដិបត្តិ

បុច្ឆិតព្វោ ន សង្ខវិហារិកោ បុច្ឆិតព្វោ ន អន្តេ-
វាសិកោ បុច្ឆិតព្វោ ន សមាទុបដ្ឋិយេកោ បុច្ឆិតព្វោ
ន សមាទាចរិយកោ បុច្ឆិតព្វោ ន ជាតិ បុច្ឆិតព្វោ
ន ធាមំ បុច្ឆិតព្វំ ន តោត្តំ បុច្ឆិតព្វំ ន អាតមោ
បុច្ឆិតព្វោ ន កុលប្បទេសោ បុច្ឆិតព្វោ ន ជាតិក្ខមិ
បុច្ឆិតព្វោ ។ កីការណា ។ អត្រស្ស បេមំ វា
នោសោ វា បេមេ វា សតិ នោសេ វា សតិ ធម្មា-
មិ កច្ឆេយ្យ នោសាមិ កច្ឆេយ្យ មោហាមិ កច្ឆេយ្យ
កយាមិ កច្ឆេយ្យ ។ សង្ខេន អនុមតេន បុគ្គលេន
អនុវិជ្ជកេន អនុវិជ្ជិតុកាមេន សង្ឃកុកេន កវិតព្វំ
នោ បុគ្គលកុកេន សទ្ធម្មកុកេន កវិតព្វំ នោ
អាមិសកុកេន អត្តវសិកេន កវិតព្វំ នោ បរិសកប្ប-
យេន កាលេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ អកាលេន កូតេន
អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ អកូតេន សណ្ណេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ

ព្យាសង្គម សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់កិច្ចការនីយធរ

រកអាចារ្យ មិនត្រូវស្នាក់ស្នេហាវិហារិក មិនត្រូវស្នាក់អន្តរាសិក មិនត្រូវ
ស្នាក់បុគ្គលដែលមានទុបដ្ឋាយស្មើគ្នា មិនត្រូវស្នាក់បុគ្គលដែលមានអា-
ចារ្យស្មើគ្នា មិនត្រូវស្នាក់ជាតិ (មានក្សត្រិយ៍ជាដើម) មិនត្រូវស្នាក់នាម
មិនត្រូវស្នាក់គោត្រ មិនត្រូវស្នាក់ពាក្យ (វិជ្ជាចំណេះថា លោកចេះ
ពោលនិកាយ មានវិធីនិកាយជាដើម) មិនត្រូវស្នាក់ត្រកូលនឹងប្រទេស
មិនត្រូវស្នាក់ជាតិក្នុង (ស្រុកកំណើត) ។ ព្រោះហេតុអ្វី (បានជាមិនត្រូវ
ឲ្យស្នាក់ចេះ) ។ (ព្រោះថា) សេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្អប់ក្តី នឹងមាន
ដល់បុគ្គលជានិយមនោះ កាលបើមានសេចក្តីស្រឡាញ់ នឹងសេចក្តីស្អប់
ហើយ (វិនិយមនោះ) មុខជាលំអៀងព្រោះស្រឡាញ់ ឬលំអៀងព្រោះ
ស្អប់ លំអៀងព្រោះវង្វេង ឬក៏លំអៀងព្រោះខ្លាច (មិនខាន) ។ កិច្ចជា
វិនិយមដែលសង្ឃ បានអនុម័តហើយ មានប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ត្រូវ
មានចិត្តធន់ក្នុងសង្ឃ ក៏ធន់ទៅក្នុងបុគ្គល ត្រូវមានចិត្តធន់ក្នុងព្រះសង្ឃ
ក៏ធន់ទៅ ក្នុង អាមិសៈ ជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចនៃប្រយោជន៍ មិនត្រូវបណ្តែត
បណ្តោយតាមសេចក្តីតាប់ចិត្តបរិសេស គប្បីវិនិច្ឆ័យសេចក្តីតាមកាល ក៏
វិនិច្ឆ័យសេចក្តីឲ្យខុសកាល ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យពិត ក៏វិនិច្ឆ័យ
ដោយពាក្យមិនពិត ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ដោយពាក្យផ្អែមល្ហែម ក៏វិនិច្ឆ័យ

វិធីបរិវារ បរិវារ

ដ្បុសេន អនុសញ្ញានៃ អនុវិជ្ជិតំ នោ អនុសញ្ញា-
នៃន មេត្តចិន្តនៃ អនុវិជ្ជិតំ នោ នោសន្តវេន ន ឧ-
បកណ្ណកដឃ្យនា ភវិតំ ន ជិម្ពំ មេត្តិតំ ន អត្តិ-
និក្ខនិតំ ន កម្មកំ ឧត្តិបិតំ ន សីសំ ឧត្តិបិតំ
ន ហត្ថិកាវេ កាតព្វោ ន ហត្ថម្មន្តា នស្សតព្វា
អាសនកុសលេន ភវិតំ និសង្កកុសលេន យុគមត្តំ
មេត្តន្តេន អត្តំ អនុវិជយន្តេន សកេ អាសនេ និសីទិ-
តំ ន ច អាសនាវុជ្ជិតំ ន វិតហិតំ ន ក្សត្តោ
សេវិតព្វោ ន វាហវិក្ខេបកំ ^(១) កណិតំ អនុវិតេន
ភវិតំ អសាហសិកេន អចណ្ឌិកេន ភវិតំ វច-
នត្ថមេន មេត្តចិន្តនៃ ភវិតំ ហិតានុកម្មនា កា-
រុណិតេន ភវិតំ ហិតបរិសក្កិតា អសម្មប្បលាបិតា
ភវិតំ បរិយន្តកាណិនា អវេវសិកេន ភវិតំ អនុស្ស-
រត្តេ អត្តា បរិក្ខហេតព្វោ បរោ បរិក្ខហេតព្វោ
ហោនកោ បរិក្ខហេតព្វោ ចុទិតកោ បរិក្ខហេតព្វោ

១ ឧ. ម. ពាក្យវិញ្ញាបន៍ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

សេចក្តីដោយពាក្យគ្រោះគោះ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យដែលមានប្រ-
យោជន៍ កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្តី
ដោយមេត្តាចិត្ត កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយសំអប់ កុំនិយាយខ្សឹបដិតត្រចៀក
កុំស្វែងរកវត្ថុទោសខុស កុំមិចក្តែក កុំញាក់ចិញ្ចឹម កុំដក់ក្បាល កុំធ្វើ
វិការផ្សេងៗ ដោយដៃ កុំបង្ហាញដៃទេ ត្រូវឈ្នួលក្នុងអាសនៈ ឈ្នួល
ក្នុងការអង្គុយ គប្បីសំឡឹងមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ត្រូវពិចារណាសេច-
ក្តីសិនហើយសឹមអង្គុយលើអាសនៈរបស់ខ្លួន កុំក្រោកចាកអាសនៈ កុំធ្វើ
ការវិនិច្ឆ័យឲ្យសាបសូន្យ កុំសេពគប់ផ្លូវខុស គឺកុំប្រកាសអាបត្តិ កុំ
និយាយសំដីបោកបោក កុំនិយាយរូសរាន់ពេក កុំនិយាយហ័សហួស កុំ
កាចអាគ្រក់ ត្រូវចេះអត់ធ្មត់ ត្រូវមានមេត្តាចិត្ត មានចិត្តអនុគ្រោះចំពោះ
ប្រយោជន៍ ត្រូវមានចិត្តប្រកបដោយករុណា ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ កុំ
ពោលពាក្យរោយរាយ ត្រូវពោលពាក្យឲ្យមានទីបំផុត កុំលុះអំណាចវិន
ពៀរ កុំពោលពាក្យអសុរស ត្រូវស្នឹងមើលខ្លួន (ថាអាត្មាអញអាចនឹង
វិនិច្ឆ័យសេចក្តីបានឬទេ) ត្រូវស្នឹងមើលបុគ្គលដទៃ (ថាបរិសឲ្យនេះអាច
សុខចិត្តដោយសេចក្តីអៀនខ្មាសដែរឬទេ) ត្រូវស្នឹងមើលបុគ្គលអ្នកចោទ
(ថាអ្នកចោទនេះប្រកាសដោយធម៌ឬទេ) ត្រូវស្នឹងមើលអ្នកដាច់ចោទ

ច្បាប់សង្គម អនុវិញ្ញាស្ស បដិបត្តិ

អធម្មហោទិកោ បរិក្កហោតព្វោ អធម្មច្ចុដិកកោ បរិក្ក-
ហោតព្វោ ធម្មហោទិកោ បរិក្កហោតព្វោ ធម្មច្ចុដិកកោ
បរិក្កហោតព្វោ វុត្តំ អហារមេន្លេន អវុត្តំ អប្បកាសេន្លេន
ទុតិណ្ណានិ បទព្យញ្ញានិ សាធុកំ ទុក្កហោត្វា បរោ
បដិប្បច្ចិត្វា យនាបដិញ្ញាយ កាវេតព្វោ វេទោ បហា-
សេតព្វោ^(១) កវុ អស្សាសេតព្វោ ចណ្ណោ និសេធនព្វោ
អសុចិ វិការវេតព្វោ^(២) ទុជមទ្កវេន ន ធន្ទាគតិ
គន្ធព្វា^(៣) ន នោសាគតិ គន្ធព្វា ន មោហាគតិ គន្ធព្វា
ន ភយាគតិ គន្ធព្វា^(៤) មជ្ឈត្តេន កវិតតំ ធម្មេសុ ច
បុក្កលេសុ ច ។ វេត្វា បន អនុវិជ្ជកោ អនុវិជ្ជមា-
នោ សត្តុ ចេវ សាសនករោ ហោតិ វិញ្ញំនំ សម្រា-
ហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាទោ ច ទុវ ច
ការវិយោ ច ។

១ ឧ. ប. មន្តោ ហាសេតព្វោ ។ វេយោ បហាសេតព្វោតិ មន្តោ មោម្បហោ
បក្កណ្ឌិតព្វោតិ អជ្ជិកថា ។ ២ ម. ហាវេតព្វោ ។ ៣-៤ ម. ន ធន្ទាគតិ គន្ធព្វំ ។ ប ។
៥ វាយោតិ គន្ធព្វំ ។

ក្បួនសង្គម សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់វិក្កុជាវិន័យធរ

ត្រូវស្នូងមើលអ្នកចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវស្នូងមើលអ្នកជាប់ចោទមិនត្រូវ
តាមធម៌ ត្រូវស្នូងមើលអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ត្រូវស្នូងមើលអ្នកជាប់ចោទ
ត្រូវតាមធម៌ កុំបំបាត់ពាក្យអ្នកចោទ នឹងអ្នកជាប់ចោទ ដែលនិយាយ
មកហើយ កុំប្រកាសផ្សាយពាក្យដែលអ្នកចោទ នឹងអ្នកជាប់ចោទមិន
ទាន់បាននិយាយ ត្រូវរៀនបទនឹងព្យញ្ជនៈដែលទាក់ទងគ្នា ឲ្យចេះចាំល្អ
ហើយស្រួលគួរដទៃសិន សឹមវិនិច្ឆ័យសេចក្តីតាមពាក្យប្តេជ្ញា ត្រូវធ្វើអ្នក
មានបញ្ញាទន់ឲ្យរីករាយ ត្រូវធ្វើអ្នកដែលមានសេចក្តីភិតភ័យឲ្យស្រួលចិត្ត
ត្រូវគំរាមបុគ្គលដែលកាច ត្រូវឲ្យបុគ្គលដែលជាអលដ្ឋីសំដែងកាបត្តិចេញ
ត្រូវមានចិត្តត្រង់ មានចិត្តទន់ កុំលុះឆន្ទាគតិ កុំលុះទាសាគតិ កុំលុះ
មោហាគតិ កុំលុះកេយាគតិ ត្រូវជាអ្នកមានខ្លួនតាំងនៅជាកណ្តាលចំពោះ
ធម៌ផង ចំពោះបុគ្គលផង ។ កាលបើវិន័យធរបញ្ជាវិនិច្ឆ័យតាមទំនងយ៉ាង
នេះហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើសាសនារបស់ព្រះសាស្តា (ឲ្យរុងរឿង)
ផង ឈ្មោះថាជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ
នៃសព្វព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកចេះដឹងផង ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[១៦៧] សុត្តំ សំសន្ននត្តាយ ឡិប្បុំ និទស្ស-

នត្តាយ អត្តោ វិញ្ញាបនត្តាយ បដិប្បដ្ឋា វេបនត្តាយ

ឡិកាសក្ខំ ចោទនត្តាយ ចោទនា សារណត្តាយ

សារណា សវចនីយត្តាយ សវចនីយំ បលីពោជត្តាយ

បលីពោជោ វិនិច្ឆ័យត្តាយ វិនិច្ឆ័យោ សន្តិរណត្តាយ

សន្តិរណា ហិណហិ នគមនត្តាយ ហិណហិ នគមនំ

នគមនំ បុត្តលានំ និក្ខហត្តាយ មេសលានំ ភិក្ខុនំ

សម្មុត្តហត្តាយ^(១) សង្ឃោ សម្មវិនិក្ខហសម្មជិច្ឆ-

នត្តាយ សង្ឃេន អនុមត្តា បុត្តលា បច្ចេកដ្ឋាយិទោ

អវិសំវិនគដ្ឋាយិទោ ។ វិនយោ សវត្តាយ សវរោ

១ សង្ខហញ្ញយាតិ កត្តិចិ ឃោត្តកេ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

[១៦៧] សុត្តន្តបិដកគោតិកន្ត (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹង
ប្រៀបធៀប (នូវពាបគ្គី នឹងអនាបគ្គី) សេចក្តីទុបមា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បី
ប្រយោជន៍នឹងពន្យល់សេចក្តីឲ្យច្បាស់ អត្ថ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោ-
ជន៍នឹងឲ្យដឹងច្បាស់ បដិបុត្តា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
ទុក (នូវបុគ្គល) ឱកាសកម្ម (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការចោទ
ការចោទ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរំលឹក (នូវទោសក្ខមនឹងទោស
ធំ) ការរំលឹកទោស ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងធ្វើ (បុគ្គលនោះ) ឲ្យមានមាត់
ពាក្យ អំពីដែលធ្វើឲ្យមានមាត់ពាក្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការកន្ទល់ ការ
កន្ទល់ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងដឹកបំបែកនូវការវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ការវិនិច្ឆ័យ
ដើម្បីប្រយោជន៍ពិចារណា (នូវទោសក្ខមនឹងទោសធំ) ការពិចារណាដើម្បី
ប្រយោជន៍នឹងដឹងនូវហេតុគួរនឹងមិនគួរ (ដឹងពាបគ្គី នឹងអនាបគ្គី គុកាបគ្គី
នឹងលហុកាបគ្គី) ការដឹងនូវហេតុគួរនឹងមិនគួរ ដើម្បីប្រយោជន៍សន្តិភ័
សន្តិភ័ព្វកបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស នឹងដើម្បីប្រយោជន៍
លើកដំកើនូវពួកកិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ជំនុំសង្ឃ ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ទទួលនូវការវិនិច្ឆ័យ បុគ្គល គឺពួកកិក្ខុដែលសង្ឃអនុញ្ញាតហើយ
គួរដល់តំណែងជាជំនាបចំណែក នឹងគួរដល់តំណែងជាអ្នកពោលពាក្យ
ពិត ។ វិន័យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីសង្រួម សេចក្តីសង្រួម ដើម្បី

ចូឡសង្គម អវិប្បជីសារត្តាទាយ បដិបត្តិ

អវិប្បជីសារត្តាយ អវិប្បជីសារោ វាឡដ្ឋត្តាយ វាឡដ្ឋ

បីតត្តាយ បីតិ បស្សន្តត្តាយ បស្សន្តិ សុខត្តាយ សុខំ

សមាធិត្តាយ សមាធិ យ វាក្កតញ្ញាណនិស្សន្តត្តាយ

យ វាក្កតញ្ញាណនិស្សន្តំ និព្វិន្តត្តាយ និព្វិន្តា វិវាតត្តាយ

វិវាតោ វិមត្តត្តាយ វិមត្តិ វិមត្តញ្ញាណនិស្សន្តត្តាយ

វិមត្តញ្ញាណនិស្សន្តំ អនុបាទាបរិជំញ្ញានត្តាយ ។ ឯតនត្តា

តតោ ឯតនត្តា មន្តោ ឯតនត្តា ឧបដិសារ ឯតនត្តំ

សោតាវចានំ យទិទំ អនុបាទា ចិត្តស្ស វិហោក្ខោតិ ។

ចូឡសង្គម សេចក្តីប្រគល់ដើម្បីប្រយោជន៍ មិនឲ្យក្តៅក្រហាយចិត្តជាដើម

ប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយចិត្ត
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បាមុដ្ឋៈ គឺសេចក្តីរករាយទន់ បាមុដ្ឋៈ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់បិត គឺសេចក្តីរករាយដ៏ក្លា បិត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បស្សន្ទិ គឺសេចក្តី
ស្ងប់រម្ងាប់ បស្សន្ទិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សុខៈ សុខៈ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់សមាធិ សមាធិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ គឺ
គុណវិបស្សនា (វិបស្សនាទន់ខ្លី) យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់និព្វិត គឺពលវិបស្សនា (វិបស្សនាមានកំឡាំង) និព្វិត
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិវត្តៈ គឺអរិយមគ្គ វិវត្តៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិ គឺ
អរហត្តផល វិមុត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ គឺបច្ចវេក្ខណ-
ញ្ញាណ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុបាទាបវិនិព្វាន គឺ
វលតមិនឲ្យមានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រកាន់តទៅ ។ ព្រះអរហត្តផល ឬព្រះ
និព្វានជាគ្រឿងរួចចាកសេចក្តីសៅហ្មងនៃចិត្ត ព្រោះមិនមានទុក្ខទានជា
គ្រឿងប្រកាន់ណា ការពាលនូវព្រះវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះ
និព្វាននុ៎ះជាប្រយោជន៍ ការប្រឹក្សានូវវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះ
និព្វាននុ៎ះជាប្រយោជន៍ ការពិចារណានូវវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល
ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះជាប្រយោជន៍ ការប្រុងស្តាប់នូវវិន័យ គឺមានព្រះអរហត្ត-
ផល ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះជាប្រយោជន៍ ។

វិទ្យាបិដកេ បរិវារោ

(១៦៨) អនុយោគវត្ថុ និសាមយ^(១)
 កុសលេន ពុទ្ធិមតា កតំ
 សុវត្ថំ សិក្ខាបទានុលោមិតំ
 តតំ ន នាសេន្តោ សម្បរាយិតំ
 វត្ថុ វិបត្តិ អាបត្តិ
 និទានំ អាការអកោវិទោ^(២)
 បុព្វាបរំ ន ជាតានិ
 កតាកតំ សមេន ច
 កម្មញ្ញំ អធិករណញ្ញំ
 សមថេ ចាបិ អកោវិទោ
 វត្តោ ទុដ្ឋោ ច ម្បុរោ ច
 កយា មោហោ^(៣) ច តត្ថិតំ
 ន ច សញ្ញិត្តកុសលោ
 និដ្ឋិត្តិយា ច អកោវិទោ
 លទ្ធិបក្ខោ អហិវិកោ
 កណ្ណិកម្មោ អនាទរោ

---

១ និសាមេវាគី កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ខិតាន ករអកោវិទោ
 ៣ ខ. ម. សម្តោហោ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

(១៦៨) ចូរអ្នកពិចារណានូវវត្ថុដែលគួរប្រព្រឹត្តតាម ដែល
អនុលោមតាមនូវសិទ្ធិតាមទេ ដែលព្រះលោកនាថជាអ្នកប្រាជ្ញ
មានបញ្ហាវង់វៃនាំមកដល់ទុក នឹងបញ្ហាទុកដោយប្រពៃ
ធ្វើដំណើររបស់ខ្លួនដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរលោកកុំឲ្យវិនាស
ភិក្ខុណា មិនស្គាល់វត្ថុផង មិនស្គាល់វិបត្តិផង មិនស្គាល់
អាបត្តិផង មិនស្គាល់និពានផង មិនឈ្លាសក្នុងអាការ គឺហេតុ
នឹងមិនមែនហេតុផង មិនស្គាល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាង
ចុងផង មិនស្គាល់កម្មគួរធ្វើនឹងមិនគួរធ្វើដោយស្មើផង មិន
ស្គាល់កម្មផង មិនស្គាល់អធិករណ៍ផង មិនឈ្លាសក្នុង
សមថៈផង ជាអ្នកត្រេកអរស៊ប់ជាដើមផង ជាអ្នកប្រមូលផង
ជាអ្នកល្ងង់ផង លំអៀងព្រោះខ្លាចផង ព្រោះរក្ខចស្មារតី
ផង មិនឈ្លាសក្នុងការប្រកាស ឲ្យអ្នកដទៃយល់ព្រមផង
មិនឈ្លាសក្នុងការពិចារណា ខ្សែហេតុនឹងមិនមែនហេតុផង
តែងជាអ្នកបាចបក្ខុពួក (ស្មើនឹងខ្លួន) ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
ខ្មាស ប្រកបដោយកម្មខ្លា មិនអើពើ (ក្នុងធម៌នឹងបុគ្គល)

ព្រះសង្ឃម្ចាស់ សប្បជិត្តោ

ស វេ^(១) តាទិសកោ កិត្តុ
អប្បជិត្តោតិ វច្ឆតិ ។
វត្តំ វិបត្តិ អាបត្តិ
និទានំ អាណារកោវិនោ
បុញ្ញបរំ បជាធាតុ
កតាកតំ សមេន ច
កម្មញ្ញំ វេទិកវណាញ
សមមេ ចាបិ កោវិនោ
អរត្តោ អនុដ្ឋោ មម្មទេក ច
គយា មោហា ន កច្ឆតិ
សញ្ញត្តិយា ច កុសលោ
និជ្ឈត្តិយា ច កោវិនោ
លទ្ធិបក្ខោ ហិវមនោ
សកកម្មោ សតារវេ
ស វេ តាទិសកោ កិត្តុ
សប្បជិត្តោតិ វច្ឆតិ ។

ព្រះសង្ឃម្ចាស់ និម្ពិត ។

ចូរសង្ខេប ភិក្ខុដែលបណ្ឌិតតប្បវារក

ភិក្ខុបែបនោះលោកហៅថាបុគ្គលដែលបណ្ឌិតលែងរាប់ការ ។

ភិក្ខុណាសាលវត្ត សាលវិបត្តិ សាលសាបត្តិ សាលនិទាន

ឈ្មោះសក្កន្តិការ ដឹងច្បាស់នូវពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាង

ចុង ដឹងនូវកម្មដែលគួរធ្វើ នឹងមិនគួរធ្វើ ដោយស្មើ ដឹងកម្ម

ផង ដឹងអធិករណ៍ផង ឈ្មោះសក្កន្តិសមថៈផង មានចិត្តមិនបាន

ត្រេកអរ មិនបានប្រទូស្ត មិនបានវង្វែង មិនលំអៀងព្រោះ

ខ្លាច មិនលំអៀងព្រោះវង្វែងស្មារតី ឈ្មោះសក្កន្តិការពន្យល

ឲ្យអ្នកដទៃយល់ ឈ្មោះសក្កន្តិការពិចារណាមើលហេតុនឹងមិន

មែនហេតុ តែងជាអ្នកបាទបក្ខពួក (ស្មើនឹងខ្លួន) ជាអ្នក

មានចិត្តខ្មាសបាប ប្រកបដោយកម្មស ប្រកបដោយសេចក្តី

គោរព ភិក្ខុបែបនោះឯង លោកហៅថាបុគ្គលដែលបណ្ឌិត

តប្បវារក ។

វិន័យបិដក បរិវារោ

តស្សន្តានំ

(១៦៧) និចចិត្តេន បុច្ឆេយ្យ

ត្បុ សង្ឃេន ន បុត្តលេវ

សុត្តំ សំសទ្ធនត្ថាយ

វិនយានុត្តហេន ច

ទុណំ ច្ចុឡសង្កាមេ

ឯកុទ្ធសំ ឥទំ កតន្តិ ។

នៃយចិន្ត បរិវារៈ

ទុទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃចូរសង្គមនោះ ដូច្នោះ

(១៦៧) និយាយអំពីភិក្ខុចូលទៅកាន់សង្គ្រាមត្រូវបន្ទាបបន្ថយ

ចិត្ត ១ វិន័យធរណីយសង្ឃបាទអនុញ្ញាតហើយ មិនត្រូវសួរ

រកទបជ្ឈយដំដើម ១ វិន័យធរត្រូវមានចិត្តឆ្លងក្នុងសង្ឃ មិន

ត្រូវមានចិត្តឆ្លងក្នុងបុគ្គល ១ សុត្តៈប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍

នឹងប្រៀបធៀបនូវអាបត្តិ នឹងអនាបត្តិជាដើម ១ ទុទានក្នុង

ចូរសង្គ្រាមនេះ មានទុទេសតែមួយ លោកសំដែងទុកមក

ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

មហានិទាន

[១៧០] សង្ការទាំងនេះ គឺក្នុងនាម សង្ការ ហើយសង្ការ
វិនិច្ឆ័យ ជាដំបូង វិបត្តិ ជាដំបូង អាវត្តិ ជាដំបូង មិយាមិ
ជាដំបូង អាណារោ ជាដំបូង បុញ្ញបរិ ជាដំបូង កកត -
កតំ ជាដំបូង កកម្ម ជាដំបូង អធិការណ៍ ជាដំបូង
សមរោ ជាដំបូង ឆណ្ឌតតិ កន្តញ្ចំ^(១) ឆណ្ឌតតិ
កន្តញ្ចំ^(២) មោហតតិ កន្តញ្ចំ^(៣) កយាតតិ កន្តញ្ចំ^(៤)
សញ្ញាបដិយេ ហំនេ សញ្ញាបេតតំ ជិជ្ឈាបដិយេ ហំនេ
ជិជ្ឈាបេតតំ បេត្តាដិយេ ហំនេ បេត្តិតតំ បសាទដិយេ
ហំនេ បសាទេតតំ លទ្ធិបក្ខេត្តិ បរោ បក្ខេ^(៥) ទាវជា
និច្ឆេតតំ តហុស្សតោ មិច្ឆិតិ អប្បស្សតោ ទាវជា និច្ឆេតតំ ថេរ
តោ មិច្ឆិតិ ទាវតតោ ទាវជា និច្ឆេតតំ អសម្បត្តំ ឆ ព្យាហា -
រិតតំ សម្បត្តំ ធម្មតោ វិនយតោ ឆ បរិហារបេតតំ យេន
ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្តសាសនេន តំ អធិ -
ការណ៍ វុធិសម្បត្តិ តតា តំ អធិការណ៍ វុធិសមេតតំ ។

១-២-៣-៤ ម. ឆណ្ឌតតិ កន្តញ្ចំ ឆ ឆណ្ឌតតិ កន្តញ្ចំ ឆ មោហតតិ កន្តញ្ចំ ឆ
កយាតតិ កន្តញ្ចំ ។ ៥ ឆ. ប. បរមញោ ។

មហោសដ្ឋាម

(១៧០) ភិក្ខុអ្នកបួលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើនិយាយ ក្នុង
ដំនុំសង្ឃ ត្រូវស្គាល់វត្ថុ ស្គាល់វិបត្តិ ស្គាល់អាបត្តិ ស្គាល់ទិទាន ស្គាល់
អាភារ ស្គាល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនឹង
មិនគួរធ្វើ ស្គាល់កម្ម ស្គាល់អធិការណ៍ ស្គាល់សមថៈ កុំលុះធនាគតិ កុំលុះ
ទោសាគតិ កុំលុះមោហាគតិ កុំលុះភយាគតិ ត្រូវពន្យល់អ្នកដទៃឲ្យយល់
ព្រមក្នុងទីដែលគួរឲ្យយល់ ត្រូវពិចារណាហេតុនឹងមិនមែនហេតុ ក្នុងទី
ដែលគួរពិចារណា សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ត្រូវញ៉ាំង
បុគ្គលដទៃឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរឲ្យជ្រះថ្លា កុំគប្បីមើលងាយពួកជនដទៃ
ដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួកហើយ កុំមើលងាយអ្នកចេះដឹងគិត
ដោយគិតថា អាត្មាអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន កុំមើលងាយភិក្ខុខ្ញុំដោយគិត
ថា អាត្មាអញជាថេរចាស់ជាង កុំពោលខ្លវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ កុំ
ញ៉ាំងហេតុដែលមកដល់ហើយ ឲ្យវិនាសចាកធម៌ ចាកវិន័យ អធិការណ៍
នោះម្យ៉ាងដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តាណា គប្បីរម្ងាប់អធិការណ៍នោះ ដោយធម៌ជាដើមនោះៗ ចុះ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[១៧១] វត្តំ ជានិកត្វន្តិ អដ្ឋចារាជិកានំ^(១) វត្តំ
ជានិកតំ តេវីសសធឿនិសេសានំ វត្តំ ជានិកតំ ទ្វេអនិ-
យតានំ វត្តំ ជានិកតំ ទ្វេចត្តាធឿសនិស្សត្តិយោនំ^(២) វត្តំ
ជានិកតំ អដ្ឋាសីតិសត្តនាចិត្តិយោនំ^(៣) វត្តំ ជានិកតំ
ទ្វាទសទានិទេសនិយោនំ វត្តំ ជានិកតំ ទុក្កដានំ វត្តំ
ជានិកតំ ទុក្កាសិតានំ វត្តំ ជានិកតំ ។

[១៧២] វិបត្តិ ជានិកញាតិ សីលវិបត្តិ ជានិកញា
អាចារិបត្តិ ជានិកញា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ជានិកញា អាជីវិបត្តិ
ជានិកញា ។

[១៧៣] អាបត្តិ ជានិកញាតិ ចារាជិកាបត្តិ ជានិ-
កញា សធឿនិសេសាបត្តិ ជានិកញា វេល្លុច្ចយាបត្តិ
ជានិកញា ចាចិត្តិយោបត្តិ ជានិកញា ទានិទេសនិយោបត្តិ
ជានិកញា ទុក្កដាបត្តិ ជានិកញា ទុក្កាសិតាបត្តិ ជានិ-
កញា ។

---

១ សព្វត្ថ អដ្ឋន្តិ ចារាជិកានន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. ទ្វេចតារីសនិស្សត្តិយានំ ។ ៣
ម. អដ្ឋាសីតិសត្តិ ចាចិត្តិយានំ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

(១៧១) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វត្ថុ គឺត្រូវស្គាល់វត្ថុនៃបុព្វជក ៨

ស្គាល់វត្ថុនៃសង្ឃទិសេស ២៣ ស្គាល់វត្ថុនៃអន័យតៈ ២ ស្គាល់វត្ថុនៃ

និស្សត្តិយៈ ២២ ស្គាល់វត្ថុនៃបាបិក្ខិយៈ ១៨៨ ស្គាល់វត្ថុនៃបុរិសេស

នីយៈ ១២ ស្គាល់វត្ថុនៃទុក្ខដំបាំងឡាយ ស្គាល់វត្ថុនៃទុក្ខពាសិតទាំងឡាយ ។

(១៧២) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វិបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់

អាចារិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិ ស្គាល់អាជីវិបត្តិ ។

(១៧៣) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់អាបត្តិបុព្វជក

ស្គាល់អាបត្តិសង្ឃទិសេស ស្គាល់អាបត្តិថេរ្យប្បិយ ស្គាល់អាបត្តិបាបិក្ខិយៈ

ស្គាល់អាបត្តិបុរិសេសនីយៈ ស្គាល់អាបត្តិទុក្ខដំបាំង ស្គាល់អាបត្តិទុក្ខពាសិត

មហាសង្គម ទី១៧ ជានិកត្តនិកាទី

[១៧៤] និទានំ ជាជិតត្ថន្តិ អដ្ឋាភាវិតិកានំ និ-
ទានំ ជាជិតតំ តេវីសសម្មាទិសេសានំ និទានំ ជាជិតតំ
ទ្រេអនិយតានំ និទានំ ជាជិតតំ ទ្រេចត្តាឡីសនិស្សត្តិ-
យានំ និទានំ ជាជិតតំ អដ្ឋាសីតិសតតាចិត្តយានំ និ-
ទានំ ជាជិតតំ ទ្ធាទសតាជិទេសនិយានំ និទានំ ជាជិ-
តតំ ទុក្ខជាតិ និទានំ ជាជិតតំ ទុក្ខាសីតានំ និទានំ
ជាជិតតំ ។

[១៧៥] អាការេ ជាជិតញោតិ សឿ្យ អាការ-
តោ ជាជិតញោ គណោ អាការតោ ជាជិតញោ បុគ្គលោ
អាការតោ ជាជិតញោ ចោទតោ អាការតោ ជាជិតញោ
បុទិតតោ អាការតោ ជាជិតញោ ។ សឿ្យ អាកា-
រតោ ជាជិតញោតិ បដិសលោ នុ ខោ អយំ សឿ្យ
នំ អជិតរណំ វុបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្តុ-
សាសនេន ឧទាហុ លោតិ ឃី សឿ្យ អាការតោ
ជាជិតញោ ។ គណោ អាការតោ ជាជិតញោតិ
បដិសលោ នុ ខោ អយំ គណោ នំ អជិតរណំ
វុបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្តុសាសនេន ឧទាហុ

បរោសង្គម ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទានជាដើម

(១៧៤) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទាន គឺត្រូវស្គាល់និទានរបស់បុព្វ-

ជិកទាំង ៨ ស្គាល់និទានរបស់សង្ឃទិសេសទាំង ២៣ ស្គាល់និទានរបស់
អនិយតៈទាំង ២ ស្គាល់និទានរបស់និស្សគ្គិយៈទាំង ៤២ ស្គាល់និទានរបស់
បាចិត្តិយៈទាំង ១៨៨ ស្គាល់និទានរបស់បុរាណទេសនីយៈទាំង ១២ ស្គាល់
និទានរបស់ទុក្ខដទាំងឡាយ ស្គាល់និទានរបស់ទុក្ខព្រាសិតទាំងឡាយ ។

(១៧៥) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អាការ គឺត្រូវស្គាល់សង្ឃដោយអាការ

ស្គាល់គណៈដោយអាការ ស្គាល់បុគ្គលដោយអាការ ស្គាល់អ្នកចោទ
ដោយអាការ ស្គាល់អ្នកដាច់ចោទដោយអាការ ។ ពាក្យថាត្រូវស្គាល់សង្ឃ
ដោយអាការ គឺត្រូវស្គាល់សង្ឃដោយអាការយ៉ាងនេះថា សង្ឃនេះរោច
នឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា ឬមិនអាចរម្ងាប់បានទេ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់គណៈដោយអាការ
គឺស្គាល់គណៈដោយអាការយ៉ាងនេះថា គណៈនេះរោចនឹងរម្ងាប់អធិ-
ករណ៍នេះតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាឬ

និយមន័យ បរិវារ

លោតិ ឃី តលោ អាការតោ ជាតិពោ ។ បុត្តលោ
អាការតោ ជាតិពោតិ បដិពលោ នុ ទោ អយំ
បុត្តលោ ឥមំ អធិការណំ វ្ជបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន
សត្តសរសនេន ឧទាហុ លោតិ ឃី បុត្តលោ អាការតោ
ជាតិពោ ។ ហោទកោ អាការតោ ជាតិពោតិ កត្វ
នុ ទោ អយមាយស្មា បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរិ
ហោទេតិ ឧទាហុ លោតិ ឃី ហោទកោ អាការតោ
ជាតិពោ ។ ចុទិតកោ អាការតោ ជាតិពោតិ កត្វ
នុ ទោ អយមាយស្មា ធូសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋិតោ សច្ច
ច អកុប្បេ ច ឧទាហុ លោតិ ឃី ចុទិតកោ អាការតោ
ជាតិពោ ។

[១៧៦] បញ្ចបរិ ជាតិពោតិ កត្វ នុ ទោ អយមា-
យស្មា វត្តតោ វា វត្ត សង្កមតិ វិបត្តតោ វា វិបត្ត
សង្កមតិ អាបត្តតោ វា អាបត្ត សង្កមតិ អវជាតិ
វា បដិជាលាតិ បដិជាតិ វា អវជាលាតិ អញ្ញេន វា
អញ្ញំ បដិចរតិ ឧទាហុ លោតិ ឃី បញ្ចបរិ ជាតិពោ ។

និយមបទ បរិវារៈ

មិនអាចរម្ងាប់បាន ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់បុគ្គលដោយអាការ គឺស្គាល់
បុគ្គលដោយអាការយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនេះអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាម
ធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ឬមិនអាច
រម្ងាប់បានទេ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អ្នកចោទដោយអាការ គឺស្គាល់
អ្នកចោទដោយអាការយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ គំកល់នៅក្នុង
ធម៌ទាំង ៥ ទើបចោទបុគ្គលដទៃ ឬមិនបានគំកល់ទេ ។ ពាក្យថា ស្គាល់
អ្នកជាប់ចោទ ដោយអាការ គឺស្គាល់អ្នកជាប់ចោទដោយអាការយ៉ាងនេះ
ថា លោកដ៏មានអាយុនេះ គំកល់នៅក្នុងធម៌ទាំងពីរ គឺ សច្ចវចា ១ អកុប្ប-
ធម៌ ១ ឬមិនបានគំកល់ទេ ។

(១៧៦) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង គឺ
ត្រូវស្គាល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុងយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ
នេះកន្លងនូវវត្ថុដោយវត្ថុផង កន្លងនូវវិបត្តិដោយវិបត្តិផង កន្លងនូវអាបត្តិ
ដោយអាបត្តិផង គេចកែហើយប្តេជ្ញាផង ប្តេជ្ញាហើយគេចកែផង បំពាន
នូវពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃផង ឬមិនបានកន្លងគេចកែបំពានទេ ។

មហាសង្គមំ កកាកតំ ជានិតព្វន្តិអាទំ

[១៧៧] កតតាកតំ ជានិតព្វន្តិ មេឌុនធម្មោ ជា-
និតព្វោ មេឌុនធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្វំ មេឌុន-
ធម្មស្ស បុព្វកាលោ ជានិតព្វោ ។ មេឌុនធម្មោ ជានិ-
តព្វោតិ ទ្វយទ្វយសមាបត្តិ^(១) ជានិតព្វា ។ មេឌុន-
ធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្វន្តិ ភិក្ខុ អត្តលោ មុខេន
បរស្ស អន្តជានំ កណ្ណាតិ ។ មេឌុនធម្មស្ស បុព្វកា-
លោ ជានិតព្វោតិ វណ្ណា អវណ្ណា^(២) កាយសំសត្តោ
មុដ្ឋុល្លវាហា អត្តកាមចារិចរិយា វណ្ណាមនុប្បាធនំ^(៣) ។

[១៧៨] កម្មំ ជានិតព្វន្តិ សោឡ្យស កម្មានិ ជា-
និតព្វានិ ចត្តារិ អបលោកនកម្មានិ ជានិតព្វានិ
ចត្តារិ ញត្តិកម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ ញត្តិទុតិយ-
កម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ ញត្តិចតុត្តកម្មានិ ជានិ-
តព្វានិ ។

១ ឧ. ម. ទ្វយទ្វយសមាបត្តិ ។ ២ ឧ. វណ្ណវណ្ណា ។ ម. វណ្ណវណ្ណា ។ ៣ ឧ. ធនម-
នុប្បាធនំ ។ ម. វេនមនុប្បាធនំ ។

បហសន្តម ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើ ជាដើម

[១៧៧] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនឹងមិនគួរធ្វើ គឺត្រូវ
ស្គាល់មេចុះធម្ម ស្គាល់អនុលោមរបស់មេចុះធម្ម ស្គាល់បុព្វភាគ (ចំ-
ណែកខាងដើម) របស់មេចុះធម្ម ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់មេចុះធម្ម គឺត្រូវ
ស្គាល់ការជួបប្រសព្វរបស់ជនពីរ ។ នាក់ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អនុលោម
របស់មេចុះធម្ម គឺបានដល់ភិក្ខុចៀមអង្គជាតិរបស់អ្នកដទៃដោយ មាត់របស់
ខ្លួន ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់បុព្វភាគរបស់មេចុះធម្ម គឺស្គាល់ទឹកស្អុកៈមាន
ពណ៌ នឹងមិនមានពណ៌ ការចាប់ផ្តាល់កាយស្រី និយាយពាក្យពាក្យក្រក់
ចំពោះទ្វារមគ្គស្រី និយាយល្បួងស្រី ឲ្យបម្រើខ្លួនដោយកាម និយាយដឹក
នាំបុរសនឹងស្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ (សិក្ខាបទទាំង ៩ នេះជាបុព្វភាគ
របស់មេចុះធម្ម) ។

[១៧៨] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្ម គឺត្រូវស្គាល់កម្ម ១៦ យ៉ាង គឺ
ស្គាល់អបលោកនកម្ម ៤ ស្គាល់ញត្តិកម្ម ៤ ស្គាល់ញត្តិទុតិយកម្ម ៤ ស្គាល់
ញត្តិបុត្តិកម្ម ៤ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[១៧៧] អធិការណ៍ ជាធិតព្វន្តំ ចន្ទារិ អធិការ-
ណាធិ ជាធិតព្វន្តំ វិវាទាធិការណ៍ ជាធិតព្វំ អន្តរ-
នាធិការណ៍ ជាធិតព្វំ អាថន្តាធិការណ៍ ជាធិតព្វំ
កិច្ចាធិការណ៍ ជាធិតព្វំ ។

[១៨០] សមថោ ជាធិតព្វោតិ សត្ត សមថា
ជាធិតព្វា សម្មទាវិនយោ ជាធិតព្វោ សតិវិនយោ ជា-
ធិតព្វោ អម្មទ្ធិវិនយោ ជាធិតព្វោ បដិញ្ញាតការណ៍
ជាធិតព្វំ យេកុយ្យសិកា ជាធិតព្វា តស្សនាបិយសិ-
កា ជាធិតព្វា តិណាវត្តារកោ ជាធិតព្វោ ។

[១៨១] ន ធម្មាតតិ តន្តព្វាតិ^(១) ធម្មាតតិ តច្ចត្តោ
កងំ ធម្មាតតិ តច្ចតិ ។ នេតេកថោ អយំ មេ ឧបជ្ឈា-
យោ វា អាចរិយោ វា សទ្ធិវិហារិកោ វា អន្តេវាសិកោ
វា សមាទុបជ្ឈាយកោ វា សមាទាចរិយកោ វា
សទ្ធិដ្ឋោ វា សម្ពត្តោ វា ញាតិសាលោហិតោ វាតិ
តស្សនុត្តរម្យាយ តស្សនុត្តរក្ខាយ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ

១ ម. ន ធម្មាតតិ តន្តព្វនិ ។

វិនយចិណ្ឌ បរិការៈ

(១៧៧) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អធិករណ៍ គឺត្រូវស្គាល់អធិករណ៍ទាំង

៤ យ៉ាង គឺស្គាល់វិវាទធិករណ៍ ១ ស្គាល់អនុវាទធិករណ៍ ១ ស្គាល់អា-
ប្បនាធិករណ៍ ១ ស្គាល់ភិបាទធិករណ៍ ១ ។

(១៨០) ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់សមថៈ គឺត្រូវស្គាល់សមថៈ ៧ យ៉ាង

គឺស្គាល់សមុទារិន័យ ១ ស្គាល់សតិន័យ ១ ស្គាល់អម្បឡិន័យ ១ ស្គាល់
បដិញ្ញាតករណៈ ១ ស្គាល់យេភុយ្យសិកា ១ ស្គាល់តស្សៈបាប័យសិកា ១
ស្គាល់តិណវត្តារកៈ ១ ។

(១៨១) ពាក្យថា កុំលុះឆន្ទាគតិ សេចក្តីថាកិត្តិដែលលុះឆន្ទាគតិ គឺ

លុះឆន្ទាគតិដូចម្តេច ។ កិត្តិដ៏វិន័យធរណ្ឌកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ យោគយល់
ថា បុគ្គលនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ឬអាចារ្យ ជាសិទ្ធិវិហារិក ឬអន្តេវាសិក ជា
កិត្តិមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ឬកិត្តិដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ជាមិត្តធ្លាប់ឃើញ
គ្នាម្តង ។ ឬជាមិត្តធ្លាប់សិទ្ធិស្គាល់គ្នាមាំ ពុំនោះជាញាតិសាលោហិត
របស់អាត្មាអញ ដូច្នោះហើយក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌

របរសង្គម ធម៌ រាជស្តេច ទម្រង់

ធម៌ អនិច្ចាតិ ទីបេតិ អវិជយេ វិជយោតិ ទីបេតិ វិជយេ
 អវិជយោតិ ទីបេតិ អភាសិតំ អនុបិតំ តថាគតោន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ ភាសិតំ លបិតំ
 តថាគតោន អភាសិតំ អនុបិតំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ
 អនាចិណ្ណំ តថាគតោន អនាចិណ្ណំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ
 អនាចិណ្ណំ តថាគតោន អនាចិណ្ណំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ
 អប្បញ្ញតំ តថាគតោន បញ្ញតំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ
 បញ្ញតំ តថាគតោន អប្បញ្ញតំ តថាគតោនាតិ ទីបេតិ
 អនាបត្តិំ អាបត្តតិំ ទីបេតិ អនាបត្តិំ អនាបត្តតិំ ទីបេតិ
 លហុកំ អាបត្តិំ ត្បកា អាបត្តតិំ ទីបេតិ ត្បកំ
 អាបត្តិំ លហុកា អាបត្តតិំ ទីបេតិ សាវេសេសំ អាបត្តិំ
 អនវេសេសា អាបត្តតិំ ទីបេតិ អនវេសេសំ អាបត្តិំ
 សាវេសេសា អាបត្តតិំ ទីបេតិ ធុដុល្លំ អាបត្តិំ អធុដុល្លា
 អាបត្តតិំ ទីបេតិ អធុដុល្លំ អាបត្តិំ ធុដុល្លា អាបត្តតិំ
 ទីបេតិ ឆមេហិ អធារសហិ វិគុហិ ធម្មាគតិ តថោ

មហាសង្គម ការសំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ជាដើម

សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជា
វិន័យ សំដែងនូវវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ សំដែងនូវពាក្យដែល
ព្រះតថាគតមិនបានសំដែងមិនបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះតថាគត
បានសំដែងបានពោល សំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគត បានសំដែង
បានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសំដែងមិនបានពោល
សំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក ថាព្រះតថាគតធ្លាប់
សន្សំមក សំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតធ្លាប់សន្សំមក ថាព្រះតថាគត
មិនបានសន្សំមក សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិ ថា
ព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិ សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិ
ថាព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិ សំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែង
នូវអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ សំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជាគុកាបត្តិ សំដែង
នូវគុកាបត្តិ ថាលហុកាបត្តិ សំដែងនូវសាវសេសាបត្តិ ថាជាអនវ-
សេសាបត្តិ សំដែងនូវអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងនូវ
ទុដ្ឋលាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋលាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋលាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋលាបត្តិ
ដូច្នោះព្រោះអនុគ្រោះដល់បុគ្គលនោះ ។ ព្រោះកិរិយាក្សាដល់បុគ្គលនោះ ។
កិក្ខុជាវិន័យធរ កាលដែលលុះឆន្ទាគតដោយវត្តទាំងឡាយ ១៨ ប្រការនេះ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ពហុជនាហិតាយ បដិបន្តោ ហោតិ ពហុជនាសុទាយ

ពហុនោ ជនស្សុ អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ

ទេវមនុស្សានំ សមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថុហិ ធន្តានតិ

កច្ចន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ សារវន្តោ ច

ហោតិ សារវន្តោ ច^(១) វិញ្ញំ ពហុញ អប្បញ្ញំ បសវតិ

ធន្តានតិ កច្ចន្តោ ឃំ ធន្តានតិ កច្ចតិ ។

[១៨២] ន នោសាគតិ កច្ចញ្ញតិ នោសាគតិ កច្ចន្តោ

កច្ចំ នោសាគតិ កច្ចតិ ។ សំយោគោ អនត្តំ មេ អចរិតិ

អាយាតំ ពន្ធតិ អនត្តំ មេ ចរិតិ អាយាតំ ពន្ធតិ

អនត្តំ មេ ចរិស្សតិ អាយាតំ ពន្ធតិ បិយស្ស មេ

មនាបស្ស អនត្តំ អចរិ អនត្តំ ចរិតិ អនត្តំ ចរិស្សតិ

១ ឱ. ម. រោត្តកេសុ ចសុទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

និយមបំណិក បរិវារ:

ក៏ឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជា សុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បី មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុ ជាវិន័យធរ កាលបើលុះឆន្ទានុគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌ដឹកតាសរំលើងចោលចេញផង ឈ្មោះថាជា អ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញ ទាំងឡាយផង ឈ្មោះថាវិន្យវាសនាសុខច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលុះឆន្ទានុគតិ ក៏វិន័យលុះទៅខាងឆន្ទានុគតិ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

(១៨២) ពាក្យថា កុំលុះទោសាគតិ សេចក្តីថា កាលដែលភិក្ខុជាវិន័យ ធរ លុះទោសាគតិ តើលុះទោសាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរពួកខ្លះក្នុង សាសនានេះ ចង់គំនុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រព្រឹត្តធ្វើនូវសេចក្តីវិនាសដល់ អាត្មាអញ ចង់គំនុំថា (បុគ្គលនេះ) កំពុងតែប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មមិនជា ប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ចង់គំនុំថា (បុគ្គលនេះ) មុខជានឹងប្រព្រឹត្តធ្វើ នូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ចង់គំនុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រ- ព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ កំពុងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ មុខជានឹងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់

មហាសង្កម៍ ៩ ទោសាគតិ គុដ្ឋញ

អាហារតំ វេទ្ឋិតិ អប្បយស្ស មេ អមនាបស្ស អត្ថំ អចរិ
អត្ថំ ចរតិ អត្ថំ ចរិស្សតិ អាហារតំ វេទ្ឋិតិ ឥមេហិ ធរហិ
អាហារវត្ថុហិ អាហារោ បដិយារោ កុដ្ឋោ កោណិក-
កុតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ធម្មេតិ
។ មេ ។ ទុដ្ឋលំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្ហា អាបត្តិតិ ធម្មេតិ
អទុដ្ឋលំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្ហា អាបត្តិតិ ធម្មេតិ ឥមេហិ
អដ្ឋារសហិ វត្ថុហិ នោសាគតិ កុដ្ឋោ ពហុជនាហិតាយ
បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស
អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ឥមេហិ
អដ្ឋារសហិ វត្ថុហិ នោសាគតិ កុដ្ឋោ ខតំ ឧបហតំ
អត្តានំ បរិហារតិ សាវៀដ្ឋោ ច ហោតិ សាវៀដ្ឋោ ច
វិញ្ញំ ពហុញ អប្បញ បសវតិ នោសាគតិ កុដ្ឋោ
ឃរិ នោសាគតិ កុដ្ឋិតិ ។

មហោសង្គម ភិក្ខុវិន័យធរមិនត្រូវលំអៀងដោយទោសាគតិ

ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាគ្នាអញ ចង់គិតថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម ជាប្រយោជន៍ ក៏ពុំប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មជាប្រយោជន៍ មុនជាងប្រព្រឹត្តធ្វើ នូវកម្មជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ ពាគ្នាអញ ភិក្ខុវិន័យធរកាលបើចង់គិតខ្លាំង មានសេចក្តីក្រវែក្រាធ គ្របសង្កត់ដោយពាយាតវត្ថុទាំង៧ ប្រការនេះហើយ រមែងសម្តែងនូវសភាវៈ មិនមែនធម៌ជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវអនុ- លាបត្តិ ថាជាអនុលាបត្តិ សំដែងនូវអនុលាបត្តិ ថាជាអនុលាបត្តិ ភិក្ខុវិន័យធរ កាលបើលុះទោសាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្លោះ ថាប្រតិបត្តិដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសុខដល់ ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចិរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រ- យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុកដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុវិន័យធរ កាលបើលុះទៅខាងទោសាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្លោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខ្លួនមានកុសលធម៌ដ៏កតាស័រលើនឹងចោលហើយផង ឈ្លោះ ថាជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិរច្ឆៀលរបស់អ្នក ប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្លោះថាឆ្លើយនូវអកុសលកម្មច្រើនផង ភិក្ខុវិន័យធរ កាលបើលុះទៅខាងទោសាគតិ ក៏រមែងលុះទៅខាងទោសាគតិ ដោយ អាសារយ៉ាងនេះ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវារោ

(១៧២) ន មោហាភត្ត ភត្តញ្ញាតិ មោហាភត្ត
 ភត្តញ្ញោ ភត្តិ មោហាភត្ត ភត្តិ ។ រត្តោ រាគវសេន
 ភត្តិ ធុដ្ឋោ នោសវសេន ភត្តិ មុទ្ធក្នោ មោហវសេន
 ភត្តិ បរាមដ្ឋោ ធុដ្ឋវសេន ភត្តិ មុទ្ធក្នោ សមុទ្ធក្នោ
 មោហាភត្តោ អធិម្មំ ធុម្មោតិ ធុបេតិ ធិម្មំ អធុម្មោតិ
 ធុបេតិ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អធុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ
 ធុបេតិ អធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ធុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ ធុបេតិ ឥមេហិ
 អដ្ឋារសហិ វត្តហិ មោហាភត្ត ភត្តញ្ញោ តហ្មដនាហិតាយ
 បដិបន្នោ ហោតិ តហ្មដនាសុខាយ តហ្មនោ ជនស្ស
 អនត្តាយ អហិតាយ ធុត្តាយ នេវមនុស្សានំ ឥមេហិ
 អដ្ឋារសហិ វត្តហិ មោហាភត្ត ភត្តញ្ញោ ខតំ ធុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតិ សាវដ្ឋោ ច ហោតិ សាវុវដ្ឋោ ច

និយមន័យ បរិវារៈ

[១៨៣] ពាក្យថា កុំគប្បីលំអៀងដោយមោហាគតិ សេចក្តីថា កិក្ខុ
ជាវិន័យធរ កាលដែលលំអៀងដោយមោហាគតិ តើលំអៀងដោយមោ-
ហាគតិដូចម្តេច ។ កិក្ខុជាវិន័យធរមានចិត្តត្រេកអរលុះដោយអំណាចរាគៈ
មានចិត្តប្រទ្ធស្តលុះដោយអំណាចទោសៈ មានសេចក្តីរំភ្លើងលុះដោយអំ-
ណាចមោហៈ មានទិដ្ឋិជាគ្រឿងស្តាបអង្គុល លុះដោយអំណាចទិដ្ឋិ
រំភ្លើងកាន់កាំង ស្មារតី ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ ក៏សំដែងទ្វេសភាវៈមិនមែនធម៌
ថាជាធម៌ សំដែងទ្វេធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងទ្វេល្បាបត្តិថាជា
អទ្ធិល្បាបត្តិ សំដែងអទ្ធិល្បាបត្តិ ថាជាទ្ធិល្បាបត្តិ កាលបើកិក្ខុជាវិន័យ-
ធរលំអៀងដោយមោហាគតិ ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថាប្រតិ-
បត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសុខដល់ជន
ច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ កិក្ខុជាវិន័យធរកាលបើ
លំអៀងដោយមោហាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា
រក្សាខ្លួន ដែលខ្លួនមានកុសលធម៌ដ៏ករលើងចោលហើយផង ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀលរបស់

បញ្ចេសដ្ឋានំ ន ភយោគតិ គច្ឆត្តា

វិញ្ញាណំ ពហុញ្ញំ អប្បញ្ញំ បសវនំ មោហានតំ គច្ឆត្តោ
ឃីវំ មោហានតំ គច្ឆតំ ។

[១៧២] ន ភយោគតិ គច្ឆត្តានិ ភយោគតិ គច្ឆត្តោ
កេមិ ភយោគតិ គច្ឆតំ ។ នេតេកោច្ឆោ អយំ វិសមដិស្ស្ហិ-
តោ វា គហនដិស្ស្ហិតោ វា ពលវដិស្ស្ហិតោ វា កក្ខុឡោ
ដុស្សោ ឃីវិតន្តរាយំ វា ព្រាហ្មចរិយន្តរាយំ វា កវិស្សតិក
តស្ស ភយោ ភីតោ អធម្មំ ធម្មោតំ ធិបេតិ ធម្មំ អធម្មោ-
តំ ធិបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិត
ធិបេតិ អទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិត ធិបេតិ
នមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថុហិ ភយោគតិ គច្ឆត្តោ ពហុដ-
ណហិតាយ បដិបន្នោ មោហនំ ពហុដណស្សទាយ ពហុ-
នោ ដិស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវម-
នុស្សាណំ នមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថុហិ ភយោគតិ គច្ឆត្តោ

មហាសង្គម ការមិនលំអៀងដោយកយោគតិ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថា រងនូវអកុសលកម្មដ៏ច្រើនផង ភិក្ខុជា
វិនយធរ កាលលំអៀងដោយមោហាគតិ រមែងលំអៀងដោយមោហា-
គតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨២] ពាក្យថា កុំលំអៀងដោយកយោគតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែល
លំអៀងដោយកយោគតិ ភ័យលំអៀងដោយកយោគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិនយ-
ធរពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះគិតថាបុគ្គលនេះ ពាស្រ័យនូវកម្មមានកាយ-
កម្មជាដើមមិនស្មើក្តី ពាស្រ័យនូវព្រាស្យាគតិមិច្ឆាទិដ្ឋិនឹងអនត្តាហិកទិដ្ឋិក្តី
ពាស្រ័យនូវភិក្ខុមានកំឡាំងក្តី ជាអ្នករឹងរូសពាក្រក្តី នឹងធ្វើនូវសេចក្តី
អន្តរាយដល់ជីវិតក្តី នូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយៈក្តី ហើយគក់
ស្មុត ព្រោះខូចបុគ្គលនោះ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌
សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋលាបតិ ថាជាអទុ-
ដ្ឋលាបតិ សំដែងនូវអទុដ្ឋលាបតិ ថាជាទុដ្ឋលាបតិ កាលបើភិក្ខុជាវិនយ-
ធរលំអៀងដោយកយោគតិ ដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា
ប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាសុខដល់
ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រ-
យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ
កាលបើលំអៀងដោយកយោគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា

វិសេយបិដកេ បរិវាពេ

ខតំ ខុបហតំ អត្តានំ បរិហាវតំ សាវដ្ឋោ ច ហោតំ សា-
វុវដ្ឋោ ច វិញ្ញំ តហ្មញ្ញ អប្បញ្ញំ បសវតំ កយោគតំ
កច្ចន្តោ វិវំ កយោគតំ កច្ចតំ ។

[១៨៥] ឆន្ទា ទោសា កយោ មោហា

យោ ធម្មំ អតិវត្តតំ

និហ័យតំ តស្មុ យសោ

កាឡបត្រោវ ចន្ទិមាតំ ។

[១៨៦] កបំ ន ឆន្ទាគតំ កច្ចតំ ។ អធម្មំ អធម្មោតំ

និបេន្តោ ន ឆន្ទាគតំ កច្ចតំ ធម្មំ ធម្មោតំ និបេន្តោ ន

ឆន្ទាគតំ កច្ចតំ អវិនយំ អវិនយោតំ និបេន្តោ ន ឆន្ទាគតំ

កច្ចតំ វិនយំ វិនយោតំ និបេន្តោ ន ឆន្ទាគតំ កច្ចតំ

អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតោន អភាសិតំ អលបិតំ

តថាគតោនាតំ និបេន្តោ ន ឆន្ទាគតំ កច្ចតំ ភាសិតំ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

រក្សានូវខ្លួនដែលមានកុសលធម៌ដឹកគាស់រលើងចោលហើយផង ឈ្មោះថា
ជាបុគ្គលប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីចិន្តាដៀលរបស់អ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថាវិន្យវិញ្ញាណកុសលកម្មច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន្យ-
ធរ កាលដែលលំអៀងដោយកយាគតិ វិមនលំអៀងដោយកយាគតិ
ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

(១៨៥) បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌ ព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់ ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ព្រោះវង្វែង យសសក្តិ
របស់បុគ្គលនោះឯង វិមនសាបសូន្យទៅ ដូចព្រះចន្ទក្នុង
កាឡប័ក្ខ គឺខាងរោច ។

(១៨៦) ភិក្ខុជាវិន្យធរមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
ជាវិន្យធរកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា
មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាមិន
លំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន្យ ថាមិនមែន
វិន្យ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវវិន្យ ថាជា
វិន្យ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវពាក្យដែល
ព្រះតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះតថាគត
មិនបានសំដែង មិនបានពោល ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ

មហាសង្គម ធាតុតិរិយមន្ត

ល្បីតំ តថាតតេន ភាសិតំ ល្បីតំ តថាតតេនាតំ

ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ អនាថិណ្ណំ តថាតតេន

អនាថិណ្ណំ តថាតតេនាតំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ

អាថិណ្ណំ តថាតតេន អាថិណ្ណំ តថាតតេនាតំ ធិបេន្តោ

ន ធិន្តាតតំ តថិតំ អប្បញ្ញត្តំ តថាតតេន អប្បញ្ញត្តំ

តថាតតេនាតំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ បញ្ញត្តំ

តថាតតេន បញ្ញត្តំ តថាតតេនាតំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ

តថិតំ អនាថត្តំ អនាថត្តំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ

អាថត្តំ អាថត្តំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ លហុកំ

អាថត្តំ លហុកា អាថត្តំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ

តុកំ អាថត្តំ តុកា អាថត្តំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ

តថិតំ សាវតេសំ អាថត្តំ សាវតេសា អាថត្តំ ធិបេន្តោ

ន ធិន្តាតតំ តថិតំ អនវតេសំ អាថត្តំ អនវតេសា

អាថត្តំ ធិបេន្តោ ន ធិន្តាតតំ តថិតំ ឧដល្ហំ អាថត្តំ

មហាសង្គម សេចក្តីមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ

កាលសំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែង បានពោល ថាជាពាក្យ
ដែលព្រះតថាគតបានសំដែង បានពោល ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយ
ឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក ថាជា
កិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយ
ឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតបានសន្សំមក ថាជាកិច្ចវត្ត
ដែលព្រះតថាគតបានសន្សំមក ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាល
សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគត មិនបានបញ្ញត្ត ថា ព្រះតថាគតមិន
បានបញ្ញត្ត ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសិក្ខាបទ
ដែលព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្ត ថាព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្ត ឈ្មោះថាមិន
លំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ឈ្មោះ
ថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ឈ្មោះ
ថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជាលហុកា-
បត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវគុកាបត្តិ ថា
ជាគុកាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសាវ
សេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ
កាលសំដែងនូវអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ ឈ្មោះថាមិន
លំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវទ្រដល្លាបត្តិ ថាជាទ្រដល្លាបត្តិ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន ឆន្ទានតិ កច្ចតិ អទុដ្ឋល្លំ
អាបត្តិ អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន ឆន្ទានតិ កច្ចតិ
ឃំ ន ឆន្ទានតិ កច្ចតិ ។

[១៨៧] កថំ ន នោសាគតិ កច្ចតិ អធម្មំ
អធម្មោតិ ដីបេត្តោ ន នោសាគតិ កច្ចតិ ធម្មំ ធម្មោតិ
ដីបេត្តោ ន នោសាគតិ កច្ចតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លំ អា-
បត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន នោសាគតិ កច្ចតិ
អទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន
នោសាគតិ កច្ចតិ ឃំ ន នោសាគតិ កច្ចតិ ។

[១៨៨] កថំ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ។ អធម្មំ
អធម្មោតិ ដីបេត្តោ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ធម្មំ ធម្មោតិ
ដីបេត្តោ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ
ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន មោហាគតិ កច្ចតិ អ-
ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិ ដីបេត្តោ ន មោហា-
គតិ កច្ចតិ ឃំ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ថាជា
អទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយ
ឆន្ទាគតិ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

(១៨៧) ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនលំអៀងដោយទោសាគតិ តើដូច
ម្តេច ។ ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា
មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា
មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ថា
ជាទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយទោសាគតិ កាលសំដែងនូវ
អទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយទោសាគតិ
ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយទោសាគតិ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

(១៨៨) ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនលំអៀងដោយមោហាគតិតើដូចម្តេច ។
ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនលំអៀង
ដោយមោហាគតិ សំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយ
មោហាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ឈ្មោះ
ថាមិនលំអៀងដោយមោហាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋល្ហាបត្តិ ថាជាអទុ-
ដ្ឋល្ហាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយមោហាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយ
មោហាគតិ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

មហានិទ្ទេស រយោគីអតមនាទយោ

[១៧៧] កថំ ន កយោគតី កច្ឆតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ
នីមេន្តោ ន កយោគតី កច្ឆតិ ធម្មំ ធម្មោតិ នីមេន្តោ
ន កយោគតី កច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្អំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្អា
អាបត្តិតិ នីមេន្តោ ន កយោគតី កច្ឆតិ អទុដ្ឋល្អំ អា-
បត្តិ អទុដ្ឋល្អា អាបត្តិតិ នីមេន្តោ ន កយោគតី កច្ឆតិ
ឃំ ន កយោគតី កច្ឆតិ ។

[១៧៨] ធនា នោសា កយោ មោហា

យោ ធម្មំ វាតិវត្តតិ
អាច្ឆតិ តស្ស យសោ
សុគតត្រេវ ចន្ទំមាតិ ។

[១៧៩] កថំ សញ្ញាបដិយេ ម៉ានេ សញ្ញាបេតិ ។
អធម្មំ អធម្មោតិ នីមេន្តោ សញ្ញាបដិយេ ម៉ានេ
សញ្ញាបេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ នីមេន្តោ សញ្ញាបដិយេ
ម៉ានេ សញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្អំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្អា
អាបត្តិតិ នីមេន្តោ សញ្ញាបដិយេ ម៉ានេ សញ្ញាបេតិ

មហានិទ្ទេស ការមិនលំអៀងដោយកយាគតិជាដើម

[១៨៧] ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនលំអៀងដោយកយាគតិភីដូចម្តេច ។

ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនលំអៀង
ដោយកយាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយ
កយាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ឈ្មោះ
ថាមិនលំអៀងដោយកយាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ថាជាអ-
ទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ឈ្មោះថាមិនលំអៀងដោយកយាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយ
កយាគតិ ដោយអាការយាងនេះ ។

[១៨៨] បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌ ព្រោះសេច
ក្តីស្រឡាញ់ ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ព្រោះវង្វេង យសសក្តី
របស់បុគ្គលនោះឯង រមែងពេញបរិបូណ៌ ដូចព្រះចន្ទក្នុង
ស្រកប័ក្ខ គឺចំណែកខាងខ្នើត ។

[១៨៩] សួរថា ភិក្ខុជាវិន័យធរពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់នោះ
ភីដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌
ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ កាលសំដែងនូវធម៌
ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ។ បេ ។ កាលសំដែង
នូវទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ឈ្មោះថាពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរព ល់

វិសេសបិដកេ បរិវារេ

អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាប-
ដិយេ ហំនេ សញ្ញាបេតិ វរំ សញ្ញាបដិយេ ហំនេ
សញ្ញាបេតិ ។

[១៧២] កតំ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ និជ្ឈាបេតិ ។
អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ និជ្ឈា-
បេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ
និជ្ឈាបេតិ ។ បេ ។ អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិតិ
ទីបេន្តោ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ និជ្ឈាបេតិ អនុជ្ឈលំ អា-
បត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ
និជ្ឈាបេតិ វរំ និជ្ឈាបដិយេ ហំនេ និជ្ឈាបេតិ ។

[១៧៣] កតំ បេក្ខដិយេ ហំនេ បេក្ខតិ ។ អធម្មំ
អធម្មោតិ ទីបេន្តោ បេក្ខដិយេ ហំនេ បេក្ខតិ ធម្មំ
ធម្មោតិ ទីបេន្តោ បេក្ខដិយេ ហំនេ បេក្ខតិ ។ បេ ។
អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិតិ ទីបេន្តោ បេក្ខដិយេ
ហំនេ បេក្ខតិ អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិតិ

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

កាលសំដែងនូវអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ថាជាអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ឈ្មោះថាពព្យល់ក្នុងទី
ដែលគួរពព្យល់ ក៏ក្នុងវិន័យធរពព្យល់ក្នុងទីដែលគួរពព្យល់ ដោយពាក្យ
យ៉ាងនេះ ។

[១៧២] សួរថា ក៏ក្នុងវិន័យធរពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា
តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ក៏ក្នុងវិន័យធរកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌
ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា កាលសំដែង
នូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ។ បេ ។
កាលសំដែងនូវអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ថាជាអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ឈ្មោះថាពិចារណា ក្នុងទី
ដែលគួរពិចារណា កាលសំដែងនូវអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិថាជាអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ឈ្មោះ
ថាពិចារណា ក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ក៏ក្នុងពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចា-
រណា ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ ។

[១៧៣] សួរថា ក៏ក្នុងសំឡឹងមើលក្នុងទីគួរសំឡឹង តើដូចម្តេច ។
ឆ្លើយថា ក៏ក្នុងកាលសំដែងឡើងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
ថាសំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌
ឈ្មោះថាសំឡឹងមើល ក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ។ បេ ។ កាលសំដែង
នូវអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ថាជាអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ឈ្មោះថាសំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំ-
ឡឹងមើល កាលសំដែងនូវអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ថាជាអទ្ធិដ្ឋលាបត្ថិ ឈ្មោះថា

មហាសង្គម បសាទនីយហិរានិ

ទីបេន្តោ បេត្តនីយេ ហំនេ បេត្តនិ វិវំ បេត្តនីយេ
ហំនេ បេត្តនិ ។

[១៧៤] កតំ បសាទនីយេ ហំនេ បសាទេតិ ។
អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ហំនេ បសាទេតិ
ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ហំនេ បសាទេតិ
។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ ទីបេន្តោ
បសាទនីយេ ហំនេ បសាទេតិ អទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ
អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ហំនេ បសា-
ទេតិ វិវំ បសាទនីយេ ហំនេ បសាទេតិ ។

[១៧៥] កតំ នរទ្ធបក្ខោម្ពិតិ បវំ បក្ខំ^(១) អវជាតា-
តិ ។ វេជេកត្តោ នរទ្ធបក្ខោ ហោតិ នរទ្ធបវិវំពោ បក្ខវា
ញាតិវា អយំ អនរទ្ធបក្ខោ អនរទ្ធបវិវំពោ ន បក្ខវា
ន ញាតិវាតិ តស្ស អវជាតន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ
ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្លា

---

១ ឧ. ប. បរមញ្ជំ ។

មហាសង្គម ទីដែលព្រះប្រាជ្ញាដើម

សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ក៏ក្នុងសំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំ -
ឡឹងមើល ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៧២] សួរថា ក៏ក្នុងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះ
ថ្លា តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ក៏កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិន
មែនធម៌ ឈ្មោះថាញ៉ាំងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា កាល
សំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថាញ៉ាំងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរ
ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា
ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋល្លា -
បត្តិ ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ឈ្មោះថាញ៉ាំងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែល
គួរជ្រះថ្លា ក៏ក្នុងបុគ្គលដទៃទៀតជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ដោយអាការ
យ៉ាងនេះ ។

[១៧៥] សួរថា ក៏ក្នុងមើលនិយមនូវពួកក៏ដទៃដោយគិតថា អាត្មា
អញបានបក្ខពួកហើយតើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ក៏ក្នុងមួយក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកបានបក្ខពួក បានបរិវារ មានបក្ខពួក មានញាតិ ហើយ
មើលនិយមបុគ្គលនោះថា បុគ្គលនេះមិនបានបក្ខពួក មិនបានបរិវារ គ្មាន
បក្ខពួក គ្មានញាតិទេ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងនូវ
ធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ

វិធីបិដក បរិវារ

អាបត្តិភិ ទីបេតិ អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិភិ
ទីបេតិ ឃំ លទ្ធិបក្ខោម្ពិភិ បរិ បត្តំ អវជានាតិ ។

(១៧៦) កងំ ពហុស្សុតោម្ពិភិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ ។
ឥនេកោច្ឆោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតដរោ សុតសន្តិចយោ អយំ អប្បស្សុតោ អប្បាគមោ អប្បជរោតិ តស្ស អវជានន្តោ អជម្ពំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ជម្ពំ អជម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋលំ អាបត្តិ អនុជ្ឈល្លា អាបត្តិភិ ទីបេតិ អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិភិ ទីបេតិ ឃំ ពហុស្សុតោម្ពិភិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ ។

(១៧៧) កងំ យេវតោម្ពិភិ លវកតំ អវជានាតិ ។
ឥនេកោច្ឆោ យេវោ ហោតិ វត្តញ្ញំ ចិរប្បព្វដិសោ អយំ លវកោ អប្បញ្ញតោ អប្បស្សុតោ អប្បកតញ្ញំ ឥវស្ស វចនំ អកតំ កវិស្សភិភិ តស អវជានន្តោ

និយមន័យ បរិវារ:

សំដែងនូវអទ្ធិល្ងាបត្តិ ថាជាទ្ធិល្ងាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយនូវបុគ្គលដែល
ដោយគិតថា អាត្មាអញបានបុគ្គល ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៧៦] សួរថា ភិក្ខុមើលងាយនូវបុគ្គលដែលចេះដឹងតិច ដោយ
គិតថា អាត្មាអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួក
មួយក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំនូវសុតៈ សម្បូរនូវសុតៈ រមែង
មើលងាយបុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិចនោះថា បុគ្គលនេះស្តាប់តិច ជាអ្នកចេះ
ដឹងនិកាយតិច ចាំតិច ក៏សំដែងនូវសកាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែង
នូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទ្ធិល្ងាបត្តិ ថាជាអទ្ធិល្ងា-
បត្តិ សំដែងនូវអទ្ធិល្ងាបត្តិ ថាជាទ្ធិល្ងាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយនូវបុគ្គល
ដែលចេះដឹងតិច ដោយគិតថា អាត្មាអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ដោយ
អាការយ៉ាងនេះ ។

[១៧៧] សួរថា ភិក្ខុមើលងាយភិក្ខុដែលខ្លីជាងដោយគិតថា អាត្មា
អញជាចេះចាស់ជាង តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួកមួយក្នុងសាសនា
នេះ ជាចេះ ជាអ្នកដឹងព្រឹត្តិ (វៃធិ) បួសមកជាយូរហើយ រមែងមើល
ងាយភិក្ខុខ្លីនោះថា ភិក្ខុនេះនៅខ្លីមិនសូវល្បីល្បាញ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិន
ចេះច្បាប់ទម្លាប់ អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើតាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះទេ ដូច្នេះក៏

មហាសង្គម អសម្បត្តិ ៩ ព្យាហរិតត្ថដ្ឋិអាទិ

អធិប្បំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធិប្បំ អធិប្បោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។
ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ
អាបត្តិ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ ទីបេតិ ឃី បេរតោម្មិតិ លក-
តំ អវិជានិតិ ។

[១៧៨] អសម្បត្តិ ៩ ព្យាហរិតត្ថដ្ឋិ អនោតិណ្ឌិ
កាសំ^(១) ៩ ឌីតារេតតំ ។ សម្បត្តិ ធម្មតោ វិនយតោ ៩
បរិហារេតត្ថដ្ឋិ យំ អត្តាយ សង្ឃោ សង្ឃិបតិតោ ហោតិ
តំ អត្តំ ធម្មតោ វិនយតោ ៩ បរិហារេតតំ ។

[១៧៩] យេន ធម្មេនាតិ គ្រូតេន វត្តនា ។ យេន
វិនយេនាតិ ចោទេត្តា សារេត្តា ។ យេន សត្តសាស-
នេនាតិ ញត្តិសម្បទាយ អនុស្សាវនសម្បទាយ ។ យេន
ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្តសាសនេន តំ អ-
ធិករណំ វ្យបសម្មតិ តថា តំ អធិករណំ វ្យបសមេ-
តត្ថដ្ឋិ អនុវិជ្ជកេន ហោទកេ បុច្ឆិតញោ យំ ចោ ត្ថ
អាវុសោ ឥមស្ស កិក្ខុតោ បរិវរណំ បរិបេសិ កិម្មំ ៩

១ ខ. ម. កាវី ។

មហេសង្គ្គម សំដែងអំពីពាក្យថាមិនត្រូវពោលនូវហេតុ ដែលមិនទាន់មកដល់ជាដើម

សំដែងនូវសភាវៈមិនវិនិច្ឆ័យ ថាជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនវិនិច្ឆ័យ
។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋល្លាបត្តិ
ថាជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយភិក្ខុវិជ្ជាវិជ្ជាដោយគិតថា អាត្មាអញជាថេរៈ
ចាស់ជាង ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៧៨] ពាក្យថា កុំពោលនូវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ គឺកុំ
និយាយនូវពាក្យដែលមិនទាន់ធ្លាក់ដល់មក ។ ពាក្យថា កុំគប្បីញ៉ាំង
ហេតុដែលដល់មកហើយឲ្យសាបសូន្យចាកធម៌ ចាកវិន័យ គឺបានដល់
សង្ឃីដែលប្រជុំគ្នាដើម្បីសេចក្តីណា កុំគប្បីញ៉ាំងសេចក្តីនោះឲ្យសាប
សូន្យចាកធម៌ ចាកវិន័យឡើយ ។

[១៧៩] ពាក្យថា ដោយធម៌ណា គឺដោយវត្ថុដែលពិតប្រាកដ ។
ពាក្យថា ដោយវិន័យណា គឺដទៃត្រឡប់ត្រឡង់ ។ ពាក្យថា ដោយ
ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា គឺដោយញាតិសម្បទានឹងអនុ-
ស្សាវនសម្បទា ។ ពាក្យថា អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយ
វិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា គប្បីរម្ងាប់
អធិករណ៍នោះ ដោយធម៌នោះៗ សេចក្តីថា វិន័យធរគប្បីស្នូរអ្នកចោទ
ថា ម្ចាស់អាវុស លោកយាត់បវរណារបស់ភិក្ខុនោះ ដោយហេតុណា

និយមបំណែក បរិវារ

ឋេយសិ សីលវិបត្តិយា ឋេយសិ អាចារិវិបត្តិយា ឋេយ -
សិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ឋេយសីតិ ។ សោ ចេ ឃី វទេយ្យ
សីលវិបត្តិយា វា ឋេយមិ អាចារិវិបត្តិយា វា ឋេយមិ
ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ឋេយមីតិ ។ សោ ឃីមស្ស វចនីយោ ជា -
នាតិ បនាយស្នា សីលវិបត្តិ ជានាតិ អាចារិវិបត្តិ ជា -
នាតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិទិ ។ សោ ចេ ឃី វទេយ្យ ជានាមិ ទោ
អហំ អារុសោ សីលវិបត្តិ ជានាមិ អាចារិវិបត្តិ ជានាមិ
ទិដ្ឋិវិបត្តិទិ ។ សោ ឃីមស្ស វចនីយោ កកតមា បនា -
រុសោ សីលវិបត្តិ កកតមា អាចារិវិបត្តិ កកតមា ទិដ្ឋិ -
វិបត្តិទិ ។ សោ ចេ ឃី វទេយ្យ ចត្តារិ ចារាជិកានិ
តេរស សឿទិសេសា អយំ សីលវិបត្តិ ឪល្ហច្ចយំ
ចាចិត្តយំ ចាជិទេសដិយំ ទុក្កដំ ទុក្ខាសីតំ អយំ
អាចារិវិបត្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អន្តត្តាហិកា ទិដ្ឋិ អយំ ទិដ្ឋិវិ -
បត្តិទិ ។ សោ ឃីមស្ស វចនីយោ យំ ទោ ត្វំ អារុសោ
ឥមស្ស កិក្កុនោ បវារណំ ឋេយសិ ទិដ្ឋេន ឋេយសិ
សុតេន ឋេយសិ បរិសុដ្ឋាយ ឋេយសីតិ ។ សោ ចេ
ឃី វទេយ្យ ទិដ្ឋេន វា ឋេយមិ សុតេន វា ឋេយមិ

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

លោក យាត្របរិវារណានោះដោយហេតុអ្វី លោក យាត្រដោយសីលវិបត្តិ ឬ
យាត្រដោយ អាចារ្យវិបត្តិ ឬក៏យាត្រដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើអ្នកចោទនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំយាត្រដោយសីលវិបត្តិផង យាត្រដោយ អាចារ្យវិបត្តិ
ផង យាត្រដោយទិដ្ឋិវិបត្តិផង ។ វិន័យធរត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
យ៉ាងនេះថា ចុះលោកដ៏មានអាយុស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារ្យវិបត្តិ
ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរឬ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អាវុសោ ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារ្យវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរ ។
វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចុះសីលវិបត្តិ
ដូចម្តេច អាចារ្យវិបត្តិដូចម្តេច ទិដ្ឋិវិបត្តិដូចម្តេច ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា បុរាណ ២ សង្ឃទិសេស ១៧ នេះហៅថាសីល-
វិបត្តិ ៥ល្អច្រើន បុរាណិយៈ បុរាណិយៈ ទុក្ខដ ទុក្ខាសិត នេះហៅថា
អាចារ្យវិបត្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ នឹងអន្តក្កាហិកាទិដ្ឋិ នេះហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ វិន័យធរ
ត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោក យាត្របរិវារណា
របស់ភិក្ខុនេះ ដោយហេតុណា លោក យាត្រដោយបានឃើញ ឬយាត្រ
ដោយបានឮ ឬក៏យាត្រដោយបានរង្ស៊ីស ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំយាត្រដោយបានឃើញផង យាត្រដោយបានឮផង

មហាសង្គម អនុវិជ្ជាស្ស បដិបត្តិ

បរិសង្កាយ វា ឋេយមីតិ ។ សោ ឃុំមស្ស វចនីយោ
 យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋន បវា-
 រណំ ឋេយសិ កិណ្ណេ ទិដ្ឋំ កិណ្ណេ តេ ទិដ្ឋំ កណា តេ
 ទិដ្ឋំ កត្ត តេ ទិដ្ឋំ ចារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ
 សង្ឃទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ឥល្លច្ចយំ អជ្ឈា-
 បជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ចាចិត្តយំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ចាជិ-
 ទេសនីយ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ទុក្កនំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ
 ទិដ្ឋោ ទុក្កាសិកំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ កត្ត ច ត្ថំ អ-
 ហោសិ កត្ត ហយំ ភិក្ខុ អហោសិ កិញ្ច^(១) ត្ថំ ក-
 រោសិ កិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោតិ ។ សោ ចេ ឃុំ វ-
 ទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋន
 បវារណំ ឋេយមិ អបិច សុត្រេន បវារណំ ឋេយមីតិ ។
 សោ ឃុំមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥ-
 មស្ស ភិក្ខុនោ សុត្រេន បវារណំ ឋេយសិ កិណ្ណេ
 សុតំ កិណ្ណេ តេ សុតំ កណា តេ សុតំ កត្ត តេ សុតំ
 ចារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ តិ សុតំ សង្ឃទិសេសំ អជ្ឈា-
 បជ្ឈន្តោ តិ សុតំ ឥល្លច្ចយំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ តិ សុតំ ចាចិត្តយំ

១ ម. កិញ្ចិ ។

មហាសង្គម សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់កិច្ចការនៃយោធន

យាត់ដោយបានរង្ស៊ីសង្កត់ ។ វិន័យធរត្រូវស្រុកភ្នំអ្នកចោទយ៉ាងនេះថា
ម្នាលអាវុសោ លោកយាត់បវរណារបស់ភិក្ខុនេះដោយបានឃើញ ដោយ
ហេតុណា លោកបានឃើញដូចម្តេចខ្លះ លោកបានឃើញអំពីហេតុដូច
ម្តេច លោកបានឃើញពីកាលណា លោកបានឃើញក្នុងទីណា កាល
ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវសង្ស័យ
ទិសស លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវថ្កល់ថ្កយ លោកបានឃើញ
ដែរឬ កាលត្រូវបាចិត្តិយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវបាដិទេស-
ន័យៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវទុក្ខដ លោកបានឃើញដែរឬ កាល
ត្រូវទុក្ខសិក្ខា លោកបានឃើញដែរឬ ចុះលោកនៅក្នុងទីណា ចំណែក
ភិក្ខុនេះនៅត្រង់ទីណា លោកកំពុងធ្វើអ្វី ភិក្ខុនេះកំពុងធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នក
ចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានយាត់បវរណា
របស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឃើញទេ ខ្ញុំយាត់បវរណាដោយគ្រាន់តែបាន
ឮទេ ។ វិន័យធរត្រូវស្រុកភ្នំអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ
អ្នកយាត់បវរណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឮដោយហេតុណា លោក
បានឮដូចម្តេចខ្លះ លោកបានឮដោយហេតុដូចម្តេច លោកបានឮពីកាល
ណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវបារាជិក , ឬលោក
បានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវសង្ស័យទិសស លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវថ្កល់ថ្កយ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អដ្ឋាបន្នោតិ សុតំ ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបន្នោតិ សុតំ
ទុក្កំដំ អដ្ឋាបន្នោតិ សុតំ ទុក្កាសិតំ អដ្ឋាបន្នោតិ សុតំ
ភិក្ខុស្សំ សុតំ ភិក្ខុនិយា សុតំ សិក្ខុមាណយ សុតំ
សាមណោស្សំ សុតំ សាមណោរិយា សុតំ ឧបាសកស្សំ
សុតំ ឧបាសិកាយ សុតំ វាជ្ជំ សុតំ វាជមហាមត្តាដំ
សុតំ តិត្តិយាដំ សុតំ តិត្តិយសាវកាដំ សុតន្តំ ។ សោ
ចេ ឃវំ វទេយ្យ ន ទោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ
សុតេន បវារណំ វេបេមិ អបិច បរិសង្កាយ បវារណំ
វេបេមិតិ ។ សោ ឃវមស្ស វចនីយោ យំ ទោ ត្ថ
អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិសង្កាយ បវារណំ វេបេសិ
កី បរិសង្កសិ កិច្ចំ បរិសង្កសិ កុណា បរិសង្កសិ
កត្ត បរិសង្កសិ ចារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសង្កសិ
សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ធុល្អត្ថយំ
អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ចាចិត្តិយ អដ្ឋាបន្នោតិ
បរិសង្កសិ ចាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសង្កសិ

វិន័យបិដក បរិវារៈ

លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវប្រាថ្នាភិក្ខុនេះ លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវប្រាជ័ទេ-
សនីយៈ លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវទុក្ខដ លោកបានឮថាភិក្ខុនេះត្រូវ
ទុក្ខសិក្ខ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុនី លោកបានឮ
ពាក្យសិក្ខមានា លោកបានឮពាក្យសាមណេរ លោកបានឮពាក្យសាម-
ណេរី លោកបានឮពាក្យទុបាសក លោកបានឮពាក្យទុបាសិកា លោក
បានឮព្រះបន្ទូលនៃពួកស្តេច លោកបានឮពាក្យនៃពួករាជមហាមាត្រ
លោកបានឮពាក្យនៃពួកភិក្ខុ ឬបានឮពាក្យនៃពួកសាវ័ករបស់ភិក្ខុនី ។
បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនបានឃាត់
បវរណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឮទេ ខ្ញុំឃាត់បវរណាដោយគ្រាន់តែ
រង្វៀសទេ ។ វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ លោកឃាត់បវរណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយរង្វៀសដោយហេតុណា
លោករង្វៀសដោយហេតុដូចម្តេចខ្លះ លោករង្វៀសអំពីហេតុដូចម្តេច
លោករង្វៀសពីតាលណា លោករង្វៀសក្នុងទីណា លោករង្វៀសថា
ភិក្ខុនេះត្រូវប្រាជ័ទេ ឬលោករង្វៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវសង្ឃទិសេស លោក
រង្វៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវថ្មល្អច្រើន លោករង្វៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវប្រាថ្នាភិក្ខុនេះ
លោករង្វៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវប្រាជ័ទេសនីយៈ លោករង្វៀសថា ភិក្ខុនេះ

មហាសង្គម អនុវិជ្ជកស្ស បដិបត្តិ

ទុក្ខដំ អដ្ឋាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោតិ
បរិសង្កសិ ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ ភិក្ខុនិយា
សុត្វា បរិសង្កសិ សិក្ខាមាយា សុត្វា បរិសង្កសិ
សាមណោស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ សាមណោរិយា សុត្វា
បរិសង្កសិ ឧបាសកស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ ឧបាសកា-
យ សុត្វា បរិសង្កសិ រាជ្ជំ សុត្វា បរិសង្កសិ រាជម-
ហាមត្តានំ សុត្វា បរិសង្កសិ តិក្ខុនិយានំ សុត្វា បរិសង្កសិ
តិក្ខុយសារកានំ សុត្វា បរិសង្កសិតិ ។

(២០០) ទិដ្ឋំ ទិដ្ឋេន សមេតិ
ទិដ្ឋេន សំសន្តតេ ទិដ្ឋំ
ទិដ្ឋំ បដិច្ច ន ឧបេតិ
អស្សុបរិសង្កតោ
សោ បុត្តលោ បដិញ្ញាយ
កាតញ្ច^(១) តេន បវារណា

១ ម. កាបតញ្ច ។

មហាសង្គម សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់ភិក្ខុជានិយម

ត្រូវទុកដ លោករង្សៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវទុកសិក្ខា លោករង្សៀសព្រោះ
ពួកពាក្យភិក្ខុ លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យភិក្ខុនី លោករង្សៀសព្រោះពួ
កពាក្យសិក្ខាមាណា លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យសាមណេរ លោករង្សៀស
ព្រោះពួកពាក្យសាមណេរី លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យទុបាសក លោក
រង្សៀសព្រោះពួកពាក្យទុបាសិកា លោករង្សៀសព្រោះពួកព្រះបន្ទូលនៃពួក
ស្តេច លោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យ នៃពួកមហាមាត្ររបស់ស្តេច លោក
រង្សៀសព្រោះពួកពាក្យនៃពួកភិរិយ ឬលោករង្សៀសព្រោះពួកពាក្យពួក
សាវ័កនៃភិរិយ ។

[២០០] ហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ សមដោយហេតុ
ដែលបានឃើញមែន វិន័យធរកប្បប្រៀបធៀបនូវហេតុដែល
អ្នកចោទបានឃើញ ដោយហេតុដែលបានឃើញ (នោះ)
ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទមិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យ
នូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញនៅឡើយទេ ឈ្មោះថាអ្នក
ចោទមានសេចក្តីរង្សៀសមិនហិស្តុ (រង្សៀសគ្មានមូល) វិ-
ន័យធរកប្បវិនិច្ឆ័យ តាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុជាអ្នក
ជាប់ចោទនោះ ហើយធ្វើបវរណាជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

និយមិទ្ធិពេ បរិវារ

សុតំ សុតេនន សមេតិ

សុតេនន សំសន្ទតេ សុតំ

សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធិបរិសុទ្ធិតោ

សោ បុត្តលោ បដិញ្ញាយ

កាតញ្ច^(១) តេន បរិវារណា ។

មុតំ មុតេនន សមេតិ

មុតេនន សំសន្ទតេ មុតំ

មុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធិបរិសុទ្ធិតោ

សោ បុត្តលោ បដិញ្ញាយ

កាតញ្ច^(២) តេន បរិវារណា តិ

វិន័យបិដក បរិវារៈ

ហេតុដែលអ្នកចោទបានឮ សមដោយហេតុដែលបានឮបែប
វិន័យធរកប្បិប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឮ ដោយ
ហេតុដែលបានឮ (នោះ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់
(បាពជិត) ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឮនៅ
ឡើយទេ ឈ្មោះថាអ្នកចោទមានសេចក្តីរង្ស៊ីសមិនបរិសុទ្ធ
វិន័យធរកប្បិវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុអ្នកជាប់
ចោទនោះ ហើយកប្បិធ្វើបវារណា ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។
ហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់ សមដោយហេតុដែលបាន
ប៉ះពាល់មែន វិន័យធរកប្បិប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទ
បានប៉ះពាល់ ដោយហេតុដែលបានប៉ះពាល់ (នោះ) ភិក្ខុ
អ្នកជាប់ចោទនោះមិនទាន់ដល់ (បាពជិត) ព្រោះអាស្រ័យ
នូវហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់នៅឡើយទេ ឈ្មោះថា
អ្នកចោទមានសេចក្តីរង្ស៊ីសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរកប្បិវិនិច្ឆ័យ
តាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយ
កប្បិធ្វើបវារណា ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

មហាសង្គម កំនេ ទិដ្ឋន្តិកទិកាគោ

[២០១] កំនេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុត្តា កំនិ តេ ទិដ្ឋន្តិ
កតមា បុត្តា កតា តេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុត្តា កតុ តេ
ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុត្តា ។

[២០២] កំនេ ទិដ្ឋន្តិ វត្តបុត្តា វិបត្តិបុត្តា អាបត្តិ-
បុត្តា អដ្ឋហារបុត្តា ។ វត្តបុត្តាតិ អដ្ឋហារជីកានំ^(១) វត្ត-
បុត្តា តេវីសសង្ឃទិសេសានំ វត្តបុត្តា ទ្វេអនិយតានំ
វត្តបុត្តា ទ្វេចត្តាឡិសនិស្សតិយានំ វត្តបុត្តា អដ្ឋាសីតិ-
សតទាចិត្តិយានំ វត្តបុត្តា ទ្វាទសទានិទេសនីយានំ វត្ត-
បុត្តា ទុក្ខដានំ វត្តបុត្តា ទុក្ខាសីតានំ វត្តបុត្តា ។ វិបត្តិ-
បុត្តាតិ សីលវិបត្តិបុត្តា អាហារវិបត្តិបុត្តា ទិដ្ឋិវិបត្តិបុត្តា
អាជីវិបត្តិបុត្តា ។ អាបត្តិបុត្តាតិ ហារជីកាបត្តិបុត្តា
សង្ឃទិសេសាបត្តិបុត្តា វិល្លច្ចយាបត្តិបុត្តា ចាចិត្តិយា-
បត្តិបុត្តា ទានិទេសនីយាបត្តិបុត្តា ទុក្ខដាបត្តិបុត្តា
ទុក្ខាសីតាបត្តិបុត្តា ។ អដ្ឋហារបុត្តាតិ ទ្វយទ្វយស-
មាបត្តិបុត្តា ។

១ សព្វត្ថ អដ្ឋន្តិ ហារជីកានន្តិ ទិស្សតិ ។

មហាសង្គម ការចែកពាក្យមានពាក្យថាអ្នកបានឃើញដូចម្តេចនាដើម

(២០១) ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញដូចម្តេច គឺបានដល់ពាក្យ
សួរថាដូចម្តេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញអំពីហេតុដូចម្តេច គឺបាន
ដល់ពាក្យសួរថាដូចម្តេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញពីកាលណា គឺ
បានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្តេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញក្នុងទីណា
គឺបានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្តេច ។

(២០២) ត្រង់ពាក្យដែលថាបានឃើញដូចម្តេច គឺបានដល់វត្ថុ-
បុព្វ ១ វិបត្តិបុព្វ ១ អាបត្តិបុព្វ ១ អដ្ឋវារបុព្វ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថាវត្ថុ-
បុព្វ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីវត្ថុនៃបារាជិក៧ សួរវត្ថុនៃសង្ស័យទិសេស
២៣ សួរវត្ថុនៃអនិយត ២ សួរវត្ថុនៃនិស្សត្តិយៈ ២២ សួរវត្ថុនៃបាចិត្តិយៈ
១៨៨ សួរវត្ថុនៃបារាជិទេសនីយៈ ១២ សួរវត្ថុនៃទុក្ខដទាំងឡាយ សួរវត្ថុ
នៃទុក្ខពាសិតទាំងឡាយ ។ ត្រង់ពាក្យថា វិបត្តិបុព្វនោះ គឺបានដល់ពាក្យ
សួរអំពីសីលវិបត្តិ សួរអំពីអាចារវិបត្តិ សួរអំពីទិដ្ឋវិបត្តិ សួរអំពីអាជីវិ-
វិបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា អាបត្តិបុព្វនោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីអាបត្តិ
បារាជិក សួរអំពីអាបត្តិសង្ស័យទិសេស សួរអំពីអាបត្តិថ្មល្មម្មយ សួរអំពី
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ សួរអំពីអាបត្តិបារាជិទេសនីយៈ សួរអំពីអាបត្តិទុក្ខដ សួរ
អំពីអាបត្តិទុក្ខពាសិត ។ ត្រង់ពាក្យថា អដ្ឋវារបុព្វនោះ គឺបានដល់ពាក្យ
សួរអំពីការប្រសព្វរបស់ជនពីរ ។ នាក់ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[២០៣] តិរិដ្ឋំ តេ ទិដ្ឋន្តំ លិទ្ធិបុត្រា សិរិយោបថបុត្រា
អាការបុត្រា វិប្បការបុត្រា ។ លិទ្ធិបុត្រាតិ ទិយំ វា រស្សំ
វា កណ្ណំ វា ឱនាតំ វា ។ សិរិយោបថបុត្រាតិ កច្ឆន្តំ វា
បិតំ វា និសិដ្ឋំ វា និបដ្ឋំ វា ។ អាការបុត្រាតិ តិហិលិទ្ធី
វា តិត្តិយលិទ្ធី វា បព្វជិតលិទ្ធី វា ។ វិប្បការបុត្រាតិ
កច្ឆន្តំ វា បិតំ វា និសិដ្ឋំ វា និបដ្ឋំ វា ។

[២០៤] កណា តេ ទិដ្ឋន្តំ កាលបុត្រា សមយ-
បុត្រា ទិវសបុត្រា ឧតុបុត្រា ។ កាលបុត្រាតិ បព្វណ្ណា-
កាលេ វា មជ្ឈន្តិកកាលេ វា សាយណ្ណកាលេ វា ។
សមយបុត្រាតិ បព្វណ្ណាសមយេ វា មជ្ឈន្តិកសមយេ
វា សាយណ្ណសមយេ វា ។ ទិវសបុត្រាតិ បុរេកត្តំ វា
បច្ឆាកត្តំ វា រត្តំ វា ទិវំ វា កាឡេ វា ជុណ្ហេ វា ។
ឧតុបុត្រាតិ ហេមន្តេ វា តិម្រេ វា វិស្សេ វា ។

និយមិទិក បរិវារៈ

(២០៣) ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញអំពីហេតុដូចម្តេច គឺបាន
ដល់លីងបុព្វា ១ ឥរិយាបថបុព្វា ១ អាការបុព្វា ១ វិប្បការបុព្វា ១ ។ ត្រង់
ពាក្យថា លីងបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីភេទខ្ពស់ ឬទាប ខ្មៅ
ឬស ។ ត្រង់ពាក្យថា ឥរិយាបថបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីបុគ្គល
ដើរ ឬឈរ អង្គុយ ឬដេក ។ ត្រង់ពាក្យថា អាការបុព្វានោះ គឺបានដល់
ពាក្យស្នូរអំពីភេទគ្រហស្ថ ឬភេទត្រូវ ឬភេទបព្វជិត ។ ត្រង់ពាក្យថា
វិប្បការបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីបុគ្គលកំពុងដើរ ឬឈរ កំពុង
អង្គុយ ឬដេក ។

(២០៤) ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញពីកាលណា គឺបានដល់
កាលបុព្វា ១ សមយបុព្វា ១ ទិវសបុព្វា ១ ទុតបុព្វា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា
កាលបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីពេលព្រឹក ឬពេលថ្ងៃត្រង់ ឬថ្ងៃ
រសៀល ។ ត្រង់ពាក្យថា សមយបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពី
សម័យព្រឹក ឬសម័យថ្ងៃត្រង់ ឬក៏សម័យថ្ងៃរសៀល ។ ត្រង់ពាក្យថា
ទិវសបុព្វានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីវេលាមុនភក្ត វេលាត្រាយភក្ត
វេលាយប់ វេលាថ្ងៃ ខាងរោច ឬខ្ចីត ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុតបុព្វានោះ
គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីហេមនរដ្ឋ គិមរដ្ឋ ឬវិស្សនរដ្ឋ ។

មហាសង្គម កត្ត តេ ទិដ្ឋន្តិ ឧទានជាថា

(២០៥) កត្ត តេ ទិដ្ឋន្តិ វាជបុត្តា ក្រមិបុត្តា ឌី-
កាសបុត្តា បទេសបុត្តា ។ វាជបុត្តាតិ ក្រមិយោ វា
បឋវិយោ វា ធរណិយោ វា ជតតិយោ វា ។ ក្រមិបុត្តាតិ
ក្រមិយោ វា បត្យតេ វា ចាសាលោ វា ចាសានេ វា ។
ឌីកាសបុត្តាតិ បុត្តិមេ វា ឌីកាសេ បច្ឆិមេ វា ឌីកា-
សេ ឧត្តរេ វា ឌីកាសេ ទត្តិលោ វា ឌីកាសេ ។
បទេសបុត្តាតិ បុត្តិមេ វា បទេសេ បច្ឆិមេ វា បទេសេ
ឧត្តរេ វា បទេសេ ទត្តិលោ វា បទេសេតិ ។

មហាសង្គម និដ្ឋិតំ ។

តស្សន្តានំ

(២០៦) វត្ត និទានំ អាណារោ
បុព្វាបរំ កតាកតំ
កម្មាធិករណញ្ចេវ
សមថោ ធនូតាមិ ច
ទោសា មោហា ភយោ ចេវ

មហាសង្គម ពាក្យថាលោកបានឃើញក្នុងទីណា និងឧទ្ធានតារា

[២០៥] ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញក្នុងទីណា គឺបានដល់
ឋានបុច្ឆា ១ ភូមិបុច្ឆា ១ ឧកាសបុច្ឆា ១ បទេសបុច្ឆា ១ ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ឋានបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីភូមិ ប្រថពី ធរណី ឬផែនដី ។
ត្រង់ពាក្យថា ភូមិបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីភូមិ ភ្នំ ថ្ម ឬប្រា-
សាទ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឧកាសបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីឧកាស
ខាងកើត ឧកាសខាងលិច ឧកាសខាងជើង ឧកាសខាងត្បូង ។ ត្រង់
ពាក្យថា បទេសបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យស្នូរអំពីប្រទេសខាងកើត
ឬប្រទេសខាងលិច ប្រទេសខាងជើង ឬប្រទេសខាងត្បូង ។

ចប់ មហាសង្គម ។

ទូទានគឺបញ្ជីរឿងនៃមហាសង្គមនោះ ដូច្នោះ

- [២០៦] និយាយអំពីភិក្ខុត្រូវស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១
- ស្គាល់អាការ ១ ស្គាល់ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១
- ស្គាល់កម្មវេទន៍ ១ នឹងមិនគួរធ្វើ ១ ស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់
- អធិករណ៍ ១ ស្គាល់សមថៈ ១ មិនលំអៀងទៅខាងឆ្មា-
តតិ ១ ទោសាគតិ ១ មោហាគតិ ១ ភយាគតិ ១

២២៦

វិនយបិដកេ បរិវារេ

សញ្ញា និដ្ឋាបនេន ច

បេក្ខា បសានេ បក្ខោម្ម

សុតថេរតរេន ច

អសម្បត្តញ្ច សម្បត្ត

ធម្មេន វិនយេន ច

សត្តស្ស សាសនេនាប

មហាសង្កាមញ្ញាបនាត ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ពន្យល់បុគ្គលដទៃឲ្យយល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ១ ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ១ សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ១ ញ៉ាំងបរិសុទ្ធឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីគួរជ្រះថ្លា ១ មើលងាយពួកដទៃដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួក ១ អាត្មាអញជាអ្នកបេះដឹងច្រើន ១ អាត្មាអញជាថេរៈ ១ ពោលហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ ១ កុំញ៉ាំងហេតុដែលមកដល់ហើយឲ្យសាបសូន្យ ១ រម្ងាប់អធិករណ៍ដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ក្នុងមហាសង្ករម បណ្ឌិតគប្បីដឹងថា (មានសេចក្តី) ប៉ុណ្ណោះឯង ។

កបិណ្ឌកោដិ

(២០៧) កកស្សី កកបិណ្ឌំ អនត្តតំ កកស្សី កកបិណ្ឌំ
អត្តតំ កិណ្ឌំ កកបិណ្ឌំ អនត្តតំ កិណ្ឌំ កកបិណ្ឌំ អត្តតំ ។

(២០៨) កកស្សី កកបិណ្ឌំ អនត្តតន្តិ ទ្ធិន្តំ បុត្តលានំ
អនត្តតំ ហោតិ កកបិណ្ឌំ អនត្តារកកស្សី ច អនុមោទ-
កកស្សី ច ឥមេសំ ទ្ធិន្តំ បុត្តលានំ អនត្តតំ ហោតិ
កកបិណ្ឌំ ។

(២០៩) កកស្សី កកបិណ្ឌំ អត្តតន្តិ ទ្ធិន្តំ បុត្តលានំ
អត្តតំ ហោតិ កកបិណ្ឌំ អត្តារកកស្សី ច អនុមោទកកស្សី
ច ឥមេសំ ទ្ធិន្តំ បុត្តលានំ អត្តតំ ហោតិ កកបិណ្ឌំ ។

(២១០) កិណ្ឌំ កកបិណ្ឌំ អនត្តតន្តិ ចនុស្សិសតិយា
អាតារេហិ អនត្តតំ ហោតិ កកបិណ្ឌំ ន ទុល្លិទិសមត្តេន
អត្តតំ ហោតិ កកបិណ្ឌំ ន ជោវនមត្តេន អត្តតំ ហោតិ

កប៊ីនពោទ

(២០៧) បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថាមិនបានក្រាលកប៊ីន បុគ្គល
ដូចម្តេចដែលឈ្មោះថាបានក្រាលកប៊ីន កប៊ីនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង
ដោយអាការដូចម្តេច កប៊ីនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងដោយអាការដូចម្តេច ។

(២០៨) ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថាមិនបានក្រាល
កប៊ីននោះ សេចក្តីថា បុគ្គលពីរពួកដែលឈ្មោះថាមិនបានក្រាលកប៊ីន
គឺបុគ្គលមិនបានក្រាល ១ មិនបានអនុមោទនា ១ បុគ្គលទាំង ២ ពួកនេះ
ឈ្មោះថាមិនបានក្រាលកប៊ីនទេ ។

(២០៩) ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថាបានក្រាលកប៊ីន
នោះ សេចក្តីថា បុគ្គល ២ ពួកដែលឈ្មោះថាបានក្រាលកប៊ីន គឺបុគ្គល
ដែលបានក្រាល ១ បានអនុមោទនា ១ បុគ្គលទាំង ២ ពួកនេះឈ្មោះថា
បានក្រាលកប៊ីន ។

(២១០) ពាក្យថា កប៊ីនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើងដោយអាការដូច
ម្តេចនោះ សេចក្តីថា កប៊ីនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង ដោយអាការ ២២
គឺ សំពត់ដែលគ្រាន់តែវាស់ទទឹងបណ្តោយ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ីន ១
សំពត់ដែលគ្រាន់តែលាង ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ីន ១ សំពត់ដែល

វិទយបិដកេ បរិវារោ

កកិបិដំ ន បរិវារិចារណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ
ន ធននមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន វាទ្ធនមត្តេន
អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន ឡិវដ្ឋិកករណាមត្តេន អត្តតំ
ហោតិ កកិបិដំ ន កណ្ណាសករណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ
កកិបិដំ ន ទន្ធិកម្មករណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ
ន អនុវាតករណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន បរិ-
កណ្ណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន ឡិវដ្ឋេយ្យ-
ករណាមត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន កមលមទ្ធន-
មត្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន វិមិគ្គកកេន អត្តតំ
ហោតិ កកិបិដំ ន បរិកថាកកេន អត្តតំ ហោតិ ក-
កិបិដំ ន កុក្កិកកេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន សន្និ-
ធិកកេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ ន វិស្សត្តិយេន អត្ត-
តំ ហោតិ កកិបិដំ ន អគប្បកកេន អត្តតំ ហោតិ
កកិបិដំ ន អញ្ញត្រ សន្និដិយា អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ
ន អញ្ញត្រ ទុត្តវាសន្តេន អត្តតំ ហោតិ កកិបិដំ

និយមន័យ បរិវារៈ

គ្រាន់តែចាត់ចែងវិលលកដាច់វារ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែល
គ្រាន់តែកាត់ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជាន
ភ្ជាប់គ្នា ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរ
បណ្តោយជាដើម) ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែ
ដាក់ក្នុំ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់
ឲ្យមាំ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវត្តមួយ
ជាន់ (ពីខាងក្រៅ) ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែ
ធ្វើជាអនុវត្តមួយជាន់ (ពីខាងក្នុង) ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់
ដែលគ្រាន់តែដេរគូបគ្នា ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់
តែជ្រលក់ម្តង មានពណ៌ដូចកូកដំរី ឬដូចស្លឹកឈើទុំ ក្រាលមិនឡើងជា
កប៊ិន ១ សំពត់ដែលបានមកដោយធ្វើនិមិត្ត ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១
សំពត់ដែលបានមកដោយនិយាយបញ្ជូនបញ្ចូលគេ ក្រាលមិនឡើងជាក-
ប៊ិន ១ សំពត់ដែលខ្លីគេ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែលធ្វើសន្តិធិ
គឺមិនបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់
ជាន់ស្បុក្តិយៈ (ទុកឲ្យកន្លងពត្រី) ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ សំពត់ដែល
មិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ វៀរចាកសង្ស័យ ក្រាល
មិនឡើងជាកប៊ិន ១ វៀរចាកចំពរ ក្រាលមិនឡើងជាកប៊ិន ១ វៀរចាក

កប៊ីនកេទំ នមិត្តកម្មទំនំ

ន អញ្ញាត្រ អន្តរវាសកេន អត្តតំ ហោតិ កប៊ីនំ ន
អញ្ញាត្រ បញ្ចកេន វា អតិវេកបញ្ចកេន វា តទ-
ហោវ សញ្ញន្នេន សមណ្ឌាលីកកេន អត្តតំ ហោតិ
កប៊ីនំ ន អញ្ញាត្រ បុត្តលស្ស អត្តារា អត្តតំ ហោតិ
កប៊ីនំ ន សម្មា ចេវ^(១) អត្តតំ ហោតិ កប៊ីនំ តព្វេ
និស្ស័មដោ អនុមោទតិ ។ ឯវម្បិ អនត្តតំ ហោតិ
កប៊ីនំ ។

[២០០] និមិត្តកម្មំ នាម និមិត្តំ ករោតិ ឥមំនា
ទុស្សេន កប៊ីនំ អត្តវិស្សាមិតិ ។ ចរិកថា នាម ប-
រិកថំ ករោតិ ឥមាយ ចរិកថាយ កប៊ីនទុស្ស័
និព្វត្តេស្សាមិតិ ។ កុក្កកតំ នាម អនាទិយនាវំ
វុច្ចតិ ។ សង្កិដំ នាម ទ្វេ សង្កិដិយោ ករណសង្កិដំ
ច និចយសង្កិដំ ច ។ និស្សត្តិយំ នាម កយវមាដេ
អរុណំ ទុទ្រិយតិ ។ ឥមេហិ ចតុវិសតិយា អាគារេ-
ហិ អនត្តតំ ហោតិ កប៊ីនំ ។

១ ម. កប៊ីនំ សម្មា ចេ ។

ធម្មបទ កម្មមានការធ្វើនិមិត្តជាដើម

ស្បង់ ក្រាលមិនឡើងជាកមិន ១ វៀចាកសំពត់ជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើស
ពីបញ្ចក្ខន្ធឡើងទៅ ដែលបានកាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលល្អក្នុង
ថ្ងៃនោះ ក្រាលមិនឡើងជាកមិន ១ វៀចាកបុគ្គលអ្នកក្រាល ក៏ក្រាល
មិនឡើងជាកមិន ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលត្រឹមត្រូវហើយ តែបើកិក្ខុ
នៅក្រៅសីមាអនុមោទនា កមិននោះ ក៏មិនឡើងជាកមិន ១ ។ កមិនដែល
ក្រាលមិនឡើង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។

(២១១) កិក្ខុធ្វើនិមិត្តថា អាត្មានឹងក្រាលកមិនដោយសំពត់នេះ
ដូច្នោះ ហៅថា ធ្វើនិមិត្ត ។ កិក្ខុធ្វើនូវការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា
អាត្មានឹងឲ្យសំពត់កមិនកើតឡើង ដោយការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដូច្នោះ
ហៅថា ការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ។ សំពត់ដែលគេមិនបានឲ្យដាច់ហៅថា
សំពត់ខ្ចីគេ ។ សន្និធិ មាន២យ៉ាងគឺ ករណសន្និធិ មិនធ្វើឲ្យស្រេច
ក្នុងថ្ងៃនោះ (ទុកធ្វើទៅក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ៗ តទៅទៀត) ១ និងយសន្និធិ
ទុកធ្វើដល់ថ្ងៃស្អែកជាកំណត់ ១ ហៅថា សន្និធិ ។ កាលបើកិក្ខុកំពុងធ្វើ
(សំពត់នោះ) អរណករឡើង ហៅថា សំពត់ជានិស្សន្តិយៈ ។ កមិន
ដែលកិក្ខុក្រាលមិនឡើង ដោយអាការ ២២ នេះឯង ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

(២១២) ត្រង់ពាក្យថា កបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង ដោយអាការ
ដូចម្តេចនោះ សេចក្តីថា កបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងដោយអាការ១៧ គឺ
សំពត់ថ្មីសុទ្ធ ក្រាលឡើងជាកបិន១ សំពត់ដំនុំ ក្រាលឡើងជាកបិន ១
សំពត់ចាស់ ក្រាលឡើងជាកបិន ១ សំពត់បំសុក្ខល ក្រាលឡើង
ជាកបិន១ សំពត់ដែលធ្លាក់ទៀបពនផ្សារ ក្រាលឡើងជាកបិន១ សំ-
ពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្ត ក្រាលឡើងជាកបិន១ សំពត់
ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ក្រាលឡើងជាកបិន១
សំពត់ដែលមិនបានខ្ចីគេ ក្រាលឡើងជាកបិន១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើ
ឲ្យជាសន្និធិ ក្រាលឡើងជាកបិន ១ សំពត់ដែលមិនមែនជានិស្សត្តិយៈ
ក្រាលឡើងជាកបិន ១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បក្រាលឡើងជាកបិន ១
សង្ឃដំ ក្រាលឡើងជាកបិន ១ ចីពរ ក្រាលឡើងជាកបិន១ ស្បង់
ក្រាលឡើងជាកបិន ១ ចីវរជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើសពីបញ្ចក្ខន្ធឡើងទៅ
ដែលបានកាត់ជាចត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលលក្ខន្តិកៈនោះ ក្រាលឡើង
ជាកបិន ១ បុគ្គលទើបក្រាលឡើងជាកបិន ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលឲ្យ
ត្រឹមត្រូវ (តាមច្បាប់) ពាំងភិក្ខុនៅក្នុងសីមាអនុមោទនា កបិននោះទើប
ឡើងជាកបិន ១ កបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។
កបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង ដោយអាការពាំង ១៧ នេះ ។

កប៊ីនកេទំ អន្តិមាតិកាទយោ បណ្ណាសធម្មា

[២០៣] សហ កប៊ីនស្ស អត្តារា កតិ ធម្មា
ជាយន្តិ ។ សហ កប៊ីនស្ស អត្តារា បណ្ណាស ធម្មា
ជាយន្តិ អដ្ឋ មាតិកា ទ្វេ បលីពោធា បញ្ច អាណិ-
សំសា ។ សហ កប៊ីនស្ស អត្តារា ឥមេ បណ្ណាស
ធម្មា ជាយន្តិ ។

[២០៤] បយោតស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ និស្ស-
យប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
បុរេជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បច្ឆាជានប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
យោ សហជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ បុព្វករណស្ស
។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារស្ស អធិដ្ឋានស្ស អត្តារស្ស មាតិកា-
នញ្ច បលីពោធានញ្ច វត្ថុស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ និស្ស-
យប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
បុរេជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បច្ឆាជានប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
យោ សហជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

កប៊ិនរោទ ធម៌ ១៥ ប្រការមានមាតិកា ៨ ជាដើម

(២១៣) ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ដែលកើតជាមួយនឹងការក្រាលកប៊ិន ។

ធម៌ ១៥ យ៉ាង ដែលកើតជាមួយនឹងការក្រាលកប៊ិន គឺ មាតិកា ៨ បលិ-

ពោធិ ២ អាទិសង្ស័ ៥ ។ ធម៌ទាំង ១៥ នេះឯង ដែលកើតឡើងជាមួយ

នឹងការក្រាលកប៊ិន ។

(២១៤) ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ជាបច្ច័យនៃបយោគ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ

ដោយសមនន្តរឫប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយឫប្បច្ច័យ ដោយទិស្សយឫប្បច្ច័យ

ដោយបុរេផាតឫប្បច្ច័យ ដោយបច្ចុប្បន្នផាតឫប្បច្ច័យ ដោយសហផាតឫប្បច្ច័យ ។

ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុប្បន្ន អធិដ្ឋាន ការ

ក្រាល មាតិកា បលិពោធិ វត្ថុ ដោយអនន្តរឫប្បច្ច័យ ដោយសមនន្ត-

រឫប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយឫប្បច្ច័យ ដោយទិស្សយឫប្បច្ច័យ ដោយបុរេផា-

តឫប្បច្ច័យ ដោយបច្ចុប្បន្នផាតឫប្បច្ច័យ ដោយសហផាតឫប្បច្ច័យ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

[២០៥] បុព្វករណំ បាយោកស្ស អនន្តរវ្យច្ឆយេន
បច្ឆយោ សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ និស្សយវ្យច្ឆយេ
ន បច្ឆយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ បាយោ-
កោ បុព្វករណស្ស បុរោជានវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។
បុព្វករណំ បាយោកស្ស បច្ឆានិវាសវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។
បណ្ណិកស ធម្មា សហជានវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[២០៦] បច្ឆន្តារេ បុព្វករណស្ស អនន្តរវ្យច្ឆយេន
បច្ឆយោ សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ និស្សយវ្យច្ឆ-
យេន បច្ឆយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។
បុព្វករណំ បច្ឆន្តារស្ស បុរោជានវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។
បច្ឆន្តារេ បុព្វករណស្ស បច្ឆានិវាសវ្យច្ឆយេន បច្ឆ-
យោ ។ បណ្ណិកស ធម្មា សហជានវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

(២១៥) បុព្វករណៈ គឺ កិរិយាធ្វើមុន មានការលាងចីវរជាដើមជា
បច្ច័យនៃបរយោគ គឺ កិរិយាប្រកបមានដងទឹកជាដើម ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺ ហេតុផាលំដាប់ទី ១ នៃបរយោគ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ហេតុផាលំ-
ដាប់ទី ២ ដោយនិស្ស្រយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុផាគ្រឿងទ្រទ្រង់ទី ៣ ដោយ
ទបនិស្ស្រយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុផាគ្រឿងទ្រទ្រង់បន្តាប់គ្នាទី ៤ ។ បរយោគ
ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ហេតុដែលកើតមុននៃ
បុព្វករណៈ ។ បុព្វករណៈជាបច្ច័យនៃបរយោគ ដោយបចាជាតប្បច្ច័យ គឺ
ហេតុដែលកើតក្រោយនៃបរយោគ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជាបច្ច័យ (នៃ
បរយោគនឹងបុព្វករណៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យកើតព្រមគ្នា
នឹងការត្រាលកបិម ។

(២១៦) បច្ចុទ្ធារៈ គឺការដកចីវរ ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ដោយទប-
និស្ស្រយប្បច្ច័យ ។ បុព្វករណៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុទ្ធារៈ ដោយបុរេជា-
តប្បច្ច័យ ។ បច្ចុទ្ធារៈ ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយបចាជាតប្បច្ច័យ គឺ
ហេតុ ដែលកើតក្រោយរបស់បុព្វករណៈ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការជាបច្ច័យ
(នៃបច្ចុទ្ធារៈនឹងបុព្វករណៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

កប៊ីនកេទំ អនន្តរប្បច្ចយោទយោ

[២០៧] អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ទារស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បច្ចុទ្ទារោ
អធិដ្ឋានស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អធិដ្ឋានំ
បច្ចុទ្ទារស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បណ្ណាស
ធម្មា សហជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០៨] អត្តារោ អធិដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ និស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
អធិដ្ឋានំ អត្តារស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អត្តា-
រោ អធិដ្ឋានស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បណ្ណា
ស ធម្មា សហជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០៩] មាតិកា ច បណិពោធា ច អត្តារស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ។ អត្តារោ មាតិកានត្ថ បណិពោធានត្ថ បុរេ-
ជានប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ មាតិកា ច បណិពោធា

កបិនពេទ្ធ បច្ច័យមានអនន្តរប្បច្ច័យដាសើម

(២១៧) អធិដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយ
សមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ដោយទបនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ។
បច្ច័ទ្ធារៈ ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អធិដ្ឋាន ជា
បច្ច័យនៃបច្ច័ទ្ធារៈ ដោយបញ្ចជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជា
បច្ច័យ (នៃអធិដ្ឋាននឹងបច្ច័ទ្ធារៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២១៨) ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ដោយទបនិស្ស្រយ-
ប្បច្ច័យ ។ អធិដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃការក្រាល ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយបញ្ចជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥
ជាបច្ច័យ (នៃការក្រាល នឹងអធិដ្ឋាន) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២១៩) មាតិកា នឹងបលិពោធិ ជាបច្ច័យនៃការក្រាល ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ដោយ
ទបនិស្ស្រយប្បច្ច័យ ។ ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃមាតិកា នឹងបលិពោធិ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ មាតិកានឹងបលិពោធិ ជាបច្ច័យនៃការក្រាល

នៃយបិដកេ បរិវារោ

ច អត្តារស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណារស
ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស អនន្តរវ្យច្ច-
យេន បច្ចយោ សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយ-
វ្យច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។
វត្ថុ អាសានញ្ច អនាសានញ្ច ប្រាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស បច្ឆាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណារស ធម្មា សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] បុព្វករណំ កំណិទានំ កំសម្មទយំ
កំជាតិកំ កំបកវំ កំសម្ពារំ កំសម្មដ្ឋានំ ។
បច្ចុទ្ធារោ កំណិទានោ កំសម្មទយោ កំជាតិកោ
កំបកវោ កំសម្ពារោ កំសម្មដ្ឋានោ ។ អធិដ្ឋានំ
កំណិទានំ កំសម្មទយំ កំជាតិកំ កំបកវំ កំសម្ពារំ
កំសម្មដ្ឋានំ ។ អត្តារោ កំណិទានោ កំសម្មទយោ
កំជាតិកោ កំបកវោ កំសម្ពារោ កំសម្មដ្ឋានោ ។
មាតិកា ច បណ្ណារសា ច កំណិទានោ កំសម្មទយោ

និយមន័យ បរិវារ:

ដោយបញ្ចជាតប្បច្ចយ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ជាបច្ចយ (នៃមាតិកា បលិពោធនឹងការក្រាល) ដោយសហជាតប្បច្ចយ ។

(២២០) សេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ជាបច្ចយនៃវត្ថុ ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ដោយសមនន្តរប្បច្ចយ ដោយនិស្សយប្បច្ចយ ដោយទបនិស្សយប្បច្ចយ ។ វត្ថុជាបច្ចយនៃសេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ដោយបុរេជាតប្បច្ចយ ។ សេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ជាបច្ចយនៃវត្ថុ ដោយបញ្ចជាតប្បច្ចយ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជាបច្ចយ (នៃសេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម នឹងវត្ថុ) ដោយសហជាតប្បច្ចយ ។

(២២១) បុព្វករណៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជ្ជាន ។ បច្ចុទ្ធារៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជ្ជាន ។ អធិជ្ជាន មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជ្ជាន ។ ការក្រាលមានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជ្ជាន ។ មាតិកានឹងបលិពោធន មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង

កបិទកេទំ បយោគនិទានទីនិ បុព្វករណទីនិ

ក៏ជាតិកា ក៏បកវា ក៏សម្មារា ក៏សម្មដ្ឋានា ។

អាសា ច អនាសា ច ក៏និទានា ក៏សម្មធម្មោ

ក៏ជាតិកា ក៏បកវា ក៏សម្មារា ក៏សម្មដ្ឋានា ។

បុព្វករណំ បយោគនិទានំ បយោគសម្មធម៌ បយោ

គជាតិកំ បយោគប្បករំ បយោគសម្មារំ បយោគស-

ម្មដ្ឋានំ ។ បច្ឆន្តារោ បុព្វករណនិទានោ បុព្វករណ-

សម្មធម្មោ បុព្វករណជាតិកោ បុព្វករណប្បករោ

បុព្វករណសម្មារោ បុព្វករណសម្មដ្ឋានោ ។ អធិដ្ឋានំ

បច្ឆន្តារនិទានំ បច្ឆន្តារសម្មធម៌ បច្ឆន្តារជាតិក បច្ឆ-

ន្តារប្បករំ បច្ឆន្តារសម្មារំ បច្ឆន្តារសម្មដ្ឋានំ ។ អត្តារោ

អធិដ្ឋាននិទានោ អធិដ្ឋានសម្មធម្មោ អធិដ្ឋានជាតិកោ

អធិដ្ឋានប្បករោ អធិដ្ឋានសម្មារោ អធិដ្ឋានសម្មដ្ឋា-

នោ ។ មាតិកា ច បលិពោជា ច អត្តារនិទានា

អត្តារសម្មធម្មោ អត្តារជាតិកា អត្តារប្បករា អត្តារ-

សម្មារា អត្តារសម្មដ្ឋានា ។ អាសា ច អនាសា ច

វត្តនិទានា វត្តសម្មធម្មោ វត្តជាតិកា វត្តប្បករា

កបិនពេទ កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើម មានបរយោគជាដើមចមជាដើម

មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសម្បជាន ។
សេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទី
តាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដៃនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វី
ជាសម្បជាន ។ បុព្វករណៈ មានបរយោគជាដើមចម មានបរយោគជាទី
តាំងឡើង មានបរយោគជាកំណើត មានបរយោគជាដៃនកើត មាន
បរយោគជាអង្គ មានបរយោគជាសម្បជាន ។ បច្ចុប្បន្ន មានបុព្វករណៈ
ជាដើមចម មានបុព្វករណៈជាទីតាំងឡើង មានបុព្វករណៈជាកំណើត
មានបុព្វករណៈជាដៃនកើត មានបុព្វករណៈជាអង្គ មានបុព្វករណៈជា
សម្បជាន ។ អធិដ្ឋាន មានបច្ចុប្បន្នជាដើមចម មានបច្ចុប្បន្នជាទីតាំងឡើង
មានបច្ចុប្បន្នជាកំណើត មានបច្ចុប្បន្នជាដៃនកើត មានបច្ចុប្បន្នជាអង្គ មាន
បច្ចុប្បន្នជាសម្បជាន ។ ការក្រាល មានអធិដ្ឋានជាដើមចម មានអធិដ្ឋាន
ជាទីតាំងឡើង មានអធិដ្ឋានជាកំណើត មានអធិដ្ឋានជាដៃនកើត មាន
អធិដ្ឋានជាអង្គ មានអធិដ្ឋានជាសម្បជាន ។ មាតិកា នឹងបលិពោធ
មានការក្រាលជាដើមចម មានការក្រាលជាទីតាំងឡើង មានការក្រាល
ជាកំណើត មានការក្រាលជាដៃនកើត មានការក្រាលជាអង្គ មានការ
ក្រាលជាសម្បជាន ។ សេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម មានវត្ថុ
ជាដើមចម មានវត្ថុជាទីតាំងឡើង មានវត្ថុជាកំណើត មានវត្ថុជាដៃនកើត

វិធីយប់ដំណេក បរិវារពេ

វត្តសម្មាសោ វត្តសម្មាសោ ។ បយោគោ កិណិទានោ
កិសម្មនយោ កិណិទានោ កិបកវេ កិសម្មាសោ
កិសម្មាសោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ឆន្ទារោ
អធិដ្ឋានំ អត្តារោ មាតិកា ច បលីពោធា ច វត្ត
អាសា ច អនាសា ច កិណិទានោ កិសម្មនយោ
កិណិទានោ កិបកវេ កិសម្មាសោ កិសម្មាសោ ។
បយោគោ ហេតុនិទានោ ហេតុសម្មនយោ ហេតុនិ-
ទានោ ហេតុប្បកវេ ហេតុសម្មាសោ ហេតុសម្មា-
សោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ឆន្ទារោ អធិដ្ឋានំ
អត្តារោ មាតិកា ច បលីពោធា ច វត្ត អាសា ច
អនាសា ច ហេតុនិទានោ ហេតុសម្មនយោ ហេតុនិទានោ
ហេតុប្បកវេ ហេតុសម្មាសោ ហេតុសម្មាសោ ។ បយោគោ
កិណិទានោ កិសម្មនយោ កិណិទានោ កិបកវេ កិ-
សម្មាសោ កិសម្មាសោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ឆន្ទារោ
អធិដ្ឋានំ អត្តារោ មាតិកា ច បលីពោធា ច វត្ត អាសា
ច អនាសា ច កិណិទានោ កិសម្មនយោ កិណិទានោ
កិបកវេ កិសម្មាសោ កិសម្មាសោ ។ បយោគោ
បច្ឆយនិទានោ បច្ឆយសម្មនយោ បច្ឆយនិទានោ

និយមន័យ បរិវារ:

មានវត្ថុជាអង្គ មានវត្ថុជាសមុជ្ឈាន ។ បរយោគ មានអ្វីជាដើមចម
មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ
មានអ្វីជាសមុជ្ឈាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ទារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល
មាតិកា បលិពោធន វត្ថុ សេចក្តីសន្សឹម នឹងសេចក្តីមិនសន្សឹម មាន
អ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត
មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុជ្ឈាន ។ បរយោគ មានហេតុជាដើមចម មាន
ហេតុជាទីតាំងឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែនកើត មាន
ហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុជ្ឈាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ទារៈ
អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធន វត្ថុ សេចក្តីសន្សឹម នឹង
សេចក្តីមិនសន្សឹម មានហេតុជាដើមចម មានហេតុជាទីតាំងឡើង មាន
ហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែនកើត មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជា
សមុជ្ឈាន ។ បរយោគ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជា
កំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុជ្ឈាន ។ បុព្វករណៈ
។ បេ ។ បច្ចុទ្ទារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធន វត្ថុ សេចក្តីសន្សឹម
នឹងសេចក្តីមិនសន្សឹម មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វី
ជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុជ្ឈាន ។ បរយោគ
មានបច្ច័យជាដើមចម មានបច្ច័យជាទីតាំងឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត

កបិទពេទ្ធំ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្កហិតានិ បុព្វការណទំនិ

បច្ចុយ ប្បករោ បច្ចុយ សម្មារោ បច្ចុយ សមុដ្ឋារោ ។
បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានំ អត្តារោ
មាតិកា ច បណីពោធា ច វត្ត អាសា ច អនាសា
ច បច្ចុយ និទានា បច្ចុយ សមុទយោ បច្ចុយ ជាតិកា
បច្ចុយ ប្បករោ បច្ចុយ សម្មារោ បច្ចុយ សមុដ្ឋារោ ។

[២២២] បុព្វករណំ កតិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតំ ។
បុព្វករណំ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្កហិតំ លោកនេន វិចារណោន ធម្មនេន ពន្ធនេន សិទ្ធិនេន វជនេន កប្បករណេន ។ បុព្វករណំ ឥមេហិ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្កហិតំ ។ បច្ចុទ្ធារោ កតិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតោ ។ បច្ចុទ្ធារោ តិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតោ សង្ឃិដិយា ឧត្តរាសន្តេន អន្តរាសកេន ។ អធិដ្ឋានំ កតិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតំ ។ អធិដ្ឋានំ តិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតំ សង្ឃិដិយា ឧត្តរាសន្តេន អន្តរាសកេន ។ អត្តារោ កតិហិ ធម្មេហិ សង្កហិតោ ។ អត្តារោ ឯកេន ធម្មេន សង្កហិតោ វចីកេនេន ។

កបិនរោទ កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើម លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង

មានបច្ច័យជាវែនកើត មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសម្បជាន ។
បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ទារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធន
វត្ថុ សេចក្តីសង្ឃឹម នឹងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម មានបច្ច័យជាដើមចម
មានបច្ច័យជាទីតាំងឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាវែនកើត
មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសម្បជាន ។

[២២២] បុព្វករណៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។

បុព្វករណៈលោកសង្គ្រោះដោយធម៌៧ យ៉ាង គឺគក់លាង១ ចាត់ចែងចំរាង១
កាត់ ១ ជាន ១ ដេរ ១ ជ្រលក់ ១ ធ្វើពិន្ទុកប្ប ១ ។ បុព្វករណៈ
លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ។ បច្ចុទ្ទារៈ លោកសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បច្ចុទ្ទារៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ សង្ស្យា
ដ៏ ១ ចំពោះ ១ ស្ស្យដ៏ ១ ។ អធិដ្ឋាន លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។
អធិដ្ឋាន លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ សង្ស្យាដ៏ ១ ចំពោះ ១
ស្ស្យដ៏ ១ ។ ការក្រាល លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ការក្រាល
លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ១ គឺ បញ្ចេញវាចា ។

វិនយចំណីពេ បរិវារោ

[២២៥] កក្កិ ឈស្ស កក្កិ ម្មលា ឈ កក្កិ វត្ថុ ឈ កក្កិ
ក្ខមិ យោ ។ កក្កិ ឈស្ស ឃកំ ម្មលំ សឿ ។ តិណិ វត្ថុ
ឈ សឿ ឈ ឧត្តរាសឿ អន្តរាសកោ ។ ឈ ក្ខមិ-
យោ ខោមំ កក្កិ ឃកំ កោសេយ្យំ កម្មលំ សាលំ
កត្ថំ ។

[២២៦] កក្កិ ឈស្ស កោ អាទិ កិ មឿ កិ បរិ
យោសាទំ ។ កក្កិ ឈស្ស បុព្វករណំ អាទិ កិ រយា
មឿ អត្តារោ បរិយោសាទំ ។

[២២៧] កក្កិ ហឿ ហិ សមញ្ញាគតោ បុត្តលោ អ-
កញោ កក្កិ ឈ អត្តរិត្តំ កក្កិ ហឿ ហិ សមញ្ញាគតោ បុត្ត-
លោ កញោ កក្កិ ឈ អត្តរិត្តំ ។ អធិហឿ ហិ សមញ្ញាគ-
តោ បុត្តលោ អកញោ កក្កិ ឈ អត្តរិត្តំ ។ អធិហឿ ហិ
សមញ្ញាគតោ បុត្តលោ កញោ កក្កិ ឈ អត្តរិត្តំ ។ កត-
មេហិ អធិហឿ ហិ សមញ្ញាគតោ បុត្តលោ អកញោ
កក្កិ ឈ អត្តរិត្តំ ។ បុព្វករណំ ឈ ជាលាតិ បច្ឆុទ្ធារំ ឈ
ជាលាតិ អធិដ្ឋានំ ឈ ជាលាតិ អត្តារំ ឈ ជាលាតិ មាតិ-
កំ ឈ ជាលាតិ បលរិពោទំ ឈ ជាលាតិ ឧទ្ធារំ ឈ

និយមបិដក បរិវារៈ

(២២៣) បួលរបស់កបិទ មានប្តីន្ទាន វត្ថុរបស់កបិទ មានប្តីន្ទាន
ភូមិរបស់កបិទ មានប្តីន្ទាន ។ មូលរបស់កបិទ មាន ១ គឺ សង្ឃ ។ វត្ថុ
របស់កបិទ មាន ៣ គឺ សង្ឃដំ ១ ចីពរ ១ ស្បង់ ១ ។ ភូមិរបស់កបិទ
មាន ៦ យ៉ាង គឺ សំពត់សម្បកឈើ ១ សំពត់អំបោះ ១ សំពត់ស្រួត ១
សំពត់រោមសត្វ ១ សំពត់ឆ្នៃ ១ សំពត់លាយវត្ថុទាំង ៥ ខាងដើម ។

(២២៤) កបិទ មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជា
ខាងចុង ។ កបិទ មានបុព្វករណៈជាខាងដើម មានភិយា គឺ បច្ចុទារៈ នឹង
អធិដ្ឋាន ជាកណ្តាល មានការក្រាលជាខាងចុង ។

(២២៥) បុគ្គលប្រកបដោយអង្គប្តីន្ទាន មិនគួរក្រាលកបិទ បុគ្គល
ប្រកបដោយអង្គប្តីន្ទាន ទើបគួរក្រាលកបិទ ។ បុគ្គលដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៨ មិនគួរក្រាលកបិទបានទេ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ទើបគួរក្រាលកបិទបាន ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺ
អ្វីខ្លះ ដែលមិនគួរក្រាលកបិទបាន ។ បុគ្គលអ្នកក្រាលមិនចេះបុព្វក-
រណៈ ១ មិនចេះបច្ចុទារៈ (ដកថវិចាស) ១ មិនចេះអធិដ្ឋាន ១ មិនចេះ
ក្រាល ១ មិនចេះមាតិកា ១ មិនចេះបលិពោធិ ១ មិនចេះវិធីដកកបិទ ១

កប៊ែនពោទ៍ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា

ជាលាភិ អាណិសំសំ ឃ ជាលាភិ ។ ឥមេហិ អដ្ឋហដ្ឋេ-
ហិ សមម្ពាគតោ បុគ្គលោ កតោ កប៊ែនំ អត្តរិទ្ធិ ។
កតមេហិ អដ្ឋហដ្ឋេហិ សមម្ពាគតោ បុគ្គលោ កតោ
កប៊ែនំ អត្តរិទ្ធិ ។ បុព្វករណំ ជាលាភិ បច្ចុទ្ធារំ ជាលា-
ភិ អធិដ្ឋានំ ជាលាភិ អត្តារំ ជាលាភិ មាតិកំ ជាលាភិ
បណិពោធំ ជាលាភិ ឧទ្ធារំ ជាលាភិ អាណិសំសំ ជាលាភិ
ឥមេហិ អដ្ឋហដ្ឋេហិ សមម្ពាគតោ បុគ្គលោ កតោ
កប៊ែនំ អត្តរិទ្ធិ ។

[២២២] កតំ បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា ន រូហន្តំ ក-
តំ បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា រូហន្តំ ។ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ
កប៊ែនត្ថារា ន រូហន្តំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា
រូហន្តំ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា ន
រូហន្តំ ។ ធិស្សីមដ្ឋោ អនុមោទិតិ អនុមោទន្តោ ន វាចំ
កិទ្ធិតិ វាចំ កិទ្ធិន្តោ ន ចរំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឥមេសំ តិណ្ណំ
បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា ន រូហន្តំ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ
បុគ្គលានំ កប៊ែនត្ថារា រូហន្តំ ។ សីមដ្ឋោ អនុមោទិតិ

កបិនពេទ ការក្រាលកបិនរបស់បុគ្គល ៣ ពួក

មិនចេះអានិសង្ស ១ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះ មិនគួរនឹង
ក្រាលកបិនបានឡើយ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺ អ្វីខ្លះ
ដែលគួរក្រាលកបិនបាន ។ បុគ្គលអ្នកក្រាលចេះបុព្វករណៈ ១ ចេះ
បច្ចុទ្ទារ ១ ចេះអធិដ្ឋាន ១ ចេះក្រាល ១ ចេះមាតិកា ១ ចេះបលិពោធិ ១
ចេះវិធីដកកបិន ១ ចេះអានិសង្ស ១ ។ បុគ្គលប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ នេះ
ឯង ទើបគួរក្រាលកបិនបាន ។

[២២៦] ការក្រាលកបិនមិនឡើងមានដល់បុគ្គលបីនានាពួក ការ
ក្រាលកបិនឡើង មានដល់បុគ្គលបីនានាពួក ។ ការក្រាលកបិនមិនឡើង
មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ការក្រាលកបិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ។
ការក្រាលកបិនមិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្តេច ។ បុគ្គល
បិតនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ បុគ្គលដែលអនុមោទនាមិនបានបញ្ចេញ
វាចា ១ បុគ្គលដែលបញ្ចេញវាចា តែមិនឲ្យបុគ្គលដទៃដឹងច្បាស់ ១ ។ ការ
ក្រាលកបិនមិនឡើងមានដល់បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ។ ការក្រាលកបិនឡើង
មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្តេច ។ បុគ្គលបិតនៅក្នុងសីមាអនុមោទនា ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អនុមោទន្តោ វាចំ ភិទ្ទតំ វាចំ ភិទ្ទន្តោ បរិ វិញ្ញាបេតិ ។
ឥមេសំ ភិណ្ណំ បុគ្គលានំ កម្រិនត្តារា រូហន្តិ ។

[២២៧] កតិ កម្រិនត្តារា ន រូហន្តិ កតិ កម្រិ-
នត្តារា រូហន្តិ ។ តយោ កម្រិនត្តារា ន រូហន្តិ តយោ
កម្រិនត្តារា រូហន្តិ ។ កតមេ តយោ កម្រិនត្តារា ន រូ-
ហន្តិ ។ វត្ថុវិបដ្ឋញ្ចេវ ហោតិ កាលវិបដ្ឋញ្ច ករណវិ-
បដ្ឋញ្ច ។ ឥមេ តយោ កម្រិនត្តារា ន រូហន្តិ ។ កតមេ
តយោ កម្រិនត្តារា រូហន្តិ ។ វត្ថុសម្បដ្ឋញ្ចេវ ហោតិ
កាលសម្បដ្ឋញ្ច ករណសម្បដ្ឋញ្ច ។ ឥមេ តយោ
កម្រិនត្តារា រូហន្តិ ។

[២២៨] កម្រិនំ ជាទិទតំ កម្រិនត្តារោ ជាទិទព្វោ
កម្រិនស្ស អត្តារមាសោ ជាទិទព្វោ កម្រិនស្ស អត្តារ-
វិបត្តិ ជាទិទព្វោ កម្រិនស្ស អត្តារសម្បត្តិ ជាទិទព្វោ
និមិត្តកម្មំ ជាទិទតំ បរិកថា ជាទិទព្វោ កុក្កកតំ ជា-
ទិទតំ សន្តិធំ ជាទិទព្វោ និស្សត្តិយំ ជាទិទតំ ។

និយមន័យ បរិវារ:

បុគ្គលដែលអនុមោទនាបញ្ចេញវា ១ បុគ្គលដែលបញ្ចេញវា ២ បាន ញ៉ាំងអ្នកដទៃឱ្យដឹងច្បាស់ ១ ។ ការក្រាលកប៉ិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ។

(២២៧) ការក្រាលកប៉ិនមិនឡើង មានប៉ុន្មានយ៉ាង ការក្រាល កប៉ិនឡើង មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ការក្រាលកប៉ិនមិនឡើងមាន ៣ យ៉ាង ការក្រាលកប៉ិនឡើងមាន ៣ យ៉ាង ។ ការក្រាលកប៉ិនមិនឡើង មាន ៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុវិបត្តិ ១ កាលវិបត្តិ ១ ករណវិបត្តិ^(១) ១ ។ ការ ក្រាលកប៉ិនមិនឡើង មាន ៣ យ៉ាងនេះ ។ ការក្រាលកប៉ិនឡើង មាន៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ វត្ថុសម្បត្តិ ១ កាលសម្បត្តិ ១ ករណសម្បត្តិ ១ ។ ការក្រាលកប៉ិនឡើងមាន ៣ យ៉ាងនេះ ។

(២២៨) ភិក្ខុគប្បីស្គាល់កប៉ិន គប្បីស្គាល់ការក្រាលកប៉ិន គប្បី ស្គាល់ខែដែលក្រាលកប៉ិន គប្បីស្គាល់វិបត្តិនៃការក្រាលកប៉ិន គប្បីស្គាល់ សម្បត្តិនៃការក្រាលកប៉ិន គប្បីស្គាល់និមិត្តកម្ម គប្បីស្គាល់ពាក្យនិយាយ បញ្ចុះបញ្ចូល គប្បីស្គាល់សំពត់ខ្លីគេ គប្បីស្គាល់សំពត់ដែលជាសន្និធិ គប្បីស្គាល់សំពត់ជានិស្សតិយ : ។

---

១ អង្គិកថា ថាវត្ថុវិបត្តិ បានដល់សំពត់ជាអកប្បិយ ។ កាលវិបត្តិ គឺ សំពត់ដែលពួកទាយក ប្រព្រេនក្នុងថ្ងៃនេះហើយ សង្ឃប្រគល់ឱ្យភិក្ខុអ្នកក្រាលកប៉ិនក្នុងថ្ងៃស្អែកវិញ ។ ករណវិបតិ គឺ សំពត់ដែលកាត់ហើយ តែមិនបានធ្វើក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។

កបិនកេទំ កបិនំ ជានិគព្វន្តិអាទិវិកាគោ

[២២៧] កបិនំ ជានិគព្វន្តិ តេសេញោវ ធម្មានំ សន្តិ-
ហោ សមវាយោ ធាមំ ធាមកម្មំ ធាមធមយ្យំ និរុត្តិ
ព្យញ្ញនំ អភិណាហោ យនិនំ កបិនន្តិ ។ កបិនស្ស
អន្តារមាសោ ជានិគព្វាតិ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ
ជានិគព្វា ។ កបិនស្ស អន្តារវិបតិ ជានិគព្វាតិ ចតុ-
វិសតិយា អាគារេហិ កបិនស្ស អន្តារវិបតិ ជានិគព្វា ។
កបិនស្ស អន្តារសម្បត្តិ ជានិគព្វាតិ សន្តរសហិ អាគារ-
េហិ កបិនស្ស អន្តារសម្បត្តិ ជានិគព្វា ។ និមិត្តកម្មំ
ជានិគព្វន្តិ និមិត្តំ កកោតិ ឥមិនា ទុស្សេន កបិនំ
អន្តរស្សមីតិ ។ បរិកថា ជានិគព្វាតិ បរិកថំ កកោតិ
ឥមាយ បរិកថាយ កបិនទុស្សំ និព្វត្តេស្សមីតិ ។
កុក្កកតំ ជានិគព្វន្តិ អថាយនានំ ជានិគព្វំ ។
សន្និធិ ជានិគព្វាតិ ទ្វេ សន្និធិយោ ជានិគព្វា កកណ-
សន្និធិ ច និចយសន្និធិ ច ។ និស្សត្តិយំ ជានិគព្វន្តិ
កយិវមាណេ(១) អកុណំ ទ្រុទ្ធិយតិ ។

---

១ ឧ.ម. ករិយមាតេ ។

កបិនភេទ ការចែកពាក្យមានពាក្យជាភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណកបិនវិញ្ញាណ

[២២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណកបិននោះ សេចក្តីថា ការ
ប្តូរមន្តីកិរិយាប្រជុំនៃធម៌ទាំងឡាយនោះឯង ជានាម ជានាមកម្ម ជា
នាមបញ្ញត្តិ ជាសំដី ជាគ្រឿងបញ្ជាក់ ជាគ្រឿងប្រកាស នេះជាពាក្យ
ហៅថា កបិន ។ ត្រង់ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននោះ
សេចក្តីថា ត្រូវស្គាល់ខ្លះខាងចុងនៃវិញ្ញាណកបិន ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណ
កបិននៃការក្រាលកបិននោះ សេចក្តីថា ត្រូវស្គាល់វិបត្តិនៃការ
ក្រាលកបិន ដោយអាការ ២២ ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននៃការ
ក្រាលកបិននោះ សេចក្តីថា ត្រូវដឹងសម្បត្តិនៃការក្រាលកបិន ដោយ
អាការ ១៧ ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុធ្វើ
និមិត្តថា អាត្មាដឹងក្រាលកបិន ដោយសំពត់នេះ ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណ
កបិននៃយាយបញ្ចុបញ្ចាលនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុធ្វើពាក្យបញ្ចុបញ្ចាលថា
អាត្មាអញ្ជើញធ្វើសំពត់កបិនឱ្យកើតឡើង ដោយពាក្យបញ្ចុបញ្ចាលនេះ ។
ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននៃគេនោះ សេចក្តីថា ត្រូវស្គាល់សំពត់ដែល
គេមិនបានឱ្យដាច់ ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននៃសន្និធិនោះ
សេចក្តីថា ត្រូវស្គាល់សន្និធិមាន ២ យ៉ាង គឺសន្និធិព្រោះការមិនធ្វើក្នុងវិថុ
នោះ ១ សន្និធិព្រោះទុកដល់វិថុស្ត្រ ១ ។ ពាក្យថា ធម្មវិញ្ញាណកបិននៃ
និស្សត្តិយៈនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុកំពុងធ្វើ (បិវរ) អរណកិរឡើង ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

[២៣០] កបិណត្តារោ ជាធិតញ្ចតិ សចេ សង្ឃ-
ស្ស កបិណទុ ស្សឌុប្បន្នំ ហោតិ សង្ឃេន កតំ
បដិបដ្ឋិតតំ អត្តារកេន កតំ បដិបដ្ឋិតតំ អនុមោទ-
កេន កតំ បដិបដ្ឋិតតំ ។ សង្ឃេន ញត្តិទុតិយេន
កម្មេន កបិណត្តារកស្ស ភិក្ខុនោ នាតតំ ។ តេន
កបិណត្តារកេន ភិក្ខុនា តទហោវ លោវិត្វា វិមជ្ឈិត្វា
វិហារេតា ធិដ្ឋិតា សិពេត្វា រជិត្វា កប្បំ កត្វា កបិណំ
អត្តរិតតំ ។ សចេ សង្ឃដិយា កបិណំ អត្តរតុកាមោ
ហោតិ ទោរណិកា សង្ឃដិ បច្ឆន្តរិតត្វា នវា សង្ឃ-
ដិ អធិដ្ឋាតត្វា ឥមាយ សង្ឃដិយា កបិណំ អត្តរមីតិ
វាថា ភិដ្ឋិតត្វា ។ សចេ ឧត្តរសង្កេន កបិណំ អត្តរតុ-
កាមោ ហោតិ ទោរណិកោ ឧត្តរសង្កេន បច្ឆន្តរ-
តញ្ចេ នវោ ឧត្តរសង្កេន អធិដ្ឋាតញ្ចោ ឥមីតា ឧត្តរ-
សង្កេន កបិណំ អត្តរមីតិ វាថា ភិដ្ឋិតត្វា ។ សចេ
អត្តរសកេន កបិណំ អត្តរតុកាមោ ហោតិ ទោរណិ-

វិនយបិដក បរិវារៈ

[២៣០] ត្រង់ពាក្យថា គប្បីស្គាល់ការក្រាលកបិននោះ សេចក្តី

ថា បើសំពត់កបិនកើតឡើងដល់សង្ឃ សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ឬគ្រូ
អ្នកក្រាល ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច អ្នកអនុមោទនា ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។
សង្ឃគប្បីឲ្យដល់ភិក្ខុអ្នកក្រាលកបិន ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ។ ភិក្ខុអ្នក
ក្រាលកបិននោះ គប្បីលាង គក់ វាស់ កាត់ ដេរ ជ្រលក់ ធ្វើពិនិត្យ
ហើយក្រាលកបិនក្នុងថ្លែនោះឯង ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកក្រាល) ចង់ក្រាលកបិន
ដោយសង្ឃដ៏ ត្រូវដកសង្ឃដ៏ចាស់ចេញ អធិដ្ឋានសង្ឃដ៏ថ្មីឡើង គប្បី
បញ្ចេញវាចាថា ខ្ញុំក្រាលកបិនដោយសង្ឃដ៏នេះ ។ បើចង់ក្រាលកបិន
ដោយចីពរ ក៏គប្បីដកចីពរចាស់ចេញ អធិដ្ឋានចីពរថ្មីឡើង គប្បីបញ្ចេញ
វាចាថា ខ្ញុំក្រាលកបិនដោយចីពរនេះ ។ បើចង់ក្រាលកបិនដោយស្យង់

កប៊ីនកេរ្តិ៍ កប៊ីនញាវិធី

កោ អន្តរវាសកោ បច្ឆុវ្វិវតញោ ឃោ អន្តរវាសកោ
អធិដ្ឋានញោ ឥមីនា អន្តរវាសកេន កប៊ីនំ អន្តរាមីតិ
វាថា ភិក្ខុវត្តោ ។ នេន កប៊ីនត្តារកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ
ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា អញ្ញលី
បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្តតំ កន្លេ សង្ឃស្ស
កប៊ីនំ ធម្មិកោ កប៊ីនត្តារោ អនុមោទនាតិ ។ តេហិ
អនុមោទកេហិ ភិក្ខុហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា
អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្តតំ អាវុសោ
សង្ឃស្ស កប៊ីនំ ធម្មិកោ កប៊ីនត្តារោ អនុមោទនា-
នាតិ ។ នេន កប៊ីនត្តារកេន ភិក្ខុនា សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា អញ្ញលី
បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្តតំ កន្លេ សង្ឃស្ស
កប៊ីនំ ធម្មិកោ កប៊ីនត្តារោ អនុមោទនាតិ ។ តេហិ
អនុមោទកេហិ ភិក្ខុហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា
អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្តតំ អាវុសោ
សង្ឃស្ស កប៊ីនំ ធម្មិកោ កប៊ីនត្តារោ អនុមោទនា-
នាតិ ។ នេន កប៊ីនត្តារកេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុ

កថិនពោទ វិជ្ជក្រាលកថិន

ក៏គប្បីដកស្បង់ចាស់ចេញ អធិដ្ឋានស្បង់ថ្មីឡើង គប្បីបញ្ចេញវាចាថា ខ្ញុំ
ក្រាលកថិនដោយស្បង់នេះ ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកថិននោះ ត្រូវចូលទៅរក
សង្ឃ ធ្វើចីពរឆៀងស្នាម្នាម្នាម ផ្គងអញ្ជាល់ឡើងពោលដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន កថិនរបស់សង្ឃ ខ្ញុំបានក្រាលហើយ ការក្រាលកថិន (នេះ)
សឹងប្រកបដោយធម៌ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ទទួលអនុមោទនាចុះ ។
ពួកភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ ត្រូវធ្វើចីពរឆៀងស្នាម្នាម្នាម ផ្គងអញ្ជាល់ឡើង
ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ កថិនរបស់សង្ឃ លោកដ៏
មានអាយុបានក្រាលហើយ ការក្រាលកថិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌
យើងរាល់គ្នា សូមអនុមោទនា ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកថិននោះ ចូលទៅរក
ភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីពរឆៀងស្នាម្នាម្នាមផ្គងអញ្ជាល់ឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន កថិនរបស់សង្ឃខ្ញុំបានក្រាលហើយ
ការក្រាលកថិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ សូមលោកម្ចាស់រាល់អង្គទទួល
អនុមោទនាចុះ ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ គប្បីធ្វើចីពរឆៀងស្នាម្នាម្នាម
ផ្គងអញ្ជាល់ឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ កថិនរបស់សង្ឃ
លោកបានក្រាលហើយ ការក្រាលកថិន(នេះ)ប្រកបដោយធម៌ យើងរាល់
គ្នា សូមអនុមោទនា ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកថិននោះ គប្បីចូលទៅរកភិក្ខុ ១ រូប

វិនយបិដក បរិវារោ

ឧបសង្កមិត្តា ឯកសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា អញ្ញុលី
បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចដិយោ អត្តតំ អាវុសោ សង្ឃ-
ស្ស កបិដំ ធម្មិកោ កបិដត្តារោ អនុមោទាមីតិ ។
តេន អនុមោទកេន ភិក្ខុនា ឯកសំ ឧត្តរាសង្កំ
ករិត្តា អញ្ញុលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចដិយោ អត្តតំ
អាវុសោ សង្ឃស្ស កបិដំ ធម្មិកោ កបិដត្តារោ
អនុមោទាមីតិ ។

[២៣១] សង្ឃោ កបិដំ អត្តរតិ គណោ កបិដំ
អត្តរតិ បុត្តលោ កបិដំ អត្តរតិ ។ ន សង្ឃោ ក-
បិដំ អត្តរតិ ន គណោ កបិដំ អត្តរតិ បុត្តលោ ក-
បិដំ អត្តរតិ ។ ហោតិ ន សង្ឃោ កបិដំ អត្តរតិ ន
គណោ កបិដំ អត្តរតិ បុត្តលោ កបិដំ អត្តរតិ សង្ឃស្ស
អនត្តតំ ហោតិ កបិដំ គណស្ស អនត្តតំ ហោតិ ក-
បិដំ បុត្តលស្ស អត្តតំ ហោតិ កបិដំ ។ សង្ឃោ ចា-
តិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ គណោ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុត្ត-
លោ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ ។ ន សង្ឃោ ចាតិមោក្ខំ
ឧទ្ទិសតិ ន គណោ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុត្តលោ

និយមន័យ បរិវារៈ

ធ្វើចីពារៀងស្មាម្លាងផ្គងអញ្ជាលឿង ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា
កបិនរបស់សង្ឃ ខ្ញុំបានក្រាលហើយ ការក្រាលកបិន (នេះ) ប្រកប
ដោយធម៌ សូមលោកទទួលអនុមោទនាចុះ ។ ក៏ក្នុងអ្នកអនុមោទនានោះ
គប្បីធ្វើចីពារៀងស្មាម្លាងផ្គងអញ្ជាលឿង ហើយពោលយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុសា កបិនរបស់សង្ឃ លោកបានក្រាលហើយ ការក្រាលកបិន
(នេះ) ប្រកបដោយធម៌ ខ្ញុំសូមទទួលអនុមោទនា ។

[២៣១] សួរថា សង្ឃក្រាលកបិន គណៈក្រាលកបិន បុគ្គល
ក្រាលកបិន ឡើងឬទេ ។ ឆ្លើយថា សង្ឃក្រាលកបិន មិនឡើង គណៈ
ក្រាលកបិន ក៏មិនឡើង បុគ្គលក្រាលកបិនទើបឡើង ។ ព្រោះសង្ឃ
ក្រាលកបិនក៏មិនឡើង គណៈក្រាលកបិនក៏មិនឡើង បុគ្គលក្រាល
កបិនទើបឡើង កបិនសង្ឃក្រាលមិនបានទេ កបិនគណៈក្រាលមិនបានទេ
កបិនបុគ្គលទើបក្រាលបាន ។ សួរថា សង្ឃសំដែងបាតិមោក្ខ គណៈ
សំដែងបាតិមោក្ខ បុគ្គលសំដែងបាតិមោក្ខបានឬទេ ។ ឆ្លើយថា សង្ឃ
សំដែងបាតិមោក្ខមិនបាន គណៈសំដែងបាតិមោក្ខមិនបានទេ បុគ្គលទើប

ការនិពន្ធ រដ្ឋខាត់កាល របស់ពោធិបញ្ញាព្យាសយ

ខាត់មោក្ខំ ឧទ្ទិសនិត ។ ខាត់ ឯ សង្ឃោ ខាត់មោ-
ក្ខំ ឧទ្ទិសនិ ឯ គណោ ខាត់មោក្ខំ ឧទ្ទិសនិ បុគ្គលោ
ខាត់មោក្ខំ ឧទ្ទិសនិ សង្ឃស្ស អនុទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ ខា-
ត់មោក្ខំ គណស្ស អនុទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ ខាត់មោក្ខំ បុគ្គល-
ស្ស ឧទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ ខាត់មោក្ខំ ។ សង្ឃស្ស សាមគ្គិ-
យា គណស្ស សាមគ្គិយា បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសា សង្ឃស្ស
ឧទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ ខាត់មោក្ខំ គណស្ស ឧទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ
ខាត់មោក្ខំ បុគ្គលស្ស ឧទ្ធិដ្ឋំ ហោតិ ខាត់មោក្ខំ ។
ឯវមេវ ឯ សង្ឃោ កបិដំ អន្តរតិ ឯ គណោ កបិដំ
អន្តរតិ បុគ្គលោ កបិដំ អន្តរតិ សង្ឃស្ស អនុមោធិ-
យាយ គណស្ស អនុមោធិយាយ បុគ្គលស្ស អន្តរា
សង្ឃស្ស អន្តតំ ហោតិ កបិដំ គណស្ស អន្តតំ ហោតិ
កបិដំ បុគ្គលស្ស អន្តតំ ហោតិ កបិដំ ឆ្លំ ។

(២៣២) បក្កមនន្តិកោ កបិដុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ
ឯតេត្ថ តាហំ បុប្ផាបិ
កតមោ បលិពោដោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។

កបិទពេទ បញ្ញាព្យាករណ៍ អំពីយល់ពោធិ ក្នុងមាតិកាទាំង ៩

សំដែង បាតិមោក្ខបុរាណ ។ ព្រោះថា សង្ឃក៏សំដែង បាតិមោក្ខមិនបុរាណ គណៈ
ក៏សំដែង បាតិមោក្ខមិនបុរាណ បុគ្គល ទើបសំដែង បាតិមោក្ខបុរាណ បាតិមោក្ខ
សង្ឃសំដែងមិនបុរាណ បាតិមោក្ខគណៈសំដែងមិនបុរាណ ។ បាតិមោក្ខបុគ្គល
ទើបសំដែងបុរាណ ។ ប៉ុន្តែបាតិមោក្ខ ឈ្មោះថា សង្ឃបុរាណសំដែង បាតិមោក្ខ
ឈ្មោះថា គណៈបុរាណសំដែង បាតិមោក្ខ ឈ្មោះថា បុគ្គលបុរាណសំដែង ព្រោះ
សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា គណៈក៏ព្រមព្រៀងគ្នា បុគ្គលជាអ្នកសំដែង (យ៉ាង
ណាមិញ) ។ ការក្រាលកបិទក៏យ៉ាងនោះដែរ សង្ឃក្រាលកបិទមិន
ឡើងទេ គណៈក្រាលកបិទមិនឡើងទេ បុគ្គលក្រាលកបិទទើបឡើង ប៉ុន្តែ
កបិទក៏ ឈ្មោះថា សង្ឃបុរាណក្រាល កបិទក៏ ឈ្មោះថា គណៈបុរាណក្រាល កបិទ
ក៏ ឈ្មោះថា បុគ្គលបុរាណក្រាល ព្រោះសង្ឃបុរាណទុរមោទនា គណៈបុរាណ
អនុរមោទនា បុគ្គលបុរាណក្រាល ។

[២៣២] ការដោះកបិទមានការចៀសចេញទៅដាក់ណត់

ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពិនបុរាណក្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមសួរ
សេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា យល់ពោធិណាជាចម្រុះ ។

វិនយបដិពេ បរិវារោ

បក្កមនន្តិកោ កកិបិណ្ណារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តនា

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

ចិវេបលិពោដោ បឋមំ ធិជ្ជតិ

តស្សសហ តហិ សីមតមនា អាវសបលិពោដោ ធិជ្ជតិ។

(២៣៣) និដ្ឋានន្តិកោ កកិបិណ្ណារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តនា

ឯតញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ

កតមោ បលិពោដោ បឋមំ ធិជ្ជតិ ។

និដ្ឋានន្តិកោ កកិបិណ្ណារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តនា

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

អាវសបលិពោដោ បឋមំ ធិជ្ជតិ

ចិវេរ និដ្ឋិតេ ចិវេបលិពោដោ ធិជ្ជតិ ។

(២៣៤) សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កកិបិណ្ណារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តនា

និយមិដក បរិវារៈ

ការដោះកបិន គឺអស់អំណាចពានិសង្ឃក្របិនមានការចៀស
ចេញទៅជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់
រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ចីវរ-
បលិពោធជាចម្រុះ អាវសបលិពោធជាចម្រុះនឹងដំណើរ
ដែលភិក្ខុនោះទៅខាងក្រៅសីមា ។

(២៣៣) ការដោះកបិនមានការធ្វើចីវរស្រេចជាកំណត់
ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមសួរ
សេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធឯណាជាចម្រុះ ។ ការ
ដោះកបិនមានការធ្វើចីវរស្រេចជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជា
អាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ
នឹងលោកម្ចាស់ថា អាវសបលិពោធជាចម្រុះ កាលបើចីវរ
សម្រេចហើយ ចីវរបលិពោធរឺបដាច់ ។

(២៣៤) ការដោះកបិន មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជា
កំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់រួចហើយ

ការិទភេទ្ធ អដ្ឋិអាតិកាសុ បលីពោធបញ្ញាព្យាបារណំ

ឯតញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ

តតមោ បលីពោធា បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។

សដ្ឋិដ្ឋានដ្ឋិកោ កបិទុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតទុនា

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ

ទ្វេ បលីពោធា អប្បតំ អចរិមំ ធិដ្ឋតិ ។

[២៣៥] ធាសនដ្ឋិកោ កបិទុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតទុនា

ឯតញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ

តតមោ បលីពោធា បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។

ធាសនដ្ឋិកោ កបិទុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតទុនា

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សដ្ឋិស្សំ

អាវាសបលីពោធា បឋមំ ធិដ្ឋតិ

ចីវរេ នេដ្ឋេ ចីវរបលីពោធា ធិដ្ឋតិ ។

[២៣៦] សវនដ្ឋិកោ កបិទុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតទុនា

កបិនភេទ បញ្ញាព្យាបាល អំពីបលិពោធិ ក្នុងមាតិកាទាំង ៨

ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធិណាជាចម្មុន ។ ការដោះកបិនមានសេចក្តីសន្តិដ្ឋានជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធិទាំង ២ ជាចម្មុនមុនមែនក្រោយ ។

(២៣៥) ការដោះកបិនមានវិនាសចីវរជាកំណត់

ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធិណាជាចម្មុន ។ ការដោះកបិនមានវិនាសចីវរជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ភាវសបលិពោធិជាចម្មុន កាលបើចីវរវិនាសទៅ ចីវរបលិពោធិទើបជាចម្មុន ។

(២៣៦) ការដោះកបិនមានពុជ័ណីជាកំណត់ ដែល

ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរ

វិនយបិដកេ បរិវារេ

ឯតញ្ច តាហំ បុត្តាមិ

កតមោ បលិពោដោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។

សវនន្តិកោ កឋមន្ទានេ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

ចីវរបលិពោដោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ

តស្ស សហ សវនេន អាវសបលិពោដោ ធិដ្ឋតិ ។

[២៣៧] អាសាវច្ឆេទិកោ កឋមន្ទានេ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ បុត្តាមិ

កតមោ បលិពោដោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ ។

អាសាវច្ឆេទិកោ កឋមន្ទានេ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

អាវសបលិពោដោ បឋមំ ធិដ្ឋតិ

ចីវរសាយ ឧបច្ឆិណ្ឌយ ចីវរបលិពោដោ ធិដ្ឋតិ ។

និយមបំណិ បរិវារៈ

សេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាជាចម្មន ។

ការដោះកប៉ិនមានព្នដំណឹងជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះ

ភាគជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តី

នេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ចីវរបលិពោធដាចម្មន អាវសបលិ-

ពោធដាចជាមួយនឹងវេលាដែលភិក្ខុនោះបានព្នដំណឹង ។

[២៣៧] ការដោះកប៉ិនមានសេចក្តីអស់សង្ឃឹមជាកំ-

ណត់ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំ

សូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាជាច

ម្មន ។ ការដោះកប៉ិនមានសេចក្តីអស់សង្ឃឹមជាកំណត់ដែល

ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូម

ឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា អាវសបលិពោធដាចម្មន

កាលបើសេចក្តីសង្ឃឹមថានឹងបានចីវរផុតអស់ហើយ ចីវរ-

បលិពោធតើបជាច ។

២៤៧

កបិនភេទ្ធ អន្តិមាតិកាសុ បសិពោធបញ្ញាព្យាបារណំ

(២៣៨) សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ

កតមោ បរិពោធា បឋមំ វិជ្ជតិ ។

សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

ចីវរបរិពោធា បឋមំ វិជ្ជតិ

កស្ស តហំសីមកកស្ស (១) អាវាសបរិពោធា វិជ្ជតិ ។

(២៣៩) សហ្មត្តារោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ បុប្ផាមិ

កតមោ បរិពោធា បឋមំ វិជ្ជតិ ។

សហ្មត្តារោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ

វុត្តោ អាទិច្ចតន្តោ

ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ

ទ្វេ បរិពោធា អប្បតំ អចរិមំ វិជ្ជតិ ។

កថិនពេទ បញ្ញាព្យាករណ៍ អំពីបលិពោធិ ក្នុងមតិកាទាំង ៨

(២៣៨) ការដោះកបិនមានការកន្លងខែត្រកបិនជាកំណត់
ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំ
សូមសួរសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធិណាជាប់
មុន ។ ការដោះកបិន មានការកន្លងខែត្រកបិនជាកំណត់
ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំ
សូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា ចំវរបលិពោធិជាប់
មុន កាលភក្តីនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ អាវសបលិ-
ពោធិទើបជាប់ ។

(២៣៩) ការដោះកបិនជាមួយនឹងភក្តីទាំងឡាយ ព្រះមាន
ព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធដូចបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តី
នេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធិណាជាប់មុន ។ ការដោះ
កបិនជាមួយនឹងភក្តីទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ច-
ពន្ធ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះនឹងលោក
ម្ចាស់ថា បលិពោធិទាំង ២ ជាប់ មិនមុន មិនក្រោយ ។

និយមន័យ បរិវារ

(២២០) កតិ កបិទុទ្ធារា សង្ឃាធិនា កតិ ក-
បិទុទ្ធារា បុគ្គលាធិនា កតិ កបិទុទ្ធារា ទេវ សង្ឃា-
ធិនា ន បុគ្គលាធិនា ។ ឯកោ កបិទុទ្ធារោ សង្ឃា-
ធិនោ អន្តរញ្ញារោ ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា បុគ្គលាធិនា
បក្កមនន្តិកោ និដ្ឋានន្តិកោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ សីមា-
និក្កន្តិកោ ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា ទេវ សង្ឃាធិនា
ន បុគ្គលាធិនា ជាសនន្តិកោ សវនន្តិកោ អាសា-
វច្ឆនិកោ សហ្មញ្ញារោ ។

(២២១) កតិ កបិទុទ្ធារា អន្តោសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ
កតិ កបិទុទ្ធារា ពហិសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ កតិ ក-
បិទុទ្ធារា សិយា អន្តោសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ សិយា ព-
ហិសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ ។ ទ្វេ កបិទុទ្ធារា អន្តោសីមាយ
ទុទ្ធវិយន្តិ អន្តរញ្ញារោ សហ្មញ្ញារោ^(១) ។ តយោ កបិ-
ទុទ្ធារា ពហិសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ បក្កមនន្តិកោ សវ-
នន្តិកោ សីមានិក្កន្តិកោ^(២) ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា

១ ម. សហ្មញ្ញោ ។ ២ ម. សីមានិក្កមនន្តិកោ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

[២៤០] ការដោះកបិន ដែលពាស្រ័យនឹងសង្ឃមានប៉ុន្មាន ការ
ដោះកបិន ដែលពាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ការដោះកបិន ដែលមិន
ពាស្រ័យនឹងសង្ឃ មិនពាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ។ ការដោះកបិន
ដែលពាស្រ័យនឹងសង្ឃមាន ១ គឺសង្ឃសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ។ ការដោះ
កបិន ដែលពាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺមានភិរិយាចៀសចេញ
ទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចិវរស្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
ជាកំណត់ ១ មានការកន្ទង់ខែត្រកបិនជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកបិនមិន
ពាស្រ័យនឹងសង្ឃ មិនពាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺ មានវិនាស
ចិវរជាកំណត់ ១ មានព្យុដំណឹងជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីអស់សង្ឃឹម
ជាកំណត់ ១ កបិនដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។

[២៤១] ការដោះកបិន ដោះខាងក្នុងសីមា មានប៉ុន្មាន ការដោះ
កបិន ដោះខាងក្រៅសីមា មានប៉ុន្មាន (ព្រោះ) ការដោះកបិន ដោះ
ខាងក្នុងសីមាក៏មាន ដោះខាងក្រៅសីមាក៏មាន ។ ការដោះកបិន ដោះ
ខាងក្នុងសីមា មាន ២ គឺ សង្ឃសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយ
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។ ការដោះកបិន ដោះខាងក្រៅសីមា មាន
៣ យ៉ាង គឺ មានភិរិយាដើរចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ ព្យុដំណឹងជាកំ-
ណត់ ១ មានការកន្ទង់ខែត្រកបិនជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកបិន ដោះខាង

កបិនកេទំ កបិនុទ្ធារា ឧទ្ធានកាថា

សិយោ អន្តោសីមាយ ទុទ្ធវិយន្តិ សិយោ តាហិសីមាយ
ទុទ្ធវិយន្តិ វិជ្ជានន្តិកោ សន្តិជ្ជានន្តិកោ វាសនន្តិកោ
អាសាវច្ឆេនិកោ ។

[២២២] កតិ កបិនុទ្ធារា ឯកុប្បាណ ឯកនិរោធា
កតិ កបិនុទ្ធារា ឯកុប្បាណ វាណនិរោធា ។ ឆ្មេ
កបិនុទ្ធារា ឯកុប្បាណ ឯកនិរោធា អន្តរញ្ញរោ ស-
ហ្មញ្ញរោ ។ អវសេសា កបិនុទ្ធារា ឯកុប្បាណ វា-
ណនិរោធាតិ ។

(១)

កបិនកេទំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សន្តានំ

[២២៣] តស្ស តិដ្ឋិ បណ្ណាស ធម្មា
វិទានហេតុប្បច្ចយា
សន្តិហម្មនមាទិ ច
អដ្ឋប្បត្តនកេនា

---

១ ខ. ម. កបិនកេទោ និដ្ឋិតោ ។

កបិនភេទ ការដោះកបិន និងឧទ្ទានជាជា

កងសីមាភក្តីមាន ដោះខាងក្រៅសីមាភក្តីមាន មាន ៤ យ៉ាង គឺមានការដើរ
សម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានការវិនាស
ចីវរជាកំណត់ ១ មានការអស់សេចក្តីសន្សំរួមជាកំណត់ ១ ។

[២៤២] ការដោះកបិន កើតព្រមគ្នា រលត់ព្រមគ្នា មានប៉ុន្មាន
ប្រការ ការដោះកបិន កើតព្រមគ្នា រលត់ផ្សេងគ្នា មានប៉ុន្មានប្រការ ។
ការដោះកបិន កើតព្រមគ្នា រលត់ព្រមគ្នា មាន ២ ប្រការ គឺ សន្សំសូត្រ
ដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។ ការដោះកបិន
ក្រៅពីនេះ កើតព្រមគ្នា រលត់ផ្សេងគ្នា ។

ចប់ កបិនភេទ ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃកបិនភេទនោះ ដូច្នោះ

[២៤៣] និយាយអំពីពាក្យសួរថា បុគ្គលដូចម្តេចដែល
ឈ្មោះថាបានក្រាលកបិននឹងមិនបានក្រាល ១ កបិនដែល
ភិក្ខុក្រាលឡើងនឹងមិនឡើង ដោយអាការដូចម្តេច ១ ធម៌
១៥ ប្រការ ១ ធម៌ដែលមាននិទាន មានហេតុ ជាបច្ច័យ ១
បុព្វករណៈសង្រ្គោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ១ មូលរបស់កបិន
ជាដើម ១ ប្រភេទរបស់បុគ្គលទាំង ៨ គួរក្រាលកបិន ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវៀវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

២២២

នៃយប់ដំពេ បរិវារោ

និស្សាំ តយោ ជានិវត្តា

អត្តារទុទ្ទេសេន ច

មនិពោជានិវា សីមា ច

ឧប្បាទនិពោដេ ន ចាតិ^(១) ។

បរិវារំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧប្បាយមរម្មបោគ្កកេសុ អាគត្ត្យានំ យេកុយ្យេន វិសទំសំ ហោតិ ។ ឥច្ឆន្តេន គត្ត
ឧលោកេតព្វំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

បុគ្គល ៣ ពួក ១ ត្រូវដឹងការក្រាលកបិនឡើងនឹងបិនឡើង

៣ យ៉ាង ១ ត្រូវដឹងកិច្ចក្រាលកបិន ១ ភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខ ១

បលិពោធិ ១ កបិនដោះអាស្រ័យនឹងសង្ឃបុគ្គល ១ កបិន

ដោះខាងក្រៅនឹងខាងក្នុងសីមា ១ កបិនដោះមានការកើត

នឹងរលត់ព្រមគ្នា ឬ ផ្សេងគ្នា ១ ។

ចប់ បរិវារៈ ។

ឧបាល័យពាក្យ

[២៤៤] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិស្និកស្ស អារាមេ ។ អថខោ

អាយស្នា ឧបាលិ យេន ភគវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-

មិត្តា ភគវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ ជិសិទិ ។ ឯកមន្តំ

ជិសិទ្ធា ខោ អាយស្នា ឧបាលិ ភគវន្តំ ឯកមនេច

កតិហិ នុ ខោ ភន្តេ អន្តេហិ សមន្នាតតេន ភិក្ខុនា

យាវជីវំ វាជិស្សិតេន វត្តត្ថំ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តេហិ

សមន្នាតតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ វាជិស្សិតេន វត្តត្ថំ ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧបោសថំ ន ជាពាតិ ឧបោ-

សថកម្មំ ន ជាពាតិ ទាតិមោក្ខំ ន ជាពាតិ ទាតិ-

មោក្ខន្តេសំ ន ជាពាតិ ឧបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ ក-

មេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្នាតតេន ភិក្ខុនា

យាវជីវំ វាជិស្សិតេន វត្តត្ថំ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តេហិ

សមន្នាតតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ វាជិស្សិតេន វត្តត្ថំ ។

ឧបាលិបញ្ជាក់

(២២២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន ជាពាក្យរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់
នោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានពាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុង
ទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានពាយុអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១
ជីវិតបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានទេ ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់ទេបោសថ ១ មិនស្គាល់ទេបោសថកម្ម ១
មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនស្គាល់បាតិមោក្ខទ្កេស ១ មានវស្សាថយពី
ប្រាំ ១ ។ ម្ចាស់ឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវ
នៅដោយឥតនិស្ស័យដរាបដល់អស់ជីវិតបានឡើយ ។ ម្ចាស់ឧបាលិភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។

និយមន័យ បរិវារ

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧទោសថំ ជាតតិ ឧទោសថ-
កម្មំ ជាតតិ ពាតិមោក្ខំ ជាតតិ ពាតិមោក្ខុទ្ធសំ
ជាតតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិវេកបញ្ចវស្សោ វា ។
នមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតេន
ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថុតំ ។ អបរេហិបិ ឧទានិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិ-
តេន វត្ថុតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិវារំ ន
ជាតតិ បរិវារណកម្មំ ន ជាតតិ ពាតិមោក្ខំ ន
ជាតតិ ពាតិមោក្ខុទ្ធសំ ន ជាតតិ ឧបញ្ចវស្សោ
ហោតិ ។ នមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-
គតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថុតំ ។ បញ្ច-
ហុទានិ អន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ
អនិស្សិតេន វត្ថុតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិវារំ
ជាតតិ បរិវារណកម្មំ ជាតតិ ពាតិមោក្ខំ ជាតតិ
ពាតិមោក្ខុទ្ធសំ ជាតតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិវេ-
កបញ្ចវស្សោ វា ។ នមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថុតំ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់ទេវោស្ថ ៥ ១ ស្គាល់ទេវោស្ថ៥កម្ម ១
ចេះបាតិមោក្ខ ១ ស្គាល់បាតិមោក្ខទ្រុស ១ មានវស្សាគ្រប់ ៥ ឬជាន់ ៥
វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥នេះឯង គួរ
នៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ជីវិតទៀត មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន
ទេ ។ អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់បវរណា ១ មិនស្គាល់
បវរណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនស្គាល់បាតិមោក្ខទ្រុស ១ មាន
វស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥ នេះឯង
មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានឡើយ ។ ម្នាលទេវាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិត
បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់បវរណា ១ ស្គាល់បវរណា
កម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ស្គាល់បាតិមោក្ខទ្រុស ១ មានវស្សាគ្រប់ ៥
ឬលើសជាន់ ៥ វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យអស់ ១ ជីវិតបាន ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ៩ ឧបសម្ព័ន្ធទេតព្វត្ថិកទិ

អបរេហិបិ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្ស័តេន វត្តតំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តំ ន ជាតានិ លហុក-
កុកំ អាបត្តំ ន ជាតានិ សារិសេសានិសេសំ អាបត្តំ
ន ជាតានិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តំ ន ជាតានិ ខន-
បញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចារិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្ស័តេន
វត្តតំ ។ បញ្ចហុចារិ អន្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា
យាវជីវំ អនិស្ស័តេន វត្តតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អាបត្តានាបត្តំ ជាតានិ លហុកកុកំ អាបត្តំ ជាតានិ
សារិសេសានិសេសំ អាបត្តំ ជាតានិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ
អាបត្តំ ជាតានិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិវេកបញ្ច-
វស្សោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ ស-
មម្ពាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្ស័តេន វត្តតំ ។

(២៥៥) កតិហិ នុ ខោ កន្លេ អន្តេហិ សមម្ពាគ-
តេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្ព័ន្ធទេតព្វំ ន និស្សយោ នាតញ្ចោ
ន សាមណេវោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ចោតិ ។ បញ្ចហុចារិ

ឧបាលិបញ្ចព្វៈ សំដែងអំពីពាក្យថាភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាជាដើម

ម្នាលទេពាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត មិនគួរ
នឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
គឺភិក្ខុមិនស្គាល់ អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១
មិនស្គាល់សារវសេសាបត្តិ នឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋលាបត្តិ
នឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១ មានវស្សាថយពីក្រាំ ១ ។ ម្នាលទេពាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិត
បានឡើយ ។ ម្នាលទេពាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅ
ដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់
អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងគុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សារវសេសា-
បត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋលាបត្តិនឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១ មានវស្សា
គ្រប់ ៥ ឬលើសជាង ៥ វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលទេពាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។

(២៥៥) ព្រះទេពាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ
មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេពាលិ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អង្កេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បទេតត្ថំ
ន និស្សយោ នាតត្រោ ន សាមណេវេ ឧបដ្ឋាបេតត្រោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បដិសលោ យោតិ អន្តេវាសី វា
សទ្ធិវិហារី វា តិលានំ ឧបដ្ឋានុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា
អនភិរតី វ្យុបកាសេតុំ វា វ្យុបកាសាបេតុំ វា ឧប្បជ្ជំ
កុក្កុច្ឆំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ វា វិនោនាបេតុំ វា អភិធម្មេ
វិនេតុំ អភិវិនេយេ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ច-
ហង្កេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បទេតត្ថំ
ន និស្សយោ នាតត្រោ ន សាមណេវេ ឧបដ្ឋាបេតត្រោ ។
បញ្ចហុទានិ អង្កេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បទេ-
តត្ថំ និស្សយោ នាតត្រោ សាមណេវេ ឧបដ្ឋាបេតត្រោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បដិសលោ យោតិ អន្តេវាសី វា
សទ្ធិវិហារី វា តិលានំ ឧបដ្ឋានុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា អនភិ-
រតី វ្យុបកាសេតុំ វា វ្យុបកាសាបេតុំ វា ឧប្បជ្ជំ កុក្កុច្ឆំ
ធម្មតោ វិនោទេតុំ វា វិនោនាបេតុំ វា អភិធម្មេ វិនេតុំ
អភិវិនេយេ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហង្កេហិ

និយមបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវឲ្យទបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ
មិនត្រូវឲ្យសាមណេររបម្រើខ្លួនឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
មិនអាចដើម្បីរបម្រើដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបម្រើអន្តេវាសិកនឹងសុទ្ធិវិ-
ហារិកដែលមានជម្ងឺ ១ មិនអាចដើម្បីរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយ
រម្ងាប់នូវសេចក្តីអផ្សុក ១ មិនអាចដើម្បីបន្ទាបនូវដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេ
ជួយបន្ទាបនូវសេចក្តីសង្ស័យ ដែលកើតឡើងតាមធម្មតា ១ ដើម្បី
ណែនាំក្នុងអភិធម្ម ១ ដើម្បីណែនាំក្នុងអភិវិន័យ ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យទបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិ-
ស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេររបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវឲ្យទបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យ
សាមណេររបម្រើខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុអ្នកអាចដើម្បីរបម្រើ
ដោយខ្លួនឯង នឹងឲ្យគេបម្រើអន្តេវាសិក ឬសុទ្ធិវិហារិក ដែលមានជម្ងឺ ១
អាចនឹងរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យជួយរម្ងាប់នូវសេចក្តីអផ្សុក ១
អាចនឹងបន្ទាបនូវដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបន្ទាបនូវសេចក្តីសង្ស័យដែល
កើតឡើងតាមធម្មតា ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអភិធម្ម ១ ដើម្បីណែ-
នាំក្នុងអភិវិន័យ ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

ឧបាសិកា ៩ ឧបសម្បទទេតត្ថំអាទិ

សមម្ព័ន្ធកតោន ភិក្ខុនា ឧបសម្បទទេតត្ថំ និស្សយោ
នាតញ្ចេ សាមណោរោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ចេ ។ អបរេហិបិ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ព័ន្ធកតោន ភិក្ខុនា ន ឧប-
សម្បទទេតត្ថំ ន និស្សយោ នាតញ្ចេ ន សាមណោរោ
ឧបដ្ឋាបេតញ្ចេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បដិពលោ
ហោតិ អន្តេវាសី វា សន្និវិហារី វា អភិសមាចារិកាយ
សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ អាទិព្រហ្មចរិយកាយ សិក្ខាយ
វិនេតុំ អធិសីលេ វិនេតុំ អធិចិត្តេ វិនេតុំ អធិប្បញ្ញាយ
វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ព័ន្ធក-
តោន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បទទេតត្ថំ ន និស្សយោ នាតញ្ចេ
ន សាមណោរោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ចេ ។ បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ
សមម្ព័ន្ធកតោន ភិក្ខុនា ឧបសម្បទទេតត្ថំ និស្សយោ
នាតញ្ចេ សាមណោរោ ឧបដ្ឋាបេតញ្ចេ ។ កកមេហិ
បញ្ចហិ ។ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសី វា សន្និវិហារី វា
អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ អាទិព្រហ្មច-
រិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អធិសីលេ វិនេតុំ អធិចិត្តេ
វិនេតុំ អធិប្បញ្ញាយ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ

ឧបាល័យព្យាគៈ សំដែងអំពីពាក្យវាក្យមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាជាដើម

ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន
បាន ។ ម្នាលទេវតា ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវឲ្យ
ឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនដែរ ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនអាចដើម្បីនឹងបង្រៀនអន្តេវាសិក ឬសុទ្ធិវិ-
ហារិកក្នុងសិក្ខា គឺ អភិសមាចារិកវត្ត ១ មិនអាចដើម្បីណែនាំក្នុងសិក្ខា
គឺ អាទិត្រហ្មចរិយៈ ១ មិនអាចណែនាំក្នុងអធិសីល ១ មិនអាចណែនាំ
ក្នុងអធិចិត្ត ១ មិនអាចណែនាំក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាលទេវតា ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ
មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលទេវតា ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យសាមណេរ
បម្រើខ្លួន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺ ភិក្ខុអាចដើម្បីបង្រៀនអន្តេវាសិក
ឬ សុទ្ធិវិហារិកក្នុងសិក្ខា គឺ អភិសមាចារិកវត្ត ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុង
សិក្ខា គឺ អាទិត្រហ្មចរិយៈ ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអធិសីល ១ អាចដើម្បី
ណែនាំក្នុងអធិចិត្ត ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាលទេវតា

វិនយបិដកេ បរិវារេ

បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគតេន ភិក្ខុនោ ឧបសម្មាទេតតំ
និស្សយោ នាគតោ សាមណោ ឧបម្ពាបេតតោតិ ។

[២៤៦] កេតិហិ នុ ទោ កន្លេ អន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្វំ ។ បញ្ចហនាលំ អន្ត្រៃហិ
សមម្ព្មាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្វំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ អនជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច
មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវីបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ទោ
ឧបាលំ បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ
កាតត្វំ ។ អបវេហិបិ ឧបាលំ បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគ-
តស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អនិសីលេ សីលវីបន្នោ ហោតិ អជ្ឈាហវេ អាចារីបន្នោ
ហោតិ អតិទិដ្ឋិយោ ទិដ្ឋិវីបន្នោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច
ហោតិ អាជីវីបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាលំ បញ្ច-
ហន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតត្វំ ។
អបវេហិបិ ឧបាលំ បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមម្ព្មាគតស្ស ភិក្ខុ-
នោ កម្មំ កាតត្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន

និយមន័យ បរិវារៈ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវឱ្យទទួលសម្បទា ឱ្យនិស្ស័យ
ឱ្យសាមណេររបម្រើខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។

[២២២] ព្រះទ្រាណីគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលទ្រាណី សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនខ្មាសបាប ១ ភិក្ខុល្ងី ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១
មានសេចក្តីយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលទ្រាណី សង្ឃត្រូវ
ធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទ្រាណី សង្ឃត្រូវ
ធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
គឺភិក្ខុមានសីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានពាចារវិបត្តិក្នុងអដ្ឋាចារៈ ១ មាន
ទិដ្ឋិវិបត្តិក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។
ម្នាលទ្រាណី សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។
ម្នាលទ្រាណី សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយល្បែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១

ឧបាសិកា កាតព្វកម្មស្ស វិក្កុនោ បញ្ចង្គានិ

ទដេន សមម្ព្មាគតោ ហោតិ វាចសិកេនន ទដេន សមម្ព្មា-
គតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ទដេន សមម្ព្មាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ សមម្ព្មាគតស្ស
វិក្កុនោ កម្មំ កាតតំ ។ អបរេហិបិ ឧបាសិកា បញ្ច-
ហន្តេហិ សមម្ព្មាគតស្ស វិក្កុនោ កម្មំ កាតតំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន អនាថារេន សមម្ព្មា-
គតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាថារេន សមម្ព្មាគតោ
ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាថារេន សមម្ព្មាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ សមម្ព្មាគតស្ស វិក្កុ-
នោ កម្មំ កាតតំ ។ អបរេហិបិ ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ
សមម្ព្មាគតស្ស វិក្កុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ កាយិកេន ឧបយាតិកេន សមម្ព្មាគតោ
ហោតិ វាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមម្ព្មាគតោ ហោ-
តិ កាយិកវាចសិកេន ឧបយាតិកេន សមម្ព្មាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។

ឧបាល័យបញ្ចកៈ រង្គ ៥ រោងវត្តក្នុងវិលសង្ឃព្រះផ្កោម

ប្រកបដោយវិល្យងប្រព្រឹត្តទៅតាមវារៈ ១ ប្រកបដោយវិល្យងប្រព្រឹត្ត
ទៅតាមកាយនឹងវារៈ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។
ម្នាលឧបាល័យ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង ។ ម្នាលឧបាល័យ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអនាចារៈប្រព្រឹត្ត
ទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយអនាចារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមវារៈ ១ ប្រកប
ដោយអនាចារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយនឹងវារៈ ១ មានគំនិតយល់ខុស ១
មានអាជីវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាល័យ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាល័យ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុប្រកបដោយកិរិយា
ចៀតចៀន ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយកិរិយាចៀតចៀន
ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមវារៈ ១ ប្រកបដោយកិរិយាចៀតចៀន ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅតាមកាយនឹងវារៈ ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។

នៃបរិបទ បរិវារ

នមេហិ ទោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានុតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេ-
ហិ សមន្តានុតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្តានុតោ ហោតិ
វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្តានុតោ ហោតិ កាយិ-
កវាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្តានុតោ ហោតិ មិច្ឆា-
ទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្តោ ច ។ នមេហិ ទោ ឧបា-
លិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានុតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កា-
តតំ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានុតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្ត
អាបន្តោ កម្មកតោ ឧបសម្មាទេតិ និស្សយំ ទេតិ
សាមណោ ឧបន្នាបេតិ ភិក្ខុនោ វាទកសម្មតិ សាទិយតិ
សម្មតោមិ ភិក្ខុនិយោ ទិវទតិ ។ នមេហិ ទោ ឧបាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានុតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។
អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តានុតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។

នៃយបិដក បរវារៈ

ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។

អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយការចំពឹងដ៏វិតខុសដោយកាយ ១

ប្រកបដោយការចំពឹងដ៏វិតខុសដោយវាចា ១ ប្រកបដោយការចំពឹងដ៏វិត

ខុសដោយកាយនិងវាចា ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។

ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ

ទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុត្រូវពាលត្តិហើយសង្ឃបានធ្វើកម្មរួច

ហើយ នៅតែឲ្យទុបសម្បទា ១ នៅតែឲ្យនិស្ស័យ ១ ឲ្យសាមណេរចម្រើ

ខ្លួន ១ គ្រេកអរនឹងសេចក្តីសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ១ ទុកជាសង្ឃបាន

សន្មតហើយ ក៏នៅតែទៅប្រដៅភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម

ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម

ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឲ្យកទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។

ឧបាលិបញ្ជកំ ឧទានតារា

យោយ អាបត្តិយោ សង្ឃោ កក្កំ កេតំ ហោតំ កំ អាបត្តិ
អាបត្តិ អញ្ញំ វា តាទិសិកំ តតោ វា ចាបិដ្ឋតំ កក្កំ
កវហតិ កក្កិកេ កវហតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានិ
បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាភតស្ស កិក្កុយោ កក្កំ កាតតំ ។
អបរេហិបិ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាភតស្ស កិក្កុ-
យោ កក្កំ កាតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ តុទ្ធស្ស
អវណ្ណំ កាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ កាសតិ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ
កាសតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវិបន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាភតស្ស
កិក្កុយោ កក្កំ កាតតំ ។

អនិស្សិតវគ្គោ បបមោ ។

តស្សនានំ

- [២២៧] ឧទោសនំ បវរណំ
- អាបត្តិ ច តិលានតំ
- អភិសមាចារណដ្ឋិ ច
- អធិសីននវេន ច

ឧបាល័យព្យាគៈ ឧទានពាថា

គឺសង្ឃបានធ្វើកម្មដោយ អាបត្តិណា កិក្ខុនោះនៅតែត្រូវអាបត្តិនោះ ១
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិឯទៀត ប្រហែលនឹងអាបត្តិខ្លះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដែល
អាក្រក់ជាងអាបត្តិមុននោះ ១ កិក្ខុតិះដៀលកម្ម ១ តិះដៀលសង្ឃជាអ្នក
ធ្វើកម្ម ១ ។ ម្នាលទេវមនុស្ស សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់កិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទេវមនុស្ស សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់កិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកិក្ខុពោលតិះ
ដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១
មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលទេវមនុស្ស សង្ឃត្រូវធ្វើ
កម្មដល់កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ចប់ អនិស្សិតវគ្គ ទី ១ ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអនិស្សិតវគ្គនោះ ដូច្នោះ

- (២៤៧) និយាយអំពីកិក្ខុមិនស្គាល់ទេវមនុស្សថាជាដើម ១ មិន
ស្គាល់បរិវារណាជាដើម ១ មិនស្គាល់អាបត្តិ ១ កិក្ខុមិនចេះ
បម្រើសិស្សឈឺ ១ មិនចេះបង្រៀនសិស្សក្នុងអភិសមា-
ពារិកវត្ត ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនចេះណែនាំក្នុងអធិស្ឋាន ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អនាថារំ ឧបយាតិ

មិច្ឆា អាបត្តិមេវ ច

យាយ អាបត្តិយា តុទ្ធស្ស

បឋមោ វត្តសង្កេហោតិ ។

(២៤៨) កតិហិ នុ ទោ កន្ថេ អន្ថេហិ សមញ្ញាត-
តស្ស កិក្កុលោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ពេតត្ថំ ។ បញ្ច-
ហុទានំ អន្ថេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុលោ កម្មំ ន
បដិប្បស្សម្ពេតត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ
អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្មាទេតិ និស្សយំ ទេតិ
សាមណោ ឧបដ្ឋាបេតិ កិក្កុលោវាទកសម្មតំ សាទិ-
យតិ សមតោមិ កិក្កុលិយោ ឡិវទតិ ។ ឥមេហិ ទោ
ឧទានំ បញ្ចហន្ថេហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុលោ កម្មំ
ន បដិប្បស្សម្ពេតត្ថំ ។ អបមេហិបិ ឧទានំ បញ្ចហន្ថេ-
ហិ សមញ្ញាតតស្ស កិក្កុលោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ពេ-
តត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ យាយ អាបត្តិយា
សន្នេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ អញ្ញ
វា តាមិសិកំ តតោ វា ទាបិដ្ឋនំ កម្មំ តរហតិ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ប្រកបដោយល្បែង ១ ប្រកបដោយអនាថារៈ ១ ប្រកបដោយ
ភិរិយាបៀតបៀន ១ ប្រកបដោយការចិញ្ចឹមដីវិតខុស ១ សង្ឃ
ធ្វើកម្មដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះនៅតែឲ្យត្រូវអាបត្តិដែល
នោះ ១ ភិក្ខុពាលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ នេះជាវគ្គសង្គហៈទី ១ ។

(២៤៨) ព្រះទណ្ឌក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទណ្ឌក្រាប សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្ម ដល់ភិក្ខុប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ សង្ឃ
ក៏បានធ្វើកម្មហើយ នៅតែឲ្យទបសម្បទា ១ នៅតែឲ្យនិស្ស័យ ១ ឲ្យ
សាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ត្រេកអរនឹងសេចក្តីសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យទុវាទដល់
ភិក្ខុនី ១ ទុកជាសង្ឃសន្មតហើយ នៅតែទៅប្រដៅភិក្ខុនី ១ ។ ម្ចាស់
ទណ្ឌក្រាប សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។
ម្ចាស់ទណ្ឌក្រាប សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ
ទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺសង្ឃបានធ្វើកម្មចំពោះអាបត្តិ
ណា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវអាបត្តិៈនោះទៀត ១ ត្រូវអាបត្តិដទៃត្រូវហាលនឹង
អាបត្តិនោះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដែល អាក្រក់ជាង អាបត្តិនោះ ១ តិះដៀលកម្ម ១

ឧបាល័យព្រះ សង្ឃមារិចរក្សានៅ បញ្ចធម្មា

កម្ម្រកេ ករហតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតស្ស កិក្កុលោ កម្ម្រ ន បដិប្បស្សម្រេតតំ ។
អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតស្ស កិក្កុ-
លោ កម្ម្រ ន បដិប្បស្សម្រេតតំ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភា-
សតិ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ
អាជីវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតស្ស កិក្កុលោ កម្ម្រ ន បដិប្បស្សម្រេតតំ ។
អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតស្ស កិក្កុ-
លោ កម្ម្រ ន បដិប្បស្សម្រេតតំ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ អនរដ្ឋី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច
ឌុមទ្ធការកោ ច ហោតិ វត្តេសុ សិក្ខាយ ច ន បរិ-
បូរិការី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពា-
គតស្ស កិក្កុលោ កម្ម្រ ន បដិប្បស្សម្រេតតំ ។

(២២៧) សង្ឃមារិចរេន កន្លៃ កិក្កុលា សង្ឃ ឧប-
សង្កមន្តេន កតិ ធម្ម អង្គតំ ឧបដ្ឋាបេត្តា សង្ឃោ
ឧបសង្កមិកញោតិ ។ សង្ឃមារិចរេនុបាលិ កិក្កុលា សង្ឃ

ឧបាលិបព្យា: ធម៌ ៥ ប្រការរបស់ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់សង្គ្រាម

តិះដៀលពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើកម្ម ១ ។ ម្នាលទេវាណិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្ម
ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទេវាណិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់
កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀល
ព្រះសង្ឃ ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលទេវាណិ
សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាល
ទេវាណិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនមានខ្មាសបាប ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែន
ជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីញ៉ាំងញ៉ាំង (អាបត្តិភូចផ្សំ) ១ មិនធ្វើឲ្យពេញ
លញ្ញាកង់វត្តទាំងឡាយនឹងសិទ្ធា ១ ។ ម្នាលទេវាណិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់
កម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

(២២៧) ព្រះទេវាណិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវតែកល់ធម៌
ប៉ុន្មានទុកក្នុងសន្តាន សឹមចូលទៅរកសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ទេវាណិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឧបសង្កមន្តោន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាយេត្វា សង្ឃោ
ឧបសង្កមិកញោ ។ កតមេ បញ្ច ។ សង្កាមារិចរេនុ-
ចានរិ កិក្កុតា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តោន ដីចចិត្តោន សង្ឃោ
ឧបសង្កមិកញោ រដោហរណាសមេន ចិត្តោន អាសនក្ក-
សនេន កវិតតំ ធិសន្តិក្កសនេន យេវេ កិក្កុ អនុប-
ខន្តន្តោន នវេ កិក្កុ អាសនេន អប្បដិពាហន្តោន យតា-
បដិវ្យេបេ អាសនេ ធិសីទិតតំ អនាណកថិកេន កវិតតំ
អតិវ្យាណកថិកេន សាមំ វា ធម្មោ ភាសិកញោ បរោ
វា អជ្ឈេសិកញោ អរិយោ វា តុណ្ណិការោ ពាតិមញ្ញ-
តញោ សចេ ឧចានរិ សង្ឃោ សមគុក្ករណីយោធិ កម្មា-
ធិ ករោតិ ត្រុត ចេ ឧចានរិ កិក្កុយោ នក្ខមតិ^(១) អបិ
ទិដ្ឋារិកម្មំ កត្វា ឧបេតញា សាមត្តំ ។ តំ កិស្ស
ហេតុ ។ មាហំ សង្ឃេន ចានត្តោ អស្សន្តំ ។ សង្កា-
មារិចរេនុចានរិ កិក្កុតា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តោន ឥមេ
បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាយេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្ក-
មិកញោតិ ។

១ កិក្កុនោ សង្ឃបដិមាទំ នក្ខមតិភិបិ កត្តចិ ធាត្តវក ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

តំកល់ធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងសន្តានហើយសឹមចូលទៅរកសង្ឃ ។ ធម៌ ៥
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាល
បើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវមានចិត្តទូលំទូលាយសឹមចូលទៅរកសង្ឃ គប្បី
ជាអ្នកមានចិត្តស្មើដោយសំពត់សម្រាប់ជួតជួល ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអាសនៈ
ឈ្លាសក្នុងការអង្គុយ ១ មិនត្រូវចូលទៅប្រៀតប្រៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិន
ត្រូវឃាត់អាសនៈពួកភិក្ខុ អង្គុយលើអាសនៈ ភាមិសមគួរ ១ មិនត្រូវជា
អ្នកនិយាយពាក្យផ្តួសផ្តាស មិនត្រូវនិយាយតិរច្ឆានកថា ១ ត្រូវពោល
ធម៌ដោយខ្លួនឯង ឬ អាវាធនាអ្នកដទៃទៀតពោលធម៌ ១ មិនត្រូវមើល
ងាយព្រះអរិយបុគ្គលដែលលោកគង់ស្ងៀម ១ ម្នាលទុបាលិ បើសង្ឃធ្វើ
កម្មទាំងឡាយ ដែលសង្ឃគប្បីធ្វើដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ម្នាល
ទុបាលិ បើមានភិក្ខុមិនគាប់ចិត្តនឹងកម្មនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវធ្វើទិដ្ឋិឲ្យច្បាស់
ប្រាកដសឹមដំកល់សាមគ្គី ។ សេចក្តីនោះតើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា
ភិក្ខុនោះត្រូវតំកល់សាមគ្គីដោយគិតថា អាត្មាអញមិនត្រូវមានខ្លួនបែកអំពី
សង្ឃទេ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅ
រកសង្ឃ ត្រូវតំកល់ធម៌ទាំង ៥ នេះ ក្នុងសន្តានសឹមចូលទៅរកសង្ឃ

ឧបាល័យពាក់ សង្ឃ វេហារន្តស្ស បញ្ចង្គានំ

[២៥០] កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តាគតោ
ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុ-
ជនាមនាហោ ច ពហុជនារុចិភោ ហិតិ ។ បញ្ចហុនា-
លំ អន្តេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ
ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាហោ ច ពហុ-
ជនារុចិភោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧស្ស័តមន្តិ
ច ហោតិ ជិស្ស័តជប្បី ច ន ច ភាសានុសន្និកុសលោ
ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិជយេ យថាបត្តិយា ចោ-
ទេតា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិជយេ យថាបត្តិយា
កាវេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្តេ-
ហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនា-
កន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាហោ ច ពហុជនារុ-
ចិភោ ច ។ បញ្ចហុនាលំ អន្តេហិ សមន្តាគតោ
ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ
ពហុជនាមនាហោ ច ពហុជនារុចិភោ ច ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ន ឧស្ស័តមន្តិ ច ហោតិ ន ជិស្ស័តជប្បី

ឧបាលិបញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ

[២៥០] ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ នាំមិនឲ្យជន
ច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើន
គ្នាចូលចិត្តផង ។ ព្រះអង្គជ្រះត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរ
ផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។
អង្គ ៥ ត្រីដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកនិយាយពាក្យប្រកបដោយលោកៈជា
ដើម ១ ជាអ្នកពោលពោលអ្នកដទៃ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងភាសានឹង
វិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកមិនចោទភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសមគួរតាមធម៌ សមគួរតាមវិន័យ
សមគួរតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរ
តាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯងនិយាយកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នា
ត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្ត
ផង ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្ត
ផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ ត្រីដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នក
មិននិយាយពាក្យប្រកបដោយលោកៈជាដើម ១ មិនពោលពោលអ្នកដទៃ ១

វិនយបិដក បរិវារ

ច ភាសានុសង្ឃនុស្សោ ច ហោតិ យថាធម្ម-
យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ហោនេតា ហោតិ យថា-
ធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា កាវេតា ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ
ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ
ពហុជនមណាទោ ច ពហុជនុចិតោ ច ។ អបរេហិបិ
ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ
វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមណាទោ
ច ពហុជនុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧស្សា-
នេតា ហោតិ អបសានេតា ហោតិ អធម្មំ កណ្ណាតិ
ធម្មំ បដិពាហតិ សម្មញ្ញ ពហុ ភាសតិ ។ ឥមេហិ
ទោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ
វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមណាទោ
ច ពហុជនុចិតោ ច ។ បញ្ចហុបាសិកា អន្តេហិ ស-
មណ្ឌកតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច
ហោតិ ពហុជនមណាទោ ច ពហុជនុចិតោ ច ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឧស្សានេតា ហោតិ ន

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងភាសានិងវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកចោទកិក្ខុផងគ្នាឲ្យសមគួរតាម
ធម៌ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកកាត់សេចក្តីឲ្យ
សមគួរតាមធម៌ឲ្យសមគួរតាមវិន័យឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ។ ម្នាល ។ បាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំឲ្យជន
ច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាល ។ បាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត
កាលនិយាយក្នុងជំនុំសង្ឃ ក៏តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិន
ឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ គឺ
ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកអ្នតពានសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១ ជាអ្នកផ្តួញ
ផ្តាល់គេ ១ ប្រកាន់យកហេតុដែលមិនមែនជានិយ្យានិកធម៌ ១ យាត់ហេតុ
ដែលជានិយ្យានិកធម៌ ១ និយាយពាក្យច្រើនឥតប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាល
។ បាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំ
សង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញ
ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាល ។ បាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នា
ត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។
អង្គ ៥ គឺដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នតពានសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១

ឧបាសិបញ្ចកំ សង្ឃេ វេហារន្តស្ស បញ្ចង្គានំ

អបសាទេតា ហោតិ ធម្មំ កុស្តានិ អធម្មំ បដិពាហនិ
សម្មញ្ញំ ន ពហុ ភាសនំ ។ នមេហំ ខោ ឧទានិ
បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញានតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ
ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាទោ ច ពហុ-
ជនុចិតោ ច ។ អបរេហំ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ
សមញ្ញានតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ
ច ហោតិ ពហុជនមនាទោ ច ពហុជនុចិតោ ច ។
កនមេហំ បញ្ចហំ ។ បសយ្ហ វុត្តា ហោតិ អនោ-
កាសកម្មំ កាវបេត្វា វុត្តា ហោតិ ន យ ជាធម្មេ
យ ជាវិជយេ យ ជាបន្តិយា ទោទេតា ហោតិ ន យ-
ជាធម្មេ យ ជាវិជយេ យ ជាបន្តិយា កាវេតា ហោតិ ន
យ ជាធម្មិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ នមេហំ ខោ ឧទា-
និ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញានតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហា-
រន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាទោ ច
ពហុជនុចិតោ ច ។ បញ្ចហនានិ អន្តេហិ សមញ្ញា-
នតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វេហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ

ឧបាលិបញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ

ជាអ្នកមិនផ្ដាច់ផ្ទាល់គេ ១ កាន់យកហេតុដែលជានិយ្យានិកធម៌ ១ យាត់
ហេតុមិនមែនជានិយ្យានិកធម៌ ១ មិននិយាយពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍
ដោយច្រើន ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំ
ឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលទេវាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង
នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជា
អ្នកនិយាយសង្កត់សង្កិន (ព្រោះអាស្រ័យមានៈ) ១ មិនបានសូមឧកាស
ជាមុន ក៏ស្រាប់តែនិយាយ ១ មិនចោទភិក្ខុដទៃឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យ
សមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាម
ធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនព្យាករដោយ
សមគួរ តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាល ជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យ
ជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យ
ជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង

វិនយបិដកេ បរិវារោ

តហ្មដនមនាទោ ច តហ្មដនុចិត្តោ ច ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ន បសយ្ហ វត្តា^(១) ហោតិ ឌីកាសកម្ម
ការាមេត្តា វត្តា^(២) យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា
ទោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា
ការេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ឌីនាណិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្មាគតោ
កិក្កុ សង្ឃេ រោហិរន្តោ តហ្មដនកន្តោ ច ហោតិ
តហ្មដនមនាទោ ច តហ្មដនុចិត្តោ ចាតិ ។

[២៥០] កតិ នុ ទោ កន្តេ អាណិសំសា វិនយ-
បរិយត្តិយោតិ ។ បញ្ចមេ ឌីនាណិ អាណិសំសា វិនយ-
បរិយត្តិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តនោ សីណក្កន្តោ
សុត្តន្តោ ហោតិ សុវត្តិតោ កុក្កុច្ចបកតាណំ បដិស-
រណំ ហោតិ វិសារទោ សង្ឃមង្គេ រោហិតិ បច្ចុត្តិកេ
សហធម្មេន សុនិក្កហិតំ និក្កល្ហានិ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា
បដិបន្តោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ឌីនាណិ បញ្ចាណិសំសា
វិនយបរិយត្តិយោតិ ។

នប្បដិប្បស្សម្ពុនវត្តោ ទុតិយោ ។

១-២ ឌ. ម. បញ្ច ។

នែយបំណិក បរិវារ:

នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកពុំបាននិយាយសង្កត់សង្កិន (ព្រោះពាក្យស្រើយ
មាន:) ១ បានសូមឧកាសជាមុនទើបនិយាយ ១ ពោទិកក្នុងផ្ទះគ្នាឲ្យសមគួរ
តាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ កាត់សេចក្តីឲ្យ
សមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ព្យាករណ៍
តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្ចាស់ ១ បាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេក
អរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។

(២៥១) ព្រះ ១ បាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
អាណិតស្និទ្ធនៃការរៀនវិន័យ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
១ បាលី អាណិតស្និទ្ធនៃការរៀនវិន័យ មាន ៥ ។ អាណិតស្និទ្ធ ៥ តើដូចម្តេច ។
គឺភិក្ខុជាអ្នកចេះគ្រប់គ្រងរក្សាសីលកូន្ទ របស់ខ្លួនដោយប្រពៃ ១ រមែងបាន
ជាទីពឹងនៃពពួកជន ដែលមានសេចក្តីសង្ឃឹម ១ ជាអ្នកកៀវក្កានិយាយ
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ជាអ្នកសង្កត់សង្កិននូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌បាន
ដោយងាយ ១ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មបិតាថេរ ១ ។ ម្ចាស់
១ បាលី អាណិតស្និទ្ធនៃការរៀនវិន័យ មាន ៥ នេះឯង ។

ឧបាសិកាកំ ឧទ្ធរនគាថា អាបត្តិ ន ជាភាពិអាទិ៍នំ បញ្ចង្កានិ

តស្ស័នាធំ

[២៥២] អាបន្តោ យាយ វណ្ណញ្ចំ^(១)

អនរជ្ជី សង្កាមេន ច

ឧស្ស័តា ឧស្ស័នេតា ច

បស្ស័យ បរិយត្តិយោតិ ។

[២៥៣] កតិហិ នុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តា-

តតេន ភិក្ខុនា សន្នេ ធិ វេហរិតតំ ។ បញ្ចហុនាវិ

អន្តេហិ សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា សន្នេ ធិ វេហរិតតំ ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ន ជាតាតិ អាបត្តិស-

មុដ្ឋាធំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយោ បយោកំ ន ជាតាតិ អា-

បត្តិយោ វុបសមំ ន ជាតាតិ ន អាបត្តិយោ វិនិច្ឆយកុ-

សលោ ហោតិ^(២) ។ ឥមេហិ ទោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេ-

ហិ សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា សន្នេ ធិ វេហរិតតំ ។

បញ្ចហុនាវិ អន្តេហិ សមន្តាតតេន ភិក្ខុនា សន្នេ

វេហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ជាតាតិ

អាបត្តិសមុដ្ឋាធំ ជាតាតិ អាបត្តិយោ បយោកំ ជា-

១ ម. វណ្ណ ច ។ ២ ឧ. អាបត្តិយោ ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ ឧទ្ទានតាម៉ា នង់អង្គ ៥ មានមិនស្គាល់អាបត្តិជាដើម

ទូទានភ័ក្ត្រញើងនៃឈ្យដ៏ច្បស្សម្យនវគ្គទី ២ នោះដូច្នោះ

(២៥២) និយាយអំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ សង្ឃធ្វើកម្មភិក្ខុនោះ
ចំពោះអាបត្តិណា ១ ភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធជាដើម ១
មិនខ្មាសបាប ១ ចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ១ និយាយពាក្យ
ប្រកបដោយលោភៈជាដើម ១ អត្តមានសរសើរលើកបុគ្គល
ដទៃ ១ ពោលពាក្យសង្កត់សង្កិន ១ អាទិសង្ឃនៃការរៀន
រឹនយ ១ ។

(២៥៣) ព្រះទេវាណិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលមិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវ
និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនស្គាល់
អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សម្ព័ន្ធនៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ប្រយោគរបស់អា-
បត្តិ ១ មិនស្គាល់ការម្យាប់អាបត្តិ ១ មិនឃ្លាសក្នុង ការរឹនច្នៃយអាបត្តិ ១ ។
ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់សម្ព័ន្ធនៃអាបត្តិ ១ ស្គាល់ប្រយោគរបស់អាបត្តិ ១

វិន័យបិដកេ បរិវារេ

នាតិ អាមត្តិយា វ្យុបសមំ ជានាតិ អាមត្តិយា វិនិច្ឆ-
យកុសលោ ហោតិ ។ នំមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។
អបរេហិបិ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា
សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិ-
ករណំ ន ជានាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ
អធិករណស្ស បយោតំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស
វ្យុបសមំ ន ជានាតិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ
ហោតិ^(១) ។ នំមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តា-
គតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ បញ្ចហុទានិ
អន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។
កកមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជានាតិ អធិករណ-
សមុដ្ឋានំ ជានាតិ អធិករណស្ស បយោតំ ជានាតិ
អធិករណស្ស វ្យុបសមំ ជានាតិ អធិករណស្ស វិនិច្ឆ-
យកុសលោ ហោតិ ។ នំមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។

១ . ម. អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

ស្គាល់ការម្ចាស់អាបត្តិ ១ ឈ្មោះសក្កន៍ការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទេពាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំ
សង្ឃបាន ។ ម្នាលទេពាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិន
ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនស្គាល់
អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់សម្មជាននៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់ប្រយោគរបស់
អធិករណ៍ ១ ។ មិនស្គាល់ការម្ចាស់អធិករណ៍ ១ មិនឈ្មោះសក្កន៍ការវិនិច្ឆ័យ
អធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលទេពាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិន
ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេពាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់សម្មជាននៃអធិក-
រណ៍ ១ ស្គាល់ប្រយោគរបស់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់ការម្ចាស់អធិករណ៍ ១
ឈ្មោះសក្កន៍ការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលទេពាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។

ឧបាល័យព្រះ បស្សៈវត្តាទំនិ បញ្ចង្គានិ

អបរេហិបិ ឧបាល័យ បញ្ចហង្គេហិ សមណ្ឌតនេន ភិក្ខុនា
សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
បស្សៈ វត្តា^(១) ហោតិ អនោកាសកម្មំ កាវបេត្តា
វត្តា^(២) ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិជយេ យថា-
បត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិជយេ
យថាបត្តិយា កាវេតា ហោតិ ន យថាទិដ្ឋិយា
ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាល័យ បញ្ចហង្គេ-
ហិ សមណ្ឌតនេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។
បញ្ចហ្មុបាល័យ អង្គេហិ សមណ្ឌតនេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ
វេហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បស្សៈ វត្តា
ហោតិ ឱកាសកម្មំ កាវបេត្តា វត្តា ហោតិ យថាធម្មេ
យថាវិជយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ
យថាវិជយេ យថាបត្តិយា កាវេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិ-
យា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាល័យ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមណ្ឌតនេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។
អបរេហិបិ ឧបាល័យ បញ្ចហង្គេហិ សមណ្ឌតនេន ភិក្ខុនា

១-២ ឱ. ម. បិណ្ឌ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ អង្គ ៥ មាននិយាយសង្កត់សង្កិនពេជរដើម

ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត ក៏មិនត្រូវ
និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នក
និយាយសង្កត់សង្កិនគេ ១ មិនសូមឧកាសជាមុន ស្រាប់តែនិយាយ ១
មិនចោទភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាម
អាបត្តិ ១ មិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសម-
គួរតាមអាបត្តិ ១ មិនព្យាករតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាល
ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវ
និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិន
ពោលសង្កត់សង្កិនគេ ១ បានសូមឧកាសជាមុនហើយ ទើបនិយាយ ១
ចោទភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាម
អាបត្តិ ១ កាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរ
តាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកព្យាករតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាល
ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សង្ឃេ ន វោហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តា-
នាបត្តី ន ជានាតិ លហុកកក្កុកំ អាបត្តី ន ជានាតិ
សារសេសានវសេសំ អាបត្តី ន ជានាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ
អាបត្តី ន ជានាតិ សប្បដិកម្មអប្បដិកម្មំ^(១) អាបត្តី ន
ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌ-
តតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតតំ ។ បញ្ចហុទាលិ
អន្តេហិ សមណ្ឌតតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតតំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តី ជានាតិ លហុក-
កក្កុកំ អាបត្តី ជានាតិ សារសេសានវសេសំ អាបត្តី
ជានាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តី ជានាតិ សប្បដិកម្ម-
អប្បដិកម្មំ អាបត្តី ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌតតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិ-
តតំ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌតតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ កម្មំ ន ជានាតិ កម្មស្ស ករណំ ន ជានាតិ

---

១ ឧ. ម. សប្បដិកម្មំ អប្បដិកម្មំ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
 គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងតុកាបត្តិ ១
 មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋលាបត្តិនឹង
 អទុដ្ឋលាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សប្បដិកម្មាបត្តិ^(១) នឹងអប្បដិកម្មាបត្តិ^(២) ១ ។
 ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុង
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
 ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
 ស្គាល់អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនឹងតុកាបត្តិ ១ ស្គាល់
 សាវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋលាបត្តិនឹងអទុដ្ឋលាបត្តិ ១
 ស្គាល់សប្បដិកម្មាបត្តិនឹងអប្បដិកម្មាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែល
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។
 ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវនិយាយ
 ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់
 កម្ម (៧) ប្រការ^(៣) មានគជ្ជនីយកម្មជាដើម) ១ មិនស្គាល់ការធ្វើកម្ម ១

---

១ សប្បដិកម្មាបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិដែលនៅកែបាននៅឡើយ បានដល់អាបត្តិ៦កង កាំងពី
 សង្ឃទិសេស រៀងដល់ទុត្តាសិក ។ ២ អប្បដិកម្មាបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិកែមិនបាន គឺបាន
 ដល់អាបត្តិបារាណិក ។ ៣ កម្ម ៧ យ៉ាង គឺ គជ្ជនីយកម្ម ១ និយស្សកម្ម ១ បញ្ចជនីយកម្ម ១
 បដិសារណីយកម្ម ១ ឧក្ខេបនីយកម្ម ១ បត្តនិកុដ្ឋនកម្ម ១ បត្តឧកុដ្ឋនកម្ម ១ រូមជា ៧ យ៉ាង

ឧបាល័យព្យាបាល កម្ម ជាតិភារទ័និ បញ្ចង្កានិ

កម្មស្ស វត្ថុ ន ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ ន ជាតិ
កម្មស្ស វ្យាបសមំ ន ជាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សន្ស័-
ន វេហរិតតំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមន្តាគតេន
ភិក្ខុនា សន្ស័ វេហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
កម្ម ជាតិ កម្មស្ស ករណំ ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ
ជាតិ កម្មស្ស វត្ថុ ជាតិ កម្មស្ស វ្យាបសមំ ជាតិ-
តិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតេន
ភិក្ខុនា សន្ស័ វេហរិតតំ ។ អបរេហិបិ ឧបាល័យ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សន្ស័ ន វេហរិតតំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុ ន ជាតិ និទានំ ន ជាតិ
បញ្ញត្តិ ន ជាតិ បទបញ្ញាភជ្ជំ ន ជាតិ អនុសាវ្យ-
វចនបដំ ន ជាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សន្ស័ ន វេហរិតតំ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ អង្គ ៥ មានស្គាល់កម្មជាដើម

មិនស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់ការរម្ងាប់
របស់កម្ម ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវ
និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូច
ម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់ការធ្វើកម្ម ១ ស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១
ស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ ស្គាល់ការរម្ងាប់របស់កម្ម ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។
ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់វត្ថុ(នៃ
អាបត្តិទាំង៧) ១ មិនស្គាល់និទាន គឺរឿងរ៉ាវដែលទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ១
មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីខាងចុងខាងដើមបទ (១) ១ មិន
ស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។

---

១ អង្គិកថា ថា មិនស្គាល់សេចក្តីខាងចុងនឹងខាងដើមបទនោះ គឺនិទានគេធ្លាប់សូត្រថា
ពុទ្ធភ ពតវា ត្រឡប់ជាសូត្រ ពតវា ពុទ្ធភ ដូច្នោះវិញ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

បញ្ចហុទាលំ អង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ
វោហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វតំ ជានាតិ និទានំ
ជានាតិ បញ្ញត្តិ ជានាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសង្ឃ-
វចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលំ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតតំ ។ អបវេហិ បិ
ឧទាលំ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ
ន វោហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធន្តាគតិ កច្ចតិ
នោសាគតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ កយាគតិ កច្ចតិ
អនុដ្ឋិ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលំ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតតំ ។ បញ្ច-
ហុទាលំ អង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ
វោហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធន្តាគតិ កច្ចតិ
ន ទោសាគតិ កច្ចតិ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ន កយាគតិ
កច្ចតិ ន លដ្ឋិ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលំ បញ្ច-
ហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតតំ ។

និយមបទិក បរិវារ:

ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃបុរាណ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១
ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីខាងចុងនឹងខាងដើមបទ ១ ស្គាល់គន្លង
ពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាណ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លំអៀង
ទៅខាងទោសាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ លំអៀងទៅខាង
ភយាគតិ ១ មិនខ្មាសបាប ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេហាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាណ ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលំអៀង
ទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅ
ខាងភយាគតិ ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាណ ។

ឧបាសិកា ធីតាគតិ គប្បតិអាទិទិ បញ្ចង្គានិ

អបរេហិបិ ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ សមណ្ឌកតេន
 ភិក្ខុនា សង្ឃេន ន វេហិវត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
 ធីតាគតិ គប្បតិ នោសាគតិ គប្បតិ មោហាគតិ
 គប្បតិ ភយាគតិ គប្បតិ អកុសលោ ច មោតិ
 វិនយេ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ
 សមណ្ឌកតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេន ន វេហិវត្ថំ ។ បញ្ច-
 ហន្ត្រេហិ អន្ត្រេហិ សមណ្ឌកតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេន វេ-
 ហិវត្ថំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធីតាគតិ គប្បតិ
 ន នោសាគតិ គប្បតិ ន មោហាគតិ គប្បតិ ន ភយា-
 គតិ គប្បតិ កុសលោ ច មោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ
 ទោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ សមណ្ឌកតេន ភិក្ខុនា
 សង្ឃេន វេហិវត្ថំ ។ អបរេហិបិ ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ
 សមណ្ឌកតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេន ន វេហិវត្ថំ ។ កត-
 មេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្ថិ ន ជាតាតិ ញត្ថិយា ករណំ
 ន ជាតាតិ ញត្ថិយា អនុស្សាវនំ ន ជាតាតិ ញត្ថិយា
 សមមំ ន ជាតាតិ ញត្ថិយា វ្យុបសមំ ន ជាតាតិ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ អង្គ ៥ មានលំអៀងដោយធនាគតិជាដើម

ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងទៅខាងធនាគតិ ១
លំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ លំអៀងទៅ
ខាងភយាគតិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ។
ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងទៅខាងធនា -
គតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហា -
គតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាល -
ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិន
ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិន
ស្គាល់ញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការធ្វើដោយញត្តិ ១ មិនស្គាល់វិធីសូត្រដោយញត្តិ ១
មិនស្គាល់សមថៈដោយញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការម្យាបដោយញត្តិ ១ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវាពេ

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ បញ្ចហង្កេហិ អង្កេ-
ហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។ កត-
មេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្ថិ ជានាតិ ញត្ថិយា ករណំ
ជានាតិ ញត្ថិយា អនុស្សាវនំ ជានាតិ ញត្ថិយា សមមំ
ជានាតិ ញត្ថិយា វ្យុបសមំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ
វេហរិតតំ ។ អបរេហិមិ ឧបាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពា-
គតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ សុត្ថំ ន ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ
វិជយំ ន ជានាតិ វិជយានុលោមំ ន ជានាតិ ន ប
ហានាហិ ឯកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ
បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហ-
រិតតំ ។ បញ្ចហង្កេហិ អង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា
សង្ឃេ វេហរិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្ថំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើប
ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់
ញាតិ ១ ស្គាល់ការធ្វើដោយញាតិ ១ ស្គាល់វិធីសូត្រដោយញាតិ ១ ស្គាល់
សមថៈដោយញាតិ ១ ស្គាល់ការរម្ងាប់ដោយញាតិ ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។
ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនចេះសុត្តៈ គឺ
ទគភោវិក្ខន្ធ ១ មិនចេះសុត្តានុលោម គឺ មហាបទេសទាំងបួន ១ មិន
ចេះវិន័យ គឺ ខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ ១ មិនចេះវិនយានុលោម គឺ មហាបទេស
ទាំងបួន ១ មិនឈាសក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ឡើយ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុចេះសុត្តៈ ១

ឧបាល័យបញ្ចកំ ធម្មំ ន ជានាតិអាទិទំ បញ្ចង្គានិ

ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយោ-
នុលោមំ ជានាតិ មាណាមាណកុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តាគតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។ អបរេហិមិ ឧបាល័យ
បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហ-
រិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជានាតិ
ធម្មានុលោមំ ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយោនុ-
លោមំ ន ជានាតិ ន ច បុញ្ចបរកុសលោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្តាគតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វេហរិតតំ ។ បញ្ចហុបាល័យ អន្តេ-
ហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ជានាតិ ធម្មានុលោមំ
ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយោនុលោមំ ជានាតិ បុញ្ច-
បរកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច-
ហន្ត្រេហិ សមន្តាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វេហរិតតំ ។

វេហរេត្តោ គតិយោ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ អង្គ៥ មានមិនចេះធម៌ជាដើម

ចេះសុត្តានុវលោម ១ ចេវិន័យ ១ ចេវិនយានុវលោម ១ ឈ្វាសក្នុង
ហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ។ ម្នាលទេវាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាន ។ ម្នាល
ទេវាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនចេះធម៌ ១ មិន
ចេះធម្មានុវលោម គឺមហាបទេសប្រែកខាងព្រះសូត្រ ១ មិនចេវិន័យ ១ មិន
ចេវិនយានុវលោម ១ មិនឈ្វាសក្នុងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។
ម្នាលទេវាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលទេវាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥ទើប
ត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុចេះ
ធម៌ ១ ចេះធម្មានុវលោម ១ ចេវិន័យ ១ ចេវិនយានុវលោម ១ ឈ្វាស
ក្នុងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលទេវាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបុរាន ។
ចប់ វេហារវង្ស ទី៣ ។

វិធីបដិសេធ បរិវារោ

តស្សន្តរំ

(២៥៤) អាបត្តិ អធិការណ៍

បសយោ បត្តិជា ននា

កម្មំ វត្តំ អនុដ្ឋិ ច

អកុសលោ ច ញត្តិយា

សត្តំ ន ជា នាតិ ធម្មំ

តតិយោ វត្តសង្កហោតិ ។

(២៥៥) កតិ នុ ខោ កន្លេ អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មាតិ ។

បញ្ចមេ ទុចារិ អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។

អាណបត្តិយា ទិដ្ឋិ អារិករោតិ អនេស នាតាមនិយា អា-

បត្តិយា ទិដ្ឋិ អារិករោតិ ទេសតាយ អាបត្តិយា ទិដ្ឋិ

អារិករោតិ ចត្វហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋិ អារិករោតិ មនោមាណ-

សេន ទិដ្ឋិ អារិករោតិ ។ ឥមេ ខោ ទុចារិ បញ្ច

វិនយចំណី បរិវារៈ

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងវិនយវេហារវគ្គទី ៣ នោះដូច្នោះ

(២៥២) និយាយអំពីភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អធិក
រណ៍ ១ និយាយសង្កត់សង្កិនគេ ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់
កម្ម ១ មិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនឈ្នាស ១ មិន
ដឹងញត្តិ ១ មិនចេះសុត្តៈ ១ មិនចេះធម៌ ១ (ទាំងនេះ)សង្រ្គោះ
ដោយវេហារវគ្គទី ៣ ។

(២៥៥) ព្រះទ្រាណីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ (ការសំដែងអាបត្តិ) មិនប្រកបដោយធម៌
មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទ្រាណី ការប្រាប់សេចក្តី
យល់ឃើញមិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនមានអាបត្តិ ១ ប្រាប់សេចក្តី
យល់ឃើញដោយអាបត្តិ មិនមែនជាទេសនាតាមនី ១ ប្រាប់សេចក្តី
យល់ឃើញដោយអាបត្តិ ដែលសំដែងហើយ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ
ជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយគិត
តែក្នុងចិត្ត (សំដែងអាបត្តិដោយមិនបញ្ចេញវចីភេទ) ១ ។ ម្ចាស់ទ្រាណី

អង្គិកថា ថា ដូចភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប សទ្ធជាអ្នកធ្វើឲ្យដាក់ឱ្យសំនុំអាបត្តិដូចគ្នាហើយ
ក៏សំដែងទាំង ៤ រូប ឬ ៥ រូបនោះ ក្នុងវេលាមួយជាមួយគ្នាតែម្តងមិនបានទេ ។ ដីកា ថាបើ
ភិក្ខុត្រឹម ២ រូប ឬ ៣ រូប សំដែងជាមួយគ្នាបាន តែច្រើនជាងនោះមិនបាន ។

ឧបាល័យព្យាបាល ធម្មិកាធម្មិកា ទិដ្ឋារិកម្មា

អធម្មិកា ទិដ្ឋារិកម្មា ។ បញ្ចមេ ឧបាល័យ ធម្មិកា

ទិដ្ឋារិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ អាបត្តិយា ទិដ្ឋ អាវិ-

ករោតិ ទេសនាតាមិនិយា អាបត្តិយា ទិដ្ឋ អាវិករោតិ

អទេសិតាយ អាបត្តិយា ទិដ្ឋ អាវិករោតិ ន ចត្វា

បញ្ច ទិដ្ឋ អាវិករោតិ ន មហោមាទសេន ទិដ្ឋ អាវិ-

ករោតិ ។ ឥមេ ទោ ឧបាល័យ បញ្ច ធម្មិកា ទិដ្ឋារិ-

កម្មា ។ អបរេប ឧបាល័យ បញ្ច អធម្មិកា ទិដ្ឋារិកម្មា ។

កតមេ បញ្ច ។ ធានាសំវាសកស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋ

អាវិករោតិ ធានាសីមាយ បិតស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋ

អាវិករោតិ អបកតត្តស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋ អាវិករោតិ

ឧបាសិកាព្រះ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដែលប្រកបដោយធម៌និងមិនប្រកបដោយធម៌

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលទេវតា ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន

៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ

ដោយមានអាបត្តិ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ ជាទេសនា-

តាមនី ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ ដែលមិនទាន់សំដែង ១

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនបានគិតតែក្នុងបិក្ខុ ១ ។ ម្នាលទេវតា

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលទេវតា ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌

មាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាកភិក្ខុ មានសំរេងផ្សេងគ្នា ១

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាកភិក្ខុដែលបិតនៅ ក្នុងសីមាផ្សេង

គ្នា^(១) ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាកភិក្ខុមិនមែនជាបកតត្ត ១

១ អន្តិកថាពន្យល់ថា ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាកភិក្ខុដែលបិត
នៅក្នុងសីមាផ្សេងគ្នា នោះ គឺ ភិក្ខុសំដែងអាបត្តិក្នុងសំណាកភិក្ខុ ដែលមានសំរាសស្មើគ្នា តែ
នៅក្នុងសីមាផ្សេងគ្នា ដូចជាភិក្ខុបិតនៅក្នុងមាឡាសីមាគឺខណ្ឌសីមា សំដែងក្នុងសំណាក
ភិក្ខុ បិតនៅក្នុងសីមាមន្តរិក ភិក្ខុបិតនៅក្នុងសីមាមន្តរិកសំដែងក្នុងសំណាកភិក្ខុ បិតនៅក្នុងអរិ-
យ្យាសីមា គឺ មហាសីមា មិនគួរទេ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវារោ

ចត្វុហិ បញ្ចុហិ ទិដ្ឋិ អារិក្ខរោតិ មនោមាណសេន ទិដ្ឋិ
អារិក្ខរោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ចុ អធិម្មិកា
ទិដ្ឋារិក្ខម្ហា ។ បញ្ចុមេ ឧបាលិ ធិម្មិកា ទិដ្ឋារិក្ខម្ហា ។
កតមេ បញ្ចុ ។ សមាណសំវាសកស្សុ សន្និកេ ទិដ្ឋិ
អារិក្ខរោតិ សមាណសីមាយ បិតស្សុ សន្និកេ ទិដ្ឋិ
អារិក្ខរោតិ បកតត្តស្សុ សន្និកេ ទិដ្ឋិ អារិក្ខរោតិ ន
ចត្វុហិ បញ្ចុហិ ទិដ្ឋិ អារិក្ខរោតិ ន មនោមាណសេន ទិដ្ឋិ
អារិក្ខរោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ចុ ធិម្មិកា ទិដ្ឋារិ
ក្ខម្ហាតិ ។

[២៥៦] កតំ នុ ខោ កន្លេ អធិម្មិកា បដិក្កហាតិ ។
បញ្ចុមេ ឧបាលិ អធិម្មិកា បដិក្កហា ។ កតមេ បញ្ចុ ។
កាយេន ទីយមាណំ កាយេន អប្បដិក្កហិតំ កាយេន
ទីយមាណំ កាយប្បដិពទ្ឋេន អប្បដិក្កហិតំ កាយប្ប-
ដិពទ្ឋេន ទីយមាណំ កាយេន អប្បដិក្កហិតំ កាយ-
ប្បដិពទ្ឋេន ទីយមាណំ កាយប្បដិពទ្ឋេន អប្បដិក្កហិតំ

និយមន័យ បរិវារៈ

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់
ឃើញដោយគិតតែក្នុងចិត្ត ១ ។ ម្នាល ទេ បាលី ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ
មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល ទេ បាលី ការប្រាប់
សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមានសំវាស
ស្មើគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលបិតនៅក្នុង
សីមាជាមួយគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាបក-
តក្ខ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១
ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនគិតតែក្នុងចិត្ត ១ ។ ម្នាល ទេ បាលី ការ
ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥៦) ព្រះទេ បាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ការទទួលប្រគេនមិនប្រកបដោយធម៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាល ទេ បាលី ការទទួលប្រគេន មិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន
៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺគេប្រគេនវត្ថុដោយ កាយ ភិក្ខុមិនបាន
ទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយ កាយ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយ
វត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួល
ដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួល

ឧបាល័យបញ្ចកំ បញ្ច ធម្មិកា បដិក្កហា បញ្ច អនតិវត្តា

និស្សត្តិយេន ទីយមាណំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធន
វា អប្បដិក្កហិតំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច អធម្មិកា
បដិក្កហា ។ បញ្ចមេ ឧបាល័យ ធម្មិកា បដិក្កហា ។
កតមេ បញ្ច ។ កាយេន ទីយមាណំ កាយេន បដិក្ក-
ហិតំ កាយេន ទីយមាណំ កាយប្បដិពទ្ធន បដិក្កហិតំ
កាយប្បដិពទ្ធន ទីយមាណំ កាយេន បដិក្កហិតំ កា-
យប្បដិពទ្ធន ទីយមាណំ កាយប្បដិពទ្ធន បដិក្កហិតំ
និស្សត្តិយេន ទីយមាណំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធន
វា បដិក្កហិតំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច ធម្មិកា
បដិក្កហាតិ ។

[២៥៧] កតិ នុ ខោ កន្ត អនតិវត្តាតិ ។ បញ្ចមេ
ឧបាល័យ អនតិវត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ អកប្បយកតំ
ហោតិ អប្បដិក្កហិតកតំ ហោតិ អនុប្បវិតកតំ ហោតិ

ឧបាល័យព្យាគៈ ការទទួលប្រគេនប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង នឹងអនតិវត្តកោជន៥យ៉ាង

ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយបោះមកឲ្យ ភិក្ខុមិនបានទទួល
ដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ ។ ម្ចាស់ទទួល ការទទួលប្រគេន
មិនប្រកបដោយធម៌ មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ទទួល ការទទួល-
ប្រគេន ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺគេ
ប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុ
ដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុ
ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយ
វត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុ
ដោយបោះឲ្យមក ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ ។
ម្ចាស់ទទួល ការទទួលប្រគេនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៥៧) ព្រះទទួលក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អនតិវត្តកោជន (កោជនដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម) មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទទួល អនតិវត្តកោជននេះ មាន៥ យ៉ាង ។
៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុដែលមិនគួរធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបាន
ទទួលប្រគេនយកទៅធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុដទៃ មិនបានលើក

វិទ្យបិដកេ បរិវារេ

អហត្ថទាសេ កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ

ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អនិវត្តា ។

បញ្ចមេ ឧបាលិ អនិវត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ កប្បយ-

កត ហោតិ បដិក្កហិតកតំ ហោតិ ឧប្បារតកតំ ហោតិ

ហត្ថទាសេ កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ វុត្តំ ហោតិ ។

ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អនិវត្តាតិ ។

(២៥៨) កតិហិ នុ ខោ កន្លេ អាគារេហិ បវា-

ណា បញ្ញាយតិ ។ បញ្ចហាបាលិ អាគារេហិ បវា-

ណា បញ្ញាយតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អសនំ

បញ្ញាយតិ កោដិមំ បញ្ញាយតិ ហត្ថទាសេ បិសោ អ-

ភិហាវតិ បដិក្កេថោ បញ្ញាយតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបា-

លិ បញ្ចហាគារេហិ បវាណា បញ្ញាយតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ឡើងធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្តដែលភិក្ខុមិនបានបិតនៅក្នុងហត្ថបាសធ្វើវិនយ-
កម្ម ១ វត្តដែលភិក្ខុមិនបាននិយាយថា របស់ទាំងអស់នេះគួរ ១ ។ ម្នាល
ទេវាលិ អនតិវត្តភោជន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលទេវាលិ អនតិវត្ត-
ភោជន (ភោជនដែលភិក្ខុបានធ្វើវិនយកម្ម)នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្តដែលគួរធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្តដែលភិក្ខុបានទទួលប្រ-
គេនយកទៅធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្តដែលភិក្ខុបានលើកឡើងធ្វើវិនយកម្ម ១
វត្តដែលភិក្ខុបិតនៅក្នុងហត្ថបាសធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្តដែលភិក្ខុនិយាយថា
របស់ទាំងអស់នេះគួរ ១ ។ ម្នាលទេវាលិ អនតិវត្តភោជន មាន ៥ យ៉ាង
នេះឯង ។

(២៥៨) ព្រះទេវាលិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការហាម
ភោជនប្រាកដដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវាលិ
ការហាមភោជនប្រាកដដោយអាការ ៥ យ៉ាង ។ អាការ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
គឺការកំពុងឆាន់ប្រាកដ ១ ភោជនប្រាកដ ១ បុគ្គលបិតនៅក្នុងហត្ថ-
បាស ១ បង្ហាន់មកប្រគេន ១ ការហាមយាត់ប្រាកដ ១ ។ ម្នាលទេវាលិ
ការហាមភោជនប្រាកដ ដោយអាការ ៥ យ៉ាង នេះឯង ។

ឧបាល័យបញ្ចក់ បញ្ច អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា

(២៥៧) កតតិ ទុ ខោ កន្លេ អធម្មិកា បដិញ្ញាត-
ករណាតិ ។ បញ្ចមេ ឧបាល័យ អធម្មិកា បដិញ្ញាត-
ករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ភិក្ខុ ទារាជិកំ អដ្ឋា-
បន្នោ ហោតិ ទារាជិកេន ចោទិយមាទោ សង្ឃានិសេ-
សំ អដ្ឋាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ សង្ឃានិសេ-
សេន កាវេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ
ទារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ទារាជិកេន ចោទិយ-
មាទោ ទាចិត្តិយំ ទាជិទេសនីយំ ទុក្កដំ អដ្ឋាបន្នោ
បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ ទុក្កដេន កាវេតិ អធម្មិកំ
បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ សង្ឃានិសេសំ ទាចិត្តិយំ ទា-
ជិទេសនីយំ ទុក្កដំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន
ចោទិយមាទោ ទារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោ បដិជានាតិ តំ
សង្ឃោ ទារាជិកេន កាវេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករ-
ណំ ភិក្ខុ ទុក្កដំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន
ចោទិយមាទោ សង្ឃានិសេសំ ទាចិត្តិយំ ទាជិទេសនី-
យំ អដ្ឋាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ ទាជិទេសនី-
យេន កាវេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឥមេ ខោ

ឧកាលបញ្ចកៈ បដិញ្ញាតករណៈដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង

(២៩៩) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើនបដិញ្ញាតករណៈ (ការកាត់អាបត្តិតាមរបៀប) មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី បដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយបារាជិក តែប្តេជ្ញាថាត្រូវសង្ឃទិសេសទៅវិញ សង្ឃកាត់សេចក្តីភិក្ខុនោះដោយសង្ឃទិសេស (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយអាបត្តិបារាជិក តែប្តេជ្ញាថាត្រូវបាចិត្តិយៈ ឬ បាជិទេសនីយៈ ឬ ទុក្ខដទៅវិញ សង្ឃកាត់សេចក្តីភិក្ខុនោះដោយទុក្ខដ (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ឬ បាចិត្តិយៈ ឬ បាជិទេសនីយៈ ឬ ទុក្ខដ ហើយគេចោទដោយទុក្ខដ តែប្តេជ្ញាថាត្រូវបារាជិកទៅវិញ សង្ឃមានកាត់សេចក្តីភិក្ខុនោះដោយបារាជិក (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវទុក្ខដ ហើយគេចោទដោយទុក្ខដ តែប្តេជ្ញាថាត្រូវសង្ឃទិសេស ឬ បាចិត្តិយៈ ឬ បាជិទេសនីយៈទៅវិញ សង្ឃមានកាត់សេចក្តីភិក្ខុនោះដោយបាជិទេសនីយៈ (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ឧបាលិ បញ្ច អធិដ្ឋកា បដិញ្ញាតករណា ។ បញ្ចមេ
ឧបាលិ ធិដ្ឋកា បដិញ្ញាតករណា ។ កតមេ បញ្ច ។
ភិក្ខុ ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ចារាជិកេន ចោ-
ទិយមាលោ ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជាធាតុ តំ
សន្យោ ចារាជិកេន ការេតិ ធិដ្ឋកំ បដិញ្ញាតករណំ
ភិក្ខុ សន្យាទិសេស ចាចិត្តយំ ចាជិទេសនីយំ ទុក្កដំ
អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន ចោទិយមាលោ ទុក្កដំ
អជ្ឈាបន្នោ បដិជាធាតុ តំ សន្យោ ទុក្កដេន ការេតិ
ធិដ្ឋកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឥមេ ចោ ឧបាលិ បញ្ច
ធិដ្ឋកា បដិញ្ញាតករណាតិ ។

[២៦០] កតិហិ នុ ចោ កន្ថេ អន្តេហិ សមញ្ញា-
តតស្ស ភិក្ខុនោ ឡិកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស ធាលំ
ឡិកាសកម្មំ កាតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តេហិ ស-
មញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ ឡិកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស
ធាលំ ឡិកាសកម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អលដ្ឋិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្ថោ ច

និយមន័យ ពរិវារៈ

បដិញ្ញាតករណៈមិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាង នេះឯង ។ ម្នាល ទេហាលិ
 បដិញ្ញាតករណៈ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង
 គឺអ្វីខ្លះ? គឺភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយបារាជិក ក៏ប្តេជ្ញា
 ថាត្រូវបារាជិកមែន សង្ឃបានកាត់សេចក្តីភិក្ខុដោយបារាជិក (នេះ) ជា
 បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវសង្ឃទិសេស ឬបាចិត្តិយៈ
 ឬ បាជិទេសនីយៈ ឬ ទុក្ខដ ហើយគេចោទដោយទុក្ខដ ក៏ប្តេជ្ញាថាត្រូវ
 ទុក្ខដមែន សង្ឃបានកាត់សេចក្តីភិក្ខុនោះដោយទុក្ខដ (នេះ) ជា
 បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាល ទេហាលិ បដិញ្ញាតករណៈប្រកប
 ដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦០) ព្រះទេហាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើសូមឧកាសកម្ម (ដើម្បីចោទ)
 មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឧកាសកម្មឲ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ទេហាលិ
 ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមឧកាសកម្ម មិនគួរភិក្ខុដទៃ
 បើកឧកាសកម្មឱ្យទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ? គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស
 ហុប ១ ជាភិក្ខុល្ងី ១ ជាភិក្ខុមិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាភិក្ខុនិយាយ

ឧបាល័យព្រះ វិញ្ញាណ សង្ឃ វិនយោ ន សាកល្បតព្រោ

ចាវនាធិប្បាយោ វត្តោ ហោតិ នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស
ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ កាវហេន្តស្ស ហលំ ឌីកាស-
កម្មំ កាតុំ ។ បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស
ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ កាវហេន្តស្ស អលំ ឌីកាស-
កម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ លជ្ជី ច ហោតិ
បណ្ឌិតោ ច បកតត្តោ ច វុដ្ឋានាធិប្បាយោ វត្តោ
ហោតិ នោ ចាវនាធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ
បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាតតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ
កាវហេន្តស្ស អលំ ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។

(២៦០) កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អន្តេហិ សមញ្ញាតតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃី វិនយោ ន សាកល្បតព្រោតិ ។ បញ្ច-
ហនាលិ អន្តេហិ សមញ្ញាតតេន ភិក្ខុនា សង្ឃី វិនយោ
ន សាកល្បតព្រោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្តំ ន ជាតា-
តិ និទានំ ន ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ន ជាតាតិ បទបញ្ញាតដ្ឋំ
ន ជាតាតិ អនុសង្ឃវិចនបដំ ន ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ខោ

ឧបាលីបញ្ចកៈ ភិក្ខុមិនគួរសាកថាវិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុ

ដោយប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុដទៃយូត (ចាកសាសនា) ១ មិនប្រាថ្នានឹង
ចេញចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
កាលបើសូមធុកាសកម្ម មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកធុកាសកម្មឲ្យទេ ។ ម្ចាស់
ទុបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមធុកាសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុ
ដទៃបើកធុកាសកម្មឲ្យ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានសេចក្តីខ្មាស
បាប ១ ជាបណ្ឌិត ១ ជាភិក្ខុបកតត្ត ១ ជាភិក្ខុនិយាយដោយប្រាថ្នា
ឲ្យភិក្ខុដទៃចេញចាកអាបត្តិ ១ មិនប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុដទៃយូត (ចាកសា-
សនា) ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាល
បើសូមធុកាសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុដទៃបើកធុកាសកម្មឲ្យបាន ។

(២៦១) ព្រះទុបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលភិក្ខុដទៃមិនគួរសាកថាវិន័យជាមួយផង ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុ
ដទៃមិនគួរសាកថាវិន័យជាមួយផងទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ
មិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទុបាលី
ក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តត្ថា ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលី

វិទ្យបំណិពេ បរិវារេ

ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ សមម្ពោតតេន ភិក្ខុនា សន្និ
វិទ្យោ ន សាកញ្ញាតញ្ចោ ។ បញ្ចហនាលំ អន្តើហិ
សមម្ពោតតេន ភិក្ខុនា សន្និ វិទ្យោ សាកញ្ញាតញ្ចោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិក្ខុំ ជាតេតិ និទានំ ជាតេតិ
បញ្ញត្តិ ជាតេតិ បទបញ្ញាតដ្ឋំ ជាតេតិ អនុសន្និវចនបថំ
ជាតេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលំ បញ្ចហន្តើហិ ស-
មម្ពោតតេន ភិក្ខុនា សន្និ វិទ្យោ សាកញ្ញាតញ្ចោតិ ។

(២៦២) កតិ ធុ ខោ កន្តេ បញ្ញាបុញ្ញាតិ ។ បញ្ញា-

មា ឧទាលំ បញ្ញាបុញ្ញា ។ កតមា បញ្ញ ។ មន្តត្តា
មោម្មហត្តា បញ្ញំ បុច្ឆតិ នាបិប្នោ ឥច្ឆាបកតោ បញ្ញំ
បុច្ឆតិ បរិកវំ បញ្ញំ បុច្ឆតិ អញ្ញាតុកាមោ បញ្ញំ បុច្ឆតិ
សចេ មេ បញ្ញំ បុដ្ឋោ សម្មនេវ ព្យាករិស្សតិ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ ខោ ចេ មេ បញ្ញំ បុដ្ឋោ សម្មនេវ ព្យាក-
រិស្សតិ អហមស្ស សម្មនេវ ព្យាករិស្សាមីតិ បញ្ញំ
បុច្ឆតិ ។ ឥមា ខោ ឧទាលំ បញ្ញ បញ្ញាបុញ្ញាតិ ។ កតិ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរភិក្ខុដទៃសាកថាជាមួយផង
ទេ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរភិក្ខុដទៃសា-
កថាវិន័យជាមួយផងបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិ-
ទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងភាគ្យដែលជាប់
គគ្គា ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរភិក្ខុ
ដទៃសាកថាវិន័យជាមួយផងបាន ។

(២៦២) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ការសួរប្រស្នា មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវបាលី
ការសួរប្រស្នានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលសួរ
ប្រស្នាដោយសេចក្តីល្ងង់វង្វែង ១ បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ សួរប្រស្នា ១ បុគ្គលសួរប្រាស្នាដោយសេចក្តី
មើលងាយគេ ១ បុគ្គលសួរប្រស្នាដោយសេចក្តីបង្កំដឹងច្បាស់ ១ បុគ្គល
សួរប្រស្នាដោយគិតថា បើអាត្មាអញសួរប្រស្នាទៅហើយ គេអាចនឹងដោះ
ស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បាន នេះក៏ជាការស្រួល បើអាត្មាអញសួរប្រស្នា
ទៅហើយ គេមិនអាចនឹងដោះស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ អាត្មាអញ
នឹងដោះស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់ ដល់បុគ្គលនោះវិញ ១ ។ ម្នាលទេវបាលី
ការសួរប្រស្នា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា

ឧបាល័យព្យាគរណាតិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោ

ធុ ខោ កន្លៃ អញ្ញព្យាគរណាតិ ។ បញ្ចមេ ឧបាល័យ
អញ្ញព្យាគរណា ។ កតមេ បញ្ច ។ មន្តត្តា មោម្មហត្តា
អញ្ញំ ព្យាគរណេតិ ចាបិម្មោ ឥច្ឆាបកតោ អញ្ញំ ព្យាគ-
រណេតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្រេតា អញ្ញំ ព្យាគរណេតិ អធិមា-
នេន អញ្ញំ ព្យាគរណេតិ ក្ខតំ អញ្ញំ ព្យាគរណេតិ ។
ឥមេ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច អញ្ញព្យាគរណាតិ ។

(២៦៣) កតិ ធុ ខោ កន្លៃ វិសុទ្ធិយោតិ ។ បញ្ចមា
ឧបាល័យ វិសុទ្ធិយោ ។ កតមា បញ្ច ។ និទានំ ឧទ្ទិ-
សិត្តា អវសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ ។
និទានំ ឧទ្ទិសិត្តា ចត្តារិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្តា អ-
វសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ ធុតិយា វិសុទ្ធិ ។ និទានំ
ឧទ្ទិសិត្តា ចត្តារិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្តា តោស សង្ឃា-
ទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្តា អវសេសំ សុតេន សាវេតតំ អយំ
តតិយា វិសុទ្ធិ ។ និទានំ ឧទ្ទិសិត្តា ចត្តារិ ចារាជិកានិ
ឧទ្ទិសិត្តា តោស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្តា ទ្វេ
អធិយតេ ឧទ្ទិសិត្តា អវសេសំ សុតេន សាវេតតំ

ឧទាហរណ៍ព្រះ វិសុទ្ធិមាន ៥ យ៉ាង

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការក្រាបអរហត្ថផល មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាលី ការក្រាបអរហត្ថផលនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។
៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុក្រាបអរហត្ថផល ព្រោះសេចក្តីល្ងង់វង្វែង ១
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ប្រាប់អរ-
ហត្ថផល ១ ភិក្ខុក្រាបអរហត្ថផល ដោយឆ្គួតអណ្តាតអណ្តូងចិត្ត ១ ភិក្ខុ
ក្រាបអរហត្ថផល ដោយសេចក្តីស្មោះខ្មស ១ ភិក្ខុក្រាបអរហត្ថផលដែល
ពិតត្រង់ ១ ។ ម្ចាស់ទេវាលី ការក្រាបអរហត្ថផល មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៣] ព្រះទេវាលីគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
វិសុទ្ធិមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាលី វិសុទ្ធិនេះ
មាន ៥ យ៉ាង ។ វិសុទ្ធិ៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុត្រូវសំដែងនូវនិទាន
ហើយសូត្រនូវទទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិ ទី ១ ។ ភិក្ខុ
សំដែងនូវនិទាន ហើយត្រូវសំដែងបារាជិកទាំង ៤ ហើយសូត្រនូវទទ្ទេស
ដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិ ទី ២ ។ ភិក្ខុសំដែងនូវនិទានហើយ
សំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃទិសេសទាំង ១៣ ហើយសូត្រ
នូវទទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិ ទី ៣ ។ ភិក្ខុសំដែងនូវ
និទាន សំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃទិសេសទាំង ១៣
សំដែងនូវអនិយតទាំង ២ ហើយសូត្រនូវទទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អយំ ចតុត្តារំ វិសុទ្ធិ ។ វិត្តារោ ធម្មោ បញ្ចមី ។ ឥមា
ខោ ឧបាលំ បញ្ច វិសុទ្ធិយោតិ ។

[២៦៤] កតិ ជុ ខោ ភន្តេ ភោជនាតិ ។ បញ្ចមេ
ឧបាលំ ភោជនា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឱទយោ កុម្មា-
សោ សត្តុ មង្គោ មំសំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលំ បញ្ច
ភោជនាតិ ។

ទិដ្ឋារិក្សវិញ្ញោ ចតុត្ថោ ។

តស្សន្តានំ

[២៦៥] ទិដ្ឋារិក្សា អបរេ
បដិក្កហា អតិវិត្តា
បវារណា បដិញ្ញាតិ
ឱកាសំ សាកច្ឆេន ច
បញ្ចំ អញ្ញា ករណា
វិសុទ្ធិ ចាបិ ភោជនាតិ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

នេះជាវិសុទ្ធិ ទី ៤ ។ វិសុទ្ធិ ទី ៥ ភិក្ខុត្រូវសំដែងដោយពិស្តារ ។ ម្ចាស់ ទេវាលី វិសុទ្ធិ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦៤) ព្រះទេវាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភោជនមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាលី ភោជន នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ភោជន ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ម្ចាស់ទេវាលី ភោជន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ទិដ្ឋារិក្ខុវត្ថុ ទី ៤ ។

ទូនាស គឺបញ្ជីរឿងនៃទិដ្ឋារិក្ខុវត្ថុនោះ ដូច្នោះ

(២៦៥) និយាយអំពីសេចក្តីយល់ឃើញ (សំដែង អាបត្តិ) ១ សេចក្តីយល់ឃើញដទៃទៀត ១ ទទួលប្រគេន ១ អតិវត្ត- ភោជន ១ ការហាមភោជន ១ កាត់អាបត្តិតាមប្លង់ ១ ការសូមទុកាស ១ សាក្ខីវិន័យ ១ សួរប្រស្នា ១ ប្រាប់ អរហត្តផល ១ វិសុទ្ធិ ១ ភោជន ១ ។

ឧបាល័យព្យាគំ បោទេកស្ស បញ្ច អជ្ឈត្តំ បច្ឆវេក្ខណា

[២២៦] ហោទេកេន ភន្តេ ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកា-
មេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ឆវេក្ខិត្តា បរេ ហោទេតេព្វា-
តិ ។ ហោទេកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកាមេន
បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ឆវេក្ខិត្តា បរេ ហោទេតេព្វា ។
កតមេ បញ្ច ។ ហោទេកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ហោទេ-
តុកាមេន ឯវំ បច្ឆវេក្ខិត្តតំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារេ
នុ ខោម្មិ បរិសុទ្ធនម្មិ^(១) កាយសមាចារេន សមណ្ឌក-
តោ អច្ឆិទ្កេន អប្បជិម៌សេន សរិដ្ឋតិ នុ ខោ មេ
ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ យោតិ ។ យោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ
បរិសុទ្ធកាយសមាចារេ យោតិ បរិសុទ្ធន កាយ-
សមាចារេន សមណ្ឌកតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បជិម៌សេន
តស្ស កវន្តំ វត្តារេ ឥធឿ តាវ អាយស្មា កាយិកំ
សិក្ខុស្ស្គតិ ឥតស្ស កវន្តំ វត្តារេ ។ បុន ចបរិ
ឧបាលិ ហោទេកេន ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកាមេន ឯវំ
បច្ឆវេក្ខិត្តតំ បរិសុទ្ធវិសមាចារេនុ ខោម្មិ បរិសុទ្ធនម្មិ
វិសមាចារេន សមណ្ឌកតោ អច្ឆិទ្កេន អប្បជិម៌សេន

១ បរិសុទ្ធន ។

ឧបាលីបញ្ចកៈ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន

(២៦៦) ព្រះទេវបាលីក្រាបបន្តិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌បីប៉ុន្មានយ៉ាង ទុកក្នុង
ខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី
ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន
ហើយសឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី
ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
ជាអ្នកមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ អាត្មាអញប្រកបដោយកាយ-
សមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានហេតុគួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌ខ្លះ
មានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី បើភិក្ខុមិនមាន
កាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកប
ដោយកាយសមាចារមិនធ្លុះធ្លាយ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារដែលមិន
មានហេតុគួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់បានទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដោះត្រឡប់ភិក្ខុ
នោះបានថា នៃលោកមានអាយុ ឬរលោកសិក្សាកាយកម្មសិន វេមន៍
មានអ្នកផងនិយាយដោះត្រឡប់ដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី អង្គ
ដទៃទៀត គឺភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាអញជាអ្នកមានវិចីសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ អាត្មាអញប្រកប
ដោយវិចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានហេតុគួរឱ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន

និយមន័យ បរិវារ

សំវិជ្ជតិ ធុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហ្ម លោតិ ។
លោ ចេ ឧទាលិ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិច័សមាចារោ ហោតិ
បរិសុទ្ធន វិច័សមាចារេន សមដ្ឋានតោ អច្ឆិទ្ធន
អប្បដិមសេន តស្ស កវន្តិ វត្តារោ ឥឡិ តាវ អាយស្មា
វាចសិកំ សិក្ខុស្សតិ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ។ បុន
ចបរិ ឧទាលិ ហោនកេន ភិក្ខុនា បរិ ហោនេតុកាមេន
ឃវិ បច្ចវេត្តិតតំ មេត្តំ ធុ ខោ មេ ចិត្តំ បច្ចបដ្ឋិតំ ស-
ព្រហ្មចារីសុ អនាយាតំ សំវិជ្ជតិ ធុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ
ឧទាហ្ម លោតិ ។ លោ ចេ ឧទាលិ ភិក្ខុនោ មេត្តំ
ចិត្តំ^(១) បច្ចបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វពហ្មចារីសុ អនាយាតំ
តស្ស កវន្តិ វត្តារោ ឥឡិ តាវ អាយស្មា សព្វពហ្មចារីសុ
មេត្តំ ចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេហិតិ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ។
បុន ចបរិ ឧទាលិ ហោនកេន ភិក្ខុនា បរិ ហោនេ-
តុកាមេន ឃវិ បច្ចវេត្តិតតំ ពហ្មស្សតោ ធុ ខោម្ហិ
សុតតោ សុតសដ្ឋិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិក-
ល្យណា មជ្ឈេកល្យណា បរិយោសានកល្យណា

១ ឧ. មេត្តចិត្តំ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ធម៌នុ៎ះមានដល់ អាត្មាអញ្ញវ័ដប្ប ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាល ទុបាលិ បើភិក្ខុមិន
មានវចីសមាថារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយវចីសមាថារបរិសុទ្ធ មិនប្រកប
ដោយវចីសមាថារមិនច្នៃឆ្ងាយ មិនប្រកបដោយវចីសមាថារមិនមានហេតុ
គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន គង់មានអ្នកផងនិយាយដោះត្រឿនភិក្ខុនោះថា លោក
មានអាយុ ចូរលោកសិក្សាវចីកម្មសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដោះត្រឿន
ដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះខ ។ ម្នាល ទុបាលិ អង្គដទៃទៀត គឺភិក្ខុអ្នកចោទ បដិនីនី
ចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ្ញប្រកបដោយ
មេត្តាភម្មល់ចំពោះ មិនមានគំនិតក្នុងពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គល ធម៌នុ៎ះមានដល់
អាត្មាអញ្ញវ័ដប្ប ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាល ទុបាលិ បើចិត្តប្រកបដោយមេត្តា
ភម្មល់ចំពោះ ជាចិត្តមិនមានគំនិតក្នុងពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គល មិនមានដល់
ភិក្ខុនោះទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដោះត្រឿនភិក្ខុនោះថា នែលោកមានអាយុ
ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត ក្នុងពួកសព្វហ្មតារីបុគ្គលសិន រមែងមានអ្នក
ផងនិយាយដោះត្រឿនដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះ ខ ។ ម្នាល ទុបាលិ អង្គដទៃទៀត
គឺ ភិក្ខុអ្នកចោទ បដិនីនីចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញ្ញជាពហុស្សត ជាអ្នកទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ ជាអ្នកសន្សំពុទ្ធវចនៈហើយឬ
ធម៌ទាំងឡាយណា មានពីរោះដើមបទ ពីរោះកណ្តាលបទ ពីរោះចុងបទ

ឧបាសិកា ចោទកម្ម បញ្ច អដ្ឋង្គី បច្ចវេក្ខណ

សាត្តំ សុឡញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មច-
រិយំ អភិវទន្តិ តតារុទា មេ ធម្មា ពហុស្សុតា^(១)
ធនា វចសា បរិចិតា មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្ប-
ដិវិទ្ធា សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ
លោតិ ។ ខោ ចេ ឧទាលំ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតតោ សុតសង្ខិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
កល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា
សាត្តំ សុឡញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
អភិវទន្តិ តតារុទាស្សុ ធម្មា ន ពហុស្សុតា ហោតិ ធនា
វចសា បរិចិតា មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា
តស្សុ កវន្តិវត្តារោ ឥន្ទ្រ តាវ អាយស្មា អាតមំ បរិយា-
បុណស្សុតិ ឥតិស្សុ កវន្តិវត្តារោ ។ បុន ចបរំ ឧទាលំ
ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឃរំ បច្ចវេត្តិ-
តតំ ឧកយានិ នុ ខោ មេ ចាតមោក្ខានិ វត្តារេន
ស្វាតតានិ សុវិកត្តានិ សុប្បវត្តិនិ សុវិទិច្ឆិតានិ សុតសោ
អនុឡញ្ញនសោ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឃសោ ធម្មោ ឧទាហុ

១ ឯត្ថន្តរេ ហោតិ កត្តិ ចោត្តកេ ទិស្សតិ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ ភ័ក្ត្រអ្នកចោទត្រូវតែចោទណាដប់ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន

ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈដំបូរសុទ្ធបរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌
ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ អាត្មាអញបានចេះចាំច្រើន បានទ្រទ្រង់
ចាំស្នាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ធ្លុះធ្លាយដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា
ធម៌នុ៎ះមានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ បើ
ភិក្ខុមិនមែនជាពហុស្ស្វត អ្នកទ្រទ្រង់ពុទ្ធវិចារៈ អ្នកសន្សំពុទ្ធវិចារៈទេ ធម៌
ទាំងឡាយណា ដែលមានពីរពេរដើមបទ ពីរពេរកណ្តាលបទ ពីរពេរចុង
បទ ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈដំបូរសុទ្ធបរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ
ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះមិនចេះចាំច្រើន មិនទ្រទ្រង់
មិនចាំស្នាត់រត់មាត់ មិនចូលចិត្តច្បាស់លាស់ មិនយល់ធ្លុះធ្លាយដោយ
ទិដ្ឋិគឺបញ្ញាទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដទៃត្រឡប់ភិក្ខុនោះថា នែលោក
មានអាយុ ច្បូរលោករឿងគម្ពីរនិកាយសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដទៃ
ត្រឡប់ភិក្ខុនោះដូច្នោះ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ អង្គជុំទទៀត គឺ ភិក្ខុអ្នក
ចោទ ប័ង្កនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលម្នាក់ទាំងពីរ
អាត្មាអញបានចេះចាំដោយពិស្តារល្អ បានចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ បាន
ចាំស្នាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ បានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសុត្តៈ គឺខន្ធកៈ
នឹងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ជនៈ គឺអក្ខរៈនឹងបទ ធម៌នុ៎ះមានដល់អាត្មាអញដែរឬ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ខោតិ ។ ខោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុនោ ឧកយោនិ ខាតិមោក្ខា-
និ វិត្តារោន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិត្តានិ សុប្បវត្តិនិ
សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ អនុញ្ញាណសោ ឥទំ បនាវសោ
កត្ត វត្តំ កតវតាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន សម្មាទេតិ^(១) តស្ស
កវន្តិ វត្តារោ ឥដ្ឋំ តាវ អាយស្មា វិនយំ បរិយាបុណស្ស-
តិ ឥតិស្ស កវន្តិ វត្តារោ ។ ខោនកេនុបាលិ ភិក្ខុនា
បរិ ខោនេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋតំ បច្ចវេក្ខិតា
បរោ ខោនេតព្វោតិ ។

[២៦៧] ខោនកេន កន្លៃ ភិក្ខុនា បរិ ខោនេតុកា-
មេន កតិ ធម្មេ អដ្ឋតំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ខោនេតព្វោ-
តិ ។ ខោនកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរិ ខោនេតុកាមេន
បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋតំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ខោនេតព្វោ ។
កតមេ បញ្ច ។ កាលេន វត្តាមិ ខោ អកាលេន

---

១ ឧ. ន សម្មាទេតិ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

ប្តីក៏មិនមានទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ បើប្រាភិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំ
ដោយពិស្តារ មិនបានចែកបទភាជនៈដោយល្អ មិនបានចាំស្នាដំរីតមាត់
ដោយល្អ មិនបានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសុត្តៈនឹងអនុញ្ញាត្តិទេ
កាលបើមានគេសួរថា នៃលោកមានអាយុ ចុះពាក្យនេះព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ភិក្ខុនោះឆ្ងើយមិនរួច គង់មានអ្នកផងនិយាយដៈ
ត្រឡប់ភិក្ខុនោះថា នៃលោកមានអាយុ ចូរលោករៀនវិន័យសិន វែមនឹងមាន
អ្នកផងនិយាយដៈត្រឡប់ ដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
អ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតំលាវណាធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ទុកក្នុងខ្លួន
ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។

[២៦៧] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន
ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
អ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន ហើយ
ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវតាំងទុកដូច្នោះ
ថា អាត្មាអញនឹងនិយាយក្នុងកាលគួរ មិននិយាយក្នុងកាលមិនគួរ ១

ឧបាសិកា ពោធិកល្យ បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋង្គំ មនសិការោ

ក្សត្រេន វត្តាមី នោ អក្សត្រេន សណ្តោន វត្តាមី នោ
ដុស្សេន អនុសញ្ញាត្រេន វត្តាមី នោ អនុសញ្ញាត្រេន
មេត្តចិត្តា វត្តាមី នោ នោសន្តរោតិ ។ ហោទកេនុចាលី
ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋង្គំ
ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ហោទេតព្វោតិ ។

[២៦៨] ហោទកេន កន្លេ ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកា-
មេន កតិ ធម្មេ អដ្ឋង្គំ មនសិករិត្វា បរោ ហោទេតព្វោ-
តិ ។ ហោទកេនុចាលី ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកាមេន
បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋង្គំ មនសិករិត្វា បរោ ហោទេតព្វោ ។
កតមេ បញ្ច ។ កាវុញ្ញតា ហិតេសិតា អនុកម្មិតា
អាបត្តិវដ្ឋានតា វិនយបុរេត្វារតា ។ ហោទកេនុចាលី
ភិក្ខុនា បរំ ហោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋង្គំ
មនសិករិត្វា បរោ ហោទេតព្វោតិ ។

ឧបាលិបព្ភកៈ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវធម៌ ៥ យ៉ាងក្នុងខ្លួន

អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ១ អាត្មាអញ
នឹងនិយាយពាក្យផ្អែមល្អម មិននិយាយពាក្យត្រគោះ ១ អាត្មាអញនឹង
និយាយពាក្យ បកបងោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យអតប្រយោជន៍ ១
អាត្មាអញនឹងមានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទើបនិយាយ មិននិយាយទៅទាំង
ចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីប្រទូស្ត ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹង
ចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ទុកក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុ
ដទៃបាន ។

(២៦៨) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
ក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥
យ៉ាងក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺសេចក្តីតុណ្ហ ១ ការស្វែងរកប្រយោជន៍ ១ សេចក្តីអនុគ្រោះ ១
ការចេញចាកអាបត្តិ ១ សេចក្តីប៉ិនប័ណ្ណក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុអ្នកចោទ ប័ណ្ណនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាង
នេះឯង ទុកក្នុងខ្លួនហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(២៦៧) កតិហិ នុ ខោ កន្លេ អន្លេហិ សមម្ពាគ-
តស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស វាលំ
ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។ បញ្ចហុវាលំ អន្លេហិ ស-
មម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស វាលំ
ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធ-
កាយសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាចារោ ហោតិ
អបរិសុទ្ធជីវេ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ ន បដិស-
លោ អនុយុញ្ជិយមាទោ អនុយោកំ វាតុន្តំ ។ ឥមេហិ ខោ
ឌីវាលំ បញ្ចហន្លេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកា-
សកម្មំ កាវាបេន្តស្ស វាលំ ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។
បញ្ចហុវាលំ អន្លេហិ សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកា-
សកម្មំ កាវាបេន្តស្ស វាលំ ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ
បរិសុទ្ធវិសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធជីវេ ហោតិ
បណ្ឌិតោ ហោតិ ព្យត្តោ បដិសលោ អនុយុញ្ជិយមាទោ

និយមន័យ បរិវារៈ

[២៦៧] ព្រះទេវបាលី កាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប្តីខ្លាច កាលបើសូមទុកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃ

បើកទុកាសកម្មឲ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកប

ដោយអង្គ៥ កាលបើសូមទុកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកទុកាសកម្មឲ្យ ។

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារ

មិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ១ កាល

បើគេសាកសួរ ក៏មិនអាចនឹងឲ្យគេសាកសួរ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុ

ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ នេះឯង កាលបើសូមទុកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃ

បើកទុកាសកម្មឲ្យ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាល

បើសូមទុកាសកម្ម ក៏គួរភិក្ខុដទៃ បើកទុកាសកម្មឲ្យបាន ។ អង្គ ៥

គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ ១

មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ១ ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏អាច

ឧទាហរណ៍ បញ្ចង្គធម្មនាគតំ អព្ភាទានំ អាទាតតំ

អនុយោគំ នាគំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលំ បញ្ចហង្កេហិ
សមញ្ញាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឌីកាសកម្មំ កាវាបេន្តស្ស
អលំ ឌីកាសកម្មំ កាតុន្តំ ។

(២៧០) អត្តានាមំ អាទាតុកាមេន កន្លេ ភិក្ខុនា
កតិហិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតំ អត្តានាមំ អាទាតតុន្តំ ។
អត្តានាមំ អាទាតុកាមេនុទាលំ ភិក្ខុនា បញ្ចហង្កេហិ
សមញ្ញាគតំ អត្តានាមំ អាទាតតុំ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ អត្តានាមំ អាទាតុកាមេនុទាលំ ភិក្ខុនា ឃីរំ
បច្ចុវេត្តិតតុំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានាមំ អាទាតុ-
កាមោ កាលោ ។ ខោ ឥមំ អត្តានាមំ អាទាតុ
ឧទាហុ នោតិ ។ សវេ ឧទាលំ ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តិមា នោ
ឃីរំ ជា នោតិ អកាលោ ឥមំ អត្តានាមំ អាទាតុំ នោ
កាលោតិ ន តំ ឧទាលំ អត្តានាមំ អាទាតតុំ ។
សវេ បនុទាលំ ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តិមា នោ ឃីរំ ជា នោតិ
កាលោ ឥមំ អត្តានាមំ អាទាតុំ នោ អកាលោតិ

ឧបាល័យព្យាគៈ ភិក្ខុត្រូវកាន់យកអត្តាទានដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ឲ្យគេសាកសួរបាន ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង កាលបើសូមទុកសកម្ម កិច្ចភិក្ខុដទៃបើកទុកសកម្មឲ្យបាន ។

(២៧០) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
ប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន ដែលប្រកប
ដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុប្រាថ្នានឹងកាន់
យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។
អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវ
ពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ក្នុង
កាលណា កាលនោះ ជាកាលគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ឬមិនគួរ
ទេ ។ ម្នាលទេវបាលី បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជា
កាលមិនគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ កាលនេះ មិនមែនជាកាលគួរទេ
ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលទេវបាលី
ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលគួរ
នឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ កាលនេះមិនមែនជាកាលមិនគួរទេ ម្នាល

១ អង្គថា នឹងដកនាគិមោក្ខន្ធិបនក្ខន្ធព្រះ ពន្យល់ថា ភិក្ខុមានប្រាថ្នាដើម្បីជម្រះសា-
សនាឲ្យស្អាតល្អ ហើយកាន់យកនូវអធិករណ៍ណាមួយដោយខ្លួនឯង ដើម្បីចោទភិក្ខុដទៃ
អធិករណ៍នោះ ហៅថា អត្តាទាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

តេនុចារិ ភិក្ខុនា ឧត្តរី បច្ឆវេក្ខិតតំ យំ ខោ អហំ
ឥមំ អត្តានាមំ អាណាតុកាមោ ភូតំ នុ ខោ ឥទំ
អត្តានាមំ ឧទាហុ លោតិ ។ សចេ ឧចារិ ភិក្ខុ
បច្ឆវេក្ខមាលោ ឃំ ជាលាតិ អភូតំ ឥទំ អត្តានាមំ
លោ ភូតន្តំ ន តំ ឧចារិ អត្តានាមំ អាណាតតំ ។
សចេ បនុចារិ ភិក្ខុ បច្ឆវេក្ខមាលោ ឃំ ជាលាតិ
ភូតំ ឥទំ អត្តានាមំ លោ អភូតន្តំ តេនុចារិ ភិក្ខុនា
ឧត្តរី បច្ឆវេក្ខិតតំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានាមំ អា-
ណាតុកាមោ អត្តសញ្ញិតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តានាមំ ឧទា-
ហុ លោតិ ។ សចេ ឧចារិ ភិក្ខុ បច្ឆវេក្ខមាលោ ឃំ
ជាលាតិ អនត្តសញ្ញិតំ ឥទំ អត្តានាមំ លោ អត្តសញ្ញា-
តន្តំ ន តំ ឧចារិ អត្តានាមំ អាណាតតំ ។ សចេ
បនុចារិ ភិក្ខុ បច្ឆវេក្ខមាលោ ឃំ ជាលាតិ អត្តសញ្ញា-
តំ ឥទំ អត្តានាមំ លោ អនត្តសញ្ញិតន្តំ តេនុចារិ
ភិក្ខុនា ឧត្តរី បច្ឆវេក្ខិតតំ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានាមំ
អាទិយមាលោ លភិស្សាមិ សន្ថិដ្ឋេ សមត្តេ ភិក្ខុ ធម្ម-
តោ វិនយតោ បក្ខេ ឧទាហុ លោតិ ។ សចេ ឧចារិ

និយមន័យ បរិវារ:

ទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹងកាន់
 យកនូវអត្តាទានណា អត្តាទាននេះជារឿងពិតមែន ឬមិនពិតទេ ។

ម្នាលទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះជា
 រឿងមិនពិត មិនមែនជារឿងពិតទេ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់
 យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណា
 ហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះជារឿងពិត មិនមែនជារឿងមិនពិតទេ
 ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹង
 កាន់យកនូវអត្តាទានណា អត្តាទាននេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិន
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹង
 យ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះឥតប្រយោជន៍ អត្តាទាននេះមិនមែនប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍ទេ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះ
 ឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាង
 នេះថា អត្តាទាននេះប្រកបដោយប្រយោជន៍ អត្តាទាននេះមិនមែនឥតប្រ-
 យោជន៍ទេ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើ
 អាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ នឹងបានភិក្ខុដែលជាសង្គមគ្រូ (មិត្ត
 គ្រាន់តែធ្លាប់ឃើញគ្នា) នឹងជាសម្ពត្តមិត្ត (មិត្តស្និទ្ធស្នាលគ្នាម៉ាមួន)
 មកជាបក្ខពួក តាមធម៌ តាមវិន័យ ឬមិនបានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើ

ឧបាល័យញ៉ាំ បញ្ចង្គសម្មាគតំ អាទាតព្វំ

កិក្ខុ បច្ចុវេក្ខុមាដោ ឃវំ ជាតាតិ ឥមំ ខោ អហំ
អត្តានាមំ អាទិយមាដោ ន លកិស្សមិ សន្និដ្ឋេ
សម្ពត្តេ កិក្ខុ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខេតិ ន តំ ឧទា-
លិ អត្តានាមំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុទាលិ កិក្ខុ
បច្ចុវេក្ខុមាដោ ឃវំ ជាតាតិ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានាមំ
អាទិយមាដោ លកិស្សមិ សន្និដ្ឋេ សម្ពត្តេ កិក្ខុ ធម្ម-
តោ វិនយតោ បក្ខេតិ តេនុទាលិ កិក្ខុនា ឧត្តរំ បច្ចុ-
វេក្ខិតព្វំ ឥមំ ខោ មេ អត្តានាមំ អាទិយតោ កវិស្សតិ
សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ កលហោ វិត្តហោ
វិវាទោ សង្ឃកេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនា-
នាគរណំ ឧទាហុ ដោតិ ។ សចេ ឧទាលិ កិក្ខុ
បច្ចុវេក្ខុមាដោ ឃវំ ជាតាតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តានាមំ
អាទិយតោ កវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ
កលហោ វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃកេទោ សង្ឃរាជិ
សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនានាគរណាន្តំ ន តំ ឧទាលិ

ឧបាល័យព្យាគៈ ភិក្ខុកាន់យកអត្តាទាន នៃលប្រកបដោយអង្គ ៥

ភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តា
ទាននេះ មុខជានឹងមិនបានភិក្ខុដែលជាសន្និដ្ឋមិត្តនឹងជាសម្ពត្តមិត្ត មក
ជាបក្ខពួក ភាមធម៌ ភាមវិន័យទេ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យក
នូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលទបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណា
ហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ មុខ
ជានឹងបានភិក្ខុជាសន្និដ្ឋមិត្តនឹងជាសម្ពត្តមិត្ត មកជាបក្ខពួកភាមធម៌ ភាម
វិន័យ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុនោះ ត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មា
អញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ដោះ ទាស់ទែង វិវាទ ការ
បែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រេះឆាវនៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេងៗ
របស់សង្ឃ មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមានដល់សង្ឃ ឬមិនមានទេ។
ម្នាលទបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញ
កាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ដោះ ទាស់ទែង វិវាទ ការបែក
ធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រេះឆាវនៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេងៗនៃ
សង្ឃ មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមានដល់សង្ឃមិនខាន ម្នាលទបាលិ

វិទ្យុយបិដក បរិវារ

អត្តានាមំ អាណាតតំ ។ សចេ បទុចារិ ភិក្ខុ បច្ចុ-
វេក្ខុមាណោ ឃី ជាតាតិ ឌីមំ ខោ មេ អត្តានាមំ អាទិ-
យតោ ន ភវិស្សតិ សឿស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ
កលហោ វិក្កហោ វិវាទោ សឿកទោ សឿរាជិ សឿ-
វត្តានំ សឿបាណករណនិ អាណាតតំ តំ ទុចារិ
អត្តានាមំ ។ ឃី បញ្ចុត្តសមញ្ញាតតំ ខោ ទុចារិ
អត្តានាមំ អាទិទ្ធិ បញ្ចិបិ អវិប្បជិសារករំ ភវិស្សតិ ។

[២៧០] កតិហិ ទុខោ កន្លេ អន្លេហិ សមញ្ញាតតោ
ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុបកាពេ^(១) ហោតិ-
តិ ។ បញ្ចុហុចារិ អន្លេហិ សមញ្ញាតតោ ភិក្ខុ អធិក-
រណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុបកាពេ ហោតិ ។ កតមេ-
ហិ បញ្ចុហិ ។ សីលវា ហោតិ ទាតិមោក្ខសំវរសំវរតោ
វិហារតិ អាហារតោចរសម្បុប្បោ អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជេសុ
កយទស្សវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុ-
ស្សតោ ហោតិ សុតិពេ សុតិសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា

១ ពហុកាពេ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះទេ ។ ម្នាលទេហាលិ ម្យ៉ាងទៀត
បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវ
អត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ដំបូង ខាស៍ទែន វិវាទ ការបែកឆ្ងាយនៃសង្ឃ
ការប្រេនាទៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេង ។ នៃសង្ឃ
មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមិនមានដល់សង្ឃទេ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុត្រូវ
កាន់យកនូវអត្តាទាននោះចុះ ។ ម្នាលទេហាលិ អត្តាទានប្រកបដោយ
អង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុកាន់យកហើយ ជាធម្មជាតិមិនធ្វើឲ្យក្តៅ
ក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

(២៧១) ព្រះទេហាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេវការៈច្រើនដល់ភិក្ខុ
ដែលកើតអធិការណ៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេវការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុ
ដែលកើតអធិការណ៍ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល
សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌ដោយពាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុង
ទោសសូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ១ ជា
ពហុស្ស្រុត ទ្រទ្រង់ពុទ្ធវិចារៈ សន្សំពុទ្ធវិចារៈ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែល

ឧបាសិកា អធិករណជាតានំ ពហូបការោ ភិក្ខុ

អាទិកល្យាណា មឿយកល្យាណា បរិយោសានកល្យា
ណា សាត្តំ សឿញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្ម-
ចរិយំ អភិវទ្ធិំ តតារុបស្ស ធម្មា ពហុស្សតា ហោត្តិ
ធាតា វិចសា បរិចិតា មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្ប-
ដិវទ្ធា ទុកយានំ ខោ បនស្ស ទាតិមោក្ខានំ វិត្តារេន
ស្វាគតានំ ហោត្តិ សុវិត្តានំ សុប្បវត្តនំ សុវិច្ឆិតានំ
សុត្តសោ អនុឿញ្ញនសោ វិនយេ ខោ បន បិតោ ហោតិ
អសំហិរោ បដិពលោ ហោតិ ឧភោ អត្តបច្ចុត្តកេ អ-
ស្សសេតុំសញ្ញាបេតុំនិដ្ឋាបេតុំ បេត្តបេតុំ បសានេតុំ។
ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តិហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហូបការោ ហោតិ ។
អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តិហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហូបការោ ហោតិ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ
បរិសុទ្ធវិសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធជីវេ ហោតិ
បណ្ឌិតោ ហោតិ ឿត្តោ បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមាថោ
អនុយោតំ ទានុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តិហិ

ឧបាលិបញ្ចកៈ ភិក្ខុដែលមានទេសការៈច្រើនដល់ពួកភិក្ខុដៃ បកើតអធិករណ៍

មានពីរោះដើមបទ ពីរោះកណ្តាលបទ ពីរោះចុងបទ ប្រកាសព្រហ្មច-
រិយៈដំបូរសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌ទាំងឡាយ
មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចេះដឹងច្រើន បានទ្រទ្រង់ចាំស្នាត់រត់
មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ជ្រាលជ្រៅដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា ១ ភិក្ខុ
នោះបានចេះចាំបាត់មោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ បែកបទភាជនៈដោយត្រឹម
ត្រូវបាន ចាំស្នាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ កាត់សេចក្តីបានស្រួលតាមសុត្តៈ
នឹងអនុព្យញ្ជនៈ ១ ជាអ្នកតាំងមាំក្នុងវិន័យ មិនរកើប^(១) អាចល្អឆ័
លោមពន្យល់ដល់ជនទាំងពីរខាង ដែលមានសេចក្តីទាស់ទែងគ្នា ដោយ
អត្តនឹងពិចារណា ឲ្យក្រឡេកមើល ឲ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ។ ម្នាល
ទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមាន
ទេសការៈច្រើន ដល់ពួកភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេសការៈច្រើន
ដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអង្គ ៗ គឺ ភិក្ខុមាន
កាយសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានវច្ឆិសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈបរិ-
សុទ្ធ ១ ជាបណ្ឌិតឈ្នួសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏អាចឲ្យគេ
សាកសួរបាន ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

១ អង្គកថា ថា មិនលះបង់លទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយត្រឹមតែពាក្យអ្នកដទៃ ។

វិនយបិដកេ អរិវារោ

សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុ-
បការោ ហោតិ ។ អបមេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ ពហុ-
បការោ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជាតាតិ
នំនានំ ជាតាតិ បញ្ញត្តិ ជាតាតិ បទបញ្ញកដ្ឋំ ជាតាតិ
អនុសង្ឃវចនបដំ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខុនំ
ពហុបការោ ហោតិ ។

[២៧២] កតិហិ ធុ ខោ កន្លេ អន្តេហិ សមម្ពា-
គតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតត្ថំ ។ បញ្ចហុទាលិ
អន្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតត្ថំ ។ ក-
តមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្ថំ ន ជាតាតិ សុត្តានុលោមំ
ន ជាតាតិ វិនយំ ន ជាតាតិ វិនយានុលោមំ ន ជា-
តាតិ ន ច ហិណហិណកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា

និយមន័យ បរិវារៈ

ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេសការៈច្រើន ដល់ភ្នែកភ្នែក ដល់កើតអធិការណ៍ ។
ម្នាលទេវបាលី ភ្នែកប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកមាន
ទេសការៈច្រើន ដល់ភ្នែកភ្នែកដែលកើតអធិការណ៍ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភ្នែក
ដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យ
ដល់ជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភ្នែកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានទេសការៈច្រើន ដល់ភ្នែកដែលកើតអធិការណ៍ ។

(២៧២) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភ្នែកប្រកបដោយអង្គបួននានា ដែលភ្នែកមិនត្រូវសាកសួរ^(១) ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវបាលី ភ្នែកប្រកបដោយអង្គ ៥ ភ្នែកផងគ្នាមិនត្រូវ
សាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភ្នែកមិនដឹងសុត្តៈ (ឧកាតោ
វិភង្គ) ១ មិនដឹងសុត្តានុលោម (មហាបទេសបួនខាងព្រះសូត្រ) ១
មិនដឹងវិន័យ (ខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ) ១ មិនដឹងវិនយានុលោម (មហាបទេស
បួនខាងវិន័យ) ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងហេតុ នឹងមិនមែនហេតុ ១ ។
ម្នាលទេវបាលី ភ្នែកដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភ្នែកមិនត្រូវសាក

១ សំដៅយកការពិនិត្យដេញដោល ពិនិត្យរករឿងឲ្យឃើញពិតឬទេ ។

ឧបាសិកា វិន័យសម្ពុទ្ធិ វិន័យសម្ពុទ្ធិ វិន័យសម្ពុទ្ធិ បញ្ចក្កានិ

នា ធម្មុយុត្តិកតំ ។ បញ្ចហុចាលី អង្កេហិ សមម្ពាគ-
តេន ភិក្ខុនា អនុយុត្តិកតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
សុត្តំ ជាតានិ សុត្តានុលោមំ ជាតានិ វិនយំ ជាតានិ វិ-
នយានុលោមំ ជាតានិ ហិណហិណសុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧចាលី បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុត្តិកតំ ។ អបរេហិបិ ឧចាលី បញ្ច-
ហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា នា ធម្មុយុត្តិកតំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជាតានិ ធម្មានុលោមំ
ន ជាតានិ វិនយំ ន ជាតានិ វិនយានុលោមំ ន ជា-
តានិ ន ច បុញ្ចបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧចាលី បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា នា ធម្មុ-
យុត្តិកតំ ។ បញ្ចហុចាលី អង្កេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុត្តិកតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ
ជាតានិ ធម្មានុលោមំ ជាតានិ វិនយំ ជាតានិ វិនយា-
នុលោមំ ជាតានិ បុញ្ចបរកុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧចាលី បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុត្តិកតំ ។ អបរេហិបិ ឧចាលី បញ្ច-

ឧបាលិបញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលមិនត្រូវសាកសួរនឹងត្រូវសាកសួរ

សួរទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុផងគ្នាគួរសាក
សួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងសុត្តៈ ១ ដឹងសុត្តានុលោម ១
ដឹងវិន័យ ១ ដឹងវិន័យានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងហេតុនឹង
មិនមែនហេតុ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង
ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត
ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងធម៌
គឺសុត្តនបិដកនឹងអភិធម្មបិដក ១ មិនដឹងធម្មានុលោម (មហាបទេស
បួនខាងព្រះសូត្រ) ១ មិនដឹងវិន័យ ១ មិនដឹងវិន័យានុលោម ១ ជាអ្នកមិន
ឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រ-
កបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុដឹងធម៌ ១ ដឹងធម្មានុលោម ១ ដឹងវិន័យ ១ ដឹងវិន័យានុលោម ១
ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា ធានុយុញ្ជិតតំ ។ ក-
 តមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាតាតិ និទានំ ន ជាតាតិ
 បញ្ញត្តិំ ន ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ន ជាតាតិ អនុសង្កិ-
 វចនបដំ ន ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-
 ហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា ធានុយុញ្ជិតតំ ។
 បញ្ចហុទាលិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា អនុ-
 យុញ្ជិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជាតាតិ
 និទានំ ជាតាតិ បញ្ញត្តិំ ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ជាតាតិ
 អនុសង្កិវចនបដំ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ
 បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតតំ ។
 អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុ-
 នា ធានុយុញ្ជិតតំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ
 ន ជាតាតិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយោ
 បយោកំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយោ វុបសមំ ន ជាតាតិ
 ន អាបត្តិយោ វិនិច្ឆយក្កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ឧទាលិ បញ្ចហង្កេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា ធា-
 នុយុញ្ជិតតំ ។ បញ្ចហុទាលិ អង្កេហិ សមញ្ញាគតេន

និយមន័យ បរិវារ:

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិន
 ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាល
 ទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាល
 ទបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។
 អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទ
 បាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលទបាលី
 ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរសាកសួរបាន ។ ម្នាល
 ទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។
 អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១ មិនដឹងសមុជ្ឈាននៃអាបត្តិ ១
 មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអាបត្តិ ១ ជាអ្នក
 មិនឈ្នួល ក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុប្រកប
 ដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុ

ឧបាល័យបញ្ចក់ អនុយុញ្ជិត្តទានុយុញ្ជិត្តព្រឹក្សនោ បញ្ចង្កានិ

ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អាបត្តិ ជាតានិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ជាតានិ អាបត្តិយា
បយោកំ ជាតានិ អាបត្តិយា វ្យុបសមំ ជាតានិ អាបត្តិ-
យា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទា-
លិ បញ្ចហន្តើហិ សមន្តានុតេជ ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិ-
ត្តំ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តើហិ សមន្តានុតេជ
ភិក្ខុនា វានុយុញ្ជិត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិ-
ករណំ ន ជាតានិ អធិករណសម្មដ្ឋានំ ន ជាតានិ
អធិករណស្ស បយោកំ ន ជាតានិ អធិករណស្ស វ្យុប-
សមំ ន ជាតានិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ
ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តើហិ សមន្តា-
នុតេជ ភិក្ខុនា វានុយុញ្ជិត្តំ ។ បញ្ចហុទាលិ អន្តេ-
ហិ សមន្តានុតេជ ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិត្តំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជាតានិ អធិករណសម្មដ្ឋានំ

ឧបាល័យព្យាគៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលត្រូវសាកសួរនឹងមិនត្រូវសាកសួរ

ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។

គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសម្បជាននៃអាបត្តិ ១ ដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹង

សេចក្តីម្ខាបនៃអាបត្តិ ១ អ្នកឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់

ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯងទើបគួរសាកសួរបាន ។

ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរ

ទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុមិនដឹងអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសម្បជាន

នៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសេចក្តីម្ខាប

នៃអធិករណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្ចាស់

ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។

ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរសាកសួរបាន ។

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុមិនដឹងអធិករណ៍ ១ ដឹងសម្បជាននៃអធិករណ៍ ១

វិន័យបិដក បរិវារោ

ជាធាតុ អធិការណ៍ស្ស បយោតំ ជាធាតុ អធិការ-
ណ៍ស្ស វ្យុសសមំ ជាធាតុ អធិការណ៍ស្ស វិនិច្ឆ័យត្តុ-
សលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាសិ បញ្ចហន្ត្រេហិ
សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតតំ ។

អព្ពានវត្តោ បញ្ចោ ។

តស្សុទ្ធានំ

[២៧៣] បរិសុទ្ធិញ្ច កាលេន

កាវុញ្ញោ ឌីកាសេន ច

អត្តានំ អធិការណំ

អបរេហិបិ វត្តញ្ច

សុតំ ធម្មំ បុន វត្តញ្ច

អាបត្តិ អធិការណេន ចាតិ ។

[២៧៤] កតំ នុ ខោ ភន្តោ អារញ្ញកាតិ ។ បញ្ចមេ
ឧបាសិ អារញ្ញកា ។ កតមេ បញ្ច ។ មន្តតា មោម្ភ-
ហត្តា អារញ្ញកោ ហោតិ ចាបិប្រោ ឥប្បាបកតោ អា-
រញ្ញកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេតា អារញ្ញកោ ហោតិ

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

ដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអធិករណ៍ ១ អ្នក
ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ
ទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរសាកសួរបាន ។

ចប់ អត្ថាទានវគ្គ ទី ៥ ។

ទុទានគឺបញ្ជីរឿង នៃអត្ថាទានវគ្គនោះដូច្នោះ

(២៧៣) និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកចោទមានកាយសមាចារជា
ដើមបរិសុទ្ធ ១ ភិក្ខុអ្នកចោទនិយាយក្នុងកាលគួរ ១ ភិក្ខុអ្នក
ចោទប្រកបដោយសេចក្តីករណា ១ ភិក្ខុសូមឱកាស ១ ភិក្ខុ
គួរកាន់យកបូរិស្តាទាន ១ ភិក្ខុមានទេសការៈដល់ភិក្ខុដែលកើត
អធិករណ៍ ១ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៥ដទៃទៀត ១ ភិក្ខុដឹងវត្ថុ
សុត្តៈ ១ ធម៌ ១ វត្ថុដទៃទៀត ១ អាបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ ។

(២៧៤) ព្រះទុបាលិ គ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអ្នកកាន់អារព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ មាន ៥ ពួក ។ ៥ ពួក គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុអ្នកកាន់អារព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ ព្រោះល្ងង់វង្វែង ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារ-
ព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ១
ភិក្ខុអ្នកកាន់អារព្វាកុដ្ឋត្ថន៍ ព្រោះឆ្គួត ព្រោះរាយមាយចិត្ត ១

ឧបាល័យបញ្ចកំ បញ្ចកញ្ញាយោ

វណ្ណិតោ^(១) ពុទ្ធមហា ពុទ្ធស្សវកេហិតិ អារញ្ញកោ ហោតិ
អបិច អប្បច្ឆតញ្ញាវ និស្សយ សន្តដ្ឋិតញ្ញាវ និស្សយ
សល្លេខញ្ញាវ និស្សយ បរិវេកញ្ញាវ និស្សយ ឥន្ទមត្ត-
តញ្ញាវ និស្សយ អារញ្ញកោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ
ឧបាល័យ បញ្ច អារញ្ញកាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ បិណ្ណា-
ទាតិកាតិ ។ បេ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ បិសុក្ខុលីកាតិ ។
កតិ នុ ទោ កន្លេ រុក្ខម្បលីកាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ
សោសានិកាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ អញ្ញោកាសិកា-
តិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ តេបិវិកាតិ ។ កតិ នុ ទោ
កន្លេ សប្បទានបិវិកាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ លេសដ្ឋិ-
កាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ យថាសន្តតិកាតិ ។ កតិ
នុ ទោ កន្លេ ឯកាសានិកាតិ ។ កតិ នុ ទោ កន្លេ

១ ឧ. ម. វណ្ណិតិ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ កិច្ចអ្នកកាន់ការញាកធុត្តន៍មាន ៥ ពួកជាដើម

កិច្ចអ្នកកាន់ការញាកធុត្តន៍ ដោយគិតថា កិច្ចអ្នកកាន់ការញាកធុត្តន៍ ព្រះ
ពុទ្ធនឹងពួកពុទ្ធសាវ័កតែងសរសើរ១ កិច្ចអ្នកកាន់ការញាកធុត្តន៍ ព្រោះ
អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាគិតផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីសន្តោសផង ព្រោះ
អាស្រ័យការជុសខាតចិត្តផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់ផង ព្រោះ
អាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិ ដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
កិច្ចអ្នកកាន់ការញាកធុត្តន៍ មាន ៥ ពួកនេះឯង ។ ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំ
ទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់បំណុលបាតិកធុត្តន៍មាន
ប៉ុន្មានពួក ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់បំណុលកិច្ចធុត្តន៍
មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់រឹកមូលកិច្ចធុត្តន៍
មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់សោសានិកធុត្តន៍
មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់អញ្ជា កាសិក-
ធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់តេបិវិក-
ធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់សប-
ទានចារិកធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់
នេសជ្ជកធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់
យថាសន្តតិកធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់
ឯកាសនិកធុត្តន៍ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចអ្នកកាន់

វិធីបដិសេធ បរិវារោ

ខណ្ឌបញ្ចកត្តិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ កន្លេ បត្តប័ណ្ណិ -
កាតិ ។ បញ្ចមេ ឧទានិ បត្តប័ណ្ណិកា ។ កតមេ
បញ្ច ។ មន្តតា មោម្មហត្តា បត្តប័ណ្ណិកោ ហោតិ មា -
បិប្រោ ឥច្ឆាបកតោ បត្តប័ណ្ណិកោ ហោតិ ឧប្បាទា
ចិត្តត្រូទា បត្តប័ណ្ណិកោ ហោតិ វណ្ណិសោ តុទ្ធិហិ
តុទ្ធិស្សវកេហិតិ បត្តប័ណ្ណិកោ ហោតិ អបិច អប្ប្ន -
ច្ឆញោ ជិស្សយ សន្តិដ្ឋញោ ជិស្សយ សល្លេខញោ
ជិស្សយ បរិវេកញោ ជិស្សយ ឥទមត្តតញោ ជិស្ស -
យ បត្តប័ណ្ណិកោ ហោតិ ។ ឥមេខោ ឧទានិ បញ្ច
បត្តប័ណ្ណិកាតិ ។

ធូត្តង្គញោ ធូត្តោ ។

តស្សុទ្ធានំ

(២៧៤) អារញ្ញកោ ប័ណ្ណិប័ស្សិ^(១)

ត្រូត្តស្សសា នបញ្ចម

១ ឧ. ម. បិណ្ឌិប័ស្ស ច ។

និយមបិដក បរិវារៈ

ខល្យបច្ចាភិក្ខុកុដ្ឋតន្ត្រី មានប្រាំនាពក ។ បពិត្រព្រះអង្គចំរើន ភិក្ខុអក
កាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី មានប្រាំនាពក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទប្បាលិ ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី មាន ៥ ពក ។ ៥ ពក គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី ព្រោះសេចក្តីល្ងង់វង្វែង ១ ភិក្ខុអកកាន់
បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប
សង្កត់ ១ ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី ព្រោះឆ្គួត ព្រោះរាយមាយចិត្ត ១
ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី ដោយគិតថា ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី
ព្រះពុទ្ធនឹងពួកសាវ័កនៃព្រះពុទ្ធនៃតែសរសើរ១ ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋ-
តន្ត្រី ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស
ផង ព្រោះអាស្រ័យការដុសខាតចិត្តផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់ផង
ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍នេះផង ១ ។ ម្ចាស់
ទប្បាលិ ភិក្ខុអកកាន់បត្តបណ្ឌិតកុដ្ឋតន្ត្រី មាន ៥ ពកនេះឯង ។

បឋ ធុតង្គត្ត ទី ៦ ។

ទុទានភិបត្តិរឿងនៃធុតង្គត្ត ខោះដូច្នោះ

(២៧៥) និយាយអំពីភិក្ខុកាន់ការពាកុដ្ឋតន្ត្រី ១ ភិក្ខុកាន់បណ្ឌិ-
បាភិក្ខុកុដ្ឋតន្ត្រី ១ ភិក្ខុកាន់បសុកលិកុដ្ឋតន្ត្រី ១ ភិក្ខុកាន់រកមលិ-
កុដ្ឋតន្ត្រី ១ ភិក្ខុកាន់សោសានិកុដ្ឋតន្ត្រី ១ ជាគំរប់ ៥ ភិក្ខុកាន់

ឧបាយមញ្ជុំ បញ្ចម្មសាវ័នាទយោ

អញ្ញោតេចីវរញ្ជូ

សបទាននេសេដ្ឋិកា

សន្តតេកាសនញ្ជូ

ខលុបញ្ញាបត្តបិណ្ឌិកានិ ។

(២៧៦) កតំ នុ ខោ កន្លេ មុសាវ័នានិ ។ បញ្ចមេ
ឧបាលំ មុសាវ័នា ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្ថំ មុសាវ័នោ
ចារាជិកតាមី អត្ថំ មុសាវ័នោ សឡ្ហនិសេសតាមី អត្ថំ
មុសាវ័នោ ឪល្លច្ចយតាមី អត្ថំ មុសាវ័នោ ចាចិត្តយ-
តាមី អត្ថំ មុសាវ័នោ ទុក្កជតាមី ។ ឥមេ ខោ ឧបាលំ
បញ្ច មុសាវ័នានិ ។

(២៧៧) កតំហិ នុ ខោ កន្លេ អន្តេហិ សមញ្ញា-
តតស្ស ភិក្ខុនោ សឡ្ហមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា
បិបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណានំ មា ករហំ មា
វិត្តហំ មា វិវាទន្តំ ឪមទ្ធិត្វា សឡ្ហន ឧបោសថោ វា
បវារណា វា កាតញ្ចានិ ។ បញ្ចហុបាលំ អន្តេហិ

ឧបាល័យព្យាគៈ មុសាវាទមាន ៥ យ៉ាងដ៏ដើម

- អព្រោកាសិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់តេប័រិវិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់
- សបទានចារិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់នេសធិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់
- យថាសន្តតិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់ឯកាសនិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់
- ខលុបចាកតិកធុត្ថន្ត ១   ភិក្ខុកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុត្ថន្ត ១   ។

(២៧៦) ព្រះទេវបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
មុសាវាទ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី មុសាវាទ
នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមុសាវាទ ដល់នូវបារាណិក
ក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវសង្ឃទិសេសក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវថ្មល្អថ្មយ
ក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវបាចិត្តិយៈក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវទុក្ខដក៏មាន ។
ម្ចាស់ទេវបាលី មុសាវាទ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧៧) ព្រះទេវបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើបញ្ឈប់នូវទេវបាសថ បូជវរណាក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃតប្បសង្កតសង្កិនថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឈ្លើយលោក
កុបង្កហេតុ កុំធ្វើដំបោះ កុំទាស់ទែង កុំវាវាទត្នាឡើយ ដូច្នោះហើយសឹម
ធ្វើទេវបាសថ បូជវរណា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សមម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទោសនំ វា
 បវារណំ វា វេយ្យស្ស អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណំ មា
 កលហំ មា វិក្កហំ មា វិវាទន្តំ ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃេន
 ឧទោសនោ វា បវារណា វា កាតញ្ច ។ កតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ អលន្នី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច
 ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ ។
 ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតស្ស
 ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទោសនំ វា បវារណំ វា វេយ្យ-
 ស្ស អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណំ មា កលហំ មា វិក្កហំ មា
 វិវាទន្តំ ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃេន ឧទោសនោ វា បវារណា
 វា កាតញ្ច ។ អបមេហិចិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សម-
 ម្ពាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទោសនំ វា បវារណំ
 វា វេយ្យស្ស អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណំ មា កលហំ មា
 វិក្កហំ មា វិវាទន្តំ ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃេន ឧទោសនោ វា
 បវារណា វា កាតញ្ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិ-
 សុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវិចិសមាចារោ
 ហោតិ អបរិសុទ្ធជីវោ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អត្សត្តោ

នៃយបិដក បរិវារៈ

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើបញ្ឈប់នូវទេវោសថ ឬបវរណាក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសន្តតសន្តិនថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឃ្លើយលោក
កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើដំម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នោះហើយសឹម
ធ្វើទេវោសថ ឬបវរណា ។ អង្គ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនខ្មាស
បាប ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតក្ត ១ ជាអ្នកនិយាយដោយ
បំណងនឹងឲ្យភិក្ខុដទៃឃ្លាត (ចាកសាសនា) ១ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នានឹងចេញ
ចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទេវោសថ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើ
បញ្ឈប់នូវទេវោសថ ឬបវរណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសន្តត
សន្តិនថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើដំម្លោះ កុំទាស់
ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នោះហើយសឹមធ្វើទេវោសថ ឬបវរណា ។
ម្ចាស់ទេវោសថ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត កាលបើបញ្ឈប់នូវ
ទេវោសថ ឬបវរណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសន្តតសន្តិនថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ ឃ្លើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើដំម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទ
ឡើយ ដូច្នោះហើយសឹមធ្វើទេវោសថ ឬបវរណា ។ អង្គ ៥ គឺ
អ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវច្ឆិកាសមាចារ
មិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ១

ឧបាល័យពាក់ បញ្ចង្គសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អនុយោគោ ១ ទាតពោ

កណ្តាលការកោ ហោតិ កលហការកោ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហង្កេហិ សមណ្ឌតតស្ស កិក្កុយោ
សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា វេបន្តស្ស អលំ
កិក្កុ មា កណ្តាលំ មា កលហំ មា វិក្កុហំ មា វិវាទន្តិ
ឧមទ្ធិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កា-
តពោតិ ។

[២៧៨] កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អង្កេហិ សមណ្ឌត-
តស្ស កិក្កុយោ អនុយោគោ ន នាតពោតិ ។ បញ្ចហុ-
បាល័យ អង្កេហិ សមណ្ឌតតស្ស កិក្កុយោ អនុយោគោ ន
នាតពោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តាបត្តិ ន
ជាតាតិ លហុកកុកំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ សារសេសា-
នវសេសំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ន
ជាតាតិ សប្បដិកម្មអប្បដិកម្មំ អាបត្តិ ន ជាតាតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហង្កេហិ សមណ្ឌតតស្ស
កិក្កុយោ អនុយោគោ ន នាតពោ ។ បញ្ចហុបាល័យ
អង្កេហិ សមណ្ឌតតស្ស កិក្កុយោ អនុយោគោ នាតពោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តាបត្តិ ជាតាតិ លហុ-

ឧបាលិបញ្ចកៈ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥

ជាអ្នកធ្វើការបង្កើតហេតុ ធ្វើដំបូន្មាន ១ ។ ម្នាលទេបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៥
នេះឯង កាលបើបញ្ឈប់ប្រទេស ឬបង្ការណាក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ
សង្ឃគប្បីសន្តតសន្តិថា ម្នាលភិក្ខុ ឈ្មោះលោកកុំបង្កើតហេតុ កុំធ្វើដំបូន្មាន
កុំទាស់វែង កុំវែងឆ្ការឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើទេបាលី ឬបង្ការណា ។

(២៧៨) ព្រះទេបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេបាលី សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរ ដល់ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ
នឹងអនាបត្តិ ១ មិនដឹងអាបត្តិស្រាលនឹងធ្ងន់ ១ មិនដឹងសាវសេសាបត្តិនឹង
អនវសេសាបត្តិ ១ មិនដឹងទុដ្ឋល្ងាបត្តិនឹងអទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ១ មិនដឹងសប្ប-
ដិកម្ហាបត្តិ^(១)នឹងអប្បដិកម្ហាបត្តិ^(២) ១ ។ ម្នាលទេបាលី សង្ឃមិនត្រូវឲ្យ
ការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទេបាលី
សង្ឃត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងនូវអាបត្តិនឹងអនាបត្តិ ១ ដឹងនូវអាបត្តិស្រាល

១ ប្រែថា អាបត្តិដែលកែត្រឡប់ដោយរដ្ឋានវិធីនឹងទេសនាធិវិធាន ។ ២ ប្រែថា អាបត្តិដែល
កែត្រឡប់មិនបាន គឺយកនិកាយភិក្ខុ ។

វិនយបិដកេ បរិវារា

កក្កុកំ អាបត្តិ ជាតាតិ សាវសេសា ធនវសេសំ អាបត្តិ
ជាតាតិ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ជាតាតិ សប្បដិកម្ម-
អប្បដិកម្មំ អាបត្តិ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាភតស្ស ភិក្ខុតោ អនុយោតោ ទា-
តញ្ចតិ ។

[២៧៧] កតិហិ នុ ខោ ភន្តេ អាការេហិ ភិក្ខុ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អាការេហិ ភិក្ខុ
អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលដ្ឋិតា
អញ្ញាណតា កុក្កុប្បកតតា អកប្បិយេ កប្បិយ-
សញ្ញតា កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញតា ។ ឥមេហិ ខោ
ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។
អបេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិ អា-
បជ្ជតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អនស្សនេន អស្សន-
វនេន បសុត្តតា តថាសញ្ញ^(១)សតិសម្មោសា ។ ឥមេហិ
ខោ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ ។

១ តថាសញ្ញកតិ បាយោ យុត្តកេ ។

និយមបិដក បរិវារ:

នឹងធូនៗ ដឹងនូវសារវសេសាបត្តិនឹងអនវសេសាបត្តិ ដឹងនូវទេវល្លាបត្តិនឹង
អទេវល្លាបត្តិ ដឹងនូវសប្បដកម្ហាបត្តិនឹងអប្បដកម្ហាបត្តិ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
សង្ឃត្រូវឱ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

(២៧៧) ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការបុន្នាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ៥ ។ អាការ ៥ អ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ដោយសេចក្តីមិនខ្មាសបាប ១ ដោយមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ ដោយសង្ឃឹម
ហើយចេះតែធ្វើទៅ ១ ដោយសំគាល់ថាគួរ ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរ ១
ដោយសំគាល់ថាមិនគួរ ក្នុងរបស់ដែលគួរ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិ ដោយអាការ៥ នេះឯង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយ
អាការ ៥ ដទៃទៀត ។ អាការ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ដោយអាការមិនឃើញ^(១) ត្រូវដោយអាការមិនឮ^(២) ត្រូវដោយដេក
លក់^(៣) ត្រូវដោយខ្លួនសំគាល់ពិត^(៤) ត្រូវដោយក្តួបស្មារតី^(៥) ។
ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ៥នេះឯង ។

១ អង្គិកថា ថា ភិក្ខុសង្ឃឹម ហើយធ្វើលើកម្មមិនគួរ ដោយមិនបានដឹងនូវន័យធរ ។ ២ ធ្វើកម្ម
មិនគួរ ព្រោះមិនសូមឬមិនប្រុងស្តាប់ពាក្យន័យធរ ដែលអធិប្បាយពីកម្មនឹងមិនគួរដល់ភិក្ខុ
ដទៃ ។ ៣ ត្រូវអាបត្តិដោយដេកលក់ តាមសិក្ខាបទដែលហាមការដេករួមនឹងសាមណេរជា
ដើម ។ ៤ របស់មិនគួរ តែភិក្ខុសំគាល់ថាជាគួរ ។ ៥ ត្រូវដោយឱ្យព្រំ១កន្លងទៅជាដើម។

ឧបាល័យព្យាដ្ឋី បញ្ចវេរោ បញ្ចវេរមណីយោ

[២៨០] កតិ នុ ខោ កន្លេ វេរោតិ ។ បញ្ចមេ
ឧបាល័យ វេរោ ។ កតមេ បញ្ច ។ បណ្ណាតិបាតោ
អធិដ្ឋានានំ កាមេសុ មិដ្ឋាបារោ មុសាវាទោ សុរាមេរយ-
យមជ្ឈប្បមាទដ្ឋានំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាល័យ បញ្ច វេរោតិ ។

[២៨០] កតិ នុ ខោ កន្លេ វេរមណីយោតិ ។
បញ្ចមា ឧបាល័យ វេរមណីយោ ។ កតមា បញ្ច ។
បណ្ណាតិបាតោ វេរមណី អធិដ្ឋានាបា វេរមណី កាមេ-
សុ មិដ្ឋាបារោ វេរមណី មុសាវាទោ វេរមណី សុរាមេរយ-
មជ្ឈប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី ។ ឥមា ខោ ឧបាល័យ បញ្ច
វេរមណីយោតិ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ ពៀរមាន ៥ យ៉ាង កិរិយាពៀរមាន ៥ យ៉ាង

[២៨០] ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពៀរមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ពៀរនេះ
មាន ៥ យ៉ាង ។ ពៀរ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការញ៉ាំងសត្វមានជីវិត
ឲ្យធ្លាក់ចុះឲ្យវិនាស ១ ការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១ ការប្រព្រឹត្តិ
ខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ការនិយាយកុហក ១ ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តី
ប្រមាទ ព្រោះផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ម្ចាស់ទេវបាលី ពៀរ
មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨១] ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
កិរិយាពៀរ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី កិរិយាពៀរ
មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិរិយាពៀរចាកការញ៉ាំងសត្វមាន
ជីវិតឲ្យវិនាស ១ កិរិយាពៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបាន
ឲ្យ ១ កិរិយាពៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ កិរិយាពៀរ
ចាកការនិយាយកុហក ១ កិរិយាពៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ
ព្រោះផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី កិរិយាពៀរមាន
៥ យ៉ាងនេះឯង ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(២៨២) កតិ នុ ខោ កន្លេ ព្យសនាធិតិ ។ បញ្ច-

មាណិ ឧចារិ ព្យសនាណិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។

ញាតិព្យសនំ ភោគព្យសនំ រោគព្យសនំ សីលព្យសនំ

ទិដ្ឋិព្យសនំ ។ ឥមាណិ ខោ ឧចារិ បញ្ច ព្យសនាធិតិ ។

(២៨៣) កតិ នុ ខោ កន្លេ សម្មនាតិ ។

បញ្ចមា ឧចារិ សម្មនា ។ កតមា បញ្ច ។

ញាតិសម្មនា ភោគសម្មនា អាហារព្យសម្មនា សីល-

សម្មនា ទិដ្ឋិសម្មនា ។ ឥមា ខោ ឧចារិ បញ្ច

សម្មនាតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

(២៨២) ព្រះទ្រង់ប្រាសាទបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សេចក្តីវិនាស មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទ្រង់ប្រាសាទ សេចក្តី
វិនាស មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីវិនាសញាតិ ១
សេចក្តីវិនាសកោតសម្បត្តិ ១ សេចក្តីវិនាសព្រោះរោគ ១ សេចក្តីវិនាស
សីល ១ សេចក្តីវិនាសព្រោះទិដ្ឋិ ១ ។ ម្ចាស់ទ្រង់ប្រាសាទ សេចក្តីវិនាស
មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៣) ព្រះទ្រង់ប្រាសាទបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សម្បត្តិ គឺសេចក្តីបរិច្ចាណិ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ទ្រង់ប្រាសាទ សេចក្តីបរិច្ចាណិ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺសេចក្តីបរិច្ចាណិដោយញាតិ ១ សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយកោតសម្បត្តិ ១
សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយអាការមិនមានរោគ ១ សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយសីល ១
សេចក្តីបរិច្ចាណិដោយទិដ្ឋិត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ទ្រង់ប្រាសាទ សេចក្តីបរិច្ចាណិមាន ៥
យ៉ាងនេះឯង ។

ឧបាល័យញាក់ ឧទានតាថា ភិក្ខុទោ កម្មំ កាតព្វំ

តស្សនានំ

(២៨៤) មុសាវាទោ ច ឱមន្តិ
អបវេហិ អនុយោតោ ច
អាបត្តិញ អបវេហិ
វេក វេមណីបិ ច
ឲ្យសនំ សម្បទា ចេវ
សត្តមោ វត្តសន្តមោតិ ។

(២៨៥) កតិហិ នុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តា-
តតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសធឿនេវ កម្មំ កាតព្វន្តិ ។
បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមនាតតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុ-
នីសធឿនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្តិយោ សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុនីសធឿនំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិវិត្តា
កាយំ ភិក្ខុនីនំ ទស្សតិ ឡាំ ទស្សតិ អន្តជានំ
ទស្សតិ ឧកោ អសក្ខុជេ ទស្សតិ ឱកាសតិ តិហិ
សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេ-
ហិ សមនាតតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសធឿនេវ កម្មំ
កាតព្វំ អវន្តិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសធឿនំ ។

ឧបាលិបព្យាគៈ ឧទានជាថា ពិក្ខុនិសង្សត្រូវធ្វើកម្មនិសង្ស

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃមុសាវាទវគ្គនោះ ដូច្នោះ

[២៨៤] និយាយអំពីមុសាវាទ ១ អំពីសង្ឃត្រូវសង្កត់សង្កិន
ភិក្ខុ ១ អំពីភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ១ អំពីការសាក
សួរ ១ អំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ អំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ
៥ ដទៃទៀត ១ អំពីពៀរ ១ អំពីកិរិយារឿរ ១ អំពីសេចក្តី
វិនាស ១ អំពីសេចក្តីបិប្ផណិ ១ (នេះ) ជាសង្កហវគ្គទីប្រាំពីរ ។

[២៨៥] ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
ប្រកបដោយអង្គបុន្នាន ដែលភិក្ខុនិសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលភិក្ខុនិសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺ
ភិក្ខុនិសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី ១ បើកភ្នែកបង្ហាញ ១ បើកអង្គជាត
បង្ហាញ ១ បើកចង្អុយស្មាទាំងសងខាងបង្ហាញ ១ និយាយល្បួងឬផ្សំផ្គុំ
នឹងគ្រហស្ថ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែល
ភិក្ខុនិសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនិសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។

វិស័យបំណែក បរិវារោ

អបរេហំ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ សមម្ពាទតស្ស
កិក្ខុនោ កិក្ខុនីសង្ឃេនេ កម្មំ កាតតំ អវុជ្ជយោ សោ
កិក្ខុ កិក្ខុនីសង្ឃេន ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ កិក្ខុនំ
អលាកាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ អនត្តាយ បរិសក្កតិ
កិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនិយោ អក្កោ-
សតិ បរិកាសតិ កិក្ខុ កិក្ខុនីហំ កេនេតិ ។ ឥមេហំ
ខោ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ សមម្ពាទតស្ស កិក្ខុនោ
កិក្ខុនីសង្ឃេនេ កម្មំ កាតតំ អវុជ្ជយោ សោ កិក្ខុ
កិក្ខុនីសង្ឃេន ។ អបរេហំបិ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ
សមម្ពាទតស្ស កិក្ខុនោ កិក្ខុនីសង្ឃេនេ កម្មំ កាតតំ
អវុជ្ជយោ សោ កិក្ខុ កិក្ខុនីសង្ឃេន ។ កតមេហំ
បញ្ចហំ ។ កិក្ខុនំ អលាកាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ
អនត្តាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ
កិក្ខុនិយោ អក្កោសតិ បរិកាសតិ កិក្ខុ កិក្ខុនីហំ
សម្បយោដេតិ ។ ឥមេហំ ខោ ឧបាលំ បញ្ចហន្តេហំ
សមម្ពាទតស្ស កិក្ខុនោ កិក្ខុនីសង្ឃេនេ កម្មំ កាតតំ
អវុជ្ជយោ សោ កិក្ខុ កិក្ខុនីសង្ឃេនាតិ ។

នៃយបិដក បរិវារ:

ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ភិក្ខុនិសង្ស័ត្រូវធ្វើកម្ម
ដែរ គឺភិក្ខុនិសង្ស័ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វី
ខ្លះ ។ គឺភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាម
ដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទី
លំនៅដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ដេរគំរាមភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ ឲ្យពួកភិក្ខុបែកចាក
ពួកភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុនិ-
សង្ស័ត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនិសង្ស័ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ ម្នាល
ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ភិក្ខុនិសង្ស័ត្រូវធ្វើកម្មដែរ គឺ
ភិក្ខុនិសង្ស័ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិន
ឲ្យមានប្រយោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅ
ដល់ភិក្ខុនី ១ ដេរគំរាមភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ ផ្សំផ្គុំពួកភិក្ខុនីនឹងពួក
ភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុនិ-
សង្ស័ត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនិសង្ស័ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។

ឧបាលិបញ្ជកំ បញ្ចង្គសមម្ពាណកាយ កិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ

[២៨៦] កតិហិ នុ ខោ កន្ថេ អន្តេហិ សមម្ពា-
នតាយ កិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ បញ្ចហុនាលិ
អន្តេហិ សមម្ពាណតាយ កិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិវិត្តា កាយំ កិក្ខុនំ ទស្សេតិ
ឡុំ ទស្សេតិ អន្តជានំ ទស្សេតិ ឧកោ អំសក្កិដេ ទស្សេតិ
ឡុំ កាសតិ កិហិ សម្មយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧនាលិ
បញ្ចហុន្តេហិ សមម្ពាណតាយ កិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។
អបរេហិបិ ឧនាលិ បញ្ចហុន្តេហិ សមម្ពាណតាយ កិក្ខុ-
និយា កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កិក្ខុនំ
អលាកាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ អនត្តាយ បរិសក្កតិ
កិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុ អក្កោសតិ
បរិកាសតិ កិក្ខុនិយោ កិក្ខុហិ កេទេតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧនាលិ បញ្ចហុន្តេហិ សមម្ពាណតាយ កិក្ខុនិយា
កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧនាលិ បញ្ចហុន្តេហិ
សមម្ពាណតាយ កិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ កិក្ខុនំ អលាកាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ
អនត្តាយ បរិសក្កតិ កិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ

ឧបាលិបព្យាគៈ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

(២៨៦) ព្រះទណ្ឌលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលទណ្ឌលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ អ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលបើកកាយ បង្ហាញពួកភិក្ខុ ១
បើកភ្នែកបង្ហាញ ១ បើកអង្គជាតបង្ហាញ ១ បើកចង្កូយស្មាទាំងសងខាង
បង្ហាញ ១ និយាយល្បួង ឬផ្សំផ្សំនឹងគ្រហស្ថ ១ ។ ម្នាលទណ្ឌលិ សង្ឃ
ត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទណ្ឌលិ
សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាក ដល់ពួកភិក្ខុ ១
ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិន
ឲ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ដេរគំរាមភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ធ្វើពួកភិក្ខុនី
ឲ្យបែកចាកពួកភិក្ខុ ១ ។ ម្នាលទណ្ឌលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលទណ្ឌលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីព្យា-
យាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាកដល់ភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រ-
យោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ១

នៃយបិដកេ បរិវារោ

កិក្ខុ អក្កោសតិ បរិកាសតិ កិក្ខុនិយោ កិក្ខុហិ
សម្មយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមម្ពាគតាយ កិក្ខុនិយោ កកម្មំ កាតព្វំ ។

(២៨៧) កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អន្តេហិ សមម្ពាគ-
តេន កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ ឌីវានោ ន បមេតញ្ចេតិ ។
បញ្ចហនាលិ អន្តេហិ សមម្ពាគតេន កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ
ឌីវានោ ន បមេតញ្ចេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលដ្ឋិ
ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ចាវនាធិប្បា-
យោ វត្តា ហោតិ តោ វុដ្ឋាណធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតេន កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ
ឌីវានោ ន បមេតញ្ចេ ។ អបមេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេ-
ហិ សមម្ពាគតេន កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ ឌីវានោ ន បមេ-
តញ្ចេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធកាយសមា-
ចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធា-
ដីកោ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ ន បដិពលោ
អនុយុញ្ជិយមាណោ អនុយោគ នាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតេន កិក្ខុហិ កិក្ខុនិយោ

និយមបិដក បរិវារៈ

ដេរគិរមភិក្ខុ ១ ផ្សំផ្សំពួកភិក្ខុនឹងពួកភិក្ខុ ១ ។ ម្នាលទេហាលី សង្ឃត្រូវ
ធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

(២៨៧) ព្រះទេហាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គបួន មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧវាទ ដល់ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
មិនត្រូវបញ្ឈប់ នូវឧវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកកត្ត ១
ជាអ្នកនិយាយប៉ងញ៉ាំងភិក្ខុដទៃឲ្យយូរតិច (សាសនា) ១ មិនប្រាថ្នា
នឹងចេញចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលទេហាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧវាទ ដល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមា-
ធារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវិចីសមាធារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិ-
សុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឃ្លាសវៃ ១ កាលបើ គសាកសួរ ក៏មិនអាចនឹង
ឲ្យគសាកសួរ ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

ឧបាសិកា ភិក្ខុទី១ ឡាទោ ១ បឋមតញ្ញោ

ឡាទោ ន បឋមតញ្ញោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីមំ ឡាទោ ន បឋមតញ្ញោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន អនាថារេន សមម្ពា-
គតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាថារេន សមម្ពាគតោ
ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាថារេន សមម្ពាគតោ
ហោតិ ភិក្ខុនីមំ អក្កោសកបរិកាសកោ ហោតិ ភិក្ខុ-
នីហិ សន្និ សំសង្ការិ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំ-
សត្តេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពា-
គតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីមំ ឡាទោ ន បឋមតញ្ញោ ។
អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតេន
ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីមំ ឡាទោ ន បឋមតញ្ញោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ អនុជ្ជិ ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ
ច កណ្ណានការកោ ច ហោតិ កលហិការកោ សិក្ខា-
យ ច ន បរិបូរិការី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមម្ពាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីមំ ឡាទោ ន
បឋមតញ្ញោតិ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកាទាំងឡាយ

មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកាទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកាទាំង
ឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវកាយ ១
ប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវវាចា ១ ប្រកបដោយយអនាចារទាំងផ្លូវ
កាយទាំងផ្លូវវាចា ១ ដេរគំរាមពួកភិក្ខុនី ១ នៅច្រឡកច្រឡំនឹងពួកភិក្ខុនី
ដោយសេចក្តីច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកាទាំងឡាយទេ ។
ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកា
ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តី
ក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកគត្ត ១ ជាអ្នកធ្វើនូវការ
បង្កហេតុ ធ្វើនូវជម្លោះ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើនូវសិទ្ធិឱ្យបរិបូណ៌ ១ ។
ម្នាលទេហាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឧបាសិកា
ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(២៨៨) កត្តហិ នុ ខោ កន្ថេ អន្ថេហិ សមដ្ឋា-
តតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតញ្ចតិ ។
បញ្ចហុចាលិ អន្ថេហិ សមដ្ឋាតតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុ-
នីនំ ឱវាទោ ន គហេតញ្ចេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
កាយិកេន អនាចារេន សមដ្ឋាតតោ ហោតិ វាចសិ-
កេន អនាចារេន សមដ្ឋាតតោ ហោតិ កាយិកវាច-
សិកេន អនាចារេន សមដ្ឋាតតោ ហោតិ ភិក្ខុនីនំ
អក្កោសកបរិកាសកោ ហោតិ ភិក្ខុនីហិ សន្និ សំ-
សដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសន្តេន ។ ឥមេហិ
ខោ ឧចាលិ បញ្ចហន្ថេហិ សមដ្ឋាតតេន ភិក្ខុនា
ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតញ្ចេ ។ អបវេហិបិ ឧចាលិ
បញ្ចហន្ថេហិ សមដ្ឋាតតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ
ន គហេតញ្ចេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អនរដ្ឋិ ច
ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច គមិកោ វា ហោតិ
តិលានោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហន្ថេហិ
សមដ្ឋាតតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេ-
តតញ្ចតិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤៨៨) ព្រះទណ្ឌលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលមិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកទុវ័ទ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទណ្ឌលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលមិនត្រូវ

ឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកទុវ័ទ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកប

ដោយអនាថារខាងផ្លូវកាយ ១ ប្រកបដោយអនាថារខាងផ្លូវវាចា ១ ប្រកប

ដោយអនាថារទាំងផ្លូវកាយទាំងផ្លូវវាចា ១ ជាអ្នកដេរតំកមពួកភិក្ខុនី ១

ជាអ្នកនៅច្រឡកច្រឡំនឹងពួកភិក្ខុនី ដោយសេចក្តីច្រឡកច្រឡំមិនសម

គួរ ១ ។ ម្ចាស់ទណ្ឌលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យ

ពួកភិក្ខុនីកាន់យកទុវ័ទ ។ ម្ចាស់ទណ្ឌលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកទុវ័ទដែរ ។ អង្គ ៥

គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សព្រាល ១ មិនមែនជា

បកតត្ត ១ ជាអ្នកដំណើរ ១ ជាអ្នកមានជម្ងឺ ១ ។ ម្ចាស់ទណ្ឌលិ ភិក្ខុដែល

ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកទុវ័ទ ។

ឧបាល័យព្យាបាល បញ្ចង្គសមម្នាគតេន សទ្ធិ ៩ សាក្កញ្ញតញ្ចោ

(២៨៧) កតិហិ នុ ខោ ភន្តេ អន្តេហិ សមម្នាគ-
តេន ភិក្កុយា សទ្ធិ ន សាក្កញ្ញតញ្ចោតិ ។ បញ្ចហុ-
ចាលិ អន្តេហិ សមម្នាគតេន ភិក្កុយា សទ្ធិ ន សា-
ក្កញ្ញតញ្ចោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អសេក្ខេន
សីលក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន ស-
មាធិក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន
បញ្ចខន្ធន^(១) សមម្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន
វិមត្តិក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន វិមត្តិ-
ញ្ញាណនស្សនក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ ឥមេហិ
ខោ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្នាគតេន ភិក្កុយា
សទ្ធិ ន សាក្កញ្ញតញ្ចោ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្តេហិ
សមម្នាគតេន ភិក្កុយា សទ្ធិ សាក្កញ្ញតញ្ចោ ។ កត-
មេហិ បញ្ចហិ ។ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធន សមម្នាគ-
តោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធន សមម្នាគតោ
ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ចខន្ធន^(២) សមម្នាគតោ ហោតិ
អសេក្ខេន វិមត្តិក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន
វិមត្តិញ្ញាណនស្សនក្ខន្ធន សមម្នាគតោ ហោតិ ។

១-២ បញ្ចញ្ញន្តេនាតិ សំយោគោ សព្ពដិភាសានុសារេន កពោ យេវុយ្យេន ទិស្សតិ ។

ឧទាហរណ៍ពាក្យ: ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្ការជាមួយនឹងភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥

(២៨៧) ព្រះទ្រហស្ថ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្ការជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គបួន ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទ្រហស្ថ ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្ការជាមួយនឹង

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនប្រកប

ដោយសីលក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជា

របស់អសេក្ខបគ្គល ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១

មិនប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិ-

ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ ។ ម្ចាស់ទ្រហស្ថ ភិក្ខុមិន

ត្រូវសាក្ការជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្ចាស់

ទ្រហស្ថ ភិក្ខុត្រូវសាក្ការជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខ-

បគ្គល ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ ប្រកបដោយ

បញ្ញាខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខ-

បគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបគ្គល ១ ។

និយមន័យ បរិវាណ

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន
 ភិក្ខុនា សន្និ សាកញ្ញាតញ្ចោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ
 បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា សន្និ ន សា-
 កញ្ញាតញ្ចោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អត្ថប្បដិ-
 សម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ ន ធម្មប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ
 ន ជុត្តប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ ន បដិកាលាប្បដិ-
 សម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ ន យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ^(១) ។
 ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតេន
 ភិក្ខុនា សន្និ ន សាកញ្ញាតញ្ចោ ។ បញ្ចហនាលិ
 អន្តេហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា សន្និ សាកញ្ញាតញ្ចោ ។
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អត្ថប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ
 ធម្មប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ ជុត្តប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ
 ហោតិ បដិកាលាប្បដិសម្ព័ន្ធាបត្តោ ហោតិ យថាវិមុត្តំ
 ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ^(២) ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេ-
 ហិ សមញ្ញាគតេន ភិក្ខុនា សន្និ សាកញ្ញាតញ្ចោតិ ។

កិច្ចនិទាវត្តោ អដ្ឋិមោ ។

១-២ ប. វច្ឆវេក្ខតា ។

និយមបំណង បរិវារ:

ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុត្រូវសាក្កាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ៥
នេះឯង ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្កាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិន
ទាន់ដល់នូវអត្ថប្បដិសម្ពិតា (ការបែកឆ្ងាយក្នុងអង្គកថា) ១ មិនទាន់ដល់
នូវធម្មប្បដិសម្ពិតា (ការបែកឆ្ងាយក្នុងបាលី) ១ មិនទាន់ដល់នូវនិរុត្តិប្បដិ-
សម្ពិតា (ការបែកឆ្ងាយក្នុងភាសា ឬដីកា) ១ មិនទាន់ដល់នូវបដិកាណប្ប-
ដិសម្ពិតា (ការបែកឆ្ងាយដោយសេចក្តីឃ្លាសវៃ) ១ មិនពិចារណានូវ
ចិត្ត ដែលរួចហើយចាកកិលេសយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុ
មិនត្រូវសាក្កាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាល
ទេវបាលី ភិក្ខុត្រូវសាក្កាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។
អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដល់នូវអត្ថប្បដិសម្ពិតា ១ ដល់នូវធម្មប្បដិ-
សម្ពិតា ១ ដល់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ពិតា ១ ដល់នូវបដិកាណប្បដិសម្ពិតា ១
ពិចារណានូវចិត្តដែលរួចហើយចាកកិលេសយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលទេវបាលី
ភិក្ខុត្រូវសាក្កាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ឧបាល័យព្យាប្រឹក្សា ឧទ្ទានគាថា ឧញាហិកាយ ន សម្មន្តតញ្ចោ

តស្សនានំ

(២៧០) ភិក្ខុនីហោវ កាតតំ
អបរេហិ តថា ទុវេ
ភិក្ខុនីនំ តយោ កម្មា
ន ឋយេតញ្ចោ ទ្វេ ទុកា
ន តហេតញ្ចោ^(១) ទ្វេ វុត្តា
សាកម្មាសុ ច ទ្វេ ទុកានិ ។

(២៧០) កតិហិ ទុ ខោ កន្លេ អន្លេហិ សមណ្ឌតតោ
ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ ន សម្មន្តតញ្ចោនិ ។ បញ្ចហុចានិ
អន្លេហិ សមណ្ឌតតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ ន សម្មន្ត-
តញ្ចោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អត្តកុសលោ ហោនិ
ន ធម្មកុសលោ ហោនិ ន ជុវត្តកុសលោ ហោនិ ន
ឡញ្ញនកុសលោ ហោនិ ន បុញ្ចបរកុសលោ ហោនិ ។
នីមេហិ ខោ ឧចានិ បញ្ចហន្លេហិ សមណ្ឌតតោ ភិក្ខុ
ឧញាហិកាយ ន សម្មន្តតញ្ចោ ។ បញ្ចហុចានិ អន្លេហិ
សមណ្ឌតតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ សម្មន្តតញ្ចោ ។

១ ម. គហេតញ្ចោ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ ឧទានតាថា សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទព្វហិកាកម្ម

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីទុវទេវក្កនោះដូច្នោះ

[២៧០] និយាយអំពីរឿងដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម ១
អំពីកម្មពីរយ៉ាង ដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត១ អំពីកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដល់
ពួកភិក្ខុនី១ អំពីភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ចប់ទុវទេមាន២ទុកៈ ១ អំពីភិក្ខុ
មិនត្រូវឲ្យកាន់យកទុវទេមាន ២ ទុកៈ ដែលព្រះមានភាគ
ត្រាស់ហើយ ១ អំពីទុកៈ ២ ក្នុងការនិយាយធម៌ ១ ។

[២៧១] ព្រះទេវាណិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលសង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទព្វហិកាកម្ម ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃមិន
ត្រូវសន្មតដោយទព្វហិកាកម្មទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិន
ឈ្នាសក្នុងអង្គកថា ១ មិនឈ្នាសក្នុងបាលី ១ មិនឈ្នាសក្នុងភាសា ១ មិន
ឈ្នាសក្នុងព្យញ្ជនៈ (មានសិថិលនីធិធនិតជាដើម) ១ មិនឈ្នាសក្នុងពាក្យ
ខាងដើមនឹងខាងចុង ១ ។ ម្ចាស់ទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទព្វហិកាកម្មទេ ។ ម្ចាស់ទេវាណិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយទព្វហិកាកម្មបាន ។

---

១ ការត្រើសរើសយកភិក្ខុអំពីសង្ឃ ដើម្បីរម្ងាប់អធិការណ៍ ដែលកើតឡើង ហៅថា
ឧព្វហិកាកម្ម ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

កតមេហំ បញ្ចហំ ។ អត្តកុសលោ ហោតិ ធម្មកុស-
លោ ហោតិ ធិរុត្តកុសលោ ហោតិ ព្យញ្ញនកុសលោ
ហោតិ បុញ្ញបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ឧទាលិ
បញ្ចហន្តេហំ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ សម្មន្និ-
តព្វោ ។ អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហំ សមម្ពាគ-
តោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហំ
បញ្ចហំ ។ កោធជោ ហោតិ កោធាភិក្ខុតោ មត្តិ ហោតិ
មត្តាភិក្ខុតោ បលាសំ ហោតិ បលាសាភិក្ខុតោ ឥស្សកិ
ហោតិ ឥស្សភិក្ខុតោ សន្និដ្ឋិបរាមាសំ ហោតិ អាណ-
នត្តាហំ ឧប្បដិទ្ធិស្សន្តំ ។ ឥមេហំ ខោ ឧទាលិ បញ្ច-
ហន្តេហំ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ ន សម្មន្និ-
តព្វោ ។ បញ្ចហុទាលិ អន្តេហំ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
ឧញាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ន
កោធជោ ហោតិ ន កោធាភិក្ខុតោ ន មត្តិ ហោតិ
ន មត្តាភិក្ខុតោ ន បលាសំ ហោតិ ន បលាសាភិក្ខុតោ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

អង្គ ៥ គីអ៊ុខ្លះ ។ គីភិក្ខុឈ្លាសក្នុងអង្គកថា ១ ឈ្លាសក្នុងបាលី ១
ឈ្លាសក្នុងកាសា ១ ឈ្លាសក្នុងព្យញ្ជនៈ ១ ឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនឹង
ខាងចុង ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បី
សន្មតដោយទេពាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មត ដោយទេពាហិកាកម្មដែរ ។
អង្គ ៥ គីអ៊ុខ្លះ ។ គីភិក្ខុជាអ្នកក្រោធ បណ្តោយឲ្យសេចក្តីក្រោធ
គ្របសង្កត់ ១ មានសេចក្តីលុបគុណ បណ្តោយឲ្យសេចក្តីលុបគុណគ្រប
សង្កត់ ១ មានសេចក្តីលើកខ្លួន បណ្តោយឲ្យសេចក្តីលើកខ្លួនគ្របសង្កត់ ១
មានសេចក្តីច្រវែណន បណ្តោយឲ្យសេចក្តីច្រវែណនគ្របសង្កត់ ១ មាន
សេចក្តីប្រកាន់ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន មានសេចក្តីប្រកាន់មាំ លះបង់បាន
ដោយកម្រ ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទេពាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មត ដោយទេពាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គី
អ៊ុខ្លះ ។ គីភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ១
ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីលុបគុណ មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តីលុបគុណគ្រប
សង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីលើកខ្លួន មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តី

ឧបាលីបញ្ចកំ បញ្ចង្គបបន្ទាតពោ ឧញហិកាយ ៩ សម្មន្តតោ

ន ស្សុត្តិ ហោតិ ន ស្សុត្តិក្ខតោ អស្មន្តិដ្ឋបរមាសី
ហោតិ អនាណនត្តាហិ សុប្បដ្ឋនិស្សត្តិ ។ នមេហិ ខោ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកាយ
សម្មន្តតោ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកាយ ន សម្មន្តតោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិភ្ន័យតិ
កោបំ ជនេតិ អត្តមោ ហោតិ អប្បនក្ខណត្តាហិ
អនុសាសនី ។ នមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកាយ ន សម្មន្តតោ ។
បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកា-
យ សម្មន្តតោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន កុប្បតិ
ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិភ្ន័យតិ ន កោបំ ជនេតិ ខមោ
ហោតិ បនក្ខណត្តាហិ អនុសាសនី ។ នមេហិ ខោ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកា-
យ សម្មន្តតោ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្ទាតតោ ភិក្ខុ ឧញហិកាយ ន សម្មន្តតោ ។

ឧបាលិបព្វាតៈ វក្កុប្បកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វា វិកាកប្ប

លើកខ្លួនគ្របសង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនប្រវែណន មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តី
ប្រវែណនគ្របសង្កត់១ ជាមនុស្សមិនប្រកាន់ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន មិនប្រកាន់
មាំ លះបង់បានដោយងាយ ៗ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥
នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វា វិកាកម្ម ៗ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វា វិកា-
កម្មដែរ ៗ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ៗ គឺភិក្ខុតែងកក្រើករំពើក ១ តែងធ្វើឡើ
សេចក្តីព្យាបាទ១ តែងចង្អៀតចង្អល់ដោយសេចក្តីក្រោធ ១ តែងបណ្តាល
ឲ្យកើតសេចក្តីក្រោធ ១ មិនចេះអត់ធន់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកខាងស្តាំ ១ ៗ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វា វិកាកម្មទេ ៗ ម្នាលទុបាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វា វិកាកម្ម ៗ
អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ៗ គឺភិក្ខុមិនកក្រើករំពើក ១ មិនធ្វើឡើសេចក្តីព្យា-
បាទ ១ មិនចង្អៀតចង្អល់ដោយសេចក្តីក្រោធ ១ មិនបណ្តោយឲ្យកើត
សេចក្តីក្រោធ ១ ចេះអត់ធន់ ជាអ្នកកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយ
ចំណែកខាងស្តាំ ១ ៗ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វា វិកាកម្ម ៗ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រ-
កបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វា វិកាកម្មដែរ ៗ

វិនយបំណែក បរិវារ

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បសាវតា^(១) ហោតិ នោ សាវ-
តា អនោកាសកម្មំ កាវបេត្វា វត្តា ហោតិ ន យ-
ថាធម្ម យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន
យថាធម្ម យថាវិនយេ យថាបត្តិយា កាវតា ហោតិ
ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧ-
ចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌតតោ ភិក្ខុ ឧញ្ចហិកាយ
ន សម្មន្តតព្វោ ។ បញ្ចហចាលិ អន្តេហិ សមណ្ឌត-
តោ ភិក្ខុ ឧញ្ចហិកាយ សម្មន្តតព្វោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ សាវតា ហោតិ នោ បសាវតា ឱកាស-
កម្មំ កាវបេត្វា វត្តា ហោតិ យថាធម្ម យថាវិនយេ
យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្ម យថាវិនយេ
យថាបត្តិយា កាវតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិយា ព្យកតា
ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌ-
តតោ ភិក្ខុ ឧញ្ចហិកាយ សម្មន្តតព្វោ ។ អបវេ-
ហិបិ ឧចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌតតោ ភិក្ខុ ឧញ្ច-
ហិកាយ ន សម្មន្តតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
ធម្មន្តតតិ ចច្ចតិ នោសាតតិ ចច្ចតិ មោហាតតិ ចច្ចតិ

១ អបសាវតាភិ កត្តិ ចោត្តកេ ទិស្សតិ ។ អដ្ឋិកថាយម្បំ ឯវំ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវាទៈ

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនឱ្យគេរលឹកឃើញ គឺបំភាន់បិទ
បាំងពាក្យអ្នកដើមចោទនឹងចម្លើយ មិនរលឹកស្មារតី ១ ជាអ្នកមិនសូម
ឧកាសកម្មសិន ហើយស្រាប់តែនិយាយ ១ ជាអ្នកមិនចោទតាមធម៌ តាម
វិន័យ នឹងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្តីតាមធម៌ តាមវិន័យ នឹង
តាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនប្រាប់តាមសេចក្តីយល់ឃើញ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយទ្វេហិកា
កម្មទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មត
ដោយទ្វេហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកឱ្យគេ
រលឹកឃើញ មិនបំភាន់គេ ១ ជាអ្នកសូមឧកាសកម្មសិន ហើយទើប
និយាយ ១ ជាអ្នកចោទតាមធម៌ តាមវិន័យ នឹងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកកាត់
សេចក្តីតាមធម៌ តាមវិន័យ នឹងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកប្រាប់តាមសេចក្តីយល់
ឃើញ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃ
គប្បីសន្មតដោយទ្វេហិកាកម្មបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយទ្វេហិកាកម្មដែរ ។ អង្គ ៥
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ លុះពោសសាគតិ ១ លុះមោហាគតិ ១

ឧបាល័យញ៉ា ឧញាហិកាយ សម្មន្តិតញ្ជោបិ ន សម្មន្តិតញ្ជោបិ

កយានតតិ កច្ចតិ អលដ្ឋី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧបាល័ បញ្ចហន្តើហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកា-
យ ន សម្មន្តិតញ្ជោ ។ បញ្ចហុបាល័ អន្តើហិ សមញ្ញា-
គតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ សម្មន្តិតញ្ជោ ។ កត-
មេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធន្តាគតិ កច្ចតិ ន ទោសាគតិ
កច្ចតិ ន មោហាគតិ កច្ចតិ ន កយានតតិ កច្ចតិ
លដ្ឋី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាល័ បញ្ចហន្តើហិ
សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ សម្មន្តិតញ្ជោ ។ អបរេ-
ហិបិ ឧបាល័ បញ្ចហន្តើហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិ-
កាយ ន សម្មន្តិតញ្ជោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធន្តា-
គតិ កច្ចតិ ទោសាគតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ
កយានតតិ កច្ចតិ អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាល័ បញ្ចហន្តើហិ សមញ្ញាគតោ
ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ ន សម្មន្តិតញ្ជោ ។ បញ្ចហុ-
បាល័ អន្តើហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ ឧញាហិកាយ
សម្មន្តិតញ្ជោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធន្តាគតិ
កច្ចតិ ន ទោសាគតិ កច្ចតិ ន មោហាគតិ កច្ចតិ

ឧបាលិបញ្ចកៈ សង្ឃតប្បិសន្តដោយឧព្វាហិកាកម្មក៏មាន មិនតប្បិសន្តក៏មាន

លុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម
ទេ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃតប្បិសន្ត
ដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនលុះឆន្ទា-
គតិ ១ មិនលុះពោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១
ជាអ្នកមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃតប្បិសន្តដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលទេវាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វា-
ហិកាកម្មដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ លុះ
ពោសាគតិ ១ លុះមោហាគតិ ១ លុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកមិនឃ្លាសក្នុង
វិន័យ ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ សង្ឃមិនត្រូវ
សន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ សង្ឃតប្បិសន្តដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វី
ខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះពោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ន កយោគតិ កច្ឆតិ កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ
ឧញ្ចហិកាយ សម្មន្តតោតិ ។

[២៧២] កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អន្តេហិ សមដ្ឋានតោ
ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សម្ពំ កច្ឆតិ ^(១) ។ បញ្ចហុបាលិ
អន្តេហិ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សម្ពំ កច្ឆតិ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ន ជាតាតិ សុត្តានុលោមំ ន
ជាតាតិ វិនយំ ន ជាតាតិ វិនយានុលោមំ ន ជាតាតិ ន
ច ហិណហិ នកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សម្ពំ
កច្ឆតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អន្តេហិ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ
បណ្ឌិតោត្រូវ សម្ពំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ
ជាតាតិ សុត្តានុលោមំ ជាតាតិ វិនយំ ជាតាតិ វិនយា-
នុលោមំ ជាតាតិ ហិណហិ នកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេ-
ហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិត-

១ ឧ. ប. កច្ឆតិ ។

នៃយបិណ្ឌ បរិវារៈ

មិនលុះកយាគតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃតប្បិបន្តតដោយទុញ្ចាហិតាកម្មបាន ។

(២៧២) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គបួន ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលពិត ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកប ដោយអង្គ ៥ ទើប
ដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលមែន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិន
ចេះសុត្តៈ ១ មិនចេះសុត្តានុលោម ១ មិនចេះវិន័យ ១ មិនចេះវិនយា-
នុលោម ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនឹងហេតុមិនគួរ ១ ។
ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់
ថាជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើប
ដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ
ចេះសុត្តៈ ១ ចេះសុត្តានុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១
ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនឹងហេតុមិនគួរ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិត

ឧបាល័យញាក់ ភ័ក្ត្រនំ ពាលបណ្ឌិតការពេ

តោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្តាតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជាតាតិ ធម្មានុលោមំ ន ជាតាតិ
វិនយំ ន ជាតាតិ វិនយានុលោមំ ន ជាតាតិ ន ច
បុញ្ញបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។
បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមន្តាតតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ
សង្ខំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ជាតាតិ
ធម្មានុលោមំ ជាតាតិ វិនយំ ជាតាតិ វិនយានុលោមំ
ជាតាតិ បុញ្ញបរកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាតតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ
សង្ខំ កច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ ស-
មន្តាតតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាតាតិ និទានំ ន ជាតាតិ បញ្ញត្តិ
ន ជាតាតិ បទបញ្ញាកថ្តំ ន ជាតាតិ អនុសង្ឃវិបនបដិ
ន ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ

ឧបាល័យព្យាគៈ ការៈនៃភិក្ខុពិភពលោកនិងជាបណ្ឌិត

ពិត ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវ
ការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនចេះ
ធម៌ ១ មិនចេះធម្មនុលោម ១ មិនចេះវិន័យ ១ មិនចេះវិនយានុលោម ១
ជាអ្នកមិនឈ្លាស ក្នុងពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលទេវបាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាល
ពិត ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់
ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុចេះធម៌ ១ ចេះ
ធម្មនុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុង
ពាក្យខាងដើមនឹងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ ម្នាលទេវបាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាល
ពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១
មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យ
ដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទេវបាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

និយមបិដកេ បរិវារេ

សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ បញ្ចហ្មា-
ចាលី អង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ
កច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុ ជាពាតិ និទានំ
ជាពាតិ បញ្ចត្តិ ជាពាតិ បទបញ្ញាកដ្ឋំ ជាពាតិ
អនុសង្ខវចនបដំ ជាពាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលី
បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ
កច្ឆតិ ។ អបមេហិបិ ឧចាលី បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតោ
ភិក្ខុ ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អាបត្តិ ន ជាពាតិ អាបត្តិសមដ្ឋានំ ន ជាពាតិ
អាបត្តិយោ បយោតំ ន ជាពាតិ អាបត្តិយោ វុបសមំ
ន ជាពាតិ ន អាបត្តិយោ វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧចាលី បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
ពាលោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។ បញ្ចហ្មាចាលី អង្កេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្រូវ សង្ខំ កច្ឆតិ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ជាពាតិ អាបត្តិសមដ្ឋានំ
ជាពាតិ អាបត្តិយោ បយោតំ ជាពាតិ អាបត្តិយោ វុប-

និយមបំណិក បរិវារ:

ដល់នូវការរាប់ថាជាកិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាកិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។
គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទេហាលីក្រោយមុន ១
ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់គគ្គា ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាកិក្ខុបណ្ឌិតពិតមែន ។
ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា
ជាកិក្ខុពាលដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១ មិន
ដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់
នៃអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទេហាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដល់នូវការរាប់ថាជាកិក្ខុពាលពិត ។
ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាកិក្ខុ
បណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសមុដ្ឋាន
នៃអាបត្តិ ១ ដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអាបត្តិ ១ ជា

ឧបាលិបញ្ជាក់ កិច្ចនំ ពាលបណ្ឌិតការពៅ

សមំ ជានាតិ អាបត្តិយោ វិនិច្ឆ័យកុសលោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្មាគតោ
កិក្កុ បណ្ឌិតោត្រូវ សន្និ គច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ
ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្មាគតោ កិក្កុ ពាលោត្រូវ
សន្និ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ
ន ជានាតិ អធិករណសម្មដ្ឋានំ ន ជានាតិ អធិ-
ករណស្ស បយោតំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស វ្រប-
សមំ ន ជានាតិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆ័យកុសលោ
ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្មា-
គតោ កិក្កុ ពាលោត្រូវ សន្និ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុបាលិ
អន្តេហិ សមន្មាគតោ កិក្កុ បណ្ឌិតោត្រូវ សន្និ គច្ឆតិ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជានាតិ អធិករណ-
សម្មដ្ឋានំ ជានាតិ អធិករណស្ស បយោតំ ជានាតិ
អធិករណស្ស វ្របសមំ ជានាតិ អធិករណស្ស វិនិច្ឆ័យ-
កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ
សមន្មាគតោ កិក្កុ បណ្ឌិតោត្រូវ សន្និ គច្ឆតិ ។

ឧញហិការត្តោ នវោ(១) ។

១ សព្វត្ថ ឧញហិការត្តោ និដ្ឋិតោ នវោតិ ទិស្សតិ ។ និពោ បរិបិ តំតិការត្តោសោ
និដ្ឋិតោតិ វេមន្តិ លិទិយតិ ។

ទណ្ឌបញ្ចក្សៈ ការៈនៃភិក្ខុធិ.ពាលនឹងជាបណ្ឌិត

អ្នកឈ្នួសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ៥នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ ម្នាលទុបាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាល
ដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអធិការណ៍ ១ មិនដឹង
សមុជ្ឈាននៃអធិការណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអធិការណ៍ ១ មិនដឹងសេចក្តី
រម្ងាប់នៃអធិការណ៍ ១ ជាអ្នកមិនឈ្នួសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍ ១ ។ ម្នាល
ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុ
ពាលពិត ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវ
ការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិន
អធិការណ៍ ១ ដឹងសមុជ្ឈាននៃអធិការណ៍ ១ ដឹងប្រយោគនៃអធិការណ៍ ១
ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអធិការណ៍ ១ ជាអ្នកឈ្នួសក្នុងការវិនិច្ឆ័យនៃអធិក-
ណ៍ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់
នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិតមែន ។

វិនយបិដកេ បរិវាពេ

តស្សន្តានំ

[២៧៧] អនត្តកុសលោ ថេវ
កោដនោ កុប្បតិ ច យោ
បសារេតា ធិនាតតិ
ន កុសលោ តថេវ ច
សុតំ ធម្មញ្ញ វុត្តញ្ញ
អាបត្តិ អធិករណំ
ទ្វេ ទ្វេ បកាសិតា សព្វេ
កណ្ណសុត្តំ វិជានជាតិ ។

[២៧៨] កតិហិ នុ ខោ កន្លេ អន្លេហិ សមន្នា-
តតោ ភិក្ខុ វាលំ អធិករណំ វ្យបសមេតុន្តំ ។ បញ្ច-
ហុវាលំ អន្លេហិ សមន្នាតតោ ភិក្ខុ វាលំ អធិករណំ
វ្យបសមេតុន្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ ន ជាតាតិ
អាបត្តិសម្មជ្ជានំ ន ជាតាតិ អាបត្តិយា បយោតំ ន ជា-
នាតិ អាបត្តិយា វ្យបសមំ ន ជាតាតិ ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆ-
យកុសលោ^(១) ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ទុវាលិ បញ្ច-

១ ឧ. ម. អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ។

និយមន័យ បរិក្ខារ:

ទូន គឺបញ្ជីរឿងនៃពហិការគ្នានោះ ដូច្នោះ

(២៧៣) និយាយអំពីភិក្ខុមិនឈ្លាសក្នុងអង្គកថា ១ ភិក្ខុជា

អ្នកក្រោធ ១ ភិក្ខុតែងតែក្រើករំពើក ១ ភិក្ខុជាអ្នកបំភាន់គេ ១

ភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ ភិក្ខុមិនឈ្លាស ១ សុត្តៈ ១ ធម្មៈ ១ វត្ត ១

អាបត្តិ ១ អធិការណ៍ ១ ធម៌ទាំងអស់មានពីរ ៗ ដែលព្រះ

អង្គសំដែងហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹង ថាជាធម៌ខ្លះនឹងស

គឺមានអាក្រក់ មានល្អ ។

(២៧៤) ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនគួររម្ងាប់អធិការណ៍បាន ។ ព្រះអង្គ

ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនគួររម្ងាប់

អធិការណ៍បាន ។ អង្គ ៥ នោះគឺដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១

មិនដឹងសម្មជ្ជាននៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងភរិយា

រម្ងាប់អាបត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ

ឧបាសិកា អលំបិ នាលំបិ អធិការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ

ហង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ វាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេ-
ត្តំ ។ បញ្ចហុវាលំ អង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ
អធិការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តិ
ជាតតិ អាបត្តិសម្មដ្ឋានំ ជាតតិ អាបត្តិយា បយោតំ
ជាតតិ អាបត្តិយា វ្យុបសមំ ជាតតិ អាបត្តិយា វិនិច្ឆយ-
កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧវាលំ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ ។
អបរេហិបិ ឧវាលំ បញ្ចហង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
វាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
អធិការណ៍ ន ជាតតិ អធិការណសម្មដ្ឋានំ ន ជាតតិ
អធិការណស្ស បយោតំ ន ជាតតិ អធិការណស្ស
វ្យុបសមំ ន ជាតតិ ន អធិការណស្ស^(១) វិនិច្ឆយ-
កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ឧវាលំ បញ្ចហង្កេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ វាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ ។
បញ្ចហុវាលំ អង្កេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-
ការណ៍ វ្យុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិការណ៍

១ ឧ. ម. អធិការណស្ស ន ។

ឧបាល័បញ្ចកៈ ភិក្ខុអាចរម្ងាប់អធិករណ៍បានក៏មាន មិនអាចក៏មាន

ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥

តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសម្បជាននៃអាបត្តិ ១ ដឹង

ប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹងកិរិយារម្ងាប់អាបត្តិ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យ

អាបត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរ

រម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃ

ទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ

មិនដឹងអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសម្បជាននៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគ

នៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងកិរិយារម្ងាប់អធិករណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការ

វិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

ជាធាតុ អធិករណសម្មជានំ ជាធាតុ អធិករណស្ស
បយោតំ ជាធាតុ អធិករណស្ស វ្យុបសមំ ជាធាតុ អធិ-
ករណស្ស វិនិច្ឆ័យកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧទានំ បញ្ចហន្តំហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-
ករណំ វ្យុបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧទានំ បញ្ចហន្តំហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ធាលំ អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មាគតំ កច្ឆតំ នោសាគតំ
កច្ឆតំ មោហាគតំ កច្ឆតំ កយាគតំ កច្ឆតំ អលដ្ឋី ច
ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានំ បញ្ចហន្តំហិ សមម្ពា-
គតោ ភិក្ខុ ធាលំ អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។ បញ្ចហ-
នានំ អន្តំហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ
វ្យុបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មាគតំ
កច្ឆតំ ន នោសាគតំ កច្ឆតំ ន មោហាគតំ កច្ឆតំ
ន កយាគតំ កច្ឆតំ លដ្ឋី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧទានំ បញ្ចហន្តំហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ
អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧទានំ បញ្ចហន្តំ-
ហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ ធាលំ អធិករណំ វ្យុបសមេតុំ ។

និយមបិដក បរិវារ:

ដឹងអធិករណ៍ ១ ដឹងសម្បជ្ជានៃអធិករណ៍ ១ ដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១
ដឹងតិរិយារម្យាប្រមាណ ១ ឈ្មោះក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្ចាស់
ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្យាប្រមាណ
បាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរ
រម្យាប្រមាណទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះ
សេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី
ល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកឥតខ្ចាស ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្យាប្រមាណទេ ។ ម្ចាស់
ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្យាប្រមាណបាន ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិន
លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀង
ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានខ្ចាស ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្យាប្រមាណបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្យាប្រមាណទេ ។

ឧបាល័យញាក់ អលំបិ នាលំបិ អធិការណ៍ វ្យុបសមេតុំ

កកតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធន្នាគតី គច្ឆតិ នោសាគតី
គច្ឆតិ មោហាគតី គច្ឆតិ កយាគតី គច្ឆតិ អប្បស្សតោ
ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមណ្ឌ-
គតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេតុំ ។ បញ្ច-
ហ្មណាលិ អន្ត្រៃហិ សមណ្ឌគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណ៍
វ្យុបសមេតុំ ។ កកតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធន្នាគតី គច្ឆតិ
ន នោសាគតី គច្ឆតិ ន មោហាគតី គច្ឆតិ ន កយាគតី
គច្ឆតិ ពហុស្សតោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ
បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមណ្ឌគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណ៍
វ្យុបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រៃហិ សមណ្ឌ-
គតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេតុំ ។ កកត-
មេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាតាតិ ធិនានំ ន ជាតាតិ
បញ្ញត្តិ ន ជាតាតិ បទបញ្ញាភដ្ឋំ ន ជាតាតិ អនុសដ្ឋវ-
ចនបដំ ន ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រៃហិ
សមណ្ឌគតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណ៍ វ្យុបសមេតុំ ។
បញ្ចហ្មណាលិ អន្ត្រៃហិ សមណ្ឌគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-
ការណ៍ វ្យុបសមេតុំ ។ កកតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជាតាតិ

ឧបាលិបញ្ចកៈ ភិក្ខុអាចរម្យាប្រមាណវាចាន័មាន មិនអាចក៏មាន

អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀង
ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី
ខ្លាច ១ ជាអ្នកចេះដឹងតិច ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥
នេះឯង មិនគួររម្យាប្រមាណវាចាទេ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្យាប្រមាណវាចាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១
ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង ទើបគួររម្យាប្រមាណវាចាន ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្យាប្រមាណវាចាទេ ។ អង្គ ៥ តើ
ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹង
បទខាងចុងនឹងបទខាងដើម ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។
ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្យាប្រមាណ-
វាចាទេ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរ
រម្យាប្រមាណវាចាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១

វិទយបិដកេ បរិវាពេ

និទានំ ជាតានិ បញ្ញត្តិ ជាតានិ បទបញ្ញាកដ្ឋំ ជាតានិ
អនុសន្និវចនបថំ ជាតានិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ
បញ្ចហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ
វ្យុបសមេតុំ ។ អបរេហិថិ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សម-
ម្ពាគតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណំ វ្យុបសមេតុំ ។ កត-
មេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគតំ កច្ចតំ នោសាគតំ កច្ចតំ
មោហាគតំ កច្ចតំ កយាគតំ កច្ចតំ អក្កុសលោ ច
ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណំ វ្យុបសមេតុំ ។
បញ្ចហុបាលិ អន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-
ការណំ វ្យុបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មា-
គតំ កច្ចតំ ន នោសាគតំ កច្ចតំ ន មោហាគតំ កច្ចតំ
ន កយាគតំ កច្ចតំ ក្កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ
អលំ អធិការណំ វ្យុបសមេតុំ ។ អបរេហិថិ ឧបាលិ
បញ្ចហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ លាលំ អធិការណំ
វ្យុបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគតំ កច្ចតំ

វិនយបិដក បរិវារៈ

ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទខាងចុងនឹងបទខាងដើម ១ ដឹងគន្ធនិ
ពាក្យដែលជាប់គ្នា ១ ។ ម្នាលទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះ
សេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១
ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលទេវាណិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥
តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀង
ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀង
ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលទេវាណិ ភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាល
ទេវាណិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍
ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១

ឧបាសិកា អលំបិ ទាលំបិ អធិការណ៍ វ្រុបសមេត្តំ

នោសាគត្ត កច្ចតិ មោហាគត្ត កច្ចតិ កយាគត្ត កច្ចតិ
បុត្តុនុកុ ហោតិ នោ សង្ឃកុ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាសិ
បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណ៍
វ្រុបសមេត្តំ ។ បញ្ចហបាលំ អន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ
អលំ អធិការណ៍ វ្រុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
ន ធម្មាគត្ត កច្ចតិ ន នោសាគត្ត កច្ចតិ ន មោហាគត្ត
កច្ចតិ ន កយាគត្ត កច្ចតិ សង្ឃកុ ហោតិ នោ បុត្តុនុ-
កុ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាសិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ
ភិក្ខុ អលំ អធិការណ៍ វ្រុបសមេត្តំ ។ អបរេហិបិ ឧបា-
សិ បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណ៍
វ្រុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាគត្ត កច្ចតិ
នោសាគត្ត កច្ចតិ មោហាគត្ត កច្ចតិ កយាគត្ត កច្ចតិ
អាមិសកុ ហោតិ នោ សង្ឃកុ ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាសិ
បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ បាលំ អធិការណ៍
វ្រុបសមេត្តំ ។ បញ្ចហបាលំ អន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ
អលំ អធិការណ៍ វ្រុបសមេត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ កិច្ចអាចរម្ងាប់អធិករណ៍បានតំមាន មិនអាចតំមាន

លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះ
សេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល មិនធ្ងន់ក្នុងសង្ស័យ ១ ។ ម្នាល
ទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍
ទេ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិក-
រណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ល្ងង់១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងសង្ស័យ មិន
ធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល ១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើប
គួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀតមិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់១ លំអៀង
ព្រោះសេចក្តីល្ងង់១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុង
អាមិសៈ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម១ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុដែលប្រកប
ដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។

វិន័យបិដក បរិវារោ

ន កណ្តាតតិ កញ្ញតិ ន ខោសាតតិ កញ្ញតិ ន មោហាតតិ
កញ្ញតិ ន កយាតតិ កញ្ញតិ សទ្ធម្មតុ ហោតិ ខោ អា-
មិសតុ ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានិ បញ្ចហដ្ឋេហិ សមញ្ញា-
តតោ ភិក្ខុ អនំ អធិការណំ វុបសមេត្តន្តិ ។

(២៧៥) កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អាតារេហិ សដ្ឋោ

ភិដ្ឋតិ ។ បញ្ចហុទានិ អាតារេហិ សដ្ឋោ ភិដ្ឋតិ ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កម្មេន ឧទ្ទេសេន វោហារន្តោ (១)

អនុស្សាវនេន សលាកត្តាហោន ។ ឥមេហិ ខោ ឧទានិ

បញ្ចហា កាតារេហិ សដ្ឋោ ភិដ្ឋតិ ។

---

១ វោហារនាតិ ធាហេ យុត្តតោ មញោ ។

និយមន័យ បរិវារៈ

គិតក្នុងមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១
ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនធ្ងន់ក្នុងអាមិសៈ ១ ។ ម្នាលទេហាលី
ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍បាន ។

(២៧៥) ព្រះទេហាលីគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេហាលី
សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ៥ ។ អាការ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺដោយ
កម្ម (មានអបលោកនកម្មជាដើម) ១ ដោយទទ្ទេស (មាននិទានទទ្ទេសជា
ដើម) ១ ដោយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ ដោយអនុស្សាវរៈ គឺសូត្រ
បញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន^(១) ១ ដោយប្រគល់ស្វាភ^(២) ១ ។
ម្នាលទេហាលី សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

---

១ អង្គិកថា ថាភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃសូត្របញ្ជាក់ដោយ ពាក្យដូច្នោះជាដើមថាលោកទាំង
ឡាយចូរនឹងចុះ ខ្ញុំនេះជាអ្នកចេញចាកត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់មកឬស ហើយជាពហុស្សតនិង សូម
លោកគ្រប់រូបទុកចិត្តចុះថា ខ្ញុំមិនមែននាំឲ្យលោកគ្រប់រូបកាន់ខុសធម៌នៃយេ មួយទៀតខ្ញុំមិន
មែនសំគាល់អីចំនែកថាត្រដាក់ដូចជាផ្កាឧប្បល្យទៀតទេ ខ្ញុំមិនមែនជាមិនខ្លាចអោយនោះទេ ។
បើតាមនីតិថា សូត្របញ្ជាក់ពាក្យខ្លួននិងភិក្ខុដែលខ្លួនគួរបំបែក ។ ២ អង្គិកថា ថាសុះសូត្រ
បញ្ជាក់យ៉ាងនេះហើយក៏ញ៉ាំងចិត្តភិក្ខុទាំងនោះឲ្យជឿស៊ីបមិនឲ្យងាកបែត្រឡប់វិញបានហើយក៏
ប្រគល់ស្វាភឲ្យទៅថា លោកទាំងឡាយចូរយកស្វាភនេះទៅចុះ ។ ឯអាការទាំង ៥ នេះត្រង់
អាការទី ១ ទី ២ ជាសំខាន់ក្នុងការបំបែកសង្ឃនេះ ចំណែកឯអាការទី ៣ ទី ៤ ទី ៥ ត្រាន់
តែជាបុព្វភាគទេ ។

ឧបាល័យព្រះ សង្ឃរាជី សង្ឃកេរោ

(២៧៦) សង្ឃរាជីតិ កន្លែង វត្តតិ កិត្តាវតា នុ ខោ
កន្លែង សង្ឃរាជី ហោតិ ខោ ច សង្ឃកេរោ កិត្តាវតា ច
បន សង្ឃរាជី ចេវ ហោតិ សង្ឃកេរោ បាតិ ។ បញ្ញត្តេ
តំ ឧបាល័យ មយោ អាភន្តកាណំ កិត្តុណំ អាភន្តកវត្តំ ឃំ
សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាល័យ មយោ សិក្ខាបទេ អាភន្តកា
កិត្តុ អាភន្តកវត្តេ ន វត្តន្តំ ឃំ ខោ ឧបាល័យ
សង្ឃរាជី ហោតិ ខោ ច សង្ឃកេរោ ។ បញ្ញត្តេតំ
ឧបាល័យ មយោ អាវាសិកាណំ កិត្តុណំ អាវាសិកវត្តំ ឃំ
សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាល័យ មយោ សិក្ខាបទេ អាវា-
សិកា កិត្តុ អាវាសិកវត្តេ ន វត្តន្តំ ឃំ ខោ ឧបាល័យ
សង្ឃរាជី ហោតិ ខោ ច សង្ឃកេរោ ។ បញ្ញត្តេតំ
ឧបាល័យ មយោ កិត្តុណំ កត្តត្តេ កត្តត្តវត្តំ យថាវឌ្ឍំ
យថាវត្តំ យថាបដិវ្យប់ អត្តាសនំ អត្តោទកំ អត្តបិណ្ឌំ
ឃំ សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាល័យ មយោ សិក្ខាបទេ នវា
កិត្តុ កត្តត្តេ យេវនំ កិត្តុណំ អាសនំ បដិពាហន្តំ ឃំ

ឧបសម្ព័ន្ធៈ ការប្រេះឆានៃសង្ឃនិងការបែកគ្នានៃសង្ឃ

(២៧៦) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ព្រះអង្គត្រាស់ថាការប្រេះឆានៃសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការប្រេះឆានៃ
សង្ឃ តែមិនទាន់បែកធ្លាយនៃសង្ឃតើដូចម្តេច ម្យ៉ាងទៀតការប្រេះឆានៃ
សង្ឃផង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃផងដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទេវបាលី តថាគតបានបញ្ញត្តិអាត្មនិកវត្ថុនេះ ដល់ពួកភិក្ខុជាអាត្មនិកៈ ម្ចាស់
ទេវបាលី កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ
ហើយ ពួកភិក្ខុជាអាត្មនិកៈមិនបានប្រព្រឹត្តក្នុងអាត្មនិកវត្ថុ ម្ចាស់ទេវបាលី យ៉ាង
នេះហើយហៅថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃ
សង្ឃទេ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី តថាគតបានបញ្ញត្តិអាវាសិកវត្ថុនេះដល់អាវាសិកភិក្ខុ
ម្ចាស់ទេវបាលី កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិដោយប្រពៃយ៉ាង
នេះ ពួកអាវាសិកភិក្ខុមិនប្រព្រឹត្តក្នុងអាវាសិកវត្ថុទេ ម្ចាស់ទេវបាលី យ៉ាងនេះ
ហើយហៅថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃ ។
ម្ចាស់ទេវបាលី តថាគតបានបញ្ញត្តិកត្តវត្ថុនេះក្នុងរោងភក្តដល់ពួកភិក្ខុ តាម
លំដាប់ចាស់ខ្ចី តាមលំដាប់រត្រី ឬលំដាប់និសេវៈ តាមភិប្បដ័សបក្ករ តាម
អាសនៈខ្ពស់ តាមទឹកថ្លាង តាមចង្ហាន់ថ្លាង ម្ចាស់ទេវបាលី កាលបើសិក្ខា-
បទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុបី ហាម
យាត់អាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្នុងរោងភក្ត ម្ចាស់ទេវបាលី យ៉ាងនេះហើយ

វិសយបិដកេ បរិវារោ

ខោ ឧបាលី សង្ឃរាជិ ហោតិ ខោ ច សង្ឃក្រដោ ។
បញ្ញត្តេតំ ឧបាលី មយា ភិក្ខុនំ សេនាសនេ សេនា-
សនេវតំ យ វាវុឡ្យ យ វាវតំ យ វាបដិវបំ វវំ សុប្បញ្ញត្តេ
ខោ ឧបាលី មយា សិក្ខាបទេ នវា ភិក្ខុ យេកនំ
ភិក្ខុនំ សេនាសនំ បដិពាហន្តិ វវម្បិ ខោ ឧបាលី
សង្ឃរាជិ ហោតិ ខោ ច សង្ឃក្រដោ ។ បញ្ញត្តេតំ
ឧបាលី មយា ភិក្ខុនំ អន្តោសីមាយ វតំ ឧបោសថ
វតំ បវរណំ វតំ សង្ឃកម្មំ វតំ កម្មាកម្មំ វវំ
សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលី មយា សិក្ខាបទេ តត្រូវ
អន្តោសីមាយ អាវេណិការំ កវិត្វា កណំ ពាជិត្វា
អាវេណិ^(១) ឧបោសថំ កកេន្តិ អាវេណិ^(២) បវរណំ
កកេន្តិ អាវេណិ^(៣) សង្ឃកម្មំ កកេន្តិ អាវេណិ^(៤)
កម្មាកម្មានិ កកេន្តិ វវម្បិ ខោ ឧបាលី សង្ឃរាជិ
ចេវ ហោតិ សង្ឃក្រដោ វាតិ ។

អធិការណ៍ប្រធាន វណោ ។

១-២-៣-៤ ម. អាវេណិ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃទេ ។
ម្នាល ទុបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តិសេនាសនវគ្គនេះ ក្នុងសេនាសនៈដល់
ភិក្ខុតាមលំដាប់ចាស់ៗ តាមលំដាប់វត្ត តាមកិច្ចដ៏សមគួរ ម្នាល ទុបាលិ
កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគត បានបញ្ញត្តិដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ
ហើយពួកភិក្ខុថ្មីក៏ហាមឃាត់សេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាដើម្បី ម្នាល ទុបាលិ
យ៉ាងនេះឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃ
សង្ឃទេ ។ ម្នាល ទុបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តិទេវោសថជាមួយគ្នា បរា-
រណជាមួយគ្នា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា កម្មតបកម្មធំជាមួយគ្នានេះខាងក្នុង
សីមាដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ម្នាល ទុបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថា-
គតបានបញ្ញត្តិដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើសេចក្តី
កំណត់ផ្សេងគ្នា ចង់គ្នាជាពួក ធ្វើទេវោសថផ្សេងគ្នា ធ្វើបរាណាផ្សេងគ្នា
ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ធ្វើកម្មតបកម្មធំផ្សេងគ្នា ខាងក្នុងសីមាទោះ ម្នាល
ទុបាលិ យ៉ាងនេះហើយឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃផង ឈ្មោះថា
ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃផង ។

ឧបាសិកា ឧទានគាថា សង្ឃពេទកោ អាបាយិកោ

តស្ស័ន្ទានំ

(២៧៧) អាបត្តិ អធិករណំ

ធម្មា អប្បស្សតេន ច

វត្តញ្ច អកុសលោ ច

បុគ្គលោ អាមិសេន ច

ភិក្ខុតិ សង្ឃរាជិ ច

សង្ឃកេនោ តថេវ ចាតិ ។

(២៧៨) កតិហិ មុ ខោ ភន្តេ អន្តេហិ ស-

មម្ពាគតោ សង្ឃកេនកោ អាបាយិកោ នេយិកោ

កប្បដ្ឋោ អតេតិច្ឆោតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្តេហិ ស-

មម្ពាគតោ សង្ឃកេនកោ អាបាយិកោ នេយិកោ

កប្បដ្ឋោ អតេតិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥត្ថ-

ចាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មំ ធម្មំ អធម្មោតិ

ធម្មំ អវិជយំ វិជយោតិ ធម្មំ វិជយំ អវិជយោតិ

ធម្មំ វិនិចាយ ទិដ្ឋិ កម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧ-

ចាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនកោ

ឧបាល័យព្យាគៈ ឧទានជាថា នឹងភិក្ខុបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអាយ

ទទួនគឺបញ្ជីរឿងនៃអធិការណ៍របស់មគ្គនោះដូច្នោះ

(២៧៧) និយាយអំពីអាបត្តិ ១ អធិការណ៍ ១ ការលំអៀង
ដោយស្រឡាញ់ ១ ភិក្ខុចេះដឹងភិក្ខុ ១ វត្ត ១ ភិក្ខុមិន
ឈ្លាស ១ មានចិត្តជូនក្នុងបុគ្គល ១ ជូនក្នុងអាមិសៈ ១
សង្ឃបែកគ្នា ១ ការប្រេះឆានៃសង្ឃ ១ ការបែកព្យាយាម
សង្ឃ ១ ។

(២៧៨) ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គបុណ្យ ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុង
អបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ឈ្មោះថាជាអ្នក
បំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយ
កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិន
មែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យ
ថាមិនមែនវិន័យ ១ បទប្បាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ ម្ចាស់
ទេវបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែង

វិទ្យុបិដកេ បរិវារេ

អាហាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អនេតិក្ខោ ។
អបរេហិបិ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋាគតោ
សន្និកេនិកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ
អនេតិក្ខោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ នំធុចារិ ភិក្ខុ
អធម្មំ ធិម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធិម្មោតិ ទីបេតិ អវិទយំ
វិទយោតិ ទីបេតិ វិទយំ អវិទយោតិ ទីបេតិ វិទិធាយ
ទិដ្ឋិ ឧទ្ទេសេន ។ នំមេហិ ទោ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ
សមដ្ឋាគតោ សន្និកេនិកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ
កប្បដ្ឋោ អនេតិក្ខោ ។ អបរេហិបិ ឧចារិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមដ្ឋាគតោ សន្និកេនិកោ អាហាយិកោ
នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អនេតិក្ខោ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ នំធុចារិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធិម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ
អធិម្មោតិ ទីបេតិ អវិទយំ វិទយោតិ ទីបេតិ វិទយំ
អវិទយោតិ ទីបេតិ វិទិធាយ ទិដ្ឋិ វេហារដ្ឋោ ។ នំមេហិ
ទោ ឧចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមដ្ឋាគតោ សន្និកេនិកោ

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

ទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែង
បាន ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នក
បំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយ
កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌
ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែង
នូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ។
ម្នាលទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែក
សង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប
កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត
ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលទបាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជា
ធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា
ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែង
(កេតកវត្ថុ ១៨ យ៉ាង) ១ ។ ម្នាលទបាលី ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

ឧបាសិកា សង្ឃកេរកោ រោហិណ្ឌូ ទេវយំកោ

អាមាយំកោ ទេវយំកោ កប្បដ្ឋោ អនេតិច្ឆោ ។
អបរេហិច្ឆិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ សន្ន័-
កេនកោ អាមាយំកោ ទេវយំកោ កប្បដ្ឋោ អនេ-
តិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុចាលិ ភិក្ខុ អធម្ម័
ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្ម័ អធម្មោតិ ធិបេតិ អវិនយំ វិនិ-
យោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ធិបេតិ វិនិជាយ
ធិធម្ម័ អនុស្សាវរេនេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមន្តាគតោ សន្ន័កេនកោ អាមាយំកោ
ទេវយំកោ កប្បដ្ឋោ អនេតិច្ឆោ ។ អបរេហិច្ឆិ ឧបាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ សន្ន័កេនកោ អាមាយំ-
កោ ទេវយំកោ កប្បដ្ឋោ អនេតិច្ឆោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ឥធុចាលិ ភិក្ខុ អធម្ម័ ធម្មោតិ ធិបេតិ
ធម្ម័ អធម្មោតិ ធិបេតិ អវិនយំ វិនិយោតិ ធិបេតិ វិនយំ
អវិនយោតិ ធិបេតិ វិនិជាយ ធិធម្ម័ សលាភក្កាហោន ។

ឧបាលិបញ្ចាតៈ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក

ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិត
នៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាល ទបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើត
ក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។
ម្នាល ទបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជា
ធម៌ ១ សំដែងទៅធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជា
វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសូត្របញ្ជាក់
អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ ម្នាល ទបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាល ទបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅ
កើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាល ទបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា
ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា
ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិប្រកល់ស្លាក ១ ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ
សន្ន្រ្តកេធកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អ-
តេតិក្ខោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ ស-
មញ្ញាគតោ សន្ន្រ្តកេធកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ
កប្បដ្ឋោ អតេតិក្ខោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបា-
លិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេតិ
អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ធិបេតិ
វិនិជាយ ខន្តិ កក្កន ។ បេ ។ វិនិជាយ ខន្តិ ឧទ្ទេ-
សេន ។ វិនិជាយ ខន្តិ វេហារត្ថោ ។ វិនិជាយ ខន្តិ
អនុស្សវនេន ។ វិនិជាយ ខន្តិ សលាកត្តាហេន ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ សន្ន្រ្ត-
កេធកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
តិក្ខោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគ-
តោ សន្ន្រ្តកេធកោ អាហាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ
អតេតិក្ខោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

ម្នាល ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ
តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួន
លែងបាន ។ ម្នាល ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជា
អ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់
មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល ទុបាលិ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវ
ធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែង
នូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្ម
ផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។
បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយ សំដែងកេទកវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំង
សេចក្តីពេញចិត្តហើយ សូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។
បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាល ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ
ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាល ទុបាលិ
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅ
កើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែង
បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល ទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ឧបាល័យញ៉ាំ សង្ឃពេទ្យកោ អាហារិកោ នេរយិកោ

អធិប្បិ ធម្មោតិ ធីបេតិ ធិប្បិ អធម្មោតិ ធីបេតិ អវិនយំ
វិនយោតិ ធីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ធីបេតិ វិនិធាយ
វុចី កក្កេន ។ បេ ។ វិនិធាយ វុចី ឧទ្ទេសេន ។ វិនិធា-
យ វុចី កេហារោ ។ វិនិធាយ វុចី អនុស្សាវនេន ។ វិនិ-
ធាយ វុចី សលាកត្តាហេន ។ ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាតតោ សង្ឃកេនកោ អាហារិ-
កោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេតិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ
ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាតតោ សង្ឃកេនកោ
អាហារិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេតិច្ឆោ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធិទាលិ ភិក្ខុ អធិប្បិ ធម្មោតិ
ធីបេតិ ធិប្បិ អធម្មោតិ ធីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធីបេតិ
វិនយំ អវិនយោតិ ធីបេតិ វិនិធាយ សញ្ញំ កក្កេន ។ បេ ។
វិនិធាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន ។ វិនិធាយ សញ្ញំ កេ-
ហារោ ។ វិនិធាយ សញ្ញំ អនុស្សាវនេន ។ វិនិធាយ

ឧបាល័យចំពោះ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអបាយ ក្នុងនរក

សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១
សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ២ ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែន
វិន័យ ១ បិទបាំងសេចក្តីតាប់ចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។
បិទបាំងសេចក្តីតាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ បិទបាំងសេចក្តីតាប់ចិត្ត
ហើយសំដែងភោគកវត្ត ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំងសេចក្តីតាប់ចិត្តហើយសូត្រ
បញ្ញាកំអំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសេចក្តីតាប់ចិត្តហើយ
ប្រគល់ស្នាក់ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅ
អស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើត
ក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌
ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ
ថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងសញ្ញាហើយ
ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។
បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងភោគកវត្ត ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំងសញ្ញា
ហើយសូត្របញ្ញាកំអំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសញ្ញា

វិនយបិដកេ បរិវារេ

សញ្ញា សលាកត្តាហោន ។ ឥមេហិ ទោ ឧបាសិកា បញ្ច-
ហន្តេហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនកោ អាហាយិកោ
នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អនេកិច្ឆោតិ ។

សង្ឃពេទវត្តោ (១) ឯកាទសមោ ។

តស្សុទ្ធានំ

[២៧៧] វិនិយាយ ទិដ្ឋី កម្មន

ឧទ្ទេសេន វេហារេន ច

អនុស្សាវរេន សលាកេន

បញ្ចេតេ ទិដ្ឋិនិស្សិតា ។

ខន្តុរុបិ ច សញ្ញា ច

តយោ តេ បញ្ចាជា នយោតិ ។

[៣០០] កតិហិ នុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមម្ពា-
គតោ សង្ឃកេនកោ ន អាហាយិកោ ន នេរយិកោ
ន កប្បដ្ឋោ ន អនេកិច្ឆោតិ ។ បញ្ចហុបាសិកា អន្តេហិ
សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនកោ ន អាហាយិកោ ន

---

១ ឧ. ម. សង្ឃពេទវត្តោ ទិដ្ឋិពោ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

ហើយប្រគល់ស្លាក ៗ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។

ចប់ សង្ឃពេទ្រព្រះ ជាតិរបៀប ។

ទូទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសង្ឃកេរ្តិ៍នោះ ដូច្នោះ

(២៧៧) និយាយអំពីបិណ្ឌទាំង១២ហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងៗគ្នា ១
សំដែងបាតិមាភូ ១ សំដែងកេមកវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ សូត្រ
បញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្លាក ១
អាការទាំង ៥ នេះអាស្រ័យនូវទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីពេញចិត្ត ១
សេចក្តីតាប់ចិត្ត ១ សញ្ញា ១ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះមាន
ន័យ ៥ប្រការដូចគ្នាដែរ ។

(៣០០) ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុង
អបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែ
ខ្លួនបាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ មិន

ឧបាសិកា សង្ឃកេរកោ ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ

នេរយិកោ ន កក្កដោ ន អនេកកិច្ចោ ។ កក្កដោ
បញ្ចហិ ។ ឥត្តិចារិ ភិក្ខុ អធិប្បិ ធម្មោតិ ធីបេតិ ធិប្បិ
អធិប្បោតិ ធីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធីបេតិ វិនយំ
អវិនយោតិ ធីបេតិ អវិនិជាយ ធិប្បិ កក្កដោ ។ ឥត្តិ
ខោ ឧចារិ បញ្ចហន្តិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធសោ សង្ឃកេរកោ
ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ ន កក្កដោ ន
អនេកកិច្ចោ ។ អបរេហិបិ ឧចារិ បញ្ចហន្តិហិ
សម្មាសម្ពុទ្ធសោ សង្ឃកេរកោ ន អាណាយិកោ ន
នេរយិកោ ន កក្កដោ ន អនេកកិច្ចោ ។ កក្កដោ
បញ្ចហិ ។ ឥត្តិចារិ ភិក្ខុ អធិប្បិ ធម្មោតិ ធីបេតិ
ធិប្បិ អធិប្បោតិ ធីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធីបេតិ វិនយំ
អវិនយោតិ ធីបេតិ អវិនិជាយ ធិប្បិ ឧទ្ទេសោ ន ។ ឥត្តិ
ខោ ឧចារិ បញ្ចហន្តិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធសោ សង្ឃកេរកោ
ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ ន កក្កដោ ន អនេ-
កកិច្ចោ ។ អបរេហិបិ ឧចារិ បញ្ចហន្តិហិ សម្មា-

ឧបាលិបត្ថកៈ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃមិនទៅកើតក្នុងអាយុក្មេងនរក

កំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅ
អស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទបាលិ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែង
នូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១
សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេង
គ្នា ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង
មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិត
នៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិន
កំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវ
សភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវ
សភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១
មិនបិទបាំងទិដ្ឋិ ហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នក
បំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ
មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។
ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត

វិន័យប័ណ្ណិក បរិវារ

តតោ សង្ឃកេនកោ ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ
ន កប្បជ្ជោ ន អតេតិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
ឥធុទាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ
ធិបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ
ធិបេតិ អវិនិធាយ ធិធឿ វេហារត្ថោ ។ ឥមេហិ ទោ
ឧទាលិ បញ្ចហត្ថេហិ សមញ្ញាតតោ សង្ឃកេនកោ
ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បជ្ជោ ន
អតេតិច្ឆោ ។ អបរេហិមិ ឧទាលិ បញ្ចហត្ថេហិ
សមញ្ញាតតោ សង្ឃកេនកោ ន អាណាយិកោ ន នេរ-
យិកោ ន កប្បជ្ជោ ន អតេតិច្ឆោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ឥធុទាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ
ធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ
អវិនយោតិ ធិបេតិ អវិនិធាយ ធិធឿ អនុស្សាវនេន ។
ឥមេហិ ទោ ឧទាលិ បញ្ចហត្ថេហិ សមញ្ញាតតោ
សង្ឃកេនកោ ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិត
នៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ទបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១
សំដែងនូវធម៌មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ
១ សំដែងនូវវិន័យមិនមែនជាវិន័យ ១ មិនបំផ្លាញទិដ្ឋិ ហើយសំដែង
កេតកវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅ
កើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលទបាលិ
ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅ
កើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប
នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាស-
នានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌មិនមែន
ជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា
មិនមែនវិន័យ ១ មិនបំផ្លាញទិដ្ឋិហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់
របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក

ឧបាល័យពាក់ សង្ឃកេរកោ ៩ អាណាយិកោ ៩ នេរយិកោ

ន កប្បជ្ជោ ន អនេតិកោ ។ អបរេហិថិ ឧបាល័យ បញ្ច-
ហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ សន្និកេនកោ ន អាណាយិកោ
ន នេរយិកោ ន កប្បជ្ជោ ន អនេតិកោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ សំណុំ ឧបាល័យ កំភូ អធិប្បិ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្ម
អធម្មោតិ ធិបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិន-
យោតិ ធិបេតិ អវិនិយាយ ខន្តិ សលាកត្តាហោន ។
សមេហិ ខោ ឧបាល័យ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញាគតោ សន្និ-
កេនកោ ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បជ្ជោ ន
អនេតិកោ ។ អបរេហិថិ ឧបាល័យ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញា-
គតោ សន្និកេនកោ ន អាណាយិកោ ន នេរយិកោ
ន កប្បជ្ជោ ន អនេតិកោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
សំណុំ ឧបាល័យ កំភូ អធិប្បិ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្ម អធម្មោតិ
ធិបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ
ធិបេតិ អវិនិយាយ ខន្តិ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិយាយ
ខន្តិ ឧទេសេន ។ អវិនិយាយ ខន្តិ វេហារត្តោ ។

ឧបាល័យព្យាគៈ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃមិនទៅកើតក្នុងអបាយក្នុងនរក

មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុជា
អ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុង
អបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅ
កែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែន
ធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា
មិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយប្រគល់ស្លាក ១ ។ ម្នាលទេហាលី
ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើត
ក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅ
កែខ្លួនបាន ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥
ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក
មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ទេហាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំ-
ដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១
សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយធ្វើ
សង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិ-
មោក្ខ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងកេទកវត្ថុ ១៨ យ៉ាង

វិនយបិដកេ បរិវារោ

អវិនិចាយ ខន្តី អនុស្សាវនេន ។ អវិនិចាយ ខន្តី
សលាកត្តាហោន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ
សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនិកោ ន អាណាយិកោ ន នេរ-
យិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ចោ ។ អបរេហិប
ឧបាសិកា បញ្ចហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនិកោ ន
អាណាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេ-
កិច្ចោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាសិកា ភិក្ខុ
អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ
វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិចាយ
រុចិ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិចាយ រុចិ ឧទ្ទេសេន ។ អវិនិ-
ចាយ រុចិ វេហារត្តោ ។ អវិនិចាយ រុចិ អនុស្សាវនេន ។
អវិនិចាយ រុចិ សលាកត្តាហោន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាសិកា
បញ្ចហន្ត្រេហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃកេនិកោ ន អាណ-
យិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ចោ ។

នៃយបិដក បរិវារៈ

មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់
ខ្លួន ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុ
ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុង
អបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួន
បាន ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត
មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិត
នៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទុបាលិ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវ
ធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈ មិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែង
នូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្ម
ផ្សេងៗគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិមាត្រ ។
មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ មិនបិទ
បាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។
មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ភិក្ខុជាអ្នក
បំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ
មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន

ឧបាល័យព្យាគី ឧទ្ទានតាម៉ា

អបរេហំបិ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រីហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃ-
កេនកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន
អតេកិច្ចោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុទាលិ កិក្ក
អធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេតិ អវិនយំ
វិនយោតិ ធិបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ធិបេតិ អវិនិទាយ
សញ្ញំ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិទាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន ។
អវិនិទាយ សញ្ញំ វេហារេន ។ អវិនិទាយ សញ្ញំ
អនុស្សាវនេន ។ អវិនិទាយ សញ្ញំ សលាកត្តាហេន ។
ឥមេហិ ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្ត្រីហិ សមម្ពាគតោ សង្ឃ-
កេនកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ
ន អតេកិច្ចោតិ ។

ទុតិយសង្ឃកេវរត្តោ^(១) ព្វទសមោ ។

តស្សុទ្ធានំ

(៣០០) អវិនិទាយ ទិដ្ឋិ កម្មេន
ឧទ្ទេសេន វេហារេន ច

---

១ ខ. ម. ទុតិយសង្ឃកេវរត្តោ ទិដ្ឋិពោ ។

ឧបាលីបញ្ចកៈ ទុទានពាហិ

ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិន
កំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅ
អស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទេវាលី
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវ
ធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែង
នូវវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយ ធ្វើសង្ឃកម្ម
ផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ មិន
បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងភេទកវត្ត ១៨ យ៉ាង ។ មិនបិទបាំងសញ្ញា
ហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ មិនបិទបាំងសញ្ញា
ហើយប្រគល់ស្នាក់ ។ ម្នាលទេវាលី ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើត
ក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។

ចប់ ទុតិយសង្ឃពេទវត្ត ផាតិរបំ ១២ ។

ទុទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសង្ឃភេទវត្តនោះដូច្នោះ

[៣០១] និយាយអំពីមិនបិទបាំងសញ្ញាហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេង
គ្នា ១ សំដែងបាតិមោក្ខ ១ សំដែងភេទកវត្ត ១៨ យ៉ាង ១

វិទយបិណ្ឌ បរិវារោ

អនុស្សាវរោ សលាកោន

បញ្ចោតេ និដ្ឋិនស្សីតា ។

ខន្តី រុចិ ច សញ្ញា ច^(១)

តយោ តេ បញ្ចាណ នយាតិ ។

ហេដ្ឋិមេ កណ្ណិបក្ខមិ

សមរិសតិ វិធិ យថា

តថេវ សក្កបក្ខមិ

សមរិសតិ ជានថាតិ ។

(៣០២) កតិហិ នុ ខោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តា-
តតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃរិ
និរយេតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អន្តេហិ សមន្តាតតោ
អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃរិ និរយេ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធន្តាតតិ កច្ចតិ នោសាតតិ
កច្ចតិ មោហាតតិ កច្ចតិ កយោតតិ កច្ចតិ សង្ឃិកំ
បុត្តលិកបរិកោតេន បរិកុញ្ញតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាតតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ

១ ម. ខន្តី រុចិ ច សញ្ញា ។

វិន័យបិណ្ឌ បរិវារៈ

សូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្លាក ១
អាគារទាំង ៥ នេះអាស្រ័យនូវទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីពញាចក្តី ១
សេចក្តីតាប់ចក្តី ១ សញ្ញា ១ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះមាន
ន័យ ៥ ប្រការដូចគ្នាដែរ ។ វិធី ២០ គត់ ក្នុងចំណែក
ខាងអាគ្រក់ មានក្នុងខាងក្រោម (ខាងដើម) យ៉ាងណា
អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងនូវវិធី ២០ គត់ ក្នុងចំណែកខាងល្អ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣០២] ព្រះទេវបាលីក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
អាវាសិកភិក្ខុ គឺភិក្ខុដែលនៅក្នុងអាវាសប្រកបដោយអង្គបុណ្ណាន វេមន៍ធ្លាក់
ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទេវបាលី អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ វេមន៍ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក
ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះ
សេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី
ល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ប្រើប្រាស់នូវវត្ថុជារបស់សង្ឃដោយ
ការប្រើប្រាស់ដូចជារបស់បុគ្គល ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី អាវាសិកភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង វេមន៍ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅ

ឧបាលបញ្ចកំ បញ្ច អធម្មិកា វិនយព្យាករណ

និក្ខត្តោ ឃីវំ និរយេ ។ បញ្ចហុទាលិ អន្តេហិ សមម្ពា-
នតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភនំ និក្ខត្តោ ឃីវំ សន្តេ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មានតិ កច្ចតិ ន ខោសានតិ
កច្ចតិ ន មោហានតិ កច្ចតិ ន ភយានតិ កច្ចតិ
សន្និកំ ន បុគ្គលិកបរិភោគេន បរិភុញ្ញតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧទាលិ បញ្ចហន្តេហិ សមម្ពានតោ អាវាសិកោ
ភិក្ខុ យថាភនំ និក្ខត្តោ ឃីវំ សន្តេតិ ។

[៣០៣] កតិ នុ ខោ កន្តេ អធម្មិកា វិនយ-
ព្យាករណាតិ ។ បញ្ចមេ ឧទាលិ អធម្មិកា វិនយ-
ព្យាករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធុទាលិ ភិក្ខុ
អធម្មំ ធម្មានិ បរិណាមេតិ ធម្មំ អធម្មានិ បរិណាមេតិ
អវិនយំ វិនយោតិ បរិណាមេតិ វិនយំ អវិនយោតិ បរិ-
ណាមេតិ អប្បញ្ញតំ បញ្ចាបេតិ បញ្ញតំ សមម្ពិន្តតិ ។
ឥមេ ខោ ឧទាលិ បញ្ច អធម្មិកា វិនយព្យាករ-
ណា ។ បញ្ចមេ ឧទាលិ ធម្មិកា វិនយព្យាករណា ។

ឧបាល័បញ្ចកៈ ការដោះស្រាយវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង

ទំលាក់ ។ ម្នាលទុបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ វែមន៍ទៅ
កើតក្នុងស្នូតិ ហាក់ដូចជា គេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ អង្គ ៥ តើ
ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀង
ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះ
សេចក្តីខ្លាច ១ មិនប្រើប្រាស់វត្ថុជាបស់សង្ឃ ដោយការប្រើប្រាស់ដូច
ជាបស់បុគ្គល ១ ។ ម្នាលទុបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥
នេះឯង វែមន៍ទៅកើតក្នុងស្នូតិ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។

[៣០៣] ព្រះទុបាលិ គ្រាបបង្ខំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ការដោះស្រាយវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥
យ៉ាងនេះ ។ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ បង្កើន^(១) នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ បង្កើននូវធម៌ថាមិនមែន
ជាធម៌ ១ បង្កើននូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ បង្កើននូវវិន័យថា
មិនមែនជាវិន័យ ១ បញ្ចក្ខន្ធវិសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ចក្ខ ទាំង
ដកសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ចក្ខហើយ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ ការ
ដោះស្រាយវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ទុបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។

១ អង្គិកថាថា កំណត់ សំនែង និយាយ ។

វិទ្យបិដកេ បរិវាពេ

កតមេ បញ្ច ។ សំណុំ កិក្ខុ អធិដ្ឋ អធិដ្ឋោតិ
បរិណាមេតិ ធិដ្ឋ ធិដ្ឋោតិ បរិណាមេតិ អវិជយំ អវិជ-
យោតិ បរិណាមេតិ វិជយំ វិជយោតិ បរិណាមេតិ
អប្បញ្ញតំ ន បញ្ញាបេតិ បញ្ញតំ ន សមច្ចន្តតិ ។
សមេ ទោ ទុចារិ បញ្ច ធិដ្ឋកា វិជយ ព្យាករណាតិ ។

(៣០៤) កតិហិ នុ ទោ កន្តេ អន្តេហិ សមន្តាគតោ
កត្តុទ្ទេសកោ យ វាកតំ និក្ខតោ វរំ និរយេតិ ។ បញ្ច-
ហុចារិ អន្តេហិ សមន្តាគតោ កត្តុទ្ទេសកោ យ-
វាកតំ និក្ខតោ វរំ និរយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
ធិដ្ឋតិ កច្ចតិ នោសាគតិ កច្ចតិ មោហាគតិ កច្ចតិ
កយាគតិ កច្ចតិ ឧទ្ធិដ្ឋានុទ្ធិដ្ឋំ ន ជាតាតិ ។ សមេហិ
ទោ ទុចារិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ កត្តុទ្ទេសកោ

និយមបិណ្ឌ បរិវារ:

៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បង្ហាញនូវ
សភាវៈមិនមែនធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ បង្ហាញនូវធម៌ថាជាធម៌ ១ បង្ហាញនូវ
សភាវៈមិនមែនវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បង្ហាញនូវវិន័យថាជាវិន័យ ១ មិន
បញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដែលគថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ទាំងមិនដកសិក្ខាបទដែល
គថាគតបានបញ្ញត្តហើយ ១ ។ ម្នាលទេហាលី ការរងោះស្រាយវិន័យដែល
ប្រកបដោយធម៌មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៤) ព្រះទេហាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
ដែលជាភក្ត្រទ្តេសក៍^(១) (អ្នកសំដែងភក្ត្រ) ប្រកបដោយអង្គបុណ្ណាន រមែងធ្លាក់
ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលជាភក្ត្រទ្តេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងធ្លាក់ទៅក្នុង
នរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ
លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀង
ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ មិនដឹងនូវភក្ត្រដែលខ្លួន
បានសំដែងហើយទាំងមិនទាន់បានសំដែង^(២) ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែល
ជាភក្ត្រទ្តេសក៍ប្រកបដោយអង្គ៥នេះឯង រមែងធ្លាក់ចុះទៅក្នុងនរក ហាក់ដូច

១ ភិក្ខុអ្នកចាត់ភិក្ខុសង្ឃក្នុងការទទួលភត្ត (មេបញ្ជី) ។ ២ មិនដឹងនូវភក្ត្រដែលខ្លួនគួរ
សំដែងនឹងមិនគួរសំដែង ។

ធានីបញ្ចកំ ភក្ត្រទ្រុសកាទីនំ បញ្ចង្កានិ

យថាភក្តំ និក្ខត្តោ ឃីវំ និរយេ ។ បញ្ចហុចានិ អន្ត្រេហិ
សម្មាសាគតោ ភក្ត្រទ្រុសកោ យថាភក្តំ និក្ខត្តោ ឃីវំ
សត្តេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មាភក្តី កច្ឆតិ
ន ទោសាភក្តី កច្ឆតិ ន មោហាភក្តី កច្ឆតិ ន កយោ-
ភក្តី កច្ឆតិ ឧទ្ធិដ្ឋានុទ្ធិដ្ឋំ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ ទោ
ឧចានិ បញ្ចហន្ត្រេហិ សម្មាសាគតោ ភក្ត្រទ្រុសកោ យ-
ថាភក្តំ និក្ខត្តោ ឃីវំ សត្តេ ។ កតិហិ នុ ទោ
កន្តេ អន្ត្រេហិ សម្មាសាគតោ សេនាសនប្បញ្ញាបកោ
។ បេ។ កណ្ណាការិកោ ចីវរប្បដិក្ខាហកោ ចីវរកាជកោ
យាតុកាជកោ ដលកាជកោ ខដ្ឋកាជកោ អប្បមត្ត-
កវិស្សជ្ជកោ សាដិយត្តាហាបកោ បត្តត្តាហាបកោ
អារម្មកមេសកោ សាមណោរមេសកោ យថាភក្តំ
និក្ខត្តោ ឃីវំ និរយេតិ ។ បញ្ចហុចានិ អន្ត្រេហិ ស-
ម្មាសាគតោ សាមណោរមេសកោ យថាភក្តំ និក្ខត្តោ ឃីវំ
និរយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មាភក្តី កច្ឆតិ
ទោសាភក្តី កច្ឆតិ មោហាភក្តី កច្ឆតិ កយោភក្តី កច្ឆតិ

ឧបាលិបញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិក្កុមានពិក្ខុជាភក្ត្រទ្រុសកំជាងើប

ជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលជាភក្ត្រទ្រុសកំប្រកប
ដោយអង្គ ៥ រមែងទៅកើតក្នុងស្នូតិ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។
អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិន
លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀង
ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ដឹងខ្លះភក្ត្រដែលខ្លួនបានសំដែងហើយទាំងមិនទាន់បាន
សំដែង ១ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុដែលជាភក្ត្រទ្រុសកំប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ
ឯង រមែងទៅកើតក្នុងស្នូតិ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ ព្រះ
ទេហាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះភិក្ខុអ្នកក្រាលសេនា-
សនៈ ។ បេ ។ ភិក្ខុអ្នករក្សាយ៉ាង ភិក្ខុអ្នកទទួលបរិវារ ភិក្ខុអ្នកចែកបរិវារ ភិក្ខុ
អ្នកចែកបបរ ភិក្ខុអ្នកចែកផ្លែឈើ ភិក្ខុអ្នកចែកបង្កើម ភិក្ខុអ្នកលះបង់នូវ
របស់បន្តិចបន្តួច ភិក្ខុអ្នកប្រគល់សាដក ភិក្ខុអ្នកប្រគល់បាត្រ ភិក្ខុអ្នកប្រើ
នូវអាវាមិកជនគឺញាមវត្ត ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន
រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែង
ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូច
ម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តី
ស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ មិនដឹង

វិន័យបិដក បរិវារោ

បេសិកាបេសិកំ ន ជាធាតុ ។ ឥមេហិ ខា ឧបាសិ
បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ សាមណោរបេសិកោ យ-
ថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំ និរយេ ។ បញ្ចហនាសិ អន្តេហិ
សមន្តាគតោ សាមណោរបេសិកោ យថាភតំ និក្ខត្តោ
ឃំ សន្តេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធនាគត កច្ឆតំ ន
នោសាគត កច្ឆតំ ន មោហាគត កច្ឆតំ ន កយាគត
កច្ឆតំ បេសិកាបេសិកំ ជាធាតុ ។ ឥមេហិ ខា ឧ-
បាសិ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ សាមណោរបេសិកោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំ សន្តេ ។

អាវាសិកត្ថោ តេសមោ ។

តស្សន្តានំ

- (៣០៥) អាវាសិកត្ថាករណា
- កត្តសេនាសនាមិ ច
- កណ្ណបិវត្តាហោ ច
- បិវស្ស ច ភាជកោ

វិន័យបិណ្ឌ បរិវារៈ

នូវសាមណេរដែលខ្លួនបានប្រើទាំងមិនទាន់បានប្រើ^(១) ។ ម្នាលទេហាលី
ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក
ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរ
ប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅ
ដកល់ទុក ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តី
ល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ដឹងនូវសាមណេរដែលខ្លួនបាន
ប្រើទាំងមិនទាន់បានប្រើ ។ ម្នាលទេហាលី ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកប
ដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅ
ដកល់ទុក ។

ចប់ អាវសិកវគ្គ ផាត់រប់ ១៣ ។

ទូទានគឺបញ្ជីរឿងនៃអាវសិកវគ្គនោះដូច្នោះ

- (៣០៥) និយាយអំពីអាវសិកភិក្ខុ ១ ការងារស្រាយវិន័យ ១
- ភិក្ខុជាភត្តទេសក ១ ភិក្ខុអ្នកក្រាលសេនាសនៈ ១ ភិក្ខុអ្នក
- រក្សាយ៉ាង ១ ភិក្ខុអ្នកទទួលបិវរ ១ ភិក្ខុអ្នកបែកបិវរ ១ ចែក

---

១ មិនដឹងនូវសាមណេរដែលត្រូវប្រើនឹងមិនត្រូវប្រើ ។

ឧបាល័យព្យាប្ប កបិទព្យាប្បសិសា មុជ្ជិស្សតិស្ស អាទីនវា

យោតុ ដលំ ខុជ្ជកត្តា

អប្បសាដិយត្តាហាកោ

បត្តអារាមិកា ចេរ^(១)

សាមណោវេន បេសកោតិ

[៣០៦] កតិ នុ ខោ កន្លេ អាទិសំសា កបិ-
ទត្តាវេតិ ។ បញ្ចមេ ឧបាលិ អាទិសំសា កបិទត្តាវេ ។
កតមេ បញ្ច ។ អនាមន្តចារោ អសមាទានចារោ
កណាកោជនំ យាទនត្តចីវរំ យោ ច តត្ត ចីវរុប្បទោ
សោ ទេសំ កវិស្សតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច
អាទិសំសា កបិទត្តាវេតិ ។

[៣០៧] កតិ នុ ខោ កន្លេ អាទិទវា មុជ្ជិស្សតិស្ស
អសម្បជានស្ស ទិទ្ធិ ឡិក្កមតោតិ^(២) ។ បញ្ចមេ ឧបាលិ
អាទិទវា មុជ្ជិស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស ទិទ្ធិ ឡិក្ក-
មតោ ។ កតមេ បញ្ច ។ ទុក្ខំ សុបតិ ទុក្ខំ
បដិពុជ្ឈតិ ទាបកំ សុបិទំ បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខតិ
អសុចិ មុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អាទិទវា

១ ម. បញ្ច អារាមិកោ ចេរ ។ ២ ឧ. ម. ឡិក្កមយពោតិ ។

ឧបាលិបញ្ចកៈ ពានិសង្ឃនៃការក្រាលកបិទនឹងទោសរបស់ភិក្ខុភ្នេចស្មារតី

បបរ ១ ចែកផ្ទៃឈើ ១ ចែកបង្កើម ១ ភិក្ខុអ្នកលះបង់នូវវត្ថុបន្តិច
បន្តួច ១ ភិក្ខុអ្នកប្រគល់សាដក ១ ភិក្ខុអ្នកប្រគល់បាត្រ ១
ភិក្ខុអ្នកប្រើអាណិមិកជន ១ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណោរ ១ ។

(៣០៦) ព្រះទេវបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បតីត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ពានិសង្ឃក្នុងការក្រាលកបិទមានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ទេវបាលី ពានិសង្ឃក្នុងការក្រាលកបិទមាន ៥ ។ ពានិសង្ឃ ៥ យ៉ាង
តើដូចម្តេច ។ គឺការត្រាច់ទៅដោយមិនបាច់លាភិក្ខុផងត្នា^(១) ១ ការ
ត្រាច់ទៅដោយមិនបាច់យកត្រៃបិដកទ្រង់ទាំង ៣ ទៅក៏បាន ១ ឆាន់
គណេតាជនបាន ១ ប្រើប្រាស់អតិរេកចិវ៌វបាន តាមសេចក្តីត្រូវការ ១
ចិវ៌វលាភ ដែលកើតឡើងក្នុងទីអាវាសនោះនឹងបានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ១ ។
ម្ចាស់ទេវបាលី ពានិសង្ឃក្នុងការក្រាលកបិទមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៧) ព្រះទេវបាលី ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បតីត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ទោសរបស់ភិក្ខុអ្នកភ្នេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវបាលី ទោសរបស់ភិក្ខុអ្នកភ្នេចស្មារតី មិនដឹង
ខ្លួន ដេកលក់នេះ មាន ៥ ។ ទោស ៥ យ៉ាង ដូចម្តេច ។ គឺដេក
លក់ជាទុក្ខ ១ ភ្ញាក់ឡើងក៏ជាទុក្ខ ១ យល់សប្តិឃើញមិនល្អ ១ ទៅតា
មិនរក្សា ១ អសុចិយ្យតចេញ ១ ។ ម្ចាស់ទេវបាលី ទោសរបស់ភិក្ខុ

១ ចំពោះតែបារិក្ខុសិក្ខាបទប៉ុណ្ណោះ ។

វិនយបដិកេ បរិវារោ

មុជ្ជស្សតិស្ស អសម្មជានស្ស និទ្ធិ ឡិក្កមតោ^(១) ។

បញ្ចមេ ឧទានិ អាណិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្ម-

ជានស្ស និទ្ធិ ឡិក្កមតោ^(២) ។ កតមេ បញ្ច ។ សុខំ

សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ជតិ ន ចាបកំ សុបិណំ បស្សតិ

នេវោ រក្ខតិ អសុចិ ន មុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ឧទានិ

បញ្ច អាណិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្មជានស្ស និទ្ធិ

ឡិក្កមតោតិ^(៣) ។

[៣០៨] កតិ នុ ខោ កន្លេ អវន្តិយោតិ^(៤) ។ បញ្ចមេ

ឧទានិ អវន្តិយោ ។ កតមេ បញ្ច ។ អន្តរយរំ បរិដ្ឋោ

អវន្តិយោ រច្ចំ កតោ អវន្តិយោ ឡិក្កមសិកោ អវន្តិយោ

អសម្មជានាហរន្តោ អវន្តិយោ សុត្តោ អវន្តិយោ ។ ឥមេ

ខោ ឧទានិ បញ្ច អវន្តិយោ ។ អបរេបិ ឧទានិ បញ្ច

អវន្តិយោ ។ កតមេ បញ្ច ។ យាគុចានេ អវន្តិយោ

១-២-៣ ឧ. ម. ឡក្កមយោ ។ ៤ អវន្តិយោតិបិ បាវោ ។ ឯវំ សព្វត ។

នៃយប់ជិត បរិវារ:

អ្នកភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលទេវបុត្រ
អាណិសង្សៈរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិគាំងខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥
យ៉ាង ។ អាណិសង្សៈ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺដេកលក់ជាសុខ ១ ក្លាក់
ឡើងក៏ជាសុខ ១ មិនយល់សប្តិឃើញពាក្យក្រក់ ១ ទៅតារក្សា ១ អស្មិ
មិនយូតចេញ ១ ។ ម្នាលទេវបុត្រ អាណិសង្សៈរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិគាំង
ខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០៨) ព្រះទេវបុត្រ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ទេវបុត្រ បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គល ៥ ពួក តើ
ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះមិនគួរភិក្ខុសំពះ ១ កំពុងដើរ
តាមប្រក់ផ្លូវមិនគួរសំពះ ១ នៅក្នុងទីដីតមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលកំពុង
ខ្វល់ខ្វាយដោយការងារមិនបានអើពើនឹងការសំពះមិនគួរសំពះ ១ កំពុង
ដេកលក់មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលទេវបុត្រ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង ភិក្ខុមិនគួរ
សំពះទេ ។ ម្នាលទេវបុត្រ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ។
បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់បបរមិនគួរសំពះ ១

ឧបាយបញ្ចកំ អបរេ បញ្ច អវន្តិយា

កត្តុត្ត អវន្តិយោ ឃត្តាវត្តោ អវន្តិយោ អញ្ញាវិហារោ
អវន្តិយោ នត្តោ អវន្តិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧទាលិ បញ្ច
អវន្តិយោ ។ អបរេបិ ឧទាលិ បញ្ច អវន្តិយោ ។ កតមេ
បញ្ច ។ ខាទត្តោ អវន្តិយោ កុញ្ញត្តោ អវន្តិយោ
ឧទ្ធាវិ ករោត្តោ អវន្តិយោ បស្សុវិ ករោត្តោ អវន្តិយោ
ឧត្តុត្តកោ អវន្តិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧទាលិ បញ្ច
អវន្តិយោ ។ អបរេបិ ឧទាលិ បញ្ច អវន្តិយោ ។
កតមេ បញ្ច ។ បុរេ ឧបសម្បន្នោ បញ្ច ឧបសម្បន្នោ
អវន្តិយោ អនុបសម្បន្នោ អវន្តិយោ វាណសំវាសកោ
វឡុតោ អធម្មវាទិ អវន្តិយោ វាតុត្តោ អវន្តិយោ
បណ្ឌកោ អវន្តិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧទាលិ បញ្ច
អវន្តិយោ ។ អបរេបិ ឧទាលិ បញ្ច អវន្តិយោ ។
កតមេ បញ្ច ។ វាវិសិកោ អវន្តិយោ មូលាយ
បដិកស្សុវារហោ អវន្តិយោ វានត្តារហោ អវន្តិយោ

ឧទាហរណ៍បញ្ចកៈ បុគ្គល៥ពួកនៃទៀតដែលមិនគួរសំពះ

នៅក្នុងពេលកត្តាមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចស្នាក់នៅក្នុងទីម្ខាង គឺបុគ្គលមានពៀរនឹង
គ្នាជាវិសកាគបុគ្គលមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចបញ្ជូនចិត្តទៅកាន់ការម្ស្នាក់ដទៃ
គឺកំពុងគិតហេតុដទៃមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចអាក្រក់មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាល
ទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ បុគ្គល
៥ ពួកដទៃទៀត មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺ
កិច្ចកំពុងឆាន់បរិវេណមិនគួរសំពះ ១ កំពុងឆាន់ចំណាប់មិនគួរសំពះ ១ កំពុង
បន្ទោបង់ទុច្ចារៈមិនគួរសំពះ ១ កំពុងបន្ទោបង់បស្សៈមិនគួរសំពះ ១
កិច្ចដែលសង្ស័យលើកត្តាមិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួក
នេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត
មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺកិច្ចដែលបានទប-
សម្បទាគ្រោយ កិច្ចដែលបានទបសម្បទាមុនមិនគួរសំពះ ១ អនុបសម្បទា
កិច្ចមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចមានសំរវសង្រួនគ្នា ពោះបីចាស់ជាងគេជាអនុម្ម-
វេទី កិច្ចមិនគួរសំពះ ១ មាតុគ្រាមកិច្ចមិនគួរសំពះ ១ បណ្តាកៈ កិច្ចមិនគួរ
សំពះ ១ ។ ម្នាលទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។
ម្នាលទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត ក៏មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួក
តើដូចម្តេច ។ គឺកិច្ចដែលកំពុងនៅបរិវេណមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចដែលគួរនឹង
ទាញមកជាកំណើលបតិមិនគួរសំពះ ១ កិច្ចដែលមានតម្លៃមិនគួរសំពះ ១

វិនយបិដកេ បរិវារោ

មានត្តចារិកោ អវដ្ឋិយោ អត្តាចារិយោ អវដ្ឋិយោ ។

នមេ ខោ ឧចារិ បញ្ច អវដ្ឋិយោតិ ។

[៣០៧] កតំ នុ ខោ កន្លេ វដ្ឋិយោតិ ។ បញ្ចមេ
ឧចារិ វដ្ឋិយោ ។ កតមេ បញ្ច ។ បញ្ចា ឧបសម្បន្នេន
បុរេ ឧបសម្បន្នោ វដ្ឋិយោ តាតាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ
ធម្មវាទី វដ្ឋិយោ អាចរិយោ វដ្ឋិយោ ឧបជ្ឈាយោ វដ្ឋិយោ
សទេវិកេ លោកេ សមារកេ សព្វពញ្ញកេ សស្សម-
ណាពញ្ញណិយោ បដាយ សទេវមនុស្សាយ តតាតតោ
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វដ្ឋិយោ ។ នមេ ខោ ឧចារិ បញ្ច
វដ្ឋិយោតិ ។

[៣០៨] នវកតវេន កន្លេ ភិក្ខុវា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុ-
វោ ចានេ វដ្ឋន្នេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្តា ចានា
វដ្ឋិតញ្ញតិ ។ នវកតវេន ឧចារិ ភិក្ខុវា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុ-
វោ ចានេ វដ្ឋន្នេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្តា

និយមបទ បរិវារៈ

កិក្ខុកំពុងប្រព្រឹត្តមានភិក្ខុសំពះ ១ កិក្ខុគួរដល់អញ្ជាញម្ហូប មិនគួរ-
សំពះ ១ ។ ម្ហូលទុបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។

[៣០៧] ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
បុគ្គលដែលគួរសំពះ មានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ហូល
ទុបាលិ បុគ្គលដែលគួរសំពះមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។
គឺកិក្ខុដែលបានទបសម្បទាមុន កិក្ខុដែលបានទបសម្បទាក្រោយគួរ
សំពះ ១ កិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នា ដែលចាស់ជាងហើយជាធម្មវាទីគួរ
សំពះ ១ កិក្ខុជាអាចារ្យ គួរសំពះ ១ កិក្ខុជាទបជ្ឈាយ័ គួរសំពះ ១ ព្រះភថា-
គតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្ម-
លោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណ នឹងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្ម-
តិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស កិក្ខុគួរថ្វាយបង្គំ ១ ។ ម្ហូលទុបាលិ
បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង កិក្ខុគួរសំពះ ។

[៣០៨] ព្រះទុបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
កិក្ខុខ្លីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាតកិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវដកលំធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
ទុកខាងក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ហូល
ទុបាលិ កិក្ខុខ្លីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាតកិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវដកលំធម៌ ៥

ឧបាល័យញ៉ក់ ឧទានជាថា

នា នា វណ្ណតញ្ច ។ កតមេ បញ្ច ។ នវកតវេនុនាលិ កិក្ខុ-
នា វណ្ណតញ្ច កិក្ខុនោ នា នេ វណ្ណតញ្ច ឯកសំ ឧត្តរសង្ក
កិក្ខុ អញ្ចលី បត្តហេត្វា ឧកោហិ នាលិកលេហិ នា-
នា និ បរិសម្ភាហន្តេន បេបញ្ច តារវញ្ច ឧបដ្ឋាបេត្វា
នា នា វណ្ណតញ្ច ។ នវកតវេនុនាលិ កិក្ខុនា វណ្ណតញ្ច
កិក្ខុនោ នា នេ វណ្ណតញ្ច ឯមេ បញ្ច ធម្មេ អដ្ឋត្ថំ ឧបដ្ឋា-
បេត្វា នា នា វណ្ណតញ្ចតិ ។

កបិណ្ណវត្តោ ចុទ្ធសមោ ។

តស្សន្តានំ

[៣០០] កបិណ្ណវត្តវិន្ទា ច

អន្តរយោគុទាននេ

បុរេ ច ចារិវាសិ ច

វណ្ណតញ្ច វណ្ណតញ្ចកត្តំ ។

ឧបាល័យញ៉ក់ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាលិបព្វាតៈ ឧទានតាថា

យ៉ាងទុកខាងក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទា ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងតើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុខ្ញុំជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់
ជាង ត្រូវធ្វើទុក្ខវាសនៈឆ្លៀងស្នាម្នាម ១ ផ្គងអញ្ជាលី ១ ប្របាច់បាទា
ដោយបាតដៃទាំងគូ ១ ដំកល់សេចក្តីស្រឡាញ់ទុក ១ សេចក្តីគោរព ១
ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទាបាទ ។ ម្នាលទបាលិ ភិក្ខុខ្ញុំជាង កាលនឹងថ្វាយ
បង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវដំកល់ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯងទុកខាងក្នុង ទើប
ថ្វាយបង្គំចំពោះបាទា ។

ចប់ កបិនត្តារវត្ត ជាតិរង ១៤ ។

ទុទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃកបិនត្តារវត្តនោះដូច្នោះ

(៣១១) និយាយអំពីអានិសង្ក្រាលកបិន ១ ទោសរបស់
ភិក្ខុភូចស្មារតីដេកលក់ ១ ភិក្ខុកំពុងចូលទៅក្នុងបន្ទោះផ្ទះមិន
គួរសំពះ ១ ភិក្ខុកំពុងធាន់បបរមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុកំពុងធាន់
បង្កើតមន្តិចំអាបមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុបុសមុនមិនគួរសំពះភិក្ខុ
បុសក្រោយ ១ ភិក្ខុកំពុងទៅបរិវាសមិនគួរសំពះ ១ បុគ្គល
ដែលគួរសំពះ ១ ភិក្ខុខ្ញុំជាងគួរថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ១ ។

ចប់ ឧបាលិបព្វាតៈ តែប៉ុណ្ណោះ ។

និយមបិដកេ បរិវារោ

តេសំ វត្តានំ ឧទ្ធានំ

(៣០២) អនិស្ស័តេន កម្មញ្ញ

ពេហា វារីកម្មេន ច

ចោទនា ច ធុតុផ្កា ច

មុសា ភិក្ខុនិមេវ ច

ឧញាហិ កាណិករណំ

ភេទកា បញ្ចមា បុរេ

អាវាសិកា កបិណញ្ញ

ធុទុសា សុប្បកាសិតាវ ។

និយមបិដក បរិវារៈ

ទូទានគឺបញ្ជីរឿងនៃវគ្គទាំងនោះដូច្នោះ

- (៣១២) និយាយអំពីអនិស្សិតវគ្គ ១ កម្មនប្បដិប្បស្សមន-
- វគ្គ ១ វេហារវគ្គ ១ ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គ ១ ចោទនាកណ្ណវគ្គ ១
- ធុត្តវគ្គ ១ មុសាវវគ្គ ១ ភិក្ខុនោវវគ្គ ១ ទុក្ខហិការវគ្គ ១
- អធិករណ៍វបសមវគ្គ ១ សង្ឃកេទវគ្គមានធម៌ ៥ យ៉ាង ១
- ទុតិយសង្ឃកេទវគ្គមានធម៌ ៥ យ៉ាងដូចមុន ១ អាវាសិក-
- វគ្គ ១ កបិនត្តាវគ្គ ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ១៤ វគ្គ ដែល
- ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រកាសទុកមកហើយដោយល្អ ។

សម្មជ្ជានំ

[៣០៣] អត្តាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ

វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ

វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ

វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ

វុជ្ជាតិ ។ អត្តាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ កុសល-

ចិត្តោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អកុ-

សលចិត្តោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ

អព្យាកតចិត្តោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អកុសលចិត្តោ

អាបជ្ជតិ កុសលចិត្តោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អកុសល-

ចិត្តោ អាបជ្ជតិ អកុសលចិត្តោ វុជ្ជាតិ អត្តាបត្តិ អកុ-

សលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អព្យាកតចិត្តោ វុជ្ជាតិ ។

អត្តាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ កុសលចិត្តោ

សម្ព័ន្ធ

[៣១៣] អាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មានចិត្តគិត
 ហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានចិត្តគិតហើយត្រូវ
 មិនមានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមាន
 ចិត្តគិតហើយត្រូវ មិនមានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិ
 ដែលភិក្ខុមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏
 មាន ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុមានកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្តហើយ
 ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានកុសលចិត្តហើយត្រូវ
 មានអកុសលចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមាន
 កុសលចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន
 អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្តហើយចេញ
 ចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុសលចិត្តហើយត្រូវ មាន
 អកុសលចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុ-
 សលចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះ
 ក៏មាន ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអព្យាកតចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្ត

វិនយបិដកេ បរិវារោ

វុដ្ឋានិ អត្តាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជនិ អកុសល-
ចិត្តោ វុដ្ឋានិ អត្តាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជនិ អព្យា-
កតចិត្តោ វុដ្ឋានិ ។

[៣០៤] បឋមំ ទារាជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋានិ ។ បឋមំ ទារាជិកំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន
សមុដ្ឋានិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានិ ន វា-
ចតោ ។ ទុតិយំ ទារាជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋានិ ។ ទុតិយំ ទារាជិកំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋានិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានិ ន
វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានិ ឃ
កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋានិ ។ តតិយំ ទារាជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋា-
នេហិ សមុដ្ឋានិ ។ តតិយំ ទារាជិកំ តីហិ សមុដ្ឋា-
នេហិ សមុដ្ឋានិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋានិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋានិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាច-

និយមន័យ បរិវារៈ

ហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអព្យាកតចិត្តហើយ
ត្រូវ មានអកុសលចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុ
មានអព្យាកតចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះ
ក៏មាន ។

(៣១២) បឋមបារាជិកតាំងឡើងអំពីសម្បជានប្តីនាម ។ បឋមបារាជិក

តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពី

វេទនា ។ ទុតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសម្បជានប្តីនាម ។ ទុតិយបារាជិក

តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង

អំពីវេទនាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវេទនានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយ

ក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេទនានឹងចិត្តក៏មាន ។ តតិយបារាជិកតាំង

ឡើងអំពីសម្បជានប្តីនាម ។ តតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៣ គឺតាំង

ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវេទនាក៏មាន តាំងឡើងអំពី

វេទនានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេទ

សម្មាសម្ពុទ្ធិ តោស សង្ឃទំលោសា

តោ ច ចិត្តតោ ច សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ចតុត្ថំ ចារាជិកំ កត្តិ-
ហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ចតុត្ថំ ចារាជិកំ តិហិ
សម្មាសម្ពុទ្ធិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មាសម្ពុទ្ធិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មាសម្ពុទ្ធិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។

ចញ្ញារោ យារាជិកា និដ្ឋិតា ។

(៣០៥) ឧបក្កមិត្តា អសុប្បិ មោចេន្តស្ស្ស សង្ឃទិ-
សេសោ កត្តិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ឧបក្កមិត្តា
អសុប្បិ មោចេន្តស្ស្ស សង្ឃទិសេសោ ឯកេន
សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មា-
សម្ពុទ្ធិ ន វាចតោ ។ មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសត្តំ
សមាចរ្ជ្ជន្តស្ស្ស សង្ឃទិសេសោ កត្តិហិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ
សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសត្តំ សមា-
ចរ្ជ្ជន្តស្ស្ស សង្ឃទិសេសោ ឯកេន សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាយតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មាសម្ពុទ្ធិ ន វាចតោ ។

សមដ្ឋាន សង្ឃទិសេស ១៣

នឹងចិត្តក៏មាន ។ ចតុត្ថបារាជិកតាំងឡើងអំពីសម្មជានប៉ុន្មាន ។ ចតុត្ថ-
បារាជិកតាំងឡើងអំពីសម្មជាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីវចនក៏មាន តាំងឡើងអំពីវចននឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវចននឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ បារាជិក ៤ ។

(៣១៥) អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលព្យាយាមធ្វើអសុច្ច័យ
យូតចេញ តាំងឡើងអំពីសម្មជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស
របស់ភិក្ខុដែលព្យាយាមធ្វើអសុច្ច័យយូតចេញ តាំងឡើងអំពីសម្មជាន ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវចន ។ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គៈ មួយអង្វើដោយ
មាតុគ្រាម តាំងឡើងអំពីសម្មជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់
ភិក្ខុដែលដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គៈ មួយអង្វើដោយមាតុគ្រាម តាំងឡើង
អំពីសម្មជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវចន ។

នៃយប់ដំរី បរិវារ

មានត្ថាមី ធុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឌុកាសន្តស្ស្ស សង្ឃាទិ-
សេសោ ភតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ មានត្ថាមី
ធុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឌុកាសន្តស្ស្ស សង្ឃាទិសេសោ ភតិហិ
សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មដ្ឋាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ។ មានត្ថាមស្ស្ស សន្តិកេ អត្ត-
កាមទារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស្ស សង្ឃាទិសេសោ
ភតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ មានត្ថាមស្ស្ស សន្តិ-
កេ អត្តកាមទារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស្ស សង្ឃាទិ-
សេសោ ភតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ បេ។ សញ្ជរិត្តំ
សមាបជ្ឈន្តស្ស្ស សង្ឃាទិសេសោ ភតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ
សម្មដ្ឋាតិ ។ សញ្ជរិត្តំ សមាបជ្ឈន្តស្ស្ស សង្ឃាទិសេសោ
នហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ស-
ម្មដ្ឋាតិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សម្មដ្ឋាតិ
ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច សម្មដ្ឋាតិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ

និយមន័យ បរិវារៈ

អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលល្បួងមាតុត្រាម ដោយវេចា
ពាក្រក់ តាំងឡើងអំពីសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ
ដែលពោលល្បួងមាតុត្រាមដោយវេចា ពាក្រក់ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៣
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវេចាក៏មាន តាំងឡើង
អំពីវេចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹង
វេចានឹងចិត្តក៏មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរ
ការបម្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុត្រាម តាំងឡើងអំពី
សម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរ
ការបម្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុត្រាម តាំងឡើងអំពី
សម្បជាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តដឹកនាំ
(បុរសស្រ្តីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) តាំងឡើងអំពីសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តដឹកនាំ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៦
គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវេចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើង
អំពីវេចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងវេចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត

សមុដ្ឋានំ តោស សង្ឃទិសេសា

ច សមុដ្ឋានំ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋានំ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋានំ ។ សញ្ញាចិកាយ កុដី កាវ-
បេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋានំ ។ សញ្ញាចិកាយ កុដី កាវបេន្តស្ស សង្ឃទិ-
សេសោ ចហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានំ ។ បេ ។
មហល្លកំ វិហារំ កាវបេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ
កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានំ ។ មហល្លកំ វិហារំ
កាវបេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ ចហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋានំ ។ បេ ។ ភិក្ខុំ អម្ពលកេន ចារជីកេន
ធម្មេន អនុទ្ធិសេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ កតីហិ ស-
មុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានំ ។ ភិក្ខុំ អម្ពលកេន ចារជី-
កេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ តីហិ
សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានំ ។ បេ ។ ភិក្ខុំ អញ្ញកាតិ-
យស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ ទុចា-
នាយ ចារជីកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេន្តស្ស សង្ឃទិ-
សេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋានំ ។

សម្ពុជាន សង្ឃទិសេស ១៣

មិនបានតាំងឡើងអំពីវាពាក្យមាន តាំងឡើងអំពីវាបាននឹងចិត្ត មិនបានតាំង
ឡើងអំពីតាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីតាយនឹងវាបាននឹងចិត្តក៏មាន ។ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើកុដ ដោយសូមគ្រឿងទុបករណ៍អំពី
គេមកដោយខ្លួនឯង តាំងឡើងអំពីសម្ពុជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើកុដ ដោយសូមគ្រឿងទុបករណ៍អំពីគេមក
ដោយខ្លួនឯង តាំងឡើងអំពីសម្ពុជាន ៦ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស
របស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើវិហារធំ តាំងឡើងអំពីសម្ពុជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើវិហារធំ តាំងឡើងអំពីសម្ពុជាន ៦
។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិ
បារាជិកមិនមានមូល តាំងឡើងអំពីសម្ពុជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល
តាំងឡើងអំពីសម្ពុជាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែល
កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិករណ៍ ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង
ហើយចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិក តាំងឡើងអំពីសម្ពុជានប៉ុន្មាន ។

និយមន័យ បរិវារ

ភិក្ខុំ អញ្ញា ភាគីយស្ស អធិករណស្ស កក្កំ ទេសំ
លេសមត្តំ ឧបាទាយ ទារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិ-
សេន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ ភីហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ សង្ឃកេនកស្ស ភិក្ខុលោ
យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តស្ស
សង្ឃទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។
សង្ឃកេនកស្ស ភិក្ខុលោ យាវតតិយំ សមនុភាសនា
យ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ ឯកេន ស-
មុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋាតិ ។ កេនានុវត្តកានំ ភិក្ខុនំ យាវតតិយំ
សមនុភាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋន្តានំ សង្ឃទិសេសោ
កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ កេនានុវត្តកានំ
ភិក្ខុនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិទិស្សដ្ឋ-
ន្តានំ សង្ឃទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

និយមបទិក បរិវារ:

អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិក-
រណ៍ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិ
បារាជិក តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស
របស់ភិក្ខុជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្ម (ហាម
ប្រាម) ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំង
ឡើងអំពីសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស របស់ភិក្ខុជាអ្នក
ទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផង
ហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ១ គឺ
តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស របស់ពួក
ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រ
សមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះ
ចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ពួក
ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទំលាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រ
សមនុកាសនកម្ម ជាគំរប់ ៣ ផងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះ
ចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្ត ។

សម្មាសន៍ តេស សង្ឃទិសេសា សេព្វិយា

ទុត្តចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមទុកាសនាយ
នប្បដិទិស្សន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ កតិហិ សម្មដ្ឋា-
នេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។ ទុត្តចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ ស-
មទុកាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ
ឯកេន សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋាតិ ។ កុលទ្ធិសកស្ស ភិក្ខុនោ
យាវតតិយំ សមទុកាសនាយ នប្បដិទិស្សន្តស្ស
សង្ឃទិសេសោ កតិហិ សម្មដ្ឋានេហិ សម្មដ្ឋាតិ ។
កុលទ្ធិសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមទុកាស-
នាយ នប្បដិទិស្សន្តស្ស សង្ឃទិសេសោ ឯកេន
សម្មដ្ឋានេន សម្មដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋាតិ ។

តេស សង្ឃទិសេសា និទ្ទិកា ។

[៣០៦] ។ បេ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ឆារំ
វា បស្សារំ វា ខេទ្ធិំ វា កកោន្តស្ស ទុក្កដំ កតិហិ

សមធម្មាន សង្ឃទិសេស ១៣ នឹងសេក្ខិយៈ

អាបត្តិសង្ឃទិសេស របស់ភិក្ខុដែលគេប្រដៅក្រែក ដែលសង្ឃសូត្រសមនុ-
ភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគំរប់ ៣ ជងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះ
ចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជ្ជានប្តីនាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ
ដែលគេប្រដៅក្រែកដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគំរប់
៣ ជងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជ្ជាន ១
គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងវេចនឹងចិត្ត ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេសរបស់ភិក្ខុ
ដែលទ្រុស្តត្រកូល ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជា
គំរប់ ៣ ជងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជ្ជាន
ប្តីនាន ។ អាបត្តិសង្ឃទិសេស របស់ភិក្ខុដែលទ្រុស្តត្រកូលដែលសង្ឃ
សូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគំរប់ ៣ ជងហើយ នៅតែមិនលះ
បង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសម្បជ្ជាន ១ គឺតាំងឡើង អំពីកាយនឹង
វេចនឹងចិត្ត ។

ចប់ សង្ឃទិសេស ១៣ ។

(៣១៦) ។ បេ ។ អាបត្តិទុក្ខដររបស់ភិក្ខុដែល អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើបនោបង់ ទុក្ខារក្តី បស្សារក្តី ស្មោះទឹកមាត់ក្តីកង់ទឹក តាំងឡើងអំពី

វិនយបិដកេ បរិវារោ

សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជាតិ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ឧទកេ
ឧច្ចារំ វា បស្សារំ វា ខេទ្យំ វា កកោន្តស្ស ធុក្កដំ
ឯកេន សម្មជ្ជានេន សម្មជ្ជាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជ្ជាតិ ន វាចតោ ។

សេក្ខិយា ឧដ្ឋិកា ។

[៣០៧] ចត្តារោ ចារាជិកា កតិហិ សម្មជ្ជានេ-
ហិ សម្មជ្ជហន្តិ ។ ចត្តារោ ចារាជិកា តិហិ សម្មជ្ជា-
នេហិ សម្មជ្ជហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ជហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ជហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ។

[៣០៨] តេស សង្ឃានិសេសា កតិហិ សម្មជ្ជា-
នេហិ សម្មជ្ជហន្តិ ។ តេស សង្ឃានិសេសា ចហិ
សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជហន្តិ សិយា កាយតោ សម្មជ្ជហន្តិ
ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សម្មជ្ជហន្តិ

វិនយបិណ្ឌ បរិវារៈ

សម្មជានប្បន្ទាន ។ អាបត្តិទុកដរាបសក្កិក្កុ ដល់ពាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
បន្ទោបង់ទុពារក្តី បស្សវៈក្តី ស្មោះទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក តាំងឡើងអំពី
សម្មជាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។

ចប់ សេក្ខិយៈ ។

(៣១៧) បារាជិកទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសម្មជានប្បន្ទាន ។ បារា-
ជិកទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសម្មជាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិន
បានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើង
អំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

(៣១៨) សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ តាំងឡើងអំពីសម្មជានប្បន្ទាន ។
សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ តាំងឡើងអំពីសម្មជាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ
មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចា មិនបានតាំង

សមុជ្ឈានំ ទ្វេ អនិយតា តីស ទិស្សត្តិយា បាចិត្តិយា

ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច សមុជ្ឈហន្តំ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុជ្ឈហន្តំ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្ត-
តោ ច សមុជ្ឈហន្តំ ន កាយតោ សិយា កាយតោ
ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុជ្ឈហន្តំ ។

[៣១៧] ទ្វេ អនិយតា កតីហិ សមុជ្ឈានេហិ
សមុជ្ឈហន្តំ ។ ទ្វេ អនិយតា តីហិ សមុជ្ឈានេហិ
សមុជ្ឈហន្តំ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុជ្ឈហន្តំ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុជ្ឈហន្តំ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុជ្ឈហន្តំ ។

[៣២០] តីស ទិស្សត្តិយា បាចិត្តិយា កតីហិ
សមុជ្ឈានេហិ សមុជ្ឈហន្តំ ។ តីស ទិស្សត្តិយា បា-
ចិត្តិយា ធិហិ សមុជ្ឈានេហិ សមុជ្ឈហន្តំ សិយា
កាយតោ សមុជ្ឈហន្តំ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ
សិយា វាចតោ សមុជ្ឈហន្តំ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ
សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុជ្ឈហន្តំ

សមុដ្ឋាន អនិយតៈ ២ នឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ៣០

ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា មិនបានតាំង

ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា

ក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំង

ឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣១៧] អនិយតៈទាំង២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អនិយតៈ

ទាំង ២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិន

បានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្ត មិនបានតាំង

ឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចានឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២០] និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈទាំង ៣០ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន

ប៉ុន្មាន ។ និស្សត្តិយបាចិត្តិយៈទាំង ៣០ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺតាំង

ឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពី

វាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាចា

និយមន័យ បរិវារ

ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ
ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ
ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មជ្ជហន្តិ ។

[៣២០] ទ្វេ ទ្រុតិ វាចិត្តិយា កត្តិហិ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជហន្តិ ។ ទ្វេ ទ្រុតិ វាចិត្តិយា ធម្មិ សម្មជ្ជានេហិ
សម្មជ្ជហន្តិ សិយា កាយតោ សម្មជ្ជហន្តិ ន វាចតោ
ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សម្មជ្ជហន្តិ ន កាយតោ
ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មជ្ជ-
ហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ជហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សម្មជ្ជហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាច-
តោ ច ចិត្តតោ ច សម្មជ្ជហន្តិ ។

[៣២២] ចត្តារោ វាជិនេសនីយា កត្តិហិ
សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជហន្តិ ។ ចត្តារោ វាជិនេសនីយា
ចត្តិហិ សម្មជ្ជានេហិ សម្មជ្ជហន្តិ សិយា កាយតោ

វិនយបិដក បរិវារៈ

មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំង
ឡើងអំពីវារៈក៏មាន តាំងឡើងអំពីវារៈនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពី
កាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវារៈនឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២១] បាចិត្តិយៈទាំង ៧២ តាំងឡើងអំពីសម្មជានប៉ុន្មាន ។

បាចិត្តិយៈទាំង ៧២ តាំងឡើងអំពីសម្មជាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិន
បានតាំងឡើងអំពីវារៈនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវារៈ មិនបានតាំង
ឡើងអំពីកាយនឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវារៈ មិនបានតាំង
ឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវារៈ
ក៏មាន តាំងឡើងអំពីវារៈនឹងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំង
ឡើងអំពីកាយនឹងវារៈនឹងចិត្តក៏មាន ។

[៣២២] បាដិទេសនីយៈទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសម្មជានប៉ុន្មាន ។

បាដិទេសនីយៈទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសម្មជាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ

សមុដ្ឋានំ បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា ឧទានតាថា

សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ
ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយ -
តោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា
កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២៣] បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា កតីហិ សមុដ្ឋានេ -
ហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា តីហិ សមុដ្ឋា -
នេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច
វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិតិ ។

សមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ធានំ

(៣២៤) អចិត្តកុសលា ចេវ^(១)
សមុដ្ឋានញ្ច សត្វថា
យតាធម្មេន ញាយេន
សមុដ្ឋានំ វិជានតាតិ ។

១ ឧ ម. អចិត្តកុសលោ ចេវ ។

សមុដ្ឋាន សេក្ខៈ ៧៥ និងឧទានគាថា

មិនបានតាំងឡើងអំពីវាបាននឹងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវា មិន
បានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងចិត្ត មិនបានតាំង
ឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាបាននឹងចិត្តក៏មាន ។

(៣២៣) សេក្ខៈទាំង ៧៥ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។
សេក្ខៈទាំង ៧៥ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនឹង
ចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាបាននឹងចិត្ត មិនបាន
តាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនឹងវាបាននឹងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ សមុដ្ឋាន តែប៉ុណ្ណោះ ។

ទូទានគ្រប់ការរឿងនៃសមុដ្ឋាននោះដូច្នោះ

(៣២៤) និយាយអំពីអាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមានចិត្តគិត ១ មាន
កុសលចិត្ត ១ និយាយអំពីសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំងអស់ ១ អ្នក
ទាំងឡាយចូរដឹងសមុដ្ឋានដោយបញ្ញាដ៏សមគួរដល់អាបត្តិចុះ។

ទុតិយគាថាសង្កណ័កំ

- (៣២៥) កតិ អាបត្តិយោ កាយិកា
 កតិ វាចសិកា កតា
 ធានេន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ
 កតិ សំសគ្គបច្ចយា ។
 ធិ អាបត្តិយោ កាយិកា
 ធិ វាចសិកា កតា
 ធានេន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ
 បញ្ច សំសគ្គបច្ចយា ។
- (៣២៦) អរុណុត្ត កតិ អាបត្តិយោ
 កតិ យោវតតិយកា
 កតេត្ត អដ្ឋវត្តកា
 កតិហិ សព្វសង្កយោ ។
 អរុណុត្ត តិស្សោ អាបត្តិយោ
 ទ្វេ យោវតតិយកា
 ឃកេត្ត អដ្ឋវត្តកា
 ឃកេន សព្វសង្កយោ ។

ទុតិយ គិលានុដ្ឋណ៍កៈ

(៣២៥) សួរថា អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយមានប៉ុន្មាន
អាបត្តិដែលតាំងឡើង អំពីវា៣មានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានមាន
ដល់ទប់សម្បទន៍ដែលបិទបាំងទោសទុក អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវ
ព្រោះបច្ច័យគឺការប៉ះពាល់នូវកាយ ។ ឆ្លើយថា អាបត្តិដែល
តាំងឡើងអំពីកាយមាន ៦ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីវា៣
មាន ៦ អាបត្តិ ៣ មានដល់ទប់សម្បទន៍ដែលបិទបាំងទោស
ទុក អាបត្តិ ៥ ដែលត្រូវព្រោះបច្ច័យគឺការប៉ះពាល់នូវកាយ ។

(៣២៦) អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងវេលាអរុណារះឡើង មានប៉ុន្មាន
អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្មចប់
ជាគំរប់ ៣ ដង មានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបំពេញនូវវត្ថុ
គ្រប់ទាំង ៨ មានប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ការសង្រ្គោះទាំង
អស់ដោយទទួលប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងវេលាអរុណា
រះឡើងមាន ៣ អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រ
សមនុកាសនកម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដង មាន ២ អាបត្តិដែលត្រូវ
ព្រោះបំពេញនូវវត្ថុគ្រប់ទាំង ៨ មានតែ ១ ក្នុងសាសនានេះ
ការសង្រ្គោះទាំងអស់ដោយទទួលតែ ១ គឺនិទានុទ្ទេស ។

១១៧៧

ទុតិយតាវសង្កណ្ឌកំ វិនយមូលាទិប្បញ្ញវិស្សជ្ជនា

(៣២៧) វិនយស្ស កតិ មូលានិ
យានិ ពុទ្ធន បញ្ញត្តា
វិនយកុកា កតិ វត្ថា
ទុដ្ឋល្បថាទនា កតិ ។
វិនយស្ស ទ្វេ មូលានិ
យានិ ពុទ្ធន បញ្ញត្តា
វិនយកុកា ទ្វេ វត្ថា
ទ្វេ ទុដ្ឋល្បថាទនា ។

(៣២៨) តាមន្តរេ កតិ អាបត្តិយោ
កតិ នទីទារប្បច្ចយា
កតិមំសេសុ ឥល្បច្ចយំ
កតិមំសេសុ ទុក្កដំ ។
តាមន្តរេ ចតស្ស្គ អាបត្តិយោ
ចតស្ស្គ នទីទារប្បច្ចយា
ឯកមំសេ ឥល្បច្ចយំ
នវំមំសេសុ ទុក្កដំ ។

ទុតិយតាថាសង្គណិកៈ បុព្វវិស្សន្ធិនាអំពីមូលនៃវិន័យជាដើម

(៣២៧) មូលរបស់វិន័យមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់
បញ្ចត្តទុកមក គរុកាបត្តិក្នុងវិន័យមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ទុកមក អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋល្ហាបត្តិ
មានប៉ុន្មាន ។ មូលរបស់វិន័យមាន ២ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់
បញ្ចត្តទុកមក គរុកាបត្តិក្នុងវិន័យមាន ២ ដែលព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ទុកមក ដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋល្ហាបត្តិមាន២^(១) ។

(៣២៨) អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ អាបត្តិប៉ុន្មាន
ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង ជាបច្ច័យ សាច់ប៉ុន្មាន
ប្រការ ដែលភិក្ខុឆាន់ត្រូវថ្មល្ហាច្នៃ ជាបច្ច័យ សាច់ប៉ុន្មានប្រការ ដែល
ភិក្ខុឆាន់ត្រូវទុកដ ។ អាបត្តិ ២ ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ អាបត្តិ
២ ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង ជាបច្ច័យ សាច់
មនុស្សតែម្យ៉ាងដែលឆាន់ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ហាច្នៃ សាច់ ៧ ប្រការ
ដែលភិក្ខុឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

---

១ អង្គិកថា អាបត្តិ ២ នោះគឺ អាបត្តិយាណជិក របស់ភិក្ខុដែលត្រូវព្រោះដូរយប់យាងទោស
ភិក្ខុនីដង្កា ១ អាបត្តិបាចិត្តិយៈរបស់ភិក្ខុដែលត្រូវព្រោះដូរយប់យាងអាបត្តិសង្ស័យទិសេសនៃ
ភិក្ខុដង្កា ១ ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(៣២៧) កតតិ វាចសិកា វត្ថុ

កតតិ វាចសិកា ទិវា

ទទមាណស្ស កតតិ អាបត្តិយោ

បដិគ្គណ្ណានស្ស កតតិកា ។

ទ្វេ វាចសិកា វត្ថុ

ទ្វេ វាចសិកា ទិវា

ទទមាណស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ

ចត្តារោ ច បដិគ្គហោ ។

(៣៣០) កតតិ ទេសនាតាមិជិយោ

កតតិ សប្បដិកម្មា កតតា

កតតេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា

ពុទ្ធនាទិច្ចពន្ធនា ។

បញ្ច ទេសនាតាមិជិយោ

ឆ សប្បដិកម្មា កតតា

ឯកតេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា

ពុទ្ធនាទិច្ចពន្ធនា ។

និយមន័យ បរិវារ:

- (៣២៧) អាបត្តិប៉ុន្មានដែលតាំងឡើងអំពីវាចាហើយត្រូវតែ
ក្នុងក្រី អាបត្តិប៉ុន្មានដែលតាំងឡើងអំពីវា ហើយត្រូវតែ
ក្នុងវេលាថ្ងៃ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ទប់សម្បទន៍ដែលឲ្យ អាបត្តិ
ប៉ុន្មានមានដល់ទប់សម្បទន៍ដែលទទួល ។ អាបត្តិ ២ ប្រកប
ដោយវាចាហើយត្រូវតែក្នុងក្រី អាបត្តិ ២ ដែលតាំង ឡើង
អំពីវាហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃ អាបត្តិ ៣ មានដល់ទប់-
សម្បទន៍ដែលឲ្យ អាបត្តិ ២ មានដល់ទប់សម្បទន៍ដែលទទួល ។
- (៣៣០) អាបត្តិប៉ុន្មានដែលជាទេសនាភាមិនី អាបត្តិប៉ុន្មាន
ដែលជាសប្បដិកម្ម^(១) ក្នុងសាសនានេះ មានអាបត្តិប៉ុន្មាន
ដែលព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ថាជាអប្បដិកម្ម^(២) ក្នុង
សាសនានេះ ។ អាបត្តិដែលជាទេសនាភាមិនីមាន ៥ អាបត្តិ
ដែលជាសប្បដិកម្មមាន ៦ អាបត្តិ ១ ដែលព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ច-
វង្សទ្រង់ត្រាស់ថាជាអប្បដិកម្ម ក្នុងសាសនានេះ ។

---

១ អន្តិកថា ថា សប្បដិកម្ម ប្រែថា អាបត្តិដែលកែបាន បានដល់អាបត្តិ ៦ កង ពាំងពី
សង្កទិសេស រហូតដល់ទុត្តាសិវ ។ ២ អប្បដិកម្ម ប្រែថា អាបត្តិកែលែងបាន បានដល់
បារាណិក ៤ ឬទាំង ៨ ។

ទុតិយគាថាសង្គណ៍កំ គុកាទ្យប្បញ្ញវិស្សឆ្លា

[១១១១] វិនយគុកា កតំ វុត្តា
កាយវាចសិកានិ ច
កតំ វិការលេ ធម្មារសោ^(១)
កតំ ញត្តិចតុត្តេន សម្មតិ ។
វិនយគុកា ទ្វេ វុត្តា
កាយវាចសិកានិ ច
ឯកោ វិការលេ ធម្មារសោ
ឯកា ញត្តិចតុត្តេន សម្មតិ ។

[១១១២] ទារាជិកា កាយិកា កតំ
កតំ សំវាសកក្ខមិយោ^(២)
កតំនញ វត្តិច្ឆេនោ
បញ្ញត្តា ទ្ធិស្ថលា កតំ ។
ទារាជិកា កាយិកា ទ្វេ
ទ្វេ សំវាសកក្ខមិយោ^(៣)
ទ្ធិនញ វត្តិច្ឆេនោ
បញ្ញត្តា ទ្ធិស្ថលា ទុវេ ។

---

១ ម. ធម្មារសោ ។ ២-៣ ឱ. សំវាសក្ខមិយោ ។

ទុតិយភាថាសង្គណ៍កៈ បុញ្ញវិស្សន្ធនាអំពីឥរុកាបត្តិដាងើម

(៣៣១) អាបត្តិប្តីនាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស្រង់ ទ្រង់
ត្រាស់ថាជាគរុកាបត្តិក្នុងវិន័យ សិទ្ធិបទប្តីនាន ដែលតាំង
ឡើងអំពីកាយនឹងវាចា រសស្រូវប្តីនានដែលគួរឆាន់បានក្នុង
វេលាវិកាល ការសន្មតដោយញាតិបិតត្រកូលវាចាមានប្តីនាន ។
អាបត្តិ ២ យ៉ាងដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស្រង់ត្រាស់ថាជាគរុ-
កាបត្តិក្នុងវិន័យ សិទ្ធិបទទាំងអស់សុទ្ធតែតាំងឡើងអំពីកាយ
នឹងវាចា រសស្រូវតែ១គឺថ្នាំឈ្មោះលោណសោចរកៈ^(១)ដែល
គួរឆាន់បានក្នុងវេលាវិកាល ការសន្មតដោយញាតិបិតត្រកូល-
វាចាមានតែ១ ។

(៣៣២) អាបត្តិបាវជិក ដែលតាំងឡើងអំពីកាយមានប្តីនាន
ក្នុងវិន័យសំវាសមានប្តីនាន រាត្រីជាប់មានដល់ភិក្ខុប្តីនាន
ពួកព្រះអង្គបញ្ញត្តិខាតត្រឹមពីរធ្លាប់ មានប្តីនានសិទ្ធិបទ ។
អាបត្តិបាវជិកដែលតាំងឡើងអំពីកាយមាន ២ ក្នុងវិន័យសំវាស
មាន ២ រាត្រីជាប់មានដល់ភិក្ខុ ២ ពួក (ភិក្ខុកំពុងនៅ
បរិវាស ១ ប្រព្រឹត្តមានតួ ១) ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិខាតត្រឹម
ពីរធ្លាប់ មាន២ សិទ្ធិបទ^(២) ។

---

១ អង្គិកថា ថា ត្រូវមើលនយលក្នុងសៀវភៅទី ៧ ក្នុងពេសដ្ឋកូន្តៈទំព័រ ២៥៦ ។
២ ព្រះអង្គ ទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យកំពុងយកម្រាមដៃលាងអង្គជិតឲ្យហួសដឹង២ប្រាង្គម្រាមដៃឡើងទៅ
អនញាតត្រឹមតែ ២ ប្រាង្គដៃទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យរុករកលក់ដៃហួសដឹង ២ ធ្លាប់ឡើងទៅ ១ ។

វិន័យបិដកេ បរិវារោ

[៣៣៣] កតត្តានំ វជិត្តាន
 កតិហិ សង្កេត ភិដ្ឋតិ
 កតេត្ត បឋមាបត្តិកា
 ញត្តិយា ករណា កតិ ។
 ទ្វេ អត្តានំ វជិត្តាន
 ទ្វិហិ សង្កេត ភិដ្ឋតិ
 ទ្វេត្ត បឋមាបត្តិកា
 ញត្តិយា ករណា ទុវេ ។

[៣៣៤] ចាណាតិចាតេ កតិ អាបត្តិយោ
 វាចា ចារាជិកា កតិ
 ឌីកាសយា កតិ វុត្តា
 សញ្ញវត្តេន វា កតិ ។
 ចាណាតិចាតេ តិស្សោ អាបត្តិយោ
 វាចា ចារាជិកា តយោ
 ឌីកាសយា តយោ វុត្តា
 សញ្ញវត្តេន វា តយោ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

(៣៣៣) ភិក្ខុនី វាយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិប្បន្នាន សង្ឃបែក
គ្នាដោយអាការប្បន្នាន អាបត្តិដែលត្រូវជាដំបូងក្នុងវិន័យនេះ
មានប្បន្នាន ការធ្វើញត្តិមានប្បន្នាន ។ ភិក្ខុនី វាយខ្លួនឯង
ត្រូវអាបត្តិ ២ សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ២ អាបត្តិដែលត្រូវ
ជាដំបូងក្នុងវិន័យនេះមាន ២ ការធ្វើញត្តិមាន ២ ។

(៣៣៤) កងបុណ្យបាតមានអាបត្តិប្បន្នាន អាបត្តិបុរាជិក
ដែលតាំងឡើងអំពីវេចមានប្បន្នាន អាបត្តិដែលភិក្ខុនិយាយ
ល្បួងមាតុត្រាមដោយពាក្យអាក្រក់មានប្បន្នាន អាបត្តិប្បន្នាន
ដែលភិក្ខុត្រូវព្រោះការដឹកនាំបុរសនឹង ស្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្តី
ប្រពន្ធ ។ កងបុណ្យបាតមានអាបត្តិ ៧ អាបត្តិបុរាជិកដែល
តាំងឡើងអំពីវេចមាន ៧ អាបត្តិដែលភិក្ខុនិយាយល្បួងមាតុ-
ត្រាមដោយពាក្យអាក្រក់មាន ៧ អាបត្តិ ៧ ត្រូវ(ព្រោះការ
ដឹកនាំបុរសនឹងស្ត្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) ។

ទុតិយតាហិសង្កណិកំ តិបត្តនាទិបុញ្ញវិស្សន្តនា

(៣៣៥) កតិ បុគ្គលា ន ឧបសម្បទេតត្វា
 កតិ កម្មាន^(១) សង្កហា
 នាសិគកា កតិ វុត្តា
 កតិធំ ឯកវាចិកា ។
 តយោ បុគ្គលា ន ឧបសម្បទេតត្វា
 តយោ កម្មាន^(២) សង្កហា
 នាសិគកា តយោ វុត្តា
 តិណ្ណានំ ឯកវាចិកា ។

(៣៣៦) អនិច្ឆានានេ កតិ អាបត្តិយោ
 កតិ មេឌ្យនប្បច្ចយា
 ធិន្ទន្ទស្ស កតិ អាបត្តិយោ
 កតិ ធិឌ្ទនប្បច្ចយា ។
 អនិច្ឆានានេ តិស្សោ អាបត្តិយោ
 ចតិស្សោ មេឌ្យនប្បច្ចយា
 ធិន្ទន្ទស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ
 បញ្ច ធិឌ្ទនប្បច្ចយា ។

ទុតិយតាវាសង្គណិកៈ បុញ្ញវិស្សន្ធិនាអំពីបុគ្គល៣ពួកជាដើម

[៣៧៥] បុគ្គលដែលមិនត្រូវឲ្យទេបសម្បទា មានបុគ្គលពួក
ការសង្គ្រោះកម្មមានបុគ្គល បុគ្គលដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ត្រូវឲ្យវិនាសមានបុគ្គល ជនបុគ្គលពួកដែលត្រូវសូត្រ
កម្មវាចាតែម្តងបាន ។ បុគ្គលដែលមិនត្រូវឲ្យទេបសម្បទា
មាន ៣ ពួក ការសង្គ្រោះកម្មមាន ៣ បុគ្គលដែលព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថាត្រូវឲ្យវិនាសមាន ៣ ពួក ជន ៣ ពួក ដែល
ត្រូវសូត្រកម្មវាចាតែម្តងបាន ។

[៣៧៦] ក្នុងអទិន្នាទានមានអាបត្តិបុគ្គល អាបត្តិព្រោះ
មេប៉ុនជាបច្ច័យ មានបុគ្គល អាបត្តិបុគ្គលមានដល់ភិក្ខុដែល
កាត់ អាបត្តិបុគ្គលដែលភិក្ខុត្រូវព្រោះចោលជាបច្ច័យ ។ ក្នុង
អទិន្នាទានមានអាបត្តិ ៣ អាបត្តិព្រោះមេប៉ុនជាបច្ច័យមាន ៤
អាបត្តិ ៣ មានដល់ភិក្ខុដែលកាត់ អាបត្តិ ៥ ដែលភិក្ខុត្រូវ
ព្រោះចោលជាបច្ច័យ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[៣៣៧]

ភិក្ខុនោវាទកវត្ថុស្មី

វាចិត្តិយេន ទុក្ខជា

កតេត្ថ ឈកាវត្ថា

កតំនំ ចរិវេន ច ។

ភិក្ខុនោវាទកវត្ថុស្មី

វាចិត្តិយេន ទុក្ខជា កតា

ចត្ថវេត្ថ ឈកាវត្ថា

ទ្ធិន្ធ ចរិវេន ច ។

[៣៣៨]

ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខតា

វាជំទេសនីយា កតំ

ភិញ្ញាណមកដញ្ញេន

វាចិត្តិយេន ទុក្ខជា កតំ ។

ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខតា

អដ្ឋ វាជំទេសនីយា កតា

ភិញ្ញាណមកដញ្ញេន

វាចិត្តិយេន ទុក្ខជា កតា ។

វិសយបិដក បរិវារៈ

(១១៧៧) ក្នុងភិក្ខុនោវ័ទកវគ្គ មានអាបត្តិទុក្ខដលាយ
ដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈវិដរឬទេ នវកៈក្នុងបឋមសិក្ខាបទនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានបុំន្ទាន អាបត្តិដែលត្រូវ
ព្រោះបីវរមានដល់ភិក្ខុបុំន្ទានពួក ។ ក្នុងភិក្ខុនោវ័ទកវគ្គ
មានអាបត្តិទុក្ខដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈវិដរ ក្នុងបឋម-
សិក្ខាបទនេះមាននវកៈ ៤ ដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ទុកមក
ហើយ អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបីវរមានដល់ភិក្ខុពីរពួក ។

(១១៧៨) អាបត្តិបាជិទេសនីយៈរបស់ភិក្ខុនីព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថាមានបុំន្ទាន អាបត្តិទុក្ខដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈព្រោះ
សូមស្រូវស្រសយកមកធានមានវិដរឬទេ ។ អាបត្តិបាជិ-
ទេសនីយៈរបស់ភិក្ខុនីព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថាមាន ៤ អាបត្តិ
ទុក្ខដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះសូមស្រូវស្រសយក
មកធានក៏មានវិដរ ។

ទតិយតាថាសង្កណំកំ បាចិតិយបុញ្ញវិស្សជ្ជតា

(៣៣៧) តច្ឆន្ទស្ស កតិ អាបតិយោ

បិតស្ស វាបិ កត្តកា

និសិទ្ធស្ស កតិ អាបតិយោ

និបទ្ធស្ស បិ កត្តកា^(១) ។

តច្ឆន្ទស្ស ចតស្សោ អាបតិយោ

បិតស្ស វាបិ កត្តកា^(២)

និសិទ្ធស្ស ចតស្សោ អាបតិយោ

និបទ្ធស្ស បិ កត្តកា^(៣) ។

(៣៤០) កតិ ទាចិតិយានិ សញ្ញានិ ណាណាវត្តកានិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ ។

បញ្ច ទាចិតិយានិ សញ្ញានិ ណាណាវត្តកានិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ ។

១ ឧ. កត្តកា ។ ២-m តត្តកា ។

ទុតិយតាថាសង្គណ្ឌិកៈ បុញ្ញវិស្សន្តិទាអំពីអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

[៣៧៧] អាបត្តិបុន្នានមានដល់ភិក្ខុដែលដើរ អាបត្តិបុន្នាន

មានដល់ភិក្ខុដែលឈរ អាបត្តិបុន្នានមានដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ

អាបត្តិបុន្នានមានដល់ភិក្ខុដែលដេក ។ អាបត្តិ ៤ មាន

ដល់ភិក្ខុដែលដើរ ឯភិក្ខុដែលឈរក៏មានអាបត្តិបុណ្ណោះដែរ

អាបត្តិ ៤ មានដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ ឯភិក្ខុដែលដេកក៏មាន

អាបត្តិបុណ្ណោះដែរ ។

[៣៨០] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់បុន្នាន ដែលមាន

វត្ថុផ្សេងៗគ្នាក្នុងខណៈមួយមិនមុនមិនក្រោយ ។ ភិក្ខុត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៥ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា ក្នុង

ខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។

វិទយបិដកេ បរិវាហេ

[៣៤១] កតិ ទាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ នាណវត្តកានិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ ។

នវ ទាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ នាណវត្តកានិ

អប្បត្ថំ អចរិមំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ ។

[៣៤២] កតិ ទាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ នាណវត្តកានិ

កតិវាចាយ ទេសេយ្យវត្តា អាទិច្ចតន្ត្រី ។

ចញ្ច ទាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ នាណវត្តកានិ

ឯកវាចាយ ទេសេយ្យវត្តា អាទិច្ចតន្ត្រី ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

[៣៤១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមាន

វត្ថុផ្សេងៗ គ្នា ក្នុងខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។ ភិក្ខុ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៧ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា ក្នុង

ខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។

[៣៤២] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា

ហើយគួរសំដែងដោយវត្ថុប៉ុន្មានជន្មបាន ។ ព្រះពុទ្ធជា

អាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំង

អស់ ៥ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗ គ្នា ហើយគួរសំដែងដោយ

វត្ថុប៉ុន្មានបាន ។

ទុតិយតាថាសង្គណកំ បាចិត្តិយបុញ្ញវិស្សន្ធិនា

(៣៤៣) កតំ ចាចិត្តិយានំ សព្វានំ នាណវត្ថុកានំ

កតំវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចតន្តនា ។

នវ ចាចិត្តិយានំ សព្វានំ នាណវត្ថុកានំ

ឯកវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចតន្តនា ។

(៣៤៤) កតំ ចាចិត្តិយានំ សព្វានំ នាណវត្ថុកានំ

កិញ្ច កិត្តេត្តា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចតន្តនា ។

បញ្ច ចាចិត្តិយានំ សព្វានំ នាណវត្ថុកានំ

វត្ថុំ កិត្តេត្តា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចតន្តនា ។

ទុតិយតាថាសង្គណៈ បុប្ផាស្ស្សន្តិទាអំពីអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

(៣៤៣) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗ គ្នា
ហើយគួរសំដែងដោយវេទនាប៉ុន្មានដងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអា-
ទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំង-
អស់ ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា ហើយគួរសំដែង ដោយ
វេទនាតែម្តងបាន ។

(៣៤៤) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មានដែលមានវត្ថុផ្សេងៗ គ្នា
ហើយគួរប្រាប់អ្វី ទើបសំដែងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស
ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់៥
ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នាហើយគួរប្រាប់វត្ថុទើបសំដែងបាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[៣៤៥] កតិ វាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ វាចាវត្ថុកានិ

កិញ្ច កិត្តត្វា ទេសេយ្យវត្ថុ អាទិច្ចតទ្ធា។

នវ វាចិត្តិយានិ សញ្ញានិ វាចាវត្ថុកានិ

វត្ថុ កិត្តត្វា ទេសេយ្យវត្ថុ អាទិច្ចតទ្ធា ។

[៣៤៦] យាវតតិយកេ កតិ អាបត្តិយោ

កតិ វោហារប្បច្ចយា

ខាទន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ

កតិ ភោជនប្បច្ចយា ។

យាវតតិយកេ តិស្ស អាបត្តិយោ

ន វោហារប្បច្ចយា

ខាទន្តស្ស តិស្ស អាបត្តិយោ

បញ្ច ភោជនប្បច្ចយា ។

និយមន័យ បរិវារៈ

(៣៤៥) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេងៗគ្នា
 ហើយគួរប្រាប់អ្វីទើបសំដែងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស
 ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៧
 ដែលមានវត្ថុផ្សេង ។ គ្នាហើយគួរប្រាប់វត្ថុទើបសំដែងបាន ។

(៣៤៦) អាបត្តិប៉ុន្មានយ៉ាងដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃ
 សូត្រសមនុកាសនកម្មចប់ជាគំរប់៣ ដង អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែល
 ត្រូវព្រោះពោលជាបច្ច័យ អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះទំពា
 ស្មី (សាច់) អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះភាជនជាបច្ច័យ ។
 អាបត្តិ ៣ ដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសន-
 កម្មចប់ជាគំរប់ ៣ ដង អាបត្តិ ៦ ដែលត្រូវព្រោះពោល
 ជាបច្ច័យ ។ អាបត្តិ ៣ ដែលត្រូវព្រោះទំពាស្មី (សាច់)
 អាបត្តិ ៤ ដែលត្រូវព្រោះភាជនជាបច្ច័យ ។

ទុតិយតារាងសង្គណ័កំ យាវតតិយាទុបប្បញ្ញវិស្សន្តតា

(៣៤៧)

សញ្ច យាវតតិយា

កតំ ម៉ាណនំ កច្ឆន្តំ

កតំនព្វោវ អាបត្តំ

កតំនំ អធិករណោន ច ។

សញ្ច យាវតតិយកា

បញ្ច ម៉ាណនំ កច្ឆន្តំ

បញ្ចនព្វោវ អាបត្តំ

បញ្ចន្តំ អធិករណោន ច ។

(៣៤៨)

កតំនំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ

កតំនំ វុបសមេន ច

កតំនព្វោវ អនាបត្តំ

កតំហិ ម៉ានេហិ សោភតិ ។

បញ្ចន្តំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ

បញ្ចន្តំ វុបសមេន ច

បញ្ចនព្វោវ អនាបត្តំ

តំហិ ម៉ានេហិ សោភតិ ។

ទុតិយតាថាសង្គណិកៈ បុញ្ញវិស្សន្ធិនាអំពីយោគតិយាបត្តិផានើម

(៣៤៧) យោគតិយ កាបត្តិទាំងអស់ រមែងដល់នូវស្ថានប្តីនាន

មួយទៀត កាបត្តិមានដល់បុគ្គលប្តីនានពួក អធិករណ៍មាន

ដល់បុគ្គលប្តីនានពួក ។ យោគតិយ កាបត្តិទាំងអស់ រមែង

ដល់នូវស្ថាន ៥ កាបត្តិមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក អធិករណ៍

មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ។

(៣៤៨) ការវិនិច្ឆ័យមានដល់បុគ្គលប្តីនានពួក ការរម្ងាប់

អធិករណ៍មានដល់បុគ្គលប្តីនានពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គល

ប្តីនានពួក បុគ្គលរងរឿងដោយស្ថានប្តីនានយ៉ាង ។ ការ

វិនិច្ឆ័យមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ការរម្ងាប់អធិករណ៍មានដល់

បុគ្គល ៥ ពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក បុគ្គលរងរឿង

ដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង ។

វិទ្យាបិដកេ បរិវារោ

[៣៤៧] កតំ កាយំ កា វត្ថុ
 កតំ កាយំ កា ទិវា
 ទិដ្ឋន្តស្ស កតំ អាថត្ថំ
 កតំ បិណ្ណំ ទាតប្បច្ចយា ។
 ទ្វេ កាយំ កា វត្ថុ
 ទ្វេ កាយំ កា ទិវា
 ទិដ្ឋន្តស្ស ឯកា អាថត្ថំ
 ឯកា បិណ្ណំ ទាតប្បច្ចយា ។

[៣៤៨] កតា ទិសំ សេ សម្មស្សំ
 បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ^(១)
 ទុក្ខត្ថកា កតំ វត្ថុ
 កតំ សម្មាបវត្ថុនា^(២) ។
 អដ្ឋា ទិសំ សេ សម្មស្សំ
 បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ
 ទុក្ខត្ថកា តយោ វត្ថុ
 តេចត្តាធិស សម្មាវត្ថុនា ។

១ ខ. ទេសយ្យ ។ ២ ឧ. ម. សម្មវត្ថុនា ។

និយមន័យ បរិវារៈ

(៣៤៧) អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុង រាត្រីមានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវ តែក្នុងវេលាថ្ងៃមានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះគយ គន់ អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌ បាតជាបច្ច័យ ។ អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងវេលារាត្រីមាន ២ អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃ មាន ២ អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះគយគន់ (មើលអង្គជាត មាតុគ្រាមដោយតម្រេក) អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះ បិណ្ឌ បាតជាបច្ច័យ^(១) ។

(៣៥០) ភិក្ខុឃើញអានិសង្សប៉ុន្មាន ទើបសំដែងធម៌ដល់អ្នក ដទៃដោយសទ្ធា ទុក្ខត្រកភិក្ខុ (ភិក្ខុដែលសង្ស័យលើភវត្ត) ព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ថាមានប៉ុន្មាន ការប្រព្រឹត្តវត្តដោយ ប្រវ័តមានប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុឃើញអានិសង្ស ៨ យ៉ាង ទើបសំ ដែងធម៌ ដល់អ្នកដទៃដោយសទ្ធា ទុក្ខត្រកភិក្ខុព្រះមានព្រះ ភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមាន ៣ ពួក ការប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រវ័ត មាន ៤៣ ។

---

១ អង្គិកថា ថា អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យនោះគឺ ភិក្ខុសំឡឹងមើលមុខ ស្រ្តីដែលប្រឆេនចង្ហាន់ត្រូវទុក្ខនិ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែសំឡឹងមើលមុខសាមណេរដែលកំ ពុងប្រឆេនបឃរ ឬម្តូបក្រៀមក៏ត្រូវទុក្ខនិដែរ ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីលោកកែក្នុងបទថា អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យនោះ គឺភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនិបាតចែងត្រូវបាចិត្តិយៈ។ (ពាក្យក្នុងករណីនេះ ត្រូវឆ្លាន់បរិបាចនសិក្ខាបទ ក្នុងមហានិក្ខ) ។

ទុតិយតាថាសង្គណ៍កំ មុសាវាទទិប្បញ្ញវិស្សធិតា

(៣៥១) កត្តាឃ្លានេ មុសាវាទោ
 កត្តា បរមន្តំ វុច្ឆតិ
 កត្តា ទាដិទេសនីយា
 កត្តនំ ទេសនាយ ច ។
 បញ្ចាឃ្លានេ មុសាវាទោ
 ចុទ្ធស បរមន្តំ វុច្ឆតិ
 ទ្វាទស ទាដិទេសនីយា
 ចតុន្តំ ទេសនាយ ច ។

(៣៥២) កត្តន្តិកោ មុសាវាទោ
 កត្តា ឧទោសថង្គានិ
 កត្តា ទូតេយ្យង្គានិ
 កត្តា តត្តិយវត្តនា ។
 អដ្ឋន្តិកោ មុសាវាទោ
 អដ្ឋ ឧទោសថង្គានិ
 អដ្ឋ ទូតេយ្យង្គានិ
 អដ្ឋ តត្តិយវត្តនា ។

ទុតិយភាវាសង្គណ្ឌិកៈ បុញ្ញវិស្សជ្ជនាអំពីមុសាវាទជាដើម

[៣៥១] មុសាវាទដែលនូវស្ថានប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់

ត្រាស់ថា អាបត្តិប៉ុន្មានដែលមានកំណត់ថ្ងៃ អាបត្តិបាដិទេស-

ន័យៈមានប៉ុន្មាន មួយទៀត បុគ្គលប៉ុន្មានពួកដែលគួរសំដែង

ទោស ។ មុសាវាទដែលនូវស្ថាន ៥ យ៉ាង ព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិដែលមានកំណត់ថ្ងៃ (នោះ) មាន ១៤

អាបត្តិបាដិទេសន័យៈ មាន ១២ (ដោយរួមទាំងភិក្ខុ ភិក្ខុនី)

បុគ្គល ៤ ពួកដែលគួរសំដែងទោស ។

[៣៥២] មុសាវាទប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទេវោសថមាន

អង្គប៉ុន្មាន អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ នូវទូតកម្មមានប៉ុន្មាន

ការប្រព្រឹត្តិតិរិយវត្តមានប៉ុន្មាន ។ មុសាវាទប្រកបដោយ

អង្គ ៨ ទេវោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរ

ដល់នូវទូតកម្មមាន ៨ ការប្រព្រឹត្តិតិរិយវត្តមាន ៨ ប្រការ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៣៥៣) កតិវាចិកា ឧបសម្បទា

កតិវំ បច្ចុដ្ឋាតតំ

កតិវំ អាសវំ នាតតំ

ភិក្ខុលោវាទកោ កតិហិ ។

អដ្ឋវាចិកា ឧបសម្បទា

អដ្ឋវំ បច្ចុដ្ឋាតតំ

អដ្ឋវំ អាសវំ នាតតំ

ភិក្ខុលោវាទកោ អដ្ឋហិ ។

(៣៥៤) កតិវំ នេដ្ឋ ហោតិ

កតិវំ ឪល្លច្ចយំ

កតិវំ ញោវំ អនាបត្តិ

សព្វេសំ ឯកវត្ថុកា ។

ឯកស្សំ នេដ្ឋំ ហោតិ

ចតុដ្ឋំ ឪល្លច្ចយំ

ចតុដ្ឋំ ញោវំ អនាបត្តិ

សព្វេសំ ឯកវត្ថុកា ។

និយមន័យ បរិវារ:

(៣៥៣) ទបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកបដោយកម្ម-
វាចាប៉ុន្មាន ភិក្ខុនីត្រូវក្រោកទទួលចំពោះភិក្ខុនីប៉ុន្មានពួក ត្រូវ
ឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុនីប៉ុន្មានពួក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន
ទើបគួរប្រដៅភិក្ខុនីបាន ។ ទបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកប
ដោយកម្មវាចា ៨ ភិក្ខុនីត្រូវក្រោកទទួលចំពោះភិក្ខុនី ៨ ពួក
ត្រូវឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុនី ៨ ពួក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ទើប
គួរប្រដៅភិក្ខុនីបាន ។

(៣៥៤) ឆេដ្ឋវត្ថុ (វត្ថុជាហេតុឲ្យជាប់ចាកភិក្ខុការៈ) មាន
ដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អាបត្តិថ្មល្មមមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មាន
ពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អាបត្តិនឹងអនាបត្តិ
ទាំងអស់ (នេះ) មានវត្ថុតែមួយទេ ។ ឆេដ្ឋវត្ថុមានដល់
បុគ្គល ១ ពួក អាបត្តិថ្មល្មមមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អនា-
បត្តិមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អាបត្តិនឹងអនាបត្តិទាំងអស់ (នេះ)
មានវត្ថុតែ ១ ។

ទុតិយតាថាសង្គណ័កំ អាយតវត្ថុអាទិបុញ្ញវិស្សជ្ជនា

(៣៥៥) កតិ អាយាតវត្ថុនំ
 កតិហំ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
 កតេត្ថ បឋមាបត្តកា
 ញត្តិយា ករណា កតិ ។
 នវ អាយាតវត្ថុនំ
 នវហំ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
 នវេត្ថ បឋមាបត្តកា
 ញត្តិយា ករណា នវ ។

(៣៥៦) កតិ បុគ្គលោ ធាកិវាទេតព្វា
 អញ្ញុលីសាមិចេន ច
 កតិនំ ធុក្កដំ ហោតិ
 កតិ ចីវរធារណា ។
 ទស បុគ្គលោ ធាកិវាទេតព្វា
 អញ្ញុលីសាមិចេន ច
 ទសដ្ឋំ ធុក្កដំ ហោតិ
 ទស ចីវរធារណា ។

ទុតិយធាថាសង្គណិកៈ បញ្ញវិស្សជ្ជនាមព័កាយាតវត្ថុជាដើម

(៣៥៥) អាយាតវត្ថុ (វត្ថុជាហេតុឲ្យកើតចិត្តក្នុង) មាន

ប៉ុន្មាន សង្ស័យបែកគ្នាដោយភិក្ខុប៉ុន្មានរូប ក្នុងវិនយនេះ បឋ-

មាបត្តិកាបត្តិមានប៉ុន្មាន កិច្ចដែលធ្វើដោយញាតិមានប៉ុន្មាន ។

អាយាតវត្ថុមាន ៧ យ៉ាង សង្ស័យបែកគ្នាដោយភិក្ខុ ៧ រូប ក្នុង

វិនយនេះ បឋមាបត្តិកាបត្តិមាន ៧ យ៉ាង កិច្ចដែលធ្វើដោយ

ញាតិមាន ៧ យ៉ាង ។

(៣៥៦) បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ នឹងបុគ្គលដែលមិនគួរ

ធ្វើអញ្ជើញលក្ខម្មនឹងសាមិច្ចិកម្មមានប៉ុន្មានពួក អាបត្តិទុក្ខដមាន

ដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ការទុកអតិរេកបីវេប្បានប៉ុន្មានថ្ងៃ ។

បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ នឹងបុគ្គលដែលមិនគួរធ្វើអញ្ជើញលក្ខម្ម

នឹងសាមិច្ចិកម្មមាន ១០ ពួក អាបត្តិទុក្ខដមានដល់បុគ្គល ១០

ពួក ការទុកអតិរេកបីវេប្បានត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

(៣៥៧) កតំនំ វស្សំ វុត្តានំ
នាតតំ ឥធិ ចីវរំ
កតំនំ សន្តេ នាតតំ
កតំនំ ញោវំ ន នាតតំ ។
បញ្ចនំ វស្សំ វុត្តានំ
នាតតំ ឥធិ ចីវរំ
សត្តនំ សន្តេ នាតតំ
សោឡសនំ ន នាតតំ ។

(៣៥៨) កតិសតំ វត្តិសតំ
អាបត្តិ វាទយិត្តាន
កតិ វត្តិយោ វសិត្តាន
មុច្ឆេយ្យ ទារិវាសិកោ ។
ទសសតំ វត្តិសតំ
អាបត្តិ វាទយិត្តាន
ទស វត្តិយោ វសិត្តាន
មុច្ឆេយ្យ ទារិវាសិកោ ។

នៃយបិដក បរិវារៈ

[៣៤៧] ក្នុងសាសនានេះ បុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គល
ប៉ុន្មានពួកដែលនៅចាំវិស្សារចេហើយ កាលបើមានអ្នកទទួល
ដ៏សមគួរហើយបុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក មិនត្រូវ
ឲ្យដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ។ ក្នុងសាសនានេះ បុគ្គលត្រូវឲ្យ
ចីវរដល់បុគ្គល ៥ ពួក^(១) ដែលនៅចាំវិស្សារចេហើយ កាលបើ
មានបុគ្គលអ្នកទទួលដ៏សមគួរ បុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គល
៧ ពួក មិនត្រូវឲ្យដល់បុគ្គល ១៦ ពួកទេ ។

[៣៤៨] ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិអស់មួយរយរាត្រី ត្រូវជាប៉ុន្មាន
រយអាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅប៉ុន្មានរាត្រី ទើបរួច (ចាក
អាបត្តិ) បាន ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិអស់មួយរយរាត្រី ត្រូវ
ជាមួយពាន់^(២) អាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅ ១០ រាត្រី
ទើបរួច (ចាកអាបត្តិនោះ) បាន ។

---

១ អង្គិកថា ថា សហធម្មិកទាំង ៥ ។ ២ រាត្រីទី ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិមួយរយ ហើយក៏បិទបាំង
ទុកអស់ ១០ រាត្រី លុះដល់ថ្ងៃទី១១ ទើបត្រូវអាបត្តិមួយរយ ១ លើកទៀត ហើយក៏បិទបាំង
ទុកអស់ ១០ រាត្រី ទើបត្រូវអាបត្តិមួយរយ ១ លើកទៀត ត្រូវនឹងបិទបាំងយ៉ាងនេះដរាបដល់ ១០
លើករួមរាត្រីទាំងអស់ មួយរយរាត្រី រួមអាបត្តិជា ១ ពាន់ ។

ទុតិយភាសាសង្គណ័កៈ បុញ្ញវិស្សន្ធាអំពីទោសរបស់កម្មជាដើម

(៣៥៧) ទោសរបស់កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ច-

វង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់

(នោះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ប្តូអ៊ី ។ ទោសរបស់កម្ម

(មានអបលោកនកម្មជាដើម) មាន ១២ ដែលព្រះពុទ្ធជាអា-

ទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់

(នោះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌មែនហើយ ។

(៣៦) សម្បត្តិរបស់កម្ម មានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអា-

ទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់

(នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ប្តូអ៊ី ។ សម្បត្តិរបស់កម្ម

មាន ៤ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ

ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយ

ធម៌មែនហើយ ។

វិទយបិដកេ បរិវារេ

(៣៦១) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
 ពុទ្ធនានិច្ចតន្ត្រី
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី
 ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ ។
 ឆ កម្មានិ វុត្តានិ
 ពុទ្ធនានិច្ចតន្ត្រី
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី
 ឯកោត្ត ធម្មិកា វុត្តា
 បញ្ច អធម្មិកា វុត្តា
 ពុទ្ធនានិច្ចតន្ត្រី ។

(៣៦២) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
 ពុទ្ធនានិច្ចតន្ត្រី
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី
 ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ ។
 ចត្តារិ កម្មានិ វុត្តានិ
 ពុទ្ធនានិច្ចតន្ត្រី
 ចម្បាយំ វិទយវត្ថុស្មី

វិនយបិណ្ឌ ច្បាប់:

[៣៦១] កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់
ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បូ (កម្មនោះ) ប្រកបដោយធម៌
មានប៉ុន្មាន មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន ។ កម្មមាន ៦
ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរ
ចម្បូ បណ្តាកម្មទាំង៦នេះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់
ត្រាស់ថា ប្រកបដោយធម៌មានតែ ១ ពួក មិនប្រកបដោយ
ធម៌មាន ៥ ។

[៣៦២] កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់
ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បូ (កម្មនោះ) ប្រកបដោយធម៌
មានប៉ុន្មានមិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន ។ កម្ម ៤ ដែល
ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បូ

ទុតិយតាថាសង្កណិកំ អាបត្តិក្ខត្តាទិបញ្ញវិស្សន្តិនា

ឯកេត្ត ធម្មិកា កតា

តយោ អធម្មិកា វុត្តា

តុទ្កេនាទិច្ចតន្តនា ។

(៣៦៣) យំ ទេសិតំ^(១) អនន្តជំនេន តាទិនា

អាបត្តិក្ខត្តានិ វិវេកទស្សិនា

កតេត្ត សម្មតិ វិនា សមថេហិ

បុញ្ញមិ តំ ព្រហ្មា វិភង្គកោវិទ ។

យំ ទេសិតំ^(២) អនន្តជំនេន តាទិនា

អាបត្តិក្ខត្តានិ វិវេកទស្សិនា

ឯកេត្ត សម្មតិ វិនា សមថេហិ

ឯតន្តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ ។

(៣៦៤) កតិ អាហយិកា វុត្តា

តុទ្កេនាទិច្ចតន្តនា

វិនយំ បដិជាទន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ

ទុតិយភាសាសង្គណ៍កៈ បញ្ជីវិស្សន្តិនាអំពីពងនៃអាបត្តិជាដើម

បណ្ណាកម្មទាំង ៤ នេះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
ប្រកបដោយធម៌មានតែ ១ ពួក មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ ។

[៣៦៣] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាននូវព្រះនិព្វាន ប្រកប
ដោយភាទិគុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងនូវ
កងនៃអាបត្តិ ទាំងឡាយណា បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំងនុ៎ះ
កងនៃអាបត្តិប្រ័ដ្ឋាន ដែលមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ ទាំងឡាយ
បពិត្រលោកអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវិក្កង ខ្ញុំសូមសួរនូវកងនៃអាបត្តិ
នោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាន
នូវព្រះនិព្វាន ប្រកបដោយភាទិគុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌
បានសំដែងនូវកងនៃអាបត្តិណា បណ្ណាកងនៃអាបត្តិទាំងនុ៎ះ
មានតែកងអាបត្តិ ១ គឺបាវជក ដែលមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈ
ទាំងឡាយទេ បពិត្រលោកអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវិក្កង ខ្ញុំប្រាប់នូវ
កងនៃអាបត្តិនុ៎ះចំពោះលោក ។

[៣៦៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
បុគ្គលប្រ័ដ្ឋានពួក ដែលទៅកើតក្នុងអបាយ ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់
នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

ធាតុនិទិយ ឡសតា វុត្តា
តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា
អាទាយិកា នេរយិកា
កប្បដ្ឋា សន្និកេនកា
វិនយំ បដិដានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៦៥) កតិ នាទាយិកា វុត្តា
តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា
វិនយំ បដិដានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
អដ្ឋារស នាទាយិកា វុត្តា
តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា
វិនយំ បដិដានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គល ១៤៤ ពួក^(១) ដែល
បំបែកសង្ឃ តែងទៅកេតក្នុងអបាយ ទៅកេតក្នុងនរក បិត
នៅអស់ ១ កប្ប ចូរលោកស្តាប់វិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នក
ដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

(៣៦៥) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលប៉ុន្មាន
ពួក ដែលមិនកេតក្នុងអបាយ ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក
ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់
ត្រាស់ថា បុគ្គល ១៨ ពួកដែលមិនទៅកេតក្នុងអបាយ ចូរអ្នក
ស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

---

១ អង្គិកថា ថា បុគ្គល ១៤៤ ពួកនោះ គឺយកបុគ្គល ៨ ពួកទៅគុណនឹងភេទេរ—
វត្ត ១៨ យ៉ាង ត្រូវជា ១៤៤ ពួក ។ ទី ១ គឺក្រុមនៃអធម៌ជាជាធម៌មាន ៨ យ៉ាងទៀត
គឺបុគ្គលយល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាអធម៌ដែរ ១
យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន តែយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ទៅវិញ ១
យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន តែសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះ
ថាជាធម៌ទៅវិញ តែយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាអធម៌ ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជា
ធម៌ទៅវិញ តែសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ សង្ស័យក្នុងអធម៌នោះ យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថា
ជាអធម៌មែន ១ សង្ស័យក្នុងអធម៌នោះ យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ទៅវិញ ១ សង្ស័យ
ក្នុងអធម៌នោះ នឹងសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ ។ នេះជាបុគ្គលពួកទី ១ ឯបុគ្គលពួកទី២វាហូត
ដល់១៤៤នោះ ក៏មានសេចក្តីប្រហែលៗគ្នាដែរ (សេចក្តីពិស្តារមានក្នុងសង្ឃភេទពុទ្ធក្នុង) ។

ទុតិយតាវាសង្កណិកំ អដ្ឋិកាវិប្បវាសិស្សដ្ឋិតា

(៣៦៦) កតិ អដ្ឋកា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតទ្ទេនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

អដ្ឋាវសដ្ឋកា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតទ្ទេនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៦៧) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនាទិច្ចតទ្ទេនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

សោន្យស កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនាទិច្ចតទ្ទេនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយតាថាសង្គណិកៈ បញ្ញវិស្សន្និនាអំពីធម៌ទាំង ៨ ជាដើម

[៣៦៦] ធម៌ទាំង ៨ ព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចវង្ស ទ្រង់សំដែងប៉ុន្មាន

លើក ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាប

ច្បាស់នូវវិន័យ ។ ធម៌ទាំង ៨ ព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចវង្ស ទ្រង់

សំដែងមាន ១៨ លើក ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជា

អ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៦៧] ព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមានប៉ុន្មាន

យ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាប

ច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជា អាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន

១៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹង

ច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

វិទយបិដកេ បរិវារិកេ

(៣៦៨) កតិ កម្មនោសា វុត្តា
 តុទ្កេនាទិច្ចតន្ត្រី
 វិនយំ បដិដានន្តស្ស
 វិសយានិ សុណោម តេ ។
 ធានស កម្មនោសា វុត្តា
 តុទ្កេនាទិច្ចតន្ត្រី
 វិនយំ បដិដានន្តស្ស
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៦៩) កតិ កម្មសម្មត្តិយោ វុត្តា
 តុទ្កេនាទិច្ចតន្ត្រី
 វិនយំ បដិដានន្តស្ស
 វិសយានិ សុណោម តេ ។
 ចតស្សោ កម្មសម្មត្តិយោ វុត្តា
 តុទ្កេនាទិច្ចតន្ត្រី
 វិនយំ បដិដានន្តស្ស
 វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

នែយបិណ្ឌ បរិវារៈ

[៣៦៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ទោសរបស់

កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែល

ជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិស័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់

ត្រាស់ថា ទោសរបស់កម្មមាន ១២ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវ

វិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិស័យចុះ ។

[៣៦៥] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់

កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែល

ជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិស័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់

ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ៤ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យ

របស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិស័យចុះ ។

ទុតិយតាវាសង្គណវិកំ កម្មបញ្ញវិស្សជ្ជិតា

(៣៧០) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនានិច្ចតន្ត្រានិ

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

ឆ កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនានិច្ចតន្ត្រានិ

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៧១) កតិ កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនានិច្ចតន្ត្រានិ

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

ចត្តាវិ កម្មានិ វុត្តានិ

តុទ្ទេនានិច្ចតន្ត្រានិ

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយភាថាសង្គណ័កៈ បុញ្ញវិស្សន្ធាអំពើកម្ម

[៣៧០] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន
ប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក
ជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
កម្មមាន ៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នក
ដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧១] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន
ប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក
ជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
កម្មមាន ៤ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹង
ច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

[៣៧២]

កតិ ចារាជិកា វុត្តា

តុទ្ធជាទិច្ចតទ្ធជា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

អដ្ឋ ចារាជិកា វុត្តា

តុទ្ធជាទិច្ចតទ្ធជា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៣]

កតិ សង្ឃទិសេសា វុត្តា

តុទ្ធជាទិច្ចតទ្ធជា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

តេវិស សង្ឃទិសេសា វុត្តា

តុទ្ធជាទិច្ចតទ្ធជា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

វិន័យបិដក បរិវារៈ

(៣៧២) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បារាជិកាបត្តិ

មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក

ជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា

បារាជិកាបត្តិមាន ៨ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជា

អ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

(៣៧៣) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សង្ឃទិ-

សេសាបត្តិ មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក

ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់

ត្រាស់ថា សង្ឃទិសេសាបត្តិ មាន ២៣ ចូរអ្នកស្តាប់នូវ

វិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

៣៧៧)

ទុតិយតាថាសង្កណំកំ អនិយតាទិបុត្តារិស្សដ្ឋិតា

(៣៧២) កតតិ អនិយតា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

ទ្វេ អនិយតា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៧៥) កតតិ និស្សត្តិយា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

ទ្វេ ចត្តាឡិស និស្សត្តិយា វុត្តា

តុទ្ទេនាទិច្ចតន្ត្រា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយតាថាសង្គណ៍កៈ បុញ្ញវិស្សន្ធនាអំពីអនិយតៈជាដើម

[៣៧២] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា អនិយតៈមាន

ប្តីនាន ខ្ញុំនឹង ចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាប

ច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា អនិ-

យតៈមាន ២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹង

ច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៥] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា និស្សគ្គិយៈ

មានប្តីនាន ខ្ញុំនឹង ចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នក

ជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា

និស្សគ្គិយៈមាន ២២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នក

ដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

វិនយបិដកេ បរិវារេ

(៣៧៦) កតិ វាចិត្តិយា វុត្តា

តុន្ទេនាទិច្ចតន្ទុនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

អដ្ឋាសីតិសតំ វាចិត្តិយា វុត្តា

តុន្ទេនាទិច្ចតន្ទុនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

(៣៧៧) កតិ វាជិទេសនីយា វុត្តា

តុន្ទេនាទិច្ចតន្ទុនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

ឆ្វានស វាជិទេសនីយា វុត្តា

តុន្ទេនាទិច្ចតន្ទុនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

និយមប័ណ្ណ បរិវារ:

[៣៧៦] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាចិត្តិយាបត្តិ
មានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជា
អ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
បាចិត្តិយាបត្តិមាន ១៨៨ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែល
ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៧] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាដិទេស-
នីយាបត្តិមានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែល
ជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់
ត្រាស់ថា បាដិទេសនីយាបត្តិមាន ១២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យ
របស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

ទុតិយតាថាសង្គណ៍កំ សេតិយបុញ្ញវិស្សន្តិនា

(៣៧៨) កតិ សេតិយា វុត្តា

ពុទ្ធនាទិច្ចតន្តនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

បញ្ចសត្តតិ សេតិយា វុត្តា

ពុទ្ធនាទិច្ចតន្តនា

វិនយំ បដិដានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

យាវ សុប្បច្ឆិតំ តយា

តាវ សុវិស្សន្តិតំ មយា

បុញ្ញវិស្សន្តនាយ វា

នត្ថំ កិញ្ចំ អសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយតាថាសង្គណ៍កំ និទ្ទិតំ ។

ទុតិយតាថាសង្គណិកៈ បញ្ជាវិស្សជ្ជនាអំពីសេតិយៈ

(៣៧៨) ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សេតិយៈ
មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នកដែលជាអ្នកជ្រាប
ច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា
សេតិយៈមាន ៧៩ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំដែលជាអ្នក
ដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។ ពាក្យដែលអ្នកសួរមកដោយប្រពៃ
ត្រឹមណា ខ្ញុំក៏បានវិស្សជ្ជនាដោយប្រពៃត្រឹមនោះហើយ ពាក្យ
បន្តិចបន្តួចដែលមិនមែនជាខ្សែបន្ទាត់ មិនមានក្នុងពាក្យបញ្ជា
វិស្សជ្ជនានេះឡើយ ។

ចប់ ទុតិយតាថាសង្គណិកៈ ។

សេដ្ឋកិច្ចបដិគាហ៍

[៣៧៧] អសំវាសោ ភិក្ខុហិ^(១) ភិក្ខុជីហិ ច

សម្មោតោ ឯកោតោ តហិ ន លទ្ធិត្ថំ

អវិប្បវាសេន អនាថត្ថំ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៣៧៨] អវិស្សជ្ជិតំ^(២) អវេកដ្ឋិយំ បញ្ញាវត្ថោ មហោសិទា

វិស្សជ្ជន្តស្ស បរិកុញ្ញន្តស្ស អនាថត្ថំ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៣៧៩] ទស បុត្តលេ ន វនាមិ ឯកានទស វិវដ្ឋិយំ

វត្ថុំ វននស្ស អាថត្ថំ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

---

១ ឧ.ម. ភិក្ខុហិ ច ។ ២ ឧ. អវិស្សជ្ជិយំ ។ ប. អវិស្សជ្ជិតំ អវេកដ្ឋិតំ ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍

(៣៧៧) ពួកភិក្ខុ ពួកភិក្ខុនី មិនមានសំវាស^(១) សម្លាត
ពួកមួយ គឺពួកភិក្ខុ ឬពួកភិក្ខុនី មិនបានក្នុងបុគ្គលនោះទេ^(២)
ការនៅរួមមិនត្រូវអាបត្តិ^(៣) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក
ឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៨០) ព្រះមានព្រាហ្មណ៍ជាមហាវេសី (ទ្រង់ស្ម័គ្រ
នូវប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរ) ទ្រង់ត្រាស់ថា របស់ ៥ យ៉ាង មិន
ត្រូវលះ មិនត្រូវចែក តែកាលបើកិច្ចលះនឹងប្រើប្រាស់មិន
ត្រូវអាបត្តិ^(៤) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត
មកហើយ ។

(៣៨១) យើងមិនបានពោលចំពោះអវិន័យបុគ្គលទាំង ១០
ពួកទេ ទាំងអកុសលបុគ្គល ១១ មានបណ្ឌិតជាដើម ក៏លើក
លែងដែរ តែភិក្ខុសំពះភិក្ខុចាស^(៥) ត្រូវអាបត្តិ ប្រស្នានេះ
ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនីដែលត្រូវធារណៈ ឬមិនមែនជាបកតត្ត ឈ្មោះថាមិនមានសំវាសគឺធ្វើ
ឧបោសថជាដើមជាមួយនឹងសង្ឃមិនបានទេ ។ ២ ការបម្រើមាននិព្វិទ្ធិជាដើមពួកមាតុគ្រាមធ្វើ
ដល់ភិក្ខុមិនបាន លើកតែមាតាបង្កើត ឯភិក្ខុនីក៏ដូចគ្នាដែរ ។ ៣ សេចក្តីនេះចំពោះភិក្ខុនី
ដែលនៅជាមួយនឹងកូនប្រុសរបស់ខ្លួន ក្នុងទីប្រក់ទីបាំងជាមួយគ្នាបាន ។ ៤ មានក្នុងគរុរាណ្ណ-
វិនិច្ឆ័យក្នុងលេខានក្ខន្ធកៈចូលវគ្គ ។ ៥ គឺភិក្ខុថ្វាយបង្គំភិក្ខុអាត្រាត ។

សេទមោចនាថា សិក្ខាយ អសាធារណទិបញ្ញា

(៣៨២) ន ឧត្តត្ថកោ ន ច បន ចារិវាសិកោ

ន សង្ឃកិដ្ឋោ ន ច បន បក្ខសង្កដោ

សមាទវាសកក្ខមិយោ បិតោ

កមំ នុ សិក្ខាយ អសាធារណា សិយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៣) ឧបេតិ ធម្មំ បរិបុច្ឆមាទោ

កុសលំ អត្ថបសញ្ញតំ

ន ជីវិតំ ន មតោ ន ទិព្វតោ ។

តំ បុគ្គលំ កកមំ វទន្តិ ពុទ្ធា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៤) ឧត្តត្ថកោ ន វនាមិ

អនោនាភី វិវដ្តិយ

សេដ្ឋកិច្ចនៃតាថា ប្រស្នាសូរអំពីភិក្ខុមិនសាធារណៈដោយសិក្ខាដាដើម

(៣៨២) ភិក្ខុមិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃ្រួលក្រវត្ត ទាំងមិន
មែនជាភិក្ខុដែលនៅបរិវាស មិនមែនជាអ្នកទំលាយសង្ឃ្រួលទាំង
មិនមែនជាអ្នកចូលពួកតិរិយ (ភិក្ខុនោះ) បិតនៅក្នុងភូមិ
នៃសមានសំវាសកៈ (ភូមិរបស់ភិក្ខុមានសំវាសស្ម័គ្រ) តែ
ភិក្ខុនោះមិនសាធារណៈដោយសិក្ខា^(១) ដូចម្តេច ប្រស្នានេះ
ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៣) មានបុគ្គលដែលចូលទៅសាកសួរធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ បុគ្គលនោះនឹងថាវាសនៅក៏មិនមែន
នឹងថាស្លាប់ក៏មិនមែន នឹងថានិព្វានក៏មិនមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ទាំងឡាយត្រាស់ហៅបុគ្គលនោះថា ដូចម្តេចទៅវិញ^(២)
ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៤) យើងមិនបានពោលចំពោះអវយវៈតាំងពីដឹងកាំបិត
ឡើងទៅទេ ទាំងអវយវៈតាំងពីផ្តិតចុះមកក្រោម ក៏លើកលែង

---

១ អង្គិកថា សំដៅយកភិក្ខុដែលធ្លាប់ធ្វើជាខ្លាចព្រះកេសដាដើម ឯភិក្ខុបែបនេះព្រះអង្គទ្រង់
បញ្ញត្តិមិនឲ្យរក្សាកាំបិតកោរទុកទេ ។ ២ បុគ្គលមានសភាពយាងនេះគឺសំដៅយកពុទ្ធនិមិត្ត ។

វិសយបិដកេ បរិវារោ

មេដ្ឋនជម្ពុប្បច្ចយា

កងំ មារាដិកោ សិយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៥) ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ ករោតិ

អនេសីតវត្ថុកំ បមាណិកំ

សារម្ហំ អបរិក្ខមនំ អនាបតិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៦) ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ ករោតិ

នេសីតវត្ថុកំ បមាណិកំ

អនារម្ហំ សបរិក្ខមនំ អនាបតិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

និយមនិក បរិវារ:

ដែរ តែហេតុដូចម្តេចបានជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាណ័ក ព្រោះ
មេដុនធម្ម^(១) ជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ
បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៥) ភិក្ខុធ្វើកុដិ ដោយការសូមគ្រឿងទុបករណ៍គេមក
ដោយខ្លួនឯង ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ធ្វើឲ្យកន្លងហួស
ប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីទុបចារ: តែភិក្ខុនោះមិន
ត្រូវអាបត្តិ^(២) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត
មកហើយ ។

(៣៨៦) ភិក្ខុធ្វើកុដិ ដោយការសូមគ្រឿងទុបករណ៍គេមក
ដោយខ្លួនឯង ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រ-
មាណ មិនមានហេតុទាស់ មានទីទុបចារ: តែភិក្ខុនោះត្រូវអា-
បត្តិ^(៣) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អង្គិកថា ថា សាកសពដែលគ្មានក្បាល មានតែភ្នែកនឹងមាត់ជុះត្រង់ទ្រូង ហើយភិក្ខុទៅ
សេពមេដុនធម្មនឹងទ្វារមាត់ត្រូវបាណ័ក ។ ២ ព្រោះកុដិនោះភិក្ខុធ្វើប្រក់ដោយស្មៅ បានជាមិន
ត្រូវអាបត្តិ ។ ៣ សំដៅយកកុដិដែលភិក្ខុធ្វើដោយដីសុទ្ធ (កុដិការសិក្ខាបទទី ៦) ។

សេនាបតីនាមា ធម្មបទបដិទានបញ្ញា

(៣៨៧) ន កាយិកំ កិញ្ចំ បយោគមាចរេ

ន ចាមិ វាចាយ បរេ កណោយ្យ

អាបជ្ជេយ្យ ក្រកំ ធម្មវត្ថុ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៨) ន កាយិកំ វាចសិកញ្ចំ កិញ្ចំ

មនសាមិ សន្តោ ន ករេយ្យ ចាមំ

សោ ចាសិតោ កិន្ទិ សុចាសិតោ ករេ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៣៨៩) អនាធិបត្តោ មនុស្សេន កេនចិ

វាចានិំ ចោ ច បរេ កណោយ្យ

អាបជ្ជេយ្យ វាចសិកំ ន កាយិកំ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចនៃការ ប្រស្នាសនូវអំពើការត្រូវតែរកបត្តិជាដើម

(៣៨៧) ទុបសម្បទ្ធិ មិនបានប្រព្រឹត្តិប្រយោគអ្វីមួយ ប្រ-
កបដោយកាយ ទាំងមិនបានពោលនឹងអ្នកដទៃ ដោយវាចា
តែទុបសម្បទ្ធិនោះត្រូវតែរកបត្តិ ជាវត្ថុជាប់ចាកភិក្ខុនិការ៖^(១)

ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៨) បុគ្គលមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិនបានធ្វើបាបបន្តិច
បន្តួចដោយកាយក្តី វាចាក្តី ចិត្តក្តី បុគ្គលនោះ សង្ឃឹមត្រូវ
ឲ្យវិនាសចេញ ចុះធ្វើដូចម្តេច ទើបឈ្មោះថា ឲ្យវិនាស
ចេញដោយស្រួល^(២) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ
បានគិតមកហើយ ។

(៣៨៩) ភិក្ខុកាលមិនចរចានឹងមនុស្សណាមួយ មួយ
ខ្សែត កាលនឹងបញ្ចេញវាចា ក៏មិនបានពោលចំពោះអ្នកដទៃ
ឡើយ តែភិក្ខុ (នោះ) ត្រឡប់ត្រូវរកបត្តិប្រកបដោយវាចា^(៣)
មិនត្រូវរកបត្តិប្រកបដោយកាយ ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នក
ឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អន្តិកថា សំដៅយកភិក្ខុនិដែលនិយមិទធានិទោសភិក្ខុនិផងគ្នា ។ ២ គឺបុគ្គលដែល
ជាអក្ខរកម្មបុគ្គល១១ពួកក្នុងមកប្បស ទោះបីគិតប្រព្រឹត្តិអាក្រក់សោះក៏ត្រូវតែឲ្យវិនាសគឺបណ្តេញ
ចេញ ។ ៣ គឺភិក្ខុដែលអង្គុយស្តាប់ព្រះធាតិដោយ កាលបើគេសួររំពោះអាបត្តិមានពាក្យថា
បើលោកមានអាបត្តិ ចូរប្រាប់ដោយព្យាសលាសមក ឯភិក្ខុនោះទុកជាមានអាបត្តិ កុំនៅតែ
ស្ងៀមយ៉ាងនោះ ត្រូវសម្បជានមុសាវាទ ព្រោះស្ងៀម ។

វិនយបិដក បរិវារោ

[៣៧០] សិក្ខាបទា ពុទ្ធវិវេទ វណ្ណិតា

សង្ឃាទិសេសា ចតុរា កវេយ្យំ

អាថឆ្លើយ្យ ឯកប្បយោគេន សព្វ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៧១] ឧកោ ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជា

ឧភិជ្ជំ ហត្ថតោ ចីវរំ បដិក្កុល្លោយ្យ

សិយា អាថត្ថិយោ នាណា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៣៧០) សិក្ខាបទទាំងឡាយដែលព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់

ពណ៌នាទុកថា សង្ឃទិសេស ៤ សិក្ខាបទ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ

ទាំងអស់នោះ ដោយប្រយោគតែមួយ ^(១) ប្រស្នានេះពួក

លោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៧១) ភិក្ខុនីពីរបួបបានទប់សម្បទាក្នុងទីជម្រក គ្នា ភិក្ខុ

ទទួលពីវិអំពីដៃនៃភិក្ខុនីទាំងពីរបួប ត្រូវអាបត្តិផ្សេងៗ គ្នា ^(២)

ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អង្គិកថា ថា ភិក្ខុនីមួយរូបចេញពីស្រុករបស់ខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យ ត្រានតែដល់ទៅត្រើយ
ស្ទឹង អរុណាត៍រះឡើង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ ៤ គឺ ១ ត្រូវព្រោះនៅប្រាសចាកភត្តិ ២ ត្រូវព្រោះ
ទៅកាន់ចន្លោះស្រុក ៣ ត្រូវព្រោះឆ្លងស្ទឹង ៤ ត្រូវព្រោះនៅប្រាសចាកគណៈ ទាំង ៤ នេះត្រូវ
ដោយប្រយោគតែ ១ ។ ២ ភិក្ខុទទួលពីវិអំពីដៃភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាតែខាងសំណាក
ភិក្ខុនីត្រូវបាចិត្តិយៈទទួលពីវិអំពីដៃភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាតែខាងសំណាកភិក្ខុនី ត្រូវទុក្ខដី ។

លេខមោចនគាថា គុណព្រះហរាទិបញ្ញា

(២៧២) ចតុរោ ជនា សិវីនាយ តុកកុណ្ណំ អវហរំ^(១)

នយោ នារាជិកោ ឯកោ ន នារាជិកោ

ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

(២៧៣) ឥត្ថំ ច អត្តនុវេ សិយា

កិត្តុ ច ពហិទ្ធា សិយា

ធិដ្ឋំ តស្មី យេវេ ធិត្ថំ

មេដ្ឋំ ន ធម្មច្បច្ចយា

ននំ នារាជិកោ សិយា

ចញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចអាចគាថា ប្រស្នាស្សរអំពីការលួចឆក់រកណ្តាជាដើម

[៣៧២] ជន គីកិក ៤ រូប បឃុលគ្នាលួចឆក់រកណ្តា ឯកិក ១
រូបត្រូវអាបត្តិបារាជិក កិក ១ រូបមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ (១)
ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៧៣] ស្រីនៅខាងក្នុង កិកនៅខាងក្រៅ ក្នុងផ្ទះ
នោះឥតប្រហោងសោះ ដូចម្តេចបានជាកិកត្រូវអាបត្តិបារា-
ជិក (២) ព្រោះសេពមេថ្មនធម្មជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះពួកលោក
អ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ ជន ៤ នាក់ គឺអាចារ្យ១ រូប កូនសិស្ស៣ រូបប្រាជ្ញានឹងលួចយកឆក់រកណ្តាចំនួន៤ មាសក
ចំណែកអាចារ្យបង្គាប់កូនសិស្សទាំង ៣ រូបថា អ្នកទាំងអស់គ្នាចូរយក ១ មាសក ២ ម្នាក់ ២
ចំណែកខាងខ្ញុំឯងយក ៣ មាសក ឯកូនសិស្សទី ១ និយាយថា លោកអាចារ្យចូរយក៣មាសក
ចុះ លោកឯណោះយក ១ មាសក លោកឯណោះទៀតយក ១ មាសក ឯខ្លួនខ្ញុំក៏យក១ មាសក
ដែរ កូនសិស្សទី ២ ទី ៣ ក៏និយាយដូចកូនសិស្សទី១ កូនសិស្សទាំង ៣ រូបត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ទាំងអស់គ្នា លោកចារ្យត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិបិស្សច្ច័យ ។ កូនសិស្សទាំង ៣ រូប បានជាត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ព្រោះបង្គាប់ឲ្យយកនិល ៥ មាសក តែក្នុងអាណត្តិកបយោគ ១ ឯអាចារ្យ
ដែលជាអ្នកបង្គាប់ឲ្យសិស្សយកមួយ ២ មាសកម្នាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបិស្សច្ច័យ ជាអាណត្តិ-
កបយោគ ដែលយកចំពោះខ្លួន ៣ មាសកនោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបិស្សច្ច័យដែរ តែជាសាហត្តិក-
បយោគ ។ ឯសាហត្តិកបយោគនឹងអាណត្តិកបយោគនេះ រាប់បញ្ចូលគ្នាមិនបានទេ ដូចជាភិក្ខុ
លួចដោយសាហត្តិកបយោគ ៣ មាសក លួចដោយអាណត្តិកបយោគ ៣ មាសក ត្រូវជា
៣ មាសកពីរដង ភិក្ខុនោះត្រូវទោសតែត្រឹមអាបត្តិបិស្សច្ច័យ ព្រោះក្នុងបយោគមួយ ២ មិនគ្រប់
ចំនួន ៥ មាសក ។ បើលួចដោយសាហត្តិកៈ១ មាសក លួចដោយអាណត្តិកៈ៥ មាសក ទើប
ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះក្នុងអាណត្តិកបយោគ ១ នោះគ្រប់ចំនួន ៥ មាសក ។ ឯលួចដោយ
សាហត្តិកបយោគ ១ មាសកនោះត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដី ។ ២ បានជាត្រូវបារាជិក ព្រោះផ្ទះ
ក្នុងទីនេះលោកសំដៅយកសំពត់ទេ ព្រោះថាភិក្ខុអាចប្រព្រឹត្តធ្វើមេថ្មនធម្មទាំងសំពត់បាន ។

វិនយបិដកេ បរិវារោ

[៣៧៤] តេនំ មជ្ជ ជាណាតញ្ញាបិ សប្បី
សាមំ គហេត្វាន និក្ខុយេយ្យ
អវិក្ខុតោ សត្តាហេ
សតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស អាបត្តិ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៣៧៥] និស្សន្តិយេន អាបត្តិ
សុទ្ធកេន មាចិក្ខុយេ
អាបជ្ឈនស្ស^(១) ឯកតោ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

[៣៧៦] ភិក្ខុ សិយា វិសតិយា សមាគតា
កម្មំ ករេយ្យំ សមគុសញ្ញោ
ភិក្ខុ សិយា ទ្វាទសយោដនេ បិតោ
កម្មញ្ចំ តំ កុប្បេយ្យ វត្តប្បច្ចយា
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិដ្ឋិតា ។

១ អាបជ្ឈេយ្យតិបិ កត្តិបិ បោគ្កពេ ទិស្សតិ ។

និយមន័យ បរិវារ:

[៣៧៤] ទបសម្បទ ទទួលប្រេង ទឹកយុំ ទឹកអំពៅ នឹង
ទឹកដោះរាវ ហើយទុកជាកំដៅយូរឯង ទុកជាមិនទាន់កន្លង
៧ ថ្ងៃនៅឡើយ កាលបើមានបច្ច័យហើយធានត្រូវអាបត្តិ^(១)
ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកណាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៧៥] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ នឹងសុទ្ធកុប្បា -
ចិត្តិយៈក្នុងខណៈជាមួយគ្នា^(២) ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកណាស
វៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៧៦] ភិក្ខុ ៤០ រូបមកប្រជុំគ្នា មានសេចក្តីសំគាល់ថា
ព្រមព្រៀងគ្នាហើយធ្វើសង្ឃកម្មទៅ មានភិក្ខុ ១ រូបបិតនៅ
ក្នុងទីឆ្ងាយមានប្រមាណ ១២ យោជន៍ក៏មាន ចុះហេតុដូចម្តេច
បានជាសង្ឃកម្មនោះកម្រើក^(៣) ព្រោះបច្ច័យគឺកម្មនោះជាពួក
ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកណាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

១ ភិក្ខុន៍បើបានដើម្បីហើយសូមភេសដ្ឋៈមានប្រេងជាដើមយកមកធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាធិទេសន៍យៈ
បើសូមបានមកមិនទាន់បានធាន់នៅឡើយហើយភេតក៏ក្លាយជាភិក្ខុទៅ ឯភេសដ្ឋៈនោះទុកជាមិន
ទាន់កន្លងហួស ៧ ថ្ងៃ បើភិក្ខុនោះយកមកធាន់ក៏នៅតែត្រូវអាបត្តិបាធិទេសន៍យៈដែរ ។ ២ ភិក្ខុ
បង្កាន់ចំរើរជាសង្ឃណាព័រ គឺចំរើរ ១ ដើម្បីខ្លួនត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ចំរើរ ១ ទៀតដើម្បីបុគ្គល
ដទៃទៀត ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ ៣ អង្គិកថា ថា កម្មនេះបានជាកម្រើក ព្រោះភិក្ខុដែលនៅចម្ងាយ
១២ យោជន៍នោះ បិតនៅក្នុងគាមសីមាជាមួយគ្នា ។

សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ព្រះបាទសីហនុវរ្ម័នទី៧

[៣៧៧] បទដ៏តិរិះស្រមៃ ក្នុង វាចាយ កណ៌កេន ច

សព្វានិ កុកានិ សប្បជកម្មានិ

ចតុសដ្ឋី អាបត្តិយោ អាបន្នេយ្យ ឯកតោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៣៧៨] ជីវិតោ អន្តរវាសកេន

និកុណំ សង្ឃដី ទារុតោ

សព្វានិ តានិ និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៣៧៩] ន ទាមិ ញត្តិ ន ច បន កម្មវាចា

ន ចេហិតិក្ខតិ ជីវោ អរោច

សរណាតមនម្បិ ន តស្ស អត្តិ

ឧបសម្បទា ចស្ស អកុប្បា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចចិនតាថា ប្រស្នាស្សអំពីត្រូវការបត្តិផាដើម

(៣៧៧) ភិក្ខុត្រូវគុកាបត្តិទាំងអស់ ៦៤ ជាអាបត្តិដែលខ្លួន
កែបាន ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា ដោយគ្រាន់តែឈានជំហានទៅ
នឹងពោលដោយវេទ^(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ
បានគិតមកហើយ ។

(៣៧៨) ភិក្ខុស្បៀកស្បង់ គ្រងសង្ស័យដ៏មានជាន់ពីរ តែ
ចីវរទាំងអស់នោះជានិស្សត្តិយៈ^(២) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក
ឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៣៧៩) ញត្តិ (របស់បុគ្គលនោះ) ក៏មិនមាន ទាំងកម្ម-
វេទសាតក៏មិនមាន សូម្បីព្រះជិនស្រីក៏មិនបានគ្រាន់ហៅ
ថា ឯប៉ាភិក្ខុទេ ម្យ៉ាងទៀត សរណគមន៍ របស់បុគ្គលនោះ
ក៏មិនមាន (ចុះហេតុអ្វីបានជា) ទប់សម្បទា របស់បុគ្គលនោះ
មិនកម្រើក^(៣) (គឺបានទប់សម្បទាពេញបរិបូណ៌) ប្រស្នា
នេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អង្គិកថា ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលទទួលពាក្យបណ្តាំរបស់បុរសទៅប្រាប់ដំណឹងដល់ពួក
ស្ត្រីចំនួន ៦៤ នាក់ ដើម្បីឲ្យបានជាប្រពន្ធរបស់បុរសនោះ បានជាត្រូវត្រូវការបត្តិដល់ ៦៤ តាម
ចំនួនស្ត្រីទាំងនោះ ។ ២ សំដៅយកចីវរដែលភិក្ខុប្រើភិក្ខុនិទ្ទេស ។ ៣ សំដៅយកឧបសម្បទា
របស់នាងមហាបជាបតិ ដែលគ្រាន់តែទទួលតុធម៌ ៧ ប្រការ មិនបាច់កាំងញត្តិ និងសូត្រកម្ម-
វាថា ក៏បានឡើងជាភិក្ខុនិការៈ (ហៅថាអង្គិករុធម្មប្បុនិក្ខហណាឧបសម្បទា) ។

វិន័យបិដក បរិវារ

[៤០០] ឥត្ថំ ហនេ ន មាតរំ
បុរិសញ្ចុ ន បិទរំ ហនេ
ហនេយ្យ អនរិយំ មន្តោ
តេន ហានន្តរំ ដុសេ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៤០១] ឥត្ថំ ហនេ ច មាតរំ
បុរិសញ្ចុ បិទរំ ហនេ
មាតរំ បិទរំ ហន្តា
ន តេនានន្តរំ ដុសេ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៤០២] អចោទយិត្តា អសារយិត្តា
អសម្មុទ្ធិក្ខតស្ស កវេយ្យ កម្មំ
កតញ្ចុ កម្មំ សុកតំ កវេយ្យ
ការកោ ច សង្ឃោ អនាបត្តិកោ សិយា
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

និយមន័យ បរិវារៈ

(៤០០) បុគ្គលល្ងង់ សម្លាប់ស្រ្តីមិនមែនជាមាតា សម្លាប់បុរស មិនមែនជាបិតា សម្លាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈ បុគ្គល នោះត្រូវអនន្តរិយកម្ម ព្រោះការសម្លាប់នោះ^(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤០១) បុគ្គលសម្លាប់ស្រ្តីដែលជាមាតាពិត សម្លាប់បុរស ដែលជាបិតាពិត លុះសម្លាប់មាតាបិតាហើយក៏មិនត្រូវអនន្ត- រិយកម្ម ព្រោះការសម្លាប់នោះ^(២) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក ឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤០២) ភិក្ខុមិនបានបោទ មិនបានរំលឹក ហើយធ្វើកម្ម ដល់បុគ្គលដែលមាននៅក្នុងទីកំបាំងមុខ កម្មដែលភិក្ខុធ្វើនោះ ឈ្មោះថា ធ្វើប្រពៃហើយ ទាំងការកសាងក៏មិនត្រូវអាបត្តិ^(៣) ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អង្គថាថា បុគ្គលនោះគឺជាមាតានឹងបិតាពិត គ្រាន់តែមាតាភ្នាយភេទជាបិតា បិតាភ្នាយ ភេទជាមាតារបី សម្លាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈនោះ គឺសម្លាប់មាតានឹងបិតា ។ ២ សំដៅ យកកូនជាមនុស្ស មាតានឹងបិតាជាសត្វគិរបាន បើសម្លាប់មាតានឹងបិតាជាសត្វគិរបានយាង នេះ មិនត្រូវអនន្តរិយកម្មទេ ។ ៣ សំដៅយក ទូតែន ឧបសម្បទា ដែលព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យនាងអន្សាវាសីគណិកាព្រោះនាងនោះចង់មកបួសក្នុងសំណាក់ ព្រះអង្គ តែមកមិនរួចព្រោះពួក បុរសពុំស្តាប់តាវក់ពុំល្អាលង្ហើរ បានជាព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទាដោយទុកបាន ។

៤០៧

សេដ្ឋោចនគាថា សម្មុទ្ធិក្ខតស្ស កម្មករណាទិបញ្ញា

(៤០៣) ចោទយិត្តា សារយិត្តា

សម្មុទ្ធិក្ខតស្ស ករេយ្យ កម្មំ

កតញ្ច កម្មំ អកតំ ករេយ្យ

ការកោ ច សង្ឃោ សាបត្តិកោ សិយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៤) ធិន្ទន្តស្ស អាបត្តិ ធិន្ទន្តស្ស អនាបត្តិ

នាទេន្តស្ស អាបត្តិ នាទេន្តស្ស អនាបត្តិ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៥) សច្ចំ កណាញោ កុក្កំ

មុសា ច នរហុ កាសតោ

មុសា កណាញោ កុក្កំ

សច្ចញ្ច នរហុ កាសតោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចនៃគាត់ ប្រស្នាស្សរអំពីការធ្វើកម្មនិលបុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខជាដើម

[៤០៣] ភិក្ខុបានចោទ បានរំលឹក ហើយធ្វើកម្មនិលបុគ្គល
ដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ឯកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយ
ឈ្មោះថា មិនបានធ្វើទៅវិញ ទាំងការកសាងក្រូត្រូវអាបត្តិ^(១)
ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤០៤] ភិក្ខុភាគ ត្រូវអាបត្តិក៏មាន^(២) ភិក្ខុភាគ មិនត្រូវអា-
បត្តិក៏មាន^(៣) ភិក្ខុបិទបាំង ត្រូវអាបត្តិក៏មាន^(៤) ភិក្ខុបិទបាំង
មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន^(៥) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ
បានគិតមកហើយ ។

[៤០៥] ភិក្ខុពោលពាក្យពិត ត្រូវគុកាបត្តិក៏មាន^(៦) ពោល
ពាក្យកុហក ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន^(៧) ពោលពាក្យកុហក
ត្រូវគុកាបត្តិក៏មាន^(៨) ពោលពាក្យពិត ត្រូវលហុកាបត្តិ-
ក៏មាន^(៩) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត
មកហើយ ។

---

១ អង្គិកថា ថាសំដៅយកកិច្ចឲ្យឧបសម្បទា ដល់អក្ខរកម្មនិលបុគ្គលមានបណ្ណាជាដើម ។
២ ការព្រួយបារម្ភដើមឈើជាដើម ។ ៣ ការព្រួយ ឬការតសក់ ។ ៤ បិទបាំងអាបត្តិទុក ។
៥ បិទបាំងទីលំនៅមានផ្ទះជាដើម ។ ៦ កិច្ចពោលពាក្យចំពោះទ្វារមគ្គជាដើមរបស់ស្រី ។
៧ ពោលសម្បទានមសាវាទ ។ ៨ ពោលប្រាប់ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ។ ៩ ប្រាប់ឧត្តរិ-
មនុស្សធម៌ ដែលមានក្នុងសង្គានពិត ដល់អនុប្បសម្បទា ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(៤០៦) អធិដ្ឋិតំ រជនាយ រត្តំ
កប្បកតំបំ សន្តំ
បរិកុញ្ញន្តស្ស អាបត្តិ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៧) អត្តចិត្តេ សុរិយេ ភិក្ខុ មំសានិ ខានតិ
ន ឧម្មត្តកោ ន ច បន ទិត្តចិត្តោ
ន ចាបិ សោ វេទនដ្ឋោ កវេយ្យ
ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ
សោ ច ធម្មោ សុគតេន ទេសិតោ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៨) ន រត្តចិត្តោ ន ច បន វេយ្យចិត្តោ
ន ចាបិ សោ បរិ មរណាយ ចេតយិ
សលាភំ ទេន្តស្ស ហោតិ ធម្មំ
បដិក្កណ្ណន្តស្ស មុល្យច្ចយំ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

និយមបំណក បរិវារ:

(៤០៦) បីវរកិក្ខុបានអធិដាន បានជ្រលក់ដោយគ្រឿង
ជ្រលក់ បានធ្វើពិន្ទុកប្បៈ ត្រឹមត្រូវហើយ តែកិក្ខុនោះប្រើ
ប្រាស់ត្រូវអាបត្តិ^(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន
គិតមកហើយ ។

(៤០៧) កាលបើព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ កិក្ខុនាំសាច់
កិក្ខុនោះ មិនមែនជាកិក្ខុឆត ទាំងមិនមែនជាកិក្ខុមានចិត្តរវើ
រវាយ ទាំងមិនមែនជាកិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ តែកិក្ខុនោះ
មិនត្រូវអាបត្តិ^(២) ទាំងធម៌នោះសោត ក៏ព្រះសុគតទ្រង់បាន
សំដែងហើយ ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត
មកហើយ ។

(៤០៨) កិក្ខុនោះមិនមានគម្រេក មិនមានថយ្យបិក្ខុ
ទាំងមិនបានគិតដើម្បីសម្លាប់អ្នកដទៃ កាលកិក្ខុនោះឲ្យស្លាក
រមែងដាច់ចាកកិក្ខុការៈ^(៣) កិក្ខុអ្នកទទួលស្លាក ត្រូវ
ប៉ុល្កូច្នយ ^(៤) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិត
មកហើយ ។

---

១ អដ្ឋិកថា ថា បីវរដែលជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុមិនលះបង់ជានិយមឬសិនហើយប្រើប្រាស់ ។
២ សំដៅយករោមដ្ឋិកភិក្ខុ គឺភិក្ខុជាអ្នកទំពាអៀង ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទំពាអៀងបាន
ព្រោះភិក្ខុនោះធ្លាប់យោនយកកំណើតជាគោ (មានក្នុងខ្នុរកវិទ្យានុកៈទី ៥ បុល្លវត្ត) ។
៣ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាលភិក្ខុនោះបែកស្លាកឲ្យពួកភិក្ខុដែលចូលនិវេទន៍ខ្លួន
ត្រូវអាបត្តិណារតិក ។ ៤ ឯភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ត្រូវប៉ុល្កូច្នយ ។

សេដ្ឋកថា អារព្វកាទិបញ្ញា

(៤០៧) ន ចាបិ អារព្វកំ សាសន្តសម្មតំ
ន ចាបិ សង្ឃេន សម្មតំ ទិដ្ឋា
ន ចស្ស កកិមំ អត្តតំ តត្រូវ ចីវរំ
និក្ខិបិត្វា តច្ឆេយ្យ អឡុយោជនំ
តស្សេវ អរុណំ ឧត្តច្ឆន្តស្ស អនាបត្តិ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៨) កាយិកានិ ន វាចសិកានិ
សញ្ញានិ នាទាវត្តកានិ
អប្បត្ថំ អចរិមំ^(១) អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៩) វាចសិកានិ ន កាយិកានិ
សញ្ញានិ នាទាវត្តកានិ
អប្បត្ថំ អចរិមំ^(២) អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

១-២ អបរិមន្តិបិ កត្តិបិ បោត្តកេសុ ទិស្សតិ ។

សេដ្ឋកិច្ចចន្ទាថា ប្រស្នាស្សអំពីសេនាសនៈនៅក្នុងព្រៃជាដើម

(៤០៧) ទីនោះមិនមែនជាសេនាសនៈនៅក្នុងព្រៃ ដែលគេ
សន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀសទេ ទាំងសង្ឃក៏មិនបាន
ឲ្យសម្មតិ ទាំងភិក្ខុនោះ ក៏មិនបានក្រាលកបិន (បើភិក្ខុ
នោះ) ទុកចិញ្ចឹមទីនោះ ហើយទៅកាន់ទីមានប្រមាណកន្លះ
យោជន៍ លុះអរុណរះឡើង ភិក្ខុនោះក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ^(១)
ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤០៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងពួង មានវត្តផ្សេងៗ គ្នា ប្រកប
ដោយកាយ មិនប្រកបដោយវារ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិន
មុនមិនក្រោយ^(២) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន
គិតមកហើយ ។

(៤០៩) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងពួង មានវត្តផ្សេងៗ គ្នា ប្រកប
ដោយវារ មិនប្រកបដោយកាយ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិន
មុនមិនក្រោយ^(៣) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន
គិតមកហើយ ។

---

១ អង្គិកថា វាបានជាមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះភិក្ខុនោះទៅនៅអាស្រ័យក្រោមម្លប់ឈើរបស់ត្រកូល
១មានមែកដំហើយវែងចំនួន ១ យោជន៍ ឬ២យោជន៍ ទោះបីភិក្ខុនោះទុកដាក់ចិញ្ចឹមក្រោមម្លប់ឈើ
នោះហើយដើរទៅចម្ងាយកន្លះយោជន៍ ហើយអរុណរះឡើងក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ដ្បិតមិនដុតពីម្លប់
នៅឡើយ ។ ២ សំដៅយកភិក្ខុដែលចាប់សេក ឬស្រាមដៃជាដើម របស់ស្រ្តីច្រើននាក់
ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។ ៣ ភិក្ខុពោលពាក្យអាក្រក់ចំពោះទ្វារមន្តជាដើមរបស់ស្រ្តីច្រើននាក់
ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។

និយមន័យ បរិវារោ

[៤១២] តិស្ស័ត្តិយោ មេឌ្ឍំ តំ ន សេវេ
តយោ បុរិសេ តយោ ច អនរិយបណ្ណាកេ
ន ចាចិវេ មេឌ្ឍំ ឲ្យញ្ញនស្មី
នេជ្ជំ សិយា មេឌ្ឍនធម្មប្បច្ចយា
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៤១៣] មាតុរំ ចីរុរំ យាចេ
នោ ច សឡិស្ស បរិណាតំ
កេនស្ស ហោតិ អាបត្តិ
អនាបត្តិ ច ញាតកេ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

[៤១៤] កុទ្ធោ អាវាធកោ ហោតិ
កុទ្ធោ ហោតិ តរហិយោ
អថ កោ ធាមសោ ធម្មោ
យេន កុទ្ធោ បសំសិយោ
បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

(៤១២) ទបសម្បន្ន មិនសេពមេដុននឹងស្រី ៣ ពួកនោះ នឹង
បុរស ៣ ពួក មួយទៀត មិនសេពមេដុននឹងអនិយជន គឺ
ទេវតាព្យញ្ជនក ៣ ពួក នឹងបណ្ឌក ៣ ពួក មួយទៀតមិន
បានប្រព្រឹត្តមេដុនក្នុងព្យញ្ជនៈ គឺដោយអំណាចនៃអនុលោម
ហោរាជីករសារៈឡើយ តែទបសម្បន្ននោះ ត្រូវឆ្លងវត្ថុ ព្រោះ
មេដុនធម្មជាបច្ច័យ^(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកណ្វាសវៃ
បានគិតមកហើយ ។

(៤១៣) ភិក្ខុសូមចម្រើននឹងមាតា តែមិនមែនជាចម្រើន ដែលមាតា
បង្ហាន់ទៅដើម្បីសង្ឃ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ ព្រោះហេតុអ្វី^(២)
មួយទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះសូមចម្រើនពួកញាតិ
ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកណ្វាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤១៤) បុគ្គលក្រោធខ័ន្ធហើយត្រឡប់ទៅជាត្រេកអរវិញ^(៣)
បុគ្គលក្រោធខ័ន្ធហើយគួរនឹងតិះដៀល^(៤) បុគ្គលក្រោធខ័ន្ធហើយ
គួរនឹងសរសើរ ដោយធម៌ណា ធម៌នោះតើឈ្មោះដូច
ម្តេច ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកណ្វាសវៃ បានគិតមកហើយ

---

១ អន្តិកថា ថា សំដៅយកអង្គវត្ថុកបាណិករបស់ភិក្ខុនី ។ ២ សំដៅយកភិក្ខុសូមសំពត់ស្បែក—
សាណិកអំពីមាតាព្រះបិដ្ឋិសម័យ គឺសម័យខាងខ្នងរន្ធរ រាប់តាំងអំពី ១ រោងខែកត្តិក រហូតដល់
១៥ កើតខែជេស្ឋ ។ ៣ បានដល់ពួកគ្រូរិយដែលកំពុងបំពេញវត្ត កាលបើឮគេសរសើរ
គុណពួកគ្រូរិយ ទុកជាខ័ន្ធហើយក៏ត្រឡប់ទៅជាត្រេកអរវិញ ។ ៤ កាលបើគេសរសើរគុណ
ព្រះគន្ធត្រ័យ បើបុគ្គលណាខ័ន្ធហើយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា គួរនឹងតិះដៀល ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
៤១៣ ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សាវៀវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

សេដ្ឋកិច្ចនៃគាថា គុដ្ឋិរាជកាវិបញ្ញា

(៤១៥) តុដ្ឋោ អាវាធកោ ហោតិ

តុដ្ឋោ ហោតិ តវហិយោ

អថ កោ ឆាម សោ ធម្មោ

យេន តុដ្ឋោ តវហិយោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៤១៦) សង្ខាទិសេសំ ឥល្លច្ចយំ

វាចិត្តយំ វាជិទេសនីយំ

ទុក្កំ អាបដ្ឋេយ្យ ឯកតោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៤១៧) ឧកោ បរិបុណ្ណវិសតិវិស្សា ឧកិដ្ឋំ

ឯកុបដ្ឋយោ ឯកាចរិយោ ឯកា កម្មវាចា

សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ប្រស្នាសួរអំពីបុគ្គលត្រេកអរហើយត្រេកអរថែមទៀតជាដើម

(៤១៥) បុគ្គលដែលត្រេកអរ ហើយក៏ត្រេកអរថែមទៀត
បុគ្គលដែលត្រេកអរហើយ តែគួរនឹងតិះដៀល បុគ្គលដែល
ត្រេកអរហើយ តែគួរនឹងតិះដៀល ដោយធម៌ណា ធម៌នោះ
គឺឈ្មោះដូចម្តេច ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន
គិតមកហើយ ។

(៤១៦) ទេសសម្បទ្ធី ត្រូវអាបត្តិសន្យាទិសេស (លាយដោយ
អាបត្តិ) ថ្មល្អថ្មយៈ បាចិត្តិយៈ បាជិទេសនីយៈនឹងទុក្ខដក្ខន្ធ
ខណៈជាមួយគ្នា^(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បាន
គិតមកហើយ ។

(៤១៧) កុលបុត្រ ២ រូបមានឆ្នាំ ២០ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ឯ
កុលបុត្រទាំង ២ រូបនោះ សឹងមានទេសសម្បទ្ធីជាមួយគ្នា អា-
ចារ្យ ជាមួយគ្នា កម្មវាចា ជាមួយគ្នា តែកុលបុត្រមួយរូបជា

---

១ អង្គិកថា ថា កិច្ចនឹងមានតម្រេកទទួលបិណ្ឌបានអំពីដៃបុរសដែលមានតម្រេកដែរ យកមក
លាយគ្នានឹងសាច់មនុស្ស, ខ្លឹម, បណ៌តកោជិន និងសាច់ជាអកប្បិយៈដ៏សេស ហើយយកមក
ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទាំងនោះ គឺត្រូវថ្មល្អថ្មយៈ ព្រោះឆាន់សាច់មនុស្ស ត្រូវបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់
ខ្លឹម ត្រូវបាជិទេសនីយៈ ព្រោះឆាន់បណ៌តកោជិនមានទឹកដោះវាជាដើម ត្រូវទុក្ខដក្ខន្ធ ព្រោះឆាន់
សាច់ជាអកប្បិយៈដ៏សេស បានជាត្រូវអាបត្តិទាំងនោះជាមួយគ្នា ព្រោះយករបស់ទាំងអស់នេះ
មកលាយចូលគ្នាហើយឆាន់ ។

វិន័យបិដកេ បរិវាហេ

ឯកោ ទុបសម្បជ្ជោ ឯកោ អនុបសម្បជ្ជោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៨) អកល្យកតំ នបិ^(១) រជនាយ រត្តំ

តេន និវត្តោ យេន កាមំ វជេយ្យ

ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ

សោ ច ធម្មោ សុតតេន ទេសិតោ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

(៤០៩) ន ទេតិ នប្បដិគ្គណាតិ

បដិគ្គហោ តេន ន វិជ្ជតិ

អាបជ្ជតិ កុកំ ន លហុកំ

និយមន័យ បរិវារៈ

ឧបសម្បន្ធ គឺបានឡើងជាកិច្ច មួយរូបទៀត ជាអនុប-
សម្បន្ធ^(១) គឺនៅជាសាមណេរ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នក
ឈ្នាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤១៨) សំពត់ដែលកិច្ចមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ទាំងមិនបាន
ជ្រលក់ដោយគ្រឿងជ្រលក់ កិច្ចស្ងៀកពាក់សំពត់នោះហើយ
ដើរទៅដោយគួរតាមប្រាថ្នា កិច្ចនោះមិនត្រូវអាបត្តិ^(២) ទាំង
ធម៌នោះសាតក៏ព្រះសុគតទ្រង់សំដែងហើយ ប្រស្នានេះ ពួក
លោកអ្នកឈ្នាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤១៩) ឧបសម្បន្ធ ១ មិនបានឲ្យ ឧបសម្បន្ធ ១ មិនបាន
ទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បន្ធ
នោះ ត្រូវគួរកាបត្តិ^(៣) មិនមែនជាលហុកាបត្តិ កាលដែល

អដ្ឋិកថា ថា សាមណេរមានប្បទូ ហោះទៅឯអាកាស ឬមុជិជ្រែកទៅអង្គុយក្នុងផែនដីស្ងៀម
ប៉ុនចុងចំរៀកសក់មិនឡើងឧបសម្បទាទាញកុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀតចំណែកខាងសង្ឃបើបិតនៅ
ឯអាកាសក៏ធម្មនោះកម្រើកដែរ ។ ២ ភិក្ខុដែលចោរទិណ្ណើមយកចំរែ ទុកជាស្ងៀកពាក់សំពត់
យ៉ាងនោះក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ៣ ភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូនក៏មិនឲ្យ ភិក្ខុនីដែលត្រូវគេបញ្ជូនក៏មិន
បានទទួលអំពីភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបញ្ជូននោះ តែភិក្ខុនីជាអ្នកបញ្ជូនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសក្នុង
ពេលដែលភិក្ខុនីត្រូវគេបញ្ជូនថាទទួលបីណាបានអំពីដៃបុរសដែលមានសេចក្តីត្រេកអរ កាមពិត
នោះគឺត្រូវក្នុងពេលដែលភិក្ខុនីត្រូវគេបញ្ជូនបរិភោគរូបជាស្រេច ។ មានពិស្តារក្នុងភិក្ខុនីវិវត្ត
បច្ចេកភាគទី ៥ ត្រង់សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី ៦ ទំព័រ ៦៤ អដ្ឋិកថាក៏មានដូចគ្នា ។

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ អពាណាជិតបញ្ញា

តត្ថា បរិភោគប្បច្ចយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៤២០) ន ទេតិ នប្បដិក្កណ្ណាតិ

បដិក្កហោ តេន ន វិជ្ជតិ

អាបជ្ជតិ លហុតំ ន កុកំ

តត្ថា បរិភោគប្បច្ចយា

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

(៤២១) អាបជ្ជតិ កុកំ សាវសេសំ

នាទេតិ អនាទរិយំ បដិច្ច

ន កិក្កុដិ ខោ ច ដុសេយ្យវដ្ឋំ

បញ្ញា មេសា កុសលេហិ ចិន្ទិតា ។

សេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ទិដ្ឋិកា ។

សេដ្ឋកិច្ចនៃគាត់ ប្រសូស្តរអំពីការមិនបានឲ្យ និងមិនបានទទួលជាដើម

នឹងត្រូវអាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគ ជាបច្ច័យ ប្រសូ
នេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤២០) ទបសម្បទ្ធ ១ មិនបានឲ្យ ទបសម្បទ្ធ ១ មិនបាន
ទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែទបសម្បទ្ធ
នោះ ត្រូវលហុកាបត្តិ^(១) មិនមែនជាគុកាបត្តិទេ កាលដែល
ត្រូវអាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគ ជាបច្ច័យ ប្រសូ
នេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

(៤២១) ទបសម្បទ្ធមិនមែនជាកិក្ខុនី ត្រូវគុកាបត្តិ ជាសាវ-
សេសាបត្តិ ហើយបិទបាំងទុក ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ^(២) តែមិនត្រូវទោស ប្រសូនេះពួកលោកអ្នកឈ្លាស
វៃ បានគិតមកហើយ ។

ចប់ សេដ្ឋកិច្ចនៃគាត់ ។

---

១ ត្រង់គាត់ទី ២ នេះ គឺកិក្ខុនីនោះដដែល បានជាត្រូវលហុកាបត្តិ ព្រោះវត្ថុនោះជាទឹក
នឹងឈើស្ងួត ឯកិច្ចដែលត្រូវអាបត្តិនោះ មានវិធីដូចគ្នានឹងគាត់ទី ១ ។ ២ សំដៅយកឧក្ខិក្ខុក-
រក្ខុ គឺកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះកិក្ខុនោះមិនត្រូវមានវិនយកម្មជាមួយនឹងសង្ឃពេទ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ហើយបិទបាំងទុកមិនត្រូវទោសព្រោះបិទបាំង ។

វិទ្យបិដកេ បរិវារេ

តស្សនាជំ

(៤២២) អសំវាសោ អវិស្សន្នំ

ទស ច អនុត្តិកតោ

ឧបេតិ ជម្ពំ ឧត្តត្តំ (១)

តតោ សញ្ញាចកោ ច ទ្វេ

ន កាយិកញ្ច កុកំ

ន កាយិកំ សុនាសិតំ (២)

អនាឈន្តោ សិក្ខា ច

ឧតោ ច ចតុរោ ជនា

ត្តិ តេនញ្ច និស្សត្តិ

កិក្ខ ច បទវីតិយោ

និវត្តោ ច ន ច ញត្តិ

ន មាតវំ បិវវំ ហនេ

អចោទយិត្តា ចោទយិត្តា

និយមប័ណ្ណ បរិវារៈ

ទុក្ខានតិបញ្ជីរឿងនៃសទ្ធិមោចនតាថា នោះដូច្នោះ

(៤២២) និយាយអំពីមិនមានសំវាស ១ គុរុកណ្ណ ៥ ដែល
ភិក្ខុលះមិនបាន ១ អវនិយបុគ្គល ១០ ពួក ១ ភិក្ខុដែលសង្ឃ
មិនបានលើកវត្ត ១ បុគ្គលដែលចូលទៅសាកសួរធម៌ ១ អវ-
យវៈត្រឹមដងកាំបិត ១ លើ ១ ភិក្ខុធ្វើកុដិដោយការសូមគ្រឿង
ទេវករណ៍គេមកដោយខ្លួនឯងមាន ២ ប្រសា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្ត
ប្រយោគមិនប្រកបដោយកាយត្រូវគុរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុមិនធ្វើ
បាបប្រកបដោយកាយ ដែលសង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសដោយល្អ ១
ភិក្ខុមិនចរចា ១ សិក្ខាដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ១ ភិក្ខុនីតិ
រូបបានទេសសម្បទាជាមួយគ្នា ១ ជនគឺភិក្ខុ ៤ រូប បបួលគ្នាទៅ
លួចគុរុកណ្ណ ១ ស្រីនៅក្នុង ភិក្ខុនៅក្រៅ ១ ភិក្ខុទទួល
ប្រេងជាដើម ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយៈនឹងបាបតិយៈក្នុង
ខណៈជាមួយ ១ ភិក្ខុ ២០ រូប មកប្រជុំគ្នា ១ ភិក្ខុត្រូវគុរុកាបត្តិ
ដោយគ្រាន់តែឈានជំហាន ១ ភិក្ខុស្ងៀកស្ងៀងជាដើម ១
ទេសសម្បទាមិនមានញាតិជាដើម ១ បុគ្គលសម្លាប់មាតាបិតាតែ
មិនត្រូវអនន្តរិយកម្ម ១ ភិក្ខុមិនបានចោទ ១ ភិក្ខុបាទចោទ ១

សេដ្ឋកោចនកាថា ឧទានកាថា

ឆន្ទំ សច្ចមេវ ច
អធិដ្ឋិតញាតុដ្ឋិតេ
ន រត្តំ ន ចារញ្ញកំ
កាយិកា វាចសិកា ច (១)
តិស្ស័ត្តំ ចាបិ មាតរំ
កុទ្ធោ អារាជកោ តុដ្ឋោ
សង្ឃទិសេសកា (២) ឧភោ
អតប្បកតំ ន ទេតិ
ន ទេតាបដ្ឋិតេ (៣) តុរិ
សេទមោចនិកា តថា
បញ្ញា វិញ្ញាវិការិវិតាតិ ។

---

១ ឧ. កាយិកាវាចសិកា ។ ២ សង្ឃទិសេសា ច ។ ម. សង្ឃទិសេសា ច ។
៣ ឧ. ម. ន ទេតាបដ្ឋិតិ ។

សេដ្ឋកិច្ចមោចនតាថា ឧទានតាថា

ភិក្ខុកាត់ ១ ភិក្ខុពោលពាក្យពិត ១ បីវរដែលភិក្ខុមានអធិដ្ឋាន
ហើយ ១ ភិក្ខុធានសាច់ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យអស្តង្គត ១ ភិក្ខុ
មិនមានចិត្តត្រេកអរ ១ ទិសេនាសនៈដែលមិនបានតាំងនៅក្នុង
ព្រៃ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិមិនប្រកបដោយកាយ ប្រកបតែដោយ
វាចា ១ ស្រីពាណិជ្ជក ១ ភិក្ខុស្នមបីវរនឹងមាតា ១ បុគ្គលក្រោធជើង
ហើយត្រឡប់ជាត្រេកអរ ១ បុគ្គលត្រេកអរហើយក៏ត្រេកអរ
ថែមទៀត ១ ទេសម្បន្តត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសជាដើម ១
កុលបុត្រ ២ រូប ១ សំពត់ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើពីខ្នុកប្បដា
ដើម ១ ទេសម្បន្តមួយរូបមិនបានឲ្យ ១ ទេសម្បន្តមួយរូប
បានឲ្យ ១ ទេសម្បន្តត្រូវគុកាបត្តិ ១ ចប់សេដ្ឋកិច្ចមោចនិកា
តាថា ប្រស្នាដែលលោកអ្នកប្រាជ្ញ បានសំដែងឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ។

បញ្ច វិគ្គា

(៤២៣) ចត្តារ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិ -
កម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្តកម្មំ ។ ឥមានិ ចត្តារ
កម្មានិ កតិហា កាវេហិ វិបជ្ឈន្តិ ។ ឥមានិ ចត្តារ
កម្មានិ បញ្ចហា កាវេហិ វិបជ្ឈន្តិ វត្តុតោ វា ញត្តិតោ វា
អនុស្សវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា ។

(៤២៤) កនំ វត្តុតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។ សម្មទា ក-
រណីយំ កម្មំ អសម្មទា ករោតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។
បដិប្បញ្ញា ករណីយំ កម្មំ អប្បដិប្បញ្ញា ករោតិ វត្តុវិបន្នំ
អធម្មកម្មំ ។ បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ អប្បដិញ្ញាយ
ករោតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ សតិវិនយារហស្ស អម្ពទ្ប-
វិនយំ ទេតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អម្ពទ្បវិនយារហស្ស
តស្សនាបិយសិកា កម្មំ ករោតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។
តស្សនាបិយសិកា កម្មារហស្ស តន្តវិនយកម្មំ ករោតិ
វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ តន្តវិនយកម្មារហស្ស និយស្ស-
កម្មំ ករោតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ និយស្សកម្មា-
រហស្ស បញ្ចវិនយកម្មំ ករោតិ វត្តុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។

បញ្ជីតួ

(៤៤៣) កម្ម ៤ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិ-
ទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្តកម្ម ១ ។ កម្មទាំង ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះភាការ
ប្តីឆ្ងាន ។ កម្មទាំង ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះភាការ ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១
អនុស្សវនៈ ១ សីមា ១ បរិសឿ ១ ។

(៤៤៤) កម្មវិបត្តិព្រោះវត្ថុដូចម្តេច ។ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើ
ចំពោះមុខ បែរជាធ្វើកំបាំងមុខទៅវិញ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម-
កម្ម ។ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ បែរជាធ្វើដោយការមិន
សាកសួរវិញ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មដែលសង្ឃ
ត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា បែរជាធ្វើមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញាវិញ កម្មនេះចាត់
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុគួរដល់សតិ-
វិន័យ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើតស្សប្រាប័យ-
សីតាកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់អម្បឡវិន័យ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម-
កម្ម ។ សង្ឃធ្វើតជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុគួរដល់តស្សប្រាប័យសីតាកម្ម កម្មនេះ
ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់
តជ្ជន័យកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើបញ្ចជន័យ-
កម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់និយស្សកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។

បញ្ច វេទ វេទប្រតិ ញត្តិប្រតិ

បញ្ចវេទិយ កម្មារហស្ស បដិសារណិយ កម្មំ ករោត
វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។ បដិសារណិយ កម្មារហស្ស ឧត្តោ-
បដិយ កម្មំ ករោត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។ ឧត្តោបដិយ-
កម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។ បរិវា-
សារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។
មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មានត្តំ ទេត វត្តវិបង្គំ
អធម្មកម្មំ ។ មានត្តារហំ អព្រោត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។
អញ្ញារហំ ឧបសម្បទេត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។ អនុ-
ចោសថេ ឧចោសថ ករោត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។
អបវារណាយ បវារេត វត្តវិបង្គំ អធម្មកម្មំ ។ ឃរិ
វត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

(២៣៥) កថំ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បញ្ចហា-
ការេហិ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ វត្តំ ន បរាមសតិ
សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ ញត្តិ ន
បរាមសតិ បច្ឆា វា ញត្តិ វេបេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ចហា កា-
រេហិ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

បញ្ញត្តិ ត្រូវបត្តិ និងបញ្ញត្តិបត្តិ

សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់បរិវាសនីយកម្ម កម្មនេះចាត់
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើទេវត្រៃបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់
បដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យ
បរិវាស ដល់ភិក្ខុគួរដល់ទេវត្រៃបនីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម
កម្ម ។ សង្ឃទាញភិក្ខុគួរដល់បរិវាស មកជាភិក្ខុមូលាបត្តិ កម្មនេះចាត់
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យមានត្ត ដល់ភិក្ខុគួរដល់មូលាយប្បដិ-
កស្សនៈ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យអព្ពាន ដល់ភិក្ខុ
គួរដល់មានត្ត កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាតិភិក្ខុគួរ
ដល់អព្ពាន ឲ្យទេវសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃ
ធ្វើទេវបាសថ ក្នុងថ្ងៃមិនមែនជាថ្ងៃទេវបាសថ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជា
អធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើបវរណា ក្នុងថ្ងៃមិនមែនជាថ្ងៃបវរណា កម្មនេះ
ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្ម វិបត្តិព្រោះវត្ថុយ៉ាងនេះឯង ។

(៤៤៥) កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះញាតិដូចម្តេច ។ កម្មទាំង

ឡាយ វិបត្តិព្រោះញាតិ ដោយអាការ ៥ គឺភិក្ខុមិនសូត្រចេញឈ្មោះវត្ត
គឺទេវសម្បទាបេក្ខៈ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល
គឺទេវជ្ឈាយ៍ ១ មិនតាំងញាតិ ១ ឬតាំងញាតិខាងក្រោយកម្មវេទា ១ ។

កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះញាតិ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

វិទយបិដកេ បរិវារោ

(៤២៦) កតំ អនុស្សាវរនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ ។
បញ្ចហា កាវេហិ អនុស្សាវរនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ វត្ថុ
ន បរាមសតិ សន្និ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ
សាវនំ ហា បេតិ អកាលេ វា សាវេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ច-
ហា កាវេហិ អនុស្សាវរនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ ។

(៤២៧) កតំ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ ។ ឯកា-
ទសហា កាវេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ អតិខុទ្ធកំ
សីមំ សម្មន្តតំ អតិមហតំ សីមំ សម្មន្តតំ ខណ្ឌនិមិត្តំ
សីមំ សម្មន្តតំ ធាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្តតំ អនិមិត្តំ
សីមំ សម្មន្តតំ ពហិសីមេ បិតោ សីមំ សម្មន្តតំ នទិ-
យា សីមំ សម្មន្តតំ សមុទ្រំ សីមំ សម្មន្តតំ ជាតស្ស-
វេ សីមំ សម្មន្តតំ សីមាយ សីមំ សម្មន្តតំ សីមាយ
សីមំ អន្លៀត្តវតិ ។ ឥមេហិ ឯកាទសហា កាវេហិ
សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ ។

(៤២៨) កតំ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ ។ ឆ្មាទស-
ហា កាវេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តំ បត្តវត្តករណោ

និយមបិដក បរិវារ:

(៤២៦) កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវរៈដូចម្តេច ។ កម្ម
តាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវរៈ ដោយអាការ ៥ គឺសូត្រមិនចេញ
ឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើ
អនុស្សាវរៈវិធីឲ្យខូច ១ សូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ ។ កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិ
ព្រោះអនុស្សាវរៈ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

(៤២៧) កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មតាំង
ឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមា ដោយអាការ ១១ គឺសន្មតសីមាភូមិពោក ១
សន្មតសីមាធិពោក ១ សន្មតសីមាមាននិមិត្តមិនតត្តា ១ សន្មតសីមាយក
ស្រមោលជានិមិត្ត ១ សន្មតសីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅ
សីមាសន្មតសីមា ១ សន្មតសីមាក្នុងស្ទឹង ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១
សន្មតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទំលាយសីមាដោយសីមា ១ គ្របសីមា
ដោយសីមា ១ ។ កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដោយអាការ ១១
នេះឯង ។

(៤២៨) កម្មតាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសឲ្យដូចម្តេច ។ កម្មតាំង
ឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសឲ្យ ដោយអាការ ១២ គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយ

បញ្ច វគ្គ បរិស័បត្ថិ

កម្ម យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ
ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ប-
ដិក្កោសន្តិ បញ្ចវគ្គករណោ កម្ម យាវតិកា ភិក្ខុ
កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនា-
ហដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា បដិក្កោសន្តិ បញ្ចវគ្គករណោ
កម្ម យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ
ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ប-
ដិក្កោសន្តិ បញ្ចវគ្គករណោ កម្ម ។ បេ ។ ទសវគ្គករ-
ណោ កម្ម ។ បេ ។ វិសតវគ្គករណោ កម្ម យាវតិកា
ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ
ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា បដិក្កោសន្តិ
វិសតវគ្គករណោ កម្ម យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ
អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ
សម្មទ័ក្ខតា បដិក្កោសន្តិ វិសតវគ្គករណោ កម្ម
យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ

បញ្ចវគ្គ បរិសេសប្រតិ

ចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏មិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុ
ដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយ

ចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ
បានមកហើយតែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមកទាំងពួកភិក្ខុ
ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក
ហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយដែរ តែពួក
ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម១កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ

ៗ បេ ៗ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ ៗ បេ ៗ កម្មដែលសង្ឃធ្វើ
ដោយវិសតវគ្គ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ
មិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ទាំងពួក

ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវិសត
វគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បាន
មកហើយដែរ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុ

ដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវិសតវគ្គ
ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

វិនយបិដកេ បរិវារេ

ឆន្ទារហោនំ ឆន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកុត្តា
បដិក្កោសន្តិ ។ ឥមេហិ ធានសហាការេហិ បរិសរតោ
កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

(៤២៧) បញ្ចវគ្គករណោ កម្មេ ចត្តារោ ភិក្ខុ បក-
តត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហោ យស្ស
សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ លេវ កម្មប្បត្តោ នបិ^(១)
ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។ បញ្ចវគ្គករណោ កម្មេ
បញ្ច ភិក្ខុ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា
ឆន្ទារហោ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ លេវ
កម្មប្បត្តោ នបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។
នសវគ្គករណោ កម្មេ នស ភិក្ខុ បកតត្តា កម្មប្បត្តា
អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហោ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ
ករោតិ សោ លេវ កម្មប្បត្តោ នបិ ឆន្ទារហោ អបិច
កម្មារហោ ។ វិសតិវគ្គករណោ កម្មេ វិសតិ ភិក្ខុ បក-
តត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហោ យស្ស
សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ លេវ កម្មប្បត្តោ នបិ
ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។

១ ឧ. ម. ឆបិ ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយដែរ តែពួកភិក្ខុដែល
នៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏យាត់ហាម ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសុទ្ធ
ដោយអាការ ១២ នេះឯង ។

(៤២៧) កម្ម សង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ៤ រូប ជាបកតត្ត
ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈដែរ បើសង្ឃធ្វើ
កម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងមិនគួរដល់ឆន្ទៈទេ តែ
ថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយ
បញ្ចវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ៥ រូប ជាបកតត្តដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏
សេសជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិន
គួរដល់កម្មទាំងអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃ
ធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ១០ រូប ជាបក-
តត្តដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើ
កម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្មជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈតែថាជា
អ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវិសតិវគ្គ
បានដល់ភិក្ខុ ២០ រូបជាបកតត្ត ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសគួរ
ដល់ឆន្ទៈបើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំង
ជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។

បញ្ច វគ្គ ចត្តាវ កម្មានិ វគ្គបត្តិ

[៤៣០] ចត្តាវ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិ -
កម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្តកម្មំ ។ ឥមានិ ចត្តាវ
កម្មានិ កតិហាការេហិ វិបជ្ឈន្តិ ។ ឥមានិ ចត្តាវ
កម្មានិ បញ្ចហាការេហិ វិបជ្ឈន្តិ វត្តុតោ វា ញត្តិតោ
វា អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា ។

[៤៣១] កថំ វត្តុតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។ បណ្ឌិតំ
ឧបសម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ វេយ្យសំវាសកំ
ឧបសម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ តត្តយប្បក្កន្តកំ
ឧបសម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ តវច្ឆានតតំ ឧប -
សម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ មាតុយាតកំ ឧប -
សម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ បិតុយាតកំ ឧប -
សម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ អរហន្តយាតកំ ឧប -
សម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ ភិក្ខុនិទ្ទសកំ ឧប -
សម្មាទេតិ វត្តុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ សម្មុកេទកំ ឧប -

បញ្ចវត្ត កម្ម ៤ យ៉ាង និងវត្តិបត្តិ

(៤៣០) កម្ម ៤ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិ-
ទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្តិកម្ម ១ ។ កម្មទាំង ៤ នោះ តែងវិបត្តិព្រោះអាការ
ប៉ុន្មាន ។ កម្មទាំង ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះអាការ ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១
អនុស្សាវនៈ ១ សីមា ១ បរិសេឡ ១ ។

(៤៣១) កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះវត្ថុដូចម្តេច ។ (កម្មទាំងឡាយ
វិបត្តិព្រោះវត្ថុនោះ) គឺសង្ឃញ្ញាងបណ្ឌកទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងបុគ្គលជាថេយ្យសំពេស ទ្យទទួល
ទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងបុគ្គលដែល
ចូលពួកភិក្ខុវិទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។
សង្ឃញ្ញាងសត្វតិរច្ឆានទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជា
អធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងមាតុយាតកបុគ្គល (អ្នកសម្លាប់មាតា) ទ្យទទួល
ទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងបតុយាតក-
បុគ្គល (អ្នកសម្លាប់បិតា) ទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ
ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងអរហន្តយាតកបុគ្គល (អ្នកសម្លាប់ព្រះអ-
រហន្ត) ទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃ
ញ្ញាងភិក្ខុនិទ្ទេសកៈ (អ្នកប្រទូស្តភិក្ខុនិ) ទ្យទទួលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់
ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាងសង្ឃកេទកបុគ្គល (អ្នកបំបែកសង្ឃ)

វិន័យបិដក បរិវារ

សម្មាទេតិ វត្ថុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ លោហិតុប្បាទកំ
ឧបសម្មាទេតិ វត្ថុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ ទុកតោព្យញ្ញនកំ
ឧបសម្មាទេតិ វត្ថុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ ទានវិសតិវស្សី
បុគ្គលំ ឧបសម្មាទេតិ វត្ថុវិបដ្ឋំ អធម្មកម្មំ ។ ឯវវត្ថុតោ
កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។

(២៣២) កថំ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។ បញ្ច-
ហាការេហិ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ វត្ថុំ ន បរាម-
សតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ
ញត្តំ ន បរាមសតិ បច្ឆា វា ញត្តិ វេចេតិ ។ ឥមេហិ
បញ្ចហាការេហិ ញត្តតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។

(២៣៣) កថំ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។
បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ វត្ថុំ
ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ
សាវនំ ហារេចេតិ អកាលេ វា សារេតិ ។ ឥមេហិ
បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ឈន្តិ ។

នៃយបិដក បរិវារៈ

ទ្រឹទ្ធផ្ទលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាំង
លោហិតុប្បាទកបុគ្គល (អ្នកធ្វើព្រះលោហិតព្រះពុទ្ធទ្រឹទ្ធសុរាពងឡើង) ទ្រឹ
ទ្ធផ្ទលទបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាំង
ទកតោព្យញ្ញានកបុគ្គលទ្រឹទ្ធផ្ទលទបសម្បទា កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជា
អធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ្ញាំបុគ្គលមានឆ្នាំថយពី ២០ ទ្រឹទ្ធផ្ទលទបសម្បទា
កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះវត្ថុ
យ៉ាងនេះឯង ។

(២៣២) កម្មវិបត្តិព្រោះញាតិដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះ
ញាតិ ដោយអាការ៥ គឺភិក្ខុសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះ
សង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ មិនតាំងញាតិ ១ ឬតាំងញាតិក្រោយ
(កម្មវេទ) ១ ។ កម្មវិបត្តិព្រោះញាតិដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

(២៣៣) កម្មវិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះ
អនុស្សាវនៈដោយអាការ ៥ គឺភិក្ខុសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញ
ឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវនៈវិធីទ្រឹទ្ធច ១
ឬសូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈ ដោយ
អាការ ៥ នេះឯង ។

បញ្ច វគ្គា សីមាបិក្ខិ បរិសិបិក្ខិ

[៤៣៤] កថំ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ឈនិ ។ ឯកា-
 ទសហាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ឈនិ អតិខុទ្ធកំ
 សីមំ សម្មន្តតំ អតិមហតំ សីមំ សម្មន្តតំ ខណ្ឌានិមិត្តំ
 សីមំ សម្មន្តតំ ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្តតំ អនិមិត្តំ
 សីមំ សម្មន្តតំ ពហិសីមេ បិតោ សីមំ សម្មន្តតំ ទ-
 ទិយា សីមំ សម្មន្តតំ សមទេ សីមំ សម្មន្តតំ ជាតស្សរេ
 សីមំ សម្មន្តតំ សីមាយ សីមំ សម្មន្តតំ សីមាយ សីមំ
 អន្លោត្តរតំ ។ ឥមេហិ ឯកាទសហាការេហិ សីមតោ
 កម្មានិ វិបជ្ឈនិ ។

[៤៣៥] កថំ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ឈនិ ។ ឆា-
 ទសហាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ឈនិ ។ ចតុវគ្គក-
 រណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា
 ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មទ័-
 ភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ
 អនាហដោ ហោតិ សម្មទ័ភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គ-
 ករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា

បញ្ចវគ្គ សមាវិបត្តិនិងបរិសវិបត្តិ

(៤៣៤) កម្មវិបត្តិព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះសីមា
ដោយអាការ ១១ គឺសន្ទតសីមាត្ថបិពោក ១ សន្ទតសីមាធិពោក ១ សន្ទត
សីមាមាននិមិត្តមិនតត្តា ១ សន្ទតសីមាយកស្រែមោលជានិមិត្ត ១ សន្ទត
សីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅសីមាសន្ទតសីមា ១ សន្ទតសីមា
ក្នុងស្នឹង ១ សន្ទតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១ សន្ទតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទំលាយ
សីមាដោយសីមា ១ គ្របសីមាដោយសីមា ១ ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិ
ព្រោះសីមាដោយអាការ ១១ នេះឯង ។

(៤៣៥) កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះបរិសឲ្យដូចម្តេច ។ កម្មទាំង
ឡាយវិបត្តិព្រោះបរិសឲ្យដោយអាការ១២ គឺកម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយចតុ-
វគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិន
បានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែល
នៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយចតុវគ្គ
ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយ តែ
ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទី
ចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ស័យធ្វើដោយចតុវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួន
ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុ

និយមបិដក បរិវារៈ

ដែលគួរដល់ឆ្នុះ ក៏បាននាំមកហើយ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ
ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃ
ធ្វើដោយសេវវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវិសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួន
ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមក ទាំងឆ្នុះរបស់ភិក្ខុដែល
គួរដល់ឆ្នុះ ក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១
កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវិសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម
ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ តែឆ្នុះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆ្នុះ ក៏មិនបាន
នាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃ
ធ្វើដោយវិសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ
បានមកហើយ ទាំងឆ្នុះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆ្នុះ ក៏បាននាំមកហើយ តែ
ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិ
ព្រោះបរិសឱ្យដោយអាការ ១២ នេះឯង ។

(៤៣៦) អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ

ប៉ុន្មាន ញត្តិទិគ័យកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ញត្តិចតុត្តិកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន។

បញ្ច វិញ្ញា អបលោកនកម្មទំនំ

អបលោកនកម្មំ បញ្ច ហំនាជំ កច្ឆតិ ញត្តិកម្មំ ធរ
ហំនាជំ កច្ឆតិ ញត្តិទុតិយកម្មំ សត្ត ហំនាជំ កច្ឆតិ
ញត្តិចតុត្តកម្មំ សត្ត ហំនាជំ កច្ឆតិ ។

[៤២៧] អបលោកនកម្មំ កតមាជំ បញ្ច ហំនាជំ
កច្ឆតិ ។ ឌីសារណំ និស្សារណំ កណ្ណកម្មំ ព្រហ្មណ្ណំ
កម្មលក្ខណញ្ញោ បញ្ចមំ ។ អបលោកនកម្មំ ឥមាជំ
បញ្ច ហំនាជំ កច្ឆតិ ។

[៤២៨] ញត្តិកម្មំ កតមាជំ ធរ ហំនាជំ កច្ឆតិ ។
ឌីសារណំ និស្សារណំ ឧទោសថំ បវារណំ សម្មតិ នាជំ
បដិក្ខហំ បដិក្ខន្ធិនំ កម្មលក្ខណញ្ញោ ធរមំ ។ ញត្តិ-
កម្មំ ឥមាជំ ធរ ហំនាជំ កច្ឆតិ ។

[៤២៩] ញត្តិទុតិយកម្មំ កតមាជំ សត្ត ហំនាជំ
កច្ឆតិ ។ ឌីសារណំ និស្សារណំ សម្មតិ នាជំ ឧទ្ធករណំ
នេសនំ កម្មលក្ខណញ្ញោ សត្តមំ ។ ញត្តិទុតិយកម្មំ
ឥមាជំ សត្ត ហំនាជំ កច្ឆតិ ។

[៤៣០] ញត្តិចតុត្តកម្មំ កតមាជំ សត្ត ហំនាជំ
កច្ឆតិ ។ ឌីសារណំ និស្សារណំ សម្មតិ នាជំ និក្ខហំ

បញ្ចវគ្គ កម្មទាំងឡាយមានអបលោកនកម្មជាដើម

អបលោកកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ញត្តិទុតិយកម្ម
ដល់នូវឋានៈ ៧ ញត្តិចតុត្តកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ។

(២៣៨) អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៥ គឺ
ឧសារណា ១ និស្សារណា ១ កណ្តកម្ម ១ ព្រហ្មទណ្ឌ ១ ជាគំរប់ ៥
នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ នេះឯង ។

(២៣៨) ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៧ គឺ ឧសា-
រណា ១ និស្សារណា ១ ទេវោសថ ១ បវរណា ១ សម្មតិ គឺសន្មត
ខ្លួនជាអ្នកស្អ ឆ្លើយ ឬសន្មតបុគ្គល សន្មតវត្ថុ ១ ការឲ្យបាត្រនឹងចីវរជា
ដើម ១ ការទទួលអាបត្តិ ១ ការបង្ខំតវិថូបវរណាទៅខាងមុខ ១ ជាគំរប់ ៧
នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

(២៣៩) ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៧ គឺ
ឧសារណា ១ និស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឲ្យបាត្រនឹងចីវរជាដើម ១
ការដោះកប៊ីន ១ ការសំដែង គឺសូត្រសំដែងទ័ដ៍សង្កុដិវិហារជាដើម ១
ជាគំរប់ ៧ នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

(២៤០) ញត្តិចតុត្តកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៧ គឺឧសា-
រណា ១ និស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឲ្យបាត្រនឹងចីវរជាដើម ១ និគ្គហៈ

វិនយបិដកេ បរិវារេ

សមុទ្ទកាសនំ កម្មនុវត្តិណាញោ សត្តមំ ។ ញត្តិចតុត្ត-
កម្មំ ឥមាណំ សត្ត ហំនាណំ គច្ឆតិ ។

(៤៤០) ចតុវគ្គករណោ កម្មេ ចត្តារោ កិក្ខុ បក-
តត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ធម្មារហា យស្ស
សង្ឃេ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ នបិ ធម្មារ-
ហោ អបិច កម្មារហោ ។ ចតុវគ្គករណោ កម្មេ ។ បេ ។
នសវគ្គករណោ កម្មេ ។ បេ ។ វិសតិវគ្គករណោ កម្មេ
វិសតិ កិក្ខុ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បក-
តត្តា ធម្មារហា យស្ស សង្ឃេ កម្មំ ករោតិ សោ
នេវ កម្មប្បត្តោ នបិ ធម្មារហោ អបិច កម្មារហោ ។

កម្មវត្តោ និវ្ហិតោ បរិមោ ។

(៤៤២) ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ចំ តថាគតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ។
ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ចំ តថាគតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ចំ តថាគតេន

នៃយបិដក បរិវារៈ

គំការសង្កត់សង្កឹមដោយពាញមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ១ សមុទ្រសនកម្ម ១ ជា
តំរប់ ៧ នឹងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិចតុត្តកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

(២២១) កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ បានដល់កិក្ខុ ៤ រូបជាបក-
តត្តិ ដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុជាបកតត្តិដ៏សេសគួរដល់ធនៈ បើសង្ឃធ្វើកម្ម
ដល់កិក្ខុណា កិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ធនៈ តែ
ជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ច-
វគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើ
ដោយវិសតវគ្គ បានដល់កិក្ខុ ២០ រូបជាបកតត្តិ ដែលគួរដល់កម្ម កិក្ខុ
ជាបកតត្តិដ៏សេសជាអ្នកគួរដល់ធនៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់កិក្ខុណា កិក្ខុនោះ
ជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ធនៈ តែថាជាអ្នកគួរដល់កម្ម
(ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។

ចប់ កម្មវត្ថុជាបឋម ។

(២២២) ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអា-
ស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តីលដល់សង្ឃ ១
ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ
ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។
ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច

បញ្ច វគ្គ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋន្តំ បុគ្គលានំ ទិដ្ឋ-
 ហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ ។ ឥមេ ទ្វេ
 អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋន្តំ អាសវានំ សំវរាយ
 សម្បរាយកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ
 អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋន្តំ អាសវានំ វេរានំ សំវរាយ សម្ប-
 រាយកានំ វេរានំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ
 បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។
 ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋន្តំ អាសវានំ វេរានំ សំវរាយ សម្បរាយកានំ
 វេរានំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថា-
 គតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវ-
 សេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

បញ្ចេន ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

ប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសង្កត់សង្កិនពួកបុគ្គលដែលមិនមាន
អៀនខ្មាស ១ និងដើម្បីនៅសប្បាយដល់ពួកកិក្ខុអ្នកមានសីលជាទី
ស្រឡាញ់ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ
សិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ
គឺ បញ្ញត្តិដើម្បីរារាំងអាសវៈទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាម
អាសវៈទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ
ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះ
តថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រ-
យោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីរារាំងនូវព្យាបាទក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់
ហាមនូវព្យាបាទក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួក
សាវ័កព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត
ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២
ប្រការ គឺ បញ្ញត្តិដើម្បីរារាំងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមទោស
ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ
សិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

វិនយបិដកេ បរិវារោ

ទិដ្ឋធម្មីកានំ កយានំ សំវារាយ សម្បារយីកានំ កយានំ
បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច
តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋធម្មីកានំ
អកុសលានំ ធម្មានំ សំវារាយ សម្បារយីកានំ អកុ-
សលានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ
បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។
ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ តិហីនំ អនុកម្មាយ ទាបិច្ឆានំ បត្តុបច្ឆេនា-
យ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ អប្បសង្កានំ បសាទាយ
បសង្កានំ កិយ្យោកាវាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច
តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ត-
វសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

និយមិទត បរិវារៈ

គឺបញ្ញត្តិដើម្បីរារាំងនូវកិច្ចក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមនូវកិច្ច ក្នុង
បរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ
សិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺ
បញ្ញត្តិដើម្បីរារាំងអកុសលធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមអកុសលធម៌
ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់
បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២
ប្រការ គឺដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលបក្ខពួករបស់
បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាបក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទ
ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។
ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
ប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញ៉ាំងជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះ
ថ្លាឡើង ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិ
សិទ្ធិបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

បញ្ចវគ្គ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច បាតិមោក្ខំ បញ្ចត្តំ

សទ្ធម្មដ្ឋិតិយោ វិនយោនុក្កហាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ
បដិច្ច តតាតតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ចត្តនំ ។

អត្ថវសេត្តោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ ។

[៤៤៣] ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តតាតតេន សាវកានំ
បាតិមោក្ខំ បញ្ចត្តំ ។ បេ។ បាតិមោក្ខំទ្វេសោ បញ្ចត្តោ
បាតិមោក្ខំដួបដំ បញ្ចត្តំ បវាវណា បញ្ចត្តា បវាវណា-
បដំ បញ្ចត្តំ តជ្ឈនិយកម្មំ បញ្ចត្តំ និយស្សកម្មំ បញ្ច-
ត្តំ បញ្ចជនិយកម្មំ បញ្ចត្តំ បដិសារណីយកម្មំ បញ្ចត្តំ
ឧក្កេបនិយកម្មំ បញ្ចត្តំ បវាវសទានំ បញ្ចត្តំ មូលាយ
បដិកស្សនា បញ្ចត្តា មាទត្តទានំ បញ្ចត្តំ អពានំ បញ្ចត្តំ
ឌីសារណីយំ បញ្ចត្តំ និស្សារណីយំ បញ្ចត្តំ ឧបសម្មទា
បញ្ចត្តា អបលោកនកម្មំ បញ្ចត្តំ ញត្តកម្មំ បញ្ចត្តំ
ញត្តទុតិយកម្មំ បញ្ចត្តំ ញត្តបត្តកម្មំ បញ្ចត្តនំ ។

បញ្ចវគ្គោ និដ្ឋិតោ តតិយោ ។

[៤៤៤] អប្បញ្ញត្ត បញ្ចត្តំ បញ្ញត្ត អប្បញ្ញត្ត
សម្មទាវិនយោ បញ្ញត្តា សតិវិនយោ បញ្ញត្តា អម្មទ្រុ-
ត្ត

វិន័យបិដក បរិវារោ

នយោ បញ្ញត្តោ បដិញ្ញាតករណំ បញ្ញត្តំ យេកុយ្យសិ-
កោ បញ្ញត្តា តស្ស ទាបិយសិកា បញ្ញត្តា តិណាវត្តា-
រកោ បញ្ញត្តោ សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ ។
ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណា-
វត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ទ្វិដ្ឋង្គំ បុគ្គលានំ
និក្ខយាយ បេសលានំ កិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ ។ ឥមេ
ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តា-
រកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ទិដ្ឋង្គិកានំ អា-
សវានំ សំវរាយ សម្បរាយកានំ អាសវានំ បដិយា-
តាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន
សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ
បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ

និយមិទ្ឋ បរិវារៈ

អម្បវិទ្ឋិយ បញ្ញត្តិបដិញ្ញាតករណៈ បញ្ញត្តិយេកុយ្យសិកា បញ្ញត្តិសុវ្យ-
បាបិយសិកា បញ្ញត្តិណវត្តារកៈ (ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២
ប្រការ) គឺដើម្បីសេចក្ដីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្ដីសប្បាយដល់
សង្ឃ ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈ ដល់ពួកសាវ័កព្រោះអា-
ស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិ-
ណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ
គឺ បញ្ញត្តិដើម្បីសន្តិភូតសន្តិភូតបុគ្គល ដែលមិនមានខ្មាស ១ ដើម្បីទៅ
សប្បាយដល់ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់
បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២
ប្រការនេះឯង។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះ
អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីរាជ្ជវិទ្ឋិយសាវ័ក ទាំង
ឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីយាត់ហាមសាវ័កទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ។
ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិវត្តារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
ប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈ
ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បី

បញ្ច វគ្គ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ

ទិដ្ឋធម្មីកានំ វេរាទំ សំវរាយ សម្បរាយីកានំ វេរាទំ
បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ
សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ
បដិច្ច តិណវត្តារកោ សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ
ទិដ្ឋធម្មីកានំ វជ្ជានំ សំវរាយ សម្បរាយីកានំ វជ្ជានំ
បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ
សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ
បដិច្ច តិណវត្តារកោ សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ
ទិដ្ឋធម្មីកានំ កយានំ សំវរាយ សម្បរាយីកានំ កយា-
នំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ
សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ
បដិច្ច តិណវត្តារកោ សាវកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ
ទិដ្ឋធម្មីកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សំវរាយ សម្បរាយ-
ីកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ។ ឥមេ
ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ សាវកានំ តិណវត្តារ-
កោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តិណវត្តារកោ សា-
វកានំ តិណវត្តារកោ បញ្ញត្តោ តិហីនំ អនុកម្មាយ

បញ្ជីតួ ទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

ព័រ៉ង់ពៀរក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមពៀរក្នុងបរលោក ១ ព្រះ
តថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
ប្រយោជន៍២ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួក
សាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីព័រ៉ង់
ទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមទោសក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត
ទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក
ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីព័រ៉ង់ភ័យក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមភ័យក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិ
ណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័កព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ប្រការនេះ
ឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យ
អំណាចប្រយោជន៍២ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីព័រ៉ង់អកុសលធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១
ដើម្បីឃាត់ហាមអកុសលធម៌ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិ
ណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍២ប្រការនេះ
ឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យ
អំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ១

វិទយចំណីពេ ចរវារេ

នាបិប្បាជំ បក្កុបច្ឆេនាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច
តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ
អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ
បញ្ញត្តោ អប្បសម្ពាជំ បសាទាយ បសម្ពាជំ កិយ្យោ-
ភារាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច តថាគតេន សា-
វកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច
តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោ សទ្ធម្ម-
ដ្ឋិតិយា វិទយោនុត្តហាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្តវសេ បដិច្ច
តថាគតេន សាវកានំ តិណាវត្តារកោ បញ្ញត្តោតិ ។

បញ្ញត្តវត្តោ ខំន្តិពោ ចតុព្តោ ។

[៤៤៥] នវ សង្កហា វត្តសង្កហោ វិបត្តិសង្កហោ
អាបត្តិសង្កហោ ធិនានសង្កហោ បុត្តលសង្កហោ ខន្ធន-
សង្កហោ សម្មជ្ជានសង្កហោ អធិករណសង្កហោ ស-
ម្មេសសង្កហោ ។

និយមិទិក បរិវារ:

ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលនូវបុគ្គលិកនៃបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ។ ព្រះ
គថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិគណវត្តារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច
ប្រយោជន៍២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះគថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិគណវត្តារកៈដល់ពួក
សាវ័កព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីសេចក្តី
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ស្រាប់ហើយឱ្យរឹងរិតជ្រះថ្លាឡើង១ ។ ព្រះគថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិគណ
វត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះ
ឯង ។ ព្រះគថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិគណវត្តារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យ
អំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃឱ្យបិតថេរ ១
ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ព្រះគថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិគណវត្តារកៈ
ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។

ចប់ បញ្ញត្តិទ្ត ជាតំរប់ ៤ ។

[៤៤៥] សន្តិហៈទាំងឡាយ ៧ គឺវត្តសន្តិហៈ ១ វិបត្តិសន្តិហៈ ១
អាបត្តិសន្តិហៈ ១ និទានសន្តិហៈ ១ បុគ្គលសន្តិហៈ ១ ខន្ធសន្តិហៈ ១ ស-
មុដ្ឋានសន្តិហៈ ១ អធិករណសន្តិហៈ ១ សមថសន្តិហៈ ១ ។

បញ្ច វត្ត វត្ត អាណាបេតព្វ វត្តអាទិកំ ជាដើម

[៤៤៦] អធិការណ៍ សម្បជ្ជន្ត សចេ ឧកោ
អត្តប្បច្ចត្តិកា^(១) អាតច្ចត្តិ ឧក្កន្តម្ប វត្ត^(២) អាណាបេ-
តព្វ ឧក្កន្តម្ប វត្ត អាណាបេតព្វ ឧក្កន្តម្ប បដិញ្ញាសោ-
តព្វ ឧក្កន្តម្ប បដិញ្ញា សុត្វា ឧកោបិ វត្តព្វ អម្ពាភំ ឥ-
មស្មី អធិការណ៍ វ្យបសមតេ^(៣) ឧកោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សជា-
តិ សចេ អាហំសុ ឧកោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សមាតិ សង្ឃន
តំ អធិការណ៍ បដិច្ចតព្វ ។ សចេ អលុដ្ឋស្សន្ត ហោតិ
បរិសា ឧញហំកាយ វ្យបសមេតព្វ ។ សចេ ពា-
លុស្សន្ត ហោតិ បរិសា វិនយេធមោ បរិយេសិតព្វោ ។
យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្តសាសនេន
តំ អធិការណ៍ វ្យបសមតិ តថា តំ អធិការណ៍
វ្យបសមេតព្វ ។

[៤៤៧] វត្ត^(៤) ជាដើមតព្វ តោត្ត ជាដើមតព្វ ហាម ជា-
ដើមតព្វ អាបត្តិ ជាដើមតព្វ ។ មេដ្ឋនធម្មោតិ វត្តព្វោ^(៥)
តោត្តព្វោ ។ ហោជីកន្តិ ហាមព្វោ អាបត្តិ ច ។ អនិញ្ញា-
នានន្តិ វត្តព្វោ តោត្តព្វោ ។ ហោជីកន្តិ ហាមព្វោ

១ ឧ. ម. អត្តប្បច្ចត្តិកា ២ ឧ. ម. វត្ត ៣ ម. វ្យបសមេត ៤ ឧ. ម. វត្ត ។
៥ ឧ. ម. វត្ត ចេវ ។

បញ្ចវគ្គ ត្រូវឲ្យប្រាប់រឿងរ៉ាវ ត្រូវដឹងត្រូវដឹងដើម

(៤៤៦) កាល បើអធិករណ៍កើតឡើងហើយ បើភិក្ខុទាំងពីររូប
ដែលជាសត្រូវនឹងគ្នាមកដល់ សង្ឃត្រូវឲ្យលោកទាំងពីររូប (នោះ) ប្រាប់
រឿងរ៉ាវ លុះឲ្យលោកទាំងពីររូបប្រាប់រឿងរ៉ាវហើយ សង្ឃត្រូវស្តាប់
ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុទាំងពីរ (នោះ) លុះស្តាប់ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ពួកភិក្ខុទាំង
ពីររូប (នោះ) ហើយ សង្ឃត្រូវប្រាប់លោកទាំងពីររូប (នោះ) ថា កាល
បើអធិករណ៍នេះយើងបានរម្ងាប់រួចហើយ លោកទាំងពីររូបនឹងត្រេកអរ
(ឬទេ) បើភិក្ខុទាំងពីររូបពោលថា យើងទាំងពីររូបនឹងទទួលត្រេកអរ
សង្ឃត្រូវទទួលអធិករណ៍នោះចុះ ។ បើបរិសទ្យជាពួកក្រាស់ដោយ
អលដ្ឋី សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ដោយទព្វាហិកា គឺត្រូវអបលោក
ហើយសឹមសន្មត ឬសន្មតដោយទុតិយកម្មវាចា ។ បើបរិសទ្យជាពួកក្រាស់
ដោយល្ងង់ សង្ឃត្រូវស្វែងរកវិន័យធរ ។ អធិករណ៍នោះវត្តងរម្ងាប់
ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះ
សាស្តាណា សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ តាមទំនងនោះចុះ ។

(៤៤៧) ភិក្ខុត្រូវស្គាល់វត្ត ត្រូវស្គាល់គោត្រ ត្រូវស្គាល់នាម ត្រូវ
ស្គាល់អាបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា មេប៉ុនធម្ម បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។
ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថាអទិទ្ធ-
ទាន បានដល់វត្តផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាម

វិសយបិណ្ឌ បរិវារោ

អាបត្តិ ច ។ មនុស្សវិត្តយោគី វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។
ចារាជិកន្តិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។ ឧត្តរមនុស្សធម្មោតិ
វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។ ចារាជិកន្តិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។
សុក្កវិសដ្ឋិត វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។ សង្ឃទិសេសោតិ
ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។ កាយសំសត្តោតិ វត្តព្រៅ
តោត្តញ្ច ។ សង្ឃទិសេសោតិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។
ទុដ្ឋល្អវាចាតិ វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។ សង្ឃទិសេសោតិ
ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។ អត្តកាមន្តិ វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។
សង្ឃទិសេសោតិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។ សញ្ជវត្តន្តិ
វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។ សង្ឃទិសេសោតិ ឆាមព្រៅ អា-
បត្តិ ច ។ សញ្ជាចិកាយ កុដី កាវាបន្តិ វត្តព្រៅ
តោត្តញ្ច ។ សង្ឃទិសេសោតិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។
មហាល្អកំវិហារំ កាវាបន្តិ វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។ សង្ឃ-
ទិសេសោតិ ឆាមព្រៅ អាបត្តិ ច ។ ភិក្ខុំ អម្ពលកេន
ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសន្តិ វត្តព្រៅ តោត្តញ្ច ។

វិធីយបំណិកេ បរិវារៈ

ផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា មនុស្សវិត្តហៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។
ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុក្ខិ-
មនុស្សធម្ម បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បាន
ដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សុក្ខវិសដ្ឋិ បានដល់វត្ថុផង
គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។
ត្រង់ពាក្យថា កាយសំសគ្គៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា
សង្ឃទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុដ្ឋល្ងវិចៈ
បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស បានដល់នាម
ផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា អត្តកាមៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។
ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា
សញ្ញាវិត្តៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស
បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុធ្វើកុដិដោយការសូម
គ្រឿងទេវករណ៍ គេមកដោយខ្លួនឯង បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។
ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃ-
ទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុចោទភិក្ខុ
ផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។

បញ្ច វង្ស ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ បាតិអាទិណ

ស ឡ្ហាទិសេសោតិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ ច ។ ភិក្ខុ អញ
ភាតិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្ត
ឧបាទាយ ចារាដិកេន ធម្មេន អនុជ្ជិសន្តិ វត្តញ្ជាវ
តោត្តញ្ច ។ ស ឡ្ហាទិសេសោតិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ ច ។
ស ឡ្ហាភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុកាសនា-
យ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ វត្តញ្ជាវ តោត្តញ្ច ។ ស ឡ្ហាទិសេ-
សោតិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ ច ។ ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខុ-
នំ យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ
វត្តញ្ជាវ តោត្តញ្ច ។ ស ឡ្ហាទិសេសោតិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ
ច ។ ទុព្វចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ
នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ វត្តញ្ជាវ តោត្តញ្ច ។ ស ឡ្ហាទិសេសោ-
តិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ ច ។ កុលទ្ធសកស្ស ភិក្ខុនោ
យាវតតិយំ សមនុកាសនាយ នប្បដិទិស្សជ្ជន្តិ វត្តញ្ជាវ
តោត្តញ្ច ។ ស ឡ្ហាទិសេសោតិ ឆាមញ្ជាវ អាបត្តិ ច

បញ្ចវគ្គ នាមផង អាបត្តិផង ជាដើម

ត្រង់ពាក្យថា សន្សំទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា
កិក្ខុអាស្រ័យនូវគ្រឿងអាងបន្តិចបន្តួចនៃអធិការណ៍ ជាចំណែកដទៃឲ្យជា
លេសហើយចោទកិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិក បានដល់វត្ថុផង គោត្រ
ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សន្សំទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់
ពាក្យ កិក្ខុបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគំរប់ ៣ ដង
ហើយនៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រ
ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សន្សំទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។
ត្រង់ពាក្យថា ពួកកិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រ
សមនុភាសនវិធីជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់
នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សន្សំទិសេស
បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុដែលគេប្រដៅបាន
ដោយក្រ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគំរប់ ៣ ដងហើយ នៅតែ
មិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់
ពាក្យថា សន្សំទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា
កិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូល សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគំរប់ ៣ ដង
ហើយនៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រ
ផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សន្សំទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង

និយមបិដកេ បរិវារោ

។ បេ ។ អនាទិយំ បដិច្ច ទុនកេ ទុច្ឆារំ វា បស្សារំ
វា ខេឡំ វា ករណាត្តំ វត្តុញ្ញោវ កោត្តញ្ច ។ ទិក្ខជន្តិ
នាមញ្ញោវ អាបត្តិ ហិត ។

និសង្កហវិញ្ញោ និដ្ឋិតោ បព្វមោ ។

តស្សន្ទានំ

(៤៤៨) អបលោកនំ ញត្តិ ច^(១)

ទុតិយំ ចតុត្ថេន ច

វត្តុញ្ញោវ ញត្តិ អនុស្សារនំ

សីមាបរិសមេវ ច

សម្មទា បដិបុត្តា ច

បដិញ្ញា វិនយារហោ

វត្តសង្ឃបុគ្គលញ្ច

ញត្តិ បុត្តា ញត្តិ ឋបេ

---

១ ឧ. អបលោកនញ្ញត្តិ ច ។

និយមន័យ បរិវារ

ៗ បេ ៗ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទាបនឹងទុច្ចារៈក្តី
បស្ស្សវៈក្តី ស្មោះទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់
ពាក្យថា ទុក្ខដ បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។

ចប់ នសង្គហវិញ្ញាណតំរប់ ៥ ។

ទុទាខ គឺបញ្ជីរឿងនៃបញ្ជីគ្រូនោះដូច្នោះ

(៤៤៨) (និយាយពីកម្ម ៤ យ៉ាង) គឺ អបលោកនកម្ម ១
ញាតិកម្ម ១ ញាតិទិតិយកម្ម ១ ញាតិចតុតកម្ម ១ (នឹងវិបត្តិ ៥
យ៉ាង) គឺវត្ថុវិបត្តិ ១ ញាតិវិបត្តិ ១ អនុស្សាវនីវិបត្តិ ១ សីមាវិ-
បត្តិ ១ បរិសវិបត្តិ ១ (ឯវត្ថុវិបត្តិនោះ) គឺសង្ឃត្រូវធ្វើកម្មក្នុង
ទីចំពោះមុខ បែរជាធ្វើក្នុងទីកំហុំមុខវិញ សង្ឃគួរសាកសួរ
បែរជាមិនសាកសួរវិញ សង្ឃគួរធ្វើកម្មតាមប្តេជ្ញា បែរជាធ្វើ
មិនតាមពាក្យប្តេជ្ញាវិញ សង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិ-
វិន័យ (ជាដើមញាតិវិបត្តិនោះ) គឺសូត្រញាតិមិនចេញ
ឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១
មិនតាំងញាតិ ១ ឬតាំងញាតិក្រោយកម្មវេទនា ១ (អនុស្សាវនី-

បញ្ច វិញ្ញា ឧទ្ទានតាថា

វត្ថុស្ម ឡើ បុត្តលក្ខណ៍
សាវនំ ច អកាលេកំ (១)

អតិទុក្ខា (២) មហន្តា ច

ខណ្ឌា យានិមិត្តកា

ពហំនទីសមុទ្ទេ ច

ជាតស្សរេ ច ភិទ្គតិ

អដ្ឋោត្តរតិ សីមាយ

ចតុប្បញ្ញវត្ថុកា

ទស វីសតិវត្ថា ច

អនាហជា ច អាហជា

កម្មប្បត្តា ធម្មារហា

កម្មារហា ច បុត្តលា

អបលោកនំ បញ្ញដ្ឋានំ

ញត្តិ ច នវ ហំនិកា

ញត្តិទុតិយំ សត្តដ្ឋានំ

ចតុត្តា សត្ត ហំនិកា

សុដ្ឋ ជាសុ (៣) ទុម្មត្ថំ

១ ឧ. ម. សាវនំ អកាលេន ច ។ ២ ឧ. ម. អតិទុក្ខា ។ ៣ ឧ. ម. ផាសុ ច ។

បញ្ចវគ្គ ឧទានគាថា

វិបត្តិនោះ) គឺសូត្រមិនចេញឈ្មោះវគ្គ ១ មិនចេញឈ្មោះ
សង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវរីនីធិឱ្យខូច ១
សូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ (សីមាវិបត្តិនោះ) គឺសីមាភូមិពេក ១
សីមាជំពេក ១ សីមាមាននិមិត្តមិនតត្តា ១ យកស្រមោល
ជានិមិត្ត ១ សីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅសីមា
សន្មត ១ សន្មតសីមាក្នុងស្នឹង ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១
សន្មតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទំលាយសីមា ដោយសីមា ១
គ្របសីមាដោយសីមា ១ (បរិសវិបត្តិនោះ) គឺកម្មដែលសង្ឃ
ធ្វើដោយចតុវគ្គិក បញ្ចវគ្គិក ទេសវគ្គិក វិសតិវគ្គិក ភិក្ខុទាំង
ឡាយជាអ្នកគួរដល់កម្មមិនបានមក ទាំងមិនបាននាំឆន្ទៈមក ១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាអ្នកគួរដល់កម្មបានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់
ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយ តែថាជាបុគ្គលដែល
គួរដល់កម្ម ១ អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ញាតិកម្មដល់នូវ
ឋានៈ ៧ ញាតិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ញាតិចតុត្ថកម្មដល់នូវ
ឋានៈ ៧ ទ្រង់បញ្ចត្តដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ដើម្បីសេចក្តី
សប្បាយដល់សង្ឃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនបុគ្គលដែលឥតខ្ចាស

វិនយបិដកេ បរិវារោ

បេសលា ចាបិ អាសវា

វេរវជ្ជិកយ ញោវ

អកុសលញ គីហំនំ (១)

ចាបិច្ឆា អប្បសន្នានំ

បសន្នាធម្មវេបនា

វិនយានុត្តហា ចេវ

ចាតិមោក្ខុទ្កេសេន ច

ចាតិមោក្ខុញ វេបនា

បវារណញ វេបនំ

តជ្ជនីយានិយស្សញ

បញ្ចជប្បដិសារណី (២)

ឧក្កេបនបរិវាសំ

មូលំ មាណត្តញានតិ (៣)

ឧសារណំ និស្សារណំ

តថេវ ឧបសម្មទា

អបលោកិនំ ញត្តិ ច (៤)

---

១ ឧ. ប. អកុសលំ គីហំនញ ។ ២ ឧ. ប. បញ្ចជនីយប្បដិសារណី ។
៣ ឧ. ប. មូលមានត្តអញ្ចនំ ។ ៤ អបលោកនញត្តិ ច ។

និយមបិណ្ឌ បរិវារៈ

ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់
ដើម្បីរាតាំងនូវភាសវធម៌ ដើម្បីឃាត់ហាមនូវភាសវធម៌ ដើម្បី
រាតាំងព្យា ទោស ភ័យ អកុសលធម៌ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់
ពួកគ្រហស្ថ ដើម្បីផ្តល់ផ្តល់នូវបុគ្គលនៃបុគ្គល ដែលមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លានៃពួកជនដែលមិន
ទាន់ជ្រះថ្លា ដើម្បីធ្វើជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឱ្យរឹងរិតតែ
ជ្រះថ្លាឡើង ដើម្បីធ្វើព្រះសទ្ធម្មឱ្យបិតថេរ ដើម្បីអនុគ្រោះ
ដល់ព្រះវិន័យ ទ្រង់បញ្ញត្តិបាតិមោក្ខ បាតិមោក្ខទ្រុស ការ
បញ្ជប់បាតិមោក្ខ បវរណា ការបញ្ជប់នូវបវរណា គដ្ឋនីយ-
កម្ម និយស្សកម្ម បញ្ចជនីយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ទេវត្ត-
បនីយកម្ម ការឱ្យបរិវាស មូលាយប្បជីកស្សនៈ គឺការទាញ
ភិក្ខុមកជាក្នុងមូលាបត្តិ ការឱ្យមានតួ អញ្ជានកម្ម ទិសារណា-
កម្ម និស្សារណាកម្ម ទបសម្បទាកម្ម អបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម

បញ្ច វគ្គ ឧទ្ទានពា

ទុតិយញ្ច ចតុត្ថកំ
អប្បញ្ញត្តនិប្បញ្ញត្តំ
សម្មទាវនិយោ សតិ
អម្បដ្ឋបដិយេកុយ្យ
នាបិយតិណាវត្តាវកំ
វត្តំ (១) វិបត្តិ អាបត្តិ
និទានំ បុត្តលេន ច
ទដ្ឋា ថេវ សម្មដ្ឋានា
អធិករណិថេវ ច
សមថា សង្កហា ថេវ
នាមា អាបត្តិកា (២) តតាតិ ។

បរិវារោ និដ្ឋិតោ ។

---

១ ឧ. ម. វគ្គ ។ ២ នាមអាបត្តិកា ។

បញ្ចវគ្គ ខ្យានតាថា

ញត្តិទុកិយកម្ម ញត្តិចតុត្តកម្ម កាលសិទ្ធាបទដែលអ្នកណា
 មួយមិនទាន់បញ្ចក្កទុក ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ចក្កឡើង សិទ្ធាបទ
 ដែលព្រះអង្គបញ្ចក្កហើយ ទ្រង់បញ្ចក្កថែមទៀត ទ្រង់
 បញ្ចក្កសម្មាវិន័យ សតវិន័យ អម្ពឡវិន័យៈ បដិញ្ញាត-
 ករណៈ យេកុយ្យសិកា តស្សប្រាបិយសិកា ភិណវត្តារកៈ
 សង្កហៈ ៧ យ៉ាង គឺវត្តសង្កហៈ វិបត្តសង្កហៈ អាបត្តសង្កហៈ
 និទានសង្កហៈ បុគ្គលសង្កហៈ ខន្ធសង្កហៈ សមុជ្ឈានសង្កហៈ
 អធិករណសង្កហៈ សមថសង្កហៈ (ម្យ៉ាងទៀត) ភិក្ខុត្រូវ
 ស្គាល់នាម ១ ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ១ ។

ចប់ បរិវារៈតែប៉ុណ្ណោះ ។

បរិយោសានគាថា

(៤៤៧) បុញ្ញចរិយមគុញ្ញ

បុត្តិញ្ញា វេ តហី តហី

ធិបតាមោ មហាបញ្ញោ

សុតតរោ វិចិត្តលោក

នមំ វិត្តាសន្នេហំ

សជ្ឈាមត្តេន មជ្ឈិមេ

ចិន្ទយិត្តា នវិទាមេសិ

សិស្សកាណំ សុខាវហំ ។

បរិវារិន្ទ យំ វិត្តំ

សត្វំ វិត្តំ សលត្តាលំ

អត្តំ អត្តេន សន្នម្មេ

ធម្មំ ធម្មេន បញ្ញត្តេ

សាសនំ បរិវារេសិ

ជម្ពុទិបំវ សាតរោ ។

បរិវារំ អជាណន្តោ

កុតោ ធម្មវិនិច្ឆយំ ។

បរិយោសានគាថា

(៤៤៧) មហាអ្នកប្រាជ្ញមាននាមថា ទីបៈ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សុត្តៈ

គឺព្រះត្រៃបិដក មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា បានសាកសួរ

ផ្លូវនៃអាចារ្យជាន់ដើម ក្នុងបាលីបទេសនោះៗ ហើយគិត

ឲ្យចារិកសេចក្តីពិស្តារនឹងសង្ខេបនេះ ដែលជាហេតុនាំមកឲ្យ

បានសេចក្តីស្រួលងាយ ដល់ពួកសិស្សានុសិស្សទុកក្នុងមជ្ឈម

បទេសតាមផ្លូវស្វាធារ្យ ។ វត្តណាដែលបានពោលថាបរិវារៈ

ដូច្នោះ វត្តទាំងអស់នោះប្រកបដោយលក្ខណៈ កាលបើព្រះ

សទ្ទម្មដែលព្រះពុទ្ធ បញ្ចក្ខន្ធវត្តជ័សមគួរ តាមអត្ថហើយ

ទ្រង់បញ្ចក្ខន្ធវត្តជ័សមគួរ តាមធម៌ហើយ តែងចោមពោម

អមសាសនា ដូចសាគរដែលព័ទ្ធជុំវិញដម្ពីរ ។ កាលបើកុល-

បុត្រមិនចេះបរិវារៈហើយ នឹងចង់និច្ច័យធម៌អាថ៌ដូចម្តេចកើត។

បរិយោសាធាបិ បញ្ចបមា

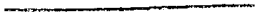
វិមត្តិ វត្ត បញ្ញត្តិ
អនុប្បញ្ញត្តិ បតុលោ
ឯកតោ ឧកតោ ចេវ
លោកបណ្ឌិតវជ្ជតោ
យស្ស ជាយតិ វិមត្តិ
បរិវារេន ធិជ្ជតិ
ចក្កវត្តិ មហាសេនេ
មិត្តមជ្ឈេវ កេសរិ
វិ វិសិបរិកិណោ
ចន្ទោ តារតុលោ យថា
ព្រហ្ម ព្រហ្មបរិសាយ
តុលាមជ្ឈេវ ឆាយកោ ។
ឯវិ សទ្ធម្មវិទយោ
បរិវារេន សោកតិកិ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជាបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត បិត សាវ័រ្យ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៤៤៣

បរិយោសានតាថា សេចក្តីឧបមា ៥ យ៉ាង

សេចក្តីសង្ស័យអំពីវិបត្តិក្តី វិបត្តិក្តី បញ្ញត្តិក្តី អនុប្បញ្ញត្តិក្តី
បតិលក្តី ឯកតោបញ្ញត្តិក្តី ទតតោបញ្ញត្តិក្តី លោកវដ្តក្តី
បណ្តតិវដ្តក្តី កើតឡើងលក្ខណបុត្រណា កុលបុត្រនោះនឹង
កាត់សេចក្តីសង្ស័យបានដោយបរិវារៈ ស្តេចចក្រតែងល្អរង
រឿងក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំមហាសេនា កេសរាជសីហ៍ល្អរង
រឿងក្នុងកណ្តាលហ្វូងម្រឹត ព្រះអាទិត្យមានរស្មីភ្លឺច្បាស់ (ល្អ
រុងរឿងលើអាគាស) ព្រះចន្ទល្អរងរឿងក្នុងកណ្តាលពពួក
ផ្កាយ ព្រហ្ម ជានាយក តែងល្អរងរឿងក្នុងកណ្តាលពួក
នៃព្រហ្ម ជាបរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ព្រះសទ្ធម្មនឹងព្រះវិន័យ
ក៏ល្អរងរឿង ដោយបរិវារៈយ៉ាងនោះដែរ ។

វិវត្តនាវិវត្តបត្តិ

វិវត្តនាវា	អវិវត្តនាវា	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ
ស្សេន្តិសំ	ស្សេន្តិស្ស	១	៤
ឯកភវិក	ឯកុត្តរិក	១១	១
"	"	១៥	"
សន្តិភោជនយាចតិ	សន្តិ ភោ ច យាចតិ	១៦	៨
ឯកភវិក	ឯកុត្តរិក	២៧	១
គិលានោ—	គិលានោ	២៩	១៥
បារិវាសិកស្ស	បារិវាសិកស្ស	៣០	៦
ឯកុត្តរិក	ឯកុត្តរិក	៣៣	១
"	"	៣៥	"
សមនាគតស្ស	សមនាគតស្ស	៣៦	១៨
"	"	៣៧	"
ព្រហ្មបារី	ព្រហ្មបារី	៣៨	"
ឯកុត្តរិក	ឯកុត្តរិក	៣៩	១
ទុដ្ឋិណ្ណទុដ្ឋិសំ	ទុដ្ឋិណ្ណទុដ្ឋិសំ	៦៤	១៨
អនាគតត្តា	អនាគតត្តា	៧៧	១៧
បេសុព្វា	បេសុព្វា	១០២	"
បុគ្គលាទយោ	បុគ្គលាទយោ	១០៣	១
បព្វា	បព្វា	១១៩	១៨
អធិករណំ	អធិករណំ	១៤២	៣
អាបត្តិ	អាបត្តិ	១៤៧	១០
តតិយ	តតិយ	១៥២	១៧
កិប្បាធិករណំ	កិប្បាធិករណំ	១៥៥	៧

វិវិទាវិវិទុបតិ
១៥ ១៥ ១៥

វិវិទុបាហោ	អវិវិទុបាហោ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយំ
អាបត្តិយោ	អាបត្តិយា	១៥៥	១៥
អាបត្តាធិករណំ	អាបត្តាធិករណំ ។	១៥៨	៣
អម្ពុទ្ធិវិនយោ	អម្ពុទ្ធិវិនយោ	១៥៩	១៥
វុត្តេ	វុត្តេន	១៩២	៥
បន្តនា	មន្តនា	១៩៥	៨
ទ្រេចការីស	ទ្រេចត្តារីស	២០០	១៦
គន្ធានិ	គន្ធានិ	២០៤	១៧
អាបត្តិភិ	អាបត្តិភិ	២១៦	២
គស	គស្ស	០	១៤
ទេសនីយ	ទេសនីយំ	២១៩	៨
បារាជិត	បារាជិតំ	២១៩	១៧
បាចិត្តិយ	បាចិត្តិយំ	២២០	១៥
កិនេ	កិន្តេ	២២៣	១
ទុក្កដាបតិ	ទុក្កដាបតិ	"	១៤
និស្សយប្បច្ចយេ	និស្សយប្បច្ចយេ	២៣២	៣
បុព្វករណ	បុព្វករណំ	២៣៤	១១
វត្ត	វត្ត-	២៣៨	៣
បិវេ	បិវេ	២៤៦	១៥
និរោធន	និរោធន	២៥២	"
សមតោបិ	សមតោបិ	២៦២	១២

វិវត្តវិទ្យាបតិ

វិវត្តបាវេ	អវិវត្តបាវេ	អង្ក	រដ្ឋលេខាយ
ឧបសង	ឧបសង្ក-	២៦៤	១៦
យថាធម្ម-	យថាធម្ម	២៦៦	២
បញ្ចង្កានី	បញ្ចង្កានី	២៦៧	១
ត្រៃ( )	ត្រៃ(១)	២៧១	៤
ឧកា កម្ម	ឧកាសកម្ម	២៧៤	៦
កល្យា	កល្យា-	២៧៧	២
សមនាគតស្ស	សមនាគតស្ស	៣១៣	១១
ឧញហិការត្រៃ	ឧញហិការត្រៃ	៣២៧	១៧
វិនយ	វិនយ	៣៤៣	១៣
អវិនិទាយ	អវិនិទាយ	៣៤៧	៧
អាបច្ឆតិ	អាបច្ឆតិ	៣៦១	៦
ភតិយ	ភតិយ	៣៦២	១៣
បារាណិក	បារាណិក	"	១៤
សមនុកាសនា	សមនុកាសនា-	៣៦៦	៧
អាបតិយោ	អាបត្តិយោ	៣៧៧	២
បិណ្ឌិបាតប្បច្ឆយា	បិណ្ឌិបាតប្បច្ឆយា	៣៧៤	៥
កាទិនា-	កាទិនា	៣៧១	"
វិនយបិណិក	វិនយបិណិក	៤០៤	១
អាបច្ឆន្តស្ស	អាបច្ឆន្តស្ស	៤០៦	៧
អនុស្សវិនិទោ	អនុស្សវិនិទោ	៤១៧	៦
ឧបោសថ	ឧបោសថ	៤១៧	១០
(៤៣៥)	(៤៣៥)	"	១៣

សន្ធិក្រប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អាបត្តិក៏មាន	អាបត្តិ	១៣	៨
បំបិល	អំបិល	១៩	១០
វិនិយ	វិន័យ	២៣	២
ឯកត្តរិកៈ	ឯកុត្តរិកៈ	២៧	១
បាណ-	បាណិ-	២៤	៥
ឯកត្តរិកៈ	ឯកុត្តរិក	២៧	១
មិននមែន	មិនមែន	៣៧	១០
អាបតិ	អាបត្តិ	៤៥	១
សទ្ធិវិហារិក	សទ្ធិវិហារិក	៤៩	១២
នៅខាប្រៅ	នៅខាងក្រៅ	៥២	៦
បាតិមោខ	បាតិមោក្ខ	៥៧	៥
អាបត្ត	អាបត្តិ	"	៩
របស់ជាតិឱទ្ធ	របស់ជិនឱទ្ធ	៦១	១៥
របស់ជាតិ	របស់ជិន	"	១៦
ជាតិឱទ្ធ	ជិនឱទ្ធ	៦២	៣
"	"	"	៤
និស្ស័យទេ	និស្ស័យទេ	៦៩	២
[៩]	[៦៩]	៧៣	៩
គោខាយិ	គោខាយិក	៧៤	១០
ធកៈ	ធក្កៈ	៨០	១៥

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
នា:	នោះ	៧៥	១៧
សតក:	សត្តក:	៧៧	១
ប្រដ្ឋា	ប្រាដ្ឋា	៧៧	២
ក្នុង	ក្នុង	"	៦
ប្រដ្ឋា	ប្រាដ្ឋា	"	១១
ម្រេច	សម្រេច	"	១៥
ច្រមុះ	ច្រមុះ	៧៧	១២
ឯកុត្តរិក:	ឯកុត្តរិក:	៧១	១
របស់	របស់	៧២	១៦
ជាតិដទៃ	ជិនដទៃ	៧៦	៤
"	"	"	៥
"	"	"	១១
"	"	"	១២
ឯកុត្តរិក:	ឯកុត្តរិក:	៧៧	១
រាបអានថា	រាបថា	៧៧	៥
សុត្តិ	សុត្ត	១០៤	៣
ទេវតា	ទេវតា	"	៤
ខន-	ខុន-	១២៣	១៧
ក្តី	ក្តី	២២៥	៧
សម្មា	សម្មា-	១៣៤	៤

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	ប្រមាណ
នវិ	នូវ	១៤៥	១៣
មួយទ	មួយទេ	១៥៤	៦
បុគ្គល	បុគ្គល	"	១៦
ធារណិក	ធារណិក	១៥៦	១៣
អាជីវិបតិ	អាជីវិបត្តិ	១៧៦	៨
យ៉ាងនេះថា	យ៉ាងនេះថា	១៧៧	៣
អកចោទ	អ្នកចោទ	១៧៣	២
បតិបត្តិ	ប្រតិបតិ	"	៤
វិន័យ	វិន័យ	១៧៤	"
រមាប់	រម្ងាប់	"	៤
នាយ	នោយ	១៨១	១៧
ពល	ពន្យល់	២១៣	"
(១៨)	(១៨៧)	២១៦	១៣
តំ	អំតំ	២២៤	៨
មិធាន	មិនធាន	២២៨	១១
និល	និល	២៣០	៦
"	"	២៣២	១៦
បុព្វករណៈ	បុព្វករណៈ	"	"
សាល	ស្ថាល	២៦៨	១៧
ព្រះអង្គ	ព្រះអង្គ	២៧៧	១០

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ជ្យ១	ជ្យ១ ^(១)	២៧៨	១៥
អន្តិកថា	អន្តិកថា	"	១៧
សុទ្ធជា	សុទ្ធជា	"	"
សីមន្តរិកក្តី	សីមន្តរិកក្តី	២៧៩	១៨
សំណាត់	សំណាត់	"	"
ប្តេជ្ញា	ប្តេជ្ញា	២៨៣	៣
សាកថា	សាកថា	២៨៥	១៤
និល	និល	"	១៦
ប្រកប	ប្រកប	២៩៣	៤
អន្តាទាន	អន្តាទាន ^(១)	២៩៥	៥
និល	និល	៣០០	៦
រិក្ខុ	រិក្ខុ	"	៩
ព័កម	ព័កម្ម	៣១០	១៧
និលគេ	និលគេ	៣១១	៥
គសាកស្សរ	គសាកស្សរ	៣១៦	១៥
ឧបាហិកាកម្ម	ឧបាហិកាកម្ម ^(១)	៣២១	១០
ដាយ	ដាយ	៣២៦	៦
អន្តិកថា	អន្តិកថា	៣៣៦	១៧
កែខ្លួនបាន	កែខ្លួនបាន	៣៤៥	១១
ហើយ	ហើយ	"	១៥

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អព័	អំព័	៣៦៤	៧
ផេង្ស	ផ្សេង	៣៧២	៣
(៣៦)	(៣៦០)	៣៧៨	៧
ផានេម	ផានើម	៤០០	១៦
បន្ទោះស្រក	បន្ទោះស្រក	៤០៤	១១
ភិក្ខុនីត្រូវបាបិគ្គិយៈ	ភិក្ខុត្រូវបាបិគ្គិយៈ	០	១៣
លោកហារ្យ	លោកអាហារ្យ	៤០៥	១៤
ភេត	ភេទ	៤០៦	១៥
មកហើយ	មកហើយ ។	៤១២	១៦
បណ័កោនិទ	បណ័តកោនិទ	៤១៣	១៧
សង្ឃភេទ	សង្ឃទេ	៤១៥	១៦
ញ៉ាបុគ្គល	ញ៉ាងបុគ្គល	៤២៤	៦
(៤៣៧)	(៤៣៧)	៤២៧	៤
រឹងរឹត	រឹងរឹត	៤៣០	១៥

សង្គ្រោះប្រាជ្ញាប័ណ្ណិកា

ខន្ធកបបា

លេខទំព័រ

បុញ្ញវិស្សន្ធិនា	អំពីឧបសម្បទាខន្ធកាដាដើម	១
	អំពីបរិសេសព្រះនាគាដើម	៣
	អំពីសេនាសន្តត្តន្តកាដើម	៥
	ឧទានជាថា	៧

ឯកភ្នំភ័ក្ត្រ:

ឯកភ័ក្ត្រ: (ពួកមួយៗ ត្រូវស្គាល់ធម៌ដែលធ្វើឲ្យត្រូវអាបត្តិជាដើម)	៩
ឧទានជាថា	១១
ទុក្ខ: (ពួក ពីរៗ) អាបត្តិដែលប្រកបនឹងត្រៀងបរិក្ខារជាដើម	១៣
អាបត្តិហារនិកទាំងពីរចំណែកជាដើម	១៥
ការហាមឃាត់មានពីរយ៉ាងជាដើម	១៧
ការមិនអើពើមានពីរយ៉ាងជាដើម	១៩
បុគ្គលពីរពួកជាដើម	២១
ឧទានជាថា	២៣
តិកៈ (ពួកបីៗ) ត្រូវត្រៀងបោទមាន ៣យ៉ាងជាដើម	២៧
ការបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាងជាដើម	២៩
ការធ្វើកម្មមានតន្ត្រីនីយកម្មជាដើម	៣១
ការធ្វើកម្មមានឧបេសនីយកម្មជាដើម	៣៣
កិច្ចមានការឲ្យឧបសម្បទាជាដើម	៣៥
មានកិច្ចមិនមានខ្មាសជាដើម	៣៧
មូលនៃកុសល ៣ ជាដើម	៣៩

ស ទ្ធិ ក ច ង្គ ល ប្រា ប មា តិ កា

ឯកុត្តិកៈ

លេខទំព័រ

ឧទ្ទានតាថា	៤១
បញ្ចក្កៈ (ពួកបួន ១) ការត្រូវនឹងការចេញចាកអាបត្តិផាដើម	៤៣
បរិវាស ៤ ផាដើម	៤៧
សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុផាដើម	៤៩
ការត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលមិនត្រូវក្នុងវិកាលផាដើម	៥១
ការមិនលុះអធិតិទាំង ៤ ផាដើម	៥៣
ឧទ្ទានតាថា	៥៥
បញ្ចក្កៈ (ពួកប្រាំ ១) អាបត្តិមាន ៥ យ៉ាងផាដើម	៥៧
សំពត់បិសុក្ខល ៥ យ៉ាងផាដើម	៥៩
អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ	៦១
អង្គ ៥ របស់កិច្ចមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យនឹងគួរនៅដោយ ឥតនិស្ស័យ	៦៧
អង្គ៥របស់កិច្ចនិទ័លឥតនិស្ស័យនឹងមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ ៦៩	
អានិសង្ស ៥ ប្រការនឹងទោស ៥ ប្រការ	៧១
អានិសង្ស ៥ ប្រការ របស់កិច្ចអ្នកទ្រង់វិន័យ	៧៣
ឧទ្ទានតាថា	៧៥
ធូរៈ (ពួកប្រាំមួយ ១) អង្គ ៦ របស់ឧបន្និយ័	៧៧
ឧទ្ទានតាថា	៧១
សត្តកៈ (ពួកប្រាំពីរ ១) អង្គ ៧ របស់កិច្ចវិន័យធរ	៧៣
អស្សទុម្ម ៧ នឹងព្រះសទុម្ម ៧	៧៩
អន្តិកៈ (ពួកប្រាំបី ១) អានិសង្ស ៧ ប្រការផាដើម	៨១

សង្កេតចម្លងប្រាថ្នាមាតិកា

៤៥៥

ឯកភូតិកៈ

	លេខទំព័រ
ឧសកៈ (ពួកប្រាំបួន) អាណាតវត្តទាំង ៩ ជាដើម	៩៣
ទសកៈ (ពួកនិប្បេ ៗ) វត្តទាំង១០កើតគឺទាំង១០ជាដើម	៩៥
អង្គ ១០ របស់វិន័យធរ	៩៧
អង្គ ១០ ជាដើមរបស់វិញ្ញាណសង្ឃត្រូវសន្មតដោយឧបាហិកាកម្ម	៩៩
ឧទានធាបិ	១០១
ឯកាទសកៈ (ពួកនិប្បេយៗ) បុគ្គល ១១ ជាដើម	១០៣
ឧទានធាបិ	១០៥

បុព្វាវិស្សជ្ជនាអំពីទេវតាសថកម្មជាដើម

កម្មមានឧបោសថកម្មជាដើម	១០៧
ការសន្មតវិញ្ញាណអ្នកប្រដៅវិញ្ញាណជាដើម	១០៩

បករណៈសំដែងអំពីអំណាចប្រយោជន៍

មហាវត្ត អំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង	១១៤
ឧទានធាបិ	១១៧

តាថា សង្កណិកៈ

បញ្ញាព្យាករណ៍	១១៩
ការទ្រង់ព្យាករណ៍អាបត្តិមានអាបត្តិយាវតតិយកាជាដើម	១២៥
ការទ្រង់ព្យាករណ៍បុគ្គល ១១ រូបជាដើម	១២៧
ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទ ២២០	១២៩
ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទនៃរាងកាយសាធារណៈ	១៣១
សេចក្តីឧបមាណៃធារណិក ៩ ជាដើម	១៣៣

៤៥៦   សង្ឃីកា ចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ភាសាសង្ឃណិកៈ

	លេខទំព័រ
អាបត្តិមានអាបត្តិសង្ឃទិសេសជាដើម	១៣៥
អាបត្តិបាទិទេសនីយៈ ជាតារាយៈ	១៣៧
សេព្វិយសិក្ខាបទ	១៣៩

អធិករណ៍ភទ

ការបាននូវការសើរើ ១០ យ៉ាងជាដើម	១៤៣
អធិករណៈមានកិច្ចាធិករណៈជាដើម	១៤៥
អាបត្តិនឹងអនាបត្តិនៃវិវាទាធិករណៈ	១៤៧
ការត្រូវអាបត្តិព្រោះអធិករណៈ ជាបច្ច័យ	១៤៩
ការត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃអធិករណៈ	១៥០
សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណៈមានវិវាទាធិករណៈជាដើម	១៥៥
សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណៈមានអាបត្តិធិករណៈជាដើម	១៥៧
សំនែងអំពីពាក្យថា សតិវិន័យមានក្នុងទំណាដូច្នោះជាដើម	១៥៩
សំនែងអំពីហេតុនៃសមថៈទាំង ៧ ជាដើម	១៦១
សំនែងអំពីអត្តធឿន ២ នៃសមថៈទាំង ៧ ជាដើម	១៦៥
អនុវិវាទាធិករណៈ	១៦៧
កិច្ចាធិករណៈ	១៦៩

ភាសាសង្ឃណិកៈ ជាដំណាមក

បុព្វាវិស្សន្តិនាអំពីអសន្តិបុគ្គលជាដើម	១៧៣
បុព្វាវិស្សន្តិនាអំពីអ្នកបោទត្រូវតាមធម៌ជាដើម	១៧៥

ស ង្ខ ក ច ដ្ឋ ល ប្រា ប មា តិ កា

បោទនាភណ្ណ

	លេខទំព័រ
ការសាកសួរ របស់ភិក្ខុជានិយម	១៧៩
សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជានិយម	១៨១
សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់អ្នកបោទនឹងអ្នកជាប់បោទជាដើម	១៨៣
ការនិពន្ធនិងរបស់អ្នកជាប់បោទ	១៨៥
ឧទ្ទាននាថា	១៨៨

ចឡសង្គម

សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជានិយម	១៩១
សេចក្តីប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យក្តៅក្រហាយចិត្តជាដើម	១៩៥
ភិក្ខុដែលបណ្តិតតប្បិកប្បរក	១៩៧

មហាសង្គម

ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទានជាដើម	២០១
ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើជាដើម	២០៣
ការលំនឹងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ជាដើម	២០៥
ភិក្ខុជានិយមមិនត្រូវលំអៀងដោយទោសាគតិ	២០៧
ភិក្ខុជានិយមមិនត្រូវលំអៀងដោយរយាគតិ	២០៩
សេចក្តីមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ	២១១
ការមិនលំអៀងដោយរយាគតិជាដើម	២១៣
ទីដែលគួរនិរទេសជាដើម	២១៥
លំនឹងអំពីពាក្យថា មិនត្រូវពោលនូវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ជាដើម	២១៧
សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជានិយម	២១៩
ការចែកពាក្យមានពាក្យថា អ្នកបានឃើញនិច្ចេកម្មជាដើម	២២៣
ពាក្យថា លោកបានឃើញក្នុងទីណានឹងឧទ្ទាននាថា	២២៥

៤៥៨ សង្ខេបបទសម្រាប់មាតិកា

កបិនភេទ

	លេខទំព័រ
កម្មមានការធ្វើនិមិត្តជាដើម	២២៩
ធម៌ ១៥ ប្រការមានមាតិកា ៧ ជាដើម	២៣១
បច្ច័យមានអន្តរប្បច្ច័យជាដើម	២៣៣
កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើមមានបយោគជាដើមធម៌ជាដើម	២៣៥
កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើម លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង	២៣៧
ការក្រាលកបិនរបស់បុគ្គល ៣ ពួក	២៣៩
ការចែកពាក្យមានពាក្យថា កិច្ចសម្បីស្គាល់កបិនជាដើម	២៤១
វិធីក្រាលកបិន	២៤៣
បញ្ហាព្យាបាលអំពីបលិពោធក្នុងមាតិកាទាំង ៧	២៤៥
ការដោះកបិន និងទទួលជាថា	២៥១

ទ បាលបញ្ចកៈ

សំនែងអំពីពាក្យថា កិច្ចមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាជាដើម	២៥៥
អង្គ ៥ របស់កិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម	២៥៩
ទទួលជាថា	២៦១
ធម៌ ៥ ប្រការ របស់កិច្ចដែលចូលទៅកាន់សង្គ្រាម	២៦៣
អង្គ ៥ របស់កិច្ចដែលនិយាយក្នុងកល្យាណជំនុំសង្ឃ	២៦៥
ទទួលជាថា និងអង្គ ៥ មានមិនស្គាល់អាបត្តិជាដើម	២៦៩
អង្គ ៥ មាននិយាយសង្កត់សង្កិនពេជាដើម	២៧១
អង្គ ៥ មានស្គាល់កម្មជាដើម	២៧៣
អង្គ ៥ មានលំអៀងដោយធនាគតិជាដើម	២៧៥
អង្គ ៥ មានមិនចេះធម៌ជាដើម	២៧៧

សង្ឃកថាស្ត្រីប្រាប់មាតិកា

ទបាលបញ្ចកៈ

លេខទំព័រ

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដែលប្រកបដោយធម៌នឹងមិនប្រកបដោយធម៌	២៧៧
ការទទួលប្រគេនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនឹងអនតិវិត្តកោដិន ៥ យ៉ាង .	២៧១
បដិញ្ញាតករណៈដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង	២៧៣
ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្សីនិយមជាមួយនឹងភិក្ខុ	២៧៥
សុទ្ធិមាន ៥ យ៉ាង	២៧៧
ភិក្ខុអ្នកបោទត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន	២៧៩
ភិក្ខុអ្នកបោទត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងក្នុងខ្លួន	២៨៣
ភិក្ខុត្រូវកាន់យកអត្តាទានដែលប្រកបដោយអង្គ ៥	២៨៥
ភិក្ខុដែលមានឧបការៈច្រើនដល់ពួកភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍	២៨៩
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលមិនត្រូវសាក្សីនឹងត្រូវសាក្សី	៣០១
ភិក្ខុអ្នកកាន់អាណាព្យាបាលមាន ៥ ពួកជាដើម	៣០៥
មុសាវាទមាន ៥ យ៉ាងជាដើម	៣០៧
សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាក្សីដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥	៣០៩
ពៀរមាន ៥ យ៉ាង កិរិយាពៀរមាន ៥ យ៉ាង	៣១១
ឧទានគាវា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ	៣១៣
សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥	៣១៥
ភិក្ខុមិនត្រូវឃាត់ឧវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ	៣១៧
ភិក្ខុមិនត្រូវសាក្សីជាមួយនឹងភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥	៣១៩
ឧទានគាវា សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧត្តហិកាពម្ម	៣២១
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧត្តហិកាពម្ម	៣២៣
សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧត្តហិកាពម្មក៏មាន មិនគប្បីសន្មតក៏មាន	៣២៥
ការវិនិច្ឆ័យជាពលនឹងជាបណ្ឌិត	៣២៧
ភិក្ខុអាចប្រាប់អធិករណ៍បានក៏មាន មិនអាចក៏មាន	៣៣១

៤៦០

សង្ឃិក ចង្អុលប្រាសាទ ភិក្ខុ

ទ បាលបញ្ចកៈ

លេខទំព័រ

ការប្រែប្រួលនៃសង្ឃនិងការបែកគ្នាយនៃសង្ឃ	៣៣៧
ឧទ្ទានធាបា នឹងភិក្ខុបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអយាយ	៣៣៩
ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអយាយ ទៅកើតក្នុងនរក	៣៤១
ឧទ្ទានធាបា	៣៤៩
ការដោះស្រាយនៃយមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង	៣៥១
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុមានភិក្ខុជាភក្ត្រទ្រុសកៈជាដើម	៣៥៣
អាទិសង្ឃនៃការក្រាលកបិទនឹងទោសរបស់ភិក្ខុភ្លេចស្មារតី	៣៥៥
បុគ្គល ៥ ពួកនិទ្រៀតនៃលមិនត្រូវសំពះ	៣៥៧
ឧទ្ទានធាបា	៣៥៩

សម្មជាន

សង្ឃទិសេស ១៣	៣៦៣
សង្ឃទិសេស១៣ នឹងសេព្វិយៈ	៣៦៧
អនិយតៈ ២ នឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយៈ ៣០	៣៦៩
សេព្វិយៈ ៧៥ នឹងឧទ្ទានធាបា	៣៧១

ទុតិយភាសាសង្ឃណិកៈ

បុញ្ញវិស្សន្តនា	អំពី មូលនៃនិយមជាដើម	៣៧៣
	គរុកបត្តិជាដើម	៣៧៥
	បុគ្គល ៣ ពួកជាដើម	៣៧៧
	អាបត្តិបាចិត្តិយៈ	៣៧៩

សង្ឃកថាស្ត្រីប្រាថ្នាមាតិកា

ទុតិយ ភាសាសង្ឃណិកៈ

	លេខទំព័រ
បុញ្ញវិស្សឆ្លងា អំពី ហោរតតិយាបត្តិជាដើម	៣៧៣
មុសាវាទជាដើម	៣៧៥
អាយតវត្ថុជាដើម	៣៧៧
ទោសរបស់កម្មជាដើម	៣៧៩
កងនៃអាបត្តិជាដើម	៣៨១
ធម៌ទាំង ៨ ជាដើម	៣៨៣
កម្ម	៣៨៥
អនិយតៈជាដើម	៣៨៧
សេក្ខិយៈ	៣៨៩

សេដ្ឋកថា

ប្រស្នាស្ស អំពី ភិក្ខុដែលមិនសាធារណៈដោយសិក្ខាជាដើម	៤០១
ការត្រូវធុរកម្មបត្តិជាដើម	៤០៣
ការលួចធុរកម្មជាដើម	៤០៥
ធុរកម្មបត្តិជាដើម	៤០៧
ការធ្វើកម្មនិល្ហបុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខជាដើម	៤០៩
សេនាសនៈនៅក្នុងព្រាជានីម	៤១១
បុគ្គលត្រេកអរហើយត្រេកអរថែមទៀតជាដើម	៤១៣
ការមិនបានឲ្យនឹងមិនបានទទួលជាដើម	៤១៥
ឧទ្ទានភាសា	៤១៧

៤៦២

សង្កេតចង្អុលប្រាប់មាតិកា

បញ្ជីត

	លេខទំព័រ
វត្ថុវិបត្តិ និងញត្តិវិបត្តិ	៤១៨
បរិសវិបត្តិ	៤២១
កម្ម ៤ យ៉ាង និងវត្ថុវិបត្តិ	៤២៣
សីហវិបត្តិ និងបរិសវិបត្តិ	៤២៥
កម្មទាំងឡាយមានអបលោកតកម្មជាដើម	៤២៧
ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាចទ្ធ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ	៤២៨
ទ្រង់បញ្ញត្តិធាតិទោត្ត ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ	៤៣១
ទ្រង់បញ្ញត្តិពលវត្តារកៈ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ	៤៣៣
ត្រូវឲ្យប្រាប់រឿងក្រី ត្រូវនឹងវត្ថុជាដើម	៤៣៥
តាមដឹង អាបត្តិដឹងជាដើម	៤៣៧
ឧទ្ទានធាថា	៤៣៨

បរិយាយសានគាថា

សេចក្តីឧបមា ៥ យ៉ាង	៤៤៣
------------------------------	-----